THE LIBRARY – THE UNIVERSITY OF JORDAN

גליון ערב שבת
מעריב
היום 88 עמודים
עתון ערב
יום ו'
ג' בסיון תשל"ד
24.5.74
גליון 9083
שנה כ"ז
1.- ל"י
המייסד והעורך הראשון ד"ר ע. קרליבך ז"ל
העתון הנפוץ ביותר במדינה • MAARIV

נמשכות הסריקות ברחבי הגליל; חולקה תוספת נשק לכל הישובים

חיפושים בוואדיות ובשטחי־צמחיה סבוכים ✶ מסוקים — בשטחי ההר ✶ חוזקה השמירה בלילה ✶ מחסומים בדרכים

מאת מאיר הראובני

הבוקר נמשכו ברחבי הגליל הסריקות הנרחבות ב־... במטרה למנוע פעילות חבלנית בתחום ישראל. במשך הלילה ערכו כוחות גדולים של צה"ל, בשטחי הגבול ה־... הסמוכה, סריקות באוזורים נרחבים, ברכב ובגרגל, תוך שימת לב מיוחדת להאזנה ולמארבי־צהלה בדרכים. ... נוקים בקרן שטחי ההר ב־... איזור גבול הלבנון בשטחים כשהפריים הקיפים ... בכל ישובי הגליל העליון...

הוגברה השמירה על פי הוד־את הרמטכ"ל — עבירק אביב באיזור בבית בישובי הגליל המערבי ואצל כוונת צה"ל ה־... בכתרים בשטח — חולקה תוס־פת נשק לכל הישובים.

במשך הלילה הפרסו חול־יות רבות של המשטרה בעיית ... הערים ברחבה שבין כרמיאל לצפת והקימו מחסומים על פני שטחים נרחבים, בצומתי דר־כים ובכבישים. כל כלי הרכב נבדקים בדיקה... גב בישובי הגליל המזרחי תוגברה ... והוחזה הש־מירה בלילה.

בריקות־באש

סופרו הצבאי של „מעריב" כותב:

יחידות של צה"ל ערכו סיו־קות־באש בקבוצות ... הפעילות הבטחונית הנרחבת ... בשעות הלילה הוארו גזרות באזור הזה באמצעות פצצות תאורה.

פקידים אמריקניים מסכמים הבוקר:

„הסכם ההפרדה בין סוריה וישראל הושג למעשה"; ברו הסיכויים שהחתימה בראשי־תיבות תהיה ביום א'

מאת איתן הייסקרון

הסכם ההפרדה בין סוריה וישראל הושג למעשה — זו היתה תוצאת מאמציו של שר־החוץ האמריקני, ד"ר הנרי קיסינ־ג'ר, בשיחותיו אתמול בירושלים ובדמשק. נראה שד"ר קיסינג'ר הצליח לקרב את הצדדים עד לסף ההסכם, עד כדי כך שפקידי רשות אמריקניים בכירים משוכ־נעים שהיום יעלה בידיו לגשר על הפער שעוד נותר בין העמדות של ישראל וסוריה — בסיבוב האחרון של השיחות עם נציגיהן.

עוד מאמינים הפקידים ה־אמריקניים הבכירים שההסכם יחתם בראשי תיבות בירוש־לים ובדמשק כאשר ייצא ד"ר קיסינג'ר בדרכו חזרה לוואשינגטון, ביום א'.

„אין אני יכול להעלות על דעתי שהמשא ומתן עוד צלול להיכשל" — אמר אמש פקיד רשות אמריקני בכיר. הוא הדגיש, כי כבר יש ניצני הס־כמה גם לגבי שני הנושאים, שעוד ביום ו' היה חיכם ש־אין שום אפשרות להסדרים: כימדי כחות אי"ם שיוצבו באיזור החיץ בין שני הצב־(סוף בעמ' 2, מהדורה 6, 7, 8, 9)

קיסינג'ר יחזור ארצו ביום א' כדי לחדש את חוזה השכירות

...את סופרת „מעריב" ... נהישה החלטתו של ד"ר הנרי קיסינג'ר ל־... הזה להאשינגטון ביום א' — יקרה אשר ... — ולא רק מ־... פרטיים: חוזה שכירות של דירתו ב־וואשינגטון תוקפו יפוג ב־31 במאי ואם לא יח־... את החוזה בעוד ... לא יהיה לו מ־... להתגורר בו.

...ם אמנם יצא קיסינ־... מן האיזור ביום א' ... שהותו במזרח הי־... ב־28 יום. המרה־... שעבר בטיסה יתכו־... ביותר ב־32 אלף ... בירושלים ביקר 15 ... ו־11 פעמים סם ... לדמשק ובחו־...

הממשלה מתכנסת; ...נסת — ביום א'

...ממשלה עומדת להתכנס ... לישיבה מיוחדת, כדי ... ע ב„הצעה האמריקנית" ... שר־החוץ האמריקני, הנרי קיסינג'ר, בשתי ה־... ה השגויות עדיין בתח־... — דילול הכוחות ו־... ת האו"ם באזור־החיץ. ... דות בבירה, ... כי גברו הסיכויים ל־... ההסכם תוך היומיים ה־...

אישור ההצעה על־ידי ... ולה תכונס הכנסת לישי־... יום א', לשם קבלת אי־... להסכם ההפרדה.

המחבלים נשאו עמם מכתב אל ראש עירית טבריה — שיפעל כמתווך

מכתב זה היה כתוב בעברית — ואילו המכתבים אל שגרירי יפאן, רומניה, צרפת ואוסטריה נכתבו באנגלית

מאת יעקב ארז

סופר הצבאי של „מעריב"

...הכשולות הבמהבלים, שתכנ־... אנכנל ברמת־הגולן, עברו איתם ביותרים ל־... ביצוע פעולת רצח והתאב־דות. הוליה זו נמנית עם „החזית העממית הדמוקרא־טית" שבראשה עומד נאיף הוואתמה.

ברשות המחבל שנהרג שלושה בגבול לבנון, ליד אדמית, נמצאו שני פול־... מתקפלים, שמהם הס־... המבר הגדה.

הציוד שניתן באחרונה לידי המחבלים, נועד לאפשר להם להתגבר על מכשולים בשטח, וכן למנוע את גילויים על־ידי כוחות צה"ל.

ברשות המחבלים שנהרגו ברמת־הגולן נמצא, כלבד ה־מכתבים באנגלית לשגרירי צרפת, יפאן, רומניה ואוסט־ריה — גם מכתב בעברית.

נראה, כי מכתב זה היה מיועד לראש עירית טב־ריה, כי בו נאמר, כי הוא נתבקש לפעול במגע עם הצי־... להביא לשיחרור 30 המח־בלים, ששמם נתבקשו להכליל.

על פי הציוד הרב שעמד המחבלים — שכלל 10 ק"ג חומר נפץ ורימונים רבים — מסיקים בצבא, כי היה ב־כוונתם לבצע פעולה הבהל־כות נרחבה.

אין להוציא מכלל אפשרות, כי עתה, אחרי שציוד התדירה של מחבלים הועברו גם ל־שטח סוריה, ינסו מחבלים להחזיר לישראל גם בשטח יורדן. (ראה עמ' 5)

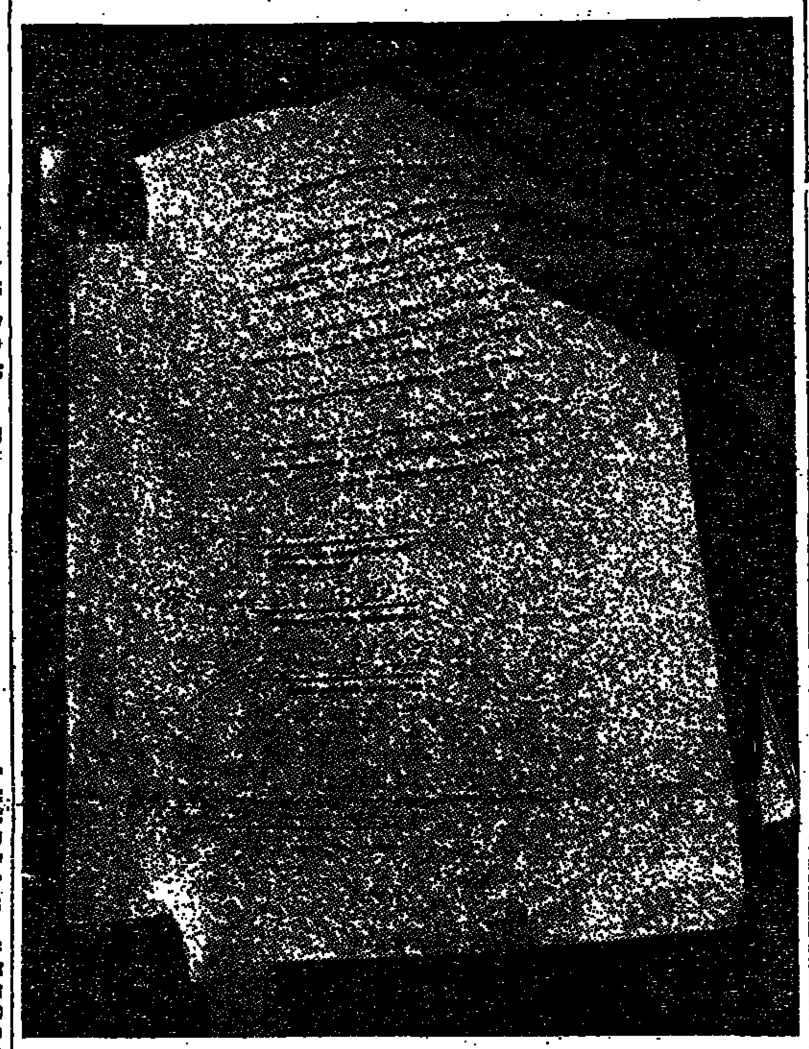

החסכם הקואליציוני שנחתם אמש בתל־אביב. למעלה: חתימותיהם של נציגי המערך פיוף א־דין זועבי, פנחס ספיר, אהרון ידלין ומאיר תלמי; אחריהן חתימות נציגי הליברלים העצמאיים משה קול, יצחק ברקאי ויהודה שערי וחתימות נציגי התנועה לזכויות האזרח שולמית אלוני ודינה גורן (ראה עמוד 3). (הצלום: ישראל סימיונסקי, ישראל סאן)

רבין יודיע היום לנשיא שהצליח להרכיב קואליציה ממשלתית

ההרכב האישי המלא יימסר לנשיא בראשית השבוע הבא, ובאמצע השבוע תוצג הממשלה לפני הכנסת ✶ השינויים המוצעים: פרס — בטחון; אלון — חוץ; אבן — הסברה; ידלין — חינוך; ברעם — עבודה; תחבורה — יעקבי

מאת מ. שמעוני

המיועד לראשות הממשלה, השר יצחק רבין, עלה היום, להתייצב לפני נשיא המדינה פרופ' אפרים קציר ולהודיע לו, כי הצ־ליח להרכיב קואליציה כבי־שלהיה, הנשענת על רוב בכנסת.

השר רבין יבקש לנשיא, כי על ההרכב האישי של הממשלה יודיע לו בראשית השבוע הבא וכי יציג את ממשלתו ההדשה לפני הכנ־סת במחצית השבוע הבא.

השר רבין מציע הרכב אי־שי של הממשלה כדלקמן: ראש הממשלה — יצחק רבין, סגן ראש הממשלה ושר החוץ — יגאל אלון, שר הבטחון — שמעון פרס, שר האוצר — פנחס ספיר, שר ההסברה — אבא אבן, שר בלי תיק, ש־יטפל בהפקידים מיוחדים ב־משרד ראש הממשלה — אהר־רן יריב, שר החינוך והתר־בות — אהרן ידלין, שר השי־כון — יהושע רבינוביץ, שר העבודה — משה ברעם, שר המשפטים — חיים צדוק, שר התחבורה — גד יעקבי, שר החקלאות — אהרן אוזן, שר הבריאות — ויקטור שמטוב, שר הקליטה — שלמה רוזן, שר בלי תיק — שולמית אלוני, מסחר והתעשיה — חיים בר־לב.

תיקי הפנים, הדתות והסעד יישארו פתוחים למפד"ל. ה־שר משה קול יכהן בתפקידו כשר התיירות והשר גדעון האוזנר יכהן בממשלה כשר בלי תיק. עוד לא ידוע איזה תיק יקבל אחדות העבודה.

מאבקי שכנוע

כל זה, כאמור, עודנו בגדר הצעה והבוקר ימשיכו השר רבין וראשי מפלגת העבודה במאמצים אחרונים לשכנע את השר יגאל אלון לקבל את תפקיד סגן ראש הממשלה ו־שר החוץ בממשלה החדשה, את השר פנחס ספיר לכהן לפחות תקופת־מה בממשלה כשר האוצר (כשיובטח לו תפ־קיד יו"ר הנהלת הסוכנות ב־עתיד) ואת השר אבא אבן לקבל את תיק ההסברה.

השר רבין מקווה, שיוכל ל־הגיע כבר בערב את רשימה ... שרי מפלגת העבודה לאישור המפלגה וסיעתה בכנסת.

בכנס של ראשי אחדות העבודה דיווח אמש סגן ... מפלגת העבודה, הי"ר אברהם גיבלבר, כי מגמת אחדות ה־עבודה היא לסייע ליצחק רבין בכל הנדרש לכינון בהקדם את הממשלה החדשה. במגעים בין נציגי אחדות העבודה ל־יצחק רבין הועלו הצעות ה־... להרכב המבוק־... לה ההודעה, ובביוחוד לגבי תיק הבטחון.

האיש המתאים

תפקיד שר הבטחון אינו יכול להינתן נושא לרחוץ של מיבה פוליטית, אלא בבחירה של האדם המתאים ביותר ל־תפקיד זה. רבין הבע, ... (סוף בעמ' 2, מהדורה 6, 7, 8)

כתב „טיימס" בביירות:

מדינות ערב עלולות לחדש חרם הנפט נגד בריטניה

מאת צבי לביא

כתב „מעריב" בלונדון

מדינות הנפט הערביות עלולות לחדש את הסנקציה נגד בריטניה, כשם ש־... ביריעה ... „הערבית הישראלית" של ממשלת הליבור. ...

הכתב בטיימס בדבריו על עקרון הריבית, ...

...טיה, המקולה אך הנוהה ל־טובת ישראל, כפי שבאה ל־ידי ביטוי אחרי הסבב בבע־לות והשלצות ... להבנתי ... הלבנונים ... ינסה לנזכרתה באויר. אך היא לא ... בניהג כהכליב פלשתינאי ...

צפרירים קשיים באיוש כוח או"ם שיוצב בקו ההפרדה בצפון

מאת פילים בן

כתב „מעריב" בניו־יורק

יעברו כמה חודשים עד שיוכל או"ם להציב 3000 חיילי כוח החירום לאזור איזור ההפרדה בין ישראל לסוריה — אומרים פקידי מרכז או"ם בניו־יורק.

ראשית, חייבת מועצת הבט־חון להצביע על הצעת החלטה חדשה, כיוון שההחלטה הקיי־מת מתירה הצבת כוח או"ם רק בקו ההפרדה בין ישראל למצרים. נוסף על כך יהיה צר־יך להגדיל הגדלה ניכרת את תקציב כוח החרום של או"ם.

כיוון שהתקציב הקיים — 5 מיליון דולאר לחודש — מכסה רק את ההוצאות לאחזקת 7000 חיילים. אולם הבעיה הקשה ביותר היא למצוא מדינות ש־יאותו לשלוח חיילים. עד כה נראה כי רק ... מוכנה לשלוח חיילים לסיורים בגבול ישראל־סוריה, אולם אין זה ברור אם ברית"מ לא תטיל וטו נגד השתתפותה של רד־... בכוח החרום, כפי שנהגה בעבר.

אולם אם תצא ההפרדה ל־פועל יוכל או"ם להקצות כבה באות חיילים בכוחותיו. ה־... בים בסיני, המונים עתה 6400 חיילים בלבד, ב־600 פחות מ־שתוכנן. לכוח החרום אין עתה ... אחרי שיצאה היחידה הפינית.

שתתף בטוטו גביע העולמי וזכה כרטיס־טיסה סביב לעולם
ראה
מעריב ספורטאים
(עמוד 27)

צפויה התייקרות עד 2% בשל חובת ההפקדה

חוגים באוצר: ראשון בשורה של צעדים לבלימת הגידול בגרעון המסחרי ✶ צופים העלאת מחירי מכוניות מיובאות

מאת סופרי „מעריב"

...צ הבוקר, כי העלאת ה־מחירים שתהיה כתוצאה מחובת ההפקדה של 20 אח־...

...הזים על היבוא — לא יחול על כל המוצרים ולא תהיה במידה שווה.

ההערכה היא, שבמוצרי יבוא שונים, בעיקר כאלה ש־... קיים בלאי גדול אצל הסוחרים (כלהיות, בלבושה־... כל), יסכימו היבואנים לספוג את ההעלאה הכרוכה בחובת ההפקדה. לעומת זאת צפ־... כי במחירי המכוניות, ... ההעלאה ...

אולם במיסים, כי ה־... ההתייקרות בסופו של דבר ...

חוגים בכירים באוצר גילו, שההחלטה להחיל ליבואנים ב־הפקדה היא ראשונה בשורה של צעדים שיינקטו ב־עתיד הקרוב, כדי לנסות ל־בלום את הגידול בגרעון במאזן המסחרי ...

ההפקדה ... לא יקדי־מו בעידה הראויה ...

...יבוא של ... ה־... כוונת ...

בנוסף האוצר אברהם אגמון אמר אתמול, כי להערכת ה־אוצר הבא ההפרדה ...

לדבריו, תחול חובת ההפ־קדה על יבוא בערך של 5 מיליארד ל"י, שהוא ... מהיבוא לארץ. ...

הדבוק בדמודה ...

...

נוחרתיים
יום א'
ערב חג השבועות
גליון חג
מוגדל של
מעריב
2 מוספים
בגליון היום
בעמודים 25, 26
יומנו האישי של
משה שרת
פרק ששי
מחרתיים
בגליון ערב החג
פרק שביעי

...

25 שנה
לוח מעריב
פרסים ב־
55 אלף ל"י

בכל יום זוכה מוסר מודעת מלים אחד ל„לוח מעריב" ב־100 ל"י; ובכל יום שני זוכים 5 מוסרי מוד־עות מלים ל„לוח מעריב" ב־100 ל"י כל אחד.

אתמול זכה
ב־100.- ל"י
מאיר שליט
תל־אביב, עליה 43

כל מוסרי מודעות מלים ל„לוח מעריב" משתתפים בהגרלת הפרס החודשי הגדול השני:
מכונית
„פיאט 128"
ראה עמודים 20 ו־49

עוף הלבן
פרטים ראה במודעה
במוסף „ימים ולילות" עמ' 14
יכול להסך לכם עשרות ל"י בחודש

חידון נושא פרסים
בגליון ערב חג השבועות של
דע את יהדותך
עם שלם שומע ✶ מה זאת הלכה?

את
תוספת חינם
שי לקוראות:
גיזרה של
חולצה קיצית
בשיתוף עם
„כיכנר" מבית פרוזה

הטוב, היפה והשקט —
מזגן אמרסון
אספקה מיידית • יעוץ הנדסי חינם
פאן־אל יהודה הלוי נג על 51466-7-8

הבילוי הלא נורמלי
הוא כמובן ביקור באלחוט! אותה פשוטה בחנות התקליטים הגדולה בארץ, מדופדף במבחר העצום, מאזין לכל תקליט העולה על דעתך ומבלה את זמנך בנעימים! אינך חייב לקנות דבר. אך אם תחליט לרכוש תקליט בוודאי שתופתע:
אצלנו עדיין המחירים הישנים!
אך כמובן שהמלאי מוגבל וכל הקודם זוכה!
זאת ועוד. מבחר משגע של אריזי גנן קלסיים וקליב במחירים משוגעים, כגון:
במקום 24.90 12.90 תקליטי ילדים 2.50
ההבדר אצלנו, לשעה קלה, וקנה לידידיך שי במחיר פרסומת. הפרדה (סטריאופוניה) והנתקות (מערות היוניים) עם תקליט מאת אלחוט.
רחוב אבן־גבירול 21, תל־אביב

324 מודעות
פרסמות היום ב־
לוח מעריב
בעמודים: 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55
מודעות דרושים
בעמודים: 41, 43, 44, 45, 46, 47, 56, 57, 58, 59, 60

...ליפות קיציות לגבר
דגמים ...קסקלוסיביים
אצל
...נידמן
...קומות של אפנה
...דיזנגוף 128, ת"א

הכל מהסוף

هكذا عن الأصل

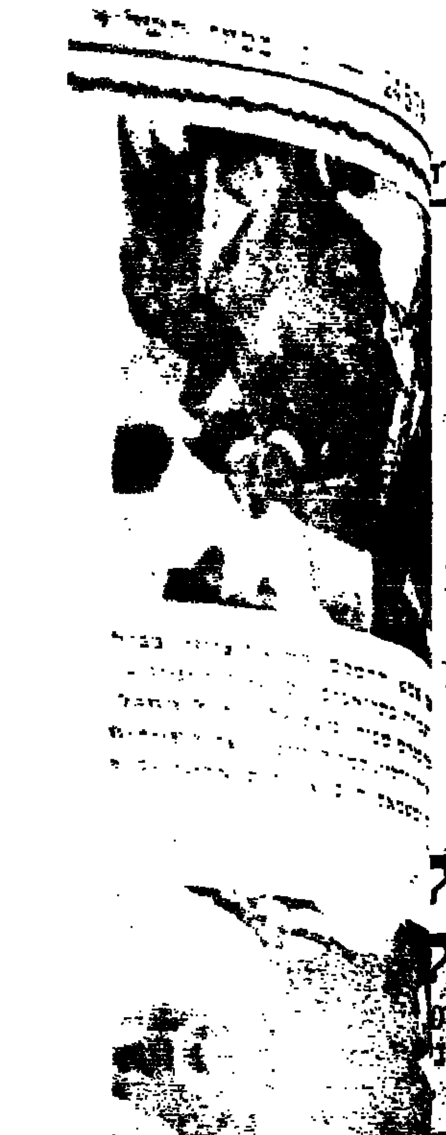

קנדה תשקול מחדש שיתוף הפעולה הגרעיני עם הודו - בעקבות הפיצוץ

חושדת שהפיצוץ שביצעה ניו־דלהי לא נועד למטרות שלום ✶ פקיסטאן זועמת — איימה לפוצץ אף היא מיתקן גרעיני ✶ בהודו חוששים שארה"ב תסרב להעניק לה סיוע נוסף

מאת מ. קריסטאנסוהני
כתב „מעריב" בניו דלהי

בממשלת הודו בכמה אנ־ גם למצוא הסברים להגד־ רת הדיפלומטיה שהיו ב־ [illegible]

[illegible]

קנדה משתפת עם הודו פעו־ לה זה 20 שנה בתחום ה־ אנרגיה הגרעינית. היא אף העניקה להודו כור גרעיני [illegible]

ילדים ביפאן ביצעו את „תרגיל הכפות" של אורי גלר

מאת י. טניאל
סופר „מעריב" בטוקיו

כאשר המנחן אורי גלר באחרונה את „מרעולת הפסיכו־קינטיים" לא ידע מה הוא גורם.

למעשה גרם לגל של הצגות טלוויזיה הקייציות, שבהן הפגינו ילדים יפאניים את יכולתם לחקות את העלול כיפוף הכפות של גלר. ההצגות הללו זוכות לקהל צופים גדול ביותר.

באחרונה החליטו שתי תחנות טלוויזיה להפסיק תוכניות אלה, בשום שאי־אפשר להוכיח שהמבצעים אינם משתמשים ב־ דרכי תרמית.

תחנה טלוויזיה באוסאקה החליטה על כך לאחר שמחלקת החינוך המקומית טענה שהילדים מרמים בכיפוף הכפות וכי „התעוררות בציות חינוכיות, כאשר ה־ טלוויזיה עוסקת בנושאים כאלה השנויים במחלוקת".

תחנה כשרית בטוקיו הלכה בעקבות התחנה באוסאקה ודוברה הסביר: „על פי הקנות השידור אסור לנו לעסוק ב־ נושאים על־טבעיים ובדברים העומדים בניגוד לחוקי המדע".

„כאשר אנו מפיקים תוכניות, אשר המנהלה היסודית שלהן הוא שקיימים אנשים בעלי כוח פסיכו־קינטי, נחשבת תחנת הטלוויזיה כמבטיחה לזיוף הפסיכו־קינטי, כל עוד לא נקבל הוכחות נוספות על כך שאין כאן מעשה רמיה נפסיק את ה־ שידורים הללו".

ספק טלוויזיה אחד אמר, שכל ה־ ילדים הילדה שהשתתפו בהצגה זו הציגו הבאים שהיה, שבגללם אי־אפשר היה להוכיח אם אכבה כיפוף הכפות היא תולדה של כוח רצון בלבד, כפי ש־ טוען אורי גלר.

הוא הוסיף: „רבים מהם רימו, אם כי אינני יכול להאמין שכל הילדים היו שקרנים. נראה לי שאחדים מהם היו בכתב של היפנוזה עצמית והצליחו לכופף את הכפות בכוח הכוח הפיזי".

הופעותיו של אורי גלר הוקרנו ביפאן בתחילת השנה, ובעקבות זאת החלה סערה ויכוח כשבבאמרים ראשיים שוקלים את המממשות שבמעגעותיו של גלר. התחנה הטלוויזיה הוצפו קריאות טלפוניות ר־ אנשים שעצו שגלר כופף כפות וכי שעונים רבים החלו פועלים מחדש, כפי שהבטיח שיקרה.

באיגרת למועצת ההפיכה הלובית

סאדאת: לוב חיבלה בתוכניות המלחמה של מצרים וסוריה

נשיא מצריים, אנואר סא־ דאת, שיגר באחרונה אינ־ רה פרויה למועצת ההפיכה של לוב, ובה הכיע צער על עמדתה של לוב בעת מלחמת יום הכיפורים ואח־ ריה — מגלה הבוקר „אל־ אהראם" של קאהיר.

באיגרתו אומר סאדאת: „עוד לפני פרוץ המלחמה חשתי כצרכם רק ספיקות ב־ קשר לנחושה והלהתנו ל־ צאת למלחמה. הייתי אף אי־ מר, כי אי־אמון זה לבש צורה של חבלה, בעת שה־ קולונל (קדאפי), שהיה בידו בידע שלפחות היה צריך לש־ מור על סודיותו, הכריז ב־ פומבי כמה שבועות לפני ה־ מערכה, כי הוא פוסר עצמו מתוכניות מלחמה שהכינו סו־ ריה ומצרים, ואשר לדעתו יסתיימו בשואה".

הנשיא סאדאת ביקש מלוב שלושה דברים לקראת פרוץ המלחמה: להכין את נמל טוברוק כדי שיוכל להוות מה־ ליף לנמל אלכסנדריה. לה־ תום הסכם לקניית חלפים ר ציוד קרקע שבלעדיו לא יוכ־ לו כטוסי „מיראז'" להיות תועלת במלחמה; ולספק ל־ מצרים ארבעה מיליונים טו־ נה של נפט בתוך שנה ב־ פרוץ הקרבות.

סאדאת אומר, כי לוב מיל־ אה את משאלתה של מצרים רק בעניין נמל טוברוק.

„אני קובע בצער, כי לוב היתה המדינה הערבית היחי־ דה, שהפסיקה את הסיוע ש־ התחייבה לו, כאז ההכרזה על הפסקת האש" — כותב סא־ דאת. „יותר מדינות עיוב פיל־ או את כל התחייבויותיהן, ר אף יותר מזה. (סוכ"ן)

תואר אצולה - למזכירת וילסון שהיתה מעורבת בשערורית קרקעות

גב' מארשה ויליאמס, לשעבר מזכירתו של מר הרולד וילסון, שהיתה מעורבת בשערוריה ש־ הסעירה את בריטניה לפני כמה חודשים, זכ־ תה בתואר אצולה ולהב־ רות בבית הלורדים.

אתמול הפרסמה בלונ־ דון רשימה של חברים חדשים בבית העליון, וכי־ ניהם מנהיגים והיקים ב־ מפלגת הלייבור ושרים ב־ ממשלתו הקודמת של ה־ רולד וילסון, במטרה לחז־ ק את סיעת הלייבור ב־ בית הלורדים.

השערוריה, שבה היתה גב' ויליאמס מעורבת, פרצה זמן קצר אחרי ש־ ממשלת הלייבור נכנסה ל־ תפקידה במארס. עתונים לונדוניים גילו שהיתה מעורבת בעסקי קרקעות שבוצעו על ידי אחיה. מידידיו הקרובים של מר וילסון. עתה קיבלה תואר באצולה.

בין החברים החדשים בבית הלורדים: מר גור־ דון ווקר, כי שהיה שר חוץ בממשלה הקודמת של וילסון וכן מר סמואל פיר־ שר, נשיא ועד שליחי ה־ קהילות של יהודי ברי־ טניה. (א.פ.)

המשנה למנכ"ל קופ"ח הכללית:

חסרים כוחות מקצועיים פארה־רפואיים בבתי־חולים

המשנה למנכ"ל קופת־ חולים של ההסתדרות, ד"ר חיים דורון, אמר ביום ה', כי בגלל המחסור בכוח אדם במקצועות הפארה־רפואיים, נוצר כיום לעתים מצב של מיטות ריקות בבתי החולים הכלליים. ד"ר דורון הביע תקווה שמחר הופעה הזו־ פת לימים ספורים, אולם היא תיהפך להכרה אם לא תיפתר בעיית המחסור ב־ כוחות מקצועיים.

ד"ר דורון הרצה באוזני חב־ רי הוועד המפקח של קופ"ח על מצב בתי החולים הכלל־ ליים של המוסד. לדבריו, גו־ בר התהליך של מרכזיות בית החולים בכל כישורי הרפואה ועל פי תהליך זה יש לכוון את עבודת המוסד. בבתי ה־ חולים הכלליים של קופ"ח יש כיום 3,160 מיטות, שהם שליש מכלל המיטות בבתי החולים בארץ. המוסד מעסיק בבתי ה־ חולים 4,600 עובדים, מזה 500 רופאים, ונוסף לאלה 150 עובדי רפואה חוץ וכ־ 300 סדרנים, משתלמים וכו'.

בהתוותו את ההתפתחות ה־ רפואה בארץ לקראת שנות ה־ 80, ציין ד"ר דורון שיהא צורך להגיע ל־14,500 מיטות. לעומת 9,500 כיום.

בהמשך סקר ד"ר דורון את מצב בתי החולים הסוגים ו־ תכניות הפיתוח בכל אחד, ומסר כי לבי"ח בילינסון צ־ פוי הפקידים ביכולתם בעתיד עם ביצוע חוק בריאות ממל־ כתי. ירוכזו בו מקצועות ו־ ענפים שאין אפשרות לפתחם בכל בתי החולים והדורשים סכומי־ענק. בקרוב תתוסף בו מחלקה לטיפול בכרון והתקפי־ לב, כתוכנן בו מכון מרכזי לטיפול בסרטן עם עשרות מי־ טות ויכולת טיפול בקרינה, ריפוי בתרופות כימיות והיסו־ נים.

כמו כן מקיימים קשר הדוק עם הרכה ושערי צדק לפיתוח הכרפאות כלהם על־ידי ה־ קופה.

בבי"ח סורוקה בבאר־שבע יוכפל מספר המיטות עד שנת 1980 (כיום 590 מיטות), ב־ עפולה יתווספו 548 מיטות על 1062 הקיימות, בבי"ח כרמל החדש בחיפה יתווספו ב־ 1976 400 מיטות על 100 ה־ קיימות בבי"ח הישן, בבי"ח באיר — תוספת 300 מיטות ו־ העברת האגף הגינקולוגי ל־ אגף אחר, נוסף, במהירות יתו־ וספו 340 מיטות, חלקן בקרוב עם תום הבניה הנוכחית.

ד"ר דורון מסר, כי ב־ ירושלים יש לקופ"ח קשיים אובייקטיביים לנהל את ה־ כרפאות ללא כוכוזות אספות משלה. אי לכך החל בשיתות במגמה לשיתוף הקופה בבי"ח „משגב לדך" הממוקם בבירה.

✶ התזמר ההפזי מבגואה, מריו סוסי, שוחרר אתמול, חמישה שבועות לאחר שנה־ טף ליד ביתו, על־ידי אנשים שטענו כי הם משתייכים ל־ ארגון גרילה שידוני „הבריג־ גדות האדומות".

הסכם לרכישת „פאן לוך" על־ידי „כלל" עשוי להחתם עוד הבוקר

מאת רוני גופרמן

„ההכן כי הבוקר יושב הכבב על רכישת חברת ה־ בניה „פאן לוך" על ידי קונ־ צרן „כלל" — אמר הבו־ קר ראש ומיבה הבניה של „כלל", יהודה הבוז, ב־ תשובה לשאלה.

אמש עד שעה מאוחרת נערכו בתל אביב דיונים בין נציגי חברת „כלל" לבין נצי־ גיו של קונצרן ויליאם שטרן מאנגליה (בעל „פאן לוך"). הבוקר יחודשו המגעים, והכל הנראה ייחתם ההסכם.

מנכ"ל „פאן לוך", אורי בר־ רצון, אמר כי מתנהל מו"מ רציני עם „כלל", אך סירב להרחיב את הדיבור על כך.

לסופרנו נודע כי אחת ה־ בעיות שהתעוררו בעת המו"מ היא כיצד להעביר את הכס־ פים שתשלם „כלל" תמורת הרכישה לידי בעל „פאן לוך", ויליאם שטרן, היושב באנג־ ליה. שכן לפי חוקי המדינה, מגבלת הזכות להוציא מהארץ כספי השקעה, אלא לאחר ש־ [illegible]

ההתעניינות של „כלל" ב־ רכישת החברה מבוססת, בין השאר, על העובדה, שכבנה של „פאן לוך" כבוסס ואין כל חשש לרוכשי הדירות שלה.

ניתקו טלפונים בבתי פעילים יהודיים במוסקווה

בבתיהם של 7 פעילים יהו־ דיים במוסקווה נותקו בימים האחרונים קווי הטלפון. פעי־ לים היהודים כשרו בשיחה טל־ פונית עם ישראל, כי בשנה האחרונה נותקו 40 טלפונים בבתיהם של יהודים במוס־ קווה.

● ממוסקווה נמסר עוד כי שני פעילים, קריזאק ורוסמן, קיבלו אשרות־יציאה לישראל.

ז'יסקאר „ילך ברגל למקס"

מאת הבר גולן, סופר „מעריב" בפאריס

נשיאה החדש של צרפת, ואלרי ז'יסקאר־ד'אסטן, אי־ נו אוהב מקסים, התכוונים כל כך על רבים מבני עמו.

הוא החליט, שבעת טקס ההשבעה התגיו ביום ב־ יצוכבם הפאר החיצוני עד למינימום. הנשיא עצמו יסי־ בע אמנים כשהוא לבוש ה־ ליפה עסקית פשוטה, והוא אף יילך ברגל חלק מהדרך אל ארמון אליזה.

ז'יסקאר גם שלל את ה־ הצעה, שיבצע בשיירה כפי גיזות פתוחות, והוא בחר ל־ הגיע אל קבר החייל האל־ מוני, מקום שם יניח זר, ב־ מכונית „ציטרואן" שלו.

הודעה לבעלי רכב!!!
העונק למכוניתך איכות וחן
באמצעות „ציפויי־חן" -
ציפויים למושבי רכב מבד מגבת סטרץ'
תוצרת האיכות של „נשיונל אטלנטיק"
מכירה ישירה מהיצרן לצרכן

✶ ציפויי חן מיפה ומהדר את מכוניתך.
✶ ציפויי חן סופג את זיעתך ומונע התחממות מכוניתך — אידיאלי לאקלים החם של הארץ.
✶ ציפויי חן נצבע בצבעים יציבים ומרהיבים
✶ ציפויי חן מלווה בתעודת אחריות

„לאיכות וחן — אין כציפויי חן"

המכירה הקמעונאית במחסן המפעל
תל־אביב, נשיונל אטלנטיק
רח' מסלין [קודם רח' מרכז מסחרי] 61
(5 בתים מזרחה מרח' העליה 21), בימים א'—ה' בין השעות 9.00—19.00 — ביום שישי עד 13.00.

צה"ל עורך בגליל סריקות בעזרת מסוקים, למניעת חדירת מחבלים.

הוועד היהודי־אמריקני דורש להגדיל התמיכה הצבאית והכלכלית בישראל

יו"ר הוועד, סאי קנן, מציע בסנאט, שהסיוע הכלכלי לישראל יוגדל מ־ ל־250 מיליון דולאר, ושחלק מהאשראי לרכש צבאי יינתן לה כמענק

מאת שמואל שגב,
סופר „מעריב" בוואשינגטון

הועד האמריקני־ישראלי לענייני ציבור עומד להזו־ דיר היום מפני הפרת ה־ איזון הצבאי במזרח התי־ כון ולבקש מהקונגרס להג־ דיל את המענק הצבאי ואת התמיכה הכלכלית בישראל.

יו"ר הוועד, סאי (ישעיהו) קנן, שהוא נוותיק שבין ה־ שתדלנים בקונגרס למען יש־ ראל, עומד להעיד היום לפ־ ני ועדת ההקצבות של הסנאט על חוק סיוע החוץ הממשל־ תי. קנן הוא אחד מבין כמה אנשים וקבוצות פרו ואנטי־ ישראליים — שהוזמנו להעיד לפני ועדה זו היום.

הסכם לא יקוזז

עדותו של קנן תוקמע על רקע החלטתה של ועדה מ־ שותפת של הסנאט ובית ה־ נבחרים ביום ד', שלא לקזז סכום של 155 מיליון דולא־ רים מההקצבה לישראל בסך 2.2 מיליארדים דולאר, ש־ הוקצבה במסגרת סיוע ה־ חירום המיוחד בעקבות מל־ חמת יום הכיפורים.

משרד ההגנה האמריקני ביקש סכום זה, כדי לכסות את ההפרש בין מחירי הנשק שסופק לישראל בעת הפעלת הרכבת האוירית מתוך מח־ סני הנשק האמריקניים, ובין המחיר שתצטרך ממשלת ארה"ב לשלם כדי לספק מ־ חדש נשק זה לצבא האמ־ ריקני.

לאחר בירורים שונים עם פקידי ה„פנטאגון", הסכים שר ההגנה, ג'ימס שלזינגר, ש־ יוריד את כל ההוצאות מתק־ ציב משרד ההגנה.

בהצהרתו, אותה ישמיע ה־ יום, יציע מר קנן, שחלק מן הסכום של 300 מיליון דולא־ רים, שאותו ביקשו כאשראי מכירה צבאיות לישראל, יי־ חשב כמענק צבאי. קנן הציע שהמענק יהיה בסך 100 מיל־ יון דולארים — כלומר, סכום שווה לזה שביקשה ירדן. הוא גם יציע שבמקום לקבוע את הסכום של 50 מיליון דולא־ רים כסיוע כלכלי לישראל — כפי שהציע משרד החוץ האמריקני — תקבל ישראל 250 מיליון דולארים, סכום השווה לזה שביקשו בשביל מצרים.

בהסבירו את הבקשה טוען קנן, שארים לא הצליחו להפ־ סיק את מלחמת ההתשה נגד ישראל או את התקפת הסי־ רור נגד מטרות אזרחיות, ב־ גנן מעלות, וקרית־שמונה, ו־ ישראל נאלצת על כן לקיים מילואים של 80 אלף חיילים, כדי להגן על גבולותיה.

הסיוע למצרים

קנן מסביר, שהשובייטים מילאו את כל החסר בתחום הצבאי אצל הערבים, ומדי־ נות הנפט הערביות בוסיפות לשלם את חשבונותיהם של מצרים ושל סוריה מתוך הכ־ נסותיהן ההולכות וגדלות. ב־ ניגוד לכך, נתקלת ישראל ב־ קשיים כלכליים גוברים והול־ כים, ועדיין לא הצליחה ל־ התגבר על הנזק שנגרם במלחמה.

קנן מתנגד להענקת סיוע חוץ למצרים. הוא אומר, כי סיוע אמריקני כזה חייב להיות קשור להתקדמות בתחום מאמצי השלום. הוא רמז, שהצהרה מצרית, מוסכית, כי היא תרשה לספינות ישר־ ראל לעבור את התעלה אחר שתפתח, תשרת כר־ לכוונות השלום של מצרים.

עמדת קיסינג'ר

בשקיפים דיפלומטיים בוואשינגטון הביעו את הדעה שהקונגרס בוודאי יגדיל היקף הסיוע לישראל, אך דיון מוקדם להעריך את היקף בסכום הסיוע למצרים.

לדבריהם של אותם משקי־ פים, יהיה היקף הסיוע לפ־ רים הלוי בעבודתו של של החוץ, ד"ר הנרי קיסינג'ר. עתה לא התגבשה ההנהגה בקונגרס להענקת סיוע לצ־ רים, ויעבור זמן מה עד ש־ הדבר יתברר.

הסכם ההפרדה בין סוריה וישראל

(סוף מעמוד 1)

אזור דילול הכוחות משני עברי האיזור הזה.

בדבר על כוח־האו"ם — שהסורים תבעו כי יהיה קטן ככל האפשר בעוד ישראל ו־ קיסינג'ר מעוניינים שיהיה ב־ גודל ניכר — אמר הפקיד ה־ אמריקני הבכיר: „פתרנו ה־ לילה כמה בעיות". הוא הד־ גיש „בעיה זו כבר נהפכה למשנית ואנו מתוכחים להס־ כמה לגבי מספר חיילי האו"ם שיאיישו את איזור החיץ".

דילול כוחות

אשר לדילול הכוחות, עדיין קיים פער — אך גם על בע־ יה זו אמר אמש המקור ה־ אמריקני, שכבר אין היא „מכ־ שול מכריע" משום ש„אנו קרובים להסכמה בעניין זה הרבה יותר מכפי שהיינו ה־ בוקר".

הסורים הגישו בסיפוניהם, כי דמשק בירתם רחוקה מקו החזית 40 ק"מ בלבד ועל כן מבקשים הם להחזיק באיזור הדילול כוחות גדולים.

נראה, שקיסינג'ר מתכוון ל־ הגיש בנושא זה הצעה אמ־ ריקנית חדשה ועל כך אמר הפקיד האמריקני הבכיר: „ה־ סיכויים שהצעה זו תתקבל הם לפחות 80 אחוזים".

בירושלים מאמינים, ששר־ החוץ האמריקני ינסה לשכך את חששות הסורים ביחס ל־ הגנה על דמשק, על־ידי הכ־ ללת סעיף בהצעתו החדשה, שלפיו יוכל כל אחד מן הצדדים להתלונן על דעת צד־ מה ביצור הקיו יציב את כו־ חותיו.

נראה, כי זו ההצעה האמ־ ריקנה שבדעתו להציע לצד־ דים ולדברי המקור האמריק־ ני הבכיר ידגיש ד"ר קי־ סינג'ר, כי זו הצעה שלא יית־ כן עליה מיקוח, כלומר, ש־ על הצדדים לקבלה כמות ש־ היא או לדחותה מכל וכל. משתמע מכך, שנתרשה החלטת קיסינג'ר לצאת בדרכו חזרה לוואשינגטון ביום א', אפילו לא יושג עד אז הסכם.

אזור דילול סימטרי

המקור האמריקני הדגיש, כי אזור דילול הכוחות יהיה סי־ מטרי, כלומר רוחבו יהיה זהה משני עברי אזור־החיץ וה־ מיקום על הדילול יהיה זהה בשני הצדדים.

היום יקיים ד"ר קיסינג'ר „פגישה ארוכה מאוד מאוד" עם נציגי ישראל, למשא ומתן, ובאשר יקבל לידיו את עמ־ דתה המבוססת הסופית של יש־ ראל, ייצא לדמשק — הערב או מחר בבוקר.

אבן: יום מוצלח

בקבלו דו"ח מפי קיסינג'ר — כאשר שב שר החוץ האמ־ ריקני מדמשק — אמר שר־ החוץ אבא אבן: „היה זה יום מוצלח מאוד. הושגה הת־ קדמות אחרי ניסוחו הסופי ולפ־ קודות רבה".

הפקיד האמריקני הבכיר ציין, כי בלחץ הנסיבות, ה־ הסכם לא ייחתם לפני יום א', כי ההחזמה עליו בראשי תי־ בות יהיה על הבכנת להה־ כנס לדיון בתוכו.

אתמול אירחו קיסינג'ר ו־ אשתו בארוחת צהריים בדמשק את שר־החוץ הסורי חלים חאדאם ואת שר ההג־ נה מוסטפא טלאס ונשותיהם.

בהרימו כוסו לברכה, אמר ד"ר קיסינג'ר: „אנו נפג־ שים כאן בשלום ובידידות, בשום שיחסים הדוקים בין סו־ ריה לארה"ב משרתים את ה־ אינטרסים של שתי המדינות ובשום שהאיבה אינה מביאה תועלת לשום עם כן העמים. עמי המזרח התיכון כבר סבלו דיים והגיעה העת, שיפעילו את כשרונותיהם למען הש־ לום".

שבחים לקיסינג'ר

הוא קיבל את „הרוח החיו־ בית והקונסטרוקטיבית" שגי־ לו הסורים בעבודתם עמו ל־ השגת הסכם ההפרדה.

בדברי תשובתו העלה חדאם על נס את מאמצי קיסינג'ר, אמר שאין בפיו מלים לשבחם וציין, כי מאמצים אלה היו תוצאה יקירה של השיפור ב־ יחסים בין שתי המדינות. הוא הביע את התקווה, כי לכל הוה ב־ רור תמיד, שהעם הסורי שו־ אף לשלום. „מלחמות אוקטו־ בר פרצה" — אמר חדאם — „כדי שאפשר יהיה להשכין שלום צודק, שכן לא יתכן שלום־קבע, כל עוד קיים כי־ בוש או איום בכיבוש ולעו־ לם לא ישכון שלום צודק, כל עוד שני מיליון פליטים פלש־ תינאיים חיים באוכלוסיה מחו־ לקת".

עוד אמר חדאם: „כל יופ־

תם שר־החוץ קיסינג'ר ישמע שהוא הפקיד האמע־ האחראי הראשון, שממסר שומעים דברים ברורים על כ שהמטרה היא להשכין באזור שלום־קבע צודק.

דיווח בארה"ב:

הסכם ההפרדה יושלם עד יום א

מאת שמואל שגב
סופר „מעריב" בוואשינגטון

עתונאים אמריקניים ה בתלווים לשר החוץ ד"ר הנרי קיסינג'ר, דיווחו אתמול, כי נראה שעד יום ב יעלה בידו להשלים הסכם הפרדה בין ישראל לבין סוריה.

רשת השידור סי.בי.אס. מ רה אתמול שקיסינג'ר הש־ ההתקדמות נאה בביקורו האחרון בדמשק, ונביא שחי־ תאמו אשאר היה גביש יזה בעבודתו לגבי שתי הבעיו־ שעוד נותרו: כמות כוח או־ ודילול הכוחות.

קיסינג'ר עומד לשוב לדמשק כחר והוא מקווה ש־ יהיה זה ביקורו האחרון ב־ בירת סוריה לפני שיושג הס־ כם ההפרדה.

שיחות בלונדון ובפאן

(א.פ.) שר־החוץ האמ־ קני, הנרי קיסינג'ר, יער הגייה קצרות בלונדון ובב־ בדרכו כהחזרה התיכון ל ארה"ב.

פקידים אמריקניים ובריטי בלונדון מסרו, כי ד"ר קי סינג'ר ייפגש שם עם שר החוץ הבריטי מר ג'יימס קל האן, לשיחה בעניני אירו־ פה, יחסי מזרח־מערב ואמ ריקה וכן בענייני המזרח ה תיכון.

רבין יודיע לנשיא

(סוף מעמוד 1)

ואלון יצטרפו לממשלה בראי־ שותו. גיבלבר הציע לא לער־ רוך דיון על חלוקת התפקי־ דים בממשלה, משום שטרם נתחייבה ולא נתקבלה עדיין ההצעה הסופית כמעט הגיעו לראשות הממשלה. יש להמ־ שיך בבגעים עם השר רבין ו־ ההכנס מחדש בהקדם לסמי־ עת הצעותיו הסופיות וקבלת החלטות. בריל רטסור הציע ל־ קבל את ההחלטות מיד, אך הצעת גיבלבר נתקבלה ברוב קולות. סוכם, כי ראשי אח־ דות העבודה יתכנסו מחדש לפני ישיבה לסכה המפלגה וסיעתה בכנסת, שנועדה למחר בערב.

סורקיס פורש

נודע כי השר רבין עומד להציע לשר ישראל גלילי ל־ הצטרף לממשלה כשר בלי תיק. במפלגת העבודה גברה הבוקר התקווה כי גם הסיבה אהרון העבודה החליט להצ־ טרף לממשלה החדשה, וכי ה־ שר יגאל אלון יוכלם לכהן בה כסגן ראש ממשלה ושר חוץ.

כי שהיה חבר הכנסת מטעם רפ"י, מרדכי סורקיס, הודיע הבוקר, כי הוא פורש מהסיעה רפ"י לאחר שזו הפכה אגם בהצטרפות לממשלת ... כך סורקיס אמר לסופר „מעריב", כי עם פרישתו מהסיעה רפ"י הוא נשאר חבר מפלגה ה־ עבודה ונבחר כיסודותיה ה־ מרכזיים.

השר רבין, שייפגש הבוקר עם השר אלון כדי להבוע השובותו הסופית על הצינויים, ייפגש גם עם השר אבא אבן. נודע, כי השר אבן הודיע שלשום לנוכיל במפלגה ה־ עבודה, ח"כ אהרן ידלין, כי לא יצטרף לממשלה, אם לא יובטח לו בה תיק שר החוץ.

(ראה עמוד 3)

מעריב
העורך: אריה דיסנצ'יק
המו"ל: הוצאת מודיעין בע"מ
בית דפוס „מעריב" בע"מ
תל אביב: מערכת, הנהלה, מודעות, דפוס: בית „מעריב" רח' קרליבך 2 (ת.ד. 20010, טל. 287211, (מיקוד: 67 132). סניף ראשי לקבלת מודעות בתל־אביב: שדרות רוטשילד 33 (מיקוד: 65 123), טלפון 621994.
ירושלים: המערכת: רח' הלל 14 (מיקוד: 94 581), טל. 221151. הפצה ומודעות: רח' הלל 16, טל. 231769.
חיפה: רח' הנביאים 29 (מיקוד: 33 104), טלפון 666468; 669020. הפצה ומודעות: רח' הנביאים 32, טל. 663254; 660051.

דיין: לא חלמתי בחלומותי השחורים שאתמוך אי־פעם בקואליציה כזו...

רפ"י החליטה ב־30 קולות נגד 8 ו־11 נמנעים להצטרף לממשלה בראשות רבין, תוך הבעת משאלה שייעשה מאמץ לצירוף המפד"ל ✱ שמעון פרס וגד יעקבי ייצגו את החטיבה בממשלה

מאת ש. [illegible]

סיעת רפ"י החליטה אמש ב־30 נגד 8 קולות ו־11 נמנעים להצטרף לממשלת 61 בראשותו של יצחק רבין תוך הבעת משאלה שייעשה מאמץ נוסף לצירוף המפד"ל לממשלה.

שר הבטחון משה דיין הצביע נגד ההצטרפות לממשלת 61, ח"כ מרדכי בן־פורת לא השתתף בהצבעה וח"כ גד יעקבי נמנע. השר שמעון פרס נבחר פה אחד כמועמד לתפקיד שר הבטחון, וח"כ גד יעקבי נבחר בהצבעה חשאית כמועמד השני מטעם רפ"י בממשלה.

השר משה דיין אמר בכנס של חברי רפ"י בבית מפלגת העבודה כי אם החטיבה תחליט על הצטרפות לממשלה, יצביע בכנסת עבורה, אף על פי שהוא מתנגד לה. לא חלמתי בחלומותי השחורים שאתמוך בקואליציה כזו — אמר. באופן אישי לא הייתי מצטרף עכשיו לאף ממשלה. קיוויתי שלאחר ששמעון פרס קיבל כל כך הרבה קולות בבחירה, ענין החברות יחולש, אך הדבר לא כך. אני חושב ששמעון יהיה שר בטחון טוב, אך אינני יודע, אם היו מציעים לו את התפקיד, אילו לא היו לרפ"י 7 נציגים בכנסת. אם רפ"י תעבוד בלי 7 חברים בכנסת, נראה מה יהיה. הלוואי ואטעה בזה, אך אני רואה ב־7 קולות אלה ירושה [illegible] הפעם האחרונה, שיציעו לנו את תיק הבטחון.

„מוטב קו פגום עם הסורים מקו יותר טוב וסיכון של מלחמה"

בדבור על המצב המדיני והבטחוני אמר דיין, כי ייתכן שמוטב קו פגום עם הסורים, כדי למנוע כניסה כבירים למלחמה מאשר קו יותר טוב והסתכנות במלחמה בשני קו[illegible]. צריך להרוג את הטרוריסטים ולא לוותר על שום דבר. נוצר מצב במדינה שאי אפשר לסבול. כולם הוכיחו כן ממשלה. יש הפקרות ואוירת פחד, הפגנות ועצירות היסטריות משתמשות את הציבור. ולא חשוב אם זה כוחי אשכנזי או הרב לוינגר. הראו לי בכתב מן הרב קוק, שאני מכבד אותו מאד, שאסור לסגת מן המובלעת, ומה יודע הרב קוק על המובלעת? זו שלמות הארץ? יש בעיות קדושות במדינה, בעיית הרכב האוכלוסיה: רק בקרב 50 אחוז באוכלוסיה יש כאלה שאפשר לקחת [illegible]. בחלק מהקואליציה המוצעת של 61 נמצא אני אבות כל המהומות וההפגנות.

„מאבק על הרחבת הבסיס הפרלמנטרי ועל ליכוד העם"

השר שמעון פרס אמר: אנו חברי מפלגת העבודה. היתה ישיבת מרכז המפלגה והוא הכריע. אין מקום והצעם להזין בהצעות אחרות אלא אם רוצים לשנות את המעמד של רפ"י במפלגת העבודה. לא תיתכן שבת כללית ואחר כך שבת פר־טית. מפלגת העבודה עשתה ומוסיפה לעשות הכל על מנת שהמפד"ל תצטרף לממשלה. הקשיים בכך הם מחוץ למפלגה. המאבק הוא על הרחבת הבסיס הפרלמנטרי ועל ליכוד העם. יש לעשות כל המאמצים לצירוף המפד"ל לממשלה ולשמור על השותפות החיובית בינה לבין תנועת העבודה. יש לכך גם השלכות מדיניות: כושר עמידה יותר מלוכד ומאוזן במאב־קים הפוליטיים. רפ"י לא תבעה את תיק הבטחון. זה תפקיד לאיש ולא לחטיבה. תיק הבטחון אינו אחוזה של רפ"י!

ד"ר מיכאל בר־זוהר: שמעון פרס מתאים לתפקיד שר הבטחון. הוא הגיע למצב קרוב מאד להיות מיועד לראשות הממשלה. ממשלה 61 זה דבר לא טוב. אך האם אנו מוכנים להסיק מסקנות מאי־הכניסה בממשלה 61? אין בהכוננו [illegible] נות כזאת, ולכן יש לתמוך במצב הקיים בממשלה כזו.

גב' כרים מילר: ממשלת 61 היא אסון לאומי וסכנה למדינה.

שמעון פרס: אני סבור שהמדינה יצאה מכלל סכנה, ואין להשתמש בביטויים כאלה. יעקב [illegible]: מה מבלגתך? להצטרף לליכוד?

„ר"צ, מאיר פעיל והשמאל יכינו את המלחמה הבאה?

ד"ר ישראל כץ: עלינו ללכת לממשלת 61. יש סכנות חמורות למדינה בחזית החברתית. שכחנו את בעיות החברה, אך המלחמה החמירה אותן. מדוע קודים [illegible] לחוקא בקרית שמונה ובמעלות?

עמוס הורביץ: ר"צ מופיעה יחד עם מאיר פעיל והש־מאל. אלה יכינו לנו את המלחמה הבאה? אני נגד קואליציה המוכתבת על ידי רוב של שמאל וערבים. עלינו לשקול עמדתנו מחדש. יש אפשרות להקים ממשלה אלטרנטיבית. אם הרוב במפלגת העבודה, שקיימת אפשרות כזאת, היא העצה כאמץ להרחיב את הבסיס של הממשלה. אפשר להגיע להסכם עם הליכוד. אין לתמוך בממשלת 61. כותב לחתור להקמת ממשלה אלטרנטיבית עם איש רפ"י בתור ראש ממשלה.

אלחנן ישי ושלמה בינסטוק קראו לתמוך בממשלת 61. יש להתפשר עם המפד"ל על מנת שתהיה בממשלה — אמר אלחנן ישי. צריך להישאר במפלגת העבודה ולא לצרפה ברגע האחרון את המאבק להקים ממשלה.

כשנשאל השר משה דיין על־ידי ח"כ מרדכי בן־פורת, מדוע הוא יצביע בכנסת בעד ממשלה 61, אם הוא מתנגד לה, השיב: קיימת אפשרות שרפ"י תתפרק וכל אחד יצביע לפי רצונו. אם אעזוב את מפלגת העבודה, לא אעזוב בדרך זו אלא בדרך דלת פתוחה. אכבד את החלטת החטיבה, כל זמן שרפ"י קיימת. עלי לומר, שבבחירות האחרונות נבחרו גולדה מאיר, פנחס ספיר, אבא אבן להרכיב ממשלה ולא יצחק רבין. לא הלכתי לבחירות ברשימה, כדי להמשך בדרך המדיניות הולכית אלוני. הסגנית זו יותר כדי חרה בשבילי.

„המועמדים לממשלה זו הם החומר הפחות מושרש"

ח"כ מרדכי בן־פורת: אתה הצרת שלך, משה דיין, היא: אם אתה מאמין בדרך, אינך מוכן לשבור את הכלים. זה דבר חיוני למדינה. מציעים לנו את מפ"ם, ל"ע והולכים אלוני. הם יובילו את המדינה? המועמדים לממשלה הזו הם החומר הפחות מושרש בבוחר ובמדינה. ספיר אחראי ב־60 אחוז למצב החברתי במדינה. הסיעה שלו היא אנטי־סוציאליסטית ביותר. האם אלון וגלילי אינם אשמים במה שקרה במלחמה, רק דיין אשם? אם הסיעה לא תאפשר לי להצביע נגד ממשלת 61, אצביע נגד ואתפטר מן הכנסת. אך רק לאחר שדוק אמיר ייכנס אליה, כדי שאמסור את המנדט לאיש רפ"י עמוס הורביץ. יש לגרום לכך, שהנשיא יטיל את הרכב הממשלה על מישהו אחר מן המערך שירכיב ממשלה רחבה.

שמעון פרס: תוכן הצעתו של בן־פורת, זה פילוג. אנחנו חלק מתנועת העבודה. גם הרשימה הממלכתית היתה חלק מתנועת העבודה. לא נוכל ללכת כל יום לפילוג. יש לעשות עוד מאמץ עליון לצרף את המפד"ל לממשלה.

יעקבי גבר על נבון ברוב של 76 נגד 26

בהצבעה חשאית התחרו ח"כ גד יעקבי וח"כ יצחק נבון על התיק השני בממשלה. 67 הצביעו בעד יעקבי (בתוך 84 בעלי זכות־בחירה), 26 בעד יצחק נבון, קול אחד נפסל. יצחק נבון בירך את פרס ויעקבי מקרב לב, איחל להם הצלחה והבי־ע להם עזרתו. גד יעקבי הודה על בחירתו בהתרגשות. שמחתי על דבר אחד — אמר. שהיו בחירות בסוד, נקיון והבורה. אני מצטער על כך, שהייתי צריך לעמוד לבחירה מול יצחק נבון.

השר שמעון פרס בירך את גד יעקבי לבחירתו והגדיר את הפסדו של יצחק נבון כענין כלאומי הנובע בכך, שיש רק מקום אחד לשניים הראויים לו...

[תו]ך נחתם אמש ההסכם הקואליציוני בבית [מ]פלגת העבודה בתל־אביב: למעלה מימין — [ש]ר האוצר פנחס ספיר ומשמאל מזכ"ל המפל־[ג]ה ח"כ אהרן ידלין. למטה מימין שר התיירות [מ]שה קול ומשמאל ח"כ שולמית אלוני וד"ר [ד]ינה גורן.

(תצלומים: ישראל סימיונסקי, ישראל סאן)

נחתם ההסכם הקואליציוני

[...]בבית מפלגת העבודה ב־תל־אביב נחתם אמש ההס־כם הקואליציוני בין המערך [...] ל"ע ור"צ.

[מזכ]"ל מפלגת העבודה ח"כ [אהר]ן ידלין הסביר לפני ה־[...]ם, כי לא הוזיה התימה על [...] (שכן הם אותם [...] היסוד של הממשלה [...]) אלא על ההסכם הקו־אליציוני ועל זכרון הדברים [...], בדבר משך הזמן ש־[...]ו התיקים למפד"ל וה־אפשרות להציע שינויים בקוי־היסוד של הממשלה. השר פנ־[חס] ספיר הזכיר, כי הדלת [למפד]"ל נשארת פתוחה להק־[מת] הממשלה. הרחבה במשך [שלו]שה חודשים.

[מ]טעם המערך חתמו השר [פנח]ס ספיר, מזכ"ל מפלגת [העב]ודה ח"כ אהרן ידלין, [מזכ]"ל מפ"ם מאיר תלמי ו־[...] הרשימות הערביות ח"כ [...]ל־דין זועבי. מטעם ל"ע [חת]מו השר משה קול, ח"כ [...]ה שערי ומזכיר המפלגה [...]ק ברקאי ומטעם ר"צ ח"כ [שול]מית אלוני ודינה גורן.

מטעם רפ"י נכח באולם השר שמעון פרס, ואילו מטעם אח־דות העבודה לא נוכח איש, מכיון שראשי אחדות העבודה דנו באותה שעה בשאלת ה־השתתפות בממשלה.

לאחר החתימה אמר המיועד לראשות הממשלה השר יצחק רבין: אני רוצה לברך על המוגמר, על החתימה ועל ה־הסכם על־ידי נציגי שלוש הסיעות. זה שלב חשוב ב־הקמת הממשלה. נאחל לכולנו ונאחל לממשלה, שאכן נצליח לעמוד בכל המשימות שמח־כות לנו. אני בטוח שגם ה־דלת הפתוחה שהשארנו למפ־ד"ל, תישאר פתוחה והם יבו־או בה, ויחד נמשיך במשימות שהתחלנו בהן.

לאחר החתימה הורמו כו־סיות. שר האוצר פנחס ספיר הודה לכל משתתפי המו"מ על הסבלנות ואורך־הרוח ש־גילו ואמר, כי כל השותפים סיכמו, שהמגעים עם המפד"ל יימשכו. הוא ציין, כי מסר דב־רים אלה גם לשרי המפד"ל ד"ר יוסף בורג וד"ר יצחק רפאל.

הליכוד החליט להחריף מאבקו נגד הסכם ההפרדה עם סוריה

בגין: על העם להכריע בעניין זה — בבחירות

מאת יהושע ביצור

סיעת „הליכוד" בכנסת, החליטה אתמול לפתוח ב־מערכה פארלמנטרית וצי־בורית חריפה נגד אישור הסכם הפרדת הכוחות עם סוריה.

עמדתו של הליכוד היא, שיש לשאוף להסכם של הפ־רדת הכוחות, אך ללא נסיגה כלשהי מן הקו הסגול ב־רמת הגולן. סיעת הליכוד סבורה, כי בהסכם הפרדת ה־כוחות כפי שהוכן עכשיו על־ידי ד"ר הנרי קיסינג'ר יש ויתורים מרחיקי־לכת מצד ישראל, ללא תמורה הולמת מצד הסורים.

לכן החליטה סיעת הליכוד לקיים בעת ישיבת הכנסת אשר תיקרא לאשר את הס־כם הפרדת הכוחות, הפגנת המונים ליד משכן הכנסת ב־השתתפות אלפים רבים. בה־פגנה ישתתפו כל חברי סי־עת הליכוד בכנסת.

הרב קוק: סכנה גדולה

אתמול בצהריים הודעה מב־חיג הליכוד, ח"כ מנחם בגין, אל הרב צבי יהודה קוק ה־ישיש, אשר הפציר בו לפתוח במערכה ציבורית גדולה נגד ההסכם, כי הוא רואה סכנה גדולה לישראל. עם ח"כ בגין חזר לתל־אביב מר חנן פורת, ממתישבי גוש עציון ומראשי המפגינים מול משרד ראש הממשלה, אשר הופיע בפני סיעת הליכוד וביקש ממנה לפעול בתוך שיתוף־פעולה הדוק עם כל הגורמים הצי־בוריים המתנגדים למדיניות הממשלה בחתימת ההסכם.

בדיון שנערך אתמול ב־סיעת הליכוד, נשקלו הצעדים שיש לנקוט כדי להחריף את המערכה הציבורית נגד חתי־מת ההסכם. רוב חברי הסיעה חיוו דעתם, כאין עוד להס־תפק בעצרות־עם. אחדים אף הציעו לנהל „פיליבסטר" ב־ישיבת הכנסת שתיקרא לאשר את הסכם ההפרדה, כדי לב־טא בכך את החרפת המאבק הפרלמנטרי ולדחות את אי־שור ההסכם במידת האפשר.

לעומת זה התנגדו הח"כים ד"ר אליהלך ריכלט, יגאל הורביץ ופסח גרופר להחרפה מוגזמת של המאבק הציבורי מחוץ לכנסת.

סוכם לכנס את הסיעה לפ־ני קיום הישיבה של הכנסת לאישור הסכם ההפרדה, כדי להתבונן את תופעת הסיעה בה. ייתכן שהסיעה תכונס עוד מחר בערב, אחר צאת השבת, אם הכנסת תיקרא כבר ביום א' לאשר את ההסכם.

ח"כ מ. בגין תבע לערוך כיד בחירות חדשות לכנסת, שבהן יכריע הציבור בין ה־עמדות המדיניות השונות של המפלגה, בטרם יוחלט על נסיגות ניכרות נוספות.

עצרת מחאה נערכה בת"א נגד ה„היסטריה" של הליכוד

מאת אברהם רותם

בכיכר מלכי ישראל ב־תל־אביב — שם ערכו שלושם מפלגות הליכוד עצ־רת מחאה נגד מדיניות הממשלה לגבי הגולן — ערכו אמש נציגי מפלגות הגוש השמאליים עצרת מחאה שכוונה למעשה נגד הליכוד.

בעצרת נישאו כרזות שקר־או בעד הסכם הממשלה ל־הפרדת הכוחות ולהסדר, „נגד להך הליכוד המוליך לכלה־מה", „מדינת ישראל זקוקה לתבונה לא להיסטריה".

ראשון הנואמים ח"כ מאיר פעיל („מוקד") טען כי על הרחוב הישראלי משתלטות קבוצות לאומניות. הוא אמר כי העצרת נערכת על ידי „קבוצה נרחבת של אנשים מחוגים שונים, שענין השד־לום יקר להם ואשר מבקשים לפתוח במערכה שלמה כל עצרות־הסברה, כדי להוציא את הרחוב מהדימאגוגיה של בגין וחבריו". להלן טען, כי הסכם ההפרדה אמנם אינו „הכלית השלום" אלא „שלב בדרך לשלום".

„אסיפות היסטריות"

האלוף (מיל.) מתי פלד טען, כי „הליכוד נכנס להיס־טריה מפני שנדמה לו שאנח־נו מגיעים לשלום. לכן הם מארגנים בכל הארץ אסיפות היסטריות".

לדבריו, דווקא הסכם ה־הפרדה במצרים הביא שקט ולכן מגביע עכשיו לנדוע פחד־דים מההסדר במפון. אולם, לדבריו, „הממשלה מנהלת את המשא ומתן מתוך רגש של אחריות. עדיין לא נעשה שום ויתור שיש בו כדי לסכן את המדינה. כל מה שמבצעה הוא כדי להגיע להסדר, להדיקים ונהסדר זה חושש הליכוד".

בעצרת, שבה השתתפו כ־מה מאות אנשים (שהתבקשו להרים לביכון ערימה) נאמו גם יאיר צבן ממפ"ם, בתו צבן, שלום כהן ויגאל ציר לם.

מר אורי אבנרי שנאם אף הוא טען, כי קיסינג'ר עושה מלאכה קשה ואין לתת ל־ליכוד לשלוט ברחוב. ח"כ אליעזר רונן אמר כי „עלינו להקים חומה בצורה להדיפת ההתקפה של הליכוד".

בזר כרמלית

מודיע על מכירת חיסול כל המלאי

במחירים של **כמעט חינם**

	במקום ל"י	רק ל"י
מכנסי קורדרוי	95.—	30.-
מכנסי גברדין מודל אחרון	95.—	55.-
מכנסי ג'ינס משתפשף	95.—	45.-
מכנסי ג'ינס (עם 4 כיסים)	75.—	25.-
שמלות דיאולן לופט	79.—	35.-
חולצות לנשים כל הסוגים וכל המידות	85.—	20.-
חולצות אינטרלוק מודפסות		15.-
לגברים ולגברות	65.—	
מכנסי גברדין לילדים	65.—	25.-
שמלות ארנל	110.—	20.-
בגדי ים לנשים (כל הסוגים)	110.—	30.-
מכנסי שורט לילדים ולילדות	35.—	10.-
שורט לגברים ולגברות	38.—	15.-
חולצות טריקו עם סמלים	26.—	10.-
חולצות לגברים	75.—	25.-
חולצות טרוירה לנשים (כל המידות)	89.—	20.-
מכנסיים קיציים כל הסוגים	85.—	30.-
ז'קטים דיאולן לופט לנשים	85.—	25.-
חצאיות מיני	48.—	10.-
חלוקי מגבת לים	120.—	30.-

בזר כרמלית

רחוב המלך ג'ורג' 6, תל־אביב

המכירה תימשך שבוע ימים

ברית המועצות חידשה את משלוחי הנשק לצבא המצרי

[ר]ואים בכך סימן נוסף להפשרה ביחסים בין שתי המדינות, שהיו מתוחים למן מלחמת יום הכיפורים

[ב]רה"מ חידשה את משלו[ח]י הנשק למצרים, לאחר [הפ]סקה של למעלה מששה [חד]שים — אומרים אתמול [מקו]רות דיפלומטיים בקהיר. [...] לא פורטו מיני ה־[נשק] והכמויות, אולם אומ־[רים] העובדה.

[ה]מקורות ציינו כי המשלו־[חי]ם החדשים הם סימן נוסף [להפ]שרה ביחסים בין ברה"מ [ו]מצרים, שהיו מתוחים [למן] מלחמת אוקטובר.

[נ]אמר שהשמיע ב־18 לאפ־[ריל] אנואר סאדאת, כי מאז [מלח]מת אוקטובר שלחה מצ־[רים] למוסקבה ארבע אגרות [ע]ם בקשה לאספקת נשק, אך בקשות אלה לא נענו ע"י הסובייטים.

עד מלחמת אוקטובר היתה מצרים תלויה לחלוטין, באס־פקת נשק מברה"מ. אולם ל־אחר מכן הודיע סאדאת על כוונתו לגוון את מקורות אס־פקת הנשק, אך עד כה לא נודע על אספקת נשק ממדי־נות אחרות.

סימנים אחרים לנסיונות ה־סובייטים לשפר את היחסים עם מצרים רואים בשקיפים בחילופי אגרות שהיו באחרו־נה בין המנהיג הסובייטי, ל־אוניד ברז'נייב, לבין סאדאת. תוכן האגרות הללו לא נודע. (יופ"י)

לדברי מקורות אלה לא ראו מקורות בין אמריקניים שום משלוחי נשק סובייטיים למצ־רים בחמשה החודשים האח־רונים בעוד שהמהיגו היטב בהכנות למשלוח מכוסי „מיג 23" לסוריה על ידי ברית ה־מועצות. בהשינגטון נתקבל הדבר ברגז לכך, שמוסקווה מנסה ללחוץ על סאדאת כדי לשכנעו לשנות את מדיניותו הבינלאומית.

לדברי פרשנים אמריקניים קיים מחסור בחלקי חילוף ובתחמושת בצבא מצרים. ל־אחר מלחמת יום הכיפורים מילאה ברית המועצות מחדש את מהמנה של מצרים, ולפי הערכה מסויימת מצויד היום צבא מצרים טוב יותר מאשר לפני המלחמה. אך אם ברית המועצות תעכב על קיצוץ אספקה הנשק יעבוד הצבא המצרי לפני בעיה קשה.

צמצום הכוחות

ישראל יבנה, כתבי „ביב־ריב" בוושינגטון מוסר:

כצוים צבאיים כמה מהכו־ניות האיחונים הצבאיים שלה הבטירה את קצב השחרור של יחידות המילואים, במאמץ לשמור על המוכנות ולכבות בונה הנשק מתוצאת מובדי־ית הנבצא עוזה במצרים.

מקורות מדיניים אמרי־קנים אמרו קודם לכן שי־ברית המועצות משאבה את משלוחי הנשק למצרים ב־העבה על הצהרת הנשיא סאדאת ב־18 באפריל, ש־הוא מבקש לשים קץ ל־תלותו בברית המועצות ולא יתנן את מקורות ה־אספקה הנשאת.

הוחלפו החיילים מפנמה בכח החרום של או"ם

225 חיילים בצבא פנמה הגיעו אמש לנמל התעופה בן גוריון, כדי להצטרף לכוחות האו"ם באזורי הפרדה בין ישראל ומצרים.

קבוצת חיילים זו באה להח־ליף קבוצה אחרת של חיילי אותה מדינה, אשר שירתו ב־כוח החירום של האו"ם במשך כשישה חודשים.

ישראל מוחה [ב]או"ם על מעמד [...] ואתמה בלבנון

[...]ציג ישראל באו"ם, יעקב [...]ן, הגיש ביום ד' מחאה [...] נוכח העבודה ש„ראש [...]ן מדוייסקי, אשר התה [...]מי שהוא יום והוכן את [...] במעלות, מוסיף להנות [...] פעולה מחולה בלב־[נון].

[...]מחאה זו, שהוגשה בכתב [...]די כר להזן לבמיא כד־[...] הבטחון, באה לאחר ש־[...] בירינולץ פירסם ראיון [...] בביירות עם נאיף [חוות]מה, ראש „החזית ה־[דמוק]רטית העממית לשחרור [פלס]טין". (ע"י)

הפרס החודשי הגדול (השני)

במסגרת מבצע הפרסים הגדול במלאת 25 שנה ל„לוח מעריב"

מכונית „פיאט 128"

המכונית בעלת 4 דלתות, שזכתה ב־7 פרסים בינלאומיים

מחירה (כולל מסים) 27,850 ל"י

מסור בהקדם מודעת מלים ל„לוח מעריב" ותכלל אוטומטית בהגרלת המכונית; נוסף לפרס הגדול של החודש (מכונית „פיאט 128") תוכל לזכות מדי יום ב־100.— ל"י במזומן

מודעה המתפרסמת ב„לוח מעריב" מגיעה לידיעת ציבור הקוראים הגדול ביותר במדינה.

אין תחליף ל־ לוח מעריב

הלוח הנפוץ ביותר במדינה — בעתון הנפוץ ביותר במדינה

هكذا من الأصل

הועדה החוקרת את הרצח במעלות החלה לשמוע עדים בדלתיים סגורות

מאת שמעון רפפורט

ועדת החקירה שהוקמה על־ידי ראש הממשלה ל־פרשת טבח מעלות, קיימה אתמול ישיבתה הראשונה בלשכת נשיא הטכניון ב־חיפה.

בתשובה לשאלת סופרנו מסר מטעם יו"ר הועדה, אלוף (מיל.) עמוס חורב, כי חברי הועדה ישמעו גם עדויות מאנשים שירצו להופיע לפניה מיוזמתם, ולמסור מידע שיש להם בקשר לנושאים אותם הוסמכו חברי ועדה זו לחקור.

אלה המעוניינים למסור עדויות לפני הועדה, צריכים לפנות בכתב למזכיר הועדה במשרד ראש הממשלה, מר גרב מוכבר. ניתן להתקשר טלפונית למשרד ראש הממשלה ולהודיע על נכונות למסור מידע והדברים יובאו לידיעתם של חברי ועדת החקירה.

העדים שיופיעו לפני הועדה מיוזמתם ימסרו מידע נוסף לזה שיגבה על־ידי חברי ה־ועדה לפי שיקוליה.

חברי הועדה בראשותו של נשיא הטכניון, עמוס חורב הם עו"ד א. שימרון ומר משה אונא. הם קיימו אתמול ישיבתם הראשונה בלשכת נשיא הטכניון בחיפה. חברי הועדה נפגשו אתמול בבוקר עם קציני משטרה בכירים ממחוז חיפה והצפון.

ישיבות הועדה יהיו סודיות, ולא ימסר כל מידע לעתונות עד להגשת המסקנות, בעוד כשבועיים—שלושה לראש ה־ממשלה. הועדה דחתה גם בק־שה לאפשר לצלמים לצלם את חברי הועדה במהלך עבודתם.

הפגנות בקנדה ובסלוניקי

יצחק וקסמן כותב:

רבבות יהודים בקנדה הש־תתפו השבוע בהפגנות־זעם על הרצח במעלות — ידיעה על כך נתקבלה אתמול במשרדי ההנהלה הציונית בירושלים. ההפגנות נתקיימו בכל הערים הגדולות. בקנדה הן נערכו על־ידי הפדרציה הציונית ב־קנדה ובשיתוף עם כל האר־גונים היהודיים הקנדיים. ב־הפגנות אלה נאמו שרי הממ־שלה הקנדית, [illegible] ומנהיגים יהודיים. כלי התקשורת בקנדה פירסמו ב־הרחבה ובאהדה את ההפג־נות.

גם בקהילת סלוניקי נעשתה פעולה חשובה כמחאה על רצח הילדים במעלות.

בני הקהילה היהודית, בה רק 1,200 נפשות, השביתו את כל פעולות הבידור במשך ימי השבעה לרצח הילדים במע־לות. נשיא הקהילה, מר יוד בנבנישתי, מסר במכתב ש־נתקבל אתמול בהנהלה הציו־נית בירושלים, כי מיד עם היוודע דבר הטבח במעלות, פרסמה מועצת הקהילה גם כרוז [illegible] בער־צות העיר ובכלי התקשורת. בכרוז זה הביעו יהודי סלו־ניקי את הזדהותם המלאה עם מדינת ישראל.

קול: יחולו שינויים בנוהל מתן הלוואות לבניית בתי־מלון חדשים

8000 חדרי בתי־מלון נמצאים בבניה

מאת יהושע כהנא

שר התיירות, מר משה קול, הודיע אתמול בתל־אביב על שינויים בנוהל שחרור כספי הלוואות להק־מת בתי מלון: החברה ל־פיתוח מפעלי תיירות תש־חרר כספי הלוואה לבנייה רק לאחר שהיזם ישקיע מ־כספו, לפחות 50 אחוז מ־העלות הכוללת של הפרוי־יקט, כפי שנקבעה בידי מהנדסי החברה.

לגבי מלונות־דירות תשחרר החברה לפתוח מפעלי תיירות כספים רק לאחר שהיזם יש־קיע מכספו 75 אחוז מהעלות הכוללת. שחרור הכספים יע־שה באופן יחסי להתקדמות הבנייה.

ההסדרים החדשים יחולו ל־גבי תוכניות שאושרו על־ידי משרד התיירות ואשר טרם נחתם לגביהם חוזה ההלוואה עם הבנק, או טרם החל בבנייה, ולגבי בתי מלון בדר־גות שלושה כוכבים ומעלה.

לגבי פרוייקטים הנמצאים בבניה יוקפד ששחרור הכס־פים ייעשה רק לאחר שהוכח שהיזם השקיע שליש מכספי ההשקעה.

בהרצאתו לפני כתבים לענ־יני תיירות אמר השר קול, כי כיום מצויים 20 אלף חדרי מלון מומלצים לתיירים. בבניה נמצאים עוד 8000 חד־רים, בניית 2500 בהם תסת־יים, ככל הנראה, עד לסוף השנה.

שר התיירות אמר כי מאז ראשית השנה ועד למחצית חודש מאי חלה ירידה של 11 אחוזים ב־תנועת התיירות ארצה, ב־השוואה לתקופה המקבילה אשתקד. השר אמר כי ב־ראשית השנה חלה ההאו־ששות, ואפילו נראה היה שתהיה עליה בתנועה, אך [illegible] המחבלניים בקרית שמונה, במעלות ו־ההד העצום לגילוי [illegible] בירושלים — הש־פיעו על ירידה ניכרת ב־תנועת התיירות הנכנסת. התחזית לגבי חודשי ה־קיץ, שהם חודשי השיא בתיירות — מעורפלת.

אשתקד, נרשמה גם כן ירי־דה של 9 אחוזים בתנועת התיירות, בהשוואה לשנת 1972. עם זאת היתה ההכנסה במטבע חוץ גדולה ב־11 אחו־זים. ההכנסה הממוצעת ב־1973 מתייר היתה כ־350 דו־לאר, לעומת 295 דולאר ב־1972.

שנת 1975 הוכרזה כ"שנה קדושה" לנצרות הקאתולית [illegible] היא תעמוד בסימן של [illegible] המגמה לרגל לרומא. [illegible] משרד התיירות, מר [illegible]תן, אמר כי ראשי [illegible] הקאתולית אומדים את [illegible]עת הצליינים לרומא ב־[illegible] מיליון. "אם נקבל אחוז [illegible] בלבד מן התיירות [illegible] נהיה שבעי רצון" — אמר מר גבתון וציין כי לשכות ה־תיירות הישראליות ברחבי ה־עולם מתעמלנים גם למע[illegible] ביקור הצליינים, במקומות ה־קדושים לנצרות בישראל.

הכנסייה הקאתולית בארץ מסייעת בפרסום האתרים ה־קדושים. הופצו 600 אלף עות־קים של חוברות בקרב ארג־נים קאתוליים. החוברות מצ־ביעות על מסלולי תיור הקשו־רים במקומות הקדושים.

משרד התיירות פועל למען הוזלת מחירי הטיסה לצליינים בין רומא לירושלים. בנוסף לטיסות השכר הקבועות, ה־מותרות לצליינים מארצות אי־רופה.

בעתירתו לבית־המשפט הגבוה לצדק

תושב גרמניה מבקש לבטל צו עיכוב יציאה שניתן בבי"ד רבני

מאת שאול הון

יהודי תושב גרמניה פנה לבית המשפט הגבוה לצדק בירושלים וביקש צו על תנאי נגד בית הדין הרבני האזורי בירושלים, שהוציא נגדו צו עיכוב יציאה מה־ארץ. העותר מטען שבהיו־תו תושב חוץ ולא אזרח ישראלי אין סמכות לבית הדין הרבני להוציא נגדו צו כזה.

העותר הוא כריסטין המיל־סמן, שאת עתירתו הגיש ב־אמצעות עוה"ד יוסף בן־מנ־שה. לדבריו "גלכר" בארץ מכוח צו המניעה של בית הדין הרבני בירושלים, ועתה אין הוא יכול לחזור לעירו דיסלדורף ובשל כך נגרמים לו נזקים רבים בעבודתו.

רקע הפרשה — חיי משפ־חה שלא עלו יפה בין בעל לאשתו. היושבת כיום בישר־אל. בעתירתו הוא מציין כי הוא סוחר וסוכן יינות בדיסל־דורף והגיע לישראל לסיור לפני כארבע שנים. כאן פגש אשה ושניהם הסכימו להינשא. טקס הנישואין נערך בירושלים לקראת סוף 1970 ואחר כך נסעו שניהם לדיסלדורף ו־התגוררו שם. נולד להם ילד, אך חיי המשפחה לא עלו יפה. בראשית 1973 עזבה אותו האשה וחזרה לישראל עם ה־ילד. הבעל ניסה להביא את האשה שתחזור אליו, אך היא סירבה.

האשה הגישה נגד בעלה תביעת מזונות לבית הדין ה־רבני בירושלים. כשהגיע ה־בעל באפריל 1974, כדי לדבר על לב אשתו שתחזור אליו, נקטה היא צעד נגדי. באמ־צעות עוה"ד ד"ר מ. קורינלדי היא פנתה לבית הדין הרבני בירושלים וקיבלה נגד בעלה צו לעיכוב יציאתו מן הארץ. בתגובה לכך פנה הבעל לבית המשפט הגבוה לצדק וטען שאין סמכות לבית הדין הרב־ני להוציא נגדו צו כזה, משום שאינו אזרח ישראלי.

בתצהירה של האשה, שהו־גש בתגובה לפנייתו של הבעל לבג"ץ, היא טוענת כי הבעל נהג בה שלא כהלכה ולא הקציב סכום מספיק למזונות לה ולילד.

צפויה הפיכת־חצר בחצור

גח"ל, השותף לקואליציה, דורש עם המפד"ל, הנמצאת באופוזיציה, להדיח את ראש המועצה, איש המערך

מאת מאיר הראובני

בעיירה חצור הגלילית צפויה בשבוע הבא הפיכת חצר השישית תוך השנתיים האחרונות.

נציגי סיעת המפד"ל, ב־אופוזיציה, וגח"ל, השותפה בקואליציה עם המערך, תבעו מראש המועצה הנוכחי, איש המערך רפאל אדרי, לכנס ב־הקדם ישיבה שעל סדר יומה דיון בהצעה להדיח את ראש המועצה ולבחור בהנהלה חד־שה. כועד הישיבה נקבע ל־31 במאי.

כיום מורכבת הקואליציה בחצור מ־3 נציגי המערך ושני נציגי גח"ל. נציג גח"ל משמש כסגן ראש המועצה. באופוזי־ציה כיום 4 נציגים של המפ־ד"ל, ששלטה במועצה הקודמת בעזרת נציג גח"ל עד לתפי־סת ההנהגה במקום בידי ה־מערך.

לסופר "מעריב" נודע, כי הידיעות על התגלעות סכסו־כים מחודשים בין שותפי ה־קואליציה ובמיוחד על כוונות להדיח את השלטון הנוכחי על־ידי תרגילי הבטחת כסאות בהנהלה, עוררו מורת רוח מ־רובה בקרב חוגים נרחבים באוכלוסיית העיירה, במיוחד קבוצות הצעירים במקום. אלה רוצים בקיום הנהגה מקומית יציבה שתקדיש את כל מר־צה ויכולתה לפיתוח הישוב ולא לתכסים מפלגתיים. במיו־חד רואים בחומרה את התער־רות המחלוקת הזאת, דוקא בימים אלה של מתח בטחוני רב.

קבוצת צעירים בחצור יזמה התכנסות תושבים בעצומה ה־קוראת למשרד הפנים לפעול ביד חזקה כדי להפסיק את התסוכות השלטון בחצור, ל־פזר את המועצה ולהפקיד את ניהול ענייני העיירה בידי מו־עצה קרואה. כ־500 מתושבי חצור כבר חתמו על העצומה שנשלחה לשר הפנים ולממונה על מחוז הצפון. נמסר כי הפניה נבדקת בימים אלה בהנהלת משרד הפנים.

צו עיקול הוצא נגד חברה בשל חוב של 5 מיליון ל"י

צו עיקול ניתן נגד חברת "בוכבי" בע"מ בשל חוב ב־סך למעלה מ־5 מיליון ל"י לבנק קרדיט בע"מ. הצו ניתן בבית המשפט המחוזי בתל־אביב.

את הבקשה בשם הבנק ה־גיש עורך הדין א. מנשה. הוא טוען בבקשתו כי חברת "בוכבי" בע"מ חייבת לבנק סכום העולה על חמישה מיליון ל"י. לפי כתב התחייבות שנתנה החברה בעת שקיבלה מהבנק הלוואה שביקשה. רשם בית המשפט המחוזי בתל־אביב ה־שופט דוד הלך, הורה להטיל עיקול על כל זכויות החברה באדמות הרשומות על שם רשות הביטוח, קק"ל ומינהל מקרקעי ישראל.

במקביל לבקשת הבנק בדבר הטלת העיקול הוגשה גם תבי־עה נגד החברה הנ"ל להחזרת הסכום.

אנו קונים
מטבעות ומדליות
זהב
ישראליים
ומשלמים במזומן

מטבעות זהב

	כמות שהונפקה לציבור	מחיר הנפקה	(אנו) משלמים
הרצל 1960	10,010	50.—	3,350.—
ויצמן (זוג) 1962	5,702	600.—	3,700.—
בנק ישראל רגיל 1964	5,514	150.—	3,650.—
בנק ישראל קישוט 1964	(!!)800	250.—	19,500.—
הנצחון 1967	8,004	300.—	4,550.—
ירושלים 1968	12,000	350.—	2,325.—
שלום 1969	12,000	350.—	1,925.—
שלח את עמי 1972	9,500	420.—	2,350.—
כ"ה למדינה 1973 (3 מטבעות)	18,250	1,620.—	4,050.—

מדליות זהב

הצליינים	5,000	260.—	875.—
מצדה	3,000	120.—	725.—
בלפור	2,500	260.—	1,400.—
אל־על	2,000	260.—	1,900.—
קרן היסוד	1,704	260.—	1,950.—
שחרור (3 מדליות)	5,000	315.—	950.—
העוגד המצטיין (תיירות)	(!!!)380	—	3,300.—

מטבעות ומדליות לישראל
שרות, יעוץ, מכירה וקניה
שד' רוטשילד 15 תל־אביב טל. 53768

אוי, שכחתי!

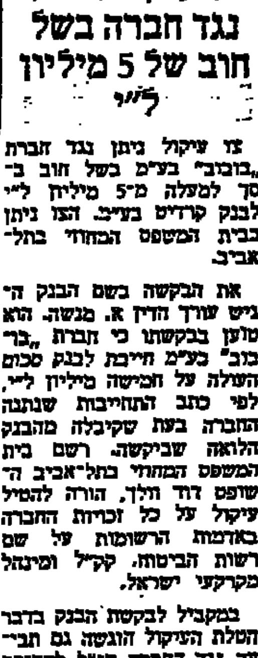

לקנות לאשתי

דוקרט ביח"ר לסריגים
חיסול עודפי יצוא קיץ וחורף
דקטים לגברים וחליפות לנשים
מצמר שלוב עור ודמש
שמלות * סודרים * כותנות * חולצות
בהזדמנות שמלות קיץ לגברות מ־50 ל"י
ת"א: יד' רוטשילד 75 (פינה מזאה) שעות 8.00—17.30.
לוד: אזור התעשיה (ע"י טלרד) שעות 8.00—16.00 פרט ליום שישי.

תושבי שכונת
נוה יעקב בירושלים
נקראים להשתתף באסיפה על
בטחון השכונה
במוצאי שבת 25.5.74 בשעה 8 בערב
ליד בית הספר
הועדה המארגנת

כמה פעמים אתה יכול?

...ועוד לזכות ב־100.- ל"י

השאלה תלויה בשמירת השבת. וכעת שהתחילה התעוררות למען השבת יש לנצל את כל המשאבים להגדיל התעוררות זו.
מכתבי החפץ חיים סימן י"ט

ב"ה
לד"ר שמחה אריאלי. אשפז מצוות, יד אליהו זה למעלה משנה ותצי אני מסתובב עם כאבים חזקים בחזה ובגב, ובדכאון. אריאלי בדק אותי באצבעותיו, מצא פתרון והכל בסדר. אני מודה להשי"ת אשר הפליא חסדו אתי וגם לאריאלי — מקרב לבי. הוא בא אלי לביתי בהתנדבות — אם כי הוא עצמו נכה צה"ל.
בן ציון פרי, 837/2 בית־שמש

לאולמי "רון" בע"מ הרצליה
ברצוננו להביע את הערכתנו הכנה ותודתנו העמוקה על הצורה שבה ערכתם את מסיבת כלולותנו וכן את שביעות הרצון מהשרות הנפלא והאדיב.
אביטל אלי וליאת
שיכון ויצמן 9/5 הרצליה

ארלט וגיורא קירשמן
שמחים על הולדת בתם
עדי
אחות לשירה
נכדה
לדוד ונינה ליברמן לאברהם וטובה קירשמן
22.5.74 אסף הרופא

בתאריך 5 למאי 1974, י"ג באייר תשל"ד
נולדתי כאחות חדשה ליפית היפה
אתי ועמידם רוקח — הורי
החליטו לקראני בשם עידית
מטורונטו שבקנדה הרחוקה
ברצוני לשלוח איחולים ונשיקות
לסבתא ולסבא פנינה ומנחם רוקח
לסבתא ולסבא רינה ומאיר משען
לסבתא הניה ספקטור ולסבא יוסף משען

מיטב הברכות
למנהל שולבור נידיורק
זבריה קיקיון
להולדת הנכד הבכור
לנירה ועוזי בולדה
להולדת הבן הבכור
רוו ממנו נחת לרוב
כור סחר בע"מ

אחוד שיבת ציון — חוג הנוער הדתי
המרכז הקהילתי
בשתוף האגף לתרבות לנוער ולספורט
המדור לתרבות תורנית — עירית תל־אביב—יפו
מודיעים על קיום שיעור של
הרב אהרן ליבטנשטיין
שיתקיים אי"ה ביום שלישי אור ליום ח' סיון (28.5.74)
בענין — פקוח נפש ביחס לצבור
התחלת השיעור בשעה 20.30
הכניסה מרחוב סמולנסקין 2 — האולם ממוזג

בס"ד
איטה ואברהם סקורניק — שושנה ואליהו מירון
אסתר וד"ר יהודה סקורניק
מודיעים בשמחה
על הולדת
נכדתם - בתם
אחות לאוהד
כ"ט אייר תשל"ד — בי"ח הקריה, ת"א

לובה ובוריס זלצר חולון — רות ומרין וינגרט נתניה
מודיעים בשמחה על נשואי בניהם
טניה ואודי
החופה נערכה בראש חודש סיון תשל"ד 22.5.74, בחולון.

בתיה (לבית ווטיין) ובני דה־ליאו
חובקים בשמחה
בן
אח ליפעת
גבעתיים 21.5.74

לוי ציפורה מזכרת בתיה — אריה דוידוף תל־אביב
נשואים
החופה נערכה בחוג המשפחה
בתאריך 22.5.74

רחל ואלי אשר (אופנת אשר)
מודיעים בשמחה על הולדת בתם
אחות לפלי ולשלומי
20 במאי 1974 — תל־אביב

[illegible] דרום הגול[illegible]

[illegible]שכ"ל: תעווה [illegible]
[illegible]שרבו ההצ[illegible]

פארק הס[illegible]
רמת־ג[illegible]
סגור
בשבת וב[illegible]
לכל־י־ר[illegible]

אחר ששני מחבלים הסגירו עצמם ומסרו מידע על חולייתם –

כוח צה"ל הרג שישה מחבלים שיצאו ל"מיבצע נוסח מעלות" בעין־גב והאון

שניים מאנשי החוליה הסגירו עצמם למשמר צה"ל ✶ לפני צאת ה־8 לישראל — סודרו להם "בילויים" בדמשק ✶ נוסף לנשק וחומר־נפץ, נשאו עמם הרוצחים שלוש סיסמות־צופן ורמקול מיטלטל — לניהול מו"מ באמצעות שגרירי יפאן, אוסטריה ורומניה ✶ הוראתם היתה, במקרה שישראל תסרב לשחרר שלושים מחבלים לפי רשימה שבידם — להרוג את בני־הערובה ולהתאבד על ידי פיצוץ מיטעני החבלה שלהם

שני המחבלים שנתפסו בגולן

מאת יעקב ארז ומאיר הראובני

שישה מחבלים, מאנשי "החזית העממית־הדימוקרטית לשיחרור פלשתין" של נאיף חוואתמה, שחדרו לרמת הגולן, למשימת רצח והתאבדות "נוסח מעלות" בקיבוצים עין־גב והאון שלחוף הכנרת, נהרגו אתמול בהתקלות עם משמר צה"ל. שני מחבלים אחרים מאנשי החוליה, שירדה משטח סוריה — הסגירו את עצמם לידי אנשי צה"ל באיזור.

חוליית המחבלים חדרה משטח סוריה אור ליום אתמול, מדרום למושב רמת מגשימים, אחר שחצתה את נחל רקאד. היא הגיעה לאזור, כנראה, בסיוע הצבא הסורי, כשמטרתה — להשתלט על שני בתים, בקיבוץ עין גב ובקיבוץ האון, לתפוס בני ערובה ולדרוש תמורתם 30 מחבלים מכלא בישראל ואת גוויותיהם של שלושת המרצחים של מעלות.

ברשות המחבלים נמצאו מכתבים באנגלית, מופנים אל שגריר יפאן ואל שגריר רומניה, שבאמצעותם התכוונו לערוך מו"מ. כן היה ברשותם מגבר־קול, לניהול מו"מ עם כוחות שישימו עליהם מצור.

שני המחבלים שהסגירו עצמם הם קסבר קסביאן, ארמני כבן 30, תושב חאלב שבסוריה, ומחמד קבג'י שרכז … חילל. הם סיפרו, כי לידי שני השגרירים עמדו להעביר מלות צופן: אחת — "טבריה, אשי"; ואחת "אל זיידי", שמו של אחד המחבלים שנהרג במעלות.

התאמנו ב"פתח־לאנד" — שהו בדמשק

השניים סיפרו, כי ההוראה לצאת ולבצע את פעולת הרצח וההתאבדות בשטח ישראל נמסרה להם 24 שעות לפני היציאה. הם נימנו עם אנשי אירגונו של חוואתמה, ר… בשבוע האחרון "בילו" בדמשק. קודם לכן שהו באזור ה"פתח־לנד", שם נמצאים בסיסי אירגון החבלה ומשם עוברים מחבלים הלוך ושוב לשטח סוריה. השניים סיפרו, כי את ה"פתח־לנד" עם שטח סוריה מקשרת דרך, שאין עליה כל פיקוח.

את האימונים הצבאיים עברו השניים באיזור ה"פתח־לנד" שבלבנון. לשטח סוריה הם הגיעו עוד לפני הפעולה במעלות.

ברשות המחבלים נמצאו 8 רובי "קלאשניקוב", 8 חגורי קרב, 4 תרמילים ובהם 10 ק"ג של חומר נפץ, כולל לבנות חבלה ומנגנוני הפעלה מצוידים, 38 רימונים, 4 אקדחים, … מסומנים ציורי התנועה, משקפות, מצפנים, 2 … ורמקוליים, שבאמצעותם התכוונו לניהול מו"מ. רשימת המחבלים … המיועדים לשיחרור מונה 30 איש.

הסגירו עצמם במחסום

שני המחבלים הסגירו את עצמם בשעות הבוקר, אחרי שבשעה 6.30 נתגלו סימנים באיזור הגבול, שהצביעו על כך, שחוליית מחבלים גדולה חדרה משטח סוריה. השניים הסגירו את עצמם לידי אנשי משמרה צבאית, במחסום דרכים שבצומת אפיק (פיק), בדרום רמת הגולן.

בעקבות חקירתם הראשונית, הוכרז מצב של כוננות באיזור וכוח של צה"ל פתח במירדף. ישובי דרום הגולן נערכו לאפשרות, שמחבלים ינסו לחדור לתחומם. המשטרה פינתה אורחים, שהיו בחניונים ובבילוי לאורך החופים המזרחיים של הכנרת. הוראת כוננות הועברה גם לקיבוצים עין־גב, האון, תל־קציר ורכות, שמכורה לאגם.

ניסו להסתתר בשטח

כוח של צה"ל, שכלל אנשי מילואים על־גבי נגמ"שים וכוח רגלי, החל סורק את האיזור. סמוך לשעה 12.30 הבחינו אנשי הכוח בחוליית המחבלים, שניסתה להסתתר בשטח, כמחצית הק"מ צפונית לבאות־גולן, ליד המטע של המושב.

השטח באיזור זה מכוסה בקוצים גבוהים ובסלעים, והמחבלים ניסו לתפוס מחסה בתוכם. המקום נמצא במרחק של 6 עד 7 ק"מ מהגבול.

משנתגלתה החוליה, נפתחה עליה אש. המחבלים ניסו להשיב אש ואחד אף ניסה להטיל רימון יד על החיילים שהקיפו את השטח.

בעת הירי פגע כנראה אחד הכדורים במיטען החבלה, שהיה בתרמיל־הגב של אחד המחבלים, והמיטען התפוצץ. בפיצוץ זה נהרגו 4 מחבלים. שני מחבלים אחרים נהרגו זמן מה אחרי כן, בירית אנשי המשמר.

קרב האש עם המחבלים היה קצר ונמשך דקות אחדות בלבד.

בבדיקה בשטח הוברר, כי המחבלים הם גברים צעירים, הם לבשו בגדים אזרחיים, מסוגים ומצבעים שונים.

פעולה מהירה

חוליית המחבלים נתגלתה הודות לפעולה המהירה של כוחות צה"ל באיזור, שהגיעו למקום אחר גילוי העקבות. הכוחות החישו את פעילותם אחרי ששני המחבלים שהסגירו את עצמם, שתקפו אותם פחד אחר שעברו את הגבול, הודיעו, כי מטרת החוליה היא פעולת רצח בישובים שממזרח לכנרת.

שני המחבלים האלה גילו כיצד פרטים על אנשי החוליה האחרים, וסיוע זה הקל על המירדף והחיסול החוליה.

חוליית מחבלים זאת, מאירגונו של חוואתמה, היא חוליית המחבלים הראשונה, החודרת מתחום סוריה לרמת הגולן — אחרי מלחמת יום הכיפורים. אין ספק, כי מעבר החוליה נתאפשר בסיועו של הצבא הסורי.

אחר חיסול החוליה, סולקו מהמקום שש הגופות וכן פונו שני העצירים, שאחד מהם פצוע.

בעת המירדף הוכרזה בישובי האיזור כוננות גבוהה. כל הנשים והילדים הוכנסו כבר בבוקר למיקלטים. עבודות השדה הוגבלו ורוב הגברים בישובי דרום הרמה הוצבו בתפקידי שמירה וסיור, סביב הישובים ובתוכם.

הצבא חסם את כל צירי התנועה בדרום הגולן ומנע כניסת רכב אזרחי. וכן הרחיק מהכבישים למקומות מחסה כלי רכב של עובדים סרנים, שהיו באיזור.

בשעות אחר הצהריים רפה המתח, אך עד הבוקר הושארו מחסומי המשטרה בכבישי החוף המזרחי, עם סיורים מתוגברים.

בשעות אחה"צ … לעבר רמת מגשימים, בדרום הגולן.

… האש הסורית … מעוררים השערה, שהיה זה נסיון מצד הצבא הסורי לתת סיוע של אש לחוליה, כדי להקל על משימתה, על ידי הורדת התושבים למחסות ולמיקלטים.

סיפורו של מחבל

"הודענו, כי ילכנו … בקיבוצים עין־גב והאון, ובאמצעותם לשחרר מחבלים הכלואים בישראל, וכן להחזיר את גופותיהם של הגבורים שהתאבדו במעלות. אילו שלטונות ישראל לא היו ממלאים את דרישותינו, היינו צריכים … את בני־הערובה" — סיפר אחד לכתב צבאי של צה"ל שהסגיר את עצמו. "חצינו את גבול ישראל־סוריה סמוך לשעה 8 בלילה", סיפר המחבל, שלבש מכנסי ג'ינס חולצה צבעונית. "היה בכוונתנו להתפצל לשתי חוליות: האחת היתה צריכה לנוע לעבר קיבוץ עין גב, ואילו יעדה של האחרת היה קיבוץ האון".

המחבל סיפר, כי הם עברו אימונים מיוחדים בערקוב שבלבנון ובמשלילה שבסוריה.

"לפני היציאה לפעולה ניתנה לנו חופשה מיוחדת לבילויים. בשבת עברנו את הגבול הלבנוני־סורי, הגענו למשרד האירגון בדמשק. שם ניתנו לנו הנחיות מפורטות ופקודת־מיבצע. קיבלנו שלוש סיסמאות צופן, שלפיהן היינו צריכים לנהל … עם קציני צה"ל, באמצעות שגרירי יפאן, אוסטריה ורומניה".

סודרי הצופן

את מלות הצופן — "טבריה — אשי" — צריך היה להשמיע שלוש פעמים השגריר, שיובא על ידי שלטונות ישראל לניהול המו"מ, אחר שיקבל את הצופן … כידי כשורר האירגון.

"היה לנו צופן שלישי" — סיפר המחבל — "שבו צריכים היינו להשתמש רק במקרה ששלטונות ישראל היו מסרבים למלא את דרישותינו". המחבל לא זכר את מלותיו של צופן זה, אך משמעותו היתה — להוסיף שעה אחת לסיום האולטימאטום.

"היית הורג ילדים?"

בתום שעה זו — סיפר — "צריכים היינו לפעול לפי ההוראה הדמשקאית: לערוך טבח, להרוג את בני הערובה ולהתפוצץ אתם".

"האם היית הורג גם ילדים?" — נשאל המחבל.

הוא השיב: "אני אישית לא הייתי הורג ילדים, אבל כל חברי היו הורגים. לכל אחד מאתנו היה רובה "קלאשניקוב" וחומר נפץ, שבו התכוונו להרוג את בני־הערובה ולהתפוצץ".

המחבל סיפר עוד, כי אחרי ההפצצות האחרונות של מטוסי צה"ל ב"פתח־לנד", ברחו מחבלים לתוך לבנון. לדבריו, נהנים המחבלים מאהדה מצד חלק באוכלוסיה בלבנון, בכלל זה הצבא.

גירסת האירגון:

פיגוע בתוך "הציונים"

(יופי"צ) "החזית העממית הדימוקרטית לשיחרור פלשתין", האירגון אשר ביצע את הטבח במעלות, הודה אתמול בדמשק, כי שישה מאנשיו נהרגו ורב נפצעו, בקרב עם כוחות צה"ל "בגליל העליון".

דובר "החזית העממית הדימוקרטית" טען, כי הקרב פרץ, כאשר המחבלים תקפו מספר עמדות צבאיות ישראליות באיזור.

כן טען הדובר, כי המחבלים "פעלו בתוך השטחים הכבושים בידי ישראל" — בניגוד להודעה הישראלית, שהם התגנבו מתחום סוריה.

25 שנה ל"לוח מעריב"

25 שנה מלאו ל"לוח מעריב" — הלוח הנפוץ ביותר במדינה. לציון מחצית היובל, ולאות הערכה למאות אלפי המפרסמים ב"לוח מעריב" הכריזה הנהלת "מעריב" על מבצע פרסים ענק: בכל יום זוכה מוסר מודעת מלים אחד ל"לוח מעריב" ב־100 ל"י; ובכל יום ששי זוכים 5 מוסרי מודעות מלים ל"לוח מעריב" ב־100 ל"י כל אחד, — כל מוסרי מודעות מלים ב"לוח מעריב" במשך החודש נכנסים אוטומטית להגרלת הפרס החודשי הגדול. החודש הפרס הוא: מכונית "פיאט 128" — המכונית בעלת 4 דלתות, שזכתה ב־7 פרסים בינלאומיים, מחירה (כולל מסים) 27,850 ל"י; כעת כדאי כפליים לפרסם ב"לוח מעריב". יש לך בטחון בתוצאות טובות, ויש לך סיכוי לזכות בפרס גדול. מסור מודעתך ל"לוח מעריב" בהקדם!

25 שנה ל"לוח מעריב"

בס"ד

צעירי אגודת חב"ד
כפר חב"ד

מבצע מזוזה

כידוע יצא הרבי שליט"א מליובאוויטש בקריאה על "מבצע מזוזה" עולמי. הזאת לאור המצב היהודי בעולם בכלל ובארץ ישראל בפרט, אשר נמצאים אנו בתוך המערכה הצבאית והמדינית כאחת, ששונאינו עומדים הכן ליפול עלינו ולהשמידנו —

הרבי שליט"א הסביר את חשיבות מצוות מזוזה, אשר אחת מסגולותיה היא — ששומרת על הבית היהודי ועל כל אשר בתוכו מכל רע.

המזוזה כעדות שדיירי הבית הינם מסוככים ובטוחים בישועת ה' השומר עמו ישראל.

הרבי שליט"א אמר כי, דבר זה מרומז גם באותיות הכתובות על המזוזה — ש־ד־י ר"ת שומר דלתות ישראל.

אשר על־כן, יש לראות שבכל דלתות הבית היהודי (ולא רק בדלת הכניסה) תהיה מזוזה כשרה, ובפרט בימים אלו.

על חשיבותה הסגולית, הביהודית, של מצות מזוזה, הביא הרבי שליט"א ספור המובא בתלמוד (ירושלמי פאה א, א.): המלך ארטבן שלח לרבי, רבי יהודה הנשיא (רבנו הקדוש) מתנה — אבן יקרה, המלך בקש את רבנו הקדוש שיגמול לו כגמולו וישלח לו מתנה אשר יקרה לו, (לרבנו הקדוש). שלח לו הרבי — מזוזה. המלך התפלא מאד על כך ואמר — היתכן? הרי אנכי שלחתי לך — אבן יקרה — אשר קשה להשיג כמוה — ואילו אתה שלחת לי דבר אשר שווה פרוטה אחת בלבד?

ענה לו רבי: חפצי וחפציך לא ישוו לה, — ולא עוד אלא — אתה שלחת לי דבר שאני זקוק לשמרו, ואילו אנכי שלחתי לך מתנה השומרת עליך!

מטרתו העיקרית של המבצע היא לדאוג שבכל בית יהודי תהיה קבועה על כל דלתות הבית — מזוזה כשרה, כדין מזוזה, בהידור צבור והדר.

המזוזה צריכה להיות לפי הנחיות ההלכה, כתובה ע"י סופר סת"ם על קלף (ולא על ניר כתב). המזוזה צריכה להיות כתובה ולא בהדפסת — מזוזה אשר איננה לפי הנחיות ההלכה, — פסולה והתחבש במזוזה שכזו גורם בהרבה יותר, כאשר לא לקבוע מזוזה כלל ובכמה כך יש לשים דגש ביחוד שהמזוזות תהיינה כשרות!

לאור הפצת השוק — מזוזות פסולות כגון: מודפסות וכד' ולאור הקשיים להשיג מזוזות כשרות, מארגנים צעירי חב"ד מבצע מיוחד כדי לעזור להשיג מזוזות כשרות.

הרבי שליט"א ביקש כבר בתוצאות המבצע … ניתנות המזוזות בהנחה. אנו פונים בזה לכל מי שעדיין אינן קבועות על דלתות ביתו מזוזות, יפנו לצעירי חב"ד אשר יעזרו בזה.

בקשתנו היא לקחת פעולה ולהעביר לאביכם — כמה המבצע — שיבקרו בבתי ישראל לבדיקת המזוזות.

גזור ושלח

לכבוד
צעירי אגודת חב"ד
כפר חב"ד

בא לסדר אלי לבדיקה / התקנה מזוזות.

השם: .... המשפחה: ....
הכתובת: .... טל.: ....

…תושבי דרום הגולן ירדו למקלטים

…הפגזות הסורים שנמשכו אתמול עד רדת החשיכה נפצעו 2 חיילי צה"ל

מאת מאיר הראובני ויעקב ארז

…כל ישובי דרום הגולן … אתמול אותות אזעקה … נכנסו למקלטים … החלה ההפגזה הסורית … סמוך ל־5 לפנות־ערב. לא היו נפגעים.

…למישהו

הנשים הילדים במושבים רמת־מגשימים ונוב נשארו במקלטים גם בלילה.

האש הסורית התמקדה אתמול בעיקר בגזרות דרום הרמה ו… מובלעת החרמון. ב־9 בבוקר פתחו הסורים באש שכוונה אל התלים מדרום וממזרח ל"מובלעת" ומדי פעם הנחיתו … אזור מסוף קסיטה. כן … האש הסורית נפצעו שני חיילי צה"ל.

ההפגזות נמשכו אתמול עד רדת החשיכה.

…רמטכ"ל: תשוקת חיל הים גדלה …כל שרבו ההצלחות במלחמה

…ר בטקס סיום קורס חובלים: "צריך לנתח לקחים, לצפות מה יעשה …יב ואיזה נשק יקבל מן הרוסים" ✶ דרגות קצונה ל־46 המסיימים

…ה שמעון רפפורט

…הצלחתם לצפות נכונה המלחמה ולהתכונן לקראתה … מבחינה נפשית ו… כלי המלחמה. … נכונה את האויב, … והשיטות שיפעיל, … שכשפרצה המלחמה, … ההזהות והתבהרה ה־, וכבר מהיום הראשון … העלתה המפקדה … לצאת ולחפש את … לתקוף ולהשמיד ב־ … התקוות שלכם … שתכבו ההצלחות במלחמה" — אמר אתמול הרמטכ"ל, רב־אלוף … גור, בטקס סיום ה… של חובלים, שנערך אתמול בבסיס חיל־הים.

…סיום קורס החובלים … על מגרש מסדרים הצר … חיל הים, שם עגנו כלי הלחימה של חיל הים, שהוכיחו עצמם במלחמה — שתי ספינות "דבור", צוללת ושתי סטי"לים. לעיניהם של בני משפחות המסיימים, נכבדים צבאיים, חיילים וקצינים, הוענקו דרגותיהם וסיכות החובלים של מסיימי קורס החובלים, הנחשב לאחד הקורסים הארוכים והקשים ביותר בצה"ל.

46 חניכים סיימו את הקורס וקיבלו דרגות קצונה.

"קצב חיל הים"

הרמטכ"ל, שהגיע לטקס באיחור של 15 דקות, הסביר, כי לא רצה להופיע לטקס של חיל הים במסוק של חיל האוויר, ולכן הגיע ברכב...

הוא שיבח את חיל הים ואמר, כי התופעה הבולטת בצה"ל מאז מלחמת יום הכיפורים היא עלייתו המסתחררת של חיל הים. הוא סיפר, כי בכל מפגש בארה"ב לא שכחו להזכיר לפניו את ההישג של חיל הים הישראלי, המשלב מיטב אמצעי הלחימה באומץ לב וכושר מעולה של אילתור שיטות לחימה מוצלחות.

הרמטכ"ל אמר, כי להערכתו למפקדת חיל הים ולמטכ"ל היתה השפעה חשובה ומיידית. כמפקדי חיל הים תיכננו וביצעו, הצלחות החיל טבעו מטבע לשוני של "קצב חיל הים", שהתווסף למונחים "קצב שריון" ו"הטובים לטיס".

"לאחר הצלחות אלה צריך לנתח לקחים ולצפות מה יעשה האויב, ולצפות איזה נשק יקבל מהרוסים, שאנו יודעים כי הם מביאים ללמוד את לקחי המלחמה. מקווה אני, שיהיו מספיק נבונים לעמוד לכם באמצעים, כדי שתוכלו לעמוד לבד מול קרי" — אמר רב־אלוף גור.

הרמטכ"ל הוסיף, כי אחרי מלחמה אנו זקוקים לצבא חזק, טוב באיכות וגדול בכמות. "אתם צריכים לשמש פיתוח ודחף מלחמה, של מנה לעורר רוח טובה של שירות קבע בחיל הים: עיני צה"ל נשואות אליכם — וזו לא פראזה. אני מבקש ומאחל שהצלחותכם תהיה הצלחת צה"ל והמדינה".

חניכים מצטיינים

מפקד חיל הים, אלוף בנימין תלם, אמר, כי חיל הים ידרוש לשאת בעול של המקה לקראת … הבטחון, "כדי שהחיל לא יתבצר … נלחם כמו בתפיסתו של האתמול".

שלושה חניכים סיימו את הקורס בהצטיינות: מרצ'ל אייזיק, דוד רוטנברג (נכדו של מייסד חברת החשמל ובוגרי תנועת …) ואייר ניר (בנו של סא"ל בחיל הים שפרש לגימלאות אחרי שנות שירות ארוכות, ביום בו הוכתר בנו בדרגת סגן משנה).

מלחמת צוללות

"אם תפרוץ מלחמה, יפעילו הציים של מצרים וסוריה צוללות, וינסו לחסום את השיט גם על ידי פעולות מיקוש" — אמר מפקד חיל הים, אלוף בנימין תלם, ב"מסיבת כתבים צבאיים" בגלי צה"ל.

לדבריו, ינסו שני ציים אלה להשיג הישגים בתחומים, שנראה היה להם כי השיגו בהם הישגים במלחמה האחרונה. לצי המצרי יש 12—8 צוללות מדגם סובייטי, ולצוללות יש יכולות של הטלת מוקשים סמוך לחופים. "במלחמה טיפלנו בבעיה זו בהצלחה", אמר.

אלוף בנימין פלד בסימפוזיון בטכניון:

כך "מהנדסים את האנוש" — בחיל האויר

מאת סופר "מעריב"

"אחד הדברים החשובים בחיל האויר היא היכולת להנדס את האנוש. אנחנו משתמשים בהרבה כאשר כלים מאתרים "התכנו" אותם ה… העיקרית שלנו היא, איך להפיק מן הכלים הללו דברים שהמתכנן המקורי לא חלם עליהם" — אמר אתמול מפקד חיל האויר, אלוף בנימין פלד בסימפוזיון ראשון … שנערך בטכניון בחיפה לזכרו של חיים פרן עירא … שנהרג במילוי תפקידו בנובמבר 1973.

אלוף פלד אמר, כי העיקר בחיל האויר היא היכולת למצות את המאכסימום מהמכונות המתוחכמות ביותר ה… חיל האויר. "הבעיה שאנו נתקלים בה יומיום — היא של הכנת סגל אנשים ש"הנדסה" ו"אנוש" ילכו אצלם יחד". הוא ציין כי הנושא של הנדסת אנוש דרוש לחיל האויר … לזכרו של פרן עירא, שהיה גם מהנדס שהתמחה ב"הנדסת אנוש" וגם אחד הטייסים הטובים שבחיל האויר.

בין המשתתפים, שהופיעו בכנס, העוסקים בהנדסת־אנוש — תחום העוסק בהתאמת המכונה לאדם — פסיכולוגים, רופאים, מהנדסים, אנשי חיל האויר וטייסים.

בין המרצים בכנס היה ד"ר גירי וסקין ממכון הלר למחקר רפואי באוניברסיטת תל־אביב. ד"ר וסקין, שערך מחקרים בבעיות טיסה, אמר כי גם בחיל האויר יש הרבה מה לשפר על מנת לאפשר לטייסים למצות את המאכסימום מביצועי המטוס. ד"ר וסקין אמר, כי חיל האויר אינו בנוי … להגברה מתאימה בקרב טייסים לבעיות טיסה. הוא אמר כי … בטיסה … של שעתיים עלולים טייסים … לאבד עד 40 אחוז מיכולת … הריאות.

משמרות מחאה ליד משרדו של רבין

"עודד" ו"ישראל שלנו" דורשות הקמת משרד לרווחה חברתית

מאת יוסף וקסמן

התנועות "עודד" ו"ישראל שלנו" פתחו במאבק להקמת משרד לרווחה חברתית. במאבק זה הן מקיימות משמרות מחאה בכניסה למשרדו של השר יצחק רבין, בקרית הממשלה בירושלים.

מנהיג "ישראל שלנו", כוכבי אשכנזי, ואחד מראשי "עודד", מקסים פרץ, מסרו ל"מעריב", כי הם מקיימים את משמרות המחאה ליד משרדו של מר רבין, המרכיב את הממשלה החדשה, כדי שתצא ענה לתביעה להקים משרד לרווחה חברתית ובראשו שר … — כפי שהמליצה גם ועדת כץ. נבקש לקיים את משמרות המחאה כל יום, עד לכינון הממשלה החדשה.

פארק הספארי
רמת־גן

סגור בשבת ובחג לכלי־רכב

המבקרים בפארק יוסעו אך ורק באוטובוסי ה"ספארי" בלוות מדריכים מוסמכים.

✶

הביקורים בימי חול (גם בכלי רכב פרטיים) הם בין השעות 9 לפנה"צ — 5 אחה"צ (ביום ששי 9—2.30)

طبق الأصل

هكذا من الأصل

מסע האחיות שבאו מצרפת על סוסים נסתיים באניה

האחיות אוולין (שניה מימין) וקורין (משמאל) קוקט על סיפון האניה „איריס". מימין: עמרם שוקרון, קצין ראשון על האניה ובין האחיות אהרון טולדאנו, נציג „צים". (תצלום: פוטו לואיזה)

מאת עזרא ינוב

אתמול לפנות ערב הרימה אוניה הנלוע „איריס" של חברת „צים" את עוגנה מנמל אשדוד כשעל אחד מסיפוניה שני סוסים ובחדר האורחים של האניה ה־אחיות הצרפתיות אוולין וקורין קוקט בתא מיוחס מוש זרי פרחים. בכך תם המסע הארוך שנמשך 7 חודשים של שתי העלמות מפאריס אשר החליטו עוד בספטמבר אשתקד לעלות על סוסיהן ולרכב לארץ הקודש כדי לשחזר את מסע הצלב של גודפרי דה־בויון.

המיבצע תם. שתי האחיות חוזרות ותוך 4 ימים לפאריס דרך מארסיי על סיפון אחת מאניות החדישות של הצי הישראלי.

בטרם הפלגה עליתי על סיפון „איריס" ונפגשתי עם שתי האחיות הצעירות והחינניות בתאן. השתיים שזופות שמש ישראלית שמחות על תום המבצע. המבוגרת שבהן, אוולין, עתונאית של עתון נוער פאריסי, נשלחה מטעם המערכת למסע על מנת לרשום לאחר מכן את חוויותיה. הצעירה — קורין — תלמידת אולפנה לתיירות, רוצה לרכוש ידע במסע המפרך מעל אוכפו של סוסה. והסוסים — מיגיה ודונלד — אשר הועלו על האניה יחד עם מנת החציר והתערובת שלהם — תביעו התנגדות בולטת לעזיבת ארץ ישראל.

האחיות קוקט יצאו מפאריס ב־18 באפריל השנה לשר אלנבי. בארץ, כאורחות חברת התיירות „פטרה", לא חסרו להן חוויות: סוסיהן הוכנסו להסגר ברמלה והן לקחו את כלבן פלוטו שהילך כל הדרך לציון והחלו בסיורים משארם א־שייח' עד רמת הגולן.

„אנו ראינו יותר את הכל בישראל מאשר ישראלים רבים" — הן אומרות. באחד הימים נגנבו שני סוסיהם אך נמצאו לאחר חקירה מאומצת של המשטרה בתל־אביב. שני נערים לקחו את הסוסים לרכיבה...

לאחר 7 חודשי רכיבה הן חוזרות לצרפת דרך הים. מרגע שבאו לישראל ודרכוניהן הוחתמו בחותמת הישראלית אין להן כל סיכוי לחזור לצרפת דרך ארצות ערב ביבשה.

אך גם הסוסים עייפים כמוהן.

חברת „צים" מארחת אותן על האניה „איריס". סגן החברה מר אהרון טולדאנו מאשדוד דאג לבל יחסר להן דבר, לרבות פרחים. הקצין הראשון באניה עמרם שוקרון הבטיח לשתי האחיות נסיעה מאלפת בים. ובכך תם המסע.

הוארך מעצרו של „קובלן" שהואשם בתיווך שוחד וקבלת כסף במירמה

כתב אישום שני הוגש לבית המשפט המחוזי בתל־אביב נגד חיים דהן, הידוע בכינוי „קובלן", הוא נאשם שם ב־15 מקרים נוספים של היותו משוחד וקבלת כספים במירמה וכן זיוף מסמך ושימוש בו — והכל על רקע של סיוע לאנשים לקבל רשיונות נהיגה כשהם לא היו ראויים לכך.

כתב האישום הראשון כלל 8 מקרים, וגם בהם האשם חיים דהן בזיוף מסמכים רשמיים של משרד הרישוי. עורך הדין ד"ר שמואל רימר, סגן בכיר לפרקליט המחוז, טוען גם בכתב האישום השני כי חיים דהן סיפק את הטפסים המזייפים לאנשים, שהיו פסולים לנהיגה מבחינה רפואית או מבחינת בטיחות. התובע הוסיף, כי לנאשם הרשעות קודמות על שימוש באלימות ואיומים. הוא טיפוס אלים — ועל כן דרש לעצרו עד תום ההליכים נגדו, בחשש שישפיע על עדים.

כן ביקש התובע לאחד את שני התיקים הנ"ל. בהופיעו לפני השופטת המחוזית הגב' חנה אבנור טען ד"ר רימר כי מדובר בפרשה חמורה, הקשורה כמעט לדיני נפשות, שכן בעקבותיה קיבלו כמה אנשים רשיונות נהיגה. סניגורו של הנאשם, עורך הדין מיכאל שיקורת, ביקש לשחרר את הנאשם בכל תנאי שיראה לבית המשפט.

השופטת ציינה בהחלטתה כי מדובר בעבירות חמורות ועל כן הורתה שהנאשם ייעצר עד תום ההליכים המשפטיים נגדו.

למרות שהעיריה שכרה שומר חמוש
הורי בית־הספר בפתח־תקוה מסרבים לבטל השבתת הלימודים

מאת מרדכי אלקן

ועד ההורים של בית הספר הממלכתי בשכונת קריית סמלון בפתח־תקוה, דחה אתמול את דרישה עיריית פתח־תקוה, לחדש את הלימודים בבית־הספר המושבת, למרות שהעיריה שכרה מחברת שמירה שומר חמוש באקדח, שהוצב אתמול בשמירה על בית הספר.

ממלא מקום ראש עיריית פתח־תקוה, מר מרמורשטיין, ומנהל מחלקת החינוך העירונית, יהודה לקס, נפגשו אתמול עם ועד ההורים בבנין בית הספר המושבת.

הועד השיב לנציגי העיריה, כי השבתת הלימודים, בשאת צפה אופי של הבראה על סיום שנת הלימודים. הועד סירב להסתפק בהתחייבויות שונות של העיריה לשיפור מצב הבטחון בבית הספר.

הועד הבהיר, כי יורה על חידוש הלימודים בבית הספר, רק לאחר שיוקם מקלט חדש במקום שני המקלטים הישנים שאינם מתאימים ויינקטו אמצעי בטחון שונים.

השומר החבוש בנשק, שהוצב אתמול בבית הספר נשכר לתפקידו עד ל־30 ביוני — מועד סיום שנת הלימודים במוסדות החינוך היסודיים ברחבי המדינה.

ממלא מקום ראש עיריית פתח־תקוה, מר מרמורשטיין, מסר, כי ב־8 בתי ספר אחרים בעיר, שבהן ועדי ההורים, שומרים חמושים בנשק, המאבטחים את התלמידים. העיריה תשתתף בהוצאות אחזקת השומרים. לעומת זאת אמר, השומר שהוצב בבית הספר בקרית מטלון, נשכר על ידי העיריה, בהתחשב במצבו המיוחד של בית ספר זה.

הלוסין. כמו כן תובעים ההורים להתקין קירות־מגן מבטון מזויין ולהנהיג שיפורים נוספים באמצעי הבטחון.

ההורים הודיעו, כי אם תוך שבוע ימים לא יבוצעו השיפורים הנדרשים, יחודשו הלימודים בבית הספר בשבוע הבא, לאחר חופשת השבועות, ליום שלם. לאחר מכן בדעתם לפתוח בהשבתה ממושכת עד לבצוע עבודות השיפורים כולן.

„אין לפזר תלמידים ממוסדות החינוך לבתיהם — ללא אישור"

(ל.ע.ב.) מנהל מחוז ירושלים במשרד החינוך והתרבות, מר גרשון ברגסון, שלח אתמול חוזר דחוף לכל בתי הספר וגני־הילדים בעיר.

בחוזר נאמר, כי ביום ד' נשלחו תלמידים במספר מוסדות חינוך לבתיהם ללא הצדקה וללא אישור לכך. מר ברגסון הדגיש, כי אין לפזר תלמידים ממוסדות החינוך לבתיהם ללא קבלת אישור משרד החינוך. ומנהלי בתי הספר נקראו לעשות להרגעת הרוחות בקרב ההורים והתלמידים ולהבטיחם, כי ננקטו אמצעי הזהירות הדרושים.

נמסר, כי אתמול התנהלו הלימודים בכל מוסדות החינוך בעירה כסידרם.

הושבתו לימודים בקרית־שמונה

מאיר הראובני מוסר:

הלימודים בבית הספר הממלכתי „המגינים" בקרית שמונה הושבתו אתמול למשך שעה אחת כאמצעי לחץ של ההורים התובעים לשפר את מצב המיקלט בבית הספר ולהכניס שיפורים נוספים שיקנו יותר הגנה לילדיהם.

ועד ההורים בבית הספר, השוכן במזרחה של קרית שמונה, החליט לקיים את שביתת האזהרה לאחר שעד כה לא ננקטו צעדים לשפר את מצב המיקלט במקום. מי התהום חודרים לתוך המיקלט ובמשך הקופה ממושכת מכוסה קרקעיתו מים בגובה ברכיו של נער. מידי פעם נעשות פעולות שאיבה במקום אך ההורים תובעים תיקון יסודי שיפסיק את דליפת המים ל־

שזר עזב את בית־החולים

מר ש. ז. שזר, נשיא המדינה לשעבר, יצא אתמול את בית החולים הדסה לאחר שמצב בריאותו השתפר במידה ניכרת והרופאים התירו לו לחזור לביתו.

מר שזר שהה בבית החולים הדסה מאז ראשית החודש, לאחר שסבל מדיכוים פנימיים. (ע)

יצאה לאור חוברת לזכר הרוגי קרית־שמונה

חוברת זכרון מיוחדת לזכרם של שמונה־עשר קרבנות התקפת המחבלים על קרית שמונה אשר נרצחו בבוקר ה־11 באפריל יצאה בימים אלה לאור מטעם המועצה המקומית קרית־שמונה בשיתוף עם מרכז ההסברה.

בחוברת תמונותיהם ותולדות חייהם של קרבנות הטבח וכן חיבורה של איריס עסרית אשר אימה, שני אחיה ואחותה נרצחו ביום הדמים. כותבת איריס: „לא ראיתי לא חתול ולא כלב ברחוב, הבנתי שגם הם פוחדים כמוני. עכשיו הבנתי מה זאת מלחמה".

כן כלולים בחוברת דברי נשיא המדינה, ראש הממשלה, שר המשטרה וראש עירית קרית שמונה.

את החוברת כתב סופר „במחנה" מאיר הראובני.

✱ בעיירה חצור הגלילית הוקבעו פלשום כ־60 מתושבי המקום שהתנדבו לשמש כ„משמר אזרחי" במקומם ולשרת כבוח מסייע למשטרה. אלה הצטרפו לעוד כ־50 מתנדבים שהקדימו והתארגנו מראשית השבוע שעבר לפעול בתפקידי סמירה בשכונות, במרכזי הציבור ובמוסדות החינוך בעיירה.

השוק „התחמם" לקראת הסגירה

שיפור בשערי הצמודים למדד ✱ מחיר הנת"ד עלה באגורה, ל־4.87 ל"י

מאת ש. אביטל

לאחר פתיחת ממתר שקטה חלה שוב התחממות בשלב השערים המשתנים, במיוחד במניות „ספקולטיביות" כמו „רסקו" „דזי־כל" „נאות אביב" או „אלי־גר". שערי המניות ה„בבי־דה" יהר, כגון „אי.די.בי." „בלל" ו„בנק המזרחי" היו יציבים. במחזורים חלה ירידה קלה מכ־4 מליון ל"י שלשום ל־3.4 מליון ל"י אתמול. ביקוש של 80 אלף דולאר בקירוב העלה את מחיר הנת"ד באגורה נוספת, ל־4.87 ל"י, תוך מחזור גדול של 330 אלף דולאר.

בענפי הצמודים למישהם חלה אתמול התיצבות. שערי ההדרה הביטה של אגרות הבריה עלו, במיוחד שערי הסדרות הקצרות יותר. היקף העיסקות באגרות החוב היה כ־13 מליון ל"י, מתוכו כ־8 מליון ל"י באגרות הבריה.

דיווידנד מיוחד ב„כתר"

„כתר חברה לבטוח בע"מ" הודיעה אתמול לבורסה על דיווידנד מיוחד בשיעור של 25 אחוז ... יובל ה־25 של החברה. ביאור שלכה החברה דיווידנד ביניים של 15 אחוז, אותו הבריה כדיווידנד סופי.

נקבע שכר ההמרה לשטרי הון של בל"ל

שער ההמרה לשטרי ההון החדשים של בנק לאומי נקבע אתמול ל־280 אחוז בין השנים 75/77 ו־366 אחוז בין השנים 78/83, — על כך נמסרה אתמול הודעה בבורסה.

אשנב לבורסה

המדדים הקבוצתיים
המקור: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה

המדד הכללי	299.48	+0.29
כספים וביטוח	245.69	−0.32
בנקים מסחרי'	260.98	−0.06
בנ. למשכנתא'	237.57	−0.46
מוסדות מימון	196.33	−0.74
חב' השקעה	246.27	+0.68
תעשיה	470.33	−0.22
מסחר ושירות	435.63	+1.94
מקרקע' ובינוי	255.33	+1.07

מדד פיא לערך ההשקעה ב־20 מניות פעילות (100 = 31.12.72)

110.5	+0.21

שערי המניות

המניה	השער אתמול	השינוי היומי	המחזור באלפי ל"י
בנקים מסחריים			
אי.די.בי. רג'	227.5		212.5
מזרחי ב'	183.5	+ 1.5	61.9
פועלים ב'	233		14.0
לאומי ע"ש	261		126.7
בנקים למשכנתאות			
אפותיקאי ב'	269.5	+ 0.5	12.4
פיתוח ומשכנתאות	285	+ 5.0	10.0
שיכון בכ'	189		14.0
טפחות רג'	288.5		9.7
מוסדות מימון			
אוצר להתעשיה	233	− 2.0	30.0
ביטוח			
אריה	432	+1.0	11.6
הסנה	270	− 1.0	3.5
סהר	355.5	+ 0.5	
צור	197.5	− 0.5	0.7
מסחר ושירותים			
בית הרכב	84	+ 1.0	8.0
דלק ב'	213		6.5
קירור 10 ב'	227	− 3.0	7.0
ספנות הספקה	195.5	+ 2.0	3.0
מקרקעין ופיתוח			
אורים	201	− 2.0	4.0

המניה	השער אתמול	השינוי היומי	המחזור באלפי ל"י
אפריקה 10	354		6.0
הכשר הישוב מ'	204	+ 6.0	25.3
ישפרו	165		
ישרס	188.5	− 0.5	17.2
נאות אביב	101	+ 1.5	67.6
רסקו בכ'	109	+ 35	36.0
תעשיה			
אלקו 2.5	113.5	+ 0.5	19.2
אלקטרה 5	251		17.2
אתא ב'	139	− 1.0	18.8
דובק מב'	460	− 4.0	3.1
כבלים	233	− 1.0	20.8
טבע ע"ש	980	−10.0	
מפעלי נייר	325		42.2
עלית	331	+ 2.5	8.0
תעל	267	+ 5.0	5.7
חברות להשקעה			
אלרן ב'	225	− 4.0	23.7
פרילים מ'	225		4.2
„פז"	111	− 1.0	17.5
וולפסון 10 ב'	118	+ 1.0	17.0
דיסקונט ב'	257.5	+ 0.5	32.2
המזרחי	135		34.9
לאומי	238	− 0.5	56.3
כלל השקעות	214		31.7

שערי אגרות חוב

מילוה קליטה 64		
(138.5) 64	352	− 2.0
(110.1) 65	319	
מילוה קליטה 65		
(110.1) 65	315	+ 2.0
(118.1) 66	283	+ 1.0
מילוה קליטה 66		
(118.7) 66	284.5	

(116.7) 67	284.5	
מילוה קליטה 67		
118.9	275	
120.2	369.5	
מילוה במחזן 68		
א'	148.5	
ב'	123.5	

ב"א	135.3	− 2.0
מילוה במחזן בנקאי 68		
י"א	147	
מילוה במחזן 69		
א'	120.2	− 1.3
ח'	264.5	− 3.5
ב"א	260.1	− 0.2

בנק לאומי לישראל בע"מ

	מחיר היחידה	מחיר פדיון
צמיד	174.37	170.10
גביש	163.48	159.48
ברולת	180.0	175.4
שמיר	107.76	105.24
פיא	338.5	325.7
יגדל	372.7	358.6

המנהל: פיא הום

כמה פעמים אתה יכול?
...ועוד לזכות ב־100.‑ ל"י

בלוק
תאבק עבורך
עם בעיות
נהול
חשבונות
ומלוי דוחות
מס הכנסה
בלוק עושה עבורך את כל העבודה:
● עריכת דוחות וטפסי מס־הכנסה הצהרות הון
● טפול בזכויותיך לקבלת החזרים והפרשים ממס הכנסה
● נהול ספרי־חשבונות, משכורות ונכויים לעצמאים ושכירים
● בקשות לשנוי גובה מקדמות
שרותי מסים לעם במחירים החל מ־25 ל"י
ערבות
אנו מבטיחים הכנה מדויקת של כל דו"ח מס הכנסה. אם שגינו וגרמנו לך קנס או ריבית - נשלם אותה עבורך
ה.א.ר. בלוק
שרותי המסים הגדולים בעולם
עם יותר מ־6000 משרדים
תל־אביב: ככר מלכי ישראל 5, טל. 234785
חיפה: רח' הרצל 4, טלפון 660071
ימים א־ה' מ: 9־1, 16־19. ימי ו' מ: 9־1
הכנס לשיחה ללא התחייבות מצידך

אוניברסיטת בר־אילן
ארגון הבוגרים
מפגש בוגרים בחג השבועות
בוגר/ת יקר/ה
הרינו שמחים להביא לפניך את תוכנית המפגש של הבוגרים, אשר יתקיים אי"ה בחג השבועות, ו' סיון תשל"ד באוניברסיטת בר־אילן.
תוכנית החג:
18.30 — תפילת ערבית של חג בבית הכנסת של האוניברסיטה.
— ארוחה חגיגית בחדר האוכל של האוניברסיטה
— מפגש חופשי של הבוגרים ובני משפחותיהם.
22.30 — הרצאתו של פרופ' יצחק גילה על הנושא: תורה שבכתב ותורה שבע"פ.
23.30 — הרצאתו של פרופ' יעקב לוינגר על הנושא: על טעמי המצוות לפי הרמב"ם.
24.30 — לימוד חופשי בקבוצות שונות.
תוכנית יום החג:
04.30 — תפילת שחרית של חג.
06.30 — קידוש וארוחת בוקר לגברים.
08.30 — ארוחת בוקר לנשים ולילדים.
10.00 — הרצאתה של הגב' צבירה רוזנצוויג: — מגילת רות.
13.00 — ארוחת צהרים.
16.30 — תפילת מינחה.
17.00 — הרצאתו של פרופ' מאיר רוסטון על הנושא: החינוך לערכים בזמננו
18.15 — ארוחת ערב
19.15 — תפילת מעריב
התארגנות לחזרה הביתה.
אנו פונים אל כל בוגרי האוניברסיטה שהחליפו את מקום מגוריהם, והמעוניינים לעמוד בקשר עמנו בכל פעולותינו ולקבל את בטאוננו, לשלוח את כתובותיהם החדשות אל: מזכירות הארגון, אוניברסיטת בר־אילן

רשות השידור עורכת קונצרט
בסדרה
„באומר ובצליל"
על
ארנולד שנברג
במלאת 100 שנים להולדתו
בתוכנית: שירים, מוסיקה קאמרית, יצירות לפסנתר, פרקי מקהלה, קריאה מתוך מכתביו ופרקי זכרונות. בחלקה השני של התוכנית: תושמע במלואה יצירתו של שנברג „פיירו שהרורי" עם הסולנית עדי עציון־זק והמנצח שלום רונלי־ריקליס
הקונצרט בתאן הירושלמי, במוצאי חג השבועות, 27.5.74 בשעה 20.30.
עורכים: עדה ברודסקי ואבי חנני
כרטיסים בסוכנויות, בקופת התאן.
לחיילים ולסטודנטים הנחה.

פרס 100 ל"י
למודיע ראשון על מקום הימצאותה של
מכונית וולבו 144 לבנה
מס' רישוי 360-061
נא להתקשר להתנה המשטרה הקרובה או לטלפון ת"א 264131

✱ 2 דירות
בנות 3½ חדרים
חברת שיכון עובדים בע"מ
✱ 10 מכוניות
✱ 20 מקלטי טלויזיה
✱ 3333 פרסים בהגרלת
האגודה למען החייל
תשל"ד

הושיטו יד לעיירות הספר בגליל
✱ מתבקשים מתנדבים ומתנדבות המוכנים לעזור לשרותי הרווחה המקומיים.
✱ המתנדבים יתבקשו לשהות במקום חודשיים לפחות או אחת לשבוע במשך מספר חדשים.
✱ המתנדבים לא יקבלו שכר.
לפנות אל:
המרכז לשרותי התנדבות
ת.ד. 7003 תל־אביב, טל. 3—293452

פיקנטי
כריכים (סנדביצ'ים) למפעלים, מוסדות ומזנונים
✱ אספקה טריה
✱ איכות מעולה
✱ מבחר טעמים
כשר
אריזה הרמטית
המשרד: רח' המעיין 8, רמת־גן (מאחורי תחנת דלק „עליה") טל. 03-201125 — ת.ד. 18070 תל־אביב

Jercoli
מפעל האופנה
מציע עודפי בדי יצוא חדשים
לאביב־קיץ 74'
בד לז'קט 33 ל"י
בד למכנסיים 28 ל"י
בד לשמלה 25 ל"י
וכמו כן בדים לבגדי ילדים
ת"א. רח' חומה ומגדל 20
מול רח' המסגר 19

מעריב **צומת**

השוק הראשי: בית מעריב ההגה קרליבך 2 — הסניף המרכזי לקבלת מודעות בת"א: שדרות רוטשילד 33 בת"א בבוקר עד 6 בערב

מחיר מלה: ביום חול — 1.90 ל"י בערב־שבתות וחגים 2.50 ל"י

גזירה ותפירה

דרושה קטלנית מנוסה מרינה לבנה. פיוזון 17, ת"א. 612691

עוזרות ומטפלות

מספרות

שליחים

שירותים

(סוף מעמוד 51)

בן זוג

חוגים

(סוף מעמוד 51)

התעמלות ומסגים

(סוף מעמוד 51)

טיולים

(סוף מעמוד 51)

שונות

(סוף מעמוד 53)

הצעות עבודה

(סוף מעמוד 49)

פקידים

יהלומים

זבנים

דירות למכירה

(סוף מעמוד 50)

בדמי מפתח

2 חדרים

(סוף מעמוד 50)

2½ חדרים

(סוף מעמוד 50)

דירות מרוהטות

(סוף מעמוד 50)

3 חדרים

(סוף מעמוד 50)

חדרים מרוהטים

(סוף מעמוד 51)

ביקוש דירות

(סוף מעמוד 51)

עסקים

(סוף מעמוד 53)

3½ חדרים ויותר

(סוף מעמוד 50)

וילות ובתים

(סוף מעמוד 50)

דירות להשכרה

(סוף מעמוד 50)

בשכר־חודשי

משרדים

(סוף מעמוד 52)

בתי מלאכה

(סוף מעמוד 53)

אולמות

(סוף מעמוד 53)

חנויות

(סוף מעמוד 53)

שירותי רכב

מכוניות למכירה

(סוף מעמוד 52)

עד 1963

1964—1965

1966—1967

1968—1969

1970—1971

1972—1973

1974

אופנועים וקטנועים

(סוף מעמוד 52)

מכונות כביסה

(סוף מעמוד 53)

כלי נגינה

(סוף מעמוד 51)

שמלות כלה

(סוף מעמוד 53)

רהיטים

(סוף מעמוד 53)

מכירות

(סוף מעמוד 53)

מקררים

(סוף מעמוד 53)

חיות בית

(סוף מעמוד 53)

מגרשים

(סוף מעמוד 52)

חקלאות

(סוף מעמוד 52)

טרקטורים

(סוף מעמוד 52)

צומת ירושלים

(סוף מעמוד 53)

מכוניות למכירה

עסקים

הלוואות

פרסומים

צומת חיפה

(סוף מעמוד 55)

דירות למכירה

דירות להשכרה

מכוניות למכירה

שאר מדורי ה„לוח" בעמודים 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55

דרושים

מהנדסים · טכנאים · ביקאים · שרטטים · מחסנאים · מנהלים · פקידים · לבורנטים · אסיסטנטים · סוכנים

קרן אלקטרוניקה בע"מ

חברת־בת של סלרד תעשיות טלקומוניקציה ואלקטרוניקה בע"מ

למפעלנו דרושים

מהנדס אלקטרוניקה בכיר

לניהול פרוייקט פיתוח בתחום RF.

טכנאי אלקטרוניקה

בעל נסיון בניהול ייצור מכשירים אלקטרוניים

עובדי ייצור

בעלי נסיון בתעשיה האלקטרונית

אפשרויות קידום במפעל מתפתח

נא לפנות בכתב בפירוט קורות־חיים, השכלה ונסיון, למחלקת כח־אדם במפעל, אזור התעשיה אפרידר, אשקלון, טל. 051-4141

לחברה מסחרית דרוש

מנהל פנקסים

עצמאי ובעל נסיון

לפנות: טל. 824115 בשעות 9.00—14.00
בשעות הערב טלפון 268070 ת"א.

לחברת שרות בתל אביב

דרושים:

1. טכנאי / מכשירן — לעבודה בעיניה
2. טכנאי אלקטרוניקה — בוגר ביה"ס טכני במגמה אלקטרונית
3. פקיד טכני — לניהול והנחיה צוות טכני

המועמדים מתבקשים לפנות לת.ד. 237 בת ים עם ציון תולדות חיים.

מדיראן שיווק ושרותים בע"מ

דרושה

מזכירת מדור רכש

הכישורים הדרושים:
- נסיון בריכוז דרישות והוצאת הזמנות לספקים, כולל מעקב אחר הביצוע.
- ידע ונסיון בהדפסות בעברית ו־אנגלית.
- ידע בסיסי בהנהלת חשבונות.
- מעונינות תפנינה בימים א'—ה' בין השעות 8.00—17.00 לטלפון 03-284163.

למשרד רואי חשבון דרושים:

1) **בוחן מרכז**

2) **בוחנים**

לפנות תל־אביב טלפון 613064.
קיימת אפשרות להתמחות.

דרוש.ה

מנהל/ת חשבונות עצמאי/ת

למפעל תעשייתי בפתח־תקוה

נא להתקשר טלפונית 701756 בשעות הערב.

דרוש

מנהל חשבונות

לפנות בציון פרטי השכלה ונסיון לת.ד. 21107, ת"א.

סודיות מלאה מובטחת

ערניר

עבודים סטטיסטיים על מחשבים בע"מ

דרוש

מתכנת פורטרן

הכביר: BMD, SPSS
אפשרי במשרה חלקית

לפנות טלפון 31282 תל־אביב.

קולסו בע"מ

A SUBSIDIARY OF KULICKE AND SOFFA, USA

ייצור מכשירים אולטרה מדוייקים
חיפה, קרית המדע, ת.ד. 7206, טל. 520071

לעבודות מדויקות ביותר עם אתגר מקצועי — דרושים

- **חרטים**
- **כרסמים** — מעולים
- **משחיזים**
- **טכנאי ייצור** — בעל רקע מעימוד שבבי ונסיון מעשי בעבודה, להכנת סדרי פעולות לבית מלאכה עם ציוד מודרני ומתקדם.
- **מכשירנים** — בוגרי ביה"ס מקצועי ו/או יוצאי חיל אויר ו/או חיל חמוש. נא לפנות בכתב.
- **עבודות להרכבה** — הכשרה תינתן במקום.

קדום מקצועי · קדום בכלכלי · עתיד בטוח

למלון 4 כוכבים בירושלים

דרוש

מנהל קבלה מנוסה

בעל כושר נהול מו"מ עם חברות וסוכני תיירות בארץ ובחו"ל.

לפנות בכתב עם פירוט תולדות חיים ונסיון דרוש לת"ד 7555 ירושלים, עבור „מנהל קבלה"

— סודיות מובטחת —

דרוש

מדגיר

לאחר שרות צבאי

לכתוב: סניף „מעריב" שד' רוטשילד 33, ת"א למספר ר/5438

לחברת בנין ארצית

דרושה

בתבנית מנוסה

בתנאים נוחים

לפנות טל. 58144 ת"א קו פנימי 10 או בכתב ת.ד. 2770 ת"א.

דרושה לבורנטית

למפעל לייצור כימיקלים לצפוי מתכות

התפקיד: ביצוע אנליזות אנאורגניות
אפשרות ללמוד מקצוע נידרש ובעניין.

להתקשר בשעות העבודה טל. 31840 תל־אביב

למפעל מתכת בתל־אביב — דרוש

מנהל חשבונות

עצמאי, בעלת יכולה לנהל את כל מערכת הנהח"ש במפעל, כולל המכה משכורות ומאזנים.

לפנות בכתב לת.ד. 1334 ת"א. למספר ד/1945.

למשרד רואי חשבון

דרושה פקידה

לפנות טלפון 621072 ת"א.

משרד מהנדסים־יועצים למיזוג־אויר

מחפש מהנדס

עם נסיון במקצוע

להתקשר לטל. 444162—3.

לחברות

מדהים

דרושה

מתלמדת

למח' דקורציה

טל. 50611/2
8.30 — 1.00
תל־אביב

המשך „דרושים" בעמודים A2, A3, A4, A5
A6, A7, A8, 56, 57, 58, 59, 60

[illegible] الأصل

هكذا من الأصل

המועצה האזורית מרחבים
מפגש מרחבים ד.נ. הנגב — טל. 057-83014, 057-83051

מכרז מס' 50/199/74
סלילת כבישים פנימיים במושב פטיש
מכרז מס' 50/274/74
סלילת כבישים פנימיים במושב תלמי בילו
מכרז מס' 50/201/74
סלילת כבישים פנימיים במושב פעמי תש"ז

1. המועצה האזורית מרחבים מכריזה בזה על קבלת הצעות מקבלנים, לביצוע העבודות הנ"ל.
2. רשאים להשתתף במכרז זה, קבלנים רשומים לעבודות נשוא המכרז בהתאם, לחוק רישום הקבלנים, לעבודות הנדסה בנאיות, תשכ"ט ותקנותיו.
3. תוכניות ופרטים, תנאי מכרז, וטופסי הצעות מחירים, אפשר לקבל במקום, כל יום, בשעות העבודה הרגילות, בקופת המועצה תמורת תשלום של 50 ל"י לכל תיק. תשלום זה אינו מוחזר.
4. תנאי התשלום 75 אחוז במזומנים, בשלבי העבודה ו־25 אחוז בגמר מסירת כל העבודה, בשטרות למשך 12 חודשים ללא ריבית.
5. הצעת המחירים תבוטס ביום 15.5.74.
6. א. קבלן, הרשום כנ"ל והמעוניין להשתתף במכרז זה, יגיש למזכיר המועצה הצעת מחירים ב־2 עותקים, על גבי הטפסים שהומצאו לו, וישלח אותם בדואר רשום במעטפת ההצעה שהומצאה לו, לפי הכתובת הנ"ל, או לשלשל לתיבת המכרזים במזכירות המועצה.
ב. המועד האחרון להגשת ההצעות הוא: 11.6.74.
7. להצעות יש לצרף 10 אחוז, ערבות בנקאית, למשך 3 חודשים להבטחת ולקיום המכרז + אישור מתאים על רישומו וסווגו כקבלן מורשה לנושא על פי החוק.
8. על מועד פתיחת המכרז תבוא הודעה מיוחדת בלוח המודעות במשרדי המועצה.
9. הפרויקט חייב להסתיים תוך 120 ימי לוח.
10. הרשות בידי המועצה לקבל ההצעה כולה או חלק ממנה.
11. המועצה אינה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.

חביב שרבף — ראש המועצה

המכון לפריון העבודה והייצור
מרכז ההדרכה

אזור תל־אביב והמרכז
מודיע על פתיחת קורס
לנציגי מכירות
(פתיחה סוף חודש מאי)
הקורס מיועד למעונינים למלא תפקיד של נציגי מכירות בתעשיה ובשרותים.
פרטים והרשמה: תל־אביב, רח' סולד 4, טל. 253131 שלוחה 309.

MARANTZ, KEF, B.S.R., SONY, NATIONAL, PILOT, PHILIPS, TOSHIBA, SHARP, LENCO,
בהנחות גדולות
רק אצל
סומו־סבריאו ספטורס
בן־יהודה 8, תל־אביב

סמינר הקיבוצים בתל־אביב
בית־ספר לדרמה
ההרשמה לקורס אמנות הבמה
(משחק ובימוי)
מחזור ו' תשל"ה
משך הלימודים: שנתיים
ההרשמה לקורס: סמינר הקיבוצים בת"א, דרך חיפה, רמת אביב, טל. 412111, כל יום משעה 9—12 (פרט לימי שישי)
ההרשמה מסתיים ב־10.6.74

להשכרה
כ־600 מטר
ציוד אלומיניום
להשקיה
3 צול, באורך 6—12 מ' עם אביזרים.
טל. 961091

מושב כפר הס
מבקש הצעות
להפעלת תחנה
למיון 11 מיליון ביצי מאכל
במשך שנה, עבור חברי המושב
●
פרטים במזכירות המושב טל. 922294
במשך השבוע, בשעות 8—12

פורדסון
עם פרונט + שופל
+ עגלה + עבודה
25.000 ל"י
טל. 840817

למכירה
קטרומטים
לגיהוץ
קומפלט, בהזדמנות
*
962155 בין 8.00—15.00

להשכרה
במפרץ חיפה — כביש ראשי
אולם תצוגה 17 מטר חלון ראוה
מאחור מבנים לתעשיה או מחסנים
קומה למשרדים או למסעדה
פל' 04-724604 ביום, 04-243125 בערב.
ת.ד. 10145 מפרץ חיפה.

אדמיניסטרטור
צעיר, דינמי (אלקטרוניקה או בכל שטח אחר)
השקעה אפשרית
מעוניין בשותפות,
ניהול עסק קיים
ת.ד. 4698 תל־אביב

למכירה
מגרש
ברמת השרון
בגבעת הלבונה
אדמת מינהל 990 מ"ר
גוש 201 חלקה 6559
לטלפן לגדעון 03-37746 בשעות העבודה — 03-261945 בשעות הערב.

דרושות
קבוצות שלד לבנין
בנתניה
לפנות רחוב הרצל 51, סניף „סולל בונה" נתניה, טלפונים 053-23958, 053-28934

כמה פעמים אתה יכול?
...ועוד לזכות ב־100.־ ל"י

טיולים מקסימים וזולים!!!
באמצעות משרד נסיעות
* לאירופה — 24 יום 3,500.— ל"י
31 יום 4,000.— ל"י
* לארה"ב מ־5,000
* ליפן והמזרח מ־6,000
* לדר.־אמריקה מ־7,000
טלפונים: 057-76956, 03-478151, 02-411295, 04-952715 בשעות 14-16

למכירה
מלגזה
קלארק D-C-Y.-50
שנת ייצור 1966
כושר הרמה 2500 ק"ג
על המעונינים לפנות ל־„פריאור בע"מ", רח' אבן גבירול 30 ת"א, טלפון 251261.

למכירה
שופל 955
במצב עבודה
טל. 728802 725788
בערב 741533.

MARANTZ, KEF, B.S.R., SONY, NATIONAL, PILOT, PHILIPS, TOSHIBA, SHARP, LENCO,
בהנחות גדולות
רק אצל
סומו־סבריאו ספטורס
בן־יהודה 8, תל־אביב

למכירה
ליילנד סופר ביבר
מודל 1972
ביום 063-24565
בערב — 063-24271

להשכרה
סיכה ורחיצה
מול ס.ס.ס.
אזור התעשיה בני־ברק
רחוב הירקון 8.
לפנות במקום

למכירה
מגרש ברשפון
מפרטי: דונם.
אחרי פרצלציה
עמוד לבניית וילות.
טל. 797829 גם בשבת.

למכירה 4 מבנים
בשטח כ־2 דונם
בדרך פ"ת, מול השוק הסיטונאי בת"א
בהצעות ופרטים
לטלפן 31914

למכירה במחיר זול!
פורדים
ESCHE
עם ושורש
לטלפן 721373 — טסלה, חיפה.

מועצה אזורית גן־רווה
מזהירה ומודיעה לקהל כי
חוף הרחצה ליד פלמחים
לא יפתח בעונה זו ואסור ברחצה
מגרש החניה חסום ואין מקומות חניה או סבוב לאחור.

הטכניון
מכון טכנולוגי לישראל
המחלקה למכניקה
מודיעה על ההרשמה ללימודי מוסמכים לשנת הלימודים תשל"ה
לקראת התארים
מגיסטר ודוקטור
בשטחים הבאים:
א. מכניקת המבנים והרצף
ב. דינמיקה
ג. מכניקת החומרים
ד. ביומכניקה
מועדי ההרשמה:
לזמן א' תשל"ה עד 31.7.74
לזמן ב' תשל"ה 1.10.74—31.12.74
ההרשמה פתוחה לבעלי התואר ראשון ושני בהנדסה ובמדעים. קיימות אפשרויות לתעסוקה במשרות אסיסטנטים ומדריכים, ולקבלת מלגות לימוד.
לקבל פרטים נוספים וקביעת ראיון, נא לפנות בע"פ טל. 221516, 225111 (שלוחה 304, 302) או בכתב לפי הכתובת: המחלקה למכניקה, (בנין אווירונוטיקה) קרית הטכניון.
המעונינים בקבלת טפסים מתבקשים לפנות אישית, בדואר או בטלפון למזכירות בית־הספר ללימודי מוסמכים, קרית הטכניון, בית הסנט, חדר 405 טל. 225111 שלוחה 739.

אספקה מיידית
לאסקורטים יבוא ותרגום
מתוצרת „פורד"

באולמי התצוגה במקום תוכלו לראות את הפורד אסקורט יבוא ותרגום מגוד
סוכנות משנה „פורד", רמת־גן
רחוב ז'בוטינסקי 111, טלפון 797882.

מרכז התרבות של ארצות־הברית
רחוב קרן היסוד 19, ירושלים טלפון: 222376/7
מודיע על
שנויים בזמני קבלת קהל
החל מיום ראשון 26.5.74
יהיה המרכז פתוח לקהל
בימים ראשון — חמישי בין השעות 10.00—17.00

חנות במרכז אלנבי
מתאימה לכל מטרה
למסירה בדמי מפתח
90 מ"ר ריהוט ודקורציה חדשה
*
הצעות רציניות בלבד
טלפון 03—611346 יעקב

בהזדמנות ע"י רחובות
2 מגרשים 23,700 ל"י — 8,000 ל"י
החברה הבינלאומית להשקעות, אלנבי 116 ת"א.

נוער
גילאי 14—10
שלבו נופש בלימוד אנגלית
בקייטנת „ארז"
בכפר מרדכי ע"י גדרה
4 מחזורים בחודשים יולי—אוגוסט
* 2 שעות לימוד אנגלית ליום
* בריכת שחיה
* רכיבה על סוסים
* ספורט ומלאכת יד
בדבר פרטים:
אברמוביץ מרים, כפר מרדכי טלפונים 055-91476, 055-91202, בכל יום שלישי מ־5 עד 7 אחה"צ, אצל שלו, גבעתיים, רח' סירקין 45, טלפון 732156

3ג"ר
או צייר חובב תקבל אצלי הדרכה בהרכב החמרים והחידושים האחרונים בשטח הציור.
הנחות מיוחדות
אהר'ן
מכשירי כתיבה
הרצל 49 חיפה.
טל. 667601

מעוניין לקנות
טרקטור 955
K + רומר
*
טל. 053-22546
19—22.
בשבת 8—15.

מ כ ר ז
מוצע למכירה בית ברחוב ישר 41 חיפה בחלקו תפוס. הצעות יש להגיש בכתב בצרוף ערבות של 10% מסכום ההצעה לא יאוחר מיום 2.6.74.
אין הנ"מ מתחייב לקבל ההצעה הגבוהה ביותר או כל הצעה שהיא.
חיים גלזר, עו"ד
כנס"י דשותי חיפה
שמריהו לוין 6
טלפון 640980.

עשה כסף
אם הנך בעל הבצאה מקורית
בשטח משחקים צעצועים הכרוכה
פנה נא ל־
בכ.3/3 בע"מ
יצרני מבצעים בתלמ־
תל־אביב, ת.ד. 1104
טל. 751045, 759848

למכירה
סוכנות
לחלוקת נקניק ומוצרי בשר
באזור רחב מיוחד לתושבי ירושלים והסביבה
טלפונים בערב
02-531305, 05-873044

מהנדס יצור
המכיר את השוק הישראלי חוזר לארה"ב
מעונין לייצג ו/או למכור מוצרים ישראליים ברחבי ארה"ב
לכתוב ל„נציג החברות"
ת.ד. 218 נתניה

למכירה
לבני שמוט
תוצרת חוץ
לתנורי תעשיה
טלפון 03-230679

התנצלות
ברצוני להביע התנצלותי לנדיה הגננת
על השמצותי ודברי רכיל שהפצתי
ללא כל בסיס עובדתי.
שרה וייס
אלכסנדר ינאי 3 ת"א

מלון הצפון קרית שמונה בע"מ
ת.ד. 34, טלפון 067-40620
מכרז מס' 101/74
החברה מזמינה בזה קבלני בנין להשתתף במכרז להקמת מלון בן 85 חדרים, אולם לאירועים ודיסקוטק.
1. הבנין המתוכנן הוא בשטח של 4000 מ"ר ממנו כ־2000 מ"ר שלד בנוי.
2. את תנאי המכרז והחומר הקשור בו אפשר לקבל החל מיום א' 29.5.74 במשרדי „החברה לפיתוח" קרית שמונה בשעות העבודה תמורת תשלום של 350.— ל"י אשר לא יוחזר (לכסוי הוצאות המכרז).
3. סיור קבלנים יתקיים ביום ראשון 2.6.74 בשעה 11.00 פגישה ליד משרד המהנדס, שדרות תל־חי, מול התחנה אגד קרית שמונה.
4. את ההצעות יש למסור למשרד חברת המלון שכתובתה במשרדי החברה לפתוח קרית שמונה, עד ליום ה' 13.6.74 שעה 11.00 בצרוף ערבות בנקאית או כל ערבות אחרת שתהיה לשביעות רצון הח"מ בגובה של 5% מערך ההצעה.
5. אין החברה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.
בכבוד רב,
אלי גרינברג — מנהל חברת המלון
רפי אדרי — יו"ר מועצת המנהלים

משהב תעש־עץ עטרות
בע"מ
ל מ כ י ר ה
1. דלתות סטנדרטיות
2. משקופים
אספקה מידית
בדבר הזמנות נא לפנות:
תל־אביב — למר שטרן, טל. 03/58144
ירושלים — למר ליבוביץ, טל. 02/254014

לבעלי
מפעלים וקונפקציות
נפתח בחדרה
הבזאר המרכזי
לבגדי נשים גברים וילדים
אנו קונים כל סטוק שהוא
בדבר הצעות רציניות נא לפנות ת.ד. 400 חדרה
טלפון 063-26916.

חטיבת הביניים הארצית שבאולפנת בני־עקיבא
„צפירה" — צפריה
מודיעה על פתיחת ההרשמה
למסיימות כתה ו' לחטיבת הביניים
מתקבלות תלמידות מצטיינות אשר העבורנה בהצלחה מבחני כניסה.
* הסעה יומית הלוך וחזור מובטחת.
פרטים והרשמה: במשרד ביה"ס בצפריה
טלפון 944686

רוצים לקנות
פגומים לבנין
(תליה או עמידה)
לפנות טלפונית אל בורשטין בע"מ
טלפונים 04-524161, 04-535380

משרד אדריכלים גדול
בירושלים
מחפש דירה לשימוש משרד
בשטח 300 מ"מ לכניסה מידית
*
לטלפן 02-37720, 02-31470.

לבעלי מגרשים באזור נווה חיפה
מתארגנת ועדת פעולה
לשם הבטחת זכויות בעלות
נא לפנות לעו"ד נחמה לין ו/או ב. אדלשטיין
תל־אביב, רח' החשמונאים 88 טל. 253004

למכירה
מפעל מאושר לקונפקציה
בסביבות ת"א.
לקבלת פרטים נא להתקשר למס' טל. 723990 בין השעות 16.00—18.00.

עיריית תל־אביב־יפו
מכרזים פומביים

עמידר

עירית חיפה

עירית תל־אביב־יפו

מכרזים פומביים

לאספקת הרכבת כיתות טרומיות הניתנות לפירוק והעברה בשלמותן — לקראת התחלת שנת הלימודים תשל"ה

1. מכרז מס. 44/74 14 כתות בית ספר, בחדרות בבתי־ספר שונים בעיר.
2. מכרז מס. 45/74 2 כתות גן־ילדים, בשכון בבלי.

עירית תל־אביב־יפו מכריזה בזה על קבלת הצעות קבלנים למכרזים הנ"ל.

את הפרטים, תנאי המכרזים וטפסי הצעות המחירים אפשר לקבל במינהל הנדסה שד' קקיל 68 קומה ד' חדר 403 תמורת תשלום של —.150 ל"י למכרז מס. 44/74 ותשלום של —.75 ל"י למכרז מס. 45/74 בקופת המינהל. תשלומים אלה אינם מוחזרים.

רשאים להשתתף במכרזים אלה רק „קבלנים רשומים" לעבודה נשוא המכרז, בהתאם ל„חוק רישום הקבלנים לעבודות הנדסה בנאיות — תשכ"ט 1969".

על הקבלן לצרף אישור מתאים על רישומו וסיווגו, אחרת לא תדון ועדת המכרזים בהצעתו.

רשות בידי הקבלן להשתתף באחד משני המכרזים האמורים או בשניהם.

קבלן הרשום כנ"ל המעונין להשתתף במכרזים אלה, יגיש לעיריה הצעת מחירים ב־2 העתקים על גבי הטפסים המומצאו לו, וישלח אותם בדואר רשום במעטפה הגמצאה, והמוצאה לו, לפי הכתובת: עירית ת"א־יפו מחלקת מכיר העיר בכר מלכי ישראל עד יום ה' 30.5.74 לכל מכרז בנפרד.

על מגיש ההצעה לצרף ערבות כמפורט בתנאי המכרז. תשלום: בהתאם לטבלת התשלומים שבתנאי המכרז. את ההצעה יש להגיש בהתאם לתנאי המכרז, וכל שנוי בהם עלול לגרום לביטולה.

רשות בידי העיריה לקבל את ההצעה כולה או חלק ממנה.

אין העיריה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה או הצעה כלשהי.

שלמה להט
ראש העיריה

ג' סיון תשל"ד, 24.5.74

עמידר

החברה הלאומית לשיכון עולים בישראל בע"מ

מכרז מספר 74/75/8

מוזמנות בזה הצעות מאת קבלני בנין לביצוע

תוספת בנייה לדיור קיים ושפורים פנימיים בדירות קיימות באילת

המכרז חל על 24 בתים בעלי 2—1 קומות ומגיחם לתוספת של 54 חדרים ב־34 דירות, שטח התוספת הכוללת הוא 820 מ"ר בערך.

פרטים וחומר המכרז, אפשר לקבל ללא תשלום במשרדי עמידר תל־אביב, שד' שאול המלך 39, חדר 801 או במשרדנו באילת בית משרדים סו"ב, וכן אפשר לעיין בתוכניות במשרדים הנ"ל.

סיור מאורגן יתקיים ביום 29.5.74 בשעה 10.00 בבוקר. הפגישה במשרד „עמידר" אילת, בית משרדי סולל בונה.

על הקבלן לצרף להצעתו ערבות בנקאית בסך —.20,000 ל"י, לתקופה של 60 יום, להבטחת התחייבותו לחתום על החוזה.

המועד האחרון למסירת ההצעות הוא יום 6.6.74 שעה 14.00.

את המעטפות הסגורות יש להמציא למשרדי עמידר בתל־אביב, שד' שאול המלך 39, חדר 610.

הנהלת „עמידר" אינה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או הצעה כל שהיא.

„עמידר"

החברה הלאומית לשיכון עולים בישראל בע"מ

עירית חיפה

מכרז מס' 53/74

עירית חיפה מכריזה בזה על קבלת הצעות מקבלנים לבצוע הכשרת בנין קיים ברחוב שבתאי לוי 26, למוזיאון.

במכרז זה רשאים להשתתף רק קבלנים רשומים כחוק לעבודת נשוא המכרז, (חוק רשום קבלנים לעבודות הנדסה בנאיות תשכ"ט 1969), ועל המציע לצרף להצעתו עותק תעודת רשום כחוק.

המציע ישליש בידי גזבר העיר בעת הגשת ההצעה ערבון, במזומנים או בערבות בנקאית מידי בנק מוכר בסכום של —.65,000 ל"י. לא יתקבלו כערבות שטרות או צ'קים מלבד צ'קים בנקאיים.

המסמכים להגשת הצעות אפשר לקבל בחדר מס' 105 בהיכל העיריה, בשעות העבודה הרגילות, תמורת סכום של —.400 ל"י אשר לא יוחזר.

פרטים והסברים ינתנו לכל הדורש בחדר מס' 301 באגף הבנייה.

מגישי הצעות יכניסו את הצעותיהם, שהוכנו על גבי הטפסים שהומצאו להם, לתיבת ההצעות שבחדר מס' 323 בהיכל העיריה, כשהן סגורות במעטפה הרשמית, עליה תרשם הכתובת הכשרת בנין קיים ברחוב שבתאי לוי 26, למוזיאון לא יאוחר משעה 12.00 ביום ג' 18.6.74.

ההצעות יוגשו בהתאם לתנאי המכרז וכל שנוי עלול לפסול אותן לדיון.

העיריה שומרת לעצמה את הזכות לקבל את ההצעה כולה או חלק ממנה.

אין העיריה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה או הצעה כלשהי.

י. צ'יזיק, סגן ראש העיריה

מפקדת אזור יהודה והשומרון
קצין מטה משפטים

מכרז

הנני מודיע בזה על מכרז להספקת 150 אוגדנים לספרי החוזה במתכונת ספרי האחוזה בישראל, אולם במרחבי ניקוב שונים, שניתן לראותם בלשכת הקרקעות ברמאללה.

הצעות אפשר להפקיד בתיבת הדואר של קמ"ט אוצר במפקדת איזור יהודה ושומרון בבית אל עד יום 31.5

יחזקאל טוויג, קמ"ט משפטים

מעונינים לקנות

שופל קטר־פילר גלגלים 922 או 930

טלפון בשעות העבודה 760221 760222

משרד העבודה
מחלקת עבודות צבוריות — המשרד הראשי
רח' לינקולן 3, ת.ד. 20101, טל. 289251, תל־אביב

מכרזים

מחלקת עבודות צבוריות מבקשת בזה הצעות מחירים:

א. **מכרז מס' א/35/74**
1) הובלת חמרים המופקים באתרי עבודה של מע"צ.
2) הובלת חמרים ממחצבות וממפעלי ערבול של מע"צ.
3) השכרת רכב משא עם נהגים.
4) השכרת מיכליות מים עם נהגים.

ב. **מכרז מס' א/36/74**
השכרת רכב מסחרי קל עם נהגים.

2. את טפסי המכרזים, מפרטים ופרטים נוספים, ניתן לקבל בימים ובשעות העבודה הרגילים, במשרדי מע"צ: —
1) תל־אביב, רחוב החשמונאים 107;
2) מהנדס מחוז תל־אביב והמרכז, רח' הרצל 180, תל־אביב.
3) מהנדס מחוז ירושלים, רחוב הנביאים 52, ירושלים.
4) מהנדס מחוז חיפה, שד' הכרמל 1, חיפה.
5) מהנדס מחוז הדרום, רחוב החלוץ 16, באר־שבע — למכרז א/35/74 בלבד.
6) מהנדס מחוז הצפון, נצרת עילית — למכרז א/35/74 בלבד.

3. בצרוף להצעות יש להמציא ערבות בנקאית או המחאה עצמית, בשיעור הנקוב בגוף טפסי המכרזים. אי מילוי תנאי זה ישחרר את מע"צ מהחובה לדון בהצעות.
4. המועד האחרון להגשת ההצעות — שעה 8.30 ביום 7.6.1974.
5. אין מחלקת עבודות צבוריות מתחייבת לקבל את ההצעות הזולות ביותר, כל חלק מהן, או כל הצעה שהיא.

י. זיו — סגן מנהל מע"צ

משהב
חברה לשכון בנין ופתוח בע"מ

בונה 6 דירות מפוארות

בנות 3-3½ חדרים

בבנין של 3 קומות

ברח' השר משה

ברמת־גן

מועמדים דתיים מתבקשים לפנות למשרדי החברה, ת"א רח' ליליינבלום 27, טל. 58144

דרוש מחסן

לחברה מסחרית

דרוש מחסן

בקומת קרקע ובשטח של 100 עד 200 מ"ר

חייבת להיות גישה נוחה וחניה למשאיות, הספקת חשמל, תלת־פאזית.

האזור הרצוי:
סביבת בית מעריב.

*

נא לפנות לת.ד. 20210 תל־אביב, עבור „מחסן", או לטלפון 36061 קו פנימי 401.

אוניברסיטת בר־אילן

הועדות ללימודים מתקדמים

מודיעים כי

הרישום לקראת שנת הלימודים תשל"ה ללימודי תעודה במגמה לתורגמנות — נמשך

ויסתיים ביום כ"ד בסיון תשל"ד 14.6.74

בשנת הלימודים תשל"ה

תכשיר המגמה
מתורגמים בכתב ובעל"פ
בשפות: עברית, אנגלית וצרפתית.

*

המעונינים בפרטים ובהרשמה יפנו עד המועד הנ"ל אל: הועדות ללימודים מתקדמים, אוניברסיטת בר אילן רמת־גן.

ת.א.ל.

חב' להשקעות בע"מ
בכבר המדינה בתל־אביב
טלפון 233131

מציעה להשכרה מיידית:

1. **חנות** פינתית גדולה
2. **דירה** 4 חדרים מרד הסת קומפלט
3. **פנטהאוז**, 6 חדרים, רח' ה' באייר 20, פנת רח' ויצמן 36, ת"א.

למסירה

בית קפה גדול

במרכז רמת־גן

לפנות
טלפון 737277
או 728733
בין 8—1, 4—7

חיפאים!
זו ההזדמנות שלכם לרכוש

מערכת סטריאו מושלמת

בתנאים לא רגילים:
* הנחות גדולות
* תשלומים חודשיים נוחים

באו ל„טל־נוה" ותיסכו כסף וזמן
נוה שאנן, חיפה, פינת טרומפלדור 36, טלפון: 234481- כל הקודם זוכה!
כל הקודם זוכה!

הזדמנות לעסק ולרווחים!

אם יש לך מכונית — הנך יכול להרויח מ־50 עד 60 ל"י ליום במשך שעה, בתוך שטח מתן ללא השקעה כל שהיא.

לפנות:
DONUT CORP. of America
דונט קורפ. אוף אמריקה בע"מ, טל. (03)281261
בין השעות 8—12

בנתניה
למכירה

משרדים

בבנין חדש
נפתח
אולם לחתונות
(ל־1000 איש)

בפרטים
א. גלמבוצקי
רח' שטמפר 14
טל. 053-22080

למכירה

ביזין J 7

מסחרית, חדשה
שתגיע לארץ בסוף החודש

לפנות טלפונית 31463
פרס לשבת.

מעלית משא

למכירה
בהזדמנות
300 קוב ק"ג

פרטים:
טל. 736154

מסגריה

בתל־אביב
מקבל כל סוגי עבודות מסגרות כולל בנין

טלפון מען: 791032
מ־8—5 אחה"צ

למכירה

שופל 930
1700 שעות, במצב חדש

סקניה 110 הייבר
טלפון 04-732219

בשב"ח

שטח 220 מ"ר לבית־ספר
במקום מרכזי
עם ציוד ומכונות כתיבה
או רק הציוד
285863 8—10

למר פנחס אשוח ומשפחתו

השתתפותנו הכנה בצערכם הגדול במות

אביך ז"ל

שלא תוסיפו דאבה עוד

המהפך אגודה שיתופית להובלה ואספקת חמרי בנין ירושלים

למשפחת אשוח

אתכם באבלכם הכבד על מות ראש משפחתכם

שרגא אשוח ז"ל

דיירי הבית
רח' קפלנסקי 49/53, גבעתיים.

לפנחס אשוח

משתתף בצערך העמוק

אהרן גוטורס

לצילה יעקלביץ ולבנות

אתכן באבלכן על מות הבעל והאב

מרדכי ז"ל

דיירי הבית:
ברח' קרן קיימת 22, גבעתיים

ליוסף ואברהם אוליבר

משתתפים באבלכם הכבד
במות

האם

החברים

לאבנר חברנו ולמשפחת הדס

אתכם באבלכם על מות

האב

המורים והתלמידים
כתות ו' ביה"ס רמת־אפעל

לפזית, אריאלה ומרים

איתכם באבלכם הכבד במות אבי המשפחה

גרשון טדסקי ז"ל

המורות, ההורים וילדי כיתות ג' ו' ראשונה ביה"ס שמעוני גבעתיים

הנהלת הסוכנות היהודית לארץ־ישראל
המחלקה להתישבות חקלאית
המדור לבניה — חבל ירושלים

גפן, גבעת ישעיהו, שדות מיכה, תירוש, תרום

מכרז מס' ב/17/74

הנהלת הסוכנות היהודית לא"י (להלן „הסוכנות"), מזמינה בזה הצעות **לביצוע יצור והקמת סככות בישובים הנ"ל.**

הנ"ל בהתאם לתנאי המכרז, נספח הכמויות, המפות והמפרטים המצורפים לתנאי המכרז וההסכם הכללי לביצוע עבודות של המדור לבניה של הסוכנות (להלן „חומר הקשור למכרז");

את החומר הקשור למכרז אפשר לקבל במזכירות מדור המים, חבל ירושלים, בנין רסקו, רח' הלל 23, חדר מס' 915 (קומה 9), החל מיום ה' 30.5.74.

את ההצעות בשני עותקים יש להגיש עד יום ו' 14.6.74 בשעה 12.00 — לתיבת המכרזים של חבל ירושלים — חדר מס' 804 (קומה 8), במעטפה סגורה מיוחדת שתצורף לחומר המכרז.

הצעות שתגענה לאחר המועד הנ"ל, לא תובאנה בחשבון.

השתתפות במכרז זה פתוחה אך ורק לקבלנים רשומים, בהתאם לחוק רשום קבלנים לעבודות הנדסה בנאיות תשכ"ט—1969, והרשאים בהתאם לחוק לבצע את העבודה המוצעת בהתחשב עם היקפה הכספי ומהותה.

אין הסוכנות היהודית מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.

ירושלים 24.5.74 — **הנהלת הסוכנות היהודית לא"י — המדור לבניה — חבל ירושלים**

לאגודת הסטודנטים לרפואה בחיפה

דרושים אוטומטים למשקאות וכריכים

הצעות, הכוללות פרוט הרווח לאגודה, יש לשלוח עד תאריך 15.6.74 לאגודת הסטודנטים לרפואה, רח' העליה 12, בת גלים, חיפה

השתתפותנו הכנה באבלו הכבד של ידידנו

מר מוריס אלזם

במות עליו

אמו נ"ע

הנהלת „יצהר"
תרושת שמנים ישראלית בע"מ

עובדי הכנסת

משתתפים בצער המשפחה
לרגל פטירתה של

גיטה רודניק ז"ל

עובדת הכנסת לשעבר

למשפחות לחר ויזדנפרוינד

משתתפים בצערכם בפטירת

האם ז"ל

חברי בני דרום

לרותי בר־אילן

אתך באבלך על מות

אביך ז"ל

ההנהלה, עובדי ומורי
המכון הישראלי לשפות

לחברנו **מתנה צדוק**

השתתפותנו הכנה באבלך הכבד במות

אביך ז"ל

החברה המאוחדת למזרח הקרוב בישראל בע"מ
ההנהלה והעובדים

לזלמן שחף

משתתפים באבלך הכבד במות

אביך ז"ל

אקלימס, החברה המאוחדת להסקה בע"מ

לשרה מלדיצקי

השתתפותינו הכנה באבלך על מות

אביך ז"ל

הפאקולטה לרפואה
ביה"ס לרפואה ע"ש סאקלר
אוניברסיטת תל־אביב

לפייר ברנס

אתך אנו באבלך במות עליך

אחותך ז"ל

חבריך לעבודה

למשפחת וינשטם

השתתפותנו הכנה באבלכם במות הבעל והאב

וינשטט יעקב ז"ל

ההנהלה והעובדים
סהר פול את כרמל בע"מ

هكذا من الأصل

במלאת שלושים לנפילת יקירנו

סמ"ר יעקב (שבי) ברנהיים הי"ד

נעלה לקברו ונתיחד עם זכרו ביום שלישי, ד' סיון תשל"ד (28.5.74), בשעה 3.00 אחה"צ, בבית העלמין הצבאי בקרית שאול. תחבורה בשעה 2.15 בצהרים, כרוה' הירקון 319 תל־אביב.

למנחמינו בכתב ובעל־פה נתונה תודתנו.

המשפחה

יקירנו

סרן אורי הקמן הי"ד

אשר נפל במלחמת יום הכפורים

יובא למנוחות ביום שלישי, ד' בסיון תשל"ד (28.5.74), בשעה 3.00 אחרי הצהרים, בבית העלמין הצבאי בקרית שאול.

אוטובוסים יעמדו לרשות המלווים בבית ההורים, רח' אחימאיר 36, רמת־גן, בשעה 2.30.

ההורים: צילה ויצחק הקמן
האחות והגיס: שושנה ובני רייז

רב"ם

יצחק רוזנצוייג

(רוזי) הי"ד

אשר נפל במלחמת יום הכיפורים ב־19.10.74

יובא למנוחות עולמים בבית העלמין הצבאי בהר הרצל בירושלים היום יום שישי ג' בסיון תשל"ד (24.5.74) בשעה 11.00 לפנה"צ.

אוטובוס מיוחד יצא מבית ההורים ברח' חובבי ציון 17 בשעה 10.30 לפנה"צ.

ההורים: פרידה ומשולם רוזנצוייג
אחותו וגיסו: חוה ויוסף זוננפלד
משפחות: ורדי, טאוב (שפירא), זוננפלד, גיל
בני המשפחה בארץ ובחו"ל

כורמי, מנהלי ועובדי
אגודת הכורמים הקואופרטיבית
של יקבי ראשון לציון וזכרון יעקב —
ו„כרמל מזרחי"

משתתפים באבלם של
משולם ופרידה רוזנצוייג
על מות בנם
רב"ם

יצחק רוזנצוייג

שנפל ביום 19.10.73 — במלחמת יום הכיפורים

בחיפה! קבלת מודעות דחופות בשעות הלילה (מ־18—24) לכל העתונים טלפון 71 80 18.

מדינת ישראל
משרד הפנים
סניף מחוז תל־אביב

תאריך: כ"ט אייר תשל"ד 31.5.74
מספר: 5849/99

לכבוד
ד"ר ישראל סוס
יו"ר האגודה „קופת חולים מאוחדת" (מרכזית עצמית)
שד' קק"ל 73,
תל־אביב.
א.נ.,

הריני מתכבד לאשר קבלת הצהרתכם מיום 12.5.74 בצרוף הודעה לפי סעיף 6 של החוק העותומני לאגודות לשנת 1909, על יסוד האגודה הבאה:

1. שם האגודה: „קופת חולים מאוחדת" (מרכזית עצמית)
2. כתובת האגודה: רח' אר־לוזורוב 100 תל־אביב.
3. המשרד הרשום של האגודה: כנ"ל.
4. מטרות האגודה:
   א. הושטת עזרה רפואית לחברים בעת מחלתם, הן במישרין ע"י הקמה והחזקה של בתי־חולים, חדרי חולים, מרפאות, בתי הבראה, בתי מרקחת, מעבדות, מכוני רנטגן, מוסדות רפואיים, רופאים, אחיות, רוקחים, מוסדות ואנשים אחרים, והן בכל אופן אחר.
   ב. הושטת עזרה כלכלית וכספית לחברים בעת מחלתם.
   ג. ארגון עניני בריאות של החברים, נקיטת פעולה להבראה, למניעת מחלות, ובדרך כלל פעולות מכל מין וסוג הנעלולות לקדם ולהועיל לעניני הבריאות והתוסן הגופני של החברים.

בכבוד רב
ד. רוזניק
הממונה על מחוז ת"א

במלאת שבע שנים לנפילת חברנו

גדעון רוזנפלד ז"ל

במלחמת ששת הימים
בקרב על ירושלים

נעלה לקברו ונתיחד עם זכרו בבית העלמין בפתח־תקוה, ביום שלישי, ד' סיון תשל"ד (28.5.74), בשעה 4.30 אחה"צ.

בית איל

במלאת שלושים לפטירתה של יקירתנו

מטילדה (מתי) אלבוחר ז"ל

נעלה לקברה לאזכרה וגילוי מצבה ביום שלישי, ז' בסיון תשל"ד (28.5.74) בשעה 16.30.

מוקירי זכרה נפגשים בית העלמין החדש כפר סמיר חוף הכרמל חיפה ע"י השער.

המשפחה המתאבלת

כבוד ויקר לנופלים

במלאת שבע שנים לנפול בנינו יקירינו
בקרב על רמת־הגולן

טור' איתן יעקב הי"ד
טור' אלישע יוסף הי"ד
רב"ט בן־יקר אליהו הי"ד
טור' גבריאל תמאם הי"ד
טור' ג'מיל אהרון הי"ד
טור' לוי שמואל הי"ד
טור' עזר יעקב הי"ד
רב"ט צאיג נסים הי"ד
טור' קרן אליהו הי"ד

נעלה אל קבר האחים להתייחד עם זכרם ביום חמישי, ד' סיון תשל"ד (28.5.74) בשעה 12־בצהרים בבית הקברות הצבאי בטבריה.

המשפחות השכולות

במלאת שלוש שנים לנפול יקירנו

סג"ם מוטי ענף ז"ל

נעלה לקברו בבית הקברות בראש פינה, ביום רביעי, ח' בסיון תשל"ד (29.5.74).

נפגשים ברחבת בית הקברות בשעה 3.00 אחה"צ

המשפחה

במלאת שלושים לנפילתו של בננו
סמ"ר

מאיר ישראל גוטליב

ז"ל

תתקיים אזכרה וגילוי המצבה ביום ראשון ה' סיון תשל"ד 26.5.74 בשעה 11.00 לפני הצהרים בבית העלמין בכפר־מונאש. נפגשים על יד השער.

המשפחה
חברי כפר־מונאש

במלאת שנה לאסון שאירע ליקירנו

רב"ט דביר אברהם (דובלרו)

נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו ביום רביעי 29.5.74, ח' בסיון תשל"ד בשעה 16.30 בבית העלמין הצבאי בקרית שאול.

תחבורה בשעה 14.15 מרח' גאולים מס' 2 רמת השרון.

ההורים אחיו והמשפחה

במלאת שנה לנפילתו של יקירנו

אלי זאבי ז"ל

נעלה אל קברו בבית הקברות הצבאי בקרית שאול, ביום ראשון, ה' בסיון תשל"ד (26.5.74) בשעה 11.00. נפגשים ליד השער.

משפ. זאבי

טכס אזכרה וגלוי מצבה ליקירנו

אורי אברמוביץ ז"ל

יתקיים ביום ד', ח' בסיון תשל"ד 29.5.74 בשעה 15.30 בבית העלמין הישן בחוף הכרמל (כניסה ב').

אוטובוס יצא מבית ההורים בקרית־חיים, רחוב הפלוגות 28א' בשעה 15.00

המשפחה

במלאת שלושים לנפילת יקירנו

הפייס - סגן אמיר אמית

נקיים אזכרה בבית העלמין הצבאי בחיפה, ביום ג', ד' סיון (28.5.74) בשעה 3.30 אחה"צ. ידידיו ומוקירי זכרו מתאספים ליד שער בית העלמין בשעה 3.15 אחה"צ.

המשפחה

אנו מודיעים בצער על פטירתה של חברתנו

מרים נוסדורף בלנק ז"ל

הלוויתה תערך היום, יום ששי, ג' בסיון תשל"ד (24.5.74), בשעה 3.30 אחה"צ, בבית העלמין בקיבוצנו.

המשפחה
וקבוצת רמת־יוחנן

בצער ויגון רב אנו מודיעים על פטירת ראש המשפחה

אהרון בן יעקב מזרחי ז"ל

אשתו: פורטונה לבית כהן
בנותיו: יעל ואסנת
אחיו, חתניו ונכדיו

אנו מודיעות בצער על פטירתה הפתאומית של חברתנו הותיקה, המסורה והפעילה

הגב' סופי קלמן ע"ה

יהי זכרה ברוך

ארגון נשים למען ביה"ח
„שערי צדק"

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של היקר באדם

משה בן הרב יחזקאל אלוקיל

בסידני שבאוסטרליה

האבלים:
בניו, בנותיו, נכדיו, נכדותיו, חתניו
ומשפחות שמואלי, כדורי, לוי ויצחייק

במלאות שלושים לפטירת בעלי, אבינו, אחינו וסבנו היקר

כובש זאב ז"ל

תתקיים אזכרה וטכס גילוי מצבה ביום שלישי (28.5.74), ד' בסיון תשל"ד, בבית העלמין בחולון, בשעה 4 אחה"צ. מתאספים ליד השער.

המשפחה

במלאת שנתיים לפטירת יקירתנו

עדה ערמוני (לבית וייץ)

ז"ל

נעלה לקברה ונתייחד עם זכרה ביום שלישי, ד' סיון תשל"ד, 28.5.74 בשעה 4.30 אחה"צ בבית העלמין בבן־שמן. נפגשים בבית וייץ.

המשפחה

במלאת שנה לפטירתו של בעלי, אבינו וסבנו היקר

מנחם בן־לביא ז"ל

תערך אזכרה על קברו בבית העלמין בכפר מימון, ביום שלישי, ד' סיון תשל"ד, 28.5.1974 בשעה 3.00 אחרי הצהריים.

המשפחה

במלאות שנה למות יקירנו

ד"ר אהרון פרישמן ז"ל

תתקיים אזכרה ביום ג', ד' סיון תשל"ד (28.5.74) בבית העלמין ברחובות. נפגשים בשעה 3.00 אחה"צ בשדרות חן 68, רחובות.

המשפחה

ביום השלושים לנפילת יקירנו

ישראל גוטליב ז"ל

יערכו טכס אזכרה וגילוי מצבה ביום א', ה' סיון תשל"ד 26.5.74, בבית העלמין בכפר מונש.

המשפחה

טכס גלוי מצבה ואזכרה לזכרו של

משה צאודרר ז"ל

יתקיים ביום רביעי, ח' בסיון תשל"ד (29.5.74), בשעה 16.00, בבית העלמין שבכפר סמיר. אוטובוס יעמוד לרשות המשתתפים בשעה 15.30, מבית המנוח בחיפה, רח' תל־אביב 32.

לאה צאודרר והמשפחה
כפר הנוער הדתי

ב"ה

במלאת שנה לפטירתו של יקירנו

מנחם זיונץ ז"ל

נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו ביום ג', ד' בסיון תשל"ד (28.5.74) בית העלמין הישן בחוף הכרמל, חיפה.

נפגשים ליד השער הראשי בשעה 4.00 אחר־הצהרים.

המשפחה

במלאת שלושים לפטירת יקירנו

בועז סמו ז"ל

תערך אזכרה וגילוי המצבה ביום שלישי, ד' סיון תשל"ד (28.5.74), בשעה 4.00 אחה"צ, בבית העלמין בפתח־תקוה.

תודתנו נתונה לכל מנחמינו בעל־פה ובכתב.

המשפחה

ביום שלישי, ד' בסיון תשל"ד (28.5.74)
תמלאנה שלושים לפטירת יקירנו

קרל (חיים) זקס ז"ל

נעלה לקברו לגילוי המצבה
ועריכת אזכרה לזכרו

נפגשים בשעה 15.00 ליד השער הראשי בבית העלמין בחולון.

תודתנו לכל מנחמינו

בטי ויהודית זקס

אזכרה וטקס גלוי המצבה לאמנו וסבתנו היקרה

מרים שפירט ז"ל

מארוסקרטוב — פודוולוצ'יסקה

יערכו ביום שלישי, ד' סיון תשל"ד 28.5.74 בשעה 2.00 אחה"צ בבית העלמין בקרית־שאול. נפגשים ע"י השער.

שורה ודוד ערמוני
קלרה ודוד סקלר
והנכדים

תודתנו נתונה בזה לכל אלה שהשתתפו בצערנו וניחמונו בעל־פה ובכתב.

במלאות שלושים לפטירת בעלי, אבינו וסבנו היקר

יהושע פירסט ז"ל

תתקיים אזכרה וגלוי מצבה ביום ראשון, ה' סיון תשל"ד (26.5.74) בית העלמין בחולון. נפגשים ליד השער החדש בשעה 12.00.

תודתנו נתונה לכל מנחמינו בכתב ובע"פ.

גיזלה פירסט
מרדכי פירסט ומשפחתו

ביום שלישי, ד' בסיון תשל"ד (28.5.74) בשעה 5 אחה"צ בגבעת השלושה נעלה לקברה של

הינדה גרבינסקי

(ירושבסקי) ז"ל

במלאת שנה למותה

המשפחה
ובית גבעת השלושה

במלאת שלושים לפטירת אבינו וסבנו היקר

חכם דוד משעלי ז"ל

תערך אזכרה וגלוי מצבה ביום ראשון, ערב חג השבועות, ה' סיון תשל"ד (26.5.74), בשעה 7.00 בבוקר, בבית הבנות ברחוב הזוהר 11, חיפה, ומשם יצאו לבית העלמין הישן חוף הכרמל, חיפה, השער הראשי.

המשפחה

מעריב לספורטאים

בית־הדין של ההתאחדות לכדורגל פסק:

משחקים חוזרים לשמשון עם הפועל טבריה וצפת

בית־הדין העליון של ה־התאחדות לכדורגל ביטל אמש תוצאה של משחקים במחוז הצפוני של ליגה א', שבהם היתה מעורבת קבוצת „שמשון" תל־אביב — והורה על קיומם מחדש.

המדובר במשחקה של קבוצת „שמשון" בטבריה, שבו ניצחה טבריה 2—1 לפני שלושה שבועות ובמשחק שלא נערך לפני שבוע בצפת, לאחר שהפועל צפת ביקשה לדחות משחק זה בגלל האבל שירד על צפת לאחר המכה במעלות. ועדת הליגה קבעה, כי על פי התקנון יוענק נצחון טכני ל„שמשון" — אולם בית הדין העליון של ההתאחדות לכדורגל נענה לערעור צפת וקיבל את טענתה.

לגבי המשחק השני ערערה קבוצת „שמשון" וטענה, כי ניצחונה של הפועל טבריה הושג מתוך לחץ ובאווירה לא ספורטיבית, ואמנם הפועל טבריה נענשה כבר על־ידי ועדת המשמעת על משחק זה, שבו השתמש קהל מקומי ב־חזיזים וביצירת אווירת לחץ.

בית־הדין קבע, כי ה־משחק החוזר בין הפועל טבריה ו„שמשון" ייערך על מגרש נייטראלי — וללא קהל.

● הורחק לשנה

כדורגלן קבוצת הפועל באר יעקב מליגה א', אלפרד חסן, הורחק אתמול על־ידי ועדת המשמעת של ההתאחדות ל־כדורגל מפעילות למשך שנה, בגלל פגיעה בשחקן יריב.

ועדת המשמעת הטילה על הפועל נצרת־עילית מליגה ב' עונש של הפחתת שתי נקודות ממאזנה — בגלל פגיעת אוהדיה בשופט המשחק. הפחתת שתי נקודות ואיסור ביתיה ברדיוס של 50 ק"מ עד סוף העונה הוטל על הפועל אופ־קים לאחר שבמשחקה הביתי עם מכבי יבנה הוכו שחקני הקבוצה היריבה.

„מעריב לספורטאים" גם בעמוד 27

אוסטרליה מצפה שישראל תהווה לה יריב שקול

מאזן שקול בין שתי הנבחרות, שיתמודדו ביום ג' ביפו

מאת ישראל ליכטנר

„צפוי לנו משחק קשה ושקול נגד נבחרת ישראל, בהתחשב במאזן המפגשים בין שתי הנבחרות בעבר" — אמר אתמול ראלף ראסטיק, מאמנה היוגוסלאבי של נבחרת אוסטרליה, נציגת יבשת אסיה במוקדמות הגביע העולמי, שיתארח ב־23 ביוני בגרמניה.

ואכן מאזן המשחקים בין ישראל לאוסטרליה שקול: מ־בין 6 משחקים ניצחה כל נב־חרת פעמיים ושני משחקים נסתיימו ללא הכרעה.

במפגש הראשון בשנת 1969 ברמת־גן ניצחה ישראל 1—0, ובמלבורן בסידני השיגה הת־צה תיקו 1—1, שהקנתה לישראל את הכרטיס למשחקי מכסיקו 1970. בשנת 1970 ב־רמת־גן ניצחה אוסטרליה 1—0, בשלושת המפגשים ה־ללו הדריך את ישראל ה־מאמן עמנואל שפר.

תחת הדרכתו של אדמונד שמילוביץ קיימה ישראל ב־שנת 1971 3 משחקים נוספים באוסטרליה. בראשון השיגו תיקו 2—2, בשני ניצחה אוס־טרליה 1—0 ואילו בשלישי גברה ישראל 3—1.

„זכורים לי במיוחד ב־6 המפגשים הללו בין שתי הנב־חרות השוער ויסוקר (גילה יכולת נפלאה ב־69' בסידני), הבלם רוזן, והחלוצים שפיגל, ספיגלר ופלדהון — הצעיר אותו התפלאתי לא למצוא ב־סגל הנוכחי של נבחרתכם," אמר רסיק ביחס למפגשי העבר בין שתי הנבחרות.

ביחס לנבחרתו הנוכחית א־מר המאמן הסימפאטי, כי היא טובה יותר מזו של העבר, וכוללת רק 4 שרידים ממפג־שי 1969: ג'וני וורן, מנפרד שפר, אטסי אבוני, והדריאן הוסטן. אלא שלרוע מזלה נפגע כוכבה ריי באריך ב־משחק הנצחון הגדול 2—0 על אורוגוואי בסידני. דקות ספו־רות לאחר שהשיג שער מר־היב ממרחק 25 מטר לרשתו של סאנטוס האורוגוואי, פגע מגן אורוגוואי בגסות בבאריך ועקב פציעה קשה זו פרש באריך להחלים כשהוא הבכור־רל.

המשחק נגד אורוגוואי היה אחד מתוך משחקי־ההכנה הרשמיים שקיימה אוסטרליה מאז זכתה 1—0 במפגש הכבירה על נבחרת דרום קו־ריאה, שהקנה לה את הכר־טיס לגרמניה.

לאחר המשחק עם קוריאה התמודדו האוסטרלים בחודש פברואר פעמיים בביתם נגד הקבוצה ההונגרית פרנצווארוש (הכוללת 8 משחקני נבחרת הונגריה) — נוצחו 1—3 ב־מפגש הראשון, וסיימו בתיקו 0—0 את השני. לאחר מכן באו שני המפגשים נגד אורו־גוואי: תיקו 0—0 במפגש ה־ראשון ונצחון 2—0 בשני.

בשבוע החולף ניצחו האוס־טרלים בג'אקארטה את האינ־דונזים 2—1, אלא שנצחון זה עלה להם ביוקר, שכן המגן השמאלי קולין קארן נפגע במשחק הזה וייעדר מהמשחק הקרוב נגד ישראל.

את מקומו ימלא קרוב ל־ודאי הארי ויליאמס, שהוא השחקן שחום־העור היחיד ב־קבוצה.

ביחס למשחקים בגרמניה אמר ראסיק, כי הוא חושש משתי הגרמניות, בעיקר מ־מזרח־גרמניה איתה תתמודד נבחרתו במשחק הראשון ב־14 ביוני בהאמבורג. „אך לצערי אין לדעת, שכן הכדור הוא עגול".

כדורסלני ישראל הוזמנו לסייר בדרום־אמריקה

ע"פ ההזמנה הארגנטינית ישחקו גם בברזיל ובאורוגוואי

מאת משה לרר

נבחרת ישראל בכדורסל הוזמנה לקיים בקיץ 1975 סיבוב משחקים בשלוש מבירות דרום־אמריקה. על ההז־מנה מסרו אמש ראשי הנבחרת הארגנטינית, במסיבת־נון שנערכה בביתו של שגריר ארגנטינה בישראל, מר הורהה קאמאל.

את ההזמנה מסר לראשי איגוד הכדורסל הישראלי, ראש המשלחת הארגנטינית מר ס־מואל מיהאלוביץ. נבחרת יש־ראל עשויה לקיים שלושה משחקים בארגנטינה, שלושה בברזיל ושלושה באורוגוואי — וזאת ביוני 1975, כיד אחרי אליפות אירופה שתתקיים בבלגראד.

הנבחרת הארגנטינית הס־יימה השבוע בשני המשחקים שקיימה עם נבחרת ישראל: בנצחון 96—94 ובתל־אביב 102—94. ראשי הנבחרת הארגנטינית שיבחו אמש את משחקה של נבחרת ישראל, אבל הלי־צה קולר ההספדים שלהם ב־עיקר הרבה שנבנצברה אצל השחקנים, שהיה זה להם המשחק הי"ד בתוך שלושה שבועות.

היום עומדים האורחים להפ־ריע לרומא ומשם לבוקרשט, במטרה לקיים שני משחקים ברומניה. לאחר מכן יסתובבו לפולין ויתמודדו בשני משחקים בווארשה.

בהכניהם של הארגנטינים — לבטל את משחקיה האחרונים בליסבון ובמדריד, היות והמשחקים הביעו את רצונם לחזור לארגנטינה מוקדם מן המתוכנן. „אינו רגילים להיות זמן כה רב בחו"ל" — אמר אחד המאמן הארגנטיני.

שמבן יציע שיתופן של 2 קבוצות בגביע קוראץ

יו"ר הוועדה המקצועית באיגוד הכדורסל, מר מיכה שמבן, אמר, כי יציע להחזיר את „ההזמנה המתוקנת" לה־שתתפות 6 קבוצות למשחקי גביע קוראץ' ולהסתפק ב־השתתפות שתי קבוצות ישר־אליות בלבד.

„לא הודענו על השתתפות 6 קבוצות בתחילת העונה ו־לא יהיה זה הוגן אם נחליט על כך עכשיו. כל שידוע לנו היה, כי במפעל אירופי זה ישתתפו רק שתי נציגות מ־ישראל. לדעתי איננו צריכים לרשום מספר רב ביותר ש־קבוצות".

כפי שנודע, יבקשו מספר נציגי קבוצות מן האיגוד ה־לטה מהירה בענין ההשתת־פות בגביע קוראץ' ויש ב־ניהם, כי על ישראל לרשום ארבע קבוצות לפחות.

תלמידי היסודיים הפגינו יכולת נאה באתלטיקה

מאת אורי יהין

בין אבנת מהקבקים קבע אתמול את ההישג הטוב ב־יותר באליפות בתי־הספר היסודיים (כתות ה') באת־לטיקה, שנערכה בבאבן ורג' ניגא, כאשר רץ בבקרקעיה 60 מ' תוך 7,3 שניות — הישג השווה לשיא הילדים של גיל 14.

בנער נבע אבנה (7,4 שנ') לאביר מוקייר מהגיאלי ה־עבר בחינה, שקבע אף הוא 7,4 שניות. מוקייר היה שני גם בהרחק 5,74 מ' אחרי שבואל פרידמן מהבהנבר ר"ג 5,80 מ'.

הספורטאית הבולטת היתה ספד לובנוב בעפולה, שקפ־צה לרוחק 5,40 מ' ואילו רב־קה שחר מבארי נתניה ניצחה ב־80 מ' — 8,0 שניות וב־300 מ' — 43,4 שניות. בהדי־פת כדור־ברזל ניצחה בין ה־בנות צי־צפי בכלל ביה"ס קנאל מאשקלון ובין הבנים ניצח איל גרנה מרמת־אשר 15,60 מ'.

בריצת 600 מ' לבנים ניצח יוהד כלוצקי מכרכור־הפר — 1:32,1 ד'. בקפיצה לגובה ניצחה בין הבנים יצחק קרייוופוד מעירוני א' חיפה 1.53 מ' (גם ניסים לוי מאותו ביה"ס קפץ 1,55) ובין הבנות ניצחה זהבה בימן מביה"ס פאן 1,40 מ' (אני רות מגאולים אשדוד קפצה גם היא 1,40 מ').

במרוצי השליחים 4 X 60 מ' ניצח בין הבנות ביה"ס נאור־לים מאשדוד בזמן 32,9 שניות ובין הבנים הראשל חיפה לפני חבינת בבסכית מחיפה בזמן זהה — 29,9 שניות.

אתלטי כחה הי"א לא נפל חלק בגבר לאחר שהפיקה בנחתה זה החליט להנהיג את האליפות בסעפה, שהפנה לא נערך ניקוד קבוצתי.

✱ כדורגלן הפועל ת"א דייב ניוסארק, שהה השבוע עם מאמן הנבחרת אבירם תמר ובקש לצרפו לאימוני הנבחרת הלאומית. כשהתברר לו, כי לא יוכל לייצג את ישראל במשחקים כוהרן — הביע ניוסארק נכונות לצאת לשם על חשבונו, מתוך תקוה להישאר בארץ ולהשתלב ב־אימוני הנבחרת הלאומית.

✱ כדורסלן הנבחרת הפועל גבעוד, אבן קרן, שנעדר תק־ופה ארוכה מהמגרשים בגלל פציעה, הודיע אתמול למאמן הנבחרת על יכולתו לחזור ל־אימונים. קרן צפוי להופיע הערב במשחק הליגה של קבוצתו עם הפועל חיפה.

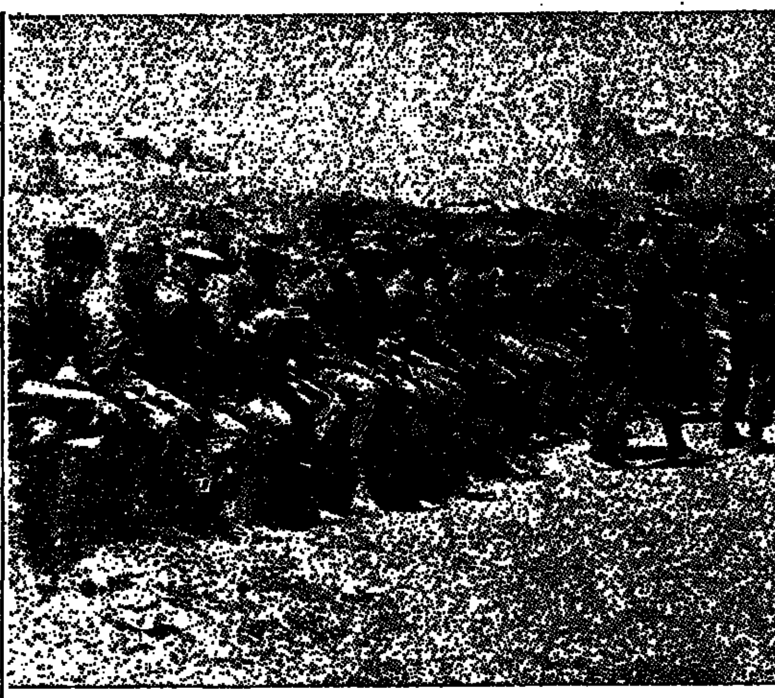

חיילים ממתינים להוראה להקים את הגשר בדרך השילוח.
(הצלום: רחמים ישראלי)

צו משפטי אסר על חיל ההנדסה הקמת גשר ביילי בדרך השילוח

בית המשפט הגבוה לצדק הורה להקדים את הדיון בנושא זה והוא נקבע להיום בשעות לפני הצהרים

מאת כתב „מעריב" בירושלים

פרשת דרך השילוח, ה־מסעירה בשבועות האחרו־נים את התושבים היהודים ואת תושבי הכפר הערבי סילואן בירושלים, תידון הבוקר שוב בבית המשפט הגבוה לצדק, לאחר שאת־מול הוציא בית המשפט צו שאסר על הקמת הגשר, אשר יחידות של חיל ה־הנדסה התכוננו להקימו.

כביש הגישה לכפר הערבי סילואן, הנמצא מזרחית לירו־שלים, חוצה בדרכו את בית הקברות היהודי במורד הר ה־זיתים. הכביש נסלל ע"י ה־ירדנים על קברים יהודיים.

לפני כשבועיים החלו פוע־לים מטעם ועד עדת הספר־דים לחפור בכביש ולחשוף את הקברים שמתחתיו. לפי הערכת הוגים והגורם מ־צויים תחת הכביש כ־100 קב־רים. החפירות מנעו מעבר כלי רכב לכפר והגישה ה־יחידה אליו היתה באמצעות כביש עוקף, שהאריך את ה־דרך בכמה ק"מ. הסימה ה־דרך עוררה תסיסה בקרב תו־שבי הכפר, המונים כ־20 אלף איש, הם פנו אל בית המש־פט הגבוה לצדק בעתירה ל־מתן צו על תנאי, שיורה ל־עיריית ירושלים ולועד עדת ה־ספרדים לא למנוע מהיהוד ה־כביש מקודש להגהגו. בית ה־משפט הוציא את הצו המבו־קש.

יום לאחר מכן פנה ועד עדת הספרדים אף הוא לבית המשפט הגבוה לצדק בעתירה נגד עיריית ירושלים ושר ה־בטחון, המשטרה הגבוהה, כדי להביא להמשך חשיפת הקברים. ועד עדת הספרדים ביקש מבית המשפט באמצ־עות צבי הכהן וצבי יעקובו־ביץ, מתן צו ביניים שיאסור כל עבודה בכביש. השופט נמנע מלתת את צו הביניים, אך הורה שהדיון ייערך בסוף החודש.

הובא גשר ביילי

שלשום החליטה ועדת ה־שרים לענייני ירושלים לפתור את הבעיה בדרך של הקמת גשר ביילי מעל לכביש ה־פתוח, בקטע שבו הוא חוצה את בית הקברות, ובכך לאפ־שר מצד אחד המשך חשיפת הקברים — ומצד שני המשך מעבר כלי הרכב לכפר סי־לואן.

אתמול בבוקר הגיעה למקום יחידת חיל ההנדסה עם חלקי גשר ביילי וציוד מכני כבד והתכוננו להקים את הגשר. מפקד היחידה אמר לי כי יחידתו מסוגלת להקים את ה־גשר, שאורכו 25 מטרים, תוך 4 שעות. במקום נאספו גם כמאה אברכים לבושי שחו־רים, שניסו לשכנע את החיי־לים שלא להישמע להוראות מפקדיהם ולא להקים את ה־גשר.

במקביל פנתה מועצת בתי העלמין היהודיים בירושלים לבית משפט השלום בבירה, להוציא צו מניעה נגד עיריית ירושלים, שיאסור עליה את הקמת הגשר מעל דרך ה־שילוח. שופט השלום ד"ר דן ביין נענה לבקשה והוציא את הצו. אלא שהצו לא חייב את יחידת חיל ההנדסה, שעמדה להתחיל בביצוע העבודות.

ועד עדת הספרדים פנה שוב לבית המשפט הגבוה ל־צדק וביקש להקדים את ה־דיון בבתו צו הביניים, האו־סר כל עבודה שיפור הכביש המוביל אל הכפר סילואן. בית המשפט נענה לבקשה והחליט לערוך הבוקר את הדיון. עם זאת אסר על כל עבודה ב־שטח הכביש. תוקפה של הח־לטה זו הוא עד שעה 12 ב־צהרים היום.

יחידת חיל ההנדסה עזבה את המקום וחזרה לבסיסה.

700 מיליון לירות יושקעו במפעלי כימיקלים לישראל בשלוש השנים הקרובות

בשלוש השנים הקרובות יושקעו 700 מיליון ל"י ב־מפעלים הכלולים במסגרת „כימיקלים לישראל". מנ־כ"ל המפעלים, רא"ל (מיל.) מרדכי מקלף הציג אתמול לפני ועדת השרים לענייני כלכלה את תכנית ההשקעה, שתמומן מאמצעותם העצ־מאיים של המפעלים.

התכנית כוללת השקעת 130 מיליון ל"י להרחבת מפעל ה־ברום בים־המלח, 90 מיליון ל"י להקמת מפעל לייצור תר־כובות ברום, 190 מיליון ל"י במפעל „פריקלס", 120 מיליון ל"י ב„הבנע" וכ־180 מיליון ל"י במפעל הפוספטים.

לדברי מר מקלף, יגיע מח־זור מפעלים אלה השנה ל־1 מיליארד ל"י, שמתוכו 180 מיליון דולר יצוא. הם יוכפלו השנה, לדבריו, 150 מילי־ון ל"י לפני מס ולאחר ק־זוז הפסדי חברת ערד.

בעזר המכסה הפסדים ה־כוסרים", לדבריו, ב־240 מיליון ל"י. מר מקלף החליט על זרוז הטיפול בתביעת ה־פיצויים מחברת „מדרה" ה־אמריקנית (המיוצגת בארץ על־ידי אלוף במילואים אפ־רים בן־ארצי). לשם כך הוח־לט שמנהל חברת ערד, שמעון פרידמן, יתרכז אך ורק בטי־פול בתביעה ולבטל אחברה בפועל כונה כמנכ"ל מפעל ה־פוספטים פנחס כרפי. להער־כת מר מקלף, תהיה התביעה מוכנה להגשה תוך חודשיים.

כדורגל בעולם

✱ יורגן ספארוואסר כבש אמש את שער הנצחון לזכות מזרח־גרמניה במשחק אימון אחרון שלה לקראת משחקי הגביע העולמי בכדורגל, שבו גברה בברלין על נורווגיה 1—0.

✱ האיטי השאירה אמש רושם טוב על 5000 חובבי כדורגל בעיר דוונטר בהולנד, כם ניצחה 1—0 את קבוצת הליגה הראשונה גראפהד.

זכו בהגרלת הפיס

בהגרלת מפעל הפיס ש־התקיימה אתמול זכו הכרטי־סים הבאים:

בסך 250,000.— ל"י זכו ה־מספרים: 247551 ; 644911. ר' בלי ספח בסך 150,000.— ל"י.

בסך 50,000.— ל"י זכה ה־מספר: 402098.

בסך 12,500.— ל"י זכו ה־מספרים: 311557 ; 417201.

בסך 6,250.— ל"י זכו ה־מספרים: 003236 ; 036120 ; 099434 ; 648145.

בסך 1,250.— ל"י זכו ה־כרטיסים הבאים: 078184 ; 113780 ; 075433 ; 156231 ; 211587 ; 138322 ; 291262 ; 291713 ; 274831 ; 332184 ; 357464 ; 309676 ; 383948 ; 389788 ; 380417 ; 604489 ; 620159 ; 508974 ; 779753 ; 782918 ; 693344.

בסך 600.— ל"י זכו הכרטי־סים שמספריהם מסתיימים ב־: 14996 ; 36356 ; 39001 ; 58922 ; 67685 ; 69318 ; 74131 ; 75880 ; 80235 ; 99759.

בסך 250.— ל"י זכו הכר־טיסים שמספריהם מסתיימים ב־: 01303 ; 05609 ; 09637 ; 11378 ; 13004 ; 14981 ; 25050 ; 28242 ; 44742 ; 48256 ; 49528 ; 56389 ; 58448 ; 62888 ; 63552 ; 71039 ; 71978 ; 74513 ; 74562 ; 75694 ; 78229 ; 80077 ; 81471 ; 87367 ; 97648.

בסך 100.— ל"י זכו הכר־טיסים שמספריהם מסתיימים ב־: 0495 ; 3781 ; 6354 ; 6400 ; 6610 ; 8552 ; 9211.

בסך 50.— ל"י זכו הכרטי־סים שמספריהם מסתיימים ב־: 0224 ; 0414 ; 0518 ; 0521 ; 0795 ; 0972 ; 1524 ; 1613 ; 1692 ; 2610 ; 2689 ; 2896 ; 3002 ; 3141 ; 3710 ; 3931 ; 4243 ; 4633 ; 5470 ; 5652 ; 5733 ; 5747 ; 5845 ; 5978 ; 5984 ; 6222 ; 7107 ; 7126 ; 7639 ; 7732 ; 8004 ; 8340 ; 8626 ; 8785 ; 9243 ; 9285 ; 9640 ; 9657 ; 9678.

בסך 6.— ל"י זכו כל הכר־טיסים עם ספח שמספריהם מסתיימים בספרה: 8 ובלי ספח בסך 4.— ל"י.

הגרלת הספחים

בסך 5,000.— ל"י זכו כל הכרטיסים עם הספחים שמס־פריהם מסתיימים ב־12717 ; 27451 ; 31696 ; 42612 ; 36254.

בסך 1,000.— ל"י זכו כל הכרטיסים עם הספחים שמס־פריהם מסתיימים ב־0958 ; 3500 ; 4857 ; 6294 ; 8053.

א' בסיון תשל"ד (22.5.74)

חבר כנסת נכבד

הנדון: שיעור בדמוקרטיה

לא סוד הוא, כי רבים וטובים מסיעת־המערך בכנסת, שוללים את הסכם־ההפרדה המוצע עם סוריה, בהיותו פועל־יוצא מלחצים + לחצים + לחצים, וכתוצאה מכך ויתור על עקרונות ובטחון המדינה, בשיאה־ימי בעיני קיסינג'ר וניקסון. (כי כי שטים התהפכו מקסמו של קיסינג'ר, יודע אל־נבון כי: ויתור + ויתור + ויתור, תמורת אפס = הרג מתיישבים ישראלים = פגיעה ובגיהה בדרוזים, ומלחמה אכזרית, המורה כקודמתה, בעתיד הנראה לעין).

לכן, לוא הצעת ההפרדה האמריקנית־סורית, היתה מובאת היום לאישור הכנסת, תוך חופש הצבעה, אין ספק כי ההצעה היתה נופלת ברוב גדול, בהיותו, כאמור — הסכם גרוע מכל הבחינות ואינו מותיר בקיננו שום יתרון ואף לא שמץ תמורה כלשהי.

ברם, מה עושים הדמוקראטים הסוציאליסטים מהמערך, כשמכבסים להם 26 חברי־כנסת אוהדי־פירוד, ומחליטים, כי יש לכוף את כל חברי הסיעה להצביע בעד ההפרדה. אח"כ כופים גם את חבריהם בקואליציה למשמעת קואליציונית, ובהצבעה כפויה כזו הם כופים את הבית כולו, לקבל החלטת־מיעוט (26) כנגד רוב (94). הלזאת ייקרא דמוקראטיה ?!

חושבני, כי זוהי זו שעתה הגדולה של הדמוקראטיה בישראל, להתקומם נגד מזימה־שטנים זו!

יש להבהיר, אחת לתמיד, לבוסים שבכל המפלגות, כי חברי־כנסת אינם „רובוטים" ואף לא „סטטיסטים"!

כל חבר כנסת יכול וחייב להצביע לפי מצפונו, הכרתו והבנתו, ואין לכבול את ידו להצביע בניגוד למצפונו, באמצעות „טריקים" של משמעת־סיעתית או קואליציונית, או כל לחצים אחרים.

זוהי שעתכם הגדולה! בל תכנעו ללחצים מבית. וכך תצילו את העם מלחצים מבחוץ. חזקו אמצו!

בברכה ובכבוד רב
אלמוג יהודה
(מ.)

חיילי מילואים נאשמים בביזה משבויים מצריים

מאת עזרא יניב

בבית הדין הצבאי המחו־זי של פיקוד ... שלמה הפתיי־ ... אמש הסיכומים של ה־ ... יעה והסניגוריה במשפטם ... שני חיילי מילואים, ... נאשמים בביזה והוצאת ... נשק מצה"ל. ... צי הנאשמים, השוטר מה־ ... החייל המילואים ... כי ב־24 באוקטובר ... בהיותם ממונים על ... שישה שבויים מצריים ... מראס מודאר לאבו רו־ ... לקחו ביזה. הנאשם ה־ ... מואשם כי לקח מ־ ... כבדים שלושה שעו־ ... והביזה גו. השני מוא־ ... כי לקח משבוי מצרי ... יד וכן גנב מערכת ... של שבוים מצריים ... לירות מצריות ועוד 9 ... מצריות.

... הנאשם הראשון טען, כי ... לקח את השעונים, אלא ... אותם מאלמוני, ואילו ... השני הטיל על הנא־ ... הראשון את אשמה ה־ ...

... הסניגורים טען התובע, מרן ... כי השניים עסקו בביזה, ... הסניגורים עו"ד מ. כס־ פי ות. גולדברג טענו, שאין מקום להאשמת ביזה, מאחר שאין לראות את צומת אבו רודס־ראס מודאר כשטח כבוש זמן קצר לפני מבצע האירוע. הסניגורים טענו עוד כי ה־נאשמים לא לקחו מהשבויים את השעונים, כי אם קיבלו אותם מחייל אחר.

הכרעת הדין תינתן במועד אחר.

תא"ל י. ליאור — ממונה על חיפושי נפט

תת־אלוף ישראל ליאור, ה־מזכיר הצבאי של ראש הממ־שלה, גב' גולדה מאיר, נת־מנה על חיפושי הנפט בארץ. מר ליאור ייכנס לתפקידו עם שחרורו מצה"ל, בראשית יוני. מינויו של ליאור בא בעק־בות המלצתו של ד"ר צבי דינשטיין, יועץ הממשלה ל־ענייני נפט ואנרגיה. בכוונת הממשלה להשקיע בעתיד ה־קרוב 25 מיליון ל"י בחיפושי נפט במפרץ היבשה בשטחי ה־חוף ועבודות אלה ירוכזו על־ידי תא"ל ליאור.

בצער רב וביגון קודר הננו מודיעים על פטירתה של אשתי, אמנו, סבתי, אחותנו וגיסתנו היקרה

מאשה דויטש

הלויה תצא היום, יום ששי, ג' בסיון תשל"ד (24.5.74), בשעה 12.00, מרחוב הרואה 23, רמת־גן, לבית העלמין בקרית שאול.

המתאבלים:
בעלה, שמואל דויטש
בנה, בתה, כלתה ונכדתה
אחיותיה
והמשפחות בארץ ובחו"ל

כואבים ואבלים על נפילתו של

סא"ל יעקב קרן (קרעמר) ז"ל

ומשתתפים בצער המשפחה
חבריו ממושב ניר חן

אבלים וכואבים
עם
דן שקד ובני משפחתו
בנפול יקירם
סא"ל יעקב קרן
בית חמריה

יקירנו
משה בר' בחורי מרדכי
ז"ל
איננו
הלויה התקיימה אתמול, יום חמישי, ב' בסיון תשל"ד (23.5.74) בבית העלמין בקרית שאול
המתאבלים: אשתו, בניו, בנותיו
חתניו, נכדיו, נכדותיו
וכל בני המשפחה

עובדי מוזיאון ישראל, ירושלים,
אבלים עם **מיכל דייגי**
במות **אמה**

אנו משתתפים באבלו של
גיורא אקרשטיין
על מות
אביו ז"ל
חב' קליד בע"מ, ב"ש

דבורה אופז
אתך באבלך על מות
אביך ז"ל
עובדי הספריה הרפואית בירושלים

מודעות אבל גם בעמוד 9

	עריש	מוצ"ש
ירושלים:	17.56	19.16
תל־אביב:	18.14	19.14
חיפה:	18.08	19.19
באר־שבע:	18.11	19.10
אילת:	18.09	19.12
הר־הרמון:	18.17	19.19

הדלקת נרות — שבת פרשה במדבר

40 מיליון ל"י יוקצבו לסידורי בטחון - בעיקר לגידור בתי־ספר

הוטל על ועדה לגבש הצעות בנושא בטחון ברשויות המקומיות

מאת אברהם תירוש

הוועדה הבין־משרדית ל־[illegible] בנושאי הבטחון הפנימי, בראשות שר המשטרה שלמה הילל, החליטה להקציב סכום מיוחד של 40 מיליון ל"י לסידורי בטחון ביישובים השונים, בעיקר להקמת גדרות לבתי הספר — כך אמר ח"כ [illegible] מרכז השלטון המקומי, פני־הם אילון, בישיבה הראשונה של ההנהלה החדשה של המרכז.

הוא אמר, כי על כל רשות מקומית לבצע את התיקונים והשיפוצים הדרושים בבתי־הספר מבחינה בטחונית, וההוצאות יוחזרו לה על־ידי הממשלה.

מר אילון שיבח את הקמת המשמר האזרחי, אולם אין הוא רואה בעין יפה את התופעה, שהורי תלמידים שוכרים מכיסם חברות שמירה לבתי־הספר. כיוון שזו הוצאה גדולה, יווצר מצב, שרק בתי־ספר שהלמידיהם הורים בעלי אמצעים, יהיו מוגנים על־ידי חברות שמירה.

הוא הציע לגייס למשמר האזרחי גם צעירים הכשרות מצה"ל, וקרא לארגונים הוולונטריים השונים לסייע ל־משמר האזרחי.

מנכ"ל משרד הפנים, חיים קוברסקי, הציע הקמת יחידה קבועה לנושאי הבטחון בכל רשות מקומית. הוא מסר, כי משרדו הקים צוות מיוחד, שיסייע לרשויות המקומיות בנושא זה, בעיקר בחודש הקרוב, עד תום שנת הלימודים.

הנהלת המרכז הטילה על ועדה בת חמישה חברים ל־גבש הצעות בנושא הבטחון ברשויות המקומיות ובמוסדותיהם, ולהגישן בהקדם ל־אישור הנהלת המרכז.

בראשית ישיבת הנהלת מרכז השלטון המקומי, הציג היו"ר תוכנית עבודה לארבע השנים הבאות. בין השאר, מדובר בה על אישור חוקה חדשה לרשויות המקומיות, שתיכלול בחירה ישירה של ראשי ערים, שינוי שיטת השכר לעובדי הרשויות המקומיות, הקמת בתי דין למשמעת, סידורי שיתוף הפעולה עם הממשלה, תיכנון הקמת מוסדות חינוך ועוד.

✱ תלמידי בתי ספר תיכוניים בחולון התגייסו אתמול אחר הצהריים תושבים בעיר על עצומה התובעת עונש מוות למחבלים.

✱ תלמידי הכשר „נווה היהודי" שבמשרון, יגישו היום לקונסול ההולנדי בתל־אביב עצומה הקוראת לשגרירות הולנד במוסקווה, המייצגת שם את ישראל, לסייע לנערה היהודיה ברינה סימוקין.

✱ בית הספר הממלכתי שבשכונת רמת הנשיא בבת־ים, ישא מעתה את שמו של הצדיק הירושלמי, הרב אריה לוין ז"ל ויקרא בית הספר הרא"ל (ראשי תיבות: הרב אריה לוין).

נבדקת הצעה למנות איש בטחון מקרב המורים בכל בית־ספר

מאת אלכס דורון

ההצעה, לפיה יהיה בכל בית ספר מורה מיוחד, שעליו תוטל אחריות כלפי שלומה הבטחון הבכיר מר־רי הבטחון שיונהגו באותו בית ספר — נבדקת עתה במשרד החינוך.

הכוונה היא, כי המורה שייבחר לתפקיד זה יודרך בקביעות על־ידי גורמי הבטחון ויעבוד עימם בקשר הדוק. במקביל לכך הוא יטפל וידאג לכל סדרי הבטחון הדרושים לבית הספר.

אתמול נמסר, כי משרד החינוך הורה לכל הרשויות המקומיות להקים גדרות ושערים וכן הורה בכל בתי הספר. לצורך פעולה זו הופרשו תקציבים מתאימים. ניתנה הוראה לקבוע סדרים ונהלי בטחון ולבדוק את בצוע של ציוד הבטחון הספציפי, שכל בית ספר חייב בו.

שר החינוך שוקל מחדש את ההוראה שניתנה בשבוע שעבר, לאחר הטבח במעלות, בדבר הפסקת כל הטיולים והכשרות של בתי הספר. נמסר, כי יש כוונה להתיר מחדש קיומם של טיולים, אולם רק לאחר שיובטחו סידורי בטחון נאותים ומתואמים כראוי עם הרשויות השונות.

משרד החינוך כבתוך גם לדו"ח ועדת החקירה. בראשות אלוף (מיל.) עכוש תירב, הצריכה להציע הצעות בעניין זה.

בתשובה לשאלה נמסר, כי במשרד החינוך אינו מתכוון להאריך את שנת הלימודים, אעפ"י שהיתה פנייה בעניין זה, באורח בלתי רשמי, מצד ועד ההורים הארצי. שנת הלימודים הסתיים במועדה, כיוון ההאם ללוח זמנים שנקבע מכבר. בתי הספר העל יסודיים יסיימו את הלימודים בעוד חודש, ואילו שאר מוסדות החינוך בתחילת יולי. כמעלי הקיץ הקייטנות, שהשנה יגדל היקפם, יותאמו עם גורמי הבטחון. משרד החינוך כבר מבצעים עם שלטונות הבטחון, לקביעת סדרי בטחון לכל אחד מן המפעלים הללו.

„לה מונד":

כוח איראני סייע לדכא המורדים בדהופר

מאת תמר גולן כתבת „מעריב" בפאריס

„לה־מונד" מייחד מאמר גדול להתערבותם של כוחות איראניים לצידו של הסולטן קאבוס לסייע לו לדכא את התקוממות המורדים בנסיכות דהופאר.

העתון כתב כי בואם של כוחות איראניים לחוף דהופאר, בסוף השנה שעברה, נתקבל באדישות בעולם הערבי וזכה רק לכמה מחאות. בעתון נכתב: „אדישות מדהימה זו היא שדחפה כנראה את איראן ומאסקאט לגלות בפומבי — בעת הביקור הרשמי של הסולטאן קאבוס בטהראן בתחילת מארס — קיומה של ברית שעד או שמרו אותה שני הצדדים בסוד".

הכתב אומר כי צבאו של השאה הצליח לשוב ולפתוח את הדרך המובילה אל סלאלה והמורדים נלחמים כך השתלטה איראן „לפי אומדן היד ביותר בשלושת אלפים קציננים וחיילים בערך, מצוידים בציוד אולטרה מודרני אשר כלל כ־30 הליקופטרים להעברת גייסות וכעשר ספינות מלחמה בנפח בינוני".

סנאטור יו סקוט — בדו"ח לקונגרס:

בריה"מ מעוניינת שאירגונו של ערפאת ייצג את הפלשתינים בוועידת ז'נווה

מאת שמואל שגב כתב „מעריב" בוואשינגטון

מנהיג הרוב הריפובליקני בסנאט האמריקני כאמור יו סקוט ציין בדו"ח שהגיש לקונגרס על ביקורו בבריה"מ ועל שיחותיו שם עם ליאוניד ברז'נייב, כי התרשם שמוסקווה מעוניינת ש„ארגון השחרור הפלשתיני" של יאסר ערפאת, ייצג את הפלשתינים בשלב השני של ועידת ז'נווה.

בהסבירו את נקודת המבט של הסובייטים, קבע מר סקוט שמארחיו אמרו לו בבירור כי סוריה לא תבוא על סיפוקה, אם לא תהיה לה תחושה שתביעותיה ה„חוקיות" יוכרו בז'נווה. הפקידים הסובייטים אמרו לסקוט, כי הקיפאה מתוך כפייה של הגבולות המוכחזים ברמת־הגולן תהיה רק הסדר חלקי שלא יספק את הסורים והדבר רק יחריף את המצב המסוכן השורר עתה שם.

על אף הערכה זו, אמרו הסובייטים לסנאטור סקוט שלא יתנגדו להפרדת הכוחות בין ישראל דסוריה ויעמדו על כך, שהועידה השלום בז'נווה תתחדש בכל ההקדם האפשרי.

נראה כי הערכה זו עולה בקנה אחד עם מה שרמז ד"ר קיסינג'ר באחרונה: שהסובייטים אמנם לא יותרו על השקפתם שהדרך הטובה ביותר לפתור את הסיכסוך הישראלי־ערבי הוא באמצעות ועידת ז'נווה; אך עם זאת, אין להגדיר את תפקיד הרוסים ביחס לדרישת הסורי עם קיסינג'ר כ„הרסני".

יחסים דיפלומטיים

לדברי הסנאטור סקוט, השקפת מוסקווה היא שבעיית המפתח בוועידה תהיה אכיפת החלטות 242 ולאחר שדבר זה יושג יכונו הערבים והגוש הסובייטי יחסים דיפלומטיים עם ישראל, לבנון היא לך להבטיל את הפעולה החבלנים היוצאים מגבולותיה ותקבע איזור פתוח לאורך גבולותיה.

בדבריו על יהודי בריה"מ מוצגה ציטט הסנאטור את ברז'נייב באומרו, שכל היהודים המבקשים לעזוב את בריה"מ־המועצות „יורשו... לצאת — תוך מאלה שעבדו או עובדים בשירות הקשורות לבטחון המדינה. מר סקוט טוען כי ברז'נייב הבטיח שמספר „מקרים בטחוניים" אלה יהיה מצומצם מאד. ברז'נייב טען גם, שהוחזות לכספר הגדול של יהדים שכבר קיבלו רשיונות יציאה הצטמצם מספר היהודים המבקשים עתה לצאת במידה ניכרת. כן טען ש־1500 יהודים שקיבלו אשרות יציאה עדיין לא יצאו מבריה"מ־המועצות.

מקורות יהודיים בארה"ב מודים שמספר היהודים העוזבים את ברית המועצות אמנם הצטמצם, אך הם מייחסים עובדה זו להסכמת המתמדת של יהודים על־ידי שלטונות ברית־המועצות.

מקורות דיפלומטיים בוואשינגטון אינם מוציאים מכלל סיכוי מוזזה מצד ברית המועצות בשבועות הקרובים, כדי לצור אוירה נינוחה לקראת בוא הנשיא ריצ'ארד ניכסון למוסקווה בסוף חודש יוני.

מנשר מברז'נייב לנשיא ניכסון

הנשיא ניכסון קיבל אתמול מנשר אישי מאת מזכיר המפלגה הקומוניסטית הסובייטית, ליאוניד ברז'נייב.

המנשר נמסר לו על־ידי סונובייב, ראש המשלחת של הסובייט העליון, המבקר בארצות־הברית. (עי"ט).

✱ כנס היסוד של המשמר האזרחי בבת־ים נערך אתמול בבית העירייה, בהשתתפות ראש העירייה יצחק ולפר ומפקד כשטרת חולון בת־ים יגאל לרשי.

הרמטכ"ל רב־אלוף מרדכי גור ומפקד חיל־הים אלוף בנימין תלם (הולכים, מימין) סוקרים את מסדר הסיום של קורס חובלי חיל־הים (ראה עמוד 5). (תצלום: שעיה סגל, י.ג.פ.א.)

עד התביעה במשפטו של י. שובינסקי:

„רציתי לעזור לחבר והסתבכתי בעדות סותרת במשפט סא"ל קום"

מנהל מחלקת החקירות לשעבר במשטרת „אוטוקרס", שמעון שגב, סיפר אתמול את פרשת הסתבכותו במתן עדות סותרת בבית דין צבאי. עדות סותרת זו ניתנה במשפטו של סגן אלוף בצ־ביון קום, והיא הביאה לזי־כויו של הקצין כאשמה שהגדלנה להשיג לבנו קרוביו הנהוה לרכישת שתי מכוניות.

העד שגב סיפר, כי בשנת 1973, לאחר שהתסבך בפרשה זו, היה נכון למסור ליועץ המשפטי של הממשלה את כל „הגמוח" בפרשת „אוטוקרס", כדי להגיע את הפרקליטות לבטל את ערעורה על זיכויו מאשמת עדות־שקר.

שמעון שגב מעיד זה הי־שבוע השני לפני השופט הי־מחוזי מר א. גורמן בחיפה, במשפטו של מנכ"ל „אוטוקרס" לשעבר, יצחק שובינסקי, המואשם ב־13 מקרים של מתן שוחד לעובדי ציבור, בצורת הנחות שהעניק להם על רכישת מכוניות במפעל. סגן פרקליט המחוז, עו"ד א. רביד, טוען כי טובות הנאה אלה ניתנו לאישי הציבור בי־של דיקתם למפעל.

עד בחקירה הראשית הודה שגב, כי עדות שקר שמסר בבית הדין הצבאי הביאה לזיכויו של סגן אלוף בפתלי קום, שהיה ראש ענף רכש במטכ"ל. וקישר בין אגף הי־אפסנאות בצה"ל ו„אוטוקרס". בשל עדות זו הועמד שגב בי־בית הדין הצבאי כעד עוין, ולאחר מכן הועמד לדין בבית המשפט המחוזי. הוא הורשע במתן עדות סותרת ונקנס לתשלום 3000 ל"י בצירוף חצי שנה מאסר על תנאי. על גזר דין זה ערערה פרקליטות המדינה והוא טרם נתברר.

כשנחקר אתמול שגב ע"י עו"ד י. גילאור, סניגורו של שובינסקי, הוא סיפר כי לאחר משפטו של סא"ל קום הוא הודה כי שיקר בבית הדין הצבאי. „רציתי לעזור לחבר ולא תיארתי לי שאזיק לעצמי" — אמר.

העד אמר עוד, כי רצה לעזור גם לרב־הבחון הצבאי (אזרח עובד צה"ל) י. סיני, שרכש רכב במפעל. לכן שיקר בהודעה שמסר למשטרה בענין.

עו"ד גילאור העלה פרשיות אלו כדי להוכיח לבית המשפט שהעד שגב נתן בלחץ של הערעור התלוי ועומד נגדו.

העד אמר כי בענין הקצין קום מסר במשטרה 3 הודעות. בראשונה מסר את האמת, בשניה מסר גירסה סותרת והודעה שלישית נמסרה למשטרה לאחר משפטו של הקצין קום. בהודעה זו דבק לדבריו בגירסה השניה. הוא אמר כי פרקליטו יעץ לו להיות בגירסה הסותרת את האמת, תוך הסבר כי במקרה זה יורשע במסירת עדות סותרת, אך יהיה לו סיכוי לצאת זכאי מאשמת עדות שקר. לדבריו לא הסביר לו פרקליטו שהוא עומד לעבור עבירה חמורה.

בית אבות „נאות השרון"

פתחנו שלוחה חדשה

באזור הפיתוח בהרצליה

אם יש לך הורים עצמאים שאתה רוצה לשמור על בריאותם פנה ל„נאות השרון". החדרים עם שרותים צמודים.

זהו המקום האידיאלי ביותר להורים • הנמצא תחת השגחה רפואית מעולה • פיזיותרפיה רפואית ועיסוק • בית יפה בסביבה שקטה • פארק גדול צמוד למקום • אוירה כפרית רגועה • שרותים מעולים • פינה מטבח • מטבח דיאטטי • פעילות חברתית מגוונת.

הכתובת: רחוב הקדמה 77, הרצליה פיתוח, ע"י גן פרידלנד.

אחים הלל בע"מ

מגדלי ומשווקי פרי הדר

לפרדסן

✱ שיווק פרי ועיבוד פרדסים
✱ ברשותנו בתי אריזה מודרניים ברחובות ובנתניה
✱ חכירת פרדסים — לכל תקופה
✱ קנית פרי על העצים „דמן"
✱ מימון ומפרעות — בתנאים נוחים.

אחים הלל בע"מ
ראשון לציון, עין הקורא 36
טל. 941671 / 942233.

היכונו *** להיט אפרתי * בקרוב * בבת־ים
מגדל נחום, שד' העצמאות 67

משרד השיכון

האזינו הערב בגלי צהל (אחרי חדשות השעה 7.00 בערב) לזום ששי הקצר דידי מנוסי מראיין את שר השיכון, מר יהושע רבינוביץ

חברה להנדסה מבוססת מעוניינת להתקשר עם בימ"ל מכני לבניית מכונות
ת.ד. 6494 ת"א.

בעל חנות גדולה
במרכז העיר, טלפון ורכב
מעונין בסוכנות
בהצעות: ת.ד. 2515 ירושלים

RCA

סוכנים מורשים לישראל ל־שפופרות, כבלאורים, לייזרים, בכשירי בקרה, כ־קרופונים וכו'.

כמו כן מכירה מהמלאי העשיר והמפליא של טרנזיסטורים, טיריסטורים, מעגלים משולבים, ספרים מקצועיים, שרוולים מתקבצים, חוטי טפלון, קבלים, צגרים כדוריים וכו', ריאוסטטים, מערכות להרכבה לסטריאו, רמקולים של פיוניר, פרליפס ואחרים.

בהלהבי האלקטרוניקה
חברת רדיו ישראלית
תל־אביב, נחלת בנימין 18, טלפון (03)50156 פתוח רצוף 8—4, ביום ו' עד שעה 1.00

שתו בירה בווריה BAVARIA

הפיצה! BROADWAY PIZZA ברודווי פיצה
דיזנגוף 96 - תל־אביב
אלנבי 55 - תל־אביב
מרכז בסבאי - נוה אביבים
רח' הרואה 7 - רמת־גן
סוקולוב 21 - רמת השרון
סוקולוב 24 - הרצליה
שער הגיא 3 - נתניה
יריד המזרח, ירי ורקה

קייטנות נוה נופש

נוה נופש

מציעות:
✱ קייטנה יומית בכפר שמריהו
✱ קייטנה יומית במקוה ישראל
2 מחזורים בכל קייטנה
ההרשמה החלה:
במשרד הראשי — ר"ג, תיבת ציון 44, טלפון: 793550, בין השעות: 9—13, 16—19.
בשעות הערב: טלפון: 474030 — 937742 — 736431, ובכל תחנות ההרשמה.

לציבור בעלי רכב

המכונים המורשים יהיו סגורים ביום ראשון 26.5.74

מ.מ.מ. הדרום, דינמומטר

100% (נטו) רווחים לשנה צמוד לאינדכס רווחים על השקעה בנכס + בטחונות
טל. 03-283993

דליפות מים?
פנה אלינו!
ציפויי גגות וקירות בחמרים מיובאים
03-722459 03-753324

דחוף
אנו מחפשים דירות
לין־דר
חברה לנכסים והשקעות בע"מ
ירושלים רח' שמאי 12 ב', ירושלים טל. 227778 / 02 / 221937
תל־אביב רח' גורדון 15, טל. 233144 / 03
שדר גבעתיים הרצל 11, טל. 365187

חדרי שינה ארונות קיר מטבחים
דהיטי קרלו
תל־אביב - בן יהודה 118/א
החשמונאים 91
אבן גבירול 18
חיפה - הרצל 13
ירושלים - יפו 30
באר שבע - הרצל 114
אשדוד - רוגוזין 15

מקררי Westinghouse ארה"ב
במחיר החל מ־4,900 ל"י
בצבעים לבחירתך, הספקה מהירה
שרות אלקטרה

סלון מרכזי
בית "אל־על"
הסלון הגדול במדינה
מכונות כביסה, טלויזיות, מקררים ומוצרי בית חשמליים
תל אביב: רח' בן יהודה 32 (בית "אל על") טל. 50640, 50647
חולון: רח' סוקולוב 13 (בנין צמרת) טל. 857930
רחובות: רח' טלר 31, טל. 950130
באר שבע: הרצל 17 פסג' אונקו טל. 6135־057
חיפה: רח' הרצל 3, טל. 04־661756

מלת־הקסם מדמשק

משה ז"ק

מלת צופן מדמשק חיכינו בשבוע שעבר בדריכות רבה. [...]לת קסם מדמשק חיכינו אתמול בפתות [...]ות.

[...]ת הצופן „אל־אקצה" לא הגיעה אלינו [...]ד. סיסמה זו צריכה היתה לפתוח לנו הפתח לשיחרור מחצית הילדים שנכ־ כבני־ערובה בבית־הספר במעלות, תוך שיחרורם של עשרים ושנים מחבלים [...]ה שלושה רוצחי מעלות) והסיסמה [...]שק.

[...]ת הצופן לא הגיעה, כי היא נדונה [...]ק, בוקרשט, פאריס, ובעלמה אי־שם. לעומת זאת, מלת הקסם שציפינו לה [...]ל, צריכה היתה לבוא בטיסה ישירה [...]ק, במטוסו של שר החוץ האמריקני, פתח קו ישיר בין שתי הבירות, שצבאו־ ממשיכים יום יום במלחמה ביניהם. [...] הצופן של השבוע שעבר היתה צריכה לשיחרור מחבלים, תוך כדי שיחרור [...] בני־הערובה הישראליים. מלת הקסם [...] ציפינו אתמול היתה צריכה להיות [...]ת ואפו אסאד, שליט סוריה, לנסיגה [...]לית בגולן, תמורת הצבת כוח האו״ם [...] החיץ שבין צבאות סוריה וישראל, [...]ל כוחות משני עברי הקו.

[...]ר שבשבוע שעבר נראו מיד התוצאות [...]יוחד האומלל, ברור כי תוצאות התיווך [...]ר קיסינג'ר, גם אם לא ייראו מייד, לצורת של מפה חדשה ברמת הגולן. [...]הסכם ייחתם בסוף שבוע זה, או יהיה [...]חזור נוסף של חילופי־אש וחילופי דב־ [...]אין זה מעלה או מוריד לגבי המתווך, בוודאי יעשה ככל יכולתו להביא את [...] לכלל סיום.

[...] החוץ האמריקני, המשלים היום שהות רבעה שבועות במזרח התיכון, העמיד [...] יוקרתו על קלף זה של הסכם ההפ־ [...]בין צבאות ישראל וסוריה, ובמצב [...]ים הנוכחי בתוך ארה"ב וביחסי ארה"ב [...] התיכון אין הוא יכול להרשות לעצ־ [...]חיע לעולם, כי נכשל בשליחותו. גם [...]ישלים עכשיו את פרטי ההסכם, הוא [...]על התקפות ועל הסכמה כלשהי.

[...]ם כך הציפיה בירושלים היתה אתמול [...] הקסם, להסכמה שעליה יודיע ד״ר קיסינג'ר בשובו — אם תהיה זו כוללת להפרדה נוסח מצרים, או רק [...] לקו גיאוגרפי אשר ביצועו יהיה תלוי [...]ים נוספים בדבר אזור החיץ, והחיים [...]ים בתוך אזור החיץ, ודילול הכוחות, [...] פועדי הביצוע.

■

[...]גם, הממשלה הוזרה עוד לפני ימים [...]וזים הודיעה לכנסת, כי ייתכן שתקיים [...] דוושה היום, יום ו', כדי לאשר את [...] ההפרדה עם סוריה, אך זריזות זו [...]ות נעצה דווקא בבטחון שהסכם ההפ־ [...]בר עומד להחתם בסוף שבוע זה, אלא [...] שנדמה היה לאנשי הממשלה הנוכ־ [...]בי הממשלה החדשה, בראשותו של [...]רבין, תתייצב כבר בשבוע הבא לקב־ [...]ון הכנסת.

[...]סבורו, כי ראש הממשלה ושר הבט־ [...]ר עמלו כה רבות להשגת הסכם ההפ־ [...]ם סוריה, הם שיסיימו את התפקיד [...]ה של השלכת המעגל, שהחל במלח־ [...]ם הכיפורים, כלומר, הם גם יביאו [...]צוב כלשהו של קו הפסקת האש.

[...]בינתיים נתברר, שגם לאחר ההסכם [...] התיחום, לא יוכל ראש הממשלה להציג את הממשלה על הרכבה הא־ [...] בראשית השבוע הבא, ומשום כך [...] שהות לממשלה הנוכחית להביא לפני [...] את הסכם ההפרדה לכשישלם. מתי [...] — זאת נדע רק היום, מפיו של [...]ר, אם ההודעה שהוא הוזר לוושינגטון [...] מיועדת להלחץ על שליט סוריה, הנב־ [...]צוקה צבאית ומדינית כאחת, לסיים [...]רים, או שבאמת פקעה סבלנותו ויש [...]ינים וחופים בוושינגטון.

[...]בדע זאת, אך דבר אחד ברור — [...] בסוף שבוע זה יעזוב שר החוץ [...]צי את המזרח התיכון בלי שיותנם [...] לא תהיה שום הודעה על כשלון של [...] לא תהיה שום הודעה על הפסקה [...] אלא בוודאי תימצא נוסחה שתב־ [...]ת המשכו של הוגה־שיח הישראלי־ [...]אריקני, בציוד של דו־שיח התותחים [...] ואולי כדי לשמש ריסון־מה לאותו [...] בגולן, שלא יעבור התחום מסויים.

■

[...]ים ביקשו אתמול להציג את תביעו־ [...]ה של ישראל להסכמה ברורה בדבר [...]דרום של האו״ם באזור החיץ ודילול [...], כאילו הם קשיים של הרגע האח־ [...]יא שורמת, כביכול, בדרך אל ההסכם. [...] דיווחו מוסמכים הידיעות הזורות [...] שהרי לגבי סוריה כל השאלות של [...]של אזור החיץ, על מציאותו של כוח [...] של האו״ם, הן שאלות משניות. [...] חשובה הנסיגה הישראלית. הם מוכ־ [...]וף אותה בנוסחה של הסכם הפרדה, [...]ים מתעניינים כלל ברוחבו של אזור [...] הם אינם מעוניינים בו בכלל, שכן הם [...]וצים בכוח גדול של האו״ם שיתבוצץ [...]ל לבין הצבא הסורי. הם אינם רו־ [...]ילול הכוחות.

[...] חשובה רק נקודה אחת — עומק [...] הישראלית.

[...]ת זאת, לגבי ישראל, רוחבו של אזור [...] מציאותו של כוח החירום של האו״ם [...] ביניו לבין הסורים, ועל הכל, די־ [...] כוחות, הם דברים ראשוניים במעלה, [...] הם הערובה לייצובו של הסכם [...], האש, המעורער כבר זה מאה יום [...]שנים.

[...] מזאת, במגעים עם המצרים הצגנו [...] ככלל הסכם על הקמת אזור חיץ עוד [...] נקבע קו התיחום, או קו הנסיגה [...]ים. זה היה העיקרון שעליו הושתת [...] ההפרדה עם מצרים. נכונותה זו של [...] להתחייבות אזורי חיץ ולדילול כוחות, [...] הביאה את הצד הישראלי במגעים לכלל [...] שמצאה את ביטויה בהכרזתו של [...] בטחון, כי הוא חושב, שפני מצרים [...]

[...] לוודאי, שהוא הפריך בניסוח ורבה [...] שפני מצרים לשמירת הפסקת האש, [...]ל זאת קשה היה לא להתרשם מן התבונה המצרית להקים אמצעי־בקרה למניעת התלקחותה של אש, לייצב אזור חיץ, להצ־ בת כוח החירום של האו״ם. לפיקוח מסו־ סים אמריקניים. כל אלה שיכנעו את ממשלת ישראל, כי המצרים מתכוננים לשמור על השקט, למצות תקופה מסויימת.

לא כן הסורים. הם סירבו ומסרבים עד היום הזה להת לנו את ההרגשה, שאכן פני־ הם לייצבה של הפסקת האש. קשה לדרוש כוחם להסכים לשלום, אך אם מדברים על הסכם הפרדת כוחות, מטרתו למנוע התלק־ חות, למנוע אפשרות של התלקחות. ואילו הסורים, לא רק בדיבוריהם ובהצהרותיהם הפומביות, לא רק בטיעוניהם שהסכם הפר־ דת הכוחות יעניק יותר חופש לפעולתם של ארגוני החבלה הפלשתינאיים — אלא גם בעמידתם העיקשת במהלכו של המגע, הם מעידים, כי הם רואים את הסכם ההפרדה לא כסוף־פסוק במלחמה, אלא כמקפצה למל־ חמה הבאה.

זו, בעצם, המשמעות של הוויכוח שהתנהל השבוע בין ירושלים ודמשק.

■

ידוע גם ידוע, כי הסורים נמצאים במצו־ קה. למרות כל דברי ההתרברבות, לב־ רות כמויות הנשק העצומות שהם מקבלים מבריתם, שרידי הצבא הסורי בקשיים עצו־ מים. גם אינטרנציונל המתנדבים הערביים הקומוניסטיים בתוך סוריה אינו יכול לע־ זור הרבה לפרבריה של דמשק ולמחנות הצבא הסוריים המופגזים יום יום בדו־שיח התות־ חים המתחולל בגולן.

אסאד מעוניין מאוד בהסכם ההפרדה. משום כך, כאשר הודיע לו קיסינג'ר, שזהו „הקו האחרון" שהוא יכול ללחוץ על ישראל, הס־ כים אסאד לקו הגיאוגרפי שהוצע ולא הפ־ סיק את השיחות.

ויש להניח, כי זאת גם נשמע מקיסינ־ ג'ר, כאשר יבוא היום לירושלים: אסאד מעוניין בגמר המשא־ומתן, בהסכם ההפ־ רדה, שהם בשבילו בעיקר נסיגה ישראלית. השאלה היא רק, מהי התמורה שהוא מוכן לתת.

אנו רוצים בהסכם הפרדה. אבל בתנאי שתהיה בו הפרדה ממש, כלומר, אזור החיץ הרחב הוא אבן־בוחן לכל הסכם כזה. אם הכוונה להחליף את הקו הקיים, שבו יש לישראל עליונות צבאית, בשל הקירבה לדמ־ שק, בקו אחר, שהוא יותר קרוב ל„קו הירוק", אין זה הסכם הפרדה. אלה הם חילופי קווים.

הוויכוח לא ניטש איפוא על קילומטרים, על גבעות או על תלים ועמקים, אלא על הפסקת אש יציבה ואי הענקת יתרו־ נות צבאיים לצד השני, בעת שירצה לפתוח באש מחדש.

אין אנו משלים את עצמנו, שהסכם הפר־ דת הכוחות הוא הסכם שלום, המבטיח יצי־ בות לזמן ממושך, אבל ההסכם עם מצרים מבטיח לפחות נשימה ארוכה, רגיעה באזור הגבול, מעצורים לפתיחתה של אש, ואילו מה שהציעו עד אתמול הסורים לא היה בו דבר כדי להבטיח רגיעה, ולו לזמן קצר בלבד.

להיפך. הסורים הגבירו בנו את החששות, שכוונתם לעשות כל שאפשר כדי להיות חופשיים בהמשך מלחמת ההתשה שלהם.

■

אך ייתכן שבסופו של דבר ייאלצו הסו־ רים — אם הם רוצים לקבל את הנסי־ גה הישראלית אל הקו הסגול וקצת מעבר לו — להת לנו תמורתה כמה וכמה ער־ בויות.

יתכן, שאם נעמוד בתוקף על תביעותינו והמימשל בארה"ב לא יהיה במצוקה כה אקוטית להגיש לציבור האמריקני נצחון מהיר במזרח התיכון, ולא ילחץ עלינו יותר על המידה, נגיע להסדר כלשהו עם סוריה — להסכם הפרדה שלא ידמה להסכם ההפרדה עם מצרים, אבל יהיה פחות או יותר לפי הדגם שלו.

גם אז עלינו לדעת לאן מועדות פני סו־ ריה. גם אז עלינו להבין, כי הסכם ההפרדה אינו מבטיח שקט בגבולות לאורך ימים. הסורים הסכימו, משום שהיו להוטים ולא היתה להם ברירה אלא לקבל את הסכם ההפ־ רדה, אך בהזדמנות ראשונה, כאשר כוח החירום של האו״ם יתרופף או כאשר הם יכניסו מספיק אורחים לאזור החיץ כדי שהם יוכלו להתגונן ולדרוש נוכחות צבא כו־ רי, יתקרב הצבא הסורי לקו החדש.

בעניין זה אנחנו למודי נסיון בהסכם גולדה מאיר עם ג'ון פוסטר דאלס ודאג האמרשלד, בפברואר 1957, ביחס לרצועת עזה. גם אז היה הסכם, שכוח החירום של האו״ם ישמור על הרצועה, וזה הזה מהדר־ דר כמינהל של או״ם למינהל מצרי ולבסוף הגיע לצבא מצרי. וכאשר באה גולדה כאיד אל שר החוץ האמריקני דאלס, להתלונן לפניו על הפרת ההסכם, השיב לה: „מה את רוצה, שבגלל כניסת הצבא המצרי לרצועת עזה תיפתח מלחמה?"

נסיון זה בוודאי לא נשכח מגולדה מאיר. וכאשר היא עומדת עתה על סף פרישתה מן הממשלה ועל סף הסכם הפרדת כוחות עם סוריה, כדי תעשה, אם תעביר את נסיונה זה ליורשיה והזהיר אותם מפני לקחו.

מכל מקום, כל מי שזוכר את הנסיון של שנת 1957 וכי שמבחין בכוונותיה של סוריה, חייב לראות את הסכם ההפרדה, גם אם ייח־ תם, לא כחלק של תהליך ולא כתמורה ביח־ סים בינינו לבין סוריה, אלא כהפסקה, כמה; נשימה ארוכה גם לנו, לקראת המבחנים העתידים.

אם כך נראה את הסכם ההפרדה תנהג לאור זאת באגירת כוח ובהתלכדות פני־ מית ובתמורה יסודית לקראת המבחנים ה־ עתידים, הרי כל הסכם יהיה כדאי.

אם לא נדע לנצל את הארכה האפשרית שעשוי להעניק לנו הסכם ההפרדה. אלא נמ־ שיך למרוט הדדית את עצבינו ולשקוע ביוון המחלוקת שבה אנו שקועים עכשיו, כי אז שום הסכם הפרדה לא יפרידנו מסכנת מלחמה.

אצלנו... ● מאת שלום רוזנפלד

מהרהורי חג־השבועות:

אומה שגאוותה על מגילת־רות, ראויה לרועים רוחניים סובלניים יותר מאלה שמחברים כתבי־פלסתר נוסח „בעלה של הגויה".

♥

לא מורים נטשו את תינוקות־דבית־רבן במעלות, כי אם עובדי־הוראה.

♥

אינני יודע בשל מי גדולה יותר חרפתו של העם הערבי: בשל מרצחי־הילדים שהוציא מקרבו או בשל אנשי־הרוח שלו ששותקים בשמו.

♥

אל־נא נפריז בגדרות־בטחון: גדר — ככל שקשה החדירה בעדה, קשה גם היציאה דרכה.

לראשונה בתולדות המדינה נתעוררה סכנה לפירוק הפלמ"ח, כאשר הודיע יגאל אלון שאינו מוכן לכהן בממשלתו של רבין.

♥

עם צרוף ר"ץ לקואליציה, ייאמר על הממשלה:

אותה אדרת בשינוי הגברת.

♥

עד שיוסכם על כך בדמשק, הושג הדבר, בינתיים, בממשלה החדשה: דילול כוחות.

♥

על שום מה שני רבנים ראשיים? —

שיהא כל אחד רב בנפרד.

♥

חבלי תליה:

התלבטויות בנושא עונש־המוות.

עונש מוות – בלב כבד

יהושע א. גלבוע ●

אין לתמוה שהשאלה בדבר עונש־מוות חוזרת ומתעוררת לאחר מעשה־זוועה שמבצעים המחבלים. למרבה הצער, היא צפה ועולה מחדש לעתים תכופות. כך היה לאחר טבח מינכן, לאחר ליל־הרכים בלוד, לאחר הרצח בקרית שמונה ובעוד מקרים. אך טב־ עי הוא שהקטל במעלות העריף את הדיון באותה שאלה, שזה שנים אינה יורדת מן הפרק.

ברור שהכאב והזעם מאיצים את הדיון ועשויים להשפיע על העמדות הנקוטות בו. אולם הכאב והזעם אינם בהכרח מנוגדים לשיקול־דעת ראציונאלי. העובדה שהצמדה לעונש־המוות מובעת בעקבות הרצח במעלות ומאורעות דומים אינה עושה עמדה זאת דווקא ליצרית, לדרישה המוכתבת על־ידי תאוות־נקם. יותר נכון יהיה לומר, כי מקרים אכזריים וטראגיים כאלה מספקים חומר נוסף למחשבה, לבחינה מחודשת של הנושא.

גם עמיתי שמואל שניצר נתפס להרהור (כפי שביטאו השבוע ב„מעריב"), כי „זו עובדה שהרעיון לשפוט מחבלים למיתה צף ועולה אחר כל מעשה־דמים אכזרי של ארו־ גוני הטירור מעידה שיותר מישיש כאן פרי חשיבה הגיונית, יש כאן תגובה רגשית של זעם ושאיפת־נקם". אבל ה„עדות" המובאת בידי שמואל שניצר אינה עומדת במיבחן. מאורעות שוטפים מטילים תמיד אור נוסף על בעיות קדומות, ישנות. ההתרחשויות של היום החולף, פשוט, מחדדות את הבעיות. מצב הדיור וטיב הבנייה הן שאלות קיימות ועומדות זה מכבר, אבל התמוטטות של בתים מחריפה וממחישה אותן. מקרה־טביעה יגביר את ההתעניינות בשאלה נושנה כבטי־ חות מקומות־הרחצה. אם יוודע על מקרים קונקרטיים של מוות בגלל סמים, נהיה עדים לחילופי־דעות בשאלת הסמים, על כל מיני היבטים שלה, אף כי שאלה זאת לא היום ולא אתמול נולדה. בדוגמאות דומות אפשר למלא טורים רבים. עתוניאי ודאי אינו צריך למעט במשקלה של דעה בגלל צמידותה לאקטואליה.

ובשובנו לשאלת עונש־המוות לאחר מה שאירע במעלות מותר לומר: לדאבון־לב ניתנה לנו אפשרות להוסיף וללמוד מהנסיון, כן העובדות. הדיון בשאלה זאת לא־דווקא מודרך על־ידי התפרצות אינסטינקטים אלא פשוט נתעשר בנימוקים הגיוניים.

●

אבל עלי להודות כאן, כי אף־על־פי שאני נוהר בעצמי — ומזהיר אחרים — לא להניח לכאב ולזעם שיעצבו את עמדתנו לשאלת עונש־המוות, גם איני מסוגל להתייחס אליה באיזה מותר עילאי צרוף (אף לא מהמור לי מה טיבו). אני מנסה לבחון אותה מתוך עמק־הבכא שלנו ואין לי כוח להשקיף עליה ממרומי־רקיע צוורים.

אולי אשתאה גם אני לחוסנו הפנימי של אדם, שבכל הנסיבות לא יפר קדושת חיי־ אדם ולעולם לא יסכים, עקרונית וקאטגורית, לעונש־מוות. עם בעלי התנגדות כמו דתית לעונש־מוות אין גם טעם להתווכח, שהרי בר־כצפונה הוא מצל כל הנימוקים האפ־ שריים ומעבר לכל השיקולים.

בזמנו אפשר היה להתדיין עם אנשים שאמרו, כי מוטב לנו — מבחינה חינוכית, או מבחינה פוליטית־תועלתית — להשאיר את אייכמן בחיים, אבל קשה היה להתווכח עם אנשים שטענו כי אין לנו זכות להוציאו להורג — ויהיה אשר יהיה. עם זאת יש מקום להזהיר גם בעיכוב העקרוני — במק־ רהו של אייכמן כבמקרים של הבלנים מסוגם של רוצחי מינכן, לוד, קרית שמונה ומעלות. לא אחת אתה שומע כי עניין לנו עם יצורים שהפקיעו עצמם מהנורמות האנושיות; כי מדובר לא סתם ברוצחים נתעבים אלא ב־ מפלצות ובחיות־טרף — ואחרי ככלות הכל אתה נקרא להחיל עליהם את הכלל של קדושת חיי־אדם.

אם אמנם מצויה פה וגם התשוקה בתוכנו, מודעת או לא־מודעת, למצוא בעונש־מוות פורקן לכאב ולזעם — ראוי לנו לגבור עליה. נפשי מתקוממת נגד מיתה בית־דין כמיצוי לצער ולשכול. עונש־המוות לא נועד לשכך חימה. הוא אינו סם־הרגעה לנפגעים, למתאבלים.

אוסיף: גם הפגנות ופלאקאטים למען עו־ נש־מוות אינם לרוחי. במלים אחרות: קשה לי להשלים עם התלהבות בעד עונש־מוות. ואפילו כתיבה קלילה, פליישטיסטית, על הוצאה־להורג אינה לטעמי.

הנני רואה בעונש־מוות — כיום, בנסיבות הנוכחיות — הכרח לא־יגונה. אני סבור, כי אין מנוס ממנו במקרים מסויימים. אבל בכל שאחייב עונש־מוות, תמיד אתייחס ל־ כורח הזה בלב כבד. ואני מקווה כי לעולם לא יהיה בארץ פסטיבאל־של־תליות.

●

הבה נגשה, איפוא, לדבר על עונש־המוות בקול נמוך. אז יתברר לנו, קודם־כל, כי הטלתו והפעלתו אפשריות תוך סלקטיביות מחמירה ביותר. ואני מקבל בהבנה ובאהדה את מירב הסייגים שעונש־המוות יוקף בהם.

מבחינה זו, למשל, אי־אפשר שלא לברך על הכלל, כי בית־דין צבאי הדן נאשם למוות חייב לכלול בהרכבו לפחות שני משפטנים. אולם הכלל הזה הגל לשמש סייג — לכגן זהירות מקצעית, להעמקת שיקולי־ הדעת — והפך למעצה לאיסור על עונש־ המוות, כאשר בין חברי בית־הדין מצוי תמיד (ולא במקרה) רק משפטן אחד. המצב דומה כאשר התובע — לפי הוראות מל־ מעלה, הוראות שאינן קשורות בחוק אלא בשיקולים פוליטיים מעיקרם — מבקש ל־ הטיל על הנאשם רק מאסר־עולם, אף כי הוא מגיש שהעונש הראוי לו הוא מיתה.

בבבא ראשון ובחשיבה אנושית נורמאלית אפשר, כמובן, לטעון כי מאסר־עולם הוא עונש שאין כמוהו לחומרה. אף תמצא אנ־ שים שיעדיפו מיתה חד־פעמית על „מיתה" בכלא עד סוף ימיהם. אולם דומה, כי השוו־ אות כאלו שייכות כבר רק לפולקלור המש־ פטי. ואם מדובר, קונקרטית, במחבלים פלשתינים השפוטים למאסר־עולם — ודאי לא אחד מהם חי בהרגשה, כי עונש זה אינו לגביו אלא מלה ריקה.

●

כאן אמנם מתגלה פאראדוכס גדול ואיום — מן הבחינה האנושית, המשפטית וה־ מוסרית כאחד. ככל שהמחבל ביצע פש־ עים יותר חמורים, ככל שמעשי־הרצח שלו היו יותר נתעבים, בלא שיהיה לבית־הדין ספק בעונש־מוות המגיע לו — גדלים סי־ כויו להישאר בחיים ולהשתחרר בהקדם. יש שבית־הדין מטיל על רוצחים שפלים ואכ־ זריים מאסר־עולם רק בתוך כמילה לשירו־ לים ולכלליים שאינם כתובים לא בחוק ולא בחוק — מאסר־עולם כתהליך מלאכותי ל־ עונש־מוות. אבל ארגוני החבלה יודעים ל־ העריך כראוי גיבורים כאלה שלהם הילוכם מן המאסר בהפך לאתגר של כבוד ויוקרה. כלומר, דווקא הרוצחים השפלים והברוטא־ ליים ביותר מהווים מושא המבדדן לשבעים נוספים, אף המורים יותר. על כגה להרוס ולסחוט את שחרורים: חטיפת בני־ערובה, בלא אבחנה; חטיפת מטוסים; והצגות כמעט מעלות. ולא זו בלבד שאותם רוצחים חייבים מיתה נכך, בערך, נאסר עליהם לא את בבית־הדין שנמנע לגזור עליהם ביוח; עשויים להשתחרר ולזכות להילה בעיני הזה, אלא שהם גם מוכיחים לחזור אל מלאכת־הרצח שכבר הצליחו בה.

שמא הגזמתי בתיאור המצב והאפשרויות? על כל פנים, אין זה לבטוי תבעים דמיוני. בכך יכולנו להיווכח לפני ימים מעטים. הרי לא היה חסר הרבה, כדי שכמה ערובה אבוריות־הרג — היינו, כמה שפוטים ל־ מאסר־עולם אמנם היו ביניהם — ישובו בריאים ושלמים לבסיסי־המרצחים שלהם.

●

לחילוקי הדעות על עונש־מוות יש היקף גדול בכל העולם. בעולם הכחדני, בדרך־כלל, אין בוחנים אותו בעינים תיאו־ לוגיות ובאמות־מידה אבסולוטיות. זו אחת הסיבות שבמדינות שונות הוא בוטל ובהחש חוזר חלילה: לנסיבות, לתנאים הקונקר־ טיים, יש תמיד משקל רב. בשנה שעברה, למשל, הודיע הנשיא ניכסון על הגשת חקי־ קה להכלת עונש־מוות (שבוטל בארצות־ הברית), כדי להרתיע פושעים ש„אין בלבם רחמים". ללא ספק, חטיפת בני־ערובה — במקרים רבים הפרי כל קשר למאבק של החוטפים — ודאי שייך לפשיעה חסרת־ רחמים.

ואינני סבור, כי קיומו או אי־קיומו של עונש־מוות הוא, קנה־מידה למוסריותה ולי־ קידמתה של מדינה. צרפת, שלראשונה בימי נשיאותו של פומפידו הפעילה בסוף (כן) את הגיליוטינה, כדי לערוף ראשיהם של שני אנשים שנידונו למוות באשמת רצח שני בני־ערובה (במהלך מרידה של אסירים; פרשת ביטה־בונקאם) — צרפת זאת לא נעשתה באותו יום פחות נאורה. ופומפידו לא היה נכנס להיסטוריה כשליט יותר נאור אילו התחבש בזכותו (הניתנת לו על־פי החוקה) לחון נידונים־למוות.

●

אחד הנימוקים העזים ביותר נגד עונש־ מוות הוא, במדוכני, הרכבות של שיקו־ לים מוסריים ומשפטיים. זהו חשש, ואפילו צל של חשש, לעיוות־דין. כאילו נאמר: למרות כל ההוכחות וההודאות אין עדיין ודאות מוחלטת שהאיש הנדון־למיתה הוא האשם — ואם יבוצע גזר־הדין אי־ אפשר יהיה לעולם להקן את העיוות הזה.

קשה לומר כי לנימוק כזה יכול להיות הרבה משקל ביחס למעשי־רצח כגון אלה שבוצעו בלוד, בקרית־שמונה ובמעלות. אפי־ לו יוגד, היאורסיה. כי כוזב להת לבאות פושעים ליהנות מן הספק ובלבד שלא להיכ־ של. חלילה, בנפילה היו של חד־פעמי אחד — לא יימצא טעם כלשהו ליישם את ה־ נימוק־החשש הזה, למשל, ביחס לקוזו אוקאמוטו, שאנו לא רק משקיעים הרבה ביזוה וכספים כדי להגנת בבנו ליהפך ל־ כוכב־ספים, כמבוקשו, אלא גם מניחים לו, בלא צידוק משפטי, לטפח פתיון המאיץ מעשי רצח ברבאריים חדשים.

האם השיקול המוסרי הכרוך בהפקרת בני־ערובה פוטנציאליים נופל בערכו מקי־ דוש חייהם של אוקאמוטו ושליחיו של [illegible]?

●

ודאי צריך אדם להיות תמים כדי להניח, כי עונש־מוות יהיה בלם כל־כולו נגד חטיפות ורציחות. אבל קשה להצר כי לא יחשב היתצה הלוית. בכל מקום, היעדר עונש־מוות ודאי מפריה את ההיסוסים של החבלנים בהצטרפות לפעולות־פיגוע המוות.

ואל נלך שולל אחרי הדמיה של „מתאבדים", גם ל„מתאבדים". כפי הנראה, נצים לדעת שאם בכל־זאת יתפסו בישראל — הם עדיין רחוקים מקצה הדרך שלהם. ואלה הם, במספר של דבר, בודדים. בכל כחנה־ גרילה ובכל פעולה־מחתרת מצויים אלמנטים שונים ומוטיבציות בגהנות. יש איפוא יסוד להניח, כי לנוכח האפשרית של עונש־מוות ישקלו יותר חלק ניכר מהמחבלים את ה־ סיכונים שבמעשיהם.

לא, לא היתה הילולת־נקם בישראל. אבל אין כל צידוק — לא מבחבי ולא מספרי — להפניק „פוליסה של ביטוח־חיים לרוצחים", כפי שהגדיר פעם פרופסור יגאל פרידמן את החוכבצות העקרונית שלנו, בכל המצבים העקריה, כהכלת עונש־מוות.

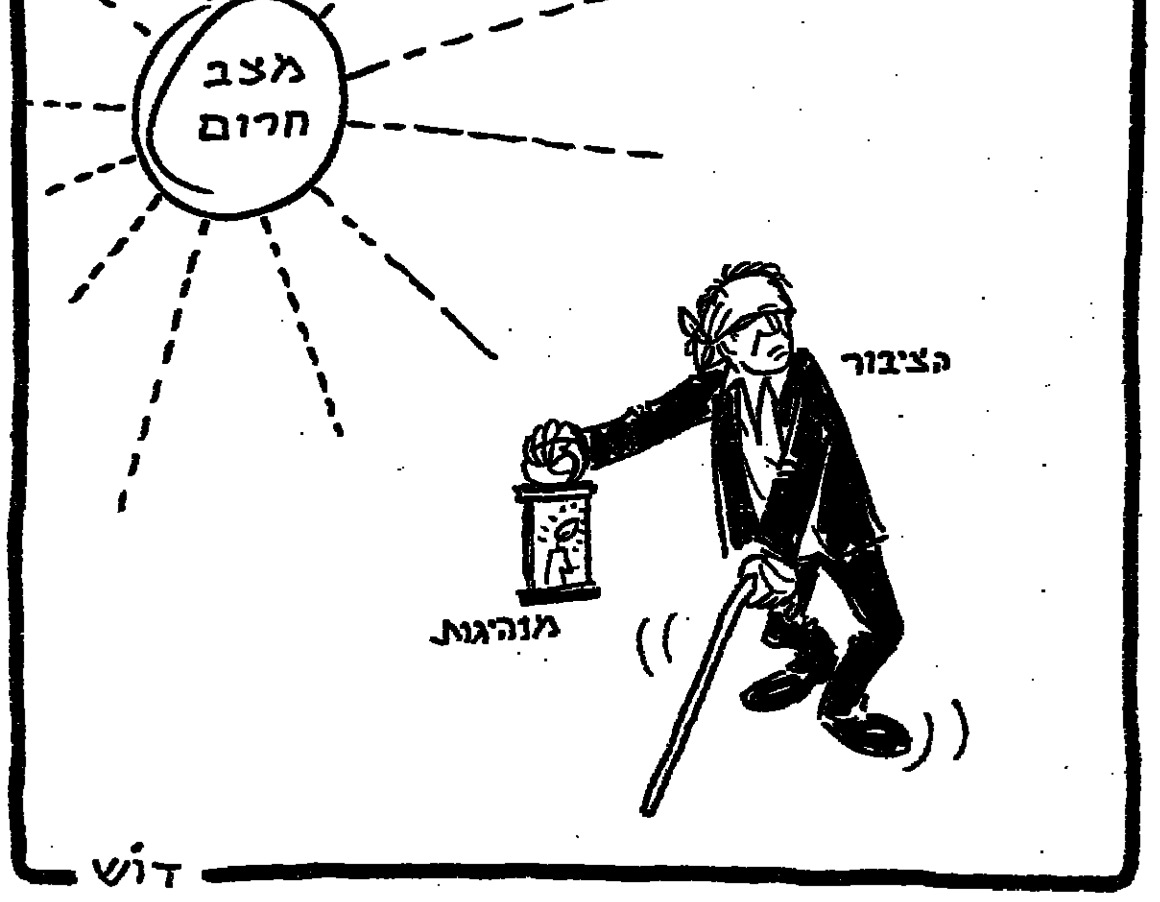

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

משה שנויר
מאפיל צל

„תפילת הדרך" של יצחק רבין

„השליחות העדינה" של פנחס ספיר ויהושע רבינוביץ אל גולדה מאיר ● הם ביקשו לשכנעה בצורך בממשלת 61, אך היא השיבה: „לא השתכנעתי!" ● אמר אחד השרים: „לגולדה אין אף פעם אשליות — לא כלפי הערבים ולא כלפי היהודים שלה" ● אבא אבן טען באזני אחד ממקורבי רבין: „'הבשורה הגדולה' לעם היא, שבמקום גולדה מאיר תבוא שולמית אלוני, ובמקום אבא אבן — אברהם עופר" ● פנחס ספיר שוב אינו רוצה להיות „הקופאי" ● אריק שרון שידל את רבין לשמור לעצמו את תיק הבטחון, „אחרת תהיה שרת מספר 2" ● כששאל רבין את יגאל אלון „מה אתה רוצה?" השיב: „לחזור לקיבוץ" ● אבל משלחת בראשות גלילי דרשה למסור לאלון את תיק הבטחון.

מאת יוסף חריף

ביום ו' שעבר ביקש שר האוצר, פנחס ספיר, מעמיתו שר השיכון, יהושע רבינוביץ, שיצטרף אליו לשיחה עם ראש הממשלה, גב' גולדה מאיר. הסיבה שמר ספיר לא רצה ללכת לבדו לאותה שיחה יכולה אולי להיות מוסברת באופיו העדין של תוכנה...

זה הדבר יומיים לפני כינוסו של מרכז מפלגת „העבודה", שעמד לקבל את ההחלטה בדבר כינון ממשלה על בסיס של 61 חברי־כנסת — משמע, על־ידי צירופה של סיעת שולמית אלוני כחברה בקואליציה. פנחס ספיר, שידע בדיוק מה חושבת על כך גולדה ביקש להקדים תרופה למכה. הוא עצמו עשה כמיטב יכולתו כדי למנוע „גזירה" זו עד אשר נכנע לרצון הרוב, אשר התייצב מאחורי יצחק רבין, המיועד לתפקיד ראש הממשלה, בראותו כי הגב' אלוני היא עוגן־ההצלה היחיד, שבאמצעותו ניתן למנוע הפיכת עצם מועמדותו של מר רבין לאפיזודה חולפת.

ספיר נכנע להגיון הקר: ה„ליברלים־העצמאיים" לא היו מוכנים להסכים לכינון ממשלה ביחד עם המערך על בסיס של 58 חברי־כנסת ברגע שהגב' אלוני מוכנה היתה להצטרף לממשלה ללא כל תנאים (על כל תנאיה המהפכניים ויותרה בשל „מצב החירום" ולא, חלילה, בשל סיבה אחרת כלשהי...). אילו היתה מתקבלת הצעתו של יהושע רבינוביץ לכונן ממשלת־מיעוט על בסיס 54 חברי־כנסת (כדי למנוע נעילת־דלת בפני המפד"ל וכן כדי למנוע את ה„התבזות" של המערך להצטרפם בפני שולמית אלוני ו־ר־ פרשה פרידמן) היה חשש, שכספים לא היתה נותנת ידה לממשלה כזאת. הקיצור, ספיר ורבינוביץ, קיבלו את הדין. ככל הנראה, מתוך חשש להתמודדות בסוגיות המפלגה, שלא אחת בעת האחרונה הבליטו נגד דעתם (עקב העובדה, שאנשי־ספיר פעלו בפירוש בניגוד לדעתו).

נראה היה לו, לספיר, שאכזבה חמורה תהיה לגולדה מאיר תבין גם היא שלא היתה ברירה — ותתייחס בהבנה לסיטואציה הלא־כל־כך נעימה שנוצרה...

„ביתי תמיד פתוח"

בערב־שבת, אחרי ישיבת הממשלה המיוחדת, שנקראה כדי להכריע בשאלת הפינוי המלא מקונייטרה ולפני שיחה נוספת של הגב' מאיר עם ד"ר קיסינג'ר בירושלים — בשעה דחוקה כזאת, ביקשו ספיר ורבינוביץ לשוחח עם ראש הממשלה „אישית". נלווה אליהם מזכיר המפלגה, ח"כ אהרן ידלין.

מטרת השליחות היתה כפולה: ראשית, להפיס דעתה כראש, לנוכח ה„פורענות" הצפויה להתרגש ולבוא כעבור יומיים; שנית, לנסות לשכנע אותה, כי גם כאשר היא חדלה להיות ראש הממשלה הרי מנהיגותה אינה מוטלת בספק כלל. להיפך, הם היו רוצים, שתנהיג את המפלגה, שמעולם לא היתה עוד זקוקה למנהיגותה הברוכה כפי שהיא זקוקה לה כיום. הם היו גם רוצים שבכל עניין גדול יוכלו לבוא אליה ולהתייעץ עמה, בין בעסקי מפלגה ובין בענייני מדינה...

נקל לשער כי השלושה, איש איש בסגנונו דיבר בלהט ובתום וברצון כן לראות את גולדה הנערצה עליהם „מסיימת יפה". ואף־על־פי־כן לא השכילו כנראה, להדביקה בלהטם. באדיבות, אך בצינה, העמידה אותם במקומם. אשר לפרשת כינון הממשלה על בסיס של 61 — אמרה להם בפשטות: „לא השתכנעתי!" אשר לרצון ולכמיהה „להתייעץ אתה" — אמרה להם „ביתי תמיד פתוח"...

לא היינו אומרים כי יש לראות בכך הזמנה מיוחדת...

אין לה אשליות

עמדתה של גולדה מאיר מובנת. אשה גדולה זו — גדולתה באה לה, בין השאר, גם בשל העובדה שאין לה אשליות. תמיד ידעה לעמוד על קרקע מוצקה ולהסיק את המסקנות גם כאשר אלה קשות מבחינתה. (איך אמר השבוע אחד השרים הידוע בפקיחותו: „לגולדה אין אף פעם אשליות. לא כלפי הערבים — ולא כלפי היהודים שלה...") גם היא יודעת לקרוא את ההתפתחויות שחלו בתנועתה ומשום כך מכירה היא בכך שגם בכח השפעתו של פנחס ספיר חל פיחות לא מבוטל, ואף־על־פי־כן, כך היא אולי מעריכה, אילו רצה ספיר בכל לב להניח את מלוא כח ההשפעה שנותר לו על כף המאזניים — יכול היה להבטיח שדעתו תתקבל. הלא ספיר היה זה שביטאתו סבר, כי הדבר הטוב ביותר יהיה אם ייקבע מועד לבחירות חדשות וממשלה זו, בראשותה של גולדה, תוסיף לכהן עד לאחר הבחירות.

ההתעקשות הזאת להרכיב ממשלה בכל מחיר, — אפילו במחיר הכללת אלוני — אינה מתיישבת עם הגיונה הצונן ועל כן לא היתה מוכנה בשום פנים לקבל את נימוקי ה ה ג י ו ן של ספיר וחבריו...

בניסיון אחרון זה למנוע קרע נפשי עם גולדה מאיר — לא עלה גם הוא יפה. ביום שבו הודיעה גולדה מאיר על התפטרותה מראשות הממשלה הבטיחה להמשיך ולהיות „פעילה" במפלגה. מבעד למסך המילים הנאות של שלושת החברים, שרוצים במנהיגותה ובהשראתה ובעצתה הנבונה וכו' וכו' — ביצבצה אמת פשוטה: איש אינו שואל אותה, דוגמה, כי היא גם אינה מצפה עוד שישאלו אותה. לה — אין אשליות...

וכך הולכת גולדה כשהיא מותירה אחריה אדמה חרוכה. על מציאות זו ניתן היה לעמוד השבוע, תוך מעקב אחר מעשה־המרכבה של יורשה, יצחק רבין.

שמות של עסקים הללו נשרים בזה אחר זה: גולדה, דיין, ספיר, גלילי, אלון — — לרגעים ניצב רבין לפני שוקת שבורה. עד לרגע שניגש להרכבת הצוות שלו ידע, כי ראש הממשלה ושר־הבטחון פינו את מקומם, אך לא שיער שגם כל השאר ילכו אחריהם, מי ברצון ומי בעל כורחו. כה רבים יהלו לממשלה חדשה, רעננה, בעלת כושר הכרעה והנה נתברר שלא כל מה שהוא חדש ו„רענן" מבשר טובות. אפילו שולמית אלוני, לפני שסיימה את „התלבטויותיה" ואמרה את ה„הן" המוחלט, אמרה תוך כדי משא־ומתן עמה: כשאני רואה כיצד הם (עסקני המערך שניהלו עמה את המשא־ומתן) מתנהגים אני מתחילה לחשוב, שאולי יהיה טוב יותר לתמוך ב... גולדה מאיר.

במקום דלק שופכים מים

זו היתה השבוע בעייתו הגדולה של יצחק רבין. הוא היה מודע לרמת הצפיות, למשאלות־הלב לראות בימים כאלה ממשלה בעלת כושר פעולה, לא רק שלא תבייש את קודמתה, אלא עוד תעלה עליה כמה מונים, שהרי „הוותיקים" כבר נמאסו וחדלים משום „רענן". איך אמר אבא אבן לאחד ממקורביו של רבין: ובכן „הבשורה הגדולה" לעם היא שבמקום גולדה מאיר תבוא שולמית אלוני, ובמקום אבא אבן יבוא אברהם עופר...

מאחורי־הקלעים נעשו עוד נסיונות נואשים להציל את המצב. בני מהרשק בסערת־רוחו עלה לירושלים (בשם „הקיבוץ המאוחד") ותפס את ישראל גלילי וכשהוא מטלטל אותו הוא קורא בזעקת־שבר: מה אתם עושים? לממשלה בעת כזאת דרוש דלק מעולה ואתם שופכים למכונה הזאת (ממשלת רבין) מ י ם. (קרי: שולמית אלוני) איך תנוע הממשלה הזאת? גם גלילי לא יכול היה להסתיר את הדאגתו, אבל כבר היה מאוחר מדי. כל מה שיכול היה לעשות הוא ללכת בראש קבוצת חברים של אחדות־העבודה לשעבר אל יצחק רבין כדי לנסות ולשכנע אותו שתיק הבטחון יימסר לפחות ליגאל אלון...

נציגי הקיבוץ־המאוחד שנראו מסתובבים השבוע במסדרונות הכנסת אמרו רק זאת: עם ממשלה כזאת לא נוכל לישון בשקט בלילות...

„ממשלה כזאת" — איזו ממשלה?

היום אמור יצחק רבין להציג את כרטיס־הביקור שלו — את הרכב ממשלתו. בשעת כתיבת הדברים עדיין מנסה רבין „להציל את אשר ניתן להציל", אך ממה שהתרחש השבוע מאחורי־הקלעים קשה לשאוב עידוד. האדמה — חרוכה. רבין זקוק ל„תפילת־הדרך", כאומר: ותגיענו למחוז חפצנו... ותצילנו מכף כל אויב.. ומכל מיני פורענויות המתרגשות לבוא...

„האויב" בבית — אורב לו. הפורענויות לא נסתיימו...

הבעיה החלה כששר־האוצר פנחס ספיר בישר, כי אין ברצונו להצטרף לממשלתו של רבין. בתחילה חשבו, כי עיקר הבעייה יהיה מי יהיה שר־הבטחון. לפתע החלו מבלבלים מה משמעותו של הצעד הזה, שפנחס ספיר יעזוב בעת כזאת את הממשלה. די היה להביא בחשבון, שמחר מתרחש ויכוח על עליית־שכר כדי להתחלחל: היש מישהו שיוכל לבלום את ההסתערות של „צבור העובדים" חוץ מספיר? ומה יהיה על המצב במשק, המאבק באינפלציה דוהרת. רבין נפגש עם ספיר וביקש להישאר בממשלה, אך ספיר בשלו: ל א.

לאחד מעמיתיו אמר: לא האמינו לי כשאמרתי כל הזמן „לא" (לגבי ראשות הממשלה), אבל הוכחתי לכולם שאצלי „לא" זה „לא"...

שיחת רבין עם אריק שרון

כדי שספיר יחזור בו הוא צריך היה להתגבר על מעצורים רבים. וכי מדוע ראה „להפקיר" את יצחק רבין?

אין לכך סיבה אחת. כבר ידוע שאהבתו הגדולה עתה היא הסוכנות היהודית וכי הוא רוצה להתמסר לעניין עליה וקליטה ולשאר „בעיות העם היהודי". אך לא נטעה, כמדומה, אם נביא שיש עוד משהו המעודד אותו לפרוש מן הממשלה: ראשית, מבחינה נפשית אין הוא רואה עצמו כ„קופאי" של רבין. הוא מוכן היה להיות הקופאי של גולדה ודיין — אך לא עוד...

שנית, כל האנשים ש ל ו — ובראשם גולדה — הולכים, והוא יישאר? משום אין הוא חש שהוא „שייך" לממשלה החדשה...

הירהור דומה היה של גולדה מאיר לא מש ממנו כל העת האחרונה: אני רואה מה שקורה לאלה שלא יצאו בזמן מן הממשלה. ואני, פנחס ספיר, לא רוצה שיוציאו אותי מהוהה באלונקה. (מישהו סיפר השבוע ששמע אותו אומר: אני לא רוצה למות כאיש השנוא ביותר במדינה...). מוטב, איפוא, ללכת כשעוד רוצים ב י. גם גולדה טענה כך, אך ברגע של חולשה נכנעה לשידולי שתישאר „עוד קצת". מן ה„עוד קצת" הזה התיירא ספיר נורא.

באין ברירה התחננו בפני ספיר שיישאר אם כך „רק חדשים אחדים" עד אשר יעלה בידי רבין לייצב את ממשלתו.

כך החל יצחק רבין מתוודע בפעם הראשונה למעשה־מרכבה כמושג מוחשי. עדיין לא נחלץ מצרה זו של האוצר — ולפתחו רובצת פורענות חדשה: תיק הבטחון.

היו לו מספר סיבות לא להיפרד מתיק זה, אלא באין ברירה. אחת הסיבות, אולי העיקרית שבהן, היא זו שעלתה בשיחה שהיתה לו ביום השבת בביתו עם אריק שרון. השניים דיברו כלליות „על המצב". רבין חושב טובות על אריק ואפשר שאינו מוציא מכלל חשבון, שבתנאים מסויימים — לאחר שיתבצר מעמדו כראש ממשלה המצב הפנימי יחייב שינויים, יצטרך ללכת לממשלת־חירום לאומית על פני בחירות חדשות. מבחינה זו, הקשר עם שרון יש לו חשיבות מיוחדת. באותה שיחה, כך אומרים לנו, יעץ לו שרון: תשמור את תיק הבטחון לעצמך — אחרת תהיה שר מספר שניים...

ניכר היה שרבין נוהג בזהירות מופלגת כלפי מסירת תיק זה. הוא ידע כי שמעון פרס רוצה בתיק הבטחון ובלעדיו לא יצטרף לממשלה. ואם פרס לא יהיה בפנים — רפ"י כולה תהיה בחוץ ובמקרה כזה אפילו שולמית אלוני לא תוכל להושיעה. פשוט, אין ממשלה.

פרס זרק פה־ושם בשיחות פרטיות, כי בכלל „נפשו הצויה" (בגלל אופיה היוני של הממשלה) ואין הוא כה נלהב להצטרף לממשלה החדשה. הדי האמירות הללו הגיעו, מן הסתם, לרבין. ואף־על־פי־כן, כאשר נפגשו רבין ופרס ביום ב' השבוע בארוחת־בוקר במלון ששניהם מתאכסנים בו ודנו על „העניינים", לא אמר רבין במפורש שהוא מתכוון למסור לידי פרס את תיק הבטחון. כל מה שאמר היה שהוא נוטה למסור לו תיק זה.

למחרת, ביום ד', שוב נפגשו השניים בארוחת־הבוקר, ושוב שוחחו על אותם עניינים — ושוב, רבין לא אמר עדיין מפורשות. הוא חזר על כך שהוא „נוטה" למסור לו את תיק הבטחון, אך לא יותר מזה.

אפשר שזהירותו של רבין בעניין זה באה משום שרצה להשאיר לעצמו מרווח־תמרון כלשהו, שימנע את הליכתו מן הממשלה של יגאל אלון. ביום ב' השבוע נפגש עם אלון ושאל אותו: יגאל, מה אתה רוצה?

מה רוצה יגאל אלון

הכוונה היתה ברורה: לאיזה תיק מצפה יגאל...

תשובתו של אלון היתה: אני לא רוצה דבר. אני רוצה לחזור לקיבוץ...

היתה זו שיחה, כפי שניתן לשער, סנטימנטלית מאד.

הן יגאל „גידל" את יצחק רבין מאז היה מפקד בפלמ"ח... פעל למענו ללא ליאות שיתמנה לרמטכ"ל... טרח להביאו אל שולחן־הממשלה, כשרבים וטובים יצאו בביקורת קשה על רבין בתקופת היותו שגריר ישראל בארה"ב. והנה, מה שצפוי יותר שעכשיו, כשרבין הגיע לגדולה יגמול לידידו הטוב. אבל הסנטימנטליות שאפיינה את השיחה בין השניים נמוגה במפוכחות גמורה: רבין ידע, כי אילו הציע לו את תיק הבטחון — היה שומט מידיו את הסיכוי להרכיב ממשלה. הוא לא הבטיח לאלון באותה שיחה דבר ברור, אף לא את התיק המכובד השני — תיק החוץ, אם משום שלא היה בטוח, שיסכים להחליף זה אם משום שחשב לעצמו: מוטב לא להתחייב לשום דבר — בטרם יתברר סופית עם פרס, שמא יסכים הוא להסתפק בתפקיד שר־החוץ. פגישה נוספת בין רבין ואלון נקבעה ליום המחרת, יום ד', כשרבין אינו מקבל עדיין את ה„לא" של אלון...

פרס מרגיע את אבן

אותה שעה עדיין לא ידע רבין, כי את האופציה הזאת של תיק החוץ, לשמעון פרס — סגר פרס עצמו. בבוקרו של אותו יום, יום ג', הלך פרס אל אבא אבן ואמר לו — „על רקע השמועות ברחוב", שפרס מועמד גם לתפקיד שר־החוץ — שאין בדעתו כלל לקבל לידיו את תפקידו של אבן („אין לי כל כוונה לרצוח וגם לרשת..."). יש להניח, כי באותה שיחה גילה פרס לאבן, כי אם יצטרף לממשלת רבין לא יהיה מוכן לוותר על תיק הבטחון. גם אבן סבר, כי תיק הבטחון „מגיע" לפרס.

מתוך שיחותיו של פרס עם חבריו אפשר היה להשתכנע כי אכן זהו תנאי־בל־יעבור לדידו. נאמנה עליו „צוואתו" של דוד בן־גוריון — אמר פרס לחבריו — כי שר־הבטחון הוא „שליח הממשל האזרחי למערכת הבטחון" (כביטויו של בן־גוריון). לדבר פרס אין זה רצוי שאיש, נגיד, כחיים בר־לב, המנגה לתפקיד שר־הבטחון כי „שני רמטכ"לים לשעבר בתפקידים של ראש הממשלה ושר הבטחון זה קצת יותר מדי..." ולא נראה לו הדבר, שאיש כיגאל אלון ישמש בתפקיד שר־הבטחון משום שאין הוא רוצה שהצמד רבין־אלון ישלטו על שתי משרות חשובות אלה (ראשות הממשלה ומשרד־הבטחון) ועל ידי כך, בצדק או שלא בצדק, יראה הדבר ש„אחדות־העבודה" השתלטה על מערכת הבטחון.

עידוד מדיין

בלא כל גינוני צניעות אמר פרס שהוא רואה עצמו בהחלט מתאים לכהונת שר־הבטחון, הן כבר הוכיח בעבר שבתחומים חיוניים שונים בתחום הבטחון ראה את הנולד. (הכוונה, כנראה, לחלקו המכריע של פרס בפיתוח המחקר הגרעיני בישראל). הוא מאמין, כי יש לו היכולת להשכין שלום במערכת הבטחון, לקדם את „דור הנשק החדש" ולסייע בשיקומו ובפיתוחו של כל מה שזקוק לשיקום ולפיתוח.

פרס קיבל עידוד רב מחבריו ובכללם ממשה דיין. דיין דיבר עם פרס בימים אלה תכופות ושיכנע אותו, שיעמוד על כך, שתיק הבטחון יימסר לידיו.

ההתנגדות למסירת תיק הבטחון לידיו של פרס באה משני כיוונים: מפנחס ספיר ומאחדות־העבודה. ספיר לא דיבר על כך עם יצחק רבין, מפני שבכלל השתדל שלא ייאמר עליו, שהוא „מתערב", אבל הדי דעתו בעניין זה הגיעו, כאמור, גם ליצחק רבין. אומרים, כי התנגדותו של ספיר נבעה מכמה סיבות — מסיבות רציונאליות ואמוציונאליות כאחת. ספיר, כאיש שלטון מובהק, יודע להעריך את הכח הטמון במערכת־הבטחון ומהו הכח שיוכל להיות למי שמערכת זו תהיה מסורה בידיו. אשר לצד האמוציונאלי — הן זכור הדבר, שפרס ירש את ספיר בתפקיד מנכ"ל משרד הבטחון ואומרים כי כל השנים מאז שנות החמישים „לא סלח" לו על כך...

אבל גם אם יש אבק־של־רכילות בהערכה זו, הנה הצד הרציונאלי שהניע את ספיר בהתנגדותו לשמעון פרס נשמע הרבה יותר משכנע.

היה רגע מסוים שפנחס ספיר הציע לפרס את תיק האוצר („בוא נתחלף" — אמר לפרס). ופרס סרב. היה זה כאשר נדמה היה לפרס, כי „סוכריה" זו מוצעת לו כדי שיסכים להיכנס לממשלה בלי משה דיין, עם כינונה של ממשלת גולדה מאיר אחרי הבחירות כשדיין הודיע לפתע שהוא „לא הולך" לממשלה...

אם יישאל ספיר: האם אתה מתנגד לפרס כשר־הבטחון? — ישיב, מן הסתם: „אני בכלל לא מתערב". אבל „דעתו האמיתית" בעניין זה נמסרה מפה לאוזן.

„הצד השני של המטבע"

אחדות־העבודה לא שמרה את סודה מפני יצחק רבין. ביום ג' השבוע נפגשה קבוצת חברים בראשותו של ישראל גלילי (ועמו משה כרמל, אברהם גיבלבר וח"כ שושנה ארבלי) עם יצחק רבין כדי לדון עמו על גורל תיק־הבטחון. ישראל גלילי, שכמה ימים קודם לכן התבטא בהתבטאות פנימית של חברי אחה"ע לשעבר, שהוא „נגד פסילות", לא דיבר גם הפעם נגד מסירת התיק לשמעון פרס. הוא דיבר עם רבין בעד מסירת התיק ליגאל אלון. הנימוקים של משלחת אחדות־העבודה היו, כי יגאל אלון הוא האיש המתאים. הוא אסטרטג ואיש בטחון מובהק. נעשה לו עוול בעבר (ערב מלחמת ששת הימים). הוא איש הרואה את הנולד ובתור שכזה יוכל לעשות רבות לקידומם של מערכת הבטחון וצה"ל.

אך נמצא גם מי שלא עצר ברוחו ודיבר גם על „הצד השני של המטבע" — שמעון פרס: הוא יהיה... „יורשו של דיין", ובכלל, כלום יש הכרח לתת לו את תיק הבטחון — זאת „אחוזה של רפ"י"?

רבין לא רצה להתחייב לשום דבר מפורש. הוא רק הסביר באופן כללי את הקושי הפוליטי שהוא עומד בפניו.

או אז אם רפ"י דורשת בשבילו את משרד הבטחון — אמר אחד — אסור שיהיו אולטימטומים...

יש לשער, כי באורח עקרוני מוכן היה ראש הממשלה המיועד להסכים עם תפיסה זו, אך במצב שהוא היה שרוי בו, עקרונות בלבד לא יעזרו לו. הוא חייב להיות גם קצת מציאותי...

המציאות היתה ברורה — בלי תיק הבטחון לא יצטרף פרס לממשלה. ובין חברי רפ"י לשעבר יש רבים שרק מחכים להתפתחות זו...

משלחת אחה"ע עזבה את בעייתה שלה — ורבין נשאר ע ם בעייתו שלו.

„היה טוב אילו אלון החליף את אבן"

למחרת נקבעה פגישה נוספת בין רבין לאלון. רבין מאד רצה שאלון יישאר בממשלתו. המאגר האנושי במפלגה, שממנו הוא צריך לחזק את הממשלה עם נשירת ה„צוקים" אינו מרנין ביותר, והלא רבין כראש ממשלה מעוניין שממשלתו תהיה אטרקטיבית. השארותו של אלון פירושה גם השארותו של ישראל גלילי. אחרת, תחול אירוניה בהרכבתה של הממשלה החדשה, באין בתוכה איש מן הנבחרת הלאומית, להוציא את חיים צדוק, שפנחס ספיר אמר שהוא רואה אותו כאיש מספר שניים בממשלה. בלא אלון ובלא גלילי — עם הליכתם של גולדה, דיין וספיר — בעייתו של רבין במשא־ומתן תהיה כבעייתו של נושא־ומתן אחר — ד"ר הנרי קיסינג'ר: בעיית „דילול הכוחות"...

מה נותר לו, לרבין, במצב כזה לעשות? התיק היחיד בעל ה„סקסאפיל" שעשוי אולי לקרוץ ליגאל אלון הוא תיק החוץ.

בישיבת סיעת המערך בכנסת בצהרי יום ד' נשמע מזכיר המפלגה, אהרן ידלין: „היה טוב אילו אלון החליף את אבן...".

רבין, שיחסיו עם אבן אינם מן המשופרים כידוע, לא היה מעוניין במיוחד לוותר על אבן. הן משום שלא היה רוצה שייאמר עליו שהוא עורך „טיהור" של כל הוותיקים והן משום שנראה היה לו כי כמנהיג לאומי חייב הוא לגלות גדלות ולא לערוך חשבונות עם יריביו מאתמול. אבל מבחינת החשבון הקר — היינו, אם תעמוד הבעייה לוותר על הקמת ממשלה, או אפילו לוותר על אלון וגלילי, יהיה מוכן להוציא מידיו של אבן את תיק החוץ.

צידוק „מוסרי"

מבחינה „מוסרית", אומרים מקורביו של רבין, יש לו צידוק לעשות זאת. הן אבן ברית־גלי (במרכז המפלגה ובמועדון ההנדסי בתל־אביב) מנה, אם גם ברמזים, את כל התכונות שיש ברבין שבגללן אין הוא ראוי להיות ראש ממשלה...

אבן מצדו השלים עם עובדת בחירתו של רבין כמיועד לראש ממשלה ומוכן היה להצטרף לממשלתו. לאחר באופיו נגד רבין נפגש עם מר אבן אחד ממקורביו של ראש הממשלה המיועד וביקש לשוחח עמו על „מהות היחסים" בינו לבין רבין על רקע ה„עוינות" — לדברי מקורבו של רבין — שגילה שר־החוץ כלפי המיועד לראשות הממשלה. תגובתו של אבן היתה: אני רואה כולכם האנגלו־סכסים ואילו אני המזרח־אירופי היחיד.. היה „פייס" (בלהבה) ופייס זה פ־יים.

עכשיו שנבחר — הוא נבחר.

היה ברור, שאם יתבקש אבן להצטרף לממשלתו של רבין ייענה לפניה זו. אך עד יום ד' איש לא פנה אליו. באותו נפגש אבא אבן עם המזכ"ל, אהרן ידלין והודיע לו ברורות: רק אם יוצע לו החוץ יצטרף לממשלה. אחרת — לא כמובן.

רבין עשה „נסיון אחרון" להגיע אל להצטרף לממשלתו. הפעם לא דיבר „כלליות", אלא ניסה לבחון אם יסכים לידיו את תיק החוץ, שעדיין נשאר „ל רה", הגם שפנחס ספיר בשיחת־טיטוס השבוע עם אבא אבן. אמר לו: אתה להיות שר־החוץ. אולם, נראה היה אינו מוכן לצאת למלחמה למען אבן. לא אלה המחכים עם חליפתם בידו כדי ל סהי־סוף לממשלה. ואילו ספיר, בעבר דיד", שנתן לאבן באותה שיחה — עבו שלא להתערב בעניניו של יצחק ר[בין]

יחסם של ראשי מפא"י לשעבר כלפי אבן היה אכזרי בקצה. כדי יום הצרך לקרוא בעתונים שתיקו עומד לה' מידיו, אך איש לא טרח לדבר עמו, אשר הוא עצמו נמר אמר להצמיע את באזני מזכיר המפלגה. „אבודיי" — שעדיין זוכרים רבים כיצד באו שלוש למפלגה אל נבלי־ההצפצה אחר שאבן הצטרף לכפאי", עם נמר שרותו כש ישראל בארה"ב, חיבקהו ואמרו לו: את אתה"...

יום לפני נעילת־שער — לפני שיצמן צריך היה להביא לפני לשכת המפלגה הרכב הממשלה החדשה — בטרם יוצג לנשיא המדינה — עדיין נבשבה המ צות: אולי בכל זאת יסכים פרס להם בתיק החוץ? ואם לא — אולי יגאל ייאות לקבלו? ואולי ייענה פנחס להצעה להישאר רק עוד כספר אחד וכי יודע, אולי יקרה גם והמפד"ל שכ כים להתפתחות לאיזו ניסחה באפא מיהו יהודי?

האמנם ההיה בממשלתו של יצחק תלוייה בנסים גם לאחר כתיקה?

קשה ברגע זה לבוא תשובה פשו הפ"לה־הדרך לא היתה בדיקה לו...

אפרים קישון

שלום גרעיני

הפיצוץ התת־קרקעי בראשית השבוע, שבו הפתיעה הודו את ידידיה ואת אויביה כאחד, זכה לגינוי כללי בקרב כל המעצמות הגרעיניות. סין נעלבה, צרפת מורוגזת, ושתי מעצמות־העל מוהירות, שהמיצוצים עלולים להתרבות על פני כדור־הארץ כפטריות אחרי הגשם. אפילו ממשלת קנדה, שותפתה של הודו בפיתוח גרעיני, זועמת על המעשה המגמר המרחיב את האפשרויות לשואה אטומית. הכל צודקים בנושא זה. גם הודו צודקת.

*

אילו הכוח הגרעיני הוא המאורע המכריע של המאה הזו, אם לא של ההיסטוריה האנושית כולה. לא רק בתור מקור אנרגיה העשוי להציל את תושבי כדור־הארץ מגיוון מוריד עקב מיצוי אוצרות־הטבע הקיימים, אלא בעיקר מהיותו מ ה פ כ ה לגבי המוסד העתיק והחשוב ביותר של האדם: ה מ ל ח מ ה.

כל המיבנה המדיני־האסטרטגי בעולם דהיום, כל תזוזה קלה בו, החל בבחירת הנשיא בצרפת וכלה בהפרדת הכוחות במזרח הקרוב, הכל תלויים בעקיפין או במישרין בנשק הגרעיני. דומה, שאדם אחד, נבון במיוחד, הבהיר לעצמו לפני שאחרים גילו, ש א פ ש ר ו ת המלחמה התרמו־גרעינית מחייבת שינוי קיצוני בתפיסות הפוליטיות המצויות, כי בפעם הראשונה בתולדות־הימים העקובות־מדם נוצר הכוח העליון ה מ כ ר י ח עמים ומשטרים עויינים־בנפש להשלים עם המצב של דו־קיום־מאונס. שכן ברגע שהם מסוגלים להשמיד איש את רעהו, אפילו כמה פעמים בחזקת „עודף־קטל", הרי א י ן הם יכולים לעשות זאת אפילו פעם אחת. י צ ר ה ק י ו ם נהפך לגורם מתווה בהיסטוריה המודרנית, הניב את קטאון מאזן־האימה, שאותו אדם נבון, פרופסור הנרי קיסינג'ר, קורא לו ה פ ש ר ה.

ד"ר קיסינג'ר עושה נסיון ראשון בסוגו להתייחס אל הפלצות הגרעינית כאל גורם מייצב, שאינו בגדר חיוב. תחת לקונן על חורבן העולם הצפוי, הוא קובע, שהנשק האטומי הוא מציאות קיימת, אשר בצלה תחיה האנושות או לא תחיה עד סוף ימיה. על כן, לדעתו, יש להתאים את עצמנו לרצון הרוח ששוחרר ללא־שוב מממבאו. בספרו „נשק גרעיני ומדיניות חוץ" מציע ד"ר קיסינג'ר מעין דו־קיום עם הפצצה. לפי תפיסתו אין מקום לבהלה גלובאלית יתרה, שכן כל כלי־זין חדש נראה עם הופעתו כמבעית במיוחד. כדוגמה הוא מביא את הפילים של חניבעל, שגרמו היסטריה בקרב חילות רומי, כל עוד לא התרגלו לצורה זו של לוחמה ויכלו לה. גם זאת עובדה, שההפצצות הקונוונציונאליות על דרזדן ואאכן בעלוי מלחמת העולם השניה גרמו יותר נזק ודרשו יותר קורבנות מאשר הפצצה שנזרקה על הירושימה. התיאוריה של ד"ר קיסינג'ר גורסת, ששום מדינה ל א תשתמש בנשק האטומי הנורא, אלא אם כן ע צ ם ק י ו מ ה יועמד בסכנה. משמע, הפצצה שמה קץ למלחמה הטוטאלית.

*

ד"ר קיסינג'ר אינו מגלה חוקים חדשים, אלא עושה היכרות אתם. ואמנם, אף אלה שאינם מעמיקים כמוהו בבעיות גלובאליות, חשים מזמן שדברים מ ו ז ר י ם מתרחשים זה יובל שנה על פני כדור הארץ.

כגון השפע שלוח־הרסן של הייצור והצריכה, עירעור המשטרים המוניטאריים, הופעת ה„היפיס" והתפשטות הסמים, התפוצצות האוכלוסיה האימתנית, וכו'. כל אלה הם תולדה ישירה מן העובדה, שמלחמת העולם השלישית, אשר היתה בגדר הכרח־המציאות, ל א פרצה בשעתה — בגלל הנשק הגרעיני.

לולא גורם מכריע זה היתה הגדולה האיומה במלחמות פורצת קרוב לוודאי בראשית שנות החמישים, בטרם התפגר סטאלין, בין ארצות־הברית וברית־המועצות. מצב השלום בין שני האויבים הוא כ פ ו י איפוא, אפשר לומר בלתי־טבעי לפי המושגים הישנים. יש בזה משום אירוניה מדהימה, שלא התפתחות האדם, או תנועות פאציפיסטיות למיניהן מנעו תבערה עולמית חדשה, אלא הנשק הקטלני ביותר שהמציא האדם מימיו.

*

יש לראות איפוא את הפיצוץ האטומי של ה ו ד ו במסגרת התמונה העולמית החדשה, ומנקודת־ראותה של הודו בלבד. ארץ אומללה זו, נטולת אוצרות־הטבע ומקורות המחיה, אשר אינה מסוגלת להתגבר על חולשותיה הפנימיות, נחשבת לטרף בטוח בעיני שכניה הסיניים. כל הסימנים הצבאיים והפוליטיים מעידים, שהענק האדום, אשר קצב התפתחותו מדאיג לאחרונה את שנת כל האנושות, מתכוון לבלוע את הודו, כדי לבסס את עצמו כמעצמה צבעונית אדירה, המונה את מחצית האנושות. זוהי שאיפה סינית ישנה, ואם הגשמתה אינה ממשית היום, הרי עלולה להיות ממשית בעוד עשרים שנה.

אין בידי הודו שום תשובה, אין לה כל תקוה לטווח ארוך מול שכנתה התוקפנית הגדולה, אלא בצורת ה ר ת ע ה ג ר ע י נ י ת. שכן זו סגולתו המהפכנית ביותר של הנשק המחריד, שהוא משנה את יחסי הכוחות מן הקצה אל הקצה, ומבטל כל יתרון כ מ ו ת י בין הצדדים. הוא הופך ארץ קטנה ונחותה־יחסית ליריבה שווה, לעובדה פוליטית־אסטרטגית שאין לערערה. א י ן הכרח אף במאגר אטומי ש ק ו ל למטרה זו, שכן יש באיום להחרבת שלוש הערים הגדולות של סין כדי להרתיע אותה מהתקפה טוטאלית על הודו. כך עשויה הפצצה האטומית לשנות שאיפות היסטוריות עתיקות־יומין, ולבלום מלחמות־השמד חדשות בין העמים. א י ן היא מונעת סכסוכים מוויינים מקומיים, כדברי ד"ר קיסינג'ר, שכן השפעתה הגואלת מורגשת רק כאשר עם אחד זומם להכחיד עם אחר פיסית או מבחינת אפיו הלאומי, כדוגמת חיסולה של טיבט בידי סין העממית. ההכרה, שאין עוד כל אפשרות לנצחון ס ו פ י בכוח הנשק, אלא להתאבדות משותפת בלבד, עשויה לשכנע את סין לוותר על תכניותיה המלחמתיות כלפי הודו ולהשלים עם קיומה העצמאי, בחירוק שיניים, ולצמיתות.

הנשק הגרעיני משרת בראש ובראשונה את הצד הקטן והחלש. לגבי הודו הוא עשוי להיות מקור של אימה, אולם גם מקור של בטחון. מכל מקום, אפשר לומר בוודאות שמאז השבוע הזה אין היחסים בין סין והודו כפי שהיו לפני כן. אין זה מן הנמנע, שהאיזון החדש, ש א י נ ו תלוי ביחסים מספריים, באוצרות־טבע ובקצב ההתפתחות, יגרום בסופו של דבר להתקרבות ולהתפייסות בין שני העמים העויינים.

זו איפוא תעודתו ה כ פ ו ל ה של האטום הגרעיני. הוא עלול להחריב אזורים מסוכסכים על פני כדור־הארץ, אך הוא עשוי גם לכפות תנאי שלום עליהם ולהפריח אותם. ההודים ל א הכניסו את הפצצה האטומית לזירה העולמית, הם רק מנצלים אותה, כדוגמת אחרים, להבטחת עתידם. העובדה, שהם הכינו את הפיצוץ הגרעיני הראשון שלהם במחתרת, בלי ידיעת שותפיהם הזועפים והנעלבים, מעידה על שיקול עצמאי, לפיו מוטב להודו להיות בצלה של האימה האטומית, מאשר לא להיות בכלל.

עושי ד

משה שמיר
היכן מאפיל צל הגיטו?

יום־הזוועה של טבח הילדים במעלות נסתתמו גרונות רבים בארץ בצעקה ... נצעקה. משהו מרעד הזעקה הזאת ...ל עוד שבועות אחדים קודם־לכן, ביום ...ים של קרית שמונה. פה ושם נרמזה ...זה לגלים, לביטוי: „היינו שוב כבאן ...ת. כמו אצל הנאצים. זה כמו אושויץ, כמו בגיטו: נרצחים, נהרגים ואין ...יע".

...זהו מהרגשת הדיכאון הנוראה הזאת ...צ גם בי. נדמה היה, כאילו צל השואה ...יל פתאם על אדמתנו. שמו של ביה־ ... בקריית־שמונה — הקרוי על יאנוש ...'אק — עוד חיזק את ההרגשה. עלתה ...זה בחלומינו.

...י מחשבה נוראה, מעבירת חיים. היא ...ה, לא הרפתה בעקשנות שבה אך גם ...ה שסירב לקבלה, שהתקומם נגדה. ...ידע עתה, כי היא נכונה רק בחלקה, והיא ... פחות במעלות ובקריית־שמונה, והיא ... יותר בתל־אביב ובירושלים.

✶

...תוינת הרוצחים, מנקודת מבטם ועשיי־ ...ם של שולחיהם — על תוכניותיהם ...ית־מדיניותם — נכונה ההשוואה. עם ... ההשמדה הנאצית באירופה שלפני ...ים שנה. כאן ועתה — כמו אז ושם ... שנה תוכנית מפורשת להשמדת העם ...י. כאן ועתה — כמו אז ושם — ...את התוכנית על הוצאת העם היהודי ...תו אל מחוץ לחברה האנושית, אל מ־ ...חוק הבינלאומי, אל מחוץ למוסר, אל ... לקו המגע שבין אדם לאדם. כאן — כמו אז ושם — התוכנית היא ...טוטאלית, חותרת ל„פיתרון סופי", ...נה בוררת באמצעים — ומנוהלת על ...שלטונות דיקטאטוריים.

...ם סימני דמיון נוספים: אדישותו של ...ם הנאור, הסיוע הציני מצד דיקטא־ ... אחרות (הפעם: הקיסרות הרוסית), ...ש בכלי־נשק מודרניים, ומעל לכל: התעמולה השחצני והמתוחכם בעת־ ...ואות של סוכנויות הרצח בארץ מו־ ...בכל ארצות תבל, מסע תעמולה ה־ ... לפזר ערפל של שקרים להסוואת ... העקובה מדם.

...ברגע שאנו מגיעים אל קרבנות ...השירים — תם הדמיון. יהיה זה ...נורא להשוות את ילדי ישראל התמי־ ...הקדושים, אשר נטבחו על אדמתנו, ... — אל ילדי ישראל התמימים והק־ ... אשר נטבחו בגולה, בגיטאות, בדר־ ...גמנות, בתאי הגאזים. עם כל הכאב, ... הביקורת העצמית, עם כל חשיפת ...ם המחדלים — יהיה זה עוול נורא ...ז תמימות ילדינו בארץ לתמימות ... בגולה, יהיה זה עוול נורא לא ...בהבדל היסודי ולא להבליט אותו ...בו ולחזור ולשנן אותו. ההבדל הוא ...שילדי היהודים, כמו אבותיהם ואמו־ ... אשר הובלו לטבח בידי הנאצים היו ...ם משום שהאמינו ברוצחים. הילדו ...הנפלאים וההורים והאומללים, היו ...ושדם תמימים משום שהם מאמינים ... תמימה ומוצדקת וטבעית — במגי־ ...ליהם.

...יל הזה — הוא כל ההבדל. ילדינו ... ידעו כי כל נשימה נוספת הניתנת להם — היא חסד, הם נפתו להאמין יותר עם הוריהם, כי רחמים או צורך או שכוח או שוחד או בצע יביאו להם את הישועה מאותו מקור שממנו באה השואה: מן הרוצחים שאולי לא ירצחו. שאולי יניחו להם לרבוץ בשקט במחבואיהם. ילדינו בארץ יודעים, פשוט, שיש צה"ל. הם, כמו כולנו, חלק מהישות הזאת, בתחושה הזאת של כח הבנין העברי. יש פחדים, יש רגעי יאוש. יש זוועת הציפיה להצלה שאיננה באה — אבל מתחת לכל זה קיימת כל העת התחושה כי אין אנו בודדים, כי לא נופקר, כי לא לחסדי הרוצחים עלינו לצפות. כי גם אם ניפול — תהיה זו נפילה בקרב.

צל השואה האפיל על קריית־שמונה ו־מעלות — אבל לא צל הגיטו. הנערים והנערות, האמהות והאבות, המטפלים בהם ומדריכיהם הם גיבורי מלחמת ישראל לחירותו — ממש כלוחמי סיני והגולן, כטייסים, כטאנקיסטים, כצנחנים.

✶

צל הגיטו הגיע למקומות אחרים. גבוהים יותר, רחוקים יותר — אל חדרי־החדרים של חכמי־המדיניות, אל מסיבות־הקוקטייל של מנהלי גורלנו וחורצי עתידנו, אל חלונותיו הגבוהים של הבשא־ונתן על חיינו.

כאן ועתה תמצא את המאמינים ברוצחים, את משליכי יהבם על חסד, את מטשטשי האמת האכזרית. כאן ועתה תמצא את מרגיעי העם ומרדימיו. כאן ועתה תמצא את האנשים, אשר בערבו של יום הטבח במעלות, עוד בטרם נספג דם הילדים בכתלי בית־הספר — המשיכו להטות אזנם לדברי הרמיה המובאים אליהם מפי שולחי־הרוצחים, המשיכו במשחק העמדת הפנים, כי יש חסד בדמשק, יש שעת חסד, יש תקוות חיים ושלום — ולא חשו אפילו את הצורך לדחות לשעות אחדות, ליום אחד, את שעשוע־התעתועים שקוראים לו „הדרך לשלום" ואיננו אלא הדרך לשואה.

אם יש, איפוא, מועקה בלב — ואני נכון להישבע כי מועקה זו שרויה בכל לב, גם בליבם הכבד והכואב־באמת של הנושאים באחריות למצבנו ולתפניתו־אחורה — אם יש מועקה בלב, אם יש תחושה, כי פתאום צל אפל ונורא של ימי אימה וחוסר־אונים ירד עלינו, אם יש מועקה בלב, הרי זה רק משום שפתאום כאילו אבד לנו העיקר, המשענת הראשית — האמונה בעצמנו. פתאום נדמה, כי שוב תלוי הכל בחסדי זרים — אויבים ממש או ידידים. פתאום מצטברות הוכחות אחת־לאחת, כי האיתן מכל, הנאמן מכל — גם הוא נושא עיניו לחנינה, להקלת־עול, לרצונו הטוב של האויב.

זהו הצל המאפיל. אין ביטחון ואין כפירה לקרבנות, אבל ידענו לעמוד באבידות ובסבל, ידענו לעמוד פצועים וכואבים, תמיד ידענו. פתאום צל מאפיל — כאילו תש הכוח, כאילו אין מושיע, אלא זה המושיע הסילוני־המגוהץ המוכר לנו. שעת־מנוחה וסמי־מרגוע בבהיר עצם חיינו ועצם קיומנו.

את הצל הזה עלינו לסלק מעלינו, ויש לסלקו קודם כל מן המקום בו הוא מקדיר את אפלתו ביותר: מצמרות הפיקוד הנישיאות של הנהגת העם.

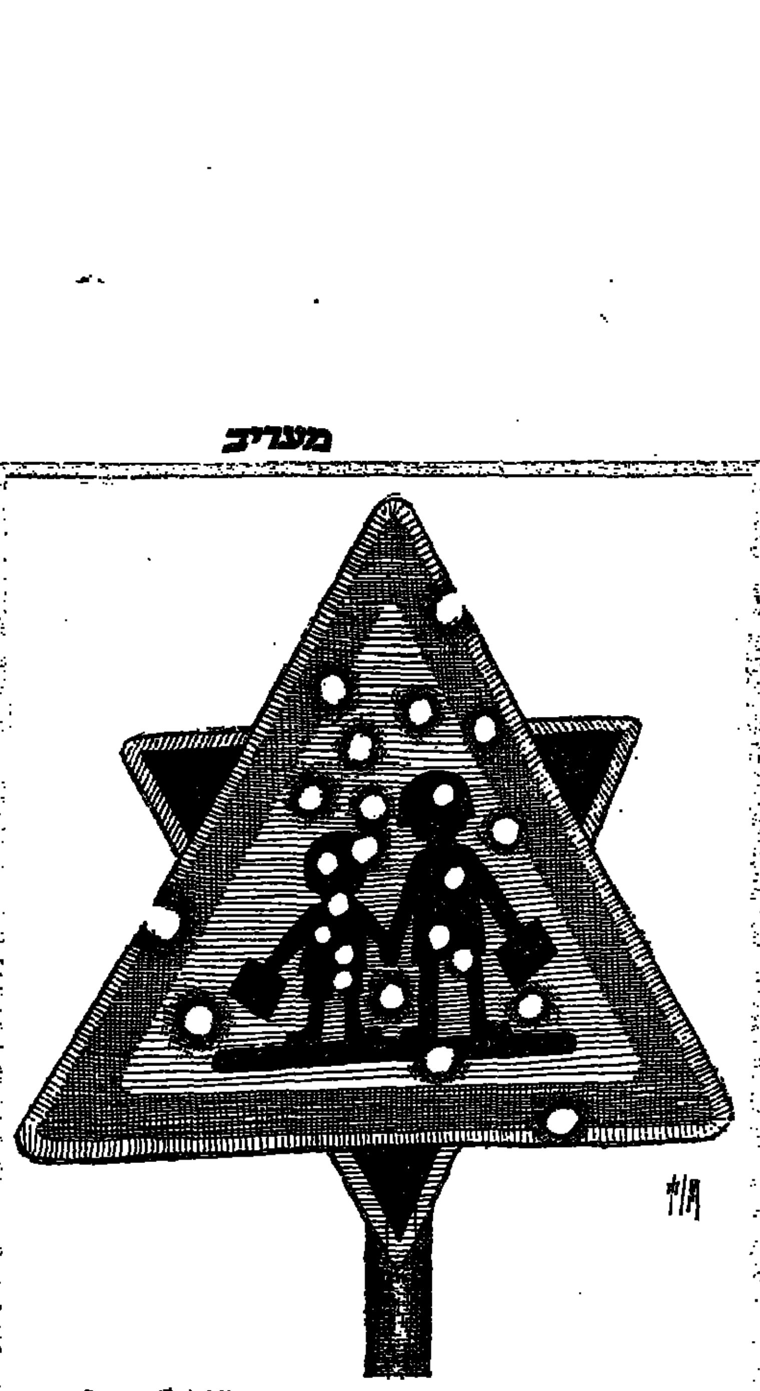
טים ב„ל'אכספרס", פאריס

אינצידנט בצפת

על קופה הפור

המורה שסיפר כי נפתח במקרה דלת, ראה שהדרך פנויה לפניו, קרא א ח ר י ו קפץ, בעקבות שני חורי נעליו, החוצה — הוסמך כראוי להוראה בבית־ספר ל ר י ק ו ד י ם. משעד אני שב־„סלואו" יכול אדם לפסוע כנגד פניו, או לחזור עם בת־זוגו על עקביו — וכל תנועה שהוא עושה היא א ח ר י. חוץ לכתלי המדרשה־למחול „אחריי" הוא ר ק לצד הקו החם. ל ת ו ך הגיהנום!

לא הייתי רוצה לדון אדם שאיני מכירו, שלא הגעתי למקומו. אך תמיהה אחת איני יכול ש ל א לתמוה: מה צריך להיות ע ו מ ק תודעתם ההיסטורית של יורשי שם קורצ'אק, אם אלה פניה?

למרבה כלימתנו נתמוטטו מערכות־החינוך שלנו — ברוכות־המורים, הייתי אומר, אלא שילדים נטושים, אחוזי טראומה, עשויים לשגות ולכתוב עתה ברוחות־המורים — בכמה וכמה חזיתות.

מה שקרה בצפת חשוב, אולי, כקליפת־השום לאור טבח־מעלות. קצת חוסר־נמוס, קצת בזיון־זרים. נובאים בקפלי אדרתו של המחולל האמתי. אף־על־פי־כן, בושת וכלימה!

סדר הדברים אינו מ ק ר י בלוח אירועי בית־העלמין וכל התרחשות צמחה בו מבשר־חברתה כציפורן מתוך אצבעה: מישהו קורא „מוות למחבלים"!

המומי־ראש מורים, מחזיקים אחריו. מאות, אחר־כך אלפים.

מישהו מנפנף בידו הצות.

ההמון זז. מחולל ל נ ו ע.

גברתן בעל־גוף פורץ את הגדר החוצצת בינו לבין הנשיא. מעפר אחריו בעפר.

סגן ראש־הממשלה — ולמרבה האירוניה גם שר־החנוך — סופג חבטה בגבו.

רצף קלאסי בתסריט קלאסי של מערבון עתיק, עשיר סממנים.

אך אלוהים הוא היודע כי מי שמתו מוטל לפניו באמת, אינו פנוי לחשבונות עובר־ושב. לא הצער, או הכאב הכמו כאן באגרופם על גב השר שבא לאמר מלה טובה, אלא זעמה העיוור של ריעותא־הרם, ס ו ג ס ט י ת המונים. מה שקרוי, אולי, בלשון מדעי־החברה, פסיכוזה־היסטרית.

איני פוטר, כמובן, את יקירי־ירושלים מאחריות לסבת־החפים־כחוסא, אך צריך אדם להיות בל־זאת פ ר א למוד מדבר, כדי לאבד כל שליטה על עצמו, לפגוע ב נ ש י א, גבר, שבא־לירדם!

קפיצה זו ממעמקי־הנפשות לראש הר־הסקילה, מן ההתבטלות בפני גדולים אל עזות־הבמה משולחת הרסן, אינה מעידה על א י ז ו ן פנימי רב. איני מהסס לומר, מניפסטציה של רוח־הגורה. כנגד הרבה יופי, הרבה חכמה, הרבה מוסר־אמת ש י ש בה, אינה יודעת את סוד העצמה ש ב ב י ק ו ר ת על חושיך!

שאלת חינוך, יכולים אנו לומר. יבואו יוצאי ישראל־הראשונה וילמדו את ישראל־השניה פרק בכיבוש־יצר, שלטון התבונה, נוכחות הדעת...

ודאי, כיבוש־יצר! ודאי, נוכחות דעת! אתה נזכר בכל הפרופיסורים, מוסכי־הצב היהודים, גבירות המוספים! מה לא כתבו על פ ר ח י הנשיא, מ ש כ ן הנשיא? מה שקיפים לא הטילו, בארסן הקר, על שרים בישראל?

ישראל השניה לומדת מהר. בזה בראשי־המדינה ואתה נעשה גיבור־היום, ש י ח ה בפי כל! האצולה האמתית אינה זהירה אצלנו בכבוד איש, פחות מכל אלה שכבודם הוא לכאורה כבוד כולנו. שבזיזותם מכבדים אנו חירותנו, את ה ס ו ב ר נ י ו ת שלנו ובכך — את עצמנו!

ל א ר ח ו ק ה הדרך מנימוסי הסלחויות, הרדיו, העיתונות לנימוסי צפת האומללה!

מחסום הדמעות

מה שקרה לפני כשבועיים בלוד, אינו יוצא דופן. נכים שחזרו מעבר־לים הביאו עמם דורונות. נדבת יד מארחיהם באיטליה. על־פי־רוב מכשירים אלקטרוניים. לא קשה להאמין כי יותר משביקשו עגלים לינוק, ביקשה כאן הפרה להיניק. עדי ראייה מספרים, כי זרקו להם מבט את מתנותיהם לתוך מכוניותיהם.

טימאו דנאוס, אפרו קרמנים. אט דונה פרנטים! „ירא אני את היוונים, אפילו נושאים מתנה" נכינו אינם יוונים ומוכסינו אינם שוחרי הזכות טרויה, אך קשה עליהם מצוות זהירות. עמדו וביקשו מן הבאים לפתוח את צרורותיהם. המחוצה שפרצה לא הוסיפה כבוד לאיש. נכים קטועי־רגלים, פצועי־ראש, בודדי לוחמינו, נתבזו לעיני הבריות. בתוכם זרים, אורחים מרחוק באו.

לאמר על עובדי־המכס כי ה פ ר י ז ו בביזוי־הבירות? לא כחמת רשעות היו קשים הפעם כגידים אלא מטעמים שבחובה. דין רב ישראל — אפילו מהלך על כלתצאות — כדין כלל ישראל!

ד מ ע ו ת, אומרים לנו, ניצבנו בעיניהם. אוי להם אם יבדקו, אוי להם אם לא יבדקו.

רגישותם, חייב אני לומר, כורתת את לבי! אם חסרה להם טיפה בכוס־הרחמים, הנה אחת — שקופה וטהורה — רועדת על לחיי — ולתוך עיני הצהובות!

כן, פי פ ת ו ח! לא בתכיתה, אלא ברוב הערצה! ע ד מחסום הדמעות אתה אדם, מכאן ואילך פקיד־מדינה! ברוה החוק, שאינו משתמע לשתי פנים, בחייבת. גו הסדר־שאין־להפירו מחייב!

צר לי רק כי בשעה ש נ צ י ג י ה ם סותרים את עצמי המדינה — אוי למדינה, לא להם! החוק — אומרים, דרך משל, עובדי העגלים — אינו פרה קדושה. הר, סוהגים אותו! סלע, שהולכים עד דק! אפילו האבד המדינה — שביותם שביתה!

אין לך שעור כאלף יותר באנטומיה של מוסר־הרבים. כך אנו בניים, כך בנר בר־הנו.

מודלין, שרות „וואשינגטון פוסט"

חנוך ברטוב
הפרט הקטן
ממשלת התקווה הטובה

הממשלה בראשותו של יצחק רבין איננה קמה בדרך־הכבוד. בספר הרשיד־רשנו של ראש־הממשלה הכיהד היה רב ובגוון כל־כך, עד שנדמה היה — ויש שהתפתקו בהכמעת החזיות האחרים פעלו באורח הנמרץ ביותר לכיבוחן — שלא תצא מחדר־הלידה.

אין להתפלא על כך. יצחק רבין לא נלקח אכנם מאחרי הצאן, אבל באותם פתקים סרדיים שרכוכיב היו בהם בכלי־ארי־בקום, ספק אם היינו מוצאים את שמו. היו שעות, לפני שלוש שנים, כאשר גילה עצמאות בכהונתו בוושינגטון, שכל עתידו המדיני עמד בסימן שאלה. מי שנבון היה אז לכרות אתו, שמע החזיות קשות על הבן המהוגן והסורר הזה לא רק כפי אויביו כי אם גם כפי אוהביו.

אבל מה שקרה במלחמת יום הכיפורים איננו, כלכון הרבים „מחדל", כי אם מה שמכנים ההיסטוריונים „דבאקל", התמוטטות של קונצפציה מדינית־בטחונית שלימה. שלמרבה הטראגדיה נהלוה לה צוררות־הרים כנגד המופקדים על בטחון המדינה וגם המערכה הכבאית שהיתה צריכה לתכוך בסדה את ההערכה שאין לאויב לא יכולת ולא כוונה לשנות את ה„סטאטוס קוו" — לא הופעלה במלואה בעוד מועד. קריאתו של מר בגין „לכה לא קירבתם את הכלים, לכה לא גייסתם את הכוחות" עוד תהדהד ימים רבים באזני הדור הזה. אבל בכל הנוגע לאמונה השורת בסטאטוס קוו, אין לו ולחבריו כל יתרון על ממשלת גולדה מאיר. היפוכו של דבר. בקיץ 1970 גילתה הממשלה גמישות שהביאה לישראל רק טובה. היא שבה וגילתה אותה יכולת (נסיבות שבהן כבר אין לכך השפעה על עתידה) בסבא־ובהן על ההפרדה בחזית הדרום. ועכשיו בחזית הצפון. ואילו ראש גח"ל, שהיה בינתיים לראש הליכוד וקיבל חיזוק מן הקצה הקיצוני והאיראציונאלי ביותר של ההנעתה למען א"י השלימה, חתר — חושבני — על אותה טעות שטעה אז בהתנגדותו למהלך ששם קץ למלחמת ההתשה וחיזק את קשרינו הבטחוניים עם ארה"ב. הטעות של קיץ 1970 רודפת את מפלגתו עד היום.

קרה האסון הנורא, שהכה את כולנו בהלם. גם את ראשי מפלגת העבודה בכבשלה, אלה היודעים בלשון־העם כ„טבעת", בשל שורה ארוכה ועבוכה של מהלכים כוסעים ו„קריאה" לא נכונה של הלכי־הרוח בציבור. לא זו בלבד שאותה חבורה של סובי מנהיגיה של הנהגת העבודה לא הצליחה להתאושש ולאתר את השריפה, כי אם היא נכווחה כולה באש הזאת.

●

חוזרים אלי ימי המלחמה הראשונים. שוב ושוב אני חוזר להה שרשמתי לי אז, ואולי עוד אעלה אותם על הכתב בימים טובים ושקטים יותר. ישבתי כעתונאי בגיזרה הצפונית של חזית התעלה, גם אצל קלמן מגן ז"ל וגם עם הכוחות שלו. ראיינתי קצינים צעירים כמש בשובם, בעור שיניהם, מן המעוזים. הלב נשבר.

נסעתי אז ליום אחד (ערב סוכות) לתל־אביב בשביל להביא כתבה. סיפרתי מה ראיתי ושמעתי לאחד מעורכי העתון הזה, ותוך כדי דיבור חנקו הדמעות את גרוני. הוא לא הבין אותי. הוא היה סבור שאני מגזים. כולנו — ואת האמת — טרם עמדנו אז על מלוא משמעותה של רעידת־האדמה ההיא.

ביום השלושים לקלמן פגשתי קצין בכיר. והזכרתי לו את פגישתנו הראשונה, בשבוע הראשון והנורא ההוא. „כשאני חוזר ובוחן את המאורעות", אמרתי לו, „אני מגיע לכלל דעה שעד יום רביעי, ואולי עד יום חמישי לא היתה לכם הבנה ברורה על המצב לאשורו". הוא חלק עלי ואמר: „לא, לפי דעתי, התחילו הדברים להתבהר כבר ביום שלישי אחרי־הצהריים." כתום ארבעה ימי המלחמה הראשונים.

למה אני מספר זאת?

אותו יום, בתל־אביב, הסבתני באוזני עמיתי נגד „שהפרה; אויה, כבר כוכנן: לעולם לא אומר עוד מלה רעה על יהודי. שהרי אז ראיתי גם איזה כוח אדיר טמון בנו, כוח שגבר על אבדן־הדרך ואולת־הדרך של המנהיגות.

לפני שבוע נזדמן לי שוב, במקרי, לשוחח עם קצין בכיר. סיפרתי על לבטיהם של צעירים רבים שהזדמן לי לשהות אתם. על ספקותיהם, על דברי־האפיקורסות שאני שומע בפגישותי עם תלמידי בתי־ספר תיכון בגזיון, עם תלמידי מוסדות־החינוך קיבוציים, עם צעירים בוגרים. אני עדיין בהזדהות של המבוכה.

אמר אותו קצין בכיר, והוא הדברים ישארו חקוקים בלבי: „אתה צודק. הם אינם יכולים להיות אלא ההשתקפות של מה שמתרחש היום בארץ כולה. אבל אל תשכח את מה שהם אומרים, ראה כה הם עשו. את המלחמה עשו הם. הצעירים האלה, בזה מנותק בתוך מאגר אחד. שלא זה בכהונם עד לנגב האחרון. פעמים רבות עד שאבלה אינם האש. הבריזה את גודל המלחמה, אין כרטיב בהם."

למה אני מזכיר זאת?

●

אנחנו צריכים בתוקשה, לארגן את עצמנו לכך שהכל יהודה בבקוק דיוני הלאומיים.

חבל מאוד, שכך עלה בגורלה של אחד מן הטובים במנהיגי ישראל, בממשלה גולדה מאיר כולה. אילו קם שר הבטחון ואבא, יום אחרי שנפסקה האש, שהוא עושה עליו את האחריות, אולי היינו מגיעים כבר אז לאותה ההכרעה. אילו מיהרה גולדה להצריך את עצמה הזאת לעבור את המבחן הישראלית כולה, והיתה כזה היא המשבר. היתה באה ההכרעה.

ייתכן מאוד, שחלקים גדולים של הציבור — גם כי כשבעבר ועד עתה היו להמשיך המחאה — היו קוראים לגולדה לחזור בה מהתפטרותה. סבורה היא. שכך היה קורה. משום שהמבוכה האמיתית הנוכחית היא זו המוכבה לבעיותם העמוקות של חיינו. לא להשלכה הזהיר ובזה. כל אופיה של המחאה, בזה „חולשתה" הפוליטית אבל גם עוצמתה הציבורית, היא באחריות הגדולה — ישראל, לציונות, לעם היהודי.

אני אומר זאת לאחר שהמחאה, לאחר מבצע אחדים, היה אוזן האונגי לדברי של אחד בגיבורי ישראל ובן דורו וההורים לבבבו, יוחאי בן־נון, מראשי המחאה, אם לפי אנחנו התה בפיה וגלים של ההרים באלה.

●

אבל כל זה לא קרה. דיין לא התפטר. גולדה לא התפטרה. ישראל גלילי שתק כמו אבן. יגאל אלון נקרע למורים בין השקפותיו, שבמשך שנים היו מטרה לביקורת וללעג ועכשיו נתגלו כתורה המדינית הבשרה של הזמנה בתקופת לוקי־כאורות שלאחרי מלחמת ששת הימים, נקרע בין השקפותיו הכרות רבים, שהנה הגיעה השעה שייקרא לעמוד בראש הממשלה — לבין נאמנותו לחבריו.

זו אינה רק טראגדיה אישית. גולדה מאיר הירצה לא רק באור הגרוע של יום הכיפורים, כי אם כמופת של דבקות ציונית בבגרות הציונות. ישראל גלילי, חרף ההבדלות של כמה בן ההנחות המדיניות שאיכך לעצמו בתקופה שקדמה למלחמה, הוא אישיות חדה ונעלה שאי־אפשר לראותה פורשת אל הצל. יגאל אלון כמזג בתוכו תכונות של חשיבות ארצישראלית ופקחון מדיני. ביזוג כורכב ונדיר של מפקד ומדינאי, שלא נוכל כהב־כך לוותר עליו. מה שקרה הוא טראגדיה לכולנו.

אבל כל זה קרה. כל זה אינו ניתן לשינוי ברגע זה, ואין הצדקה לניסיון להתהדר לאחר את גלגלי המאורעות הנוראים האלה.

●

ההוכחה לכך — שחורף כל הנבואות, הצליח יצחק רבין לא רק לזכות ברוב במפלגתו המסוכסכת, כי אם להגיע יעוד לממשלה.

ידידות רבת־שנים שוררת ביני לבין משה שמיר, שפגישותינו הראשונות היו פגישות בין שני סופרים, האחד שקנה מקום בכותל המזרח בצעד רחב והרשים וחבריו הצעיר מכנו שעשה פסיעות כהוססות ראשונות. קשה לי להתפלמס אהו. אבל אחטא גם לכצפוני גם לדברים שאני מבקש לתת להם כאן ביטוי אם לא אעשה כן.

כל פעילותו של משה שמיר נגד מאמצי ממשלת ישראל ומזכיר המדינה האמריקני להשיג הסכם־הפרדה בינינו לבין הסורים אינה מובנת לי, והסגנון החדש הזה זר לרוחי, ואיני פטור מן החרדה שכצעטים אלה אינם מחזקים את כוח־עבודתנו כי כסייעים לזרוע מבוכה ופחד־חורבן בלב הציבור.

כל זה הוא עדיין בגבולות המקובל במחלוקת פוליטית. באמרו האחרון („רבין בליכוד 61"), מקרבו אל מה שמכונה בעגה האמריקנית, „השוליים המטורפים". לא עם דעותיו אני בא להתפלמס, כי אם עם איזה מין בלתי־נסבל ונטול־בסיס, הבא לידי ביטוי במשפט: „ביום ייסודה של המדינה לא היתה עוד ממשלה שהיתה, כל־כך לרוחם של נאמני־הקרמלין בתוכנו — כמו ממשלת רבין..." וההמשך, בדברו על רבין ועל קיסינג'ר (ו/או ניקסון) הוא קובע, שטובת העם האמריקני והעם היהודי „תלויה היום בכך שהם יצליחו להיפטר בהחלטת האפשרית מפושטי־הרגל העומדים בראשם".

ובכן, כדאי אולי להזכיר, שבראש ממשלת ישראל, זו הבהלת את המריס הזה, עומדת גולדה כאיר ושותפים להחלטות כל שלוש־ אמוני־ישראל מן המפד"ל, שלא להזכיר את גלילי ואלון שהם אינם (ואולי גם את כל אלה כולל שמיר) כנאמני־הקרמלין, ואם יזכו לחתום על ההסכם, יהיו הם — הלא רבין — ראויים לדיבור הלא־אחראי הזה של „פושטי רגל".

●

זאת היא כמובן הפוכה:

אנחנו נכנסים להגיע לאיזושהו הסדר שיתן לנו את פירוזה־הבטיחה, בלי שיסכן בהתאזה את מדינת ישראל. מלחמה ודאית גרועה ברגע זה יותר כסיכוי אפשרי להסדר.

כך גם הממשלה: ממשלת 61 עדיפה בהכסך לעיפה של ממשלה בהפוגה. משה שמיר אינו מגיע אכן לממשלה גולדה באיר. הוא יודע, שלא הקים ממשלה ליכוד לאור על הבסיס שנתן לו ביטוי בבחירות־הרעב.

האלטרנטיבה, אם כן, היא תוהו ובוהו במשך והולך, ריב אחים נורא. השלה שיכר צים באדם שנבחר באורח הדימוקראטי ביותר על־ידי מפלגתו, שהוטל עליו התפקיד על־ידי נשיא המדינה ואשר לא ייבחר אלא אם כן ייזכה ברוב בכנסת.

ממשלה כזאת לא תהיה ממשלת „נאמני הקרמלין", ממשלה „פושטי רגל". בראשה יעמוד אחד מטובי המפקדים של עם ישראל, בגבור מזהיר, ישראלי שרשי שאינו זקוק למעודת־כשרות. אם נפסקפו בעבר של כי־ לנו, גלה שיצחק רבין אינו עומד אכנם בקיום שבעל־ההכונה הזה עומד אבל גם בזכות הבצלאלי שבצר פעם חברי כמוה לא עבר יצחק רבין מימיו...

●

כל זאת אני אומר בתוך החרדה לעתידי הצעירים:

אנחנו זקוקים לשיקום לאומי. אנחנו זקוקים לריכוז כל כוחותינו בהחזרת האמון שלנו בעצמנו. שמונה חדשים עיסקים ראשי המביל בצירים עצמם, בצפה שאנחנו זקוקים לשיקום הצבא, לשיקום החברה, לשיקום אמונתנו בעתיד המדינה.

ואילו ההעבדה ההיסטורית הזאת — קונייטרה או החורבן ישראל — כולכה את הצעירים אל האבדנה בעתיד. כי אם אל ההיאושת... כשם שיש הבוטנות שבאלית. יש גם, חושבני, הבוסריה יבנית. גם כיחן פאלריוטיום יכול לזרוע יאוש.

●

ממשלת רבין היא התחלת תקווה טובה. הייתי רוצה לראות את יגאל אלון בראש משרד הבטחון. אבל גם שמעון פרס איני הבינו, ובטחון ישראל אינו זר לו יותר כאשר לעשה שמיר. ואם יהיה יגאל שר החוץ — בוודאי אשר לו להבצא בחוץ לממשלה — יהיה לעצמאות ישראל בלי־ויתור לא יע הכה רבין בצביה שיוסיף כוח לממשלה כולה.

העיקר הוא שנפסיק לאכול איש את בשר רעהו. שנתחיל לעבוד. לארגן את הספר ואת הצבא ואת בית־הספר ואת בקובוה הצבורה יותר מכל — את הבטחון בעתידנו.

ואם תפיל הממשלה הזאת — שצריך לאחל לה הצלחה — כלך לבהירות. אני בצד. אין לי ספק, שיתברר אז מה באמת רוצה רוב הציבור. לא חזרה לאליטה שלפני יום הכיפורים. לא אודרה של קדחוכיו. לא הזאבזה בן התקווה.

אנחנו רוצים לחשוף את כחנו, להחזיר הלוכה של אחריות, של רצינות, של זהירות. ואם עדיין צפויים לנו בקתנים קשים, להתכונן להם, מתוך בגרות, אחריות ובלי בעקה.

עושי דברם של המחבלים

...עוד להכחשות הרשמיות, ...ליחי המחבלים — חדרו הם חדרו לצפת בזמן ...ז הקורבנות של הטבח ...ת, גירשו משם את נשיא מדינת ישראל, פרופסור קציר, ופגעו בסגן ראש ...ה, יגאל אלון. אמצעי ...ית הממלכתיים המעיטו ...ם הפרשה, כדי למנוע ...וסיה פוגבת נפש נור־ ... וכדי לא לגרום סיפוק ...י המחבלים.

...את, לא היה זה מקרה ... מסוגו. למחרת הטבח ...שמונה, הופיעו שליחי ...ים ברחובותיה של ה־ ... גירשו משם פועלים דרוזים ואף היכו את בני משפחתו של חייל דרוזי פצוע, ששכב בבית־החולים.

הכיסה מוכרת מהעבר הרחוק והלא־רחוק: לאחר חבלות בירושלים ופיגועים בתל־אביב, מופיעים עושי דברם של המחבלים ומכים באורחים ערביים שלווים המזדמנים במקרה במקום. בכל העולם מתפרסמים צילומים של ערבים מוכים על לא עוול בכפם — והנזק שנגרם לישראל בפעולות אלה הוא לעתים חמור יותר מהנזק שנגרם בפיגוע המקורי.

אירגוני המחבלים יודעים היטב, כי פגיעות באוכלוסיה היהודית עלולות להסיל אותה ולחזק את ההלוסנה המחרפת לעמוד במאבק שנגזר עליה. אבל התנגשויות בין יהודים לבין דרוזים וערבים גורמות קרע בין אזרחי המדינה ומחלישות את יכולתה של ישראל להלחם באויבים מבחוץ.

המקרה שבו נאלץ נשיא המדינה למלט נפשו מהלוויה שנערכה בעיר ואם בישראל הוא גולה הכותרת של המלחמה הפסיכולוגית שהמחבלים מנהלים נגד ישראל — במקביל למלחמת הדמים.

יש להדגיש, שאירגוני המחבלים אינם מבצעים פעולות אלה במישרין, אלא באמצעות שליחים. סוכנים אלה מתחפשים בשמות הקורבנות לכאורה. הם מנצלים את מצוקת השכולות כדי לעורר מהומות והמשטרה איננה מעזה לגעת בהם לרעה, מתוך רחמנות, מבוכה והרגשת אשם.

בני המשפחה של הקורבנות אינם שותפים למעשי האלימות הללו: הם מבכים את יקיריהם ויושבים שבעה. הם לא יהפכו את הלוויית בניהם להפגנה פראית ולא יבזו את נשיא המדינה הבא להפרד מיקיריהם. כפי שאמר אב שכול מקרית־שמונה: „אל תשמעו בקולם ואל תתנו להם קיוסקים — אנחנו לא דורשים שום דבר בשביל המתים שלנו. הם לא מתו בשביל שאנחנו נקבל משהו".

שליחי המחבלים הם מיעוט, המחכים להזדמנות להכות בנציגי השלטון בלי להסתכן בתגובה נמרצת. הם עושים את מלאכתם של המחבלים נאמנה, אפילו אינם יודעים זאת. הם לא מתכוונים לכך והיו נעלבים עד מעמקי נשמתם אילו האשים אותם מישהו בהמיכה במחבלים.

هكذا من الأصل

מעלות: חקירה מיוחדת

„מחצית התלמידים בוכים ומחציתם רועדים, והעיקר כל המורים נעלמו..."

מה אומרים המורים מבית הספר בצפת על ההאשמות שנטשו את תלמידיהם במעלות

מאת אהרון דולב

„...פחד איום תקף אותנו... ישבנו מתוחים ועצבניים... כל גופנו רעד מפחד... מחצית התלמידים בוכים ומחציתם רועדים, והעיקר, כל המורים נעלמו..." הדברים נרשמו בידי תלמידה אלמונית, אחת מבנות־הערובה במעלות — אולי ברגעי חייה האחרונים. פיסת־הנייר, אשר עליה תיארה את האימה מחד, ואת התנהגות המורים מאידך, נמצאה לאחר השבת, בלתי־חתומה וספוגה כתמי־דם, בחצר בית־הספר במעלות.

היה זה הניצוץ, שהתלקח בהדירות ליבה אש זרה בצפת. עם היוודע דבר מינוי ועדת חקירה ממשלתית, לבדיקת האשמות על הזנחה, הפקרות ומחדלים בהתגוננות, הופנו רגשי המחאה והזעם כלפי המורים, אותם מלווים־בוגרים, שמילטו נפשם ונטשו את התלמידים במלכודת המוות.

עוצמת המחאה והמלצות השכיחה בלב ציבור הורים דתי אף את דברי הדיל — אל תדין את חברך עד שתגיע למקומו. הכביהו אפילו את יגוני הילדים עצמם, זה הספיקות הנוקבים והאופפים את ארגוני המסע הטראגי. הקריאה לעשיית שפטים בבוגרים כהפה את צפת, ואיומים גלויים במעשי לינץ' ניכרו באוויר.

איכתו של פורקן אלים המשמש יבא, ירדה על צפת.

לבית הספר התיכון הדתי, פרצו אחיה של אחת התלמידות הנספות ואיימו להעלות את הבניין באש, אלא אם כן יימסר לידיהם רשימת „הנידונים" — מורי בית־הספר — ושמותיהם וכתובותיהם.

רבים ידעו לצטט כפי בני משפחותיהם של התלמידים הנרצחים: „רק נגמור עם ה„שבעה" — נרצח את כל המורים".

שלושה שהושעו

בתחילת השבוע, ערכו ראש העיר, אהרון נחמיאס וממלא מקומו, הממונה על החינוך, דוד בוכניק, ביקורי ניחום אבלים בבתי המשפחות השכולות. הם חזרו „נחרדים ומזועזעים", כלשונם, מפוצם ההאשמות כלפי המורים. מיד שילמו השניים מס כבוד להיסטריה אירראציונאלית, ויצקו שמן על מדורת ההסתה. במקום להתנית את משפט־ההמון, הודיעו על עריכת דיון, קפטו את המורים והורו את דינם להשעיה: „אי־אפשר לעבור לסדר היום על התנהגות המורים", קבע ראש העיר.

שלושה הושעו: מפקד המסע, מדריך הגדנ"ע בבית־הספר התיכון־דתי בצפת, יונה אברוסי; סגנו למסע, מחנך הכתה י', ציון כהן, המורה ללימודי־קודש, הרב יוסף עמר.

משפט־הפיסוי העביר על דעתם גם את המורים עצמם, ובעיקר את בני היתום, ובמהרה נתגלו גם התנצחות מכוערות על השכבות תדיות הפולת חרפה וקלון בזולת. אשה מורה שביקר עצמה הוד כדי נפיחה בלתי־כוללת מחוץ בית־הספר, טענה, כי האחרים ברחו, אבל בעלה הוא היחיד שקפץ כדי להציל — הראיה שנפגע.

קרובי משפחת מורה פצוע, שניסה מהוץ לבניין, הוכנס אליו על ידי המחבלים ונשאר בו עד הסוף המר, כפיצים ברבים: הוא הגבר היחיד בין המורים. כל האחרים — פחדנים.

המורה שנשארה

אך, אפילו שאלת גבורתו האבסולוטית של מורה זה, איננה עומדת במבחן עובדתי, מן הטעם הפשוט: הוא היה המורה־הגבר היחיד, שלא קפץ ולא נמלט על נפשו — מסיבות הידועות לו — אך לא היה המורה היחיד שנשאר עם התלמידים:

פצועה מכדורי המחבלים ומאושפזת בבית־החולים נהריה — אמרה המורה לספרות, תלמה צדנה סמולוביץ, שגם היא נהתה במחיצת התלמידים עד הסוף המר: „אינני מקבלת את האשמות נגד המורים. בכלל אינני מבינה איך אפשר לדון הכות להוציא משפט על תגובותיו של אדם ביום הלם, הנתון בסכנת־מוות"...

מבין עשרת הבוגרים, שנלוו למסע הגדנ"ע, שנהל בצפת ובמחנה בבראגדיה במעלות, נבחו הביתה עם סגל מורי בית־הספר התיכון הדתי: מדריך שיעורי הגדנ"ע, מארגן ומפקד המסע, יונה אברוסי, בן ה־24; מחנך הכתה י', המורה ציון כהן, 26, שמונה לתפקיד סגן מפקד המסע; המורה לתלמוד הרב יוסף עמר, כבן 30; המורה לנגרות, פנחס ועקנין, והמורה לספרות, צדנה סמולוביץ; בין חבורת הבוגרים הנוספים, שנלוו למסע, נמנו שתי אחיות בית־החולים בצפת — האחות רבקה חנאי והאחות מ"מ נרקיס מרדכי; מיכה, נהג המכונית השכורה, של חב' „המטייל", ושני חיילים בחופשה, רב"ט גבי אלפסי וטוראי מאיר עמר, שניהם בוגרי התיכון הדתי בצפת, שהצטרפו לטיול, על פי בקשתם, ונטלו עימהם את נשקם האישי, שני „עוזים".

ששה שנטשו

ששה בוגרים — מורים ומלווים אחרים — נטשו את התלמידים ונמלטו בקפיצה מחלון הקומה השנייה של בית־הספר „נתיב מאיר" במעלות. מהמכבם של הדברים, עוד נראה, כי לא היה זה מקרה, שהוא הבוגר, הנושא באחריות ראשית למסע, מדריך הגדנ"ע יונה אברוסי — ביצע ראשון את הקפיצה אל החופש, קפיצה אינסטינקטיבית, באשר ביצעה שתיים־שלוש דקות בלבד לאחר שעמד על הוראה האיומה, כי מחבלים אכן השתלטו על בניין בית־הספר.

אברוסי קפץ, כאמור שתיים־שלוש דקות בלבד אחר שחדרו המחבלים לבניין. אולם, עוד קודם לפני כן, בעוד במהלה, החייל גבי אלפסי, טיפין בקומת הבניין התחתונה, בקירבת דלת־הכניסה, וכיד עם כניסת המחבלים — כשהם מובילים עמהם את המורה לנגרות פנחס ועקנין — שנתפס על־ידיהם בחוץ, כשהוא ישן בתא מכונית ה„חלון" השכורה מחוץ לחצר בית־הספר — הבק אלפסי דרך הדלת ונמלט החוצה...

שאלות נוקבות הקיטורות בנסיבות הכניסה לבניין בית־הספר, בדואר ויצלה, בין השאר, דלוקבו על־ידי ועדת החקירה: כיצד השאירו שני החיילים את נשקם האישי, שני ה„עוזים", ברכב שחנה במרחק כ־25 מטרים מחצר בית־הספר? כיצד נגעלו שני ה„עוזים" של החיילים ביחד עם שני הרימונים האנגליים שניתנו למארגני המסע, ב„באגז'", והמדע המורה לנגרות, שהשכיר לילה בהליכה בתא המכונית כדי לשמור על הנשק, הלך לישון ללא נשק צמוד לגופו?

מכל מקום, אותה אי־בקיאות באחזקת גם את מנוסת הבוגר הכבד ספקח בעקבות יונה אברוסי: המורה ציון כהן, סגנו של מדריך הגדנ"ע בפיקוד על המסע, והבא אחריו ביציאה באחריות למסע. היה זה כהן שהסיר את הבריח מעל דלת הבניין, והניח למחבלים ולמורה ועקנין, המאויים באקדח, להיכנס אל בניין בית־הספר.

כהן הובל על־ידי המחבלים אל הקומה השנייה, התלבש דקות אחדות בטרם שהחליט להצטרף אל אברוסי בקפיצה מן החלון. על הביא שהדחף את שניהם להימלט, באותו שלב מוקדם, כלומר כיצד עם הודעת המחבלים — עוד יסופר להלן.

בעוד המחבלים מעוררים את התלמידים, מגבל גם נהג המשאית, מיכה, את המהומה, מגיח אל החלון וקופץ.

אחריו קופץ גם החייל השני, מאיר עמר. ואילו, כשעה לאחר־מכן, כלומר בסביבות 5.00, או כיד לאחריה — צנחת גם הרב־המורה יוסף עמר, על מגרש האספלט המשתרע תחת חלון הבריחה. הרב עמר, לדבריו, לא קפץ אלא נדחף החוצה, בלחץ הנוצר לרגעים, על־ידי הנוצאים אל חלון הבריחה. הוא נפגע מן הנפילה, ר שעה שאחד המחבלים ירה לעבר הנמלטים, נגרר הרב אל מחוץ לתחום הסכנה, בידי שנים מתלמידיו וכך ניצל.

יותר מאוחר נצטמצמה נוכחותם של הבוגרים במחיצת הילדים — כארבעה לשלושה. אך, זו הפעם ביוזמת המחבלים עצמם. האחות, נרקיס מרדכי, ובידה רשימת המחבלים המבוקשת כתנאי לשיחרור בני־הערובה, משוגרת החוצה בפקודת המחבלים.

שלושה בוגרים בלבד יותרו עתה עם הילדים, במלכודת המחבלים:

האחות רבקה חנאי, המורה לנגרות פנחס ועקנין והמורה לספרות צדנה סמולוביץ.

סיפורו של מדריך הגדנ"ע

כלום מפקד המסע, מדריך הגדנ"ע יונה אברוסי, הפקיר את פקודיו הצעירים, בבקשו למלט נפשו?

יונה בקורזל הדיבר, מבהצצ־הקומה, הולה בך עינים שחורות, עד רגיזה, ומשיב על כך בשלילה מוחלטת. ההיפך מזה הוא הנכון, לטענתו. רק לאחר־מעשה, כשהחל בפינוי גוויות התלמידים הנרצחים ד עכירות צבועים שותתי־דם הוחשו אל תחנת פינוי הנפגעים, רק או החל להיטר עצבי שבא שעה מתכנה להדף אינסטינקטיבי והחליט לבצע בקפיצה־תשיה; אולי שומה היה עליו להישאר במחיצת תלמידיו ולהצטדק דלספוד את ריוום בשעה הקשה? אילם, כאמור, הספקות תלוים החלו לכרסם, רק לאחר מעשה: „מן הרגע הראשון הרגשתי שלא אוכל להלים עם הורהראציו. הנשק נשאר בתוך. הייתי חייב להגיע אליו."

יונה אברוסי, בן־קובים להיש יהודי, עלה עם משפחתו כשהיה בבלאות לו שנה. משפחת צפת עברה המשפחה לבגורי־קבע באחד מבתיה הישנים של השכונה הכורדית העתיקה (הארס־אל־כורד), שנהרסה בינתיים.

מפקד המסע הטראגי, מדריך הגדנ"ע בבית"ס התיכון־דתי בצפת — יונה אברוסי, בן ה־24.

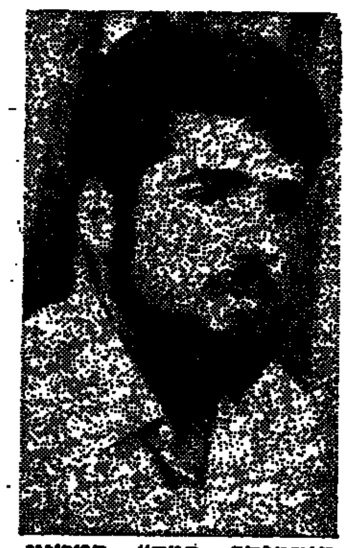

סגן־מפקד המסע הטראגי, מחנך כתה י' בבית הספר התיכון דתי בצפת, ציון כהן, בן 26.

בבית־הספר של אגודת־ישראל, לר בך יונה בשקידה. את שיעוריו הוא נהג להבין בחיק הטבע, תחת צמרות העצים הצלים על מעיין עין־ביטמה. בגמר בית־הספר. הוא זכה בגמול על שקידתו, כאשר המחנך כולל אותו בין נבחרי המחזור, הראויים לסיוע כספי להמשך לימודיהם בישיבה התיכונית. הפרידה מצפת, וסביבתה קשה עליו: „הכרתי כל שביל, אהבתי כל אבן".

יונה עובר לישיבת בני־עקיבא בכפר־יעקב, ולומד מחצית היום לימודי־קודש, ובמחציתו השכלה תיכונית רגילה, לרבות שיעורי ספורט: „זו היתה תקופה נהדרת. הרבינו לטייל בחיק הטבע. מנהלת התיכון שמה דגש על גיבוש חברתי ומשמעת פנימית. חינכו אותנו לנורמות של התנהגות טובה, בתוך משטר בית־הספר ומחוצה לו, והחדירו בנו מצוות של השטה עזרה הדדית ועזרה לזולת. בפגרות מלימודים, כשחזרתי הביתה לצפת, יכולתי לחוש בשוני מהותי בינינו לבין בני גילנו ברחוב".

הפשיטה לפתח־לנד

בשנת 1968, בגיל שמונה־עשרה מסיים יונה את הישיבה התיכונית, מקבל תעודת־בגרות, שוהה חודש בבית הורים ומתגייס לחטיבת גולני. מן הטירונות, הוא הולך לקורס מ"כים, עובר שנת אימון חורף קשה ויוצא לפעילות מבצעית בתקופת מלחמת ההתשה. התעסוקה המבצעית מביאה אותו ואת יחידתו בכל גזרות התעלה, בבקעה, בגבול הצפון ובקצוי הרמה הקדמיים. בשנת 1971, לאחר סידרת פיגועים וירי קטיושות על קרית־שמונה, משתתף יונה בפשיטה הגדולה על אזור פתח־לנד, ושוהה שלושים ושניים שעות בתוך לבנון.

הכרתות גורמי הבטחון, לאחר שבת מעלות, הזכירו ליונה את הפקודה שניתנה, לו וליחידתו, עם ההסתערות על קני המחבלים ב„פתח־לנד": לפשוט על המחבלים ולהרוג בהם בכל מקום שיימצאו. בתפקודו האישי כמפקד כתת מקלעים כבדים, הוא מקיים את הפקודה, כלשונה, בידי רב ויעיל, ולאחר הפשיטה הוא עובר עם יחידתו, במצעד נצחון, ברחובות קרית־שמונה, שרבים מילדיה המריעים ללוחמים יהיו, לימים, לתלמידיו בשיעורי הגדנ"ע.

כמדריך גדנ"ע יונה אברוסי הוא עובד המחלקה לפיקוח על הגדנ"ע במשרד החינוך, ומשרתו המלאה מתחלקת בין שלושה בתי ספר תיכוניים דתיים — צפת, מירון וקרית־שמונה: „בשיחות אישיות אני מזהיר את תלמידי בתיכון הדתי 'המתמיד', בקרית־שמונה, ומזכיר להם את אותה פשיטה ואת מצעד הנצחון שבא בעקבותיה".

לאחר השבת בקרית־שמונה נזקקו תלמידיו של יונה לעידוד נמרץ, באשר בית־הספר „המתמיד" שכל בשבת, את מזכירתו פני ציפורה ז"ל, שנספתה בביתה עם שלושת ילדיה הקטנים.

מודעה בעתון

בתום מלחמת־ההתשה משתחרר יונה משירותו בצה"ל בדרגת סמל, וחוזר הביתה לגזרת הגליל: „עוד לפני השיחרור התלבטתי בבחירת מקצוע או תעסוקה אזרחית, ואז נתקלתי במודעה בעתון, כי מבוקשים מועמדים להדרכה בגדנ"ע. התנאים הדרושים והאימו: משוחררי צבא בדרגת סמל ומעלה; תעודת־בגרות ונסיון בהדרכה בצבא. נמשכתי לזה. אהבתי את חיי הצבא. השירות ביחידה קרבית הביא לי סיפוק. הרגשה שאני שומר בגופי על משפחתי ועל כל היקר לי. בהצטרפות לגדנ"ע באזרח, ראיתי כמין קיבה למסגרת חצי־צבאית, אבל ובעיקר רציתי להישאר בעירי, בצפת, ומשרת מדריך גדנ"ע איפשרה לי זאת".

יונה כותב למשרד החינוך ומופנה לסמינר קיצי למדריכי גדנ"ע, המתקיים במשך חודשיים במגדיאל. לאחר מכן הוא עובר השתלמויות מטעם המחלקה לפיקוח על הגדנ"ע, לרבות הכרת צידי טיולים ומסעות. בספטמבר 1971 מתחיל יונה לשמש כמדריך גדנ"ע, תחילה בשני בתי ספר תיכוניים דתיים — בטבריה ובצפת. שנה לאחר מכן נתוספת קרית־שמונה לתכנית ההוראה שלו, ובשנה השלישית הוא מקבל להדרכתו את חטיבת־הביניים במירון, וחדל ללמד בטבריה.

דף המסע

שיעורי הגדנ"ע בהדרכתו, כוללים מתנאות, שדאות, עזרה ראשונה, אירגון מסעות, ספורט־סגון, ספורט שימושי שתי שיחות שנתיות בנושאי בטחון ושבועיים לפני היערך המסע השנתי — שתי שיחות הסבר: אחת על הרקע הגיאוגרפי וההיסטורי של איזור המסע, הכרת האיזור על המפה, חלוקת דף־הסבר. שיחה שנייה — ארגונית: כיצד מתארגנת היציאה למסע, ובסיומה מקבלים התלמידים דף־מסע, כפי שאכן קיבלו ערב היציאה למסע הטראגי האחרון. שם המסע, שנקבע בידי כרצהם במעלות: „כמסע־בים־לים": מן הים התיכון (נהריה) עד לכנרת (טבריה). אף כי לפעם זו תוכנן המסע במצפה־בירייה, הסמוך לצפת.

על דף המסע, מצאו התלמידים את הגדרת מטרותיו:

1. הכרת איזור הגליל המערבי מבחינה היסטורית, גיאוגרפית ובטחונית; 2. פיתוח הכושר הגופני; 3. טיפוח יחסי אחוה ועזרה הדדית בין התלמידים. דף־המסע כלל הוראות התנהגות במסע. לדוגמה: יש להישמע להוראות המדריך והמלווים. אין להוציא ידיים או ראש מבעד לחלונות המשאית. אין להרים חפצים חשודים, ובמקרה של מציאת חפץ חשוד, אין לגעת בו, אלא יש להודיע מיד למדריך או לאחד המלווים.

נוסף לדף־המסע, מצוי בידי הנהלת בית־הספר גם תדריך־קבע, שהוצא בידי המפקח על הגדנ"ע במשרד החינוך, המסמך מתימת המדריך בתפקידו כמפקד המסע. התדריך מיועד גם למדריך הגדנ"ע השני בבית־הספר, האמור לשמש כסגן מפקד המסע. אך, הואיל והמדריך הגדנ"ע השני על־תקן בית־הספר התיכון הדתי, משרת בבילואים מאז תחילת שנת הלימודים — נבחר מחנך הכתה י', המורה ציון כהן, לשמש כסגן מפקד המסע.

התדריך למדריך ולסגנו, מחייבם ליטול תיקי עזרה ראשונה (תיק אחד לכל 25 תלמידים), שתי אלונקות — אחת גדולה, שניה מתקפלת. המדריך מצווה להקפיד על כך שהתלמידים יחבשו כובעים בשעת המסע הרגלי, וכן להצטייד במכלי מים. על המדריך להגיש למשטרת ישראל בקשה לאישור עריכת טיול בתוך תחומי הקו־הירוק; ולפנות לקבלת אישור מצה"ל, כאשר מסלול המסע עובר מחוץ לתחומי הקו־הירוק.

87 תלמידים שלא השתתפו

יונה אברוסי מלמד שיעורי גדנ"ע בכיתות ט', י', י"א, המונות בסך הכל 190 תלמיד ותלמידה. מסע גדנ"ע הוא מסע־חובה החלק בלתי נפרד בברכת הלימודים, וזאת בהתאם להנחיות משרד החינוך והתרבות. שיחרור ממסע ניתן מטעמי בריאות, בתוקף אישור של רופא בית־הספר. כבר בשלבי ההתארגנות המוקדמים, המציאו עשרים תלמידים את האישור הרפואי הפוטר אותם מחובת ההשתתפות במסע. ברם, עד לנעילת רשימת משתתפי המסע, מתברר, כי מספר המבקשים להשתמט מן המסע עולה הפעם על־כל המשוער, וללא תקדים בהיקפו. 67 תלמידים נוספים לאלה שנפטרו מטעמים רפואיים, הביעו סירוב להשתתף במסע.

מנהל בית־הספר נהג בהתאם להנחיות משרד החינוך, כאשר הזמין את הוריהם והסביר להם את חובת ההשתתפות במסע. חלק מההורים עמדו בסירובם מטעמים מטעמיהם, חלק ביקק התנגדותו בדאגה לשלום הילדים, עקב המצב הבטחוני בארץ. בסוף השבוע שעבר נאלץ מנהל בית־הספר התיכון הדתי בצפת להימלט מן העיר, מזעמם של הורים פורעים. אולם, מספרם הגבוה של משתמטי המסע עשוי לשמש כעדות נאמנה, כי בניגוד להאשמות ההורים, העדיף המנהל התעלמות מהנחיות משרד החינוך, על אכיפת היציאה, ופטר יותר משליש התלמידים מחובת ההשתתפות במסע...

ההכנות למסע

במוצאי יום הכיפורים מגויס יונה אברוסי ויוצא אל מקום הריכוז של יחידתו, וממנו אל הקו הקדמי בגיזרת רפיד שברמת־הגולן. בגמר קרבות־ההבלמה, הוא מוזק ומסתער עם יחידתו את איזור החרמון, ועם כיבושו, מאייש את הקו הקדמי במובלעת. כאן הוא משרת במשך ששת החודשים הבאים.

יונה משתחרר וחוזר הביתה, לאחר פגרת הפסח. המועד המקובל לעריכת המסע השנתי, חלף מכבר. לפיכך, אחת מפעולותיו הראשונות, עם שובו להדרכה, היא קביעת מועד היציאה למסע. לצורך זה הוא מעיין בלוח השנתי. התאריכים 14 (יום ג'), 15 (יום ד'), 16 (יום ה') במאי „נופלים" בשבוע נטול־חגים (מסע הוא חלק מתכנית הלימודים, ואין לקבעו בימי חופשה), ולפיכך: „קבעתי לתומי את מועד המסע לתאריכים אלה. מה גם שהעדפתי, כי גמר המסע יפול ביום ה', כך שיום ו' יהיה היום־לאחר־המסע שהוא יום חופשי מלימודים, וביום א' יחזרו התלמידים לבית־הספר כשהם רעננים".

כאשר התלמידים המבקשים להשתמט מן המסע מתרבים והולכים, מתקשר יונה עם לשכת המפקח המחוזי על הגדנ"ע במשרד החינוך בחיפה, מדווח על כך, ומבקש את חוות־דעתו של המפקח: „התשובה היתה — מי שיוצא — יוצא. החתמתי את ההורים המתנגדים על טופס פיתוח, והתלמיד נשאר בבית".

שבועיים לפני מועד היציאה למסע, יוצאים שלושה — בהתאם לנוהל — לסיור בדיקת מסלול מוקדם: מפקד המסע, המדריך יונה אברוסי, סגנו, המורה ציון כהן והמפקח על הגדנ"ע במשרד החינוך המחוזי בחיפה. הם נוסעים מצפת לנהריה, ולגשר עבדון, וממשיכים לאורך יתר המסלול: דרך נחל כזיב, מונטפור, מעליה, מעלות (מקום הלינה הקבוע בתכנית המסע המקורית), מושב צוריאל, חורפיש, הר מירון, ספסופה, מירון, עין־זיתים, מצפה־בירייה. סיום.

„עברנו את כל המסלול בסיור המוקדם. בדקנו מבשולים ואיתרנו מקורות־מים".

בשובו מן הסיור המוקדם, ממלא יונה טופס „הודעת מסע", המיועד להעברה אל הפיקוח על הגדנ"ע; מנהל בית הספר חותם על הטופס, הנשלח להעברתו.

יונה אברוסי וציון כהן יוצאים יחדיו לתדריך מוקדם מפי המפקח המחוזי בחיפה, ושם הם מקבלים את האישור ל„הודעת המסע" שהתקבלה ואושרה.

האישור לטיול

ב־29 באפריל ממלא יונה אברוסי את טופס „הבקשה לאישור לעריכת טיול" מטעם משטרת ישראל (ראה תצלומים בעמוד זה). הוא ממלא אותו בפירוט נקודות מסלול המסע ותאריכיו, ומגישו לאישור למשטרת המרחב בצפת. ימים נוקפים וטופס האישור בושש להגיע. כאשר שלושה ימים לפני מועד היציאה למסע, עדיין מתעכב האישור, מעורר העיכוב את דאגתו של יונה. הוא מתקשר עם משטרת צפת, טלפונית, ומופנה אל אישהו בשם „יוסי", המאשר, כי האישור בידו ומבטיח להעבירו מיד. לכתורת, ביום א' 12 במאי, משמע, יומיים לפני היציאה למסע, מגיע אישור המשטרה ובו, בסעיף ההגבלות ה־8 מופיעה, בכתב־יד ובהדגשה קווית, התוספת, האוסרת לשנות את מקום הלינה בליל המסע הראשון, כלומר הלילה הגורלי שבין ה־14 ל־15 במאי.

בטופס הבקשה שמגיש יונה אברוסי לאישור המשטרה, הוא מציין שני מקומות לינה, העולים בקנה אחד עם מסורת הלינה באהלי סיירים, בין עצי החורשה, הנהוגה במסעות הגדנ"ע, ואשר בה נחנכה יונה שבו בשעת המסעות שאירגן בעבר, מאז נכנס לתפקידו כמדריך גדנ"ע בבית־הספר:

1. לילה ראשון — לינה בחורשה ליד בית ההבראה של מעלות; 2. לילה שני — לינה בחורשה בסביבת מירון.

נאסרה הלינה מחוץ לישוב

בסעיף ההגבלות ה־8, שבו מופיעה, במקור, הפיסקה: „אסור ללון מחוץ לישוב", הוסיף האחראי במשטרה, שחתימתו ושמו (גלילי) מופיעים על־גבי טופס האישור — שתי מלים בכתב־יד: „ולא בחורשה":

„ביקשתי לינה בחורשה מעלות, ליד בית ההבראה, גם בכוונה שידעתי, כי במרחק כ־500 מטרים מן המקום, מצוי בסיס משמר־הגבול בתחנת משטרת מעונה. בעצם, היה זה המפקח שהציע ללון באזור חורשה. המפקח הודיעני, כי מיד לאחר שנתארגן ללינה בחורשה, עלי לגשת לבסיס משמר־הגבול ולמסור הודעה על הימצאותנו בחורשה הסמוכה אליהם".

כשהגיע האישור ובו האיסור ללון בחורשה — דאג יונה למלא אחר הוראת המשטרה ולשנות את תכנית הלינה המקורית. הוא התקשר עם העירייה במעלות, והוצע לו בית־הספר „נתיב מאיר" לאיכסון 103 התלמידים ועשרת המלווים בליל המסע הראשון: „יום לפני היציאה הסכמתי לינה בהנהלת בית־הספר".

בידי מפקד המסע נמצאו עתה כל האישורים הדרושים לעריכת המסע. האישור הבטחוני מטעם המשטרה. אישור מטעם לשכת הבריאות המחוזית, ואישורו של המפקח המחוזי על הגדנ"ע במשרד החינוך:

שני רובים ושני עוזים

„המשאית שהוזמנה בחברה „המטייל" אחרה לבוא, ויצאנו למסע בשעה 7.30 בבוקר, באיחור של שעה. היות והפיקוח על הגדנ"ע אוסר יציאה למסע עם נשק אוטומטי, מטעמי זהירות, נמסרים לאחריותם של מפקדי המסע שני רובים — לצרכי הגנה, למראית־עין בלבד, שכן יעילותם של שני הרובים האנגליים, שחויבנו את המסע „מיכאליים", בנסיבות התקלות או הקרבה, מוטלת בספק. בכל מקום, הרובים הוסיפו על־גבי המשאית ונשארו עליה עד שהגיע המסע למעלות. אלא, שבפעם זו, מצויים היו, בידיהם של שניים ממשתתפי המסע, שני „עוזים" — אמנם בניגוד מפורש להוראות הפיקוח. את ה„עוזים" הביאו עמם שני החיילים בחופשה, בוגרי בית־הספר התיכון הדתי בצפת, שביקשו להצטרף למסע: רב"ט גבי אלפסי, שאחותו שילה נספתה אחר־כך בטבח שערכו המחבלים והוראי מאיר עמר.

למרות שבידו מצוי, כאמור, אישור בטחוני מטעם משטרת ישראל, נהג יונה אברוסי במישנה־זהירות. ב־8.30 בבוקר לערך, כאשר המשאית נכנסה בשערי עכו, ולפני התחלת המסע הרגלי — הוא שיגר את המורה לנגרות, פנחס ועקנין, בר בית ה„וולף־ססייען" השכורה, למשטרת עכו — „כדי לוודא אם קרה דבר בביקר הלילה, ואם המסע הרגלי יכול להיכנס בשקט אל נחל כזיב. ועקנין חזר ובפיו תשובה חיובית: „המשטרה באישרות".

כשעה בלבד לאחר מכן בא אישור נוסף זה, תהיות וספקות בלב אברוסי. ועקנין הבוגרים הגלוים, באשר לגיוה כינה של המשטרה בכל הנוגע התר־ההשיות הבטחוניות באיזור.

פגישה עם משמר צה"ל

„ב־9.30 בבוקר הגענו ברכב גג עבדון, כדי להתחיל במסע את לשתע הבחנו בקומנדקר ועליו חיילים. שאלתי את החייל מה הולך בשטח, והם אמרו: זו עקבות. יש חשש לחדירת חוליה. כחיילים רבים נמצו במסלול שהוא רבוף תאריות ונקבות מהיר נוחים. ובעצם, אילולא גם כבאית בכבילי להגיע לצפת. יוצאים למסע בזמן. ואז היינו בשעה עבדון שעה קודם ולא היינו נפגשים בחיילים ולא מקבלים כל התראה".

„לאור המידע על תנועה באיזור, החליט יונה אברוסי עולם באישור המשטרה ולנהוג ביתר דעתו. בו במקום הוא לשנות את מסלול המסע. נצטער להיכנס לנחל כזיב, אחר נוח לתולית מחבלים: „החזרתי את המסע לנהריה והתקשרתי, טלפונית עם הפיקוח על הגדנ"ע בחיפה;

(סוף בעמוד 26)

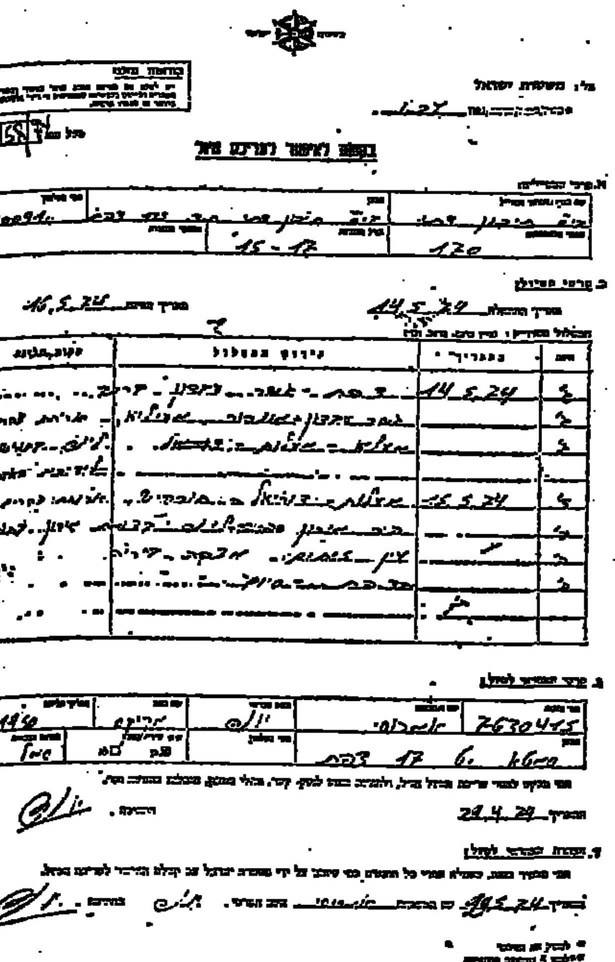

„בקשה לאישור לעריכת טיול": האישור הבטחוני שניתן מטעם משטרת ישראל למארגני המסע. בסעיף ה' — 8 (מעבר לדף) הוסיף המ על האישור את המלים „לא בחורשה". הגבלה בלתי צפויה מראש זו, שנינתה את מקום הלינה המקורי שנקבע בתכנית — חורשת מעלות, הרחק מבסיס משמר הגבול — ואילצה את מארגני המסע לבחור בבניין בית הספר „נתיב מאיר" כמקום לינה אלטרנטיבי.

המורה לנגרות פנחס ועקנין, פצוע בבי"ח רמב"ם: ועקנין הוכנס לבניין ע"י המחבלים, ונשאר עם התלמידים עד הסוף המר.

„שמעתי קול: ,ציפי, את חיה?' זה היה אחי"

סיפורם של ציפי, אחת מבנות־הערובה במעלות, ואחיה גליל, שחש להצלתה ✶ „ראינו הליקופטרים והמורה אמר שמחפשים חוליית מחבלים, אך אני חשבתי שצוחקים עלינו" ✶ „הכרתי בן במעלות והוא ביקש שנישן אצל ההורים שלהם כי פחד ממחבלים" ✶ „ראיתי מישהו מכוון אלי את הקלאשניקוב אבל חשבתי שזה שומר" ✶ „ואז שמענו את החדשות. הודיעו כי מחבלים תפסו אותנו כבני ערובה" ✶ „שאלנו אם הם רוצים את קוזו אוקאמוטו והם אמרו כי הם לא רוצים אותו כי הוא עשה משהו בשביל כסף ולא למענם" ✶ „עשיתי כל מיני דברים כדי להיות עסוקה, פתחתי קופסאות שימורים, אך לחברה לא היה תיאבון" ✶ „המחבלים אכלו אפרסקים ומצצו כדורי־מרץ צהובים" ✶ „התנדבתי להיות ,בת־ערובה' — כך קראנו לתלמידים שהעמידו המחבלים על המרפסת וירו ביניהם" ✶ „ראיתי חייל מנפנף לי והמחבל יורה בו — דחפתי את ה,קלאשניקוב' שלו. זה היה אחי" ✶ יעקב לקח את הרמקול ודיבר עם משה דיין ✶ „נכנסתי לבית הספר וצעקתי ,ציפי! ציפי!', ופתאום איתיה שוכבת לא הרחק מן החלון שממנו קפצה" ✶ „בלילות הראשונים צעקה: מחבלים!"

התמונה שסימלה בעולם כולו את רצח מעלות — ציפי בזרועות אחיה גליל.

ציפי וגליל בבית החולים בצפת — מראות האימה חוזרים.

מצב הרוח משתפר לאט־לאט; למטה — על הרגליים בדרך להחלמה.

צילם — חנניה הרמן

מאת יגאל לב

כל עוד מעורב, המציאות שהפכה לחלום זוועה, והחלומות שמציאות הזוועה ניצה לתוכם בטרפה את [illegible] של ציפי מימון בת [illegible]־עשרה.

עוד מעורב כל כך. גם עכשיו שהיא שוכבת בבית החולים [illegible] ומנסה לקשור את קצות [illegible] של תלמידי בית הספר [illegible] המוות שהמתין להם [illegible] דומה שהיא איננה באמת [illegible] שהיא מספרת.

[illegible] גליל מימון, בן עשרים [illegible], שכבאי [illegible] יליד צפת, אשר חילץ את [illegible] מתוך בית הספר, מתוך [illegible] היריות, עדיין [illegible] להאמין שהוא באותו יום גורלי [illegible]

[illegible] האורטופדית בבית החולים [illegible] בצפת, בחדר קטן שבו [illegible] ציפי, ניסיתי לשחזר צעד [illegible] קורות המסע מזווית ראייתה [illegible] התלמידות ואת דרכו של [illegible] שחילץ את אחותו מתוך [illegible]

[illegible] עיניים כהות, שיער [illegible] פנים [illegible] ברכות, [illegible] האב עובד [illegible] עקרת בית, ולהם תשעה [illegible] הגרים כולם יחד בבית [illegible] ברובע האמנים, [illegible] ושלווה.

ציפי: „לא בדיוק רציתי [illegible] טיול, אבל המנהל [illegible] אז אני [illegible] יש לי אחות [illegible] אבא לא הרשה [illegible] הטיול [illegible] רק יומיים [illegible] אבא שיכנעה אותו [illegible] צריכה לצאת.

„ראינו הליקופטרים"

[illegible] הכל. לקחתי את שק ה[illegible] את כל המצרכים [illegible] בבוקר 14 במאי [illegible] בית הספר, [illegible] יצאה אתנו גם [illegible] מורה. כשהגענו לנהריה [illegible] שיש בגול אכזיב חוליית [illegible] ואז המפקד של הסיור [illegible] המורה יונה, [illegible]

[illegible] עצרנו. אכלנו [illegible] התחלנו לטפס ברגל למע[illegible] היתה שלוש אחר הצהריים [illegible] הליקופטרים המורה אמר [illegible] את חוליית המחבלים [illegible] אין לנו מה לדאוג. [illegible] חשבתי שצוחקים עלינו. גם [illegible] לא דאגנו. אפילו [illegible] ,בטח צוחקים עלינו' [illegible] המדריך אמר: ,לא נכון, [illegible] אפילו סיור של [illegible] צבאי".

[illegible] עסק גליל בתיקון [illegible] יש לו חנות קטנה [illegible] את רוב היום [illegible]

[illegible] הראשי והיה לי [illegible] דם [illegible] שכבתי בבתי חולים [illegible] עד שחזרתי לצבא [illegible] היה בבה ב־35 אחוז. [illegible]

„שמענו יריות"

[illegible] לי יפה — אומרת [illegible] בערב [illegible] אותו, בן גילי במעלות. [illegible] הוא אמר לי: ,[illegible] יריות'. אמרתי: [illegible] עובד עלי". זה היה [illegible] בערב. [illegible] רק בסוף.

[illegible] בבית הספר. הבנות [illegible] והבנים בקומה [illegible] להתפלל ואנחנו נשארנו [illegible] עם המסעה. [illegible] וראינו את ה[illegible]

[illegible] של מציות משחקים. התיידדנו אתם. עוד אחד מהבנים שם אמר: ,השמענו, שמענו יריות, אני חושב שהגיעו עד מחבלים'.

„צחקתי לו והוא ביקש שנישן אצל ההורים שלהם בבתים, כי פחד ממחבלים ולא רצה שנישן בבית־הספר. [illegible] לישון בבתים של נערי בית ספר מעלות. פחדתי שהמורה לא יסכים.

„בשמונה בערב עשינו ערב הווי. הזמנו גם את הנוער של מעלות. כל כיתה נתנה הופעה. זה היה נחמד. שרנו, צחקנו הכל.

„זה נגמר ב־11 בלילה. היה לנו כיבוי אורות. סידרנו את כל הציוד לקראת המשך המסע. המורה אמר לנו: ,כל אחד יסדר את הסנדוויצ'ים שלו לארוחת הבוקר, למלא את המימיות ולהכין את הכל ליציאה'.

„ב־11 בלילה היה כיבוי אורות. לא רצינו להירדם. שרנו. המורה עלה למעלה והשתיק אותנו. [illegible] כל הלילה [illegible] את הבנים. אני נרדמתי. [illegible]".

„מחבלים! מחבלים!"

היא מדברת בשקט, בקול קטוע. לפעמים היא נושכת את שפתיה בכאב, לפעמים מדברת בבהירות כאילו היא רוצה להפטר מעקת הזכרונות.

„התעוררתי כי היה לי קר. פתאום אני שומעת אחד צועק: ,מחבלים! מחבלים!'. הבנות התאספו בפנה המסדרון וצעקו. המורה [illegible] לא האמינה. צעקה: ,מי המטומטם שמודיע שיש מחבלים? סתם רוצים להבהיל אותנו!' ואז ראיתי את המורה פנחס עומד מבוהל. [illegible] שהמורה יונה ברח. לא חשבתי שיברח. חשבתי שישאר אתנו ויציל משהו.

„רצתי כבר. נעלתי נעליים. רציתי להכנס לשירותים להתחבא. אז ראיתי את המחבל. הוא לבש חולצה ירוקה, ז'אקט שחור, מכנסיים חומים, [illegible] הוא אמר לנו: ,מא תחאפו (אל תפחדו), אנחנו לא ניגע בכם. לא נעשה לכם כל רע. רק תרדו למטה'.

„אני חשבתי שזה אחד השומרים. הוא נראה כמו שומר. לכן לא פחדתי. ירדתי למטה. רק אחר כך ראיתי כיצד מכוון אל הגב שלי קנה של קלאצ'ניקוב ואומר לי ללכת שמאלה ולא ימינה, אבל עוד חשבתי שזה שומר...

„כשירדתי למטה ראיתי את כל הבנים. הם עמדו בפינה אחת. הבנות הגיעו מהקומה השלישית. היו עם בכיות וצעקות, היו כאלה שהספיקו לברוח. [illegible]

ואז היו היריות. אז הבנתי שזה מחבלים. [illegible] והוא ירה באוויר. אז התחילו היריות. התחילה ההיסטריה והבנתי שאלה מחבלים".

„הכל יהיה בסדר"

„מה חשבתי באותו רגע? השתדלתי לא לחשוב כלום. היו לי אלף מחשבות בראש ולא ידעתי בדיוק על מה אני חושבת. ראיתי את המנהל, את הנשק שלהם, שמעתי את היריות, [illegible] שמעתי את המחבלים. הם אמרו לנו שהם רוצים את החברים שלהם והם ישחררו אותנו כאשר יקבלו את החברים שלהם. אחד מהם גם דיבר עברית. שאלנו אם הם רוצים את קוזו אוקאמוטו. אז הם אמרו כי הם לא רוצים אותו, כי אוקאמוטו עשה משהו בשביל כסף ולא למענם.

„לא פחדתי. לא, אני חושבת שלא. [illegible] אבל ניסיתי להעסיק את עצמי. פתחתי קופסאות שימורים. עשיתי כל מיני דברים כדי להיות עסוקה, כדי לא לחשוב. אבל לחברה לא היה תיאבון. [illegible] הרגעתי אותה. אמרתי לה: ,לא צריך לבכות, עוד מעט נהיה בבית, הכל יהיה בסדר'.

„דיברתי עם חברתי אילנה [illegible]. אחר כך היא נהרגה. [illegible] היא כל הזמן דיברה על זה.

„ואז [illegible] זה היה בשש בבוקר. למחבלים היה טרנזיסטור אתם. גם לנו היו טרנזיסטורים. שמענו את החדשות. הודיעו כי המחבלים תפסו אותנו כבני ערובה בבית הספר של ,מעלות'.

בשעה שש בבוקר התעורר גליל בצעקותיה של אמו.

„קום, זה ציפי!"

„עבדתי בלילה עד שלוש בתיקון מכשירי טלוויזיה ומערכות סטריאו. הייתי הרוג. בשש בבוקר שמעתי את אמא צועקת: ,גליל, אחותך שבויה! מחבלים!' הייתי עוד מטושטש. אמרתי ,שטויות' וחזרתי לישון. אז שמעתי שוב צעקה: ,גליל, אחותך שבויה!'

„אחי [illegible], בן שש־עשרה, שישן בחדר אמר לי: ,גליל, קום, זה ציפי'. פקחתי את העיניים, קפצתי [illegible] ושאלתי מה העניינים. אמא בכתה: ,ציפי שבויה, מחבלים במעלות'. מהמלים האלה לא הבנתי כלום. קפצתי לאוטו שלי [illegible] אני רואה התקהלות של אנשים. שאלתי מה קרה. [illegible] הסבירו לי שכל בית־הספר שיצא לטיול נתפס על־ידי המחבלים והם בני ערובה. [illegible] וטסתי כמו מטורף למעלות. אבא לא ידע כלום, משום שיצא לעבודה בחמש וחצי בבוקר. השעה היתה שש ועשרים כשיצאתי מצפת.

באותה שעה דיברה ציפי עם אחד המחבלים. זה היה אחרי החדשות. המחבל האזין לרדיו בעברית. „הם אמרו שאנחנו נהיה בני ערובה עד שש בערב. ואז יפוצצו את הבניין אם לא יתנו במקומנו את המחבלים.

„ראיתי שהמחבל הצעיר ששמר עלינו, בן תשע־עשרה, בחולצה אדומה, מכנסיים כחולים וקסקט ספורט, מוציא אפרסקים ירוקים ואוכל. שאלתי אותו מה הם אכלו כל הזמן. הוא אמר שהם כבר ארבעה ימים בתחום ישראל והם אכלו כל הזמן אפרסקים מתוך מטעים. חוץ מזה היו להם כדורי מרץ צהובים והם מצצו אותם. אחד המחבלים חילק לשני חבריו את כדורי המרץ והם הסבירו לנו שאלה כדורים בשביל לחיות".

„לשמש היה אקדח"

גליל, היושב [illegible] של אחותו, קוטע את דבריה. „קודם כל חשבתי על ההורים. אני יודע שאבי חלש [illegible] כל הזמן חשבתי על אבא ועל אמא. התפללתי כל הדרך שזה לא יוודע לו. ליד [illegible] עצרתי לשני חיילים. לקחתי אותם. בדרך התברר שלאחד מהם אחות בבית־הספר של מעלות [illegible] גם הם שמעו את החדשות ויצאו לשם. [illegible] כביש הצפון [illegible]

„הגענו למעלות ולא נתנו לנו לטפס עם המכונית למעלה. השארתי את האוטו למטה ופתחנו בריצה. קשה לי לרוץ, כי יש לי גם פגיעה בריאות. [illegible] בהתחלה אמרו לנו שאנחנו לא יכולים לעבור. היו שם עוד כמה הורים שהגיעו כמונו. [illegible] הם בכו כמו ילדים קטנים.

„כל העסק הזה גרם לי התרגשות [illegible]. לא נתנו לי לעבור. ראיתי שהחיילים [illegible] ביקשתי מחייל אחד [illegible] שיתן לי את [illegible] הצבאית שלו. עברתי את המחסום הראשון ועליתי למעלה לכיוון הבית שעמד כמעט מול בית־הספר. [illegible] הבנתי שאחותי נמצאת בבית־הספר. [illegible]

„[illegible] ליד זקן אחד [illegible] היה לו אקדח. רציתי לקחת את האקדח ולפרוץ לבית הספר. [illegible] היו כמה חיילים סביב הבית. [illegible] וסילק אותי למטה.

„השתדלתי להיות ראשונה"

„עליתי שוב וניסיתי להתקרב אל בית הספר. לקחתי מאחד החיילים [illegible]. לא הצלחתי לראות [illegible] השתדלתי לראות את אחותי בין הדמויות שעמדו בחלון. [illegible]

„הם לקחו אותי כבת־ערובה — מספרת ציפי — זאת אומרת, כל עוד היו מוציאים קבוצה של תלמידים מהחדר, מביאים אותם למרפסת הפתוחה, מעמידים אותם ליד החלונות, מכניסים את הקלשניקוב בין שני תלמידים ויורים. הם השתמשו בתלמידים כמו בשקי חול כדי להגן על עצמם מפני היריות של החיילים שלנו.

„קראנו לתלמידים שהלכו אתם ,בני־ערובה'. הם לקחו גם אותי כ,בת־ערובה'. הם שאלו מי מן הבנות רוצה ללכת. אני קפצתי והלכתי. בכלל השתדלתי להיות ראשונה לכל דבר. [illegible] נתנו לי אותו ואני [illegible] כי חשבתי שהיא תעשה משהו.

„לקחו אותי כבת־ערובה ליד החלון. זה כבר היה צהריים. הסתכלתי. הכל היה ריק. כל כמה דקות שמענו את [illegible] בערבית שהתנהל ברמקולים בין המחבלים לבין האנשים שלנו. שאלנו את המחבלים: ,מה העניין?' הם אמרו שיהיה טוב. הם העמידו אותנו ליד החלון ואז ראיתי בדיוק חייל אחד שעשה לי שלום. אחר כך התברר לי שזה היה אח שלי. החזרתי לו שלום.

„נשארתי בלי אוכל"

„אחר־כך המחבל כיוון לעברו את הקלשניקוב. סימנתי לו ביד שיירד למטה כי יורים בו. אבל החייל הזה עבר לבניין אחר והתקדם לעברנו. הוא כל הזמן עשה לי שלום. לא החזרתי לו, [illegible] המחבל אמר לי: ,תעשי לו שלום'. עשיתי. גם החייל למטה החזיר לי שלום. הבנתי שהמחבל רוצה לירות בו. עשיתי לו סימן ביד שיתכופף ואז המחבל ירה. ראיתי שזה לא עסק, שהחייל לא תופס את הסימן. אז דחפתי את עצמי על המחבל והסטתי את קנה הרובה.

החייל היה גליל.

גליל מספר: „שמעתי יריה. זינקתי הצידה. הכדור [illegible] לי ממש באוזן. אחר־כך ראיתי שהוא חדר כמה סנטימטרים מעל לראשי ונתקע בקיר. לכן הוא נשמע לי חזק כל כך. זינקתי הצידה. באה משטרה צבאית וסילקה אותי.

ציפי: „ראיתי איך אתה קופץ. ראיתי איך אתה מסתכל עלינו במשקפת. הלכת אל הצד השני של הבית. עשיתי לך ביד שתתחבא".

[illegible] שעת צהריים. בבניין היתה אווירה מתוחה. ציפי עלתה לקומה השלישית להביא אוכל לחבר'ה.

„המחבל ראה שיש לי סנדוויצ'ים ואמר לי: ,אם לא תתני לי אותם אני יורה בך'. הוא לקח אותם, ולמעשה נשארתי כל אותו יום בלי אוכל.

גליל: „ראיתי איך מביאים שלושה מחבלים כבולים בידיים וברגליים ועיניהם קשורות במגבות. [illegible] רציתי [illegible] אותה. הביאו אותם [illegible] ליד בית־הספר הקרוב. כאב לי כשראיתי שהביאו סנדוויצ'ים לחיילים ויחד עם זה הביאו גם שלושה סנדוויצ'ים [illegible] עם ירקות טריים לשלושת המחבלים [illegible]. לא רציתי [illegible] שיאכלו. התנפלתי על החייל שהביא את הסנדוויצ'ים. [illegible]".

„דיין לא האמין"

[illegible] הצהריים ועד [illegible] עמדה ציפי בחלון והתבוננה למטה. „יעקב קבלה, אחד מהחבר'ה שנהרג אחר־כך, אמר לי: ,אל תבכי. [illegible]' ביקשתי להיכנס לשירותים. המחבל שעמד עלי הסכים. רציתי לברוח כדי להודיע לחיילים [illegible] הלכתי לשירותים, פרצתי את החלון והוצאתי חצי גוף. ראיתי למטה את התהום. אמרתי: ,אקפוץ', ואז ראיתי קנה של קלאצ'ניקוב מכוון אלי.

„המחבל אמר לי: ,אם את לא חוזרת אני יורה בך'. חזרתי. [illegible] זאת היתה הפעם הראשונה שבכיתי. המחבל שעל המרפסת אמר: מי שבוכה [illegible] חזרתי לחדר [illegible] אני התחלתי להבין שניהרג. כולם. אני חושבת שהתחלתי להבין את זה כשיעקב קבלה לקח את

(סוף בעמוד 28)

המורים נעלמו...

صورة عن الأصل

מנחם בגין ● הנאציזם הערבי נגד הילד היהודי

א.

[illegible]

ב.

[illegible]

ג.

[illegible]

ד.

[illegible]

נתן רוטנשטרייך ● למען הכלל

א.

דרכן של שאלות של מידות ומוסר שהן עולות בחריפות ר בחודש־יותר במצבים שונים של משבר. לפיכך נראה צורך לנסח במציאות האנו־שית והחברתית שאנו שרויים בה עתה סוגיות יסוד של ה־נוהג האנושי ושל מידות בין אדם לחברו. במרכז עניננו מן הראוי שתעמוד עתה הסוגיה של היחס בין היחיד לבין ה־כלל ומתן עדיפות בנהגו של היחיד לגורלו של הכלל ול־מעמדו.

[illegible]

ב.

[illegible]

ג.

[illegible]

(הסוף בעמוד 24)

■ שולמית הראבן

אנארכיה

מה שקורה לאחרונה במדינה, מזכיר לנו במידה מסוימת אר־תה תופעה ידועה של גיל הילדות המוקדמת: ילד רך ומועד במדרגות, נח־בל, בוכה, ורץ הביתה להר־ביץ באגרוף קמוץ מכה של כעס על גבה של אמו שבמט־בח. אמא, כידוע, היא אדם כל־יכול, יותר מסתם־אדם; ואם נפל, ברור שהיא אשמה, משום שלא מנעה זאת. אפילו „עשתה לו בכוונה", הרי היא כל עולמו.

[illegible]

● אבנים מילוליות

[illegible]

● בין דעה להרגע

[illegible]

אנו ראשי ערים ומועצות בישראל

פונים למר יצחק רבין

בקריאה של הרגע האחרון לפעול מיד — כרצון העם — להקמת ממשלת חרום לאומית, הדרושה למדינה בשעה קשה זו.

אברחצירא אהרון — ראש עירית רמלה
אברמסון עמוס — ראש מועצת יבנאל
ברק אליהו — מ"מ ראש עירית רחובות
בלקין פסח — ראש מועצת רמת השרון
ברזילי דב — ראש עירית חדרה
גיבשטיין חנניה — ראש עירית ראשון־לציון
דוד משה — ראש מועצת כפר־יונה
דנינו שלום — ראש מועצת נתיבות
דוידוביץ דוד — ראש מועצת עמק לוד וכ. עובד
וולקר יצחק — ראש עירית בת־ים
הרב וייס מרדכי — ראש מועצת גני תקוה
יהודה שלמה — ראש מועצת קרית עקרון
להט שלמה — ראש עירית תל־אביב—יפו
ליאור משה — ראש מועצת בנימינה
לרנר יהודה — ראש מועצת גדרה
מלמד יוסף — ראש מועצת ראש העין
מושקוביץ משה — ראש מועצת שפיר
עם־שלם יעקב — ראש מועצת ירוחם
ד"ר פלד ישראל — ראש עירית רמת־גן
צילקר צבי — ראש עירית אשדוד
רוזמן אברהם — ראש מועצת עזתה
שיטרית מאיר — ראש מועצת כפר יבנה
שליטא בני — ראש מועצת מנחמיה

המהפכה הפטרוכימית של ישראל

הנדבך השני בתעשיה הכימית (ג)

מאת יובל אליצור

לפני עשר שנים בדיוק נכנסה ישראל לעי־דן התעשיה הפטרו־כימית. בין השאר נך אז מתקן לייצור אתילן ל כושר יצור של 12 אלף לשנה. כיום מיוצרת יש־ל כמות כפולה של אתילן נשר יתגשמו תוכניות ה־בך השני" לתעשיה הכי־ בעוד כחמש שנים ייוצר אלף טון אתילן לשנה, מר הרחבה בהיקף של אחוזים תוך חמש־עשרה.

[illegible]

הנפט. לפחות חלק מן הבהלה (למשל הבחירים מרקיעי השחקים של כו־צרים במשמשת „הסטירן") ניתן ליחס לתקלות זמניות במספר מתקנים גדו־לים בעולם וכן, אולי בעיקר, ל־עליה מתמידה בביקוש לכל מוצרי הפטרוכימיה.

[illegible]

מול משבר הנפט

[illegible]

לקראת „נדבך שלישי"

[illegible]

„חליפים" שהיו „מר בסיסי"

[illegible]

בין דרום לצפון

[illegible]

צוות התכנון בראשות ברתל

[illegible]

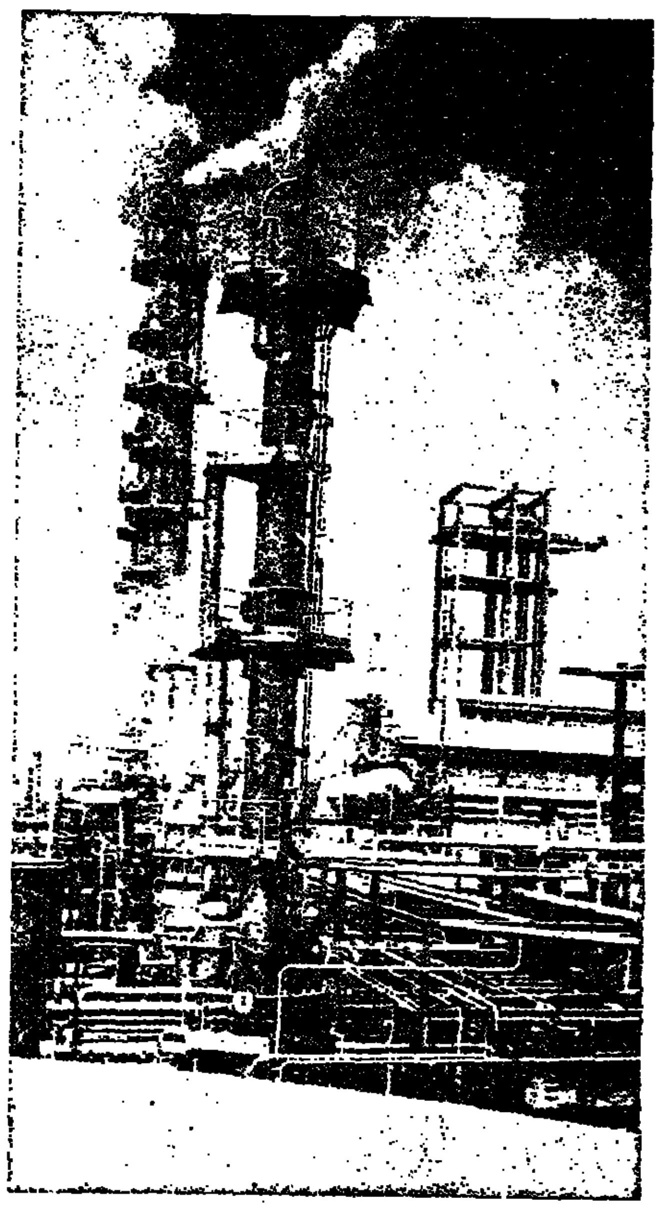

(צילום: אכיהנה סמירה)

סופר „מעריב" מסייר בשדות־הנפט של אלאסקה
שדה־הנפט העשיר שבארה"ב יבטיח אי־תלותה

אבל רק משנת 1977, כאשר יושלם צינור בן 1300 ק"מ ✶ מערבות־הצפון הקפואות יוזרם הנפט לבתי־זיקוק בקאליפורניה ✶ תעמולת ארה"ב בדבר רמת־חייה הגבוהה הפכה אותה ל„גביר שנוא" ✶ ניצול נבון של משאבי־מחצבים אלטרנאטיביים ועקירת הרגלי בזבוז משווע יכולים להחזיר לה מעמד של מעצמה אדירה שאינה חסרה כלום

מאת פיליפ בן
סופר „מעריב" בארה"ב

במפרץ פרודו (צפון אלאסקה)

ב ים־הקוטב הגדול עו־בדת עכשיו ארה"ב במלוא המרץ, כדי ל־עשות עצמה בלתי־תלויה בנפט של הערבים. אר־לם היא לא תגיע למטרה זו אלא בקיץ 1977, עת יתחיל הנפט לזרום משדות־הנפט ה־אלאסקיים שעושרם אגדי, ל־אחד מהם נמצא ליד מפרץ פרודו, כמעט על תוף הים, שבסוף מאי עודנו קפוא ב־תכלית.

[illegible]

אוצרות — מחצבים עצומים

[illegible]

מקורות אלטרנאטיביים רבים

[illegible]

התפארות שחיבלה בדמות

[illegible]

מחוף ואלדס — במכליות

[illegible]

בואו וראו
הדגמים החדשים
של רהיטי היבוא
ב-SCANDINAVIAN FURNISHERS

סלונים-מזנונים-מדפי קיר-חדרי שינה-מטבחות-שולחנות כתיבה-פינות אכל-כורסאות

מספר מערכות מובחרות
במחירי Sale בהנחה של
10%-30% להשיג בסניפינו
בתל אביב ובחיפה

תל אביב: סניפנו החדש-
רח' ציטלין 18, טל. 260336

חיפה: רח' פבזנר 22
טל. 643443, 645707

בינג-ג'ינאוו

هكذا في الأصل

מתתיהו פלד

מי מייצג את הפלשתינים

אחת התוצאות הבלתי צפויות של סירובה של ממשלת ישראל עד כה להכיר בקיומו של העם הפלשתיני היא, שכיום נוטים רבים לזהות את העם הפלשתיני עם ארגוני הטרור.

הנה הם נציגי הפלשתינים, כך סוברים רבים, ועם אלה נדרשים אנו לשאת ולתת.

אך סירובה של ישראל לשאת ולתת עם אלה, עם מנהיגי הקבוצות המאוגדות ב„ארגון השחרור", מקבל משנה תוקף עם כל מעשה זוועה הנעשה בידי אנשיהם, וכך מתגברת ההרגשה, כי בעצם, אי הכרתנו בעם הפלשתיני, כרוכה ובלולה באי הנכונות לסתגל עם עמדותיהם ודרכי פעולתם של ארגוני הטרור.

סעות זו לא היתה יכולה לקרות אילו הכבנו כי העם הפלשתיני אינו מיוצג על ידי ארגוני הטרור, כי המוני הפלשתינים הם קרבנותיו של הטרור הערבי ונתונים לשרירות ליבם של העומדים בראשו, וכי רק העובדה שאנו שמים מחסום לפיהם של הפלשתינים מאפשרת לראשי הטרור להתיימר לייצג את ההמונים הדוממים של העם הפלשתיני. עתה, משאין עוד ספק כי קיומו של העם הפלשתיני הוכר על ידי מרבית אומות העולם, וכי המעצמות הגדולות מתכוונות לשתף את הפלשתינים בכל הסדר שיקום באזורנו לשים קץ למלחמה בינינו לבין הערבים, חייבים אנו להשיב כהרף את דרכנו ולשאול עצמנו האם באמת נבון הדבר שנוסיף לבלום את פיהם של הפלשתינים ונניח ל„ארגון השחרור" לייצגם, ללא הרשאה מצידם, בוועידת השלום.

מאחר שאין ספק שבהעדר נציגות פלשתינית מוסמכת, יוזמנו מנהיגי ארגוני הטרור לייצג את העניין הפלשתיני, השאלה העומדת לפנינו באורח מיידי איננה האם להסכים לשאת ולתת עם הפלשתינים, אלא האם מוכנים אנו לשאת ולתת עם היסוד הגרוע ביותר, הקיצוני ביותר שבמחנה הערבי. סירובה של ישראל לדון עם מנהיגי הטרור, שהוא מוצדק כשלעצמו, יתפרש רק כסירוב להכיר בעם הפלשתיני, וסירוב זה לא יתקבל על ידי שום גורם בין לאומי. על טענתנו כי לא נשב לדיון עם מרצחים ישיבו לנו, ביניה וביה, כי כבר היו הדברים בעולם וכי בשעה שיש נכונות להשלים, נוהגים אויבים לשעבר לשבת יחדיו לדולהן, גם כשאהד הצדדים נזקק בימי המאבק לאמצעי טרור. כך קרה, יאמרו לנו, שצה שהצרפתים ישבו עם נציגי הפ.ל.נ. האלג'ירים, האנגלים עם נציגי ה„מאו־מאו" בקניה וכן הלאה. דוגמאות אלה מן העבר הקרוב כבר כופלות בכל כיני ההזדמנות, ואין ספק כי יש בהן כדי לסכנע את כל שאינו תופש עד כמה אין דומה המשל לנמשל במקרה דנן.

ההבדל היסודי בין כל הדוגמאות הקודמים מן הסוג שהוזכר, לבין המקרה של ארגוני הטרור, היא זה ש„ארגון השחרור" אינו מהווה את תנועת המחתרת של העם הפלשתיני הנאבק על חירותו, אלא הוא ארגון המפעל בגלוי, בארצות בהן הוא מוכר כחוק, לא למען חירותו של העם הפלשתיני, אלא למען השמדתה של מדינת ישראל.

●

עצם ההשוואה של „ארגון השחרור" על פלגיו הברובים, לתנועת מחתרת לוחמת כל שהיא, מקורה בטעות אופטית ומחשבתית המורה. ארגון מחתרתי מצטיין בכך שהוא לוחם בתוך השטח המוחזק בידי הכוח נגדו הוא קם, הוא שואב את כוחו מתוך העם למענו היא נלחם. „ארגון השחרור" בעולם לא נלחם בתוך שטחי העם הפלשתיני, בעיקר משום שלא הצליח לזכות בתמיכת העם הזה. ההתנתקות של המוני העם הפלשתיני מארגוני הטרור נגלתה כיד לאחר מלחמת ששת הימים, כשלאחר מספר נסיונות כושלים להקים בסיסי פעולה בשטחים, נאלצו ארגוני הטרור לבסס את פעולתם על הדירה מן החוץ, לפרקי זמן קצרים ביותר, ותוך כדי הימנעות מירבית מגע עם האוכלוסיה המקומית.

כלבד רצינית זנה, בה עלה בידי ארגונים קטנים להקים בסיסי פעולה לזמן מה, ניתן לסכם את נסיונותיהם של המתבלים לפעול מתוך השטחים ככשלון חרוץ, שהיה שם קץ לקיומה של כל תנועה מחתרתית בכל מקום אחר. הדבר היחיד שמאפשר לארגוני הטרור הערבי להמשיך ולפעול, הוא תופש הפעולה שלהם בתוך חלק מן הארצות הערביות השכנות. משם מצליחים הם מידי פעם להחדיר חוליה קטנה שמשך פעולתה נע בין שעות ספורות לשבועות מספר, שקיומן כיחידה בודדה ייתן כצליחות לקיים מן האוכלוסיה שאיתה הם באו להחזיר, מכיכול.

הדבר שרבים נוטים לעתים להתעלם ממנו הוא, שגם האוכלוסיה הפלשתינית במחנות הפליטים שבארצות הערביות אינה תומכת בארגוני הטרור. מנהיגי הארגונים הללו מעודם לא ניסו לבסס את אמון האוכלוסיה הפלשתינית שבמחנות, בדרך כל שהיא, והם מטילים את חיתתם על אוכלוסיה חסרת מגן זו תוך שימוש באלימות אכזרית. מאחר שאוכלוסיות המחנות אינה מקבלת כל הגנה כנגד הממשלות שבארצותיהן היא חיה, יכולים מנהיגי הטרור להשליט את רצונם על אוכלוסיה מופקרת זו, ולהתיימר לייצג אותה בפני השליטים הערבים. אולם, כאמור, מעולם לא הפקידו כמנהיגי הארגונים עצמם לבחירה על ידי איזה אוכלוסיה, ואין ספק כי אילו עשו זאת, לא היו זוכים באמונה.

(נושא מנוגד ומתוך העבר, אלא צריכים להחליף)

הרעיון שמנושא בתחרות תחרות לבחירות נראה מוזר במבט ראשון, אולם משהוכרים כי לא בהנהגה מתחרת מדובר אלא בהנהגה גלוית, הפועלת ללא כל לחץ או סיכון, קשה יותר להבין מדוע זה פוילים לא ניסו מנהיגיה לקבל את אמון הציבור, שבשבו הם מתיימרים לייצג. אין דבר מבוהק יותר מאשר לדבר על יאסר ערפאת, או אחמד ג'יבריל או הואתמה, ככל מנהיגי ארגוני מחתרת. אכן מחתרת „הדלוקסי" היא זו, שאנשיה חיים חיי רווחה ונחת, שמנהיגיה אינם טרודים בבחירה מידי לילה למקום מחבוא חדש, אלא בפרוזים מדירת פאר אחת למשניה, מבית מלון מפואר אחד לבשנהו, ובהפגנה ראויתה לכל דרך בחסות כוחה הבטחון של הארץ שבמסכתה הם פועלים מתוך חירות גמורה.

●

דיבה שרבים בעולם נוטים יותר ויותר לקבל קבוצה מפוקפקת זו כנציגה הלגיטימית של הפלשתינים היא שאין נציגות אחרת לעם זה. מתוך שגבלה ההכרה, ובצדק רב, כי כל פתרון של הסכסוך הישראלי־ערבי חייב להביא לידי הכרה בעם הפלשתיני ובהגדרת זכויותיו לזהות מדינית, מנסים גורמים שונים להכנית את השתתפותה של נציגות פלשתינית בדיונים בהם תתקבלנה ההכרעות. אילו היתה מתייצבת לדיונים אלה נציגות נבחרה ומוסמכת של העם הפלשתיני החי על אדמתו, כי אז לא היה כל צורך להכיר בהרפתקנים של „ארגון השחרור" כנציגיו.

אמנם יש להבין כי מדינה כמו רוסיה היתה בכל מקרה מציגה את ראשי „ארגון השחרור" כדוברי העם הפלשתיני, והדבר אינו מפתיע. קבוצה בלתי מייצגת, שניתן לקנותה באמצעים מקובלים, ושאינה חייבת דין וחשבון לציבור רחב כלשהו, תמיד מקובלת על הרוסים יותר מאשר נציגות נבחרת של עם כלשהו. אולם אין להניח כי ארה"ב ומדינות אירופה היו מכירות מעדיפות נציגות של ארגון מלאכותי, שאינו מסוגל להבטיח את תמיכת הציבור הפלשתיני הרחב בו. נציגות כזו יכולה לבוא רק מתוך השטחים, שמתי הגדה המערבית ורצועת עזה, שבהם שורר עתה הממשל הצבאי הישראלי.

כיון שנציגות מן השטחים לא תוכר על ידי שום גורם אם יהיה הצד כלשהו שהיא נתבנתה על ידי המושל הצבאי, אך אין כל קושי להכנית בחירה חופשית של נציגות כזו, גם כשיש משטר צבאי בשטח. אפשר גם להבטיח כי בחירה כזו תוכה להכרה בין־לאומית רחבה, על ידי שיתוף משקיפים בינלאומיים שיפקחו על הבחירות. ברור שאילו היינו בעבר חופש פעולה מדיני ב־...

●

לאור ההתפתחות בזירה הבין־לאומית לגבי הבעיה הפלשתינית, אין להבין את עמדתה של ממשלת ישראל, המסרבת להכיר בזכותו של העם הפלשתיני להגדרה עצמית, ו־המעניקה בכך זכות בלעדית לארגוני הטרור לייצגו. ההסבר לעמדה זו

(סוף בעמוד 28)

יעקב שרת

בעד תמורה

אני שואל ומתין לתשובה מוסמכת: ● אם נצחנו במלחמה, מדוע הסורים יורקים עלינו קום של מתכת? ● כלום אי־אפשר לחזות מצב אחר בין מפגה ומגוצה בסופה של מלחמה ● שבו הסורים, למשל, פשוט אינם מעוניינים להסתבך במשחקי „עליטיף" ומתדיינים אתנו בדממה? ● האם מצב כזה הוא באמת דבר חסר סיכוי ודמיוני ● האם מצב שבו חיי הכורים מאושרים לקבל את המובלעה לא במתנה, אך בתשלום, אינו דימוי תמוה?

סוב, אז יכול להיות שצריך לאכול את הכובע ולבלוע את אבן־הבוחן של חקו הסגול ● קילומטר יותר קילומטר פחות ברמה אולי לא קובעים את הכל ● אפשר גם לקרוא לתר גבעה או תל, או אפילו פרגר, ולמסור אותם לאו"ם ולשוטריו ● (אמנם, אם צה"ל יכנס לשם אחר־כך זו תהיה פלישה, אך אם הסורי יעשה זאת יום בהיר אחד זו תהיה רק חזרה לשטחיו) ● אבל אם כך מדוע לא מסבירים לנו שהדבר נעשה מחוסר ברירה ולא תמורה ● שסכנת המלחמה עם סוריה לא פגה לרגע (שלא כבדרום) ובעינה נשארה ● ומהו בעצם חוסר הברירה הזה, למה זאת לא מספרים? ● האם זה חיוני לניכסון, לברז'נייב, או לסאדאת כדי להרגיע את המצרים? ● הנה, לקראת הסכם ההפרדה בדרום אמר משה דיין כי פני המצרים לשלום ● וראו זה פלא, בסיני שורר השקט עד היום ● אך לא שמענו שום ניסוח שכזה מפי שר הבטחון לקראת הסכם ההפרדה עם שליטי דמשק ● (ודווקא בימים אלה, אחרי מעלות ● חזרה אליו מתת ההגדרות הבהירות והקולעות) ● אז איפה — שוב אני שואל — השגנו פה הישג, שעינו עסק?

ועל רקע זה, ועל רקע המורים המתמוססים, בלי שום ספק, „רק להזעיק עזרה" ● ועל רקע המנהל אשר השבית פתאום בית־ספר והחזיר ברוב תרפה את הבירה לאיקראוני העיירה ● חשוב חיסב, תו רבין, על הרכב הממשלה החדשה ● פן מרוב יונים רק תאוות לכל העברים הולשת ● כמה ניצים נוראים בממשלת כלל לא יזיקו בשעה זו התרופה ● כשם שלא הזיקו ישובינו ברמה שבזכותם עצרה מחלת ההפרדה ולא הפכה למגיפה ● (הלא על כן מורשו מגיניהם אשר הפריעו בבירה לקיומה של המדינה, בהפגינם... את השלבקת אשר טרם קורצפה!).

פרופ' עמוס פרלמוטר (וואשינגטון)

„ישראל זה אגוז קשה לפיצוח"

כרושצ'וב האשים את אנשי הצבא הסובייטיים שהם דחפו את מצרים להימור של ערב מלחמת ששת הימים

„זכרונות כרושצ'וב — צוואתו", ספר העומד לצאת לאור בראשית יוני השנה. **כלולים בו גם קטעים הנוגעים למזרח־התיכון, אולם קטעים אלה לא נכללו בפרסום ב„טיים" ובעתונים אחרים בעולם.**

אף שהם תופסים לא יותר מעשרים עמודים בספר בן 700 עמוד, יש בהם ענין לא מבוטל. קודם כל עלינו לזכור, כי בשנת 1967 כבר לא היה כרושצ'וב בשלטון — אלה הם רק זכרונות, ומפקפק אני אם היה מעורב בדיונים או בתיעוד על מעורבות הסובייטים במלחמת ששת הימים. אין לבטל את המשמעות בדברי כרושצ'וב — הוא כותב זאת פעמיים — כי „מדינת ישראל קיימת ושנינו (כלומר, מצרים ובריה"מ) צריכים להשלים עם עובדה זו"; ו„במקום לנסות להשמיד את ישראל — מטרה בלתי סבירה בהחלט — צריך היה נאצר להפעיל אמצעים אחרים להגנת זכויות הערבים, היושבים בישראל".

כרושצ'וב משוכנע — לדבריו, על כל פנים — כי ב־1956 עשתה בריה"מ „כבוד צעדים דיפלומאטיים ומדיניים שהבהירו, כי יש לנו התחייבות כלפי מצרים", ועם זאת „הודענו בפומבי בעתונות, שאנו מגייסים מתנדבים ויועצים לעזרת הצבא המצרי"... התוצאה היתה שהאמריקנים לחצו על הבריטים, הצרפתים והישראלים ואילצו אותם להוציא את כוחותיהם מאזור סואץ. כך נוטל כרושצ'וב בשביל בריה"מ את התפקיד של הצלת מצרים.

☐ הרמטכ"ל נרדם

ניתוחו של כרושצ'וב את מלחמת ששת הימים יש לקבל תוך זהירות גדולה. ראשית, הוא לא היה בשלטון, בבריה"מ ומקורות האינפורמציה שלו היו במקרה הטוב ביותר דלים מכלי שני. שנית, הוא נוגע בדבר: הוא תולה את עיקר הקולר באחריות של הצבא, שהוא „ראש הנבליים" בהתמוטט הכרושצ'וב. לדעתו טולא הצבא תפקיד רב. אם לא כבריט בהזותו: „אני סבור שאנשי הצבא שלנו אשמים יותר מן הדיפלומאטים שלנו. הם לא היו צריכים להניח למצרים לאלץ את ישראל להגר בכל אשר לה על התקפת־מנע. אין לי ספקות נגד זאכארוב (הרמטכ"ל הסובייטי ב־1967), אולם הוא זקן, והיה לעתים נרדם בישיבות. לו לאנשי־הצבא שלנו היה קול ובר־השפעה בהחלטות, שקדמו למלחמת ששת הימים. שגיאתם היתה, שבכלל הניחו למלחמה לפרוץ, ולא הפעילו את עצמתנו להיסול תוצאות המלחמה אחרי שנסתיימה".

שהצגתו של כרושצ'וב מתכחת את גיכתם של אימפריאליסטים ודוברי־ההצרבות מערביים שוגים בעצבנות. אם אכן האמין, כי היתה לסובייטים השפעה עד כדי ש„העיגו למלחמה לפרוץ" — סימן שלא הבין את המדיניות הצבאית של מצרים, והוא גם היה שותבן. אין ספק שלפני 1967 לא היתה לבריה"מ השפעה מרובה על צעדיו הצבאיים של נאצר, או לא היתה לה השפעה כלל.

כרושצ'וב מודה שיעץ לנאצר „לא לצאת למלחמה" והוסיף ואמר: „כלום באמת אתה רוצה במלחמה? האמנם אתה רוצה להשמיד את ישראל? אם אתה רוצה, אתה טועה. זה אגוז קשה יותר לפיצוח (ההדגשה שלי. — ע.פ.) אמת, ישראל קטנה במצרים, אבל הישראלים מתקדמים יותר. צבאם מצוין יותר, ויש להם נשק חדיש יותר ולא עוד אלא שהכנסת צבאך לסנמן שאם תפתח במלחמה, לא יבינו זאת מדינות אחרות ולא יתייחסו אליך באהדה. גם את בריה"ם תביא במצב כביך ביותר, שכן יודע לך כי אנו בעד יסוד ישראל באזור. אני ממהר להוסיף, שעשינו זאת רק תוך להזן, כהוך ההתייגיות המגוררות ובי־תנאים מרובים. איני צריך לומר לך, שמפלגתנו מעולם לא אהדה את הציונות. נלחמנו בציונים בארצנו לפני המהפכה ואחריה. שכשו כבעבר אנו רואים את הציונים כמפלגה בורגנית ריאקציונית. אבל לא זה העניין: כדינת ישראל קיימת, ושנינו צריכים להשלים עם עובדה זו.

☐ נאצר לא שעה

„נאצר הסכים ואמר: אינני רוצה במלחמה. אני יודע מה אחריותי. לעתים אני נושא נאומים מסיימים (כלומר, נאומים מלחמתיים), כיון שאני צריך לשלם כס להלך־הרוח של העם.

„בעיני היו אלה דברים של טעם — כמסיף כרושצ'וב. — ישראל אימצה לעצמה מדיניות ריאקציונית ואימפריאליסטית כלפי מצרים, והמצרים היו צריכים להיות מוכשים לקראת אפשרות של התקפה. אך בכוח אופן לא היתה צריכה מצרים לפתוח במלחמה. האו"ם שלח כוח לגזרה תתיכון, ובמשך זמן מה נשמר קיום־יחסי בשלום, אף שהני הצדדים היו המושים מכף־רגל ועד ראש. והנה ב־1967 — אחרי פרישתי — נפתחה המלחמה".

ה„גיתוח", שבכתב כרושצ'וב את מלחמת ששת הימים, חוזר ומוכיח כה הם הגבולות של השפעת ה־פאטרון הגדול על מעשים בקרבות של המדינה הקטנה. כאשר מגי־עים לאינטרסים לאומיים חשובים ביותר, כדעשות כאלה המדינות הקטנות נהגות כבריה"מ בהאקיה, האינטרס הלאומי של מצרים הכתיב מלחמה ב־1967, והיא לא נרצתה בבריה"מ כשם שלא נרצתה בה ב־1973, וכשם שלא היוזרן בה לקראת הסיבוב הבא בין ישראל לערבים.

☐ ההתחייבות נשארה

וזה הדבר החשוב, שצריכים פגי לאחר־ההולכה של ישראל ללמוד בזכרונותיו של כרושצ'וב (הוא נציג של מנהיגי־איש־כמגנון מן הסוג, של עדכני רוח בפוליטבירו): אמנם בריה"מ לא כתבה על דגלה את השמדת ישראל, אבל היא כתבה על דגלה שיבה במצבה „להיפול מר־צאות המלחמה אחרי שנסתיימה". אכן, כרושצ'וב באשים את הגנטות הצבאית הסובייטית, שלא השיגה מה־רה זו אחרי 1967, ולא הפעילה את „העצמה הצבאית הסובייטית להיסול ישראל" — אולם המצב לא נשתנה כ־1967. גם אחרי 1973 עדיין קיימת ההתחייבות מדינית וצבאית של בריה"מ כלפי העולם הערבי, אפילו שאראם נצחה ביותים בשל־ביה באזן כזה מה לקיקינציה, וסעודיה אינה מב־ביגה הספקת־נפט לארה"ב.

עליית כעמדם של אנשי הצבא בבריה"מ והליהה של הבורת כרוזעי־בהם צריכה להחליך דרך־בא אזהר בכריך הכבחון של ישראל. המאבק עם בריה"מ עדיין לא נסתיים.

נאצר הציע לחוסיין להגיע להסכם נפרד עם ישראל, אך הוא סרב

ראש ממשלת סודאן לשעבר מגלה סודות ועידת חארטום

מאת י. פינקלסטון סופר „מעריב" בלונדון

מוחמד אחמד מחגוב היה ראש ממשלת סודאן עד שהדיח אותו גנראל נומיירי ב־1969. הוא סבור, כי נאצר ושדהיר־המלך חוסיין הבבורים היתה להם יד בהדחתו. כלומר, כאשר מדבר מחגוב בגנותו של נאצר, הדברים עלולים להיות חשודים. אולם גילוייו של מחגוב על אודות נאצר בוועידת־הפסגה הערבית בחארטום נשמעים כדברי־אמת.

מחגוב, היושב כיום בלונדון כתב ספר, המצטיין בגילוי לב בלתי־רגיל, על תמיהותיו כדיפלומאט ערבי בכיר במשך שנים רבות, ועל שיחות־העמולה בינו ובין נאצר. שם הספר אינו הולם ביותר: „הדמוקרטיה במשבר — עיונים בפוליטיקה ערבית ואפריקנית"; הוא יצא לאור בלונדון השבוע בהוצאת אנדרי דויטש.

● המלצות לא הוגשו

לעיתים קרובות נמנה, כי ראש הממשלה לשעבר אינגו מעריך בעצמו את משמעות הדברים, שהוא מגלה. הוא מספר כי בוועידת קאזאבלאנקה הגיש גנראל עלי עאמר המצרי דין והשבון, „ונראה לכולנו שכל מדינה ערבית יהודית בעתות מישראל בציוד צבאי, בהימוש ובאימון. לפי אומדנו היינו צריכים לשלוש שנים, כדי להתכונן אליה — בתנאי שבאותן שלוש שנים לא תשפר ישראל בעיקר־ציוד ערכה מדי את מעצביה הצבאיים. לכן הוכנו תוכניות מפורטות לרכש מטוסי־קרב וטנקים בשביל ירדן וסוריה, לסלילת כבישים ולבניית ביצורים בירדן. הוסכם על סכומים שייטלו על המדינות הערביות העשירות, כתרומה למאמצים הצבאיים על „הצבא לשחרור פלשתין" ובכל ירדן".

בהמשך פותח מחגוב, כי אף אחת מהמלצות הועידה לא הוגשמה לפני מלחמת ששת הימים. לדבריו „הצי־פלם נאצר לגמרי מן ההמלצה, כי אני זקוקים לשלוש שנים, כדי להביא את כוחותינו אל הרמה של כוחות ישראל מבחינת העצמה ומבחינת האימון. היינו המוכנים".

כאשר ראו המודאגים, מה מתכוון נאצר לעשות, „שלחנו בדחיפות כשליח רבת־דרג אל הנשיא נאצר, לברר מה הוא זומם. הוא אמר כי הוא מוכן להילחם בישראל לבדו, ואיננו זקוק לסיוע צבאי, אולם הוא מבקש את הכיכתנו המוסרית. לאחר הרהור קל הוסיף, שאולי יבקש בצבא אספקה לצבאו, כגון בשר.

בספר מתאר מחגוב את הנצחת בהזר־היבלות של ממשלת סודאן, עם ישבו הסרים והאזינו לשידורי הרדיו על מלחמת ששת הימים. הם שמעו כי „כוחות ישראליים, שכיתרו את ירושלים בשעות הלילה, פרצו דרך שער־האריות לתוך העיר העתיקה, וירושלים נפלה. בבדיחה אחד־יוצאלית היה זה הקשה לבכל רגעי הבדידות אותו יום. כולנו היינו המי־כים. כר הכבפים שרייף אלהינדי פרץ בהזצעות".

● מוסקווה רמזה שאפשר להכיר בישראל

אחרי המלחמה שלחו הערבים כשד־להת למוסקווה, ובתוכה נשיא אל־דזירית הצארי בומדיין, והכבור להם כי הרוסים מעוניינים בהחלטה של הארים בדבר קדם־יהודי בין האהבות ושכירת שלום־הנעלים:

„זו היתה הבשורה הראשונה במעלה של הרוסים, הם ביקשו את עזרת הערבים. הם הרחיקו לכת עד כדי רמז, שלא איכפת להם, אם יכירו הערבים בישראל, אם בתוך כך יוכבע תבונה דיפלומאטית בבריה הרוסית, המעצמה הגדולה".

הסובייטים התחילו לספק נשק למצרים, ודעתם היתה כי המלחמה לא תתחדש תוך שנתיים או שלוש. זו היתה גם דעת הערבים. בתב מחגוב: „הגענו לכלל מסקנה, שהדרך היחידה שנשארה לנו היא הסדר מדיני, שבסופו של דבר יוליך לידי הדזשו התנגשות בנשק — אך הרוסים הבינו חוסר התלהבות לפתרון כזה. הם טענו, כי הם עלולים להיפגע בתחום הבינלאומי רמזו, שחידוש המלחמה עלולה להצריך קיום בסיסים צבאיים סובייטיים בארצות הגובלות בישראל".

לדברי מחגוב — הפותח כי הוא הראשון המגלה, מה היה באמת באותה ועידה — דנו בחארטום גם בהפעלת הנפט כנשק נגד ישראל. „משתתפי הוועידה שקלו את הנימוקים בעד ונגד „גישה שלילית": הפסקת משלוחי הנפט לארצות המערב, וביחוד לארה"ב ולבריטניה. לבסוף החליטו, שהדבר יזיק לנשק הערבי יותר מלמשק האוייב".

● חוסיין סירב לעשות הסדר נפרד

מחגוב מתאר גם כיצד הניעו את המליטים הערבים העשירים לתת כספים לירדן ולמצרים. שתיהן עבדו על סף פשיטת־רגל וביקשו כסף, אך המדינות הערביות העשירות שתקו. פייצל מלך סעודיה לא רצה להיות הראשון. רק כאשר דחק בו מחגוב, אמר: „סעודיה תתרום 50 מיליון לי"ש לשנה". עתה הציע מחגוב, שכווית תתרום 60 מיליון לי"ש, אולם הכוויתים מיחו — ולבסוף התפשרו על 55 מיליון.

עוד טענה כפתעת בפי מחגוב: בעת הדיון „הציע נאצר, שירשה למלך חוסיין לעשות על דעת עצמו הסדר עם ישראל. חוסיין סירב בהדגש ואמר, שכל הסדר צריך להיות חלק מהסדר כולל לכל הערבים".

לדברי הספר היה זה מחגוב עצמו שהציע את שלושת הלאווים הנודעים לסמכה של הועידה: לא הכרה בישראל, לא משא ומתן, ולא שלום. הצעה זו „במעט גרמה התמוטטות הועידה כולה. נאצר, כראותו שאני מתעקש בענין זה, פנה אלי ואמר: „כלום אתה דיקטאטור? הסיבותי: „הוד מעלתך, דמבי שבאות יותר היה לי להציג לך שאלה זו".

● בשלשת הלאווים אשם אש"ף

ראש ממשלת סודאן לשעבר טוען, כי כמה מן המדינות הערביות היו מוכנות להכליט עם העובדה של קיום ישראל, ולכן עמד בתוקף על שלושת הלאוים — ואת הקולר הוא תולה בצווארו של „הארגון לשחרור פלשתין".

סודאן כותב: „נציג סודאן ב־תוקף להסכים את לאיחוד של הסדר שלום עם ישראל. עבודתם הבלתי־שגרגית היא שאילצה אותי לעבוד בתוקף על שלושת הלאווים, כדי למנוע את התמוטטות הועידה, שהי־ארגון לשחרור פלשתין עלול היה לגרום".

בקיצור, ספרו של מחגוב ברובה ב־ הבלבול — אבל מרהים בו גם הגילויים.

הפרס החדשי הגדול

הפרס הגדול השני — במסגרת מבצע הפרסים במלאת 25 שנה ל„לוח מעריב"

FIAT 128

„פיאט 128"

מחירה כולל מסים 27,850 ל"י

המכונית המשפחתית המהודרת שזכתה ב־7 פרסים בינלאומיים!

✱ הנעה קדמית ✱ מנוע 1116 סמ"ק מטובלל ✱ תאוצה מנטסטית ✱ כושר תימרון מרשים
✱ בטיחות מירבית ✱ 5 מושבים נוחים ומרווחים ✱ אחזקה חסכונית ✱ צריכת דלק נמוכה.

במכונית זאת תוכל לזכות בהגרלה החדשית שתיערך בין כל מוסרי מודעות מלים ל„לוח מעריב" החודש. בפרס החדשי הראשון — מכונית „פיאט 126" — זכה מר דני דרור מרח' הרצליה 15, חיפה.

1,000 לירות כל שבוע!

● בכל יום זוכה מוסר מודעת מלים אחד ל„לוח מעריב" ב־100 ל"י
● בכל יום ששי זוכים 5 מוסרי מודעות מלים ל„לוח מעריב" ב־100 ל"י כל אחד.

מסור מודעת מלים ל„לוח מעריב" בהקדם — ותכלל אוטומטית בהגרלת הפרסים הכספיים ובהגרלת המכונית „פיאט 128"

הלוח הנפוץ ביותר במדינה

בעתון הנפוץ ביותר במדינה

מחבל שרצח במעלות היה חבר כנופיית גנבים במשולש

...אד ג'יבאלי מטייבה ישב 3 שנים במוסד לעבריינים צעירים בעכו, התמכר לסמים והמתבלים, כנראה ניצלו ... "...ולשתר" זו לאחר שברח מהארץ עקב סכסוך עם אביו

...ת יצחק בן־חורין

...לד צעיר מכדי להבין איבה מהי יצא ראשון מפתח הבית. בעקבותיו פסעה אמו, ...ת דמעה בחפזון, ואליהם ...רף האח והזמינונו לאחר ...סימה לחצות את חומת ... הגבוהה ולהיכנס לבית 28/2 בכפר טייבה שבמ..., בית שנפלו עליו הדוה... ואלם מאז נודע כי הבן בן עשרים ושתיים, נטל ...ברצח במעלות ונהרג בה.

...ו של עבד אל חמיד ג'יבאלי עדיין מקווים שאולי הלה טעות נוראה ומישהו בפוקדת המחבלים של החזאתמה הפיק את תכנתו של זיאד — בלי שהוא עצמו השתתף במעשה הטבח — כדי להכתים את כעורבותם של ערביי ישראל בפעולת טירור. שהרי זייד שלהם אינו בן עשרים ושתיים אלא בן השמונה־עשרה שנה בלבד.

אחיו נג'י, האומר שהוא בן עשרים ושתיים, אחד משמונה בניו של עבד אל חמיד, העובד כמכונאי באזור, לא יצא ביום ביקורי לעבודה ("כל אחד שואל שאלה מביכות, אז נשארתי בבית"). עבד אל חמיד היה במקום עבודתו בנתניה. הוא פועל בנין.

"זו בושה גדולה ללכת להרוג ילדים ולא גבורה. אנחנו לא מאמינים שזיאד עשה זאת — אמר האח נג'י — למה לא מודיעים לנו שום דבר ולא נותנים לנו לראות את הגופה? אם נבקש את הגופה או לא זו בזיון של אבא. לדעתי, אם יוכח שזייד השתתף בטבח במעלות הוא אינו ראוי לכבוד המשפחה. אנחנו אזרחים נאמנים והדבר פגע בנו בצורה קשה".

בגיל שש־עשרה הוכנס זיאד למוסד לעבריינים צעירים בעכו ויצא ממנו כעבור שלוש שנים עם "דיפלומה" — הצטרף לכנופית עבריינים שהסתובבה ...ה על האיזור משך שנה והתפרקה.

פועל ממושמע

זיאד התקבל לעבודה כרצף מתלמד בחברה קבלנית בנתניה, השתכר בתחילה 30 ל"י ליום ואחר־כך 50 ל"י. סיפר מנהל העבודה שלו: "זיאד היה בחור שקט, פועל טוב וממושמע. הוא היה בחור מסוגר. ניסיתי לעניין אותו בפוליטיקה, אבל הוא לא נכנס לשום ויכוחים על ישראל.

"לפני שנה ושלושה חודשים חדל לעבוד. אביו הופיע ושאל אם ראיתי אותו, ביקש שאתעניין אצל קבלנים אחרים אולי זיאד עובד אצלם. אביו היה מודאג ובא מספר פעמים לחפשו. אני מבין שבתקופה זו הוא חצה את הגבול", סיכם מנהל העבודה.

הדיהה לעבד אל חמיד סיבה להיות מודאג. מספר ימים קודם לכן בהיותו בפרדס, איים עליו בנו זיאד בסכין ואילצו לשחרר משכורת הבנק 2,000 ל"י. "זיאד לא יכול היה להוציא את הכסף בלי חתימת אבא. ביום שבת הוא ידע שאבא לבדו בפרדס וניצל את ההזדמנות. [illegible] זיאד הזמין מונית, שילם לנהג 80 ל"י ונסע לעכו. זה היה לפני שנה וחודשיים. מאז לא ראינו אותו", סיפר נג'י.

עישן בבית־הספר

אנשי טייבה לא־מכירים־לא־יודעים. הם שמעו על זיאד, אולם איש מ־13 אלף תושבי הכפר לא הכירוהו אישית. הם זהירים ומסויגים, חוששים לא רק מזרים. ממשיכים לשבת בבתי קפה, לשחק שש־בש, משוחחים על הא ועל דא, אך "פרשת זיאד" היא טאבו לגביהם.

ראש המועצה המקומית, עבד אל רחום חאג' יחיא, שיגר מכתבים לנשיא המדינה, ראש הממשלה ושר הפנים, בזו הלשון: "ראש וחברי המועצה המקומית בטייבה וכל תושביה מביעים את השתתפותם באבלן וביגונן של המשפחות השכולות כתוצאה מהטבח האכזרי במעלות. אנו מגנים את הפעולות הרצחניות, אשר כתוצאה מהן מקפחים את חייהם אנשים על לא עוול בכפם, ורואים בחומרה רבה את מעשי הפשע המכוונים דווקא לתלמידי בתי־הספר ולאזרחים שלווים".

עו"ד אחמד כנדאווה, ראש המועצה לשעבר ובעל משרד בנתניה, טען, כי זיאד הוא יוצא מן הכלל שאי־אפשר ללמוד ממנו לגבי הכלל. "אסור להאשים את תושבי טייבה. אני אישית לא הכרתי אותו ומשפחתו, אבל יצא לי לשוחח עליו עם מנהל בית־הספר, כבר בכתה ח' עישן זיאד בחצר בית הספר והמנהל חשש להעיר לו על כך".

בטייבה לא חסרים אלמנטים אנטי־ישראליים. לפני שש שנים חוסל שם אירגון עויין, שבראשו עמד סאלם בראנסי, מורה בבית־הספר המקומי שנשפט לעשר שנות מאסר.

יתכן כי בימים אלה אין בטייבה אירגוני מחתרת, אבל פעילות פוליטית ענפה יש ויש. "אם מישהו לא מרוצה מהממשלה הוא נכנס למפלגה הקומוניסטית, שהיא ביטוי טוב להבטאויות שלו נגד הממשלה. אם הוא ידבר נגד המדינה יאמרו שהוא מחבל, אבל במפלגה זה אזרח", סח לי בחור.

חשיש ויין

בטייבה שני מניפים מורחים משגשגים של רקיה — מועדון לצעירים ולמבוגרים. למועדון הצעירים באים גם נערים שפעילות פוליטית אינה מעניינת אותם. הם הורים אחר מועדון לבלות בו את זמנם, ורקיה מספקת להם את מבוקשם. אין זה בן הנמנע שגם המחבל זיאד ביקר לא אחת במקום, אם כי מזכיר רקיה בטייבה, חבר המועצה עבד אל חמיד אבו־עיטה, מכחיש זאת בתוקף.

את מקום השתיקה פרצה דווקא בקלנסווה השכנה, בביתו של אחד מבני חמולה נאצור.

"הייתי עם זיאד שלוש שנים במוסד לעבריינים צעירים ,אתה' בעכו. כשהשתחררנו הקמנו כנופיה, שתינו יין, עישנו חשיש, שברנו בקבוקים ברחובות, הכינו אנשים ופרצנו לדירות. זיאד היה חבר טוב שלי", סיפר בחור שביקש לא לפרסם את שמו.

לדעתו חצה זיאד את הגבול לא כדי להצטרף למחבלים אלא מתוך יאוש. הוא נכנס למעגל קסמים שממנו אי־אפשר היה להיחלץ. "זיאד עישן חשיש ובלע כדורי פרודומול ול.ס.ד. במצב זה הוא לא יכול להמשיך לעבוד, אבל היה זקוק לכסף באופן נואש.

ברח כמה פעמים

"ישבתי פעם בכלא עם מחבלים והם הסבירו לי איך מגייסים אנשים לשורותיהם: מחפשים את נקודות החולשה שלו ואחר כך מציעים לו עזרה. אני מאמין שבלבנון ההו מהר מאד על קנקנו של זיאד והצליחו לספח אותו אליהם בגלל היותו מכור לסמים. אולם גם כך זיאד לא היה מסוג האנשים שיבצעו פעולות התאבדות, לכל היותר פיצוץ משאבת מים או משהו כזה. אני חושב שעשו לו שטיפת־מוח רצינית.

"במוסד לעבריינים בעכו היה זיאד בחור שקט. הוא ברח כמה פעמים מהמוסד, לא רצה ללמוד מקצוע והעדיף לעבוד בחקלאות. היינו חברים טובים אבל הוא לא דיבר אתי או עם מישהו אחר על פוליטיקה. קשה לי להאמין שבן אדם כזה יהפוך למחבל. ראיתי את התמונה שלו בעתון ועדיין אני מתקשה להאמין. תמיד דיברנו על בחורות ועל ,בינגו' — עניינו עבריינות.

"המוסד הזה הוא בית־ספר לפשעים. יצאנו משם מומחים לעבריני פשע והקמנו כנופיה. ישבנו הרבה בבתי־סוהר עד שנמאס לי מהעניין. ראיתי שזה לא משתלם. לא היה לי בית והזנחתי. גם האחרים הרגישו כמוני ואחרי שנה התפרקה הכנופיה".

חברי הכנופיה החלו לעבוד, וכבור הם גם זיאד שהתקבל לעבודה כרצף מתלמד אצל קבלן נתניה. כעבור שנה ושלושה חודשים נעלם, והתגלה ב־15 במאי, במעלות.

זיאד עבדול ראחים
המחבל מטייבה שנהרג במעלות

קיסינג'ר מרכיב ממשלה...

מאת רחל פרימור

האקמינגמן: — היי ניק, אני קשה מאד לקחוציע קצת במהרה' המהלך. אין לי ברירה אחרת. כבר הבטחתי לנפשי להשלים את ירח הדבש. ניק, אל תלחץ עלי, תמיביר בינתיים של הבמירה, אני אשמע על קשר. מבכית.

לוד: — השיחות ינוהלו ברוח הידידות המאפיינת את היחסים שבין המדינות. הנושא איננו לחץ — אלא בטחון.

ירושלים: — רבותי, יש לי תוכנית נפלאה אתם רק צריכים להתנות, עקרון ההדדיות יקבע גם זה, כפי שהקפדנו גם בעבר. חצי קונייטרה תישאר לכם. גם חצי החרמון. על השאר נדון בג'נבה. לאן הערב?

רבע, רבין פה? יופי. יש לי תוכנית נפלאה בשבילך, אתה רק צריך לחתום. עם הדתיים בהחדר כבר בג'נבה. להת'.

לוד: — התקדמות בה הושגה בשיחות. עדיין אין הסכם.

דמשק: — אחי האסד, עם ישראל אין בעיה. בשבילך יש לי תכנית נפלאה. אתה רק צריך לחתום, הנה כאן ממוד התורגם. נותני לך חצי קונייטרה, שתי גבעות מחצי החרמון, על השאר נדון בג'נבה. מה אוכלים הערב?

לוד: — הושגה התקדמות בה בשיחות, אולם עדיין אין הסכם. בזכור הנושא איננו לחץ — אלא בטחון.

ירושלים: — רבותי, עם האסד אין לי בעיה. הוא מוכן לקבל את קונייטרה, תבעות החרמון.

רבין פה? טוב מאוד. אתה נותן לסורים שלושה היקים, הלפק שקורת גבעה בלעדי בגובה צבעות, הפרטים בג'נבה. אבל מה הערב?

לוד: — השיחות התנהלו ברוח הידידות המאפיינת את היחסים שבין שתי המדינות. שוב הוכח כי רק ידידות אמיתית יכולה לפיינ לגם אביץ וקטן זה.

רבה עבון: — בגלל התקופה — הנושא איננו לחץ אלא בטחון.

ארמון הנשיאות — הוד מלכותו, הסיכויים עתה להשגת הסדר טובים יותר מבפני שהיו לפני צאתי. כה הנגה לנפש? אני הבאתי לך את המכונית השחורה מוואשינגטון, עם חתימת ניכסון על ההנה. כן כן, היא כשרוינה גם נגד הפלשתינאים אשר עליהם נדון בז'נבה.

לוד: — הושגה התקדמות ניכרת בשיחות, אך עדיין אין הסכם.

ירושלים: — רבין פה? אולי כדאי שתפתח בינתיים בשיחות עם גולדה, תוכין לא מוכן להנפיק אשרות כניסה המספיקות לנגדה צבאין. לאן הערב?

קאהיר: — הפעם אני רוצה את הפירמידות, מייסטראינג בלונסור והפסלים פול, גם לנגסי.

לוד: — הושגה התקדמות ניכרת בשיחות, אם כי עדיין אין הסכם.

ירושלים: — עם סאדאת אין בעיה. הוא מוכן לפשרה, צירוף רק, אבל רק בלי היהות ודקיה, לכמה הוא המבצע? לאן הערב? תל־אביב או ירושלים?

לוד: — הנושא איננו לחץ אלא בטחון, עד עכשיו הושגה התקדמות, אם כי אין הסכם עדיין.

דמשק: — הפרטים כמעט גמורים, אתה רק צריך לחתום. פה בטחון, דיין יכתוב זכרונות על החרמון, קונייטרה, אויס. כשחייה אוילית. לאיחות צדדיים תפרים בלי שיסליק, כבר אכלתי בירושלים.

לוד: — הושגה התקדמות כשרניכת, אולם עדיין אין הסכם.

ניקוסיה: — גרומיקו, אני מוכרח לקבל היום את פרטי ההקלטה 713, 617, 475, 423, 317 הם פשוט נעלמו בין הארכיון של הנשיא, כלומר הדיטאגט שהיה. אם אתה רק יכול תחזיר אותם במקור אבל תבתוק את הביביים הפלילים נגד היהודים. להתר בג'נבה.

לוד: — הושגה התקדמות בשיחות שהתנהלו ברוח הידידות המאפיינת את יחסי שתי המדינות.

ירושלים: — רבותי, אין ברירה. הדתיים נשארים בחוץ. ל"ע מקבלת שלושה תיקים וחצי, ברוח בעוד שנה. אתם מוכרחים להבין שהכביא ניכסון אינו יכול להתמכר על ממשלה 58 לאורך ימים. לאן הערב?

דמשק: — אחי האסד, פתרתי לך את כל הקשיים. קונייטרה ארבע גבעות, אויס, חרמון, יהלה בצד, גם גרומיקו.

האינגמן: — היי ניקי, הצלחת יפה להחזיק מעמד. הפרטים החסרים יגיעו עד השבוע, אבל האמין לי, הפעם יותר בהמיד היה לנו קשה להרכיב להם שם ממשלה חדשה, אבל בכל זאת הצלחתי להשיג הסכמת כל הצדדים לשיפור על המצב באיזור עד שהשחרר מווטרגייט. אין לך מה לדאוג, דייש מבבל.

במקום עדר צאן – בית חרושת

קיבוץ כפר עזה, מול מחנה הפליטים ג'באליה ברצועת עזה, משגשג אך סובל ממחסור בחברים שיהיו מוכנים להצטרף אליו

מאת עזרא ינוב

בדף הידיעות השבועי של כפר עזה, קיבוץ השוכן במרחק קילומטרים ספורים ממחנה הפליטים ג'באליה, אתה קורא משפטים קצרצרים המגרים את סקרנותך. „הפתעה נעימה עשויה לחכות לנו הבוקר — צוות הקרדחים של באר המים המלוחים הגיעו לשכבת קרקע לחה... יש תקווה למים"; „הרפת התעשרה השבוע במאזני עגלים חדשים"; „השבוע חנכנו את מכונת הקולנוע החדשה".

מה נשמע בכפר עזה? כאשר באתי לשם השבוע הקבילו את פני ענני אבק הרישו של הקומביינים וצבע הזהב של שדות החיטה עד האופק.

כביש האספלט משתפים בכניסה למזכירות כפר עזה, השוכנת בבית־ברוש, אחד משישה הצריפים ששרדו ביישוב מהתקופה ה„פרהיסטורית" של ההתיישבות שלא הצליחה ב־1951 כאשר עלים הורים מנגביל וכבירים ניסו להקים כאן קיבוץ ונכשלו.

ב־1957, לאחר מבצע סיני, באו חברי הגרעין משיראלי, המורכב מבני קיבוצים וחברי הנוער העובד, והקימו בחודש קיבוץ של תנועת איחוד הקבוצות והקיבוצים.

הכביש מחלק את המשק לשניים: מצפון — הלולים והרפת, המפעל התרע, המלאכות. מדרום — בתי הקיבוץ, בריכת שחיה, חורשה, בתי ילדים וחדר האוכל החדש.

אין שכירים

הגיל הממוצע של האוכלוסיה הוא [illegible] שנה. ה„זקנים" הם בני [illegible]. [illegible] ויעקב בכלוה מזכיר הקיבוץ. [illegible] קיבוץ קטן ובו 150 בוגרים כבפר עזה — [illegible] לכל חבר קיבוץ [illegible] 75 יום [illegible] החייל המשוחרר, לרבות זכויות [illegible] במילואים [illegible].

[illegible] (ימי מילואים).

„את [illegible], והקיבוץ [illegible] — על ידי החברים. [illegible] לעזה. [illegible] לכפר עזה [illegible] פרדס. [illegible]

לקיבוץ כמעט 10,000 דונם, מהם [illegible] 500 דונם פרדס, [illegible] — סלק סוכר ו[illegible] — [illegible] לשיבורים.

ברפת כפר עזה 450 ראש בקר (290 חולבות) [illegible] 400 טונה [illegible] 300 אלף [illegible] 6 מיליוני [illegible] 12 [illegible] 5,000 טונה [illegible] 30 [illegible].

[illegible]

השקאה אלקטרונית

חברי כפר עזה [illegible] 300 אלף [illegible] 25 ל"י ביום [illegible].

[illegible] אלקטרונית [illegible] באר מים [illegible].

[illegible] 440 אלף [illegible] 100 [illegible] 700 [illegible].

טלוויזיה לחבר

כפר עזה איננו נתון בדאגות ביטחון, [illegible]

[illegible]

110 ילדי הקיבוץ הלומדים בבית־הספר האזורי [illegible]

[illegible] 1,200 [illegible] 14 [illegible]

[illegible]

הודעה חשובה לעובד שכיר

הודעה חשובה לעובד שכיר

חבר קופת חולים של ההסתדרות הכללית

שים לב להבטחת זכויותיך לעזרה רפואית בקופת חולים הנובעות מתשלום מס מקביל

לפי הוראות חוק מס מקביל, חייב כל מעביד לשלם מס מקביל בעד העובדים השכירים שהוא מעסיק, באמצעות המוסד לביטוח לאומי.

תשלום זה בא להבטיח לחבר ולבני משפחתו שירותים רפואיים מלאים כגון: אישפוז בבית חולים, בדיקות מעבדה ורנטגן, טיפולי רופאים מקצועיים וכיוצא באלה — הכל לפי האמור בתקנות קופת חולים — ושירותי בריאות בעבודה לפי הוראות תקנות מס מקביל.

כדי לעזור לקופת חולים לשמור ולקיים את זכויותיך לעזרה, כפי שפורטו לעיל, הנך מתבקש להודיע במקום עבודתך על חברותך בקופת חולים הכללית, כדי שפרטו זה יירשם בטופס 101 המיועד לכך* וכדי שהמס המקביל, שמעבידך משלם בעדך, יועבר לקופת חולים הכללית שבו אתה מקבל את השרות הרפואי.

* בטופס 101 במשבצת מס. 11, ציין את שם הקופה שלך — קופ"ח הכללית.

קופת חולים

של ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ־ישראל

„ישראל זה... קשה לפי...

...פתרון...

...את צדוק אשל

...ו בוקר ילא באו הפועלים ...ערבים לעבודה. רובם השי... ...ראות את פניהם בעירה. ...ם שהגיעו למבואותיה וב... ...לי אוטובוס ותרמיל הצידה, ...ו לחזור על עקבותיהם. ...ים סגרו הרחובות, הצעירים ...ברחות, ארגנו הפגנות, חסו... ...ת הכניסה לבנין המועצה. ...רים יותר טכסו עצה עם ...ם שהגיעו מהמרכז וביקשו ...ת האוירה.

[illegible]

...להסכם ...א סרב ...הארצים

هكذا من الأصل

ממטולה עד אילת

הספר שגילה את קו ההפרדה...

בין טיסה לטיסה מצא השבוע מזכיר ה־מדינה האמריקני הטרוד, שהות לפוש כפס, על כסאו של הספר הירושלמי הותיק קיבר.

אגב תספורת קלה בין השניים שיחה שר ספת, כשד"ר קיסינג'ר הוהה על הלך הרוחות

בישראל, באשר למאמצי ההפרדה שלו, ומבקש חווה דעת הספר על המיועד לראשות הממ־שלה, יצחק רבין.

בתום התספורת קם ד"ר קיסינג'ר מכסאו וביקש מקיבר לנקוב בדמי התספורת המגי־עים לו.

„אם אפשר, כאה כתרים פחות לסורים" — השיב הספר.

ד"ר קיסינג'ר חייך ולא אמר דבר...

יצטרכו לרוץ...

במסדרונות הסוכנות רווחו לאחרונה שמו־עות עקשניות על כוונתו של שר האוצר, פנחס ספיר, להמיר את תפקידו בהנהגת יו"ר הנהלת הסוכנות.

בקרב הפקידים הרבים בבנין האבן הירו־שלמי מקננים חששות לרגל המפנה הצפוי עם כניסת ה„בולדוזר".

„עד עכשיו הלכנו — אומרים הפקידים — מעתה נצטרך לרוץ"...

מח' הרמאויות...

ל„רשות הרבנית לצרכנות", שליד הועד הפועל של ההסתדרות, מגיעות מדי שבוע תלונות רבות של צרכנים על העלאות מחירים בלתי מוצדקות, טיב לקוי של מוצרים ומקרי הונאה שונים, הנעשים על ידי סוחרים.

תושב ירושלמי שביקש להתלונן על שהו־ליכוהו שולל בעת קניית מוצר כפויים, שלח את תלונתו ל...מחלקת הרמאויות בועד הפועל של ההסתדרות.

הדואר הבין את הכוונה והעביר את המכתב ליעדו — ל„רשות לצרכנות"...

עשרת בני...

באחרונה גברו החיכוכים בין הרבנים ה־ראשיים לישראל, כאשר הרב גורן האשים את עמיתו הרב יוסף, שכינה אותו ואת חברי מועצת הרבנות הראשית כ„המן ועשרת בניו": הרב יוסף הכחיש האשמה זו מכל וכל.

אך כפי שנאמר: „אין עשן בלי אש", ובחוגים רבניים מספרים, כי היתה זו אישיות רבנית אחרת, שהתבטאה בצורה דומה כלפי חברי מועצת הרבנות הראשית, אך היא כינתה אותם „עשרת בני אמן"... (ולא בני המן), היינו: שעונים „אמן" אחר כל דברי הרב גורן...

ד"ר לריתוך

ד"ר הרי דים מהמחלקה למתמטיקה עיונית במכון ויצמן היה מתוסכל במלחמה, כי לא גויס ולא ידע במה יוכל לעזור למאמץ המלחמתי.

עתה הוא מקווה שלא יהיה עוד צורך, אבל אם תהיה עוד פעם שעת חירום, כבר יידע מה לעשות: יעסוק בריתוך בכל מקום ש־יידרש. ד"ר דים עובר עתה קורס לריתוך יחד

עם עובדים אחרים מכון ויצמן למדע. ה־קורס אורגן ע"י מה"ח־שירותים ומשרד העבו־דה ומשתתפים בו 12 איש. בהם 4 מדענים מן המכון וכן עובדים אחרים. לומדים ריתוך אוטוגני וריתוך חשמלי. קורס כזה אורך בדרך כלל כ־200 שעות, אולם מומחי משרד העבו־דה אומרים שרמת המשתלמים כאן שונה ולכן יספיקו 100 שעות לימוד. המשתלמים המתנד־בים לומדים שש שעות בשבוע, הלוקן על חש־בון זמנם הפנוי.

החתונה לא נערכה ב„קרקס"...

חגיגת הנישואין של יהודית ריקנאטי, בתו של דני ריקנאטי — יו"ר מועצת המנהלים של קונצרן דיסקונט — עם ישראל יובל, היתה אמורה להתקיים ביום שלישי השבוע בחצר ביתם של הריקנאטים בהרצליה. לאירוע הו־מנו מחו"ל אהלי־ענק, דמויי אהלי קרקס, שהיו אמורים לאכלס את המוזמנים, ביניהם הצמרת הכלכלית והפוליטית של המדינה.

סמוך לשעות הצהרים, כאשר מזג האוויר הסגרירי קשור. באותו יום לא השתפר — הכהבשה התכנית המקורית, והחתונה הועברה למלון שלו ניתנה קהות של שש שעות כדי להכין את מה שכונה „חתונת השנה"...

התיק של סבא...

לא כל כך ברור אם שר האוצר, פנחס ספיר, יתרצה לכהן בממשלה הבאה, או יעמוד בסירובו, אבל נכדתו בת הארבע — יש לה פתרון משלה.

היא ישבה והאזינה לשידור חדשות וכש־שמעה שמבקשים מסבא־ספיר, שיסכים לכהן לפחות כשר בלי תיק, רצה אל אמה, בתו של השר, נרגשה ומלאת רצון טוב: „אמא, שלחי מייד לסבא, אני אתן לו את התיק החדש שלי"...

מי מרכיב את הממשלה?...

ועד הארצי של משרד הקליטה אינו מס־תפק בתפקידו להגן על עובדי המשרד ולייצגם בפני הנהלת המשרד והשר הממונה עליו — אלא הוסיף לעצמו תפקיד נוסף: התערבות בסוגיה מינוי שר...

הועד הארצי וביוזמתו גם ועד עובדי הקלי־טה בירושלים, פנו לשר הקליטה הנוכחי, שלמה רוזן, וביקשוהו להוסיף ולכהן כשר הקליטה — זאת לנוכח שמועות שהוא מבקש לעצמו משרד ממשלתי אחר.

פניה נפרדת עיגרו הועדים למרכיב הממ־שלה, השר יצחק רבין, וביקשוהו לשבץ את מר רוזן כשר הקליטה משום שהוא הצליח בתפקידו זה.

„עוד כצעד נהיה עדים לתופעה, שלא ה־מיועד לראשות הממשלה ירכיב את ממשלתו, אלא ועדי העובדים של המשרדים הממשלתיים הם שיקבעו מי יהיו השרים הממונים עליהם", אמר ספק בצחוק — ספק ברצינות, אישיות ממשלתית בכירה בירושלים.

זהירות למופת...

השבוע נחנך בית כנסת בבית המעצר ב־אבו־כביר. המועצה הדתית לת"א, שתפ־קידה לספק שירותים דתיים, תרמה פרוכת לארון קודש וכן מפת־שולחן מקטיפה לבית־כנסת זה.

כשהוזמן ראש המועצה הדתית, הח"כ פנחס שינמן, להשתתף בפתיחה החגיגית של בית־הכנסת, דחה את ההזמנה בגלל „התחייבויות קודמות". כשהפצירו בו להשתתף, הגיב מד־כידו: „וכי כיצד רוצים אתם שיבוא, כאשר

ההזמנה מאפשרת זכות כניסה לבית ה־מעצר, אך אין בה שום רמז לאפשרות של יציאה...

מתנדבים — ע"מ לבטל רפורטים...

כאשר בא השבוע סגן מפקד משטרת אש־קלון להרצות בפני חברי מועדון „רוטרי" בעירו, על חשיבות ההתנדבות של תושבי העיר למשמר האזרחי — היתה בפי מספר חברי המועדון תלונה „חמורה":

זה שנים נוהגים תושבי „אפרידר" להחנות את כלי רכבם ליד בתיהם הקטנים הטובלים בירק — קרוב לבית ככל האפשר. רבים מחנים את רכבם בשבילים וסימטאות בהם אסורה חניית רכב. אחרים חונים בצדו השמאלי של הרחוב הצר ואפילו מעלים את המכונית על המדרכה.

בשבת האחרונה פשטו שוטרי תנועה על איזור זה והגישו דו"חות חניה לעשרות כלי רכב כאלה.

לתושבים הוותיקים חרה מאד שאפילו אזהרה לא קיבלו מראש, אלא ישר נקנסו בברירת קנס.

עתה, כאשר בא נציג המשטרה לבקש הת־נדבות למשמר האזרחי ושיתוף פעולה עם המשטרה — הצביעו תושבים אלה על יחסה של המשטרה כלפיהם. הובטח לברר את העניין מחדש ובלבד להגדיל את מספר המתנדבים למשמר האזרחי...

הבטחה לפעם השלישית...

יהודי תושב חיפה הופיע השבוע במשרדי מפעל הפיס בת"א ובפיו הצהרה: בפעם הקודמת שהיה במפעל הפיס אמרו לו „להת־ראות" — ועל כן הוא בא עתה, לממש את ה„הזמנה".

עד מהרה נסתבר שלכל הסיפור הזה יש רקע מיוחד במינו. שכן כאשר בא האיש לפני שנתיים למפעל הפיס, היה זה לאחר שניחש 6 מספרים נכונים בהגרלת הלוטו. הוא גרף אז זכייה של 153 אלף ל"י. מר משה סלמון, המשנה למנהל הכללי של מפעל הפיס, מסר אז את סכום הזכייה לידי האיש ואמר לו: „להתראות".

עתה ניחש האיש שוב, ולא רק את שישה המספרים הנכונים, אלא גם את המספר ה־נוסף. הפעם גרף 220 אלף ל"י „במכה אחת".

„מר סלמון הזמין אותי אז, באומרו „להת־ראות" ועתה באתי לקיים את דבריו" — אמר האיש, שקיבל בשמחה את הצ'ק השמן. גם הפעם אמר לו מר סלמון „להתראות", והאיש הבטיח שאם יזכה פעם שלישית, לא ישמור את זהותו בסוד — ואפילו יצולם...

עיבוד לדעת...

שביתת השבת שהכריזו מתנחלי רמת ה־גולן ומתיישבי גוש עציון וקרית־ארבע הופסקה השבוע בצו המשטרה.

את תביעות המתיישבים, שעלו לירושלים בראשית תקופת הקציר, שהיא „עונת חקל־אות בוערת", ניסח עתון הסטודנטים „פי האתון":

מתנחלי רמת הגולן מבקשים שהשטחים ילכו לעיבוד.

הן קראו להם: דרור

מאת נורית ברצקי

„כשכתב לי מהשבי שנודע לו על הולדת הבן, הרגשתי שהקשר התחזק..."

ב־10 באפריל השנה נולד דרור שרון. את אמו, בלה, פגשתי לראשונה אחרי שהגיעה רשימת השבויים מסוריה. את אביו, אמנון שרון, אני מקווה לפגוש בקרוב.

בלה שרון עם תינוקה דרור

דרור הוא תינוק רגוע, הורץ מהיותו־שים של גוש דן, נראה ששום דבר לא מטריד את מנוחתו, למרות שאמו עברה תקופה קשה כשנשאה אותו בחובה. הרקע לשיחתנו — חדשות בערבית ב־טלוויזיה. בלה אינה דוברת ערבית אבל היום, משום מה, היא מחכה להתפתחו־יות התרחשויות ויש לה הרגשה ש־משהו עומד להתרחש. ואולי אפילו ב־חדשות בערבית. אולי רמז מתמונה, אולי הודעה של קיסינג'ר. משהו.

בדרך כלל היא צמודה פחות לחדשות. פשוט אין לה זמן. שני ילדים והאשה לבד בבית זה עסק מסובך. ובלה אינה הטיפוס ההולמני. היא עומדת עם שתי הרגליים על הקרקע. מאוד מציאותית. מקבלת את החדשות כמות שהן. בלי פרשנויות עצמיות. „אני חזקה, אין לי ברירה, אני רק מקווה שהסוף יהיה טוב. כרגע אפשר לומר שאני די אופ־טימית. קיסינג'ר עושה 'טוריס' ואני מתפללת שינחת בשלום מכל טיסה, ושיוכל לסיים את העניין בהצלחה. „בינתיים לא נותר הרבה לעשות. אלא לשמור לאמנון את כל הצילומים שהו־פיע בהם וכתבות הקשורות בענין. בלה אינה מתכננת לטווח ארוך. כרגע היא נמצאת בחופשת לידה ואחר כך — החופש הגדול. המוטו שלה הוא — אם אמנון יהיה בסדר, הכל יהיה בסדר.

„הדבר היחיד שממש מעניין אותי ומעסיק אותי הוא מתי הם יחזרו. מה־מכתבים שלו אני מרגישה שהוא השת־לט על המצב ומרגיש, טוב, עד כמה שניתן במצבו. הוא כותב שהוא לומד אנגלית וערבית. במכתבים הראשונים, לפני שידע שילדתי בן, כתב לי ושאל הרבה על ההריון ואחר כך על התינו־קת החדשה. הוא קיווה לבת. באחד למאי הוא קיבל את ההודעה שנולד לו בן ושמו דרור. והוא כתב — „חשבתי כמובן על השם דרור ואני מאוד מאו־שר", למה התכוון בדיוק — קשה לדעת אבל נראה לי שהוא מאושר ממה שהשם מסמל. מכתבו עודד אותי מאוד מבחי־נה נפשית. כשידעתי שהוא יודע שיש לו בן ושמו דרור הרגשתי, שהקשר התחזק. זה קירב אותנו. היה יותר קל ונעים להסתובב בבית ולטפל בתינוק אחרי שידעתי שאמנון יודע".

בנה הבכור, רביב בן ה־4, הלך לטייל עם סבא. הוא עכשיו הגבר הקטן של המשפחה. אבל אחרי שהוא הלך לישון מתרוקן הבית. „כשאני עסוקה עם ה־ילדים אין לי זמן לחשוב. רק כשאני מתיישבת לנוח מתחילות לצוץ כל מיני מחשבות. כשאני נשארת עם עצמי, זו השעה שאני מרגישה ביותר בחסרונו של אמנון".

בלה משתדלת שלא להעניק אותו דר־מטי יותר על המידה למצבה. להיות אשת שבוי זה סטטוס חדש, יחסית, ב־מדינת ישראל. בלה זוכרת שבראש ה־שנה ראתה עם בעלה סרטים בטלוויזיה על מאורעות השנה שחלפה, וביניהם היה קטע על 3 הטייסים השבויים שחזרו מסוריה. „מי חלם שגם אנחנו נהיה באותו מצב. תמיד חשבתי שיכול לקרות לו משהו, אחרי הכל הוא חייל קרבי, אבל לא חשבתי שיפול בשבי. על נפי־לתו בשבי נודע לי אחרי שמועות רבות שלא שמעתי ממנו דבר. לכן גם שבדת היותו בשבי היתה בשבילי משהו פנטס־טי. כאילו שיבה לחיים, עד אז לא ידעתי אם הוא חי או מת. אבל ככל שעבר הזמן והתרוצצו שמועות החל ה־חשש להתגנב ללב. רק אחרי רשימת השבויים והמכתבים נרגעתי קצת. קשה לי לחשוב איך אקבל אותו כשיחזור. קשה לי להאמין ששוב אדבר איתו וי־אראה אותו ואחבק אותו, שהוא יהיה לי מוחשי. עכשיו, כשנראה כאילו תקו־פת השבי מתקרבת לסיומה, אני סקר־נית לדעת איך תהיה הפגישה מחדש. זה כאילו להתחיל הכל מחדש. זה לא כמו שהבעל נוסע לחוץ לארץ ואת יודעת מתי יחזור והיכן בדיוק עמדתם ובאיזה מצב הלך. זה כאילו החיים יתחילו מחדש. ובינתיים כל תפיסת החיים שלי משתנה. כל מיני דברים שנראו לי חשובים נראים לי עתה פחות חשו־בים. דברים שיכולתי בגללם להתרגז ולא לישון לילות נראים לי עתה חסרי ערך. אני מחכה לאמנון וכבר סקרנית לדעת איך הכל יתרחש עוד פעם".

בלה, ילידת פולין, עלתה ב־1957 ומאז היא מתגוררת בגבעתיים. שם גם הכירה את אמנון. היא מלמדת אנגלית בבית־ספר „איתמר בן אב"י" ברמת אליהו. לבלה אין טענות לצורת הטיפול במשפ־חות השבויים. להיפך, היא מבקשת לציין את המתנדבת שנשלחה אליה ו־עשתה כמיטב יכולתה לעזור. „שמה רחל קציר. התידדנו מאוד. היא אמרה לי מה מגיע לי וסידרה הכל. לא היה דבר שהייתי צריכה ולא קיבלתי. גם בבית חולים התייחסו אלי בצורה נפלאה. הצבא והחברים לא הזניחו אותי, וממ־שיכים לבקר".

היא נסעה לבית חולים עם חמיה. זוכרת את הלידה הקודמת, כשבעלה לקח אותה והחזיר אותה. חוץ מזה ירד גשם והיתה לה הרגשה מזופתת. „זה כל כך נחמד כשהבעל לוקח את האשה לבית החולים. כל הצד הרגשי הזה היה חסר לי. ללדת ילד ולשכב בבית חולים בלי שהבעל יבוא — לא יכול להיות דבר גרוע מזה. וההריון, בלי תמיכה ועידוד של הבעל, זה קשה. קרובי משפחה זה לא אותו דבר. אני זוכרת שאחרי ש־ילדתי הורידו אותי למטה היה חסר לי שבעלי לא עומד לראות אותי כמו בפעם הראשונה. ואחר כך המבקרים. בכל ערב באו הבעלים לבקר את הנשים ששכבו לצידי. ואלי באו המון מבקרים, אבל לא הבעל וזה השפיע עלי לרעה, אבל התגברתי".

בלה מכירה רק מעט ממשפחות ה־שבויים, פשוט מחוסר זמן, אבל היא מכירה את כל הסיפורים ויודעת שיל־דים רבים נולדו לאבות הנמצאים בשבי הסורי.

„מאז הלך למלחמה עברתי כל כך הרבה שלבים. בהתחלה לא ידענו עליו כלום. היה לי דיכאון כשלא ידעתי אם הוא ברשימה. והיה מתח. אחר כך הגי־עה הרשימה וירד המתח. ושוב עלה המתח לקראת הלידה ושוב ירד ועכשיו אני מחכה שהוא ישוחרר ושוב נמצאת במין מתח כזה ומחכה שגם המתח ה־זה ירד".

„משתדלת שהתינוק יצולם הרבה, כדי שדני יוכל לעקוב אחר התפתחותו"

דרור, בנם בכורם של נירה ודני לוין, הוכנס השבוע בבריתו של אב־רהם אבינו. ואביו בשבי הסורי. „דני נורא רצה בן", אומרת אשתו, נירה. „וחשבנו כבר על שמות, אבל בכלל בכיוון אחר... מאז שדני בשבי החל להתגבש אצלי השם הזה, דרור. ואני מקווה שהשם ימצא חן בעיני בעלי. מציק לי שאני לא יכולה להתייעץ איתו, לשמוע את ה'או.קיי. שלו'".

נירה נחה כעת בבית מרגוע ליולדות. קצת חששה לחזור ישר הביתה, פתוח מורם המבקרים והעוסק. אבל עכשיו היא מחכה בקוצר רוח לרגע בו תחזור עם בנה לנוה הפרטי.

„אני רוצה להיות יותר קרובה לחיים הרגילים שלי, לכן אני עושה מאמצים לחזור למצב הרגיל במהירות האפשרית. אני רוצה להיות מסוגלת לעמוד בכל ההפתעות".

נירה בת ה־24, צברית נאה ומטופחת, משתדלת לשמור על קור רוח ולא לתת למצב להשתלט עליה. לפני הלידה הכינה את כל הדרוש. „ידעתי שלא יהיה בעל שירוץ לקנות הכל. החדר מוכן ומזומן לקבל את התינוק".

חסרה צלע

תינוק מגיע הביתה. כל אם חדשה מתרגשת, שמחה, חוששת מפני הרגע הזה. „אני חושבת שכל אם חושבת, קודם כל, איך האב יקבל את התינוק, איך יגיבו זה על זה ומה יהיו היחסים ביניהם. ואני אינני יכולה לשתף את ה־אדם הקרוב לי ביותר. חסרה חוליה בכל הבניין. המסגרת הראשונית היא של משולש; אם, אב וילד, חסרה צלע".

נירה ודני מכירים זה את זה עוד מימי הגימנסיה. יחד למדו בגימנסיה „הרצליה" והיו חברים. ישבו באותה כיתה, ספסל ליד ספסל. אחר כך התגייסו. דני הת־אקלם בצבא מהיום הראשון. נירה מספרת שהצבא היה בשבילו אידיאל. „הוא מצא בצבא את כל הסיפוק שגבר יכול למצוא בעבודה. תמיד אמר, שהוא חושב שהוא צריך לשלם לצה"ל משכורת ולא להיפך, הוא כל כך נהנה. הצליח יפה והתקדם מהר מאוד".

הם נישאו באוגוסט, לפני שלוש שנים. נירה עבדה כמורה להתעמלות בבית ספר תיכון. דני — בשריון. „רצינו ילד ו־היינו מאושרים כשהתברר שאני בהריון. על תהליך הלידה לא הספקנו הרבה לדבר. היינו עסוקים בכל החידוש הזה של ה־הריון. הייתי בתחילת החודש השלישי כשפרצה המלחמה. עכשיו קשה לחשוב איך זה אצל אחרים". במשפחה רגילה, הגבר משתתף בחוויית ההריון, רואה את ההתפתחות חודש אחרי חודש, ומדברים ומתכננים, והוא קרוב יותר לחווית ה־לידה. הוא מביא את האשה לבית ה־חולים. והוא מחכה. דני היה רחוק מאוד. בחודשים הראשונים לא היה איתו כל קשר. מאז שהגיעו המכתבים הוא שואל הרבה על ההריון. נירה כותבת, ואינה יודעת איזה מכתב מגיע. כתבה לו על לידת הבן והצלב האדום הבטיח להעביר זאת בשדר מיוחד אבל אין היא יודעת אם קיבל את השדר או לא.

„מושגי הזמנים קצת משובשים אצלי. אני חיה את הרגע, את היום. אני משת־דלת לא להיות אופטימית יותר מדי. לא לחפש סימנים, לא להתפס לתקוות, כדי שלא אתאכזב, כדי שלא אשבר. ברגע שיגיע דני — הרי יודיעו לנו. ועד אז צריך להשתדל שלא להגרר אחרי כל צל של אותות ומופתים. אבל עכשיו, החד־שות, כל האוירה, ההתפתחויות סביב בי־קורו של קיסינג'ר, זה נראה לי כל כך קרוב, השחרור, וגם הם בסוריה מרגישים זאת. דני כתב שהוא מקווה שהאיחוד קרוב".

נירה עבדה עד החודש השמיני ל־הריונה. היא ראתה בעבודה פתרון. זה העסיק אותה. ואחרי הצהרים — ביקורי חברים ועיסוק בעבודה יד להורד התינוק. כשבועיים לפני תאריך הלידה המשוער עברה לגור אצל הוריה.

החודשים הראשונים של ההריון היו קשים. קשה היה להירדם בלילות ולפע־מים לא ישנה לילות שלמים. אבל נמ־נעה מלקחת גלולות בגלל ההריון. „הר־גשתי שהחובה הראשונה שלי כלפי דני זה לשמור על הילד. ניסיתי להימנע מ־כל דבר שהיה מלווה בהתרגשות גדולה. העבודה שלי קשה מבחינה פיזית וזה עזר לי להתעייף. הבעיות בבית הספר שיחררו אותי, לפחות זמנית מבעיותי. התייחסתי לעבודה כרגיל. ניסיתי להמשיך הכל כרגיל. ובעיות של התלמידים יכולות להעסיק כל אדם ולעזור לו לשכוח את בעיותיו שלו".

בבית־הספר התייחסו אליה נהדר. היא נזכרת בהתרגשות שאחזה בה כשהתקבלה רשימת השבויים. היה זה היום היחיד שנעדרה מבית הספר. „למחרת הייתי המומה מקבלת הפנים שערכו לי התלמידים והמורים. פעם ראשונה שתפסתי באופן ממשי שהם היו איתי כל הזמן. יחס ה־ילדים וההתהפכות בשמחה שלי היתה הבורה ממשית למאמצי להמשיך הכל כ־רגיל. הם היו מאושרים איתי. זה היה היום היחיד שלא הייתי מסוגלת ללכת. הילדים הכל כיוון, דאגו להעביר בעצמם את השיעור ולעשות לי הגינה".

לבחורת הלידה הוזלו להגיע משלחות מבית הספר. ורק התערבות המורים מנעה ביקורן של כיתות שלמות.

אילו יכלו לבקר אותו...

התקופה הראשונה של השבי היתה איומה; סיפורי השבויים שחזרו ממצרים לא הקלו על הדאגות ליחס אל יקיריהם השבויים בסוריה. „עכשיו, כשמתקבלים מדי פעם מכתבים, יותר קל. כשהודעת אותי הבינה הרגילה שלו, חוש ההומור, ההתייחסות שלו לחיים. ואני בניתה יד־הוא הצליח להתגבר ומנסה שלא לחשוב על מה היה צריך להתגבר. מהמכתבים נראה לי שהוא נשאר אותו דני. וזה ה־עיקר. שואלים אותי הרבה איך אני לא נשברת והאם לא קשה לי. התשובה ש־אני נותנת היא, כאני, בסופו של דבר, הצד הקל של הענין. נכון שאישית היה לי קשה. הפסדתי את החוויה של ההריון ראשון לצד הבעל, אבל היו חברים ו־משפחה ועזרו לי. והייתי בסביבה ה־טבעית שלי על כל הטוב שבה. פעמים רבות אני חושבת — אילו רק זוג חברים אחד שבא לבקר אותי יכול היה לבקר גם את דני, הייתי שקטה. אין לי זכות להתלונן. הוא המנותק. אני מנסה להמ־שיך כמו שאני יודעת שדני היה רוצה. אני מתגברת לבד על הבעיות שמתעור־רות ומרגישה שזאת למעשה חובתי כלפיו. במיוחד כשהוא כותב ומעודד אותי להיות חזקה ולהחזיק מעמד. ואת, בזמן ש־אני יודעת שהוא זה שצריך את העידוד".

שיחה טלפונית מגרמניה

דני, סרן בשריון, היה בכוננות כבר לפני המלחמה. מיום שפרצה המלחמה לא קיבלה נירה שום סימן חיים ממנו. הוא נשבה ביום הראשון אבל לא היו עדים לכך. הבחור פשוט נעלם ולא רצו להודיע לאשתו עד שלא תהיינה ידיעות ממשיות. נירה דאגה. היא ידעה שהוא נמצא בקו הראשון וקיוותה שזו הסיבה לכך שאינו יכול להתקשר. דאגו גם לספר לה שאין אפשרות לטלפן ושמכונית דואר נפגעה ולכן לא מגיע מכתב. יום אחד צילצלה חברה של בני הזוג מ־גרמניה. היא ראתה את דני בסרט טלי־וויזיה שצולם בסוריה. לא עלה על דעתה שנירה עדיין לא יודעת על גורל בעלה. היא צילצלה כדי להודיע שראתה את דני בריא ושלם ולא כדאי לדאוג. נירה היתה המומה. כבר באותו יום רצה עם הורי בעלה ל„אולפני הרצליה". למזלם, יומיים לפני כן הגיעו צילומים ובהם נראה דני בבירור.

„חשבתי על אפשרות של פציעה, על דברים כאלה, אבל שבי — זאת לא העליתי על דעתי. כל המושג היה רחוק מאיתנו. נדיר. נכון בעבר היו כבר שבויים. אבל לא כמו עכשיו, לא בכמויות כאלה. ובכלל, המושג של שבי ארוך לא נתפס. גם העובדה שהשבויים מ־מצרים שוחררו כל כך מהר עוררה בנו אופטימיות והיה ברור לנו שעם סוריה יהיה אותו דבר. אבל זה נמשך ונמשך. גם צה"ל לא היה ערוך למצב וזה היה מורגש ביחס ובטיפול. לא היתה יד מכוונת. היה בלאגאן עצום בהתחלה. צה"ל היה עסוק עדיין בלחימה. למעשה, בתוך לפעילות של חברי ועד הורי ה־שבויים, הרי ארבעה וחצי חודשים לא היה ביקור ולא היתה התייחסות אל משפחות השבויים.

„ביקור רשמי ראשון מטעם משרד ה־בטחון האגף לשיקום נערך כמעט חמישה חודשים אחרי השבי. הם הצהירו על זכויות המשפחות; והוגדרנו כמשפחות נעדרים. מיד אחרי שנמסרה רשימת ה־שבויים, השתנה הסטאטוס שנקבע לנו, נעלמו הזכויות, השתנו ההצהרות וה־תכתיבים. ושוב עמדנו לבדנו. אבל המצב לא השתנה בבחינתנו. אתן לך דוגמה: כשהייתי בחזקת אשת נעדר הובטחה לי עזרה כיוון שהייתי לבד בבית ולפני לידה. אחר כך הפכתי לאשת שבוי, אבל מצבי לא השתנה. עדיין הייתי לבד בבית ועדיין בהריון. עכשיו הוענקו זכויות חדשות למשפחות השבויים אבל צריך לבקש. לא באים להציע. אני מוב־רת יותר על עזרה נפשית ועידוד אישי מאשר על כל דבר אחר. היה מקום למשל לחוליה שתבקר בבתים, תראה את המצב, תבדוק אם זקוקים לעזרה בסידור עניינים שונים וכדומה. ועד המשפחות שמטפל במצב הוא שדרש את העזרה הכלכלית הנפשית. כשדרשנו — נענה צה"ל. אבל זה לא בא ביוזמתו. ואני לא חושבת שהיינו צריכים לדרוש. וזה כאב לי. דני תרם לצבא הרבה ולא ציפה לתמורה. אבל היה מקום ש־צה"ל יתן יחס שמגיע לכל מועסק על־ידי כל מעביד. אינני יודעת איך דני היה מגיב אילו היה יודע שבמצב כזה של מצוקה לא היתה עזרה ממשית. מזלי ש־חברים של דני ממש נהדרים וכולם, אף עד היום הם באים לחופשה לטיולים רחוקות, מוצאים תמיד זמן לבקר אותי, להרים טלפון. להתעניין. הם מוכיחים, שהם לא אכזבו. ובעיקר עזרו לי הורי, שהם המשענת העיקרית שלי בשעות הקשות. לציבור אין מושג מה היום למשפחות ואיך פועל כל המנגנון ה'צבאי'. לא מספיק לפרסם כותרת בעתון עם מספר הטלפון של אגף השיקום. יש משפחות שלא ת־רמנה טלפון. הן מצפות לביקור, מעקב, יחס אישי. בחודשים האחרונים להריון לא באו לשאול, היכן שאודרש. לגבי, אני לא מדברת על עזרה חומרית, אבל חסר היה לי התעניינות בשלומי. נכון שהצבא ועד המשפחות עובדים יד ביד. נכון שהצבא עזר כאשר פנינו ודרשנו את העזרה. אבל בהוצאה לפועל קיים סיבוב. הרי הקשר האישי הוא העיקר".

לפעמים אני קוראת לו דני

אחרי הלידה הוצפה בברכות ופרחים מכל הגורמים האפשריים בצה"ל ונהיתה לו: כולם השתתפו בשמחה. כולם ביקרו ובירכו. רק הבעל היה חסר. אבל נירה לא קינאה בביקורי הבעלים אצל שכנותיה לחדר. היא כבר רגילה למצב. „כל חבר שחוזר מהמילואים, שחוזר לביתו, הייתי מאושרת. יותר מהרגיל. ניסיתי להסביר לחברותי, שיעריכו איזה דבר גדול הן מרוויחות. אדם נורמאלי לא חושב על אפשרויות אחרות.

גם נירה לא חשבה. אבל היא חושבת על הימים שאחרי השחרור. איך יהיה האם תספר והספר הוא יספר ויספר דינסו לגהר על הימים הנוראים בחיים ואולי ינסו לשכוח את החוויה. לא לי היזכר בה. להחזיר לימים שלפני, כבה ש־יותר מהר. אבל היא מנסה לבצור, לשמור את הימים הראשונים של בנה, משתדלת שיצולם הרבה. כדי שדני יוכל לעקוב אחר התפתחותו.

טקס הברית נערך במסגרת המשפחה. כיוון שהאב, שהוא „המחותן" העיקרי, חסר, אומרת נירה, כותב לחגוג את העניין בצניעות ביותר. „דרור נולד במשקל 3.650 ומתפתח יפה ובברית התנהג כמו גבר. לא הוציא אפילו ציפצוף. ואני יכולה לומר מה שכל אם אומרת על בנה. ה־סיפור הרגיל. שהוא חמוד, ובאמת דומה לאבא. זה דבר נפלא. לפעמים, במקום דרור, אני קוראת לו דני, וזה נותן לו הרגשה נהדרת".

אויר היוצר
TAPPAN

הר הגעש האירי שוב יורק אש

מאת צבי לביא
(סופר מעריב בלונדון)

בלפאסט בחמש השנים האחרונות היא עיר נמל קודרת ועצובה, מוכה והבולה. בראשית הש- היו שמית שחורים מעשן, ובוטים שהובילו פועלים ל- דתם הועלו באש. חביות 'י על הכבישים וחסמו את נת הרכב הפרטי. בבתים כבו רות באין זרם חשמל. מן ויות נעלם הלחם. עיר משו- ז. חבל ארץ שלם תחת אימ- של שביתה כללית כפויה. נחתה על תושבי אלסטר פון אירלנד כמו מהלומה זת לחגורתו של מתאגרף

ירדרות החלה בשבוע שעבר. מכוניות תופת התפוצצו בליבה ן של דאבלין בירת הרפובליקה ית. אירלנד הודיעה על החזרת ה מכוח התרום על הארים במז- תיכון כדי לשמור על השלום הבריטים הכריזו מצב חרום -שר ושלחו תגבורת צבא נוספת אלף חייליהם המוצבים עם ידיים ומתוסכלים.

ן הדמים האלף

ף עין בשכח הסירור הפלשתי- תחרהו (ואולי שותפו) האירי ימים האחרונים את קורבן ה- האלף במספר, בסיבוב האחרון לחמת האזרחים שהתחדש ב- סופו טרם נראה לעין ואחריתו להיות מרה יותר. הפלג המי- ף של הצבא האירי הרפובליקני לכאורה מחתרתי ובלתי חוקי, על הפרוטסטנטים של אלסטר דמים קיצי. אלה מרצצו. כנר- מכוניות התופת בדאבלין כדי לממשלת הריפובליקה את ה בבלימת הסירור ה- הכריזו על השביתה הכל- י להוץ על ממשלת לונדון יותר יעילות את חובותיה ב- חיי אזרחיה בצפון אירלנד. יכולנו לעשות כמותכם", אמר ורי קנאה קצין בחיל האוויר לידיד ישראלי בלונדון, כאשר החדשות על המהלומה ה- שספגו קיני הטירוריסטים ה- ים בדרום לבנון. אולם ידם ות הקומאנדו והצנחנים ה- המוצבים בכוות הקרב ה- של אלסטר אינגה מקצועית פרי של חוסר אונים פוליטי שלוה הפוסחות על שתי ה- ממשלת הלייבור אשר אחר- דה רבה להתפרצותו של סי- סים הנוכחי, איננה מסוגלת ום את שקילקלו היא והממ- מרנית שקדמה לה. כיוון ש- הצבא היו מוגבלות לפעולות לא מיצו את כוחן בחיסול וסים בפעולות מנע יזומות, יה בירית לבילאגסים ה- סים אלא לקחת את החוק להשיב מלחמה שערה בנסיון ת הצבא הבריטי לגלות יד „תושבי אלסטר נשענים על הכתות מעל לוע של הר אלימות רוחשת", הזהיר עוד 1972 מנהיגה הקאתולי של קארדינל קונווי, היושב ב- ארמך. „כאשר ייבקע הקרום אפשר יהיה לעצור בעדה".

השבוע נראה היה כי נבואתו מת- גשמת.

לונדון המטרופולין סבלה גם היא במנות קטנות יחסית את טעם הסירור האירי. מכוניות התופת שהתפוצצו במרכזי לונדון בשנה שעברה ה- שתיים האחרונות שהתפוצצו בשבת בנמל התעופה היתרו ובשקיים הצבאי, שוב חידדו את עירנותם של הבלשים השוטרים שהכריזו על הכוננות ה- שגרתית בידיעה שהיא תבוטל כעבור ימים אחדים. „אם נתחיל לבדוק כל מכונית הנכנסת לשדה התעופה תהיה הפעלתו הסדירה בלתי אפשרית", התודה קצין בטחון בכיר. אולי ב- שום כך מעטם הטירור האירי להטביע את רישומו על הבריטי, המתרגש יותר — עדיין — בגלל המלחמות בארץ ישראל. האם להאמין לו ב- אומרו שמלחמת האזרחים באלסטר פחות מעניינת אותו מפני שדק בגלל המזרח התיכון עלולה לפרוץ מלחמת עולם שלישית? או שמא מסיח הוא בכוונה את דעתו מזרחה מפני שה, מבט לעבר צפון אירלנד מוכרח להז- ביע תולשה ולהיות מלא בושה ו- כלימה?

מעריצים את גרונר, קשורים בערבים

ואילו הישראלים, היכולים הם לה- לוש עצמם ממהומות אלסטר? אם כי הטרוריסטים הקאתוליים, חברי ה- פלג הקיצוני של הצבא האירי הרפו- בליקני, מצטטים בעל פה את תכניסי- המחתרות העבריות בארץ ישראל, קוראים בספרו של בגין „המרד" כמו בתנ"ך ומקדשים את גבורתם של הרוגי המלכות היהודים כמו דב גרונר בהערצה גדולה יותר מאשר רבים בישראל — למרות התערפקות הזאת, קשורים הם בקשרים אמיצים אל פל- גים שונים של הטירור הפלסתיני.

כבר לפני שנתיים לא הכחישו מנ- היגי המחתרת האירית כי פנו אליהם שליחים פלשתינים כדי להבנן עפר- לות משולבות לפריצה הדרך למהפכה העולמית. בינתיים נתרבו העדויות המוכיחות את התהדקותו של שיתוף הפעולה בסינדיקט זה של הטירור הבינלאומי. גנבר הסינדיקט, קדאפי, הקציב ל„אי.ר.א." לפחות מיליון ליי"ש לשנה. ממולי רקטות מתוצרת בריה"מ הונלו עושים שמות בשריוניות הברי- טיות, והכלים שנתפסו זהים לאלה שבשימוש הטירוריסטים הפלשתיניים. פניה מנומסת של לונדון למוסקווה לסייע באיתור נתיב הברחתם של כלי המשחית, נתקלה בתגובה הצונן וגם רוח שמעבנו „אל תתחבר את האף".

אולם כל נסיון ישראלי להיבנות מן הקשר הזה כדי להסב את גבה של בריטניה למאבק הפלשתיני, נידון מראש לכשלון. הממשלה הבריטית עושה כל מאמץ להעלים את קיומן של הראיות המצביעות על הקשר ה- בינלאומי הטירוריסטי. כתבי טלוויזיה בריטיים, שניסו לחשוף קשר זה ב- סרט על „ספטמבר השחור" וכמעט השיגו מסמכים להוכחתו, נתבקשו בעדינות לרדת מן הנושא.

שריד ממלחמות הדת

לאורח הבאור בן המאה ה-20 נר- אית מלחמה האזרחים באירלנד כ- שריד ארכאי של מלחמות הדת מימי הרנסאנס והרפורמציה. ואכן שם לידי- תה הגרועה ווה שורש הוויתה עד היום הזה: מאבק היוקרה בין הקאי- תולים לפרוטסטנטים. רוב פרוטס- טנטי שולט על מיעוט קאתולי ביחס של שניים לאחד. הרוב נלחם על זכותו לדכא את המיעוט ולמנוע ממנו יצוג הולם במוסדות השלטון. המיעוט מתייחס אל הרוב כאל מתיישבים קו- לוניאליסטים שהשתקעו על אדמה לא להם, ונלחם לספח את החבל לתחום ממשלתה הקאתולית של הרפובליקה האירית. הרוב הפרוטסטנטי, אשר מבין שבמקרה זה ייהפך הוא למיעוט, לבטח מדוכא, נאבק איפוא על חייו. הקאתולים מארגנים מחתרת טירורי- סית מקרב תושבי החבל אשר מספק- תה וכן תגבורת לא-מבוטלת נמצאת מעבר לגבול, ברפובליקה.

הכדור חמק מידי המתונים

לונדון איננה מסילה על דאבלין את האחריות לבלימת הטירור, אלא מנסה למצוא בעזרתה פשרה נגד דע- תם של הפרוטסטנטים באלסטר, ובי- רוח התביעות המינימליסטיות של תושבי החבל הקאתולים. אלא שמשום רתיעתה של לונדון מפני התמודדות ישירה ונאמיצה עם הבעיה, חמק ה- כדור מיד המתונים שהיו מוכנים לק- בל נוסחה של אלסטר בריטית עם מעמד שווה ערך לאזרחים הקאתולים. היום עברה היזמה לקיצוניים בשני המחנות, הלבה נשפכת לרחובות.

ראשיתו של המשבר, בנבכי המאה השש עשרה. אנגליה הפכה את איר- לנד למושבה. בדומה למדיניות הכי- בוש של אמריקה, יושבו בצפון האי אלפי סקוטים ואנגלים פרוטסטנטיים על גבי אדמה שהופקעו מבעליהן האיריים. הם אשר הקימו את החיץ בין החבל בן ששת המחוזות לבין רוב שטחה של אירלנד, ביחס חסר- הרחמים שגילו בעלי האחוזות ההי- סים לצמיתים המקומיים. ב-1690 ני- סה המלך הקאתולי הגולה של אנגליה ג'יימס השני, לתפוס את כסאו בכוח דרך אירלנד. הוא התכוון להסתער על מצודת לונדונדרי, ופרנסיה, ש- כמעט נואשו מעזרתו של המלך ווי- ליאם השלישי התולנדי הפרוטסטנטי לבית אורנג', ניסו לפתוח במשא ו- מתן עם הקאתולים על כניעתה. אלא שכאן התעוררו נערי העיר, לזולות בעלי המקצוע והפיחו רוח מרד. העיר החזיקה מעמד בעוד אשר 100 אלף רובים כמושלים בהשאי לחימוש ה- הרעבים, עד בואו של וויליאם כאור- רנג', כאשר בקרב בוין הצליח יחד עם תושבי העיר להכניע את ג'יימס הקאתולי ולבצר את עליונותם.

הפגנות יום אורנג'

„מסדר אורנג'" הפך מאז לארגונם מעוזם של ה„יוניוניסטים" הפרוטס- טנטים. כשם שוויליאם הוא אלילם ו„קרב בוין" הוא נושא-שיחה שכיח הבוחם את הלב אפילו היום, כאילו אירע תמול שלשום. ארגון השוליות (פרנטיס בויס) שהוקם בלונדונדרי לזכר גבורת הנערים ההם לפני כ- 300 שנים, עדיין מקיים תהלוכה חגי- גית ביום השנה לקרב הגורלי. הפגנה זו אשר תושבי העיר הקאתולים ביקשו לבטלה לפני חמש שנים, היתה סיבה למאורעות דמים בין-דתיים אשר חוללו בתורם את כלהבת האזרחים. באוגוסט 1969 הוצבו כוחות בריטיים חזקים בחבל. כמספר פעולות הטירור הגיע אפילו לכ-1000 בחודש אחד כך התייצב על שיעור כבוצע של כ-200. מול התוקפנות הפרוטס- טנטית ניצב ארגון קאתולי מתוך יח- סית, ה„פרובי", הוא ארגון הצבא ה- אירי הרפובליקני („אי.ר.א."). אך היו בין הקאתולים שבוז לפתיגותו וראוה כפשרנות. פלג קיצוני „הזבניים" („גרובינזינלי") קם מפורותיו ופתח במלחמת חרמה לסילוקה של הנוכחות הבריטית וסיפוח החבל לרפובליקה, תחת דגל ה„סין פיין", תנועתה ה- לאומית של אירלנד שנוסדה ב-1858.

פירוש השם הוא „בעצמנו ולבדנו". בסדר האמוזה המהמכבי חולל את מלחמת השיחרור הממושכת שנסתיי- מה בחלוקת אירלנד ב-1921. לא מעט היסטוריונים מצביעים כיום על ה- השגה הבריטי הזה שנגרם תוך כני- עה ללחץ הפרוטסטנטי אשר תבהידו בנצרות עם ענקיה ב-1892 על נאמ- נותם לכתר ההתיחד מפני אנדלמו- סיה, אלימות ושפיכות דמים אם יקל- בו אותם בפרלמנט כל-אירי. הולכת הדעת של לונדון גם התבטאה בפש- רה המסוכנת שהעניקה לאלסטר שלי- טון בית בלי לקבוע מראש כסמכרות לגבי זכויות של המיעוט הקאתולי. התוצאה היתה קיפוח ואפליה גלויה בכל התחומי החיים. יצוגם וחלקם ב- כירורות המזונות התבטא ביחס הפוך למספרם. בלונדונדרי, ש-60 אחוזים מתושביה קאתולים, היו 60 אחוזים מחברי מועצת העיריה פרוטסטנטים.

כמה תחנות בהסלמה

הרוחות לא שקטו מאז החלוקה. הקאתולים, רובם ככולם עניים אשר ניתן היה לראות בהם כעין „כושים לבנים", כעצאו מקלט אצל מפלגת ה- לייבור ההדשה שהיתה לבניהם לעור- כת המעמדים בעת הפרוטסטנטים. כשהגיע הלייבור לשלטון בסוף שנות ה-60 החל ללחוץ על הפרלמנט ה- מקומי באלסטר להקצות לקאתולים את המקום היחסי המגיע להם ולהלק ביניהם מישרות גם שלא בהתאם לכישוריהם אלא על פי מוצאם. תבי- עות אלה הגבירו בעקיפין את הבהלה, מה גם שהלייבור לא הקנה אותן בתביעות מקבילות מהקאתולים שיפ- סיקו להטיה לאליבות ולהסתפחות לרפובליקה. אבל הקש שעבר את גב הגמל היתה העוזה הפויזה של לונדון לזעקותיו של בריאן ארגייל ראש ממשלת אלסטר לשלוח צבא בריטי לדיכוי מהומות לונדונדרי, במ- קום להפעיל את המיליציה המקומית.

כך החלה ההסלמה שעברה מאז כמה תחנות. ב-1972 בוטל שלטון הבית ואלסטר הועברה לשלטונה ה- ישיר של לונדון. כעבור שנה נערך משאל עם והוחזר שלטון בית חלקי מוניציפלי בהנהגתו. נערכו בחירות לפרלמנט המקומי על פי חוקה חדשה המעניקה יצוג יחסי לקאתולים. ה- פרוטסטנטים חרקו שן ובבחירות ה- אחרונות לפרלמנט הבריטי נטלו ה- „יוניוניסטים" התוקפניים 11 מתוך 12 אזורי הבחירה ונשבעו לחסל את ה- חוקה והמוסדות הנוכחיים, כמו גם את „הסכם סאנינגדייל" בין ממשלות בריטניה ואירלנד כאשתקד ההוחר להגיע לפתרון של איחוד או שילוב בין אלסטר לרפובליקה.

„עד האיש האחרון"

בינתיים הגרים התצויות הן שדות קרב. מכוניות ומוקשים מתפוצצים. צלפים קוטלים. בתים מתמוטטים. כלכ- לה נהרסת. אנשים כיואשים. כול הזוועה הזאת הסבולה בדם הדמעות, כהוות אבסורדיים של צבא מתתרת הכקים כצעדים מוכביים כמו ההלי- כת כסכות. מוסיפים הבריטיים לג- לות חוסר אונים והכוח. המודים ה- נבלאים בחנות הסגר, מעונים ומכו- פלים ואחר כך מבוחררים כמחוות של רצון טוב על מנת להצטרף כחור- לכחות הלוחמים. כמליון פרוטסטנ- טים מול חצי מיליון קאתולים. לאלה צבא פרטי של המיליציה המפורקת, שנשקה עמה באורח פלא. לאלה צבא פרטיזני של נערי שכונות העוני ה- שואב את כוחו מקרנות בינלאומיות לעידוד ההפכות-מארכסיסטיות. כל אחד מן הניצים נשבע להילחם על ככרותו „עד האיש האחרון". שניהם מתכוונים ברצינות להגביל את הבטי- חהם, אך מכיוון שההלימו להרחיב את שדה הקרב גם לתחומי המבטרי פוליטיים של בריטניה ואירלנד, קיימת סכנה שהם החליטו לסחוף עמהם אי- ש את כל הסובב אותם.

מבצע מיוחד! סלון תמורת סלון
אנו משלמים עבור רהוט הסלון הישן שלכם
עד 1000 ל"י
בקנותכם רהוט סלוני
חדיש ומפואר (40 דגמים)
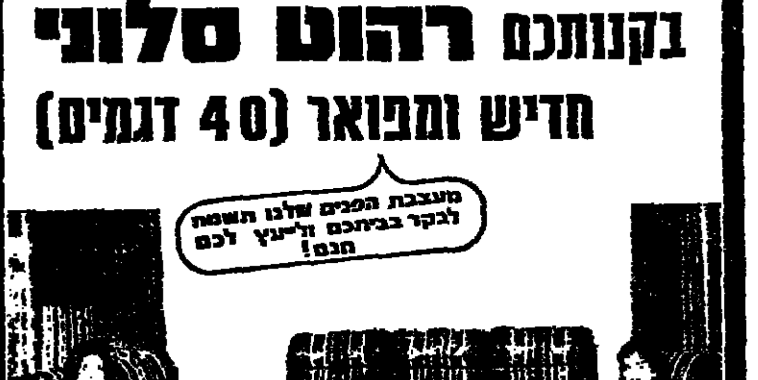

רהיטי אליהו גלילי
תצוגה: רח' סירקין 13, גבעתיים
על יד כפר-גנה, אוטובוסים: 63,60 טל. 73 51 25
פתוח מ-9 עד 1 ומ-4 עד 7, כל יום
12.5% הנחה לעובדי צה"ל ובטחון!
הד-פרסומים

מבצע מיוחד!
מזוג אויר היוצר אוירה

במבצע בן שבועיים, 28.5.74—11.6.74 של
התקנות חינם
תוכל גם אתה לזכות ממערכות מזוג האויר המשוכללות
TAPPAN
המותאמות לכל מטרה: לביתך, למשרדך ולמפעל
לקבלת פרטים, יעוץ והדרכה — אנא פנה למשרדי אמריק-אייר.
אמריק-אייר בע"מ, רחוב נירים 6, תל-אביב. טלפון 253127

[هكذا من الأصل]

דב גולדשטיין — ראיון השבוע עם חיים צדוק, שר המשפטים

אצטער מאד אם דיין לא יכהן בממשלה החדשה, העדרו משולחן הממשלה יורגש בדיוניה וגם במעשיה

ספיר צריך להשאר שר האוצר בממשלה ● ממשלת 61 אינה דבר מרנין ומלבב, אבל אני מקווה שלאחר הקמתה תצטרף אליה המפד"ל, שאי-הצטרפותה אינה אלא תאונת-דרכים ● איני פוסל ממשלת ליכוד לאומי, אבל זה אינו ריאלי ● אמליץ בפני הממשלה להשאיר בעינה את ההנחייה לתובעים בבתי הדין שבהם נשפטים המחבלים, שלא לתבוע עונש מוות; אסור לנו לדון בזה לפי רגשי נקם וגמול אלא לפי השאלה: האם זה טוב במלחמתנו נגד הטירור הערבי ● לא רציתי ואיני רוצה לכהן כראש הממשלה, אלא אך ורק כשר המשפטים ● הטענה שנשמעה במפלגתי, כי איני מתאים להיות ראש ממשלה בגלל אמידותי, היא קרתנות וצביעות; אינני יכול להבין מדוע להיות ברמת חיים מסויימת על חשבון כספי הציבור, זהו אורח-חיים פרולטארי אבל לחיות באותה רמה על חשבון כסף פרטי, זה אורח חיים בורגני ● היה צורך בהקמת ועדת בדיקה למאורעות במעלות, כדי שהממשלה תדע את העובדות בדייקנות, גם כדי לקבוע אחראים, וגם כדי להפיק לקחים.

תביעה למצות את הדין עם המחבלים הערביים ולהטיל עליהם עונש מוות נדעקה השבוע מפיות רבים. שוב לא נתייחדה רק לדורשי נקם ושילם. פרופסורים ואינטלקטואלים, שרגישותם לתדמיתה הליברלית של ישראל אינה צריכה הוכחה, טענו כי במלחמה נגד המרצחים הכרח הוא להטיל עונש כבד זה כגורם מרתיע — ויפהפיות-נפש בעניין זה אינה מעוררת אלא סלידה.

אולם בסופו של דבר לא ההמונים יקבעו בעניין זה אלא הממשלה. קרוב לוודאי כי תהיה זו כבר הממשלה החדשה בראשותו של יצחק רבין. כאשר יעלה הנושא על שולחנה — ימה הדברים אוזן לדעתו השקולה, המלומדה והמנומקת של שר המשפטים, חיים צדוק ואף אני עשיתי כן.

— ובכן, אדוני השר, [illegible] בזה, לא עונש מוות?

אנו נמצאים במלחמה קשה לחיים ולמוות. עלינו לחפש את המחבלים, למצוא אותם, להכות אותם — פשוטו כמשמעו. אבל להטיל עונש מוות — זה דבר אחר. עונש מוות זה שונה לחלוטין.

קודם נברר לעצמנו, ברשותך, את המצב הקיים היום: בשנת 1954 ביטלה ישראל את עונש המוות על רצח, ובאסר-עולם נקבע כעונש בלעדי. אין היום בספר-החוקים פשע כלשהו שיש עליו מוות כעונש יחיד. אבל, ישנם כמה חוקים, שבהם נקבע עונש המוות כעונש מכסימאלי, על הפשעים: החוק למניעה והענשת הפשע להשמדת העם; החוק לעשיית דין בנאצים ובעוזריהם; בגידה בשעת מלחמה ובקרב ועבירות שונות, הקשורות בכלי יריה וחומרי נפץ לפי תקנות ההגנה לשעת חרום, משנת 1945, שהסמכות לשפוט עליהן נתונה בידי בתי-המשפט הצבאיים.

● אין צורך בחקיקה

— לפי התקנות הללו אין כלל צורך שהמחבל ירצח או יתכוון לרצוח נפש. די שיתפס כאשר ברשותו חומר נפץ או כלי-יריה...

נכון. ההגדרה כאן רחבה מאוד וחלה על השימוש ועל הנשיאה כאחת. ירשנו את החוק הזה מהבריטים.

— האם אותם החוקים נוהגים גם בשטחים?

לא. בשטחים המוחזקים חלים החוקים של המימשל הקודם, הירדני והמצרי, שתוקנו על-ידי המימשל הצבאי שלנו. גם בשטחים ביטלנו את עונש המוות על רצח והבאנו בזה את החוק הפלילי לקו שווה עם החוק הישראלי. בקודכס הדינים בשטחים נקבע עונש מוות על מעשי חבלה, על עבירות בתחמושת חמורות, המתבצעות נגד ישראל ונגד המימשל הישראלי.

— מדוע, איפוא, המוטציה, כי לשם הטלה וביצוע עונש מוות על מרצחים-מחבלים אין כלל צורך לשנות את החקיקה ויש אצלנו חוקים די והותר המאפשרים זאת. מדוע נמנעה הממשלה ביוזמתה לתבוע עונש מוות למחבלים ערביים?

צודקים. אף-על-פי-כן, בעשרים ושש שנותיה נגזר בישראל עונש מוות רק נגד אייכמן ובסוף 1967 קבעה הממשלה הנחייה, בלי לשנות את החוק, לתובעים, הפליליים, הצבאיים והאזרחיים לא לתבוע עונש מוות בבתי-הדין השופטים את המחבלים.

זוהי הנחייה של מדיניות ולפיה נוהגים התובעים מאז ועד עתה. מטבע הדברים הוא, שכאשר התובע אינו דורש עונש מוות, לא יפסוק כך בית-הדין, אף על פי שבסמכותו לעשות כן. המדינה אינה יכולה לתת הנחיות לבית-המשפט, ולא עשתה כן, אלא לתובעים.

● רתיעה בעולם הנאור

בשטחים נקבע עוד בצו של המימשל, שרק בית-דין שיורכב משני משפטנים לפחות, יכול להטיל עונש מוות. אם מלכתחילה קובעים את ההרכב ל[illegible] שופטים-משפטנים [illegible], בנוגע בית-הדין ואינו מוסמך לפסוק עונש מוות, אפילו היה התובע דורש זאת.

— עכשיו נותר לנו רק [illegible] מה ראתה הממשלה [illegible] כזה כלפי [illegible]...

הנימוקים היו אלה: רווחה דעה, כי סוג זה של פושעים, עונש המוות לא ירתיע אותם ולעומת זה ביצוע עונשי מוות רק ייצור בשביל המחבלים דמויות של עולי גרדום, כמבלים קדושים ומופתים היגוניים והרואיים. אין לנו עניין לספק דמויות כאלה. הנחה אחרת: עונש המוות וביצועו בישראל יכולים לצמצם את [illegible], שחלק מהמחבלים ייכנעו.

היו אז מקרים של כניעה. הממשלה חששה שמניעתם על-ידי עונש המוות והריגתו של המחבל למצב של חוסר ברירה יאלצו את המחבל להלחם על נפשו וירבו הקורבנות שלנו. היה גם חשש, שעונש מוות יגביר את נסיונות החטיפה של יהודים בארץ ובחוץ-לארץ, כאשר המחבלים ינסו להחזיק בני ערובה ויאיימו עלינו להוציאם להורג, אם אנחנו נבצע את עונש המוות.

בתחום הפוליטי היה חשש, שביצוע גזר-דין מוות יכול להכביד על מערכת היחסים עם התושבים בשטחים. מלבד זה יש היום בעולם הנאור יותר ויותר רתיעה מהטלת העונש הזה. בית-הדין העליון של ארה"ב החליט, שלפי מושגי הזמן הזה עונש המוות, שהתקיים שם כל השנים, הוא עונש פסול לפי החוקה. אנו צריכים כמובן את התדמית הטובה של ישראל והיה שיקול שלא לפגוע בתדמית הזאת, כאשר כל העולם מתרחק ממנו.

● לבחון לפי התועלת

גישתי אינה עקרונית בנושא זה. ישנם אנשים, שגישתם עקרונית — ואני מכבד אותה — הגורסים, כי זהו עונש פסול ואסור להטילו מטעמים מוסריים והומאניים, בכל הנסיבות. לא, לא כך אני מתייחס לזה. אני בוחן מבחינת התועלת שבהטלת העונש והשפעתו על המלחמה בטרור הערבי. בחינה זו צריכה להיות מפוכחת, שקולה וזהירה ואסור שתיעשה תחת השפעתם המיידית של הזעם והסלידה, שיש לנו אחרי מעשי הרצח בקרית-שמונה ובמעלות.

רגשי הנקם והתגמול טבעיים ומובנים, אבל אסור שהם יהיו הגורם המכריע בקביעת מדיניותה של הממשלה. הממשלה תדון בקרוב בנושא והשאלה, שתצטרך להשיב עליה, היא: האם השיקולים, או רובם שהינחו בשעתם את הממשלה לקבוע את ההנחייה לתובעים, לא לדרוש עונש מוות, עדיין תופסים, או שהנסיבות של היום מחייבות שינוי.

— מה אתה תציע לממשלה? קיום ההנחייה או שינויה?

אינני נוטה לשינוי המדיניות הקיימת.

— למרות שהתנגדותך זו אינה עקרונית?

לא, לא עקרונית. כאשר אני שוקל עם עצמי את התחרויות של הטלת וביצוע עונש המוות, אני מגיע למסקנה, כי אין לשנות את ההנחייה. אם יוחלט לסטות מן ההנחייה ולהשאיר את ההכרעה בכל מקרה לשיקולי התביעה ובתי המשפט, אני סבור שבכל מקרה שייפסק מוות יש לא רק להטיל את העונש, אלא לבצעו.

אם יש בנושא הזה הצעה שביחס אליה יש לי התנגדות עקרונית, הרי זו האפשרות, שגם לה יש תומכים נכבדים, להטיל עונש מוות ולא לבצע אותו. זאת אומרת: יישבו שנים בכלא במעמד של בני-ערובה, של מוצאים להורג על-תנאי.

● אין הצדקה לשינוי

עונש המוות יהיה תלוי מעל לראשיהם לתקופה בלתי-מוגבלת והם יוצאו להורג לא כעונש על מה שהם עשו, אלא כתגובה על מעשיהם של אנשים אחרים. שהרי זו המשמעות של האיום על שפוטים למוות, שגזר הדין יבוצע אם, נניח, מחבלים אחרים יכלאו בני-ערובה ויאיימו להרוג אותם.

אילו נהגנו כך, היינו הופכים על פיהם את כל המושגים המקובלים של מדינת חוק ומשפט ויורדים לרמתם המוסרית של המחבלים. עכשיו, כאשר אני שוקל מצד אחד את ההשפעה של ביצוע גזרי-דין מוות על מלחמתנו במחבלים מצד תוצאותיה המעשיות, ומצד שני את ההשפעה על תדמיתנו בעולם ועל מאבקנו המדיני — ואני עושה זאת תוך מאמץ גדול להתעלם מהזעם ומיצר הנקם, שגם אני שותף להם, אבל איני יכול להרשות להם להשפיע על שיקולי, אני מגיע למסקנה שהנימוקים שהניעו את הממשלה בסוף 1967 להנחות כך את התובעים, עדיין עומדים בעינם ואין הצדקה לשינוי המדיניות.

— [illegible] של תרבות המדינה חרף אתה מוכן לוותר על אמצעי הרתעה, כאשר מדובר ברוצחים?

לא, לא! השיקול הזה הוא משני אצלי. השיקול העיקרי שלי הוא: האם זה יכול להועיל במלחמתנו הנחרצת נגד המחבלים? לא שוכנעתי, שהתשובה על כך היא חיובית.

— אבל גם לא השתכנעת, כי התשובה היא שלילית?

● איש אינו שש

להטיל עונש מוות ולבצע אותו זה לא בדיוק דבר מרנין-לב. איש אינו שש לעשות זאת. כדי להטיל עונש כזה אני בוחרת להשתכנע שזה יועיל. אני לא שוכנעתי. יתכן אפילו, כי זה עלול להזיק. וזו תהיה עמדתי בממשלה, שתדון בשאלה.

אמיד-דעות, שר המשפטים בממשלת המעבר, ולפי כל הסימנים גם בממשלתו של יצחק רבין. משפטיו — קצובים, מלוטשים, מכריזים על בעליהם, שר מקדים „נחשוב" ל„נגיד".

ודאי אמיד. לבוש חליפה נאה מאוד, גזורה ביד אמן. מדיף ריח נעים של „אפטרשייב" משובח. ניפוסיו מהוקצעים. מרבה לחייך. נראה בעליל, כי „כורסת המיניסטר" מסבה לו קורת-רוח.

איש עשיר, לפי השמועה, שאין הרווחה גורמת לו להתבייש בה. אמרתי לו, שהעושר איננו בושה, אבל גם לא כבוד גדול. לא נמל לי בהיפוך: שהעושר אינו כבוד גדול, אבל גם לא בושה. סתם שמע וחייך.

— אדוני השר, היו שהציעו לך להיות מועמד מטעם מפלגתך לראשות הממשלה. מדוע סירבת? כלום אין זו אכזבה, כי לא היה של [illegible] הפוליטי, זו התגשמות של מאוויים, להתייצב בראש הפירמידה השלטונית?

נכון, שחברים שונים דיברו אתי על התפקיד הזה והיו גם כאלה, שחישבו חשובים להוכיח לי, שאם אסכים להציג את מועמדותי אני עשוי לזכות ברוב גדול במרכז. אבל בעיני עצמי לא הייתי אף פעם מועמד לראשות הממשלה והסיכום שלי עם עצמי — שהרי החלטות כאלו מקבל אדם בבדידות גמורה, כשהוא מתייחד עם עצמו, ולא תוך שיח ושיג עם מקורבים לסוגיהם — היה חד ומפורש: לא!

● אינני רוצה — ודי

העניין אינו קשור כלל עם קוניונקטורה פוליטית זו או אחרת, פנימית או חיצונית, או עם רוב כזה או אחר, שאני יכול לזכות בו במפלגה או בכנסת. זה הרבה יותר פשוט, וגם הרבה יותר יסודי: אינני רוצה להיות ראש ממשלה! זהו!

— אבל מדוע אינך רוצה? מתם כך דוחה אדם אפשרות כזאת?

אדם, שמעמיד את עצמו לכהונה חייב לציבור הסבר מדוע הוא חושב את עצמו מתאים, מהי דרכו המדינית, כיצד הוא מתכוון להרכיב את הצוות וכל הדברים האחרים. אבל מי שאינו רוצה, אינו חייב הסבר. ולכן — אני אינני חייב. מספיק, שאינני רוצה.

— יש לך עוד ייחוד אחד: לא רצית להיות ראש הממשלה [illegible] שבזה אתה הוא האחד, שהסכים, ללא שום הפצרות, להיות שר בממשלה החדשה...

כן, בהחלט. זהו התפקיד שרציתי בו. אני שמח שקיבלתי אותו. אני מאמין, שאני מסוגל למלא אותו כראוי ואם רבין יציע לי לכהן בממשלתו כשר המשפטים — אעשה זאת ברצון. רק התחלתי לטעום את טעמו של התפקיד הזה, שיש בו הרבה מה לעשות. אני רוצה רק בתפקיד הזה ואיני נושא את עיני לשום תפקיד אחר.

— ההכן שסירבת להיות מועמד לראשות הממשלה בגלל היריבויות במפלגתך, שלא ראוי לה, למפלגה סוציאליסטית, המייצגת שכירים רבים כל-כך, שאיש אמיד כמוך יתפוס את התפקיד הפוליטי הרם ביותר?

אם המפלגה שלי הגיע פעם לידי כך, שבעלי מקצועות חופשיים — עורכי-דין, רופאים, מהנדסים ואחרים — שהצליחו במקצועם והרוויחו כסף ושילמו מסים כחוק, יש בהם פגם מבחינת כשירותם לכהונה ציבורית כלשהי, אז כל הציבור הזה יצטרך לחשוב מחדש היכן מקומו מבחינת השיוך הפוליטי-מפלגתי.

● זו קרתנות וצביעות

אני חושב, שבעניין זה, עדיין יש אצל כמה אנשים מידה רבה של קרתנות וצביעות. קשה לי להבין מדוע להיות ברמת-חיים מסויימת על חשבון כספי הציבור זה אורח-חיים פרולטארי, אבל לחיות באותה רמת-חיים על חשבונו הפרטי של האדם — זה אורח-חיים בורגני. אני משוכנע, כי כל הגישה הזאת היא נחלתם של אנשים מעטים, צרי עין. ממנהיגי כפיים, למשל, שכשירותם הפרולטארית ודאי אינה מוטלת בספק, קיבלתי מכתבים שבהם התנערו לחלוטין מהגישה הזאת. מכתבים ברוח זו מטעם אנשי מפ"ם התפרסמו בעתונות.

— האם אתה עדיין קשור למשרד כלשהו של עורכי-דין?

בוודאי לא! ביום שנכנסתי לממשלה חדלתי להיות שותף במשרד עורכי-הדין שאותו ייסדתי ובו הייתי שותף במשך שנים רבות. אין לי כל חלק בפירמה הזאת.

— אינך סבור, כי בתקופה זו היה צורך לכונן ממשלת ליכוד רחבה ולא ממשלה, הנשענת על 61 ח"כים?

אינני מוציא מכלל חשבון אפשרות של ממשלה רחבה. בעיני אין זה פסול ולא אסור. אבל זו אינה אפשרות ריאלית, לא מבחינת יחסי הכוחות בתוך המערך ולא מבחינתו של השלב במו"מ להסדרים מדיניים, שבו אנו נתונים עתה.

— וזה אינו מעיק עליך, להיות תלוי בסיעות קטנות, של ארבעה ושלושה, ואולי קצת בתומכי הח"כים הערביים, [illegible]? אתה שלם עם זה?

ברור, שממשלה הנשענת על 61 ח"כים, זה אינו דבר מרנין ומלבב, אם כי במדינות שונות בעולם מכהנות לא רק ממשלות הנשענות על רוב מצומצם, אלא גם ממשלות מיעוט. אני עדיין מקווה, שאחרי שהממשלה של 61 תקום, לא יעבור זמן רב ותימצא הדרך, על דעת כל השותפים לממשלה המתכוננת עתה, לצרף את המפד"ל לממשלה. אני רואה באי הצטרפות המפד"ל תאונת-דרכים בנסיעה משותפת וארוכה. צריך לעשות מאמץ לתקן את הרכב ולהמשיך לנסוע יחד.

● צוות, מדיניות, מעשים

אבל לגבי ממשלה של 61 — בסופו של דבר הציבור ישפוט אותה לא לפי הרוחב או הצרות של הבסיס הפרלמנטרי שלה, אלא לפי שלושה אלה: הצוות, שראש הממשלה החדש יציג, המדיניות שהממשלה תנקוט, והמעשים שתעשה. אם נצליח בשלושה אלה, נוכל להמשיך ולנהל את המדינה, או, אם יהיה עלינו ללכת לבחירות, נוכל עם הצוות הזה ועם המדיניות ועם המעשים להתייצב לפני הציבור ולבקש אשראי ואמון.

— איך אתה מתייחס אל הדברים הקשים, שהשמיעה ח"כ שולמית אלוני בכנסת, כאשר הממשלה היוצאת הוצגה שם?

אני מצטער ושולל את פרישתה של שולה ממפלגת העבודה והליכתה העצמאית לבחירות. ישנם כמה וכמה גילויים בתנועתה, שאינם לרוחי. אבל איני מוכן לשפוט אותה לפי מה שאמרה בכנסת, כשהוצגה הממשלה הנוכחית. אם נדפדף בדברי הכנסת מלפני שנים, נוכל בוודאי למצוא נאומים לא פחות חריפים נגד ראשי מפא"י מפי אנשים, שהיום הם יושבים אתנו במפלגה אחת. הגישה לעניינים מסוג זה אסור שתהיה סטאטית.

— אין זה נראה לך מוזר, כי שרים ותיקים כאלון ואבן לא נבחרו כמועמדים לראשות הממשלה?

איש מהם לא העמיד את מועמדותו ולכן אני יכול רק להבין אחת משתיים: או לא רצו בתפקיד, או העריכו, שבהתמודדות במרכז אין להם סיכוי לזכות בו.

— מה, לדעתך, צריך להיות מעמדו של דיין? טוב שיצטרף לממשלה כשר הבטחון, או שר בתפקיד אחר, או שיישאר מחוצה לה?

● העדרות דיין תורגש

אחרי פרסום דו"ח אגרנט הייתי סבור, שאם כי הדו"ח לא מצא במשה דיין אשם אישי, העקרון של האחריות המיניסטריאלית חייב את התפטרותו ממשרד הבטחון. אם בתחום אחריותו של השר במערכת הבטחון קרו דברים שחייבו את סילוקו של הרמטכ"ל ואת העברתו של ראש אמ"ן מתפקידו ואת השעייתו של מפקד החזית העיקרית, כי אז השר אינו יכול, לדעתי, להוסיף ולכהן באותו תפקיד.

בעצם, עוד לפני פרסום הדו"ח החלקי, כאשר הורכבה הממשלה היוצאת, חשבתי — ואמרתי זאת לחברים — שהצבתו של דיין בתפקיד מרכזי אחר בממשלה, ולא כשר הבטחון, עשויה למנוע משבר ממשלתי אפשרי, כאשר הדו"ח יפורסם. אבל אצטער צער רב על כך שמר דיין לא יכהן בממשלה הבאה. אני רואה בו איש בעל שעור-קומה והעדרו מהממשלה יורגש גם בדיוניה וגם במעשיה.

— ומר ספיר, היית רוצה שיישאר שר האוצר?

לא תמיד ספיר ואני ראינו עין בעין. הבדלי גישה היו בינינו אותם הגורמים להתפטרותי מכהונת שר המסחר והתעשייה ב-1966 — וספיר יודע זאת. אבל אני מעריך הערכה גבוהה מאוד את יכולתו וכושרו של ספיר. ספיר כשר אוצר וכאחראי למשק ולבעיותינו הכלכליות והכספיות, מעבר לתפקידים המוגדרים של האוצר, נושא עליו בתקופה זו בעומס של עבודה ואחריות, שאין לדעתי למעלה ממנה בישראל.

עם כל הערכתי למועמדים אחרים, ששמותיהם הוזכרו במקום ספיר; ועם כל דבקותי בעקרון, שאין אדם שאין לו תחליף, עדיין אינני רואה מועמד שיכול להרים את המעמסה הכבדה הזאת, בשעה זו. לכן הייתי רוצה מאוד, שספיר ימשיך בכהונתו.

— אתה יזמת את הקמתה של ועדת החקירה לעניין מעלות. כבר דיין בכנסת וקבל, כי אנו חיים באווירה של ועדות חקירה...

● דרושה תמונה ברורה

הייתי הראשון שהציע להקים ועדה, שתבדוק את ההתרחשויות של אותו יום נורא. המטרה היא, קודם כל, לברר את העובדות על דיוקן המלא, ואוגם, אני רואה את הועדה כוועדה לקביעת ממצאים עובדתיים, ככל היבטים של מאורעות היום המר ההוא. מה היו סדרי הבטחון והכוננות, שנעשו באותו אזור, נוכח ידיעות שנתקבלו, על פעולה חבלה צפויה? איך התנהל הטיפול מבחינת האיתור, המצור, האבטחה? מה היתה השתלשלות הפעולות ב[illegible] החוליה שחדרה? איך התנהלו המגעים המדיניים עם שגרירי צרפת ורומניה ועם „הצלב האדום"?

לממשלה דרושה תמונה ברורה בהירה ומדוייקת של כל העובדות גם לשם קביעת האחריות, אם היה משהו שלא כשורה, וגם להפקת לקחים לעתיד. אני רואה בוועדה, אם מאורע כמו זה שקרה במעלות, מכשיר הכרחי למימשל.

— מדוע יש משפטן בוועדה? היא שאלה מן התחום המשפטי?

את הרכב הוועדה קבעה ראש הממשלה. הייתי שותף להתייעצות ודאי שאין זו שאלה משפטית, אבל ראיתי צורך שייכלל בוועדה משפטן בעל רמה, ומנוסה בהופעות לפני בתי המשפט, כדי שיתרום מן הידע ומן הנסיון שלו את הכלים והטכניקות לגביית עדויות, להערכתן ולחשיפת העובדות.

— הקברות השבוע שורה של הוראות ותקנות לשופטים בישראל. האין בכך התערבות של הרשות המבצעת בענייני הרשות השופטת? אתה מבקש להשיג בהוראות אלו [illegible]?

הרמה המקצועית והמוסרית של שופטים שלנו אינה מוטלת בספק ויצאו לה מוניטין ברחבי העולם. עצמאות ואי-התלות של בתי המשפט בשימוש בסמכותם השיפוטית הם בסיס-יסוד של החברה שלנו. כשר משפטים, אקפיד עליהן ואגן עליהן מפני כל נסיון של פגיעה.

● להחשת הליכי המשפט

יחד עם זאת, כשר המשפטים אחראי לפני הכנסת והציבור על המינהל של בתי המשפט ולצורך זה מעניק החוק לשר המשפטים הסמכות לקבוע סדרי מינהל. אם הקבעו שימוש בסמכות זו — בהסכמת ממלא מקום נשיא בית-המשפט העליון, השופט זוסמן, ומנהל בתי המשפט, השופט נכט — וקבעתי השעות שבהן ישמעו בתי המשפטים.

מבחינת תוכן הסדרים בעניין אין הבדל מהותי לעומת מה שנהוג בדרך כלל עד כה, אך היה צורך לקבוע את הסדרים למען הציבור, הן לגבי בתי-המשפט והן לגבי הציבור הנזקק להם.

בעניין אחד יש מן החידוש, בסעיף הקובע, כי אף אחרי השעה 1.30, שהיא השעה הרגילה לשמיעת משפטים, יסיים השופט שמיעת העדים שהוזמנו להעיד בו באותו יום, כדי למנוע ככל האפשר את הצורך להזמינם שנית. בזה הלכתי בעקבות המלצה של ועדה בראשותו של שופט בית-המשפט העליון, צבי ברנזון, שקבעה, כי יש לעשות כל מאמץ, לרבות הארכת זמן המשפט, כדי לשמוע עד שהתם אותו יום.

אני רואה כאחת מחובותי העיקריות לשקוד באופן מתמיד על שיפור ויעול סדרי המינהל של המשפט כשרות לציבור ועל קיצור ההליך השיפוטי, כדי שנאשם בא לדין ויזוכה או יורשע, תוך זמן קצר ככל האפשר, וכדי שמתדיינים במשפט אזרחי יגיעו להכרעת סוף שביניהם תוך זמן סביר.

בעיית הפיגורים בבתי-המשפט מבחינת הזמן הדרוש למשפט פלילי ואזרחי הם בעיה עולמית, שמתחבטים בה בכל מדינות העולם: היא ניתנת לפתרון מהיר על-ידי צעד זה או אחר. דרושה פעולה מתמדת ב„כלים שלובים" — בפרוצדורה האזרחית והפלילית, סדרי המינהל של בתי-המשפט. לשר המשפטים והנהלת בתי-המשפט אינם יכולים להוליל את זה בעצמם ואני מצפה לשיתוף-פעולה קודם כל מצד השופטים וכן עורכי-הדין והציבור בכללותו.

למען הכלל

(המשך מעמוד 18)

שברוב הבחירה שלהם כינבל באופן בולט בהשוואה לאנשים אחרים, אנשים שהתדעה הקיפה שלהם נחוצה ממצבים בלתי אובייקטיביים של הצד רווחה וכיוצא באלה — אנשים אלה מחייבים את החברה לשימת-לב מיוחדת ולמעשים מיוחדים, לרווחה כאן ולמתן התיפה לרווחה מצידם של אנשים אלה גופם.

הוסף לכך את העובדה ההיסטורית כי מצויים בתוך החברה הבדלים עדתיים — עצם העובדה שהורגלנו להשתמש בהקשר זה במונח הבדלים „אתניים" היא עדות [illegible] — המונים את ההבדלים העתידיים הגלויים כאן, והמצאים גינוים על-ידי ההבדלים האלה כאן, ועובדה זו מחייבת אותנו להגיע למסקנה כי החברה שלנו היא חברה שיש בה סולידריות בשיעור ניכר כל כך עד שהסולידריות כוחה גדול מכוחו של הפירוד.

לפיכך חייבים אנו [illegible], כלומר שהסולידריות הזאת [illegible] את עיקרון השוויון אך שהיא [illegible] כי עיקרון השוויון יגשם. אדרבה, החוב הוא בכיוון הפוך, כלומר, יש לבסס את הסולידריות בתוך [illegible] של עיקרון השוויון.

בכל אלה נדרש מאתנו לקיים שיש בהם מידות, היינו שיש דבקות בעקרונות של התנהגות, שיש בהם דאגה כבדה לקיום הכלל ומתן עדיפות למידות [illegible] את הכלל על פני אלה המבטאים היחידים, את יקרתם, את התגשמות את ההנאה העצמית שלהם [illegible].

כל אלה הן מידות-שכנגד [illegible] אות באופן [illegible] באותה [illegible] רוח [illegible] של ישראל, [illegible] לא מבחירי, [illegible] ומפי הה ברבים: „אם יהיה בידך כי זה שאין לכל אחד לא יהיו אחד".

שלילת המידות [illegible] בתוך [illegible] חיובית על מידות זה היא התחילה ותנאי הכרחי [illegible] ריאוריינטציה שאנו [illegible] עליה, שהיא נחוצה [illegible] האוריינטציה שלנו ולא [illegible] לקיים אלה [illegible] של מדינה, [illegible] במידות היום לרציון ישראל שלנו.

ובעניין זה [illegible]

נתן רוטנשטר

מבחינת יכולתנו המעשית לא היתה כל מניעה לפרוץ את הדרך לאילת ולסיים את תעלת בנות יעקב

יום ג', 16.3.1954

יום י"א באדר (ב'), שנקבע השנה ואילך ליום קצינו המילואים. על פני הארץ כינוסים והשרים נתבקשו להופיע בהלקי הכינוס הגדול של פיקוד הצפון בקריית חיים, 1200 איש. יצאנו מירושלים ב־8 ול־11 הגעתי חוץ חפצי.

כיוונתי דברי כלפי פנים והסברתי כורח איזון כיוונתנו בין קוטב ההשענות על כוחנו העצמי בין קוטב ההתחשבות ברגישויות הבין־לאומיות. אחרי הכינוס ארוחת צהרים המנית בבסיס חיל האה על פקוד הצפון. בשבתי ליד האלוף [משה] צדוק חקרתיו בשני נושאים: קורס הקצינים הגבוהים שעשה באנגליה זה לא כבר — אל ידין.

צדוק, שהוא כולו תוצרת „ההגנה", חזר מלא פעלות מתורתם הצבאית של האנגלים, ועוד מתרבותם ואורחם. אצלנו, אמר, כשמישהו מציע פתרון לבעיה המוצגת, מיד נעצים חצי בקורת מכל צד והכל מתחרים זה בזה ילוי מגרעות ובהעלאת הצעות יותר מתוחכמות ואילו אצל הבריטים, משקובע מישהו תכנית, חשים הכל לתמוך בו ולסייע בידו, מקבלים גישתו היסודית ללא היסוס ורק מבקשים קנה בפרטיה.

הקשה עליהם: האמנם כה ברור כי זוהי דרך היחידה לפתור את הבעיה — ושמא יש רת לגמרי, טובה ממנה. אמרו לו: אנו מכשירים מנו לפעולות קרב. בשעת קרב אין שהות תבצה ולברר איזו שיטה טובה מחברתה — יקר לגשת מיד לפעולה מתוך מיצוי כל היעל פקודה שניתנה, ברוח של ליכוד גמור ועזרה דית. ועוד התפעל כיצד יודעים בני עם זה על את הזמן ביעילות גבוהה מבלי להתייגע עד ין כוחות. מצא כי הסוד הוא טיב הארגון צור הדיבור.

אשר לידין הרי לדברי צדוק הוא מתחיל „להתעצבן". אמנם עוד לפניו כשנת עבודה נגליה ואחר־כך חזקה כי ירצה לבלות כשנה כללת ירושלים כמרצה בארכיאולוגיה, אבל ר מעכשו קצרה, כנראה, ורוחו לדעת מה יעשה רי כן, וברור לו, כמובן, כי הוא נועד לגדולות ירות המדינה אבל הוא אחוז אי שקט מחוסר תון אם אחרים מכירים בעליונות שניתכנו לו. יק דיבר עליו בהוקרה רבה. — — —

קר בקריית חיים

בדרך חזרה סרנו לאחוזת זיו בתל מונד, לוק תשומת לב לישראל [זיו] ההחזר מחר נגליה. מצאנו שם את [אליעזר] ליבנה המנסה אי „להלוב" את י. ז. בשביל „בית הלל". רתי עם זיו יחסו למלות העצמאות באנגליה אתיו לידי הסכמה כי אם רק נצליח להשיג זון ממשלתי — כדאי לנסות. מצאתי את זיו נה בדמיונות שוא על אפשרויות שלום עם בים ועשיתי מאמץ לבער את המבוכה האפינית תהרה בכוחו.

בדרכנו דרוכה האזנו ל„קול ישראל" ב־6.15 ה קטע מדברי בקריית חיים, מחטיא קצת את טרה בניסוחו. נחרדתי. עד עתה השתתפתי כינוסי קצינים רבים ומעולם לא ניתן פירסום בורי. גם הפעם סבור הייתי כי אני יכול לדבר ופן חופשי ולהתכוון אך ורק להסברה כלפי ם. והנה לא היא. אם כך — הרי עלי לכוון הפירסום.

מיהרתי להגיע לירושלים וכיד טילפנתי ל„קול ראל" כי אכתיב להם עוד מעט תמצית מוסמכת הרצאתי. חיברתי והכתבתי ומסרתי את הנוסח ל„דבר" וביקשתי כי יעבירו גם ל„הארץ". ום מה שכחתי את „ג'רוזלם פוסט". הכתבתי ית מכתב ארוך לבן־גוריון על בעיית לבנון צרית בהמשך לשיחה שפרץ ביננו אותה ת בתה"א [לא נכלל ביומן].

ד', 17.3

בוקר היתה לי שגגת נפש ה. בנאומי לקצינים בקריית חיים היתה פיסקה ת שבהחלט לא היתה מיועדת לפירסום. גם פי פנים היא לא יצאה כנוסחת כהלכה. אמרתי כי מבחינת יכולתנו המעשית לא היתה כל עה לפרוץ בכוח את הדרך לאילת [כחסכו צרים במצרים] וכן לסיים את תעלת בנות ב, אך נמנענו מעשות זאת עד כה מתוך הער הסיבוכים הבין־לאומיים שפעולה ישירה כזו לה לגרום והתוצאות ההרסניות הצפויות כמבה מעמדנו. והנה דווקא פיסקה „מבאורה" זו פרסמה ב„הארץ" וב„ג'רוזלם פוסט". „דבר" באולף" נתן רק את אשר שמתי בפיו, אך ארץ" כנראה דחה את הגירסה הרשמית ונתן שקיבל כסופרו. ראיתי מיד כי פליטת פירסום לא תעבור לי בשלום.

בעתונות נאומי לבון ודיין בכינוסי אתמול — תרות מדיניות מפוצצות. — — —

שוב התמנותי לועדת שרים לענייני חוץ ובטחון.

הברקתי לאבא [אבן, שגריר ישראל באוה"ב ובאו"ם] לאזור כל המאמצים למחיקת הסעיף בנוסח הניו־זילנדי המסגיר אותנו בעניין המעבר לאילת להסדיה של ועדת ס"ן [שביתת־נשק] המצרית.

לארוחת צהרים עם צפורה אצל אגרון. בכניסתי הרגינה את לבי דמותו של אוסקר באס. התעלכתי כליל מישותו. נפגשתי לראשונה עם הקונסול הכללי הצרפתי סאבלייה ומצאתיו בן־תרבות.

בשובנו הביתה תיניתי באזני צפורה את כשלונו בפירסום הנאום.

חזרתי למשרד החוץ להשלים את מיזגם ועיכולם של הגירות שפלי להרצות לפיהם בועדת השרים.

טלפון מיצחק: נתקבלה ידיעה מהמטכ"ל כי אבטובוס נוסעים שחזר מאילת לאחר יום י"א באדר הותקף בירית בן המארב ליד מעלה עקרבים. יש הרוגים ופצועים.

רצח במעלה עקרבים

ב־5.30 בכנסת ישיבת ועדת השרים. בינתיים הגיעו ידיעות נוספות על האסון במעלה העקרבים. המטכ"ל שנכח בישיבה מסר דוח. יש כעשרה הרוגים. בצרור הראשון נהרג הנהג. בגם לא נידרדר הרכב לתהום במורד התלול. ניתך ברד כדורים מכל עבר. אחר־כך נכנסו אחדים לתוך האבטובוס הרגו ושתתו על ימין ועל שמאל. שתי בחורות וסמל של צה"ל נותרו בחיים, וכן ילד פצוע קשה.

[ישראל] רוקח הציע כי מישהו מהשרים יגש לבאר שבע. קיבלתי על עצמי לנסוע מחר בבוקר. הוצע כי תימסר מיד הודעה בכנסת אך עד שירד לבון לעשות זאת נפסקה הישיבה.

בוועדת השרים הרציתי על ענייני כנרת, סואץ, תרם ערבי (הפסקת נחיתות הקו השבדי למזרח הרחוק בלוד), אספקת נשק.

אחרי הישיבה חיברתי יחד עם פנחס לבון הודעה על זוועה במעלה עקרבים.

יום ה', 18.3

צאנו ב־8 לבאר שבע הגענו ב־9.50. במטה המקומי קיבלנו מ"מ מפקד פיקוד הדרום פרולוב עם סגל קציניו, בתוכם מוסיק [משה גדרון, בעל אחיינית מ"ש, היום אלוף], כולם חיורים, ואפורים. ניכר בהם כי לא ישנו הלילה. מצאנו כי הגויות הועברו כבר לתל־השומר. הובא לפני הסמל שניצל וסיפר לי מהרס סיפורו. בחור מטנדיר, חניך צרפת, נוסע זה הרדיים בליווי אבטובוסים בדרך באר שבע — אילת, מעולם לא חש מתיחות כלשהי ובשום מקום לא היה דרוך לסכנה. להשתמט בנשקו לא הספיק תחיבל התחבולות רק להותר בחיים. דם חללים מימין ומשמאל נשפך עליו ונראה לרוצחים כמת. אותם שראה היו בדואים. בחור גוץ ומצוכצם, שחום וכחוש. אמרתי לו: „חייך ניתנו לך שוב במתנה". השיב: „זו הפעם השלישית, אדוני". אחריו הופיעה הבחורה שניצלה. נערה הולנדית, עובדת בבית החייל שבאילת. יצאה כלמה ללא שרטה. אף היא הצביעה פנים כהרוגה. כשנכנסו המרצחים לפנים לא הוציאה הגה. טלטלה להיווכח אם היא כתה ולא פצתה פיה. כשהיתה מוטלת בשלוליות כל דם בין גויות פקחה מחצית עין וראתה את השנים שנכנסו לבושים מכנסי חאקי. נסענו לבית החולים וראינו את הפצועה. בחורה מצרית, חיילת שנסעה מאילת לחופשה. כדור הפיק בחזה, עשה שמות בבכר אך לא הזר לגוף. ראתה המיכה (!) שנכנסו, כולם לבושי גלימות ארוכות (!). לבסוף הובאנו אל האבטובוס ששימש מלכודת מות לנוסעיו. מראה זוועה: דפנים בתוקי כדורים, שמשות מנופצות, הרצפה כולה דם קרוש.

בן־אהרן תבע פלישה

בינתיים נעשתה עבודת גישוש קפדנית, ב־עזרת כלבים. תוליית הגישוש, בהשתתפות מבקיפי אר"ם, מתנהלת לאיטה בתוך שטח כבותר בשורד לערבה. מטוסים חגים מעל, קולטים ידיעות, מהודים אותן לבאר שבע. לפי דוחות שנתקבלו בעודנו שם נתגלו שני נתיבי עקבות, אחד מוביל מבורה לבקוב והתנפלות ואחד החוזר כבכם כצריבה.

מן הבתים אל החיים ומאסון לבנין. נסענו לביתו של [דוד] טוביהו ראש עיר רב פעלים זה בנה לו בית בבאר שבע והתקפע בו בקביעות. בתו הנשואה ובעלה ידכו את המצטק בירקנה. אכתו כיבדתנו בכל טוב. סיפר על גידול התפתחיה בבאר שבע וכצב התעסוקה שאינו רע כלל. הרכב המכרפסים מחצית על מחצית אשכנזים ואנשי עדות מזרח, אך בין הילדים מהוים אנשי המזרח שלכה רבעים. בראשית יכיה של הפרידה כל איש כצוק המשופע בילדים היה נוהג לבוא לפדייה עם כל צאצאיו — כולם קונים שביתה אל פתח ראש העיר ונושאים קולותיהם ברמה — עד שקבע טוביהו כלל, כי מי שבא עם ילדיו אינו נענה כלל. כמה ימים נמכו לצעוריות עד לב השמים, אך משראו כי אין מועילים כלום הללו כמנהג הנפסה. מיזוג גלויה נותן כאן

פרק שישי

אותותיו יותר מבכל עיר אחרת בארץ — משום חידושה ומשום היות כל תושביה עולים חדשים: מנהל בנק הפועלים בבלי ומנהל לשכת עבודה תורכי ומנהל לשכת מס הכנסה מצרי וכן הלאה.

ב־2.30 חזרנו לירושלים. אכלתי ונסעתי ל־משרד החוץ. כינסתי את הצבחת להתייעצות. דעת כולנו היתה כי מעשה תגובה על מרחץ דמים כזה רק יטשטש את רשמו המחריד ותעמיד אותנו בדרגה שווה עם המרצחים מהצד שכנגד. מוטב לנו לעשות מענין מעלה עקרבים מנוף להתקפה מדינית על המעצמות לכמן יפעילו לחץ על ירדן שכמוהו עוד לא היה. — — —

יום ו', 19.2

בוקר בא רפאל בב לברר אתי כועמדותו של אליק שומרוני כאפיקים לבזכירות המפלגה [מפא"י], אולי יחד עם [יונה] כסה.

במשרד החוץ בקריה הקלטתי את הודעתי על מעלה העקרבים לטלוויזיה, לאחר שלמדתי בעל פה את הנוסח שחיברתי אמש. התקליט יוטס לאה"ב היום ויש להגיע שיוצג שם בטלוויזיה כבר ביום ב'.

ישיבת ועדת חוץ ובטחון של הכנסת במשרד הבטחון — כולה על מעלה העקרבים. [יעקב] ריפטין הטיף לכיבוש יצר ואילו [יצחק] בן אהרן תבע פלישה לירדן „כדי לתפוס" את המרצחים.

ב־5 קיבלתי את בניקה [ראש מטה משקיפי או"ם] עם פמליתו במשרד ראש הממשלה. אתי היו [גדעון] רפאל, [יוסף] תקוע ו[אריה] שלו. כשבאו אנשי או"ם הביע בניקה בפעמו דאבתם לאבדן החיים. משישבנו שפכתי על ראשו של הדני קיטרוג ותתני על פגעי ירדן, דרשתי כי יסע מיד לדבת־עמון והודעתי כי שום שלטון המכבד עצמו לא יתפשר עם המשך מצב כזה. ההרצאה ארכה כשעה.

בבית חיברתי הודעה על השיחה לפירסום, עברית ואנגלית.

שבת, 20.3

כל השבת ישבתי על ניירות. ארבע שעות הוצאתי על חיבור מברק־הדריך מפורט לאליהו אילת [שגריר ישראל בלונדון] בשביל הרצאתו בוועדה לענייני חוץ של המפלגה השמרנית. בערב ביקרתי אצל הנביא.

יום א', 21.3

עתונות פירסום מלא להודעה שחיברתי על ליקחתי עם בניקה, לפי הרגשתי, בעצם ניסוחה הנמרץ של עמדתנו יש פורקן־מה למתיחות השוררת בציבור.

הידיעות האחרונות על פעולת הגישוש היא כי העקבות נמשכו עד כעשרה ק"מ מגבול ירדן ומשם נפסקו מכום אופיה הסלעי של הסביבה. אבל מאותו מקום מוביל רק גיא צר אחד לגבול, כשמכשני עבריו סלעי בתר. צה"ל שלח ערבים לבלוש בתל־צאפי שבגבול לסדום והללו הביאו דוח כי ראה ראו בכפר כנופיה של 8—10 חוצה את הגבול בערבה וגם הצילו כפי אנשי הכפר שלושה שבות.

ב"ג פורש מפעילות

ישיבת הממשלה הוקדשה כולה לדוח על ענין מעלה העקרבים וכיכוס עצה על פעולה. לבון עצמו הציע להמנע לעת עתה בתגובה אלא למצות ההילה את כל אפשרויות הפעולה המדינית. היה ויכוח רב ולבסוף הוחלט לפנות למעצבות בדרישה כי תנקוטנה יוזמה לכינוס מועצת הבטחון כמש שעשו לגבי קיביה. כן הוחלט כי אב ועדת שביתת הנשק תפסוק — על־ידי הנמנעות היו"ר — כי אין לתלות הקולר בירדן מכום חוסר הוכחה מוחלטות, נודיע על יציאתנו מהוועדה.

לגבי נקיטת אמצעי הריף זה היו הדעות כאוחדות. הוא נראה הכרחי הן להעבדת המצב־כות על חוסר המצב והן לבתן סיפוק לציבור. אבל מיד נתגלו הבדלי גישות לגבי השלבים הבאים. לבון גרס יציאה ההלה. דעתי היתה כי אין היציאה אלא הפגנה ויש לסכם עצה כיד לאחריה כיצד לחזור בכבוד. הויכוח לא התפתח יען טרם הגיעה שעתו המעשית, אבל הוא הזכיר לי כבר בשלבו הראשון את המחלוקת שנפלה ביני ובין ב"ג בשאלת סגירת לשכות הגיוס בימי המלחמה העולמית [השניה]: ב"ג ראה בזה צעד שאין לחזור ממנו ואילו אני הסכתי צולבות כדי לקבל פיצוי של כבוד שיאפשר פתיחה הלשכות מחדש. עם סיום הדיון אמרתי כי בלי ספק אצ־טרך למסור הצבוע הודעה בכנסת על המצב.

אחרי הישיבה נכנס אלי זיאמה [ארן] לכסור מה שהתברר לו מפי ב"ג, כשביקרו בשדה בוקר בשבת, על סיבות פרישתו מפעולה מפלגתית, ובכן כאשר יגורתי. בי תלוי הקולר, והסאי שגיים: ראשית, הנאום שנשאתי בכינוס קריית חיים וה־כיוון המדיני שהשתמע מנאום זה; שנית, כאשר קמה בעתונות מרקות עקב ההתפתחותו בהתייע־צות עם שר הבטחון והרמטכ"ל לרגל ההפיכות בסוריה ובמצרים, שלכה לא פירסמתי מיד כי אני הוא שקראתיו להתייעצות, אלא נתתי לו להופיע כמתערב. בעינייני שלכן ללא כל סבכות. נמצא כי הניגוד הנפשי הכמאיר, המבשך זה כשנים, מוסיף לגרום משברים גם בתקופה זו של פרישה באחריות. בסוכנות ובממשלה לא יכול ב"ג להח־זיק מעמד זמן מרובה במצב שיב אלא היה לו כאילו איזה צורך פנימי להוליך מכבר בפקידה לפקידה ולהגיע התפטרותו. עתה, שהתפטר מה־ממשלה סופית, עדיין פועל בו צורך זה, והריהו כהתפטר מעבודת המפלגה ואני הכשיר לפואזל. אך בכל זאת, המפלגה מה הבאה?

כובן, אצטרך לכתוב לו מכתב ולהסביר מה שאוכל. זה לא יהיה בכתב כל לכותבו וגציב לקוראו.

אחה"צ שיחתי הרבה בשרד החוץ בחיבור הוראות מפורטות בבברקים לשגרירויות ושינגטון, לונדון ופריס, להגבת צעוקותינו למעצמות בדבר כינוס במועב"ט. — — —

התאמצתי לכבוש יצרי אך המרירות פרצה

ב־10 נסענו לבקר פצועים של משרד החוץ. היו הכון מסיבה. כהן גם מיצלהות. הקונסולרית והקר הציגו תסכיתים וחקר הגדיל לעשות. היה גם מסלולה כנות מעולה ביותר בכל בחינה ספ־רותית וההומוריסטית.

כשחזרנו באחת בלילה הביאה הנבטו את עלותה שומרי הלילה לכוס משקה — אחד בבלי אחד כצרי ואחד ספרדי ירושלמי. הידרבלבי סיפר כי אך לפני שעה הוביל את אשתו שהחריבה ללדת לבית החולים הוא דרוך לראות הבכירה.

יום ב', 22.3

בוקר במשרד ראש הממשלה ליתה מבריכת עם עדי [קולק, מנהל משרד רה"מ] על ענייני אישיים ומקודמים. סיפרתי על המשבר החדש ביחסים עם ב"ג, מעצבתי על פתיחו של אחד [אבריאל]. אין לבדי עצה, על כל פנים אינו תומך בהצעתי לפטור אל משרד רה"מ, משום ההסיב האומללים שנוצרו בינו לבין שרים אחרים וביהוד בינו לבין אנשי הר־אוצר. — — —

במשרד החוץ קבלתי את קונסול הכבוד שלנו במילאנו אכספויז כאיה, משקיע גדול בארץ ו־נדבן מופלג. הבגהי כמנו מילנה לאילנה יובינה.

עם גדעון [רפאל] על סיכויי הדיון בוועדת שביתת־הנשק על מעלה עקרבים. קרוב לוודאי כי התוצאות הריגה תהיה ואז נצא את הועדה.

האמריקנים כבר קבעו נוסחה של השוואה בין מעלה עקרבים לבין קיביה: שם מעשה של כנופיה ואילו כאן צבא סדיר.

אחר הצהרים בבית התחלתי בחיבור מכתב לב"ג. עשיתי מאמץ לכבוש את יצרי אך המרירות העליבון פרצו. אף על פי כן התאזרתי סבלנות להסביר לו התהליכות העניינים ולהסביר לו הן ענין הנאום בחיפה הן פרשה ההתייעצות בה"א.

רוזטי [מזכיר הכנסת] טילפן מהכנסת. פרצה שם סערה. משנפתח הבית היום דרשה סיעת חרות ביד דיון על מעלה עקרבים. אחרים התנגדו והיו צעקות עד לב השמים.

עוד זה מדבר והנהלת הסיעה [של מפא"י] הופיעה IN CORPORE אצלי בבית. סיפרו ביתר פירוט את אשר קרה. העצה היעוצה היא לערוך ויכוח. אמרתי כי ממילא חשבתי על כך ואף הודעתי בישיבת הממשלה. שכחו על המוצא, שכן אחרת בתקפות הפרעות ההכרזות, ובמילא דרשה כבר חרות הצעה לסדר היום ובה שיאמר בגין ברכוח, אולי בריסון־מה, ודאי ישמיע בכל התריפות בנאום ההנמקה להצעת סדר היום.

נסעתי לכנסת לישיבת הנביאות והודעתי שם כי ביום ד' אהיה מוכן למסור הודעה בכנסת על מנת שייערך מיד ויכוח.

בצאתי מהנביאות כצאתי את תקוע ואת [אריה] שלו כמחכים לי במסדרון. אך זה חזרו מישיבת הו"ן שנמשכה כל היום וטרם נס־תיימה. — — —

הזרנו אחר הצות וישבתי עד 2.30 בחיבור טיוטה אגרתי לב"ג. הארכתי.

יום ג', 23.3

— — — ברינו בוועדת חוץ ובטחון של הכנסת באו להתייעצות לפני ישיבת הועדה.

ב־11 עד 2 ישיבת ועדת הו"ב בכנסת. מסרתי דוח נרחב על שיקולינו לאחר מעלה עקרבים על החלטתנו לכצות את התגובה ה־מדינית. כן הודעתי כי מהר אמסור גילוי דעת בכנסת ולא אתנגד לויכוח.

תשובה שהיא הקושיה

אחה"צ הוכרחתי לקבל את [משה] סנה ואת [אסתר] וילנסקה (יחד! — אפשר היה להתפלץ כצדות נוקבת זו להסתאבותו של סנה) שבאו להתריע על אי מתן אשרות לשלושה נציגים סוב־ייטיים שהוזמנו כאורחות לוועידה „הנשים הד־מוקרטיות" בחיפה. בעניין זה היו לי הקרי לב רבים אך לאחר שנכלכתי בכבה הגרים החלטתי כי אין מנוס ממתן האשרות.

כיד אחרי שהות רעים זו ועדת שרים לחוץ ובטחון, שוב בכנסת. אוהרה הצעתי כי אמסור הודעה בכנסת ואודיע כי הממשלה אינה מתנגדת לויכוח.

בצאתי את הישיבה נתקלתי בתהרנ ובבל"ר. סוף סוף נגמרה המערכה בוועדה ש"ן. [אלמן] הצ"שון [יו"ר ועדת ש"ן ישראל — ירדן] פסק כי אין בידו יסוד לספק לפסוק ועניין האחריות למעלה עקרבים נשאר פתוח. בשיכומו אפילו אמר כי מהעדויות של הנותרים בחיים לא מוכח כי כל המרצחים היו ערבים. אנשינו פצחו לפי הוראות קודמות והודיעו על יציאתם את הוועדה.

ביעצתי בלבון על נוסח ההודעה שנפצתבה. בשיחתי לגדעון [רפאל] ולתקוע להבר שיחה. — — —

שוב [אסתר] וילנסקה. הודעתי לה כי הדין יצא להסה. בינתים שאלתיה: מה ראתה בהוזה יהודיה כמוהה, יכורת לב לכאורה, להדבק בתורת כסל זו שכבה קובועים? התחילה לקרוא באזני, בכל הרצינות, הרצאה ברבסיסטית־לניניסטית. הפסקתיה מיד ואמרתי כי זוהי הקושיה ולא התשובה. לא הבינה תשובה עלי בכוד ראש. — — —

בהגיע התיישבתי לחבר את הנאום שעלי לשאת כדי בכנסת. הבלאכה יצאה יותר קלה משציערתי. ב־1.30 היה הנאום גמור וב־2 הייתי כבר במיטה. זמן רב לא יכולתי להרדם. רעיונית הנאום הילהלו בי בלי הרף והיקוני גירסאות שד נשמתי המרידוני. שוב תילוך במיצעול צר בין כהן בסוי לרגשות הצבור לבין הטעייתו ע־י דבורים מפוצצים, בין הקיפות לשון לבין ההגריה בופרזת.

יום ד', 24.3

— — — הרי ארוחת הצהרים בבית, ללא הפוגה הפעם, ערכתי את נוסחי האג־גלי של הנאום סופית וב־3 הייתי כבר בכנסת. עם פתיחת הישיבה נשאתי דברי וכיד החל הו־יכוח. — — —

בגין נאם נאום מפוצץ בצורתו אך לא בתכנו. הולקע שורה של הנאים שלי מבנים עברו ול־מצבה הכליל של מלחמה הדשה אם כי נזהר

(המשך בעמוד הבא)

תנגדתי להצעה לנצל את ההפיכה בסוריה כדי לתקן את הגבול

طبق الأصل

هكذا من الأصل

„אין לי כל השליה לגבי סיכויי השפעת מכתבי זה עליך"

(המשך מן העמוד הקודם)

מלעשות זאת במפורש. מקלט הצטיינו הרצל [ברגר] ו[אליעזר] ליבנה, ביחוד האחרון. לעומת זה [יונה] כסה הסתבך בהקפה מיותרה בתכלית על בריה״מ.

מחלוקת הנמשכת שנים

האפתעה היתה נאומו של [פרץ] ברנשטיין השר. רק תמול והבוקר ישבנו בישיבות ובשיחות אמרתי כי אנאם וציינתי מה אגיד ולא בשמפה כפיו כלה כי גם הוא כדבר. ולפתע הריהו צייה על הדוכן. [ישראל] רוקח הרגיש בהדהמתי ושלח לי פתק כי ברנשטיין מדבר לא כשר אלא כנציג הסיעה. הסבר מאיר עינים! אבל לא רק ההופעה כשלעצמה יצאה דופן אלא יותר מזה פליטת פה אחת. פתאום שמעתיו מכריז כי הפעם החליטה הממשלה להתאפק מתגובה. צללו אוני. מה טעם יש להגיש ארגעה זו לצד שכנגד והעיקר — איזה טעם הוא להודות בהשתמע כי כאשר יש מעשה תגובה הריהו פרי החלטת הממשלה. שלחתי פתק רגוז מאד לרוקח ול[יוסף] ספיר והשני הגיע לי ראש לאות הסכמה לתרעומת. אחרי כן טרחו מזכירים במחיקת הדברים מדברי הכנסת ובשידול כתבים לא לפרסמם. ברנשטיין נגש אלי נכלם והתנצל. מה ייתכן אצלנו!

בלילה העתקתי את מכתבי לבן־גוריון. טדי [קולק] ויצחק [נבון] נוסעים מחר בבוקר הבכם לשדה בוקר ויקחוהו אתם. והעתק מצורף.

*

ירושלים, 22 במרס 1954

לבן־גוריון שלום —

זיאמה [ארן] מסר לי בשבוע שעבר את ההודעה שקיבל ממך בכתב כי אתה רואה עצמך נאלץ למשוך ידך מהשתתפות בהכנת המועצה הקרובה של המפלגה [מפא״י].

אתמול סיפר לי זיאמה את אשר אמרת לו בשבת בשדה בוקר — כי אתה מסרב בכלל לעשות דבר שיתמע ממנו כי הנך שותף לאחריות לממשלה הקיימת ומזה נובעת אי יכלתך להשתתף בועדת העשרים ואחד ובכלל לקחת חלק בפעולה למען המפלגה פרט לפעולה חינוכית גרידא. להחלטתך זו נהגה, כפי שהבינותי כזיאמה, שני טעמים: ראשית, הנאום שנשאתי בכנוס קציני המילואים בקרית חיים ביום י״א באדר והכיוון המדיני המשתקף מנאום זה; שנית, העובדה כי כאשר החל הקיטרוג בעתונות בשל השתתפותך בהתייעצות הידועה, לא פירסמתי הודעה כי אני הוא שכינסתי אותה התייעצות.

פירוש הדברים האלה הוא כי אני שגרמתי ליצירת מצב שאינו מאפשר את השתתפותך בפעולה מפלגתית. אני רואה עצמי פטור מלאמר מלה אחת על חומר המסקנה הזאת בשבילי.

אין לי כל השליה לגבי סיכויי השפעת מכתבי זה עליך — מכתב זה או איזה מכתב אחר מצדי — אבל בכתיבתי אני בא למלא קודם כל חובה כלפי עצמי, גם כלפי יחסינו כפי שאני גרסתי אותם עד כה.

ייתכן כי אלאה אותך בדברים שאינם מעלים ואינם מורידים בעיניך, אך יש לי צורך להרצות את השתלשלות העניינים לגבי שני סעיפי ההאשמה כלך.

אתחיל בנאום. אינני יודע אל נכון על מה אתה מתרעם — אם על תוכנו של הנאום או על פירסומו. אם לתוכן, הרי שיטתי בשאלות ידועות של מדיניות הבטחון שלנו בשילוב עם מדיניות החוץ ידועה לך היטב זה מכבר. המחלוקת בינינו בשאלות אלו נמשכת זה שנים ולכן קשה לי לשער כי דברי הפעם באו עליך באפתעה שחייבה הסקת מסקנות חדשות. אך אם על הפירסום אתה מקטרג, הרי כאן יש לי סיפור־מעשה.

דברי הופנו פנימה

נאום זה לא היה הראשון שנשאתי על פי הזמנת צה״ל, לפני קהל קצינים, אם בצבא הקבע או בכרות פעיל או בעתודה. הרצאתי פעמים רבות בפני קהל כזה במרכזים שונים בארץ ומעולם לא התמנו עתונאים לכינוסים אלה ולא הגיעו הדברים לפירסום. אף אני לא ראיתי מעולם את הופעותי אלו כמכוונות לתת לי הזדמנות להשמיע הצהרות — אם מפוצצות או מתונות — כלפי חוץ. אלא גרסתי אותן כמיועדות אך ורק להסברה כלפי פנים. עד עתה לא שמעתי על שום תקלה — מדינית־חיצונית או חינוכית־פנימית — שצמחה מהרצאותי בפני הצבא.

גם הפעם, כשנענתי להזמנה, נתכוונתי אך ורק להסברה פנימית. אמנם קהל השומעים היה רב מרגיל, אבל הוא היה כלו כנושה ומובחר, המסגרת היתה צבאית, איש לא אמר לי כי נמצאים עתונאים באולם וגם לא ראיתי בשום מקום שולחן של עתונאים. דברי היו מופנים פנימה, ובמיוחד כלפי קציני המילואים — כאזרחים וכאנשי צבא. רק בדרכי חזרה לירושלים נתברר לי כי הדברים עשויים להתפרסם ולכן בבואי הביתה מיהרתי לחבר דו״ח לפירסום ומסרתיו ל„קול ישראל" ול„דבר" — גם בקשתי את „דבר" להעבירו ל„הארץ", כנהוג בין מערכות העתונים. מרוב טרדות באותו ערב, לאחר שכל היום הייתי מחוץ לירושלים, שכחתי על קיומו של ה„ג'רוסלם פוסט".

הנה בשהרבבה לאותו נאום פיסקה שהצטערתי עליה. לא הצלחתי לנסחה כראוי באזני שומעי ועל כל פנים לא היתה מיועדת לפירסום בשום פנים שבעולם. אך למחרת בבוקר נוכחתי לדעת כי היה היו עתונאים בכינוס, אשר רשמו את דברי. גירסתי אני הופיעה ב„דבר", אך לא ב„הארץ", שנתן את גירסת כתבו. כן עשה ה„ג'רוסלם פוסט". בשני עתונים אלה נתפרסמה הפיסקה האומללה — בנוסח יותר „גולמי" ומזיק מכפי שיצאו הדברים מפי. התפלצתי. יש מי שיודע מה היה עלי באותו בוקר ואיך „אכלתי את עצמי". אך את הנעשה אי אפשר היה להשיב. דאגתי רק כי שום סוכנות לא תעביר אותה פיסקה להוץ לארץ. בסופו של דבר לא היתה לי ברירה אלא להרגיע עצמי איך שהוא, לצרף מקרה זה לשורת תקלות אשר איש בתוכנו אינו נקי מהן וללמוד לקח מנסיון זה להבא.

אבל אתה בא ומסיק מכשלוני זה — ודאי לא הראשון ואינני יכול להיות בטוח כי ישאר האחרון — מסקנות מרחיקות, מחלטות וכאילו סופיות. נדהמתי. ושוב, אם אתה חולק על תוכן הרעיון שהבעתי, הרי אין הוא חדש בשבילך כל עיקר ואני מוכן תמיד להתוכח עליו. אבל אם על הפירסום יצא הקצף, אזי אומר לך בפשטות — ובצער רב — ובבקשת כל הסליחה על ההשוואה — כי אין אתה מודד לאחרים כפי שאחרים מודדים לך. האמנם רק על פליטות פה שלי היו לי הזדמנויות להתפלץ?

ועתה, לנימוק השני שלך. אף כאן קרה מה שקרה. ביום ה' שלפני אותה שבת בה נפגשנו בביתך בתל־אביב סעדתי בצהרים אצל וירה ויצמן ברחובות. אף פנחס לבון היה שם. באמצע הארוחה הגיעו הידיעות הראשונות על המרד בסוריה. מיד התחיל פנחס לדבר על לבי כי זוהי שעת כושר ללכוד שורה ראשונה של מישלטים בתחומה של סוריה (זו היתה הצעתו מיד עם הידיעות הראשונות — כעבור יומיים הציע להסתפק במופגן ולהכנס רק למפורז). התנגדתי. הפציר בי. אמרתי: הנה אנחנו נפגשים בשבת בשדה־בוקר — נתייעץ עם ב״ג.

למחרתו, ביום ו', בישיבה שהיתה לנו במזכירות המפלגה, הודיע לי פנחס לבון כי הוא שלח לך שדר כי לא נוכל לבוא לשדה־בוקר מחמת המצב בארצות השכנות וכי מוטב לך לבוא לתל־אביב — וכי החתים גם את שמי על השדר. היתה זו הקלה עצומה בשבילי ושמחתי עליה. עם זה היה מוזר בעיני כי לא שאל את פי בטרם חתם את שמי, אבל לא באתי בריב, שכן לגופו של עניין היתה דעתי נוחה מהצעד שעשה.

הידיעה הלכה ונתגלגלה

באותו יום אחה״צ נמסר לי טלפונית בשם לבון כי אני מתבקש לבוא לביתך [בת״א] למחרת היום חצי שעה לפני הזמן שנקבע לכל החברים. הבינו כי הכוונה לאותה התייעצות. באתי וכעבור שעה קלה הגעת אתה והופיעו לבון ודיין. (לכתחילה לא העליתי על הדעת להזמין את משה [דיין] לשדה־בוקר וגם לא חשבתי כי יבוא להתייעצות בביתך, אך משבא — מוזמן ע״י פנחס — שוב לא ראיתי לעשות מזה עניין לערעור, כל שכן בנוכחותו).

למחרתו „דלפה" הידיעה על ההתייעצות של לבון ודיין אתך בעתוני אחה״צ. שמי לא נזכר. היה זה פרסום לא נוח לחלוטין. אך פיקפקתי אם יש להגיב עליו. כמה פעמים נמנעת אתה מלהגיב על דברים יוצאי־דופן שנתפרסמו עליך או על הממשלה בעתונות. כמה פעמים השמעת באזני ובאזני חברים אחרים דברי זלזול בפירסומים מסוג ידוע והנהגת אדישות גמורה כלפיהם.

אך הידיעה הלכה ונתגלגלה והתחילו רינונים. עדיין היססתי להתערב פן יצא שכר התיקון או ההכחשה בהפסדם. מעט פעמים יש שאתה נתון להיסוס כזה? האמנם אין הוא טבעי וישר? האמנם הוא מעיד דווקא על איזה זדון או השתת־המידות? אודה על האמת כי לא עלה על דעתי להבהיר ברבים כי אני כינסתי את ההתייעצות — אפשר משום ההשתלשלות העובדתית שהרציתי לעיל ואשר טישטשה בזכרוני את יזמתי הראשונה או משום שחששתי כי פירסום הודעה מצדי רק יבליט את חשיבות העניין בעוד שלי היה נדמה כי מוטב לטשטשו. אמנם אילו פנה אלי מישהו תוך אותם הימים בהצעה כי אפרסם הסבר, חזקה עלי כי הייתי עושה זאת מיד. אך איש לא הציע זאת — מכל האנשים שאני משתמש בהם צד בכתף מבוקר עד ערב. גם אתה, שחשבת — כפי שאני מבין עכשו — כי חובתי לעשות זאת, לא דאגת, כנזכר, לייעץ לי צעד זה. מדוע? אני שואל את עצמי, לא אותך, ואינני מחכה לתשובה. יש הרבה שאלות שאני מטריד בהן בלי הרף רק את עצמי, אם כי רק אחרים יכולים לענות עליהן.

כך נמשכו ההיסוסים עד שבא „ידיעות אחרונות" המהולל והגדיש את הסאה. עמד ופירסם דברים כדרבנות על איזו תכנית מדינית־צבאית שהגשת, כאילו, לממשלה ושרק שני שרים חברי מפא״י תמכו בה ואילו הרוב דחה אותה לחלוטין. פירסום זה הוציאני מגדרי ואז נתתי ל„דבר" סיפור־מעשה מתאים אשר בין השאר הוכחשה בו הבדותה על ה„תכנית" והוסבר כי השיחה היתה טפל לעיקר הוקדשה רק למסירת ידיעות על המתחולל בארצות השכנות. אגב כך הודגש כי אף אני השתתפתי בשיחה.

עכשו מתברר כי אי פירסום הכחשה או הסברה מצדי — אם בשלב יותר מוקדם או בהיקף יותר מלא — היה בעיניך חטא חמור — כה חמור עד כי מבלי לברר עמדי את העובדות ומבלי להשמיע את התרעומת באזני ולתת לי אפשרות לבאר מה קרה, החלטת להסיק מסקנות, ולא בתחום יחסיך האישיים אתי, אלא על חשבון המפלגה.

העניין כה חמור עד שאני נאלץ לאמר לך דברים אשר בנסיבות אחרות הייתי בוחר לכלוא בחובי.

במה אשמה המפלגה?

הכל יודעים כי בשיקול ראשון לא נראתה לך מועמדותי לראשות הממשלה. אתה עצמך אמרת זאת באזני עשרות חברים. היתה זו זכותך הגמורה — אף חובתך, כיון שכך חשבת. אבל התנועה לא קיבלה דעתך. התנועה הכריחה אותי לקבל עלי את התפקיד. לבסוף קיבלת גם אתה — כך התרשמתי — את דעת התנועה. והנה עכשו, בגלל אי היותך מרוצה מאופן הנהלתי את העניינים במקרה זה או זה, אתה גומר אומר למנוע עזרה ועצה ממפלגתך — וזה בשעה של ערב בחירות וכשאנו עומדים מול שואה של אכזבות רבות! האמנם נתת לעצמך דין וחשבון במה מאיים צעד זה? חטאי כנראה כבד מנשוא — אבל במה אשמה המפלגה שאתה מוצא עצמך משולל אפשרות לקחת חלק בדאגה לעתידה? האם לא ברורות לך התוצאות המאמירות הפוליטיות הנובעות בהכרח מהתייצבותך זו מנגד — לגבי מצבה הפנימי של המפלגה, שהנו ממילא מעורער עכשו בתכלית עקב הצטרפות כמה גורמים?

תחליט מה שתחליט, אבל תקבל את החלטתך בעינים פקוחות — מתוך מאמץ לראות את הנולד וללא אשליה.

שלך
משה

[שלושה מקפים (— — —) מסמנים השמטה לצורך קיצור המתחייב אך ורק מפרסום קטעי היומן בעתון; בספר יובא היומן במלואו. בסוגריים מרובעים — הבהרות המלביה״ד יעקב שרת]. (C) כל הזכויות שמורות.

הפרק השביעי — ביום א' בגליון ערב שבועות של „מעריב"

בהרצליה פיתוח
מול חוף זבולון
נותרו מספר וילות
בתכנון מיוחד
בשכונה האקסקלוסיבית
„צל אלונים"
שד' דוד המלך 30 תל־אביב טלפון 265286

EROS · ארוס
תכשירי עזר והגיינה לחיי מין מושלמים
בירושלים
פתוח כל יום אחה"צ

12.30—14.00 יום ו', 16.30—19.00
רחוב ינאי 6, ירושלים ת.ד. 306

מפקדת איזור דרום סיני
המינהל לפיתוח מרש"ל
מכרז מס' 2/74
המינהל לפיתוח מרחב שלמה מזמין בזאת הצעות מחיר
לאספקה מיידית של 100 פחים
(כל פח 16 ק"ג) שמן כשר.
את ההצעות יש להגיש במעטפות סגורות בציון מספר המכרז ולשלשלן לתיבת המכרזים הנמצאת במשרדי המינהל בתל־אביב, רח' התעשיה 9 פנת המסגר 51, עד לתאריך 2.6.74 שעה 13.00.
אין המינהל מתחייב לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.
אפרים גרינברג
יו"ר ועדת המכרזים

וילה מרוהטת להשכרה
בהרצליה פתוח
על דונם אדמה
6 חדרי שינה, סלון ענק מטבח מודרני ומשוכלל, דירה נפרדת לעוזרת.
גינה מקסימה, נוף לים, ריהוט חדיש ומודרני
(אפשרי גם ללא ריהוט)
לכניסה מיידית
מתאים מאוד למגורי נציגים זרים
●
בהצעות רציניות טלפון: 937598

מעריב לספורטאים

„סיום המבחנים" ירחף ...ל 4 משחקי מוקד

...ח — הפועל חדרה, מכבי פתח־תקוה — הפועל ירושלים, ביתר ...שלים — הפועל תל־אביב, באר־שבע — מכבי חיפה ✶ המסוגלת ...ר־סבא, במשחקה מחר בנתניה, לפתוח את מאבק האליפות?

מאת צבי קוטמן

360 דקות לפני סיום משחקי הליגה הלאומית לכדורגל עדיין רב הנסתר מן הנגלה ...חתית הטבלה, עד שאין אפשרות להצביע בוודאות על שום קבוצה כמועמדת במוחה ...שחקי המבחן. הנה, אפילו מכבי חיפה, שנחשבה עד לפני כמה שבועות „קבוצה ...יזה" — התאוששה במפתיע ויש לה סיכויי־הצלה.

...מחזור ה־27, מוצר, אינו ...להבטיח פתרון ה„תש־ ...בהתעית; אך לאור ...ית משחקיו, אפשר שית־ ...מעט הערפל בתחום ה־ ...גים, אם תוצאותיהם של ...משחקי המוקד — ר־ ...ה צפויים חמישה — יהיו ...ת ועניינויות".

...וזה בראש וראשונה ל־ ...ית שבה רבה הצפיפות, ...מקבוצותיה חוששות, ...זהות מי יותר, מן המבח־ ...אך אין לבטל אפשרות ...יסנה הרגועה — בגלל ...ן ארבע הנקודות של ה־ ...לה, נתניה — תגעש ...אם נתניה תיכשל מחר ...ביתר ירושלים תנצח.

● המאבק בימק"א

...יבה זו יש לצפות ל־ ...תנות רבה של הביתריים ...חקם בימק"א עם הפועל ...(בסיבוב הראשון — ...להפועל). התמודדות זו ...נתי כמובן בשני הקצוות ...הטבלה תוכח הסכנה ה־ ...ית המרחפת על הפועל ... — לעומת הסיכוי ה־ ...דשי בלבד של ביתר ...ולים להדביק את נתניה ...נראה היום, כי לתוצאה ...שב בימק"א תהיה חשי־ ...רבה יותר לגבי הדירוג ...תית.

...תיר ירושלים, שלא נוצ־ ...17 משחקי־ליגה ברצי־ ...!) מתעמדת לנבחון על ...ל ת"א — אלא־אם־כן ...ב הפועל לשחק במבצר ...שלמי ותיכול נקודה לפ־ ...אם אכנם תנצח ביתר

כדורגל

הליגה הלאומית (לאחר המחזור ה־26)

1.	מכבי נתניה	30—12	36
2.	ביתר י"ם	24—20	32
3.	מכבי ת"א	31—14	31
4.	כפר־סבא	28—19	30
5.	הפועל פ"ת	29—23	29
6.	ביתר ת"א	25—25	28
7.	מכבי יפו	25—22	27
8.	בני־יהודה	16—17	26
9.	הפועל חיפה	26—37	26
10.	באר־שבע	26—21	25
11.	מכבי פ"ת	17—28	23
12.	הפועל י"ם	16—23	22
13.	הכח ר"ג	24—33	21
14.	הפועל חדרה	17—28	21
15.	הפועל ת"א	17—21	20
16.	מכבי חיפה	26—34	19

(בהרכב זה או אחר), תצפה לתוצאה בנתניה, שם תארח מכבי המקומית את הפועל כפר־סבא, שהיתה עד לפני כמה שבועות יריבה עקשנית במאבק על התואר (בסיבוב הראשון — 0—0). נתניה מו־ עמדת לנצחון, אך כפר־סבא — שאף פעם אין לדעת את כוונותיה — מסוגלת להפתיע, ביחוד. אם נתניה לא תהיה בשיאה. לאפשרות תיאורטית זו מצפים הירושלמים, בתק־ וה לצמצם את הפער בפיס־ גה לשתיים־שלוש נקודות.

● „ארבע נקודות"

אולם אם תפתיע הפועל, לא תהיה עוד כל התעניינות בפיסגה וכל המבטים יופנו, בכל מקרה, רק לעבר התח־ תית.

בתחום רגיש זה תשאר ה־ פועל ת"א בסכנה, אפילו תפ־ תיע בימק"א. שכן, שתי ה־ קבוצות המדורגות לפניה — הכח וחדרה — ייאבקו ביניהן על „ארבע נקודות", ואם ה־ משחק לא יוכרע, תנבה ב־ מקצה „רצפת התחתית". אבל נראה כי הכח המתאוששת תנצל את החלשותה של חד־ רה ותנצחנה. או־אז תידחק חדרה עוד יותר אל המבחנים (בסיבוב הראשון — 2—0 ל־ הכח).

מכבי חיפה, בזכות שלושה נצחונות רצופים, מקווה ל־ הינצל מן המבחנים. סיכוייה יתבהרו במידה רבה במשחק החוץ שלה בבאר־שבע. אם תפתיע ותנצח — אפשר שה־ „פיניש" שלה יוכתר בהצ־ לחה. אך אם תנוצח, יקטנו סיכוייה להיאחז במקום ה־ 14. לאור התקדמותה של באר־שבע, תישאר לפחות נ־ קודה אחת בכנרשה (בסיבוב הראשון — 1—1).

● המנצחת — תינצל

משחק חשוב יותר יהיה ב־ „בלומפילד", בין מכבי פ"ת להפועל ירושלים. שתי ה־ קבוצות מדורגות במעלה ה־ תחתית, אך אימת המבחנים מרחפת גם עליהן. אם יוכרע המשחק, יחמיר מצבה של ה־ מנוצחת, ואילו המנצחת — תנשום לרווחה. מאבק שקול (בסיבוב הראשון — 1—1).

בשלושת המשחקים האח־ רים מעורבות קבוצות ממר־ כז הטבלה ומשולי הצמרת, המבקשות רק מיקום טוב יותר:

מכבי ת"א, שעדיין מאמי־ נה בסיכוייה לזכות בסגנות, תתארח בגבעתיים אצל בני־ יהודה. תיקו — אפשרי (ב־ סיבוב הראשון — 3—0 למכ־ בי); הפועל פ"ת תנהל מא־ בק שקול, ב„בלומפילד", עם ביתר ת"א (בסיבוב הראשון — 0—0) והפועל חיפה, ה־ כושלת בליגה (7 משחקים בלי נצחון), תנסה לנצל את ביתיותה ולגבור על מכבי יפו (בסיבוב הראשון — 2—1 לחיפה).

„פיורנטינה" ...ניצחה את זאיר 1—2

...וצת הכדורגל „פיורנטי־ ...מן הליגה הראשונה ב־ ...יה, גברה אור לאתמול ...נבחרת זאיר — שתופיע ...משחקי הגביע העולמי ב־ ...ניה — בשיעור 2—1 ...(0). שוער זאיר קאזאדי ...טיין, מנע הפסד גבוה ...לנבחרתו.

הנה הם באים!

מערב־גרמניה: מזיגה של אלגנטיות וכח המעניקה לה סיכויי זכייה בגביע

קהל קנאי רב יעניק בוודאי יתרון פתיחה עצום למארחים

מאת ג'יפ הארד, סופר יו.פי. בבון

„עם נבחרת זו, אני מסוגל לזכות בגביע העולמי בכדורגל" — האדם הניצב מאחורי הצהרה אמיצה זו, הוא הלמוט שן. התאריך: 17 ביוני 1972. ההזדמנות: זה עתה הביסה נבחרת הכדורגל של מערב־גרמניה את בריה"מ בשיעור 3—0, וזכתה בגביע אירופה לאומות.

בגביע העולמי, במשחקים ה־ נפתחים בעוד שלושה שבועות.

אותם השחקנים שהדהימו את עולם הכדורגל בתפיסה ה„כדו־ רגל הטוטאלי", נמצאים שוב בהרכב, גם אם אחד או שניים מהם סובלים מירידה בכושר. קיים גם היתרון של משחק ב־ בית, לפני קהל אוהד, שיכנה לפעמים עד 100 אלף אוהדים קנאים.

בראיון, אמר המאמן הלמוט שן, כי הוא אישית עשה רק מעט כדי להפוך את הנבחרת הגרמנית מקבוצה נוקשה והרר־ צה, למכונה משומנת היטב השופעת כשרון. „הדבר לא היה קשה, משום היו לי הכדורגלנים המתאימים שעשו זאת" — אמר שן. „תפקידי הצטמצם בהפי־ כתם של השחקנים הטובים ל־ קבוצה, תוך מתן מקום מספיק לכל אינדיוידואליסט".

קשה היה להימנע מהתנגשו־ יות אישיות בין כוכבים בעלי מזג כה שונה, כמו בקנבאואר ונצר, המגן של ברייטנר — שמבחינה פוליטית הוא מאו־ איסט ושמאלני קיצוני — או השוער ספ מאייר, שלא יסכים בשום אופן לשמוע על כך שי־ עליו לשבת על ספסל המחלי־ פים.

ומה בדבר הנבחרת עצמה?

מזיגה נפלאה של אלגנטיות ועוצמה שבה מככבים כדורג־ לנים כמו פראנץ בקנבאואר, גינטר נצר ומבקיע השערים המסוכן מאין כמוהו, גרד מילר.

מים רבים זרמו מתחת לגשר, מאז היום בו ניתנה אותה הצ־ הרה, והיו פעמים שבהן נראו הכדורגלנים המערב־גרמנים מרושלים, ולא ביכולת שתעשה אותם מועמדים לזכייה בגביע העולמי.

אי אפשר לומר, שהמאמן שן, השנון וגלוי־הלב, לא שם ליבו להפסדים הספורים. דאגתו ה־ גדולה היתה נתונה לשורת ה־ פציעות שהחלה לפקוד את שו־ רות הנבחרת, לעזיבתו של נצר (שנמכר לקבוצה הספרדית „ריאל" מדריד), ושכמעט נטל עמו לספרד גם את גרד מילר.

● מגן מאואיסט

אבל גם אם נראה היה, כי הנבחרת המערב־גרמנית אינה מגיעה לשיאה, כפי שהיתה ב־ 1972, ישנן מספיק סיבות כדי להניח, שנבחרת זו תהיה בקו הראשון של המועמדות לזכיה

המאזן של המאמן הלמוט שן, מאז תפסה נבחרתו את המקום השלישי במשחקי הגביע ה־ עולמי, שנערכו לפני ארבע שנים במכסיקו, הוא מרשים — 21 נצחונות, 4 תוצאות תיקו ו־5 הפסדים. שלושה מן ההפ־ סדים באו במהלך המחצית ה־ ראשונה של שנת 1973, וגרמ־ ניה נבצעה אז לארגנטינה, יוגוסלוויה וברזיל. יתכן שזוהי רק נקודה שולית, אבל ראוי לציין, כי בכל שלושה המשח־ קים הללו, נעדרו מן ההרכב הגרמני נצר ומילר.

● מאזן השערים

מאזן השערים של הנבחרת המערב־גרמנית בתקופה זו, הוא 68—17, כאשר מילר עצמו הבקיע 35 מהם ב־25 משחקים. עוצמתה של נבחרת מערב־ גרמניה, נובעת מיכולתה להע־ ביר את הכדור מן ההגנה ל־ התקפה במהירות מסחררת. כך למשל, ניתן לראות את פראנץ בקנבאואר הנפלא ורב־האמצ־ אות, המצוי עתה בגיל 28 ב־ שיאה, כשהוא כוכביה בדוק הוא נהנה לשחקן הקישור הטוב ביותר בעולם. ודקה אחת לאחר מכן, הוא יפרוץ לפתע קדימה, יהלך בשירה אחת מהירה או שתיים עם מילר, כדי להפגיז את שער היריב באחד מכדוריו המסובבים והמכונים.

או שאתם יכולים לראות את גינטר נצר, ניצב ביהודת ב־ מרכז השדה, כשרגלו על ה־ כדור, ולפתע הוא שולח אותו כברק באחת המסירות המפור־ סמות שלו, למרחק של 30 מטרים.

אבל כדי להלום את מערב־ גרמניה, יש לעצור ואולי לכ־ לוא את גרד מילר. עד כה, לא הצליח שום מגן בעולם להכנן כיצד להסום חלוץ מוצק ומבוד־ קובה זה, שלא הפסיק אף פעם להבקיע שערים, מאז הוכתר ב„מלך־השערים" במשחקי מכסיקו.

● סדקים בשריון

ובכל זאת. ישנם כמה סדקים בשריון של שן. ספ מאייר השוער, כבר ספג לאחרונה כמה שערים שטותיים, ויתכן שי־ וחלף על ידי וולפגאנג קלף. לצירות נוכחותם של בקנבאואר וברייטנר, חסרה לעיתים ההגנה הגרמנית כוח, כאשר ג'ורג' שוורצנבק איננו בכושר.

בעיה נוספת היא חסרונם של קיצונים ברמה עולמית. יורגאן גרבובסקי, שכה הצליח במכ־ סיקו, נחלש ונראה כאילו הוא הולך לאיבוד בכדורים הרבים שלו.

יופ היינקס, הצועד יחד עם גרד מילר בראש כובשי ה־ שערים בליגה, נושא אמנם על גבו את החולצה במספר 11, אבל מעדיף את הכרזו. להיינ־ קס יצא שם, שהוא מחמיץ עבור גרמניה את ההזדמנויות אותן הוא מנצל במדי קבוצתו „בורוסיה" מינשנגלדבאך.

עתה נחים כוכביה של מערב גרמניה לאחר סיומה של העונה הקשה המפרכת, שבה נאלצה האלופה הגרמנית והאירופית החדשה „ביירן" מינכן לשחק 101 משחקים! גרד מילר מתאושש בצפון איטליה, ברטי פוגטס וריינר בונהוף חוזים במרוצי מכוניות במונטה־קאר־ לו, ואילו ה„קיסר", פראנץ בקנבאואר, נכלם עם אשתו ברוגיסה, למקום סתר.

ב־29 במאי יתכנסו כל ה־ כדורגלנים שבחר המאמן הל־ מוט שן במחנה־אימון בצפון גרמניה, שם יפתח שלב ההכנה של הנבחרת המערב־גרמנית.

לאן השבת בספורט?

כדורגל

ליגה לאומית

ביתר ת"א — הפועל פ"ת (14.00)
הפועל חיפה — מכבי יפו
בני־יהודה — מכבי ת"א (הפועל בגבעתיים, 10.30)
הפועל ב"ש — מכבי חיפה
מכבי פ"ת — הפ' י"ם (16)
הכח ר"ג — הפועל חדרה (איצטדיון ר"ג, 16.00)
מכבי נתניה — הפועל כפ"ס
ביתר י"ם — הפועל ת"א
(כל המשחקים ב־16.00)

ליגה א', צפון

מגדל־העמק — הפועל עכו
טירת־הכרמל — מכבי הרצ'
הפ' נהריה — קרית־אתא
נחליאל — הפ' טבריה
ביתר נהריה — ק. שמונה (14.00)
הפ' ר"ג — הפ' צפת
שמשון ת"א — בני נצרת
הפ' הרצליה — הפ' נהריה

ליגה א', דרום

אשדוד — שעריים
באר־יעקב — הפ' ראשל"צ
הפ' בת־ים — רמת־עמידר
הפ' רמלה — הפ' חולון
מכבי חולון — ביתר רמלה
הפ' יהוד — בית־שמש
הפ' לוד — דימונה
נס־ציונה — מרמורק

ליגה ב', צפון א'

מכבי ביאליק — בצרות־צלית
הפ' טבעון — הפ' תל־חנן
הפ' הצור — בית־שאן
אפיקים — ביתר טבריה
כפר־רופין — ביתר ק"ש
בני־עכו — מכבי טבריה
ביתר נהריה — קרית־ים

ליגה ב', צפון ב'

מכבי השרון — מכבי זכרון
מכבי פ"ח — הפ' בנימינה
עפולה — גבע־הכרמל
בית־אליעזר — גבעת־אולגה
ביתר „דב" — טייבה
גבעת־חיים — רעננה
ביתר בנימינה — מכבי חד־
הפ' זכרון — מתנה־יהודה

ליגה ב', דרום א'

ביתר לוד — הפ' צפון
ביתר ר"ג — כפר־שלם
ביתר בת־ים — מכ' השקמה
כפר־קאסם — גבעתיים
ראש־העין — ביתר חולון
מכבי יהוד — קרית־אונו
ביתר יפו — רמת־השרון
אור־יהודה — ביתר הרצליה

ליגה ב', דרום ב'

קרית־גת — אופקים
מכבי יבנה — הפ' אשקלון
מכבי רמלה — ביתר אשדוד
ביתר ב"ש — שכון־המזרח
הבירה י"ם — הפ' אילת
קרית־מלאכי — מכבי ב"ש
מכבי רחובות — מכבי י"ם
מרחבים — ירוחם

כדורסל

ליגה לאומית

קרית־חיים — הפ' ירושלים
מכבי ר"ג — הפ' ת"א
מגידו — הפועל חיפה
ברנר/נען — הפועל ר"ג
ביתר י"ם — גבת/יגור
ניר־דוד — מכבי ת"א
(כל המשחקים — הערב ב־8)

ליגה ארצית, צפון

מכ' מוצקין — גבעת־חיים (8)
מכ' חיפה — אשדות/גולן (8)
גן־שמואל — גניגר/כורע (7.30)
הפ' עפולה — חרוד/גבע (7.30)
בעוז־חיים — הפ' נהריה (8)
מכבי נתניה — ק. כבעון (7.30)

ליגה ארצית, דרום

הפ' „אריה" — רמת־הכובש (8.45)
מכבי פ"ת — הפ' גת (8)
ביתר ת"א — מכבי י"ם (8)
מכ' דרום — מכ' רחובות (7)
הפ' פ"ת — אליצור פ"ת (מוצ"ש, 8)
הפ' חולון — אליצור ת"א (מוצ"ש, 8)

ליגה לאומית לנשים

מכבי ב"ש — הקיבוץ (7)
אס"א ת"א — מכבי דרום (8)
הפ' ת"א — מגן־מיכאל (7)
מכבי ב"ש — הפ' ת"א (מוצ"ש, 8)

כדורעף

ליגה לאומית

אליצור ת"א — [illegible] (7)
איילון — חניתה (7)
חצור — הגונן (7)
שריד — המעפיל (6.30)
קרית־אתא — עין־המפרץ (6)

שחיה

תחרות הזמנה לנוער תת־קיים היום ב־4 אחה"צ במכון־וינגייט.

אופניים

מירוץ קבוצתי במסלול לכ־לה כביש ירושלים — יער הנשיא, יתקיים מחר. הזנוק ברמלה ב־6.30 בבקר.

קליעה

תחרות דואר ברובה 3X40 תתקיים מחר במטווח רמת־גן בין ארה"ב לישראל. קבוצות הנוער של שתי המדינות יתח־רו ברובה 3X20. בשתי ה־תחרויות — 12 קלעים מכל מדינה.

נשות ישראל ואנגליה יקיי־מו גם הן תחרות דואר ברו־בה סטנדרטי 60 שכיבה. תחילת התחרויות ב־9 בבוקר.

האבקות

טורניר „נוער ג'" למשקלים 38 ק"ג, 51 ק"ג, 67 ק"ג ו־מעל 80 ק"ג, יתקיים מחר ב־10 בבקר ב„משכן ברנר" בקרית־שלום.

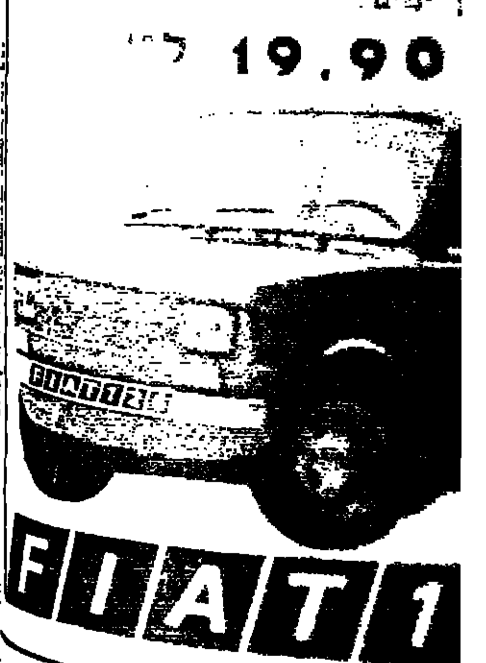

هكذا من الأصل

מעלות: חקירה מיוחדת

מה אומרים המורים בצפת

(סוף מעמוד 16)

לקבל הוראות מהמפקד הבהוי, כר אליעזר ארם. בסדרי לו את מה שסיפרו החיילים, והוא אישר את המלומי, שלא להיכנס לנהל כדיב, ובמקום זאת, למלא את מחצית היום הראשון בטיול לסבכת יחיעם ובי־שיחור הקרב על יחיעם, ואחרי ארוחת־הצהרים, לצאת דרך כעאליה למעלות, בתוך איזור מיושב, לאורך הכביש. עד למקום הלינה בבית־הספר "נתיב מאיר".

שני תלמידים הוצבו כשומרים — בלי נשק

כך היה. ב־4.30 אחר־הצהרים נכ־נסו 103 התלמידים, חמשת המו־רים, שתי אחיות בית־החולים בצפת, נהג המשאית ושני החיילים המ־לווים, לחצר בית־הספר: „ניגשתי לשרה, שילמתי לו את דמי הלינה בסך לירה לתלמיד, ושאלתי אם אפ־שר לנעול את הדלת במבנים. ה־שרה הראה לי את הבריח ואיך לנעלו. לא חשבתי על מחבלים דוו־קא. מדריכי גדנ"ע שהובילו בגע תלמידים באותו מסלול ובילו את הלילה בבצלות, הזהירו אותי מפני חבורות־רחוב. השרה הראה לי את פרוזדורי הלינה, בקומות הבניין ה־שניה והשלישית. חילקתי את התל־מידים, בנים ובנות — כשליש מבני־התפי המסע, בפרוזדור הקומה ה־שניה; השאר — בנות, כולל אותה ביתי האחיות — בפרוזדור הקומה השלישית".

עד השעה 23.30 בילו הכל ב־צוותא, בערב הווי, שהוכן מראש: סקצים, חיקוי מורים, משחקים, ה־שירה בציבור, כרוממים את מצב־הרוח ומדירים שינה מעיני התל־מידים:

„כחצי שעה לפני חצות, שלחתי את התלמידות אל הקומה השלישית, אך ההילולה נמשכה, בנפרד, כמעט עד לפנות בוקר. בהלך ערב ההווי, אירגנתי שני תלמידים כשומרים ב־שער בית־הספר, בעיקר כדי למנוע גניבת ציוד מהמשאית ולהזהיר אות־נו מפני התפרצויות חבורות־רחוב. בשעה שתיים אחר חצות לערך, נשכבתי לישון, על גבי מזרן, שהונח ראשון, כלומר ראשון בטור הלינה, בהתחלת הפרוזדור, הכי קרוב לחדר־המדרגות. לידי ישנו עוד שני מו־רים, נהג המשאית, מיכה, והחייל צבר".

סעיף ההגבלות ה־9א, שבטופס האישור של משטרת ישראל, קובע, כי „לפחות שני שומרים חמושים יוצבו לשמירה בשעות הלילה". סעיף זה איננו בשער, הואיל ובמקום שני שומרים מורשים להתחמש בנשק, הציב יונה בשער בית־הספר, שני תלמידים בני שבע־עשרה, שאינם מורשים בהחזקת נשק.

„פתח, ציון, פתח זה בסדר!"

סעיף ה־10 באישור המשטרה, קו־בע כי „הנשק חייב להימצא בידי המורשים בלבד". אך, הבוגרים ה־מורשים — שני החיילים, יונה עצמו וסגנו, ציון כהן, נשארו בתוך בניין בית־הספר, ואילו הנשק — שני ה־„עוזים" ושני הרובים האנגליים — נשאר בחוץ.

„לפני היציאה למסע הזהרתי את שני החיילים, לבל יתהלכו עם ה־מחסניות בכלים, ולא ימסרו את נשקם לידי התלמידים, כי תלמידים מתלהבים ב'עוזים' ואוהבים להצטלם איתם. וזו גם הסיבה מדוע אסר הפיקוד לקחת נשק אוטומטי לבסע, היות ולפי הוראות המשטרה, שונה מקום הלינה מההורדה לכיבנה סגור, הבנתי כשדאי למנוע תקלות, ולא להכניס את הנשק פנימה, והוצאתי אותו נעול ומכוסה ציוד בבאגז' של ה'וולה', שהחנה במרחק כ־25 מטרים בחצר בית־הספר. הכוונה פנחס וצו־ין, ינהג ב'וולה', נשאר ללון בו־קביצה כדי לשמור על הנשק".

יונה אברוסי הולך לישון בשעה שתיים, כאמור. שעה אחת קודם לכן, כלומר באחת אחר חצות — כספר מבוגר לכסע, מחנך הכתה י', המורה ציון כהן, בן ה־36 — „רציתי להת־רחק מהרעש וירדתי לישון בקומת הבניין התחתונה, סמוך לדלת הכני־סה. איתי ירד גם רב"ט גבי אלפסי, שהתכרבל ונרדם באחורי הדלת. התעוררתי לקול דפיקות חזקות בזכוכית הדלת. הסתכלתי בקבוצה לשעה הבוי(?). הבטתי בהשעונה(?). השעה היתה ארבע. הסתכלתי בעינוי(?) עבר כולה, וקמתי אל הדלת. בבצד לזכוכית האטומה לבתה, ויהיה בטוסקס את פנחס הקנין וככה דמויות חבורות לידו. תחילה חשבתי, כי אנשי בטחון באו לסריקה, אבל פנחס צעק: פתח, ציון, זה בסדר, פתח!

„קום, יונה, קום, מחבלים!"

„פתחתי את הבריח והם פרצו פני־מה, שלושתם, כובעי גרב(?) על פניהם, קלשניקובים היו קשורים לגופם בשתי חגורות צרובות, ומובילים את, עיניני וצע־קתי: הצלו, ספה, תפלו בהר!

„רב"ט אלפסי ניצל אלפיה של שבניה המקם כיד דרך הדלת, בבלי ביבהתיה בקיובו. כשהגעתי אל פרוז־דור הקומה השניה, ניגשתי ישר אל יונה, כשמחבל עומד עלי עם ה־קלאצניקוב, והעירותי אותו".

(ציון כהן ראיין בנפרד מיונה אברוסי, בעת שנסע בדרכו מצפת לבית־החולים בנהריה, כדי לצפות ב־היסק הפצוע החולף, במחיצה הל־מידיו הפצועים. א.ד.).

„פתאום התעוררתי", סיפר יונה אברוסי, „וראיתי את ציון כהן גוחן עלי, וצועק: קום, יונה, מחבלים! קום, מחבלים!

„תגובתי הראשונה היתה: מה זה איתך, אתה משוגע? התרוממתי על המזרן וראיתי לעיני שתי דמויות בלתי־מוכרות, במכנסי ג'ינס, וז'אק־טים מצור, מכוונות אלי קלאצני־קובים. המחבל השלישי נשאר למטה — אך עובדה זו התבררה לי ב־איחור.

„הנשק היה צמוד אל גופם בשתי חגורות צלובות. ישבתי על המזרן והמחשבות החלו להתרוצץ בראשי. אני זוכר בפירוש, את צורת החשי־בה, ושאמרתי לעצמי — רק לא לאבד את העשתונות. שאלתי את עצמי מה עושים עכשיו. מחבל אחד קפץ לקבוצה השלישית, והשני הוביל את ציון, שהחל לעורר את התל־מידים".

„חשבתי: איזה מצב! מה עושים?"

ציון: „הובלנו בריכוז התלמידים אל קצה הפרוזדור. אמרתי להם: חבריה, זה רציני, אלה מחבלים. עשו מה שהם אומרים, ואל תתרגשו".

יונה: „חשבתי: איזה מצב! מה עושים? הנשק, ה'עוזים' ב'וולה'. צריך להגיע אליהם מהר. התחלתי להתקדם אל הקצה השני של ה־פרוזדור. בדרך נתקלתי בציון".

ציון: „כשעבר יונה לידי, שמעתיו אומר לי: ציון, הנשק ברכב. צרי־כים לעשות משהו. הגענו יחד ל־קצה המסדרון, ושם נתקלנו בנהג המשאית, מיכה. מיכה, כבן 25, הוא נכה צה"ל, בחור חסון מאד, שנפצע ברמה במלחמת יום הכיפורים וה־אחיות ברקיע הרבקה, טיפלו בו, כש־היה מאושפז בבית־החולים בצפת. מיכה ניגש אל דלת הכתה הקר־בונית, הקיש בה בכת־מרפק והדלת נפרצה. יונה נכנס ראשון ל־כתה".

יונה: „ראיתי שהמחבלים עסוקים בריכוז התלמידים. פתחתי את חלון החזית וקפצתי יחף על מגרש האס־פלט. נפלתי טוב, כך שיכולתי לקום מיד ולהמשיך לרוץ. רציתי ישר ל־כיוון השער, כדי להגיע אל ה'וולה' ולקחת את הנשק. תוך כדי ריצה, כנראה, הבחין בי המחבל שנשאר למטה וירה שלושה צרורות, שעברו ליד זרועי, ליד ראשי ורסיס אחד פגע ברגלי. המשכתי לרוץ, אך, ה־גישה אל ה'וולה' בשטח מכוסה ב־אש, היתה בלתי־אפשרית. בחרתי ב־אפשרות השניה". יונה מצביע על סעיף ה־12 באישור המשטרה, ה־מטיל „על האחראי לטיול חובה לדווח מיד לתחנת המשטרה הקרובה על כל תקרית".

אחד־אפס־אפס לא ענה

„רצתי אל הבית הקרוב. אשה עמ־דה בחלון וצעקה. שאלתיה איפה יש כאן טלפון. היא הצביעה על הבית ממול. הזהרתי אותה, שיש מחבלים ושתנעל את דלת דירתה. בדרך פגשתי ברב"ט אלפסי ויחד רצנו אל הטלפון. דפקנו בדלת. לא פתחו, כי בינתיים שמעו את היריות שנורו עלי, וחששו ממחבלים. הם צעקו בערבית־מרוקאית, שנלך מכאן. אל־פסי שמע ערבית מרוקאית. הוא השיב להם בשפתם והם פתחו. ני־גשתי לטלפון, חייגתי אחד־אפס־אפס למשטרת עכו, אך איש לא ענה. באחד־ארבע ענה מיד קול גבר. אמרתי: שימו לב, מדברים ממעלות. מחבלים תקפו את בית־הספר 'נתיב מאיר'. יש בני ערובה. תודיעו מיד לכל הגורמים המוסמכים. הקול השיב: בסדר, מיד!

„ניסיתי עוד להתקשר עם בית־הספר שלנו בצפת, אך איש לא ענה, הסרות כרם הגיע. השעה היתה 4.20, כעשרים רגע לאחר השתלטות ה־מחבלים על בנין בית־הספר. כש־יצאתי מהבית, המשכתי לרוץ בתוך מעלות. אז עוד לא ידעתי, שעוד ב־11.30 לפני חצות רצחו המחבלים פועלת ערביה בפסוטה, וב־3.30 טבחו משפחה בלב העיירה. בכל זאת, די הדהים אותי שהעיירה היתה לגמרי ריקה, ממש מופקרת. לכל אורך מס־לול ריצתי, לא נתקלתי בשוטר או חייל. בבקרה עבר שוטר הג"א אפילו לא אמרתי לו דבר המשכתי לרוץ לכיוון המשטרה להזעיק עזרה.

„הצבא החל להגיע. שני קומנד־קרים עם חיילים נעצרו לידי. החיילים שאלו איפה כאן בית־הספר. הראיתי להם, והם הלכו ב־כיוונו איתי".

„כל הזמן הידהד לי הטבח בקרית שמונה"

ציון: „יונה ניגש ראשון לחלון, פתח אותו, וקפץ ללא היסוס. לי היו היסוסים. לא יכולתי להחליט מה לעשות. נאבקתי עם עצמי. להישאר או לקפוץ. התלבטתי כמה רגעים ב־דילמה קשה. התבוננתי בתלמידים ושאלתי את עצמי אם מן הנכון להשאיר אותם. ניגשתי עד לחלון והמשכתי להסס. האם מן הנכון לק־פוץ, לנסות להגיע אל הנשק ולפעול להצלת התלמידים באיזו שהיא צורה, או אולי אוכל להביא תועלת דווקא בהישארותי לצד התלמידים? בסופו של דבר הגעתי למסקנה, כי בידיים ריקות לא אביא כל תועלת בפנים. כל הזמן הידהד לי הטבח בקרית־שמונה, בלי נשק, אמרתי לעצמי, לא נביא כאן הצלה לאיש. קפצתי.

„לא שמעתי את הצרורות שנורו על יונה, אבל ידעתי שלמטה עומד מחבל, ורצתי בכיוון ההפוך. הקפתי את הבניין. המחבל לא הבחין בי. הגעתי אל ה'וולה'. התכוננתי לנפץ את השמשה האחורית כדי להגיע אל הנשק שנמצא בבגאז'. ממש באותו רגע הופיעה ניידת משטרה וראיתי אנשי צבא חמושים. מכתרים את ה־בניין ונגמ"שים קרבים למקום. רצתי אל הניידת. קצין המשטרה הורה לי להתרחק מן המקום. תלמידים ש־קפצו מחלון הכתה החלו להגיע ב־מרוצה, ויחד צעדנו לתחנת מד"א".

יונה: „עם אור ראשון פתחו ה־מחבלים בצליפה. תושבים החלו מתקהלים מסביב. הם אמרו שיצאו החוצה, כי פחדו להישאר בבתים. הזהרתי אותם מירי המחבלים, ויעצתי להם למצוא מחסה. הם אמרו שהמקלטים נעולים. לפתע הופיע אחד מהתלמידים, גבריאל דהן. הוא סיפר, שקפץ ונמלט, וכי דרך החלון ש־פתחתי קפצו אחריו וניצלו עוד 15 תלמידים ובוגרים".

„קפצתי כדי לחזור עם נשק"

יונה אברוסי וציון כהן שרויים זה היום השמיני בדיכאון עמוק. אומר יונה: „עכשיו מאשימים אותי בפחדנות, אומרים שהצלתי את חיי והפקרתי את חיי התלמידים שהיו באחריותי. לאיש אין זכות לומר זאת. רק אני לבדי יודע מה היו שיקולי. האפשרות היחידה להציל את התלמידים היתה לקחת נשק ביד. אפילו הממשלה הגיעה למסקנה ה־זאת, ושלחה את הצבא להסתער על הבניין. אני הגעתי לאותה מסקנה שתי דקות לאחר חדירת המחבלים. ראיתי שהם מבולבלים. אני יודע מה זה מחבלים. לחמתי בהם מס־פיק. חשבתי שדווקא אחריותי כלפי התלמידים מחייבת אותי להושיע, ושרק 'עוזי' ביד יוכל להביא הצלה.

„קפצתי כדי לחזור עם נשק ולק־צור במחבלים. עכשיו מאשימים אותי בנטישת התלמידים ואומרים שאחרי השבעה ירצחו את כל המורים. שלחתי את אחי לבקר אצל משפחות החללים והם יעצו לו, שאעזוב את צפת לפני שיהיה מאוחר מדי. כל צפת מדברת עלינו ככה: מבוגרים נטשו ילדים. האווירה עויינת. מאיי־מים עלינו באלימות. אבל אני לא אעזוב. יקרה אשר יקרה, לא אברח, כי אינני מרגיש את עצמי אשם".

„לו ידעתי שכך זה יסתיים..."

אומר ציון כהן בייאוש: „עכשיו כשהתוצאות ברורות לי, אני יודע, שלוא ידעתי אז שכך זה יסתיים, הייתי נשאר בפנים עם תלמידי. אבל איך יכולתי לדעת. באותם רג־עים קשים, האמנתי שהמעשה הנכון הוא לאחוז בנשק. בצפת מתרוצצים כל מיני גיבורים ואומרים, שהם לא היו נוטשים את הילדים והיו מע־דיפים למות איתם.

„המועקה קשה. אני רואה אשמה בעיני הורים ואינני יכול להביט בעיניהם. המקרה שלנו באמת נראה חמור: היתה לנו אחריות ולתלמידים היתה זכות לצפות מאיתנו שנעמוד באחריות ונישאר איתם עד הסוף. גם אני הייתי מרגיש כמו אותה תל־מידה שרשמה על פיסת נייר מוכ־תמת בדם: 'התלמידים רצוצים ובוכים — והמורים נעלמו'. אבל איך יכולנו לדעת שכך זה יגמר".

הרב־המורה יוסף עמר, המחלים בבית־החולים בנהריה, מן השברים שנגרמו לו, בעת שניגש אל החלון, שהתחיל זעקה הלמידה לעזרה, ונד־חף תפל התהום — הגיב על הש־עיתו בבירור: „הפקירו תלמידים ומורים ועכשיו באים אל המורים ב־טענות ומתנקמים בהם על שנשארו בחיים. אין אשמים אחרים. לא מחב־לים. לא גורמי בטחון. לא המקרה מזועזעת שאיפשרה לרוצחים לחזור בבוקר, לרצוח פעם ועוד פעם, ול־השתלט על בית־הספר. אז מה? מוצאים שעיר־לעזאזל נגד המורים".

בוחרי סכוך(?), פצועה בידה וברגלה בכדורי המחבלים, אמרה גם המורה הצעירה לספרות, עדנה סטולוביץ, את דעתה על מסע־השיסוי נגד ה־מורים. המורה סטולוביץ לא קפצה ולא נטשה, ונשארה עם תלמידיה: „...בגלל שהיתה הזנחה רצינית. הנשק נשאר בחוץ. שני החיילים שהצטרפו לטיול, ברחו. היתה הרגשה של חו־סר־אונים גבוה. אבל אחרי־הכל, כל מי שקפץ, תלמידים ובוגרים, הציל את חייהם. בנסיבות האיומות האלה אינני חושבת שמי שלא קפץ לא קפץ מתוך הכרה ואחריות, או הת־נדבות להקריב עצמו למען הזולת. גם אני רציתי לקפוץ, וכמה פעמים ב־משך היום הנורא, ניגשתי לחלון לב־דוק, לנסות אם אפשר לקפוץ ולהימ־לט. ואם לא קפצתי ונשארתי עד הסוף, אז זה לא מתוך גבורה והקר־בה. פשוט, החלון היה צר וגבוה והמחבלים עמדו עלינו עם הנשק. נכון שאין להשאיר תלמידים לבדם בסכנה. אבל המצב היה איום, ואי־אפשר היה להגיע או למצוא סעד אחד בשני. כולם זכרו את הטבח ב־קרית־שמונה והיו אחוזי־פלצות. אין לדון איש על שמילט נפשו. כל מי שברח, ניצל. חבל שיותר לא ברחו. אני נשארתי, אבל גם אני הייתי נמלטת. נשארתי מפני שלא הייתי מסוגלת לבצע את הקפיצה"...

אהרון דולב

„שמעתי קול: 'ציפי, את חיה?' זה היה אחי"

(סוף מעמוד 17)

הרמקול ביד חיבר עם משה דיין שעמד למטה. זה היה ביוזמתו של קהלה. המחבלים לא אמרו לו לע־שות זאת.

„יעקב אמר: יש כאן מתעלפים, יש כאן פצועים. יש כאן נערים שפוחדים. תעשו משהו. שמעתי על־יד יעקב כשהוא דיבר. שמעתי את הקולות שענו לו מלמטה. משה דיין דיבר במיקרופון. הוא לא האמין ל־נער. הוא אמר לו שיגיד את שמו, מאיזה בית ספר הוא. יעקב שאל את דיין: 'אתה לא מאמין לי?'

דיין אמר שהשגריר הצרפתי נמצא כאן ואין לנו מה לפחד. אבל הייתי נפוחה. אחרי שניסיתי לברוח אמר לי המחבל, שאותי ואת המורה יעקבץ הוא יהרוג ראשונים. אני מיכון שניסיתי לברוח ואת המורה לכלאכה יהרוג מפני שלא רצה לתת לו את המפתחות של האוטו.

„ואז פתאום שמעתי יריות".

● „נכנסתי וצעקתי: ציפי!"

באותה שעה שטס גליל לרגלי ה־בניין. התחבט בין רגלי החיילים וניסה לחדור לתוך שורותיהם. הרג־עים נראו לו ארוכים כנצח. ואז הוא ראה את החיילים הערוכים ל־פריצה מתקדמים. הוא רץ בעקבו־תיהם.

„שמעתי ברור יריות ראשון מכיוון בית־הספר. איך ששמעתי את הצרור רצתי. שני שוטרים רצו לעצור אותי. הגעתי לבניין הראשון מול גדר בית הספר. כ־300 מטרים ממנו. בבניין טרומי היו שם הרבה חיילים ש־הכירו אותי. ניסו לעצור אותי. אמרו לי: 'תשמע, אל תהיה משוגע. אין לך מה לרוץ'.

„שמעתי יריות מקוטעות. בודדות. אחרי זה התגבר קצב האש. אותו רגע דמיינתי לעצמי שמעמידים את התלמידים ליד הקיר ויורים בהם אחד אחד. פרצתי קדימה. הדפתי את אלה שאחזו בי ורצתי לעבר בית־הספר. באמצע הדרך עצרתי. היה שם עשן, אש, נפץ יריות. עמדתי ליד גזע עץ והסתכלתי על השטח. אז התחזקו היריות. היה ריח חזק של אבק שריפה. היה עשן. הגדר היתה די גבוהה. אני לא זוכר איך עברתי אותה.

„נכנסתי לבית הספר וצעקתי: 'ציפי! ציפי!' איך שאני נכנס בתוך העשן ראיתי אותה על הרצפה. כמה מטרים מהחלון שממנו קפצה".

ואז התחילה אש תופת. הכל היה מהיר. נשמעו יריות, נפץ רימונים, זעקות פצועים.

● „נכנסו וזרקו רימונים"

ציפי: „פתאום שמעתי יריות. ה־מחבלים ירו על הקירות וזרקו רי־מונים אל התאר של בית־הספר. ראי־שון הם הרגו את קבלה. הוא ניסה להבריח בצרה החוצה. הם ירו בו. אחר־כך הם נכנסו וזרקו רימונים. היתה אש. כל הזמן".

היא מדברת בעיניים עצומות. אי־ננה פוקחת אותן כחוששת שמא יראו תמונות אחרות שישכיחו ממנה את שראתה.

„אני חושבת שניצלתי מפני ש־המחבל שעמד על ידי, הצעיר בן השש־עשרה, חטף כדור בראש ו־שכב על הרצפה. התחבאתי תחתיו. כל הכדורים שחבריו ניסו לירות בי עברו לידי. הוא ניסה להחליף את מקומו ואז ראיתי את עצמי ליד החלון. בשבריר של שניה קפצתי, ובאותו רגע התפוצץ הרימון ואני חטפתי רסיסים.

„קיבלתי שבר ביד, רסיסים בידיים וברגליים ושבר בעמוד השדרה. זחלתי למגרש ואז שמעתי מישהו קורא: 'ציפי, את חיה?' הקול בא כאילו מעולם רחוק. מאיזה חלום. 'ציפי, את חיה?'

„ואז הוא החזיק אותי. זה אחי שלי. הוא אמר שאין לי מה לפחד. והוא לקח אותי לכביש. כשקפצתי ירו עלי. קפצתי מהקומה השניה. הרבה בנות קפצו ונפגעו ביריות. ראיתי הרבה עשן. ראיתי את המחבלים מוליכים שלוש מתנגיות ויורים ויורים. קפצתי רציתי לברוח. לא חשבתי בכלל על כלום. ואז שמעתי את הקול: 'ציפי את חיה?' ואחי החזיק אותי.

● „חזרתי לבית הספר"

גליל: „שמעתי צרורות. הבחור נהוי על ידי. רצתי אליה. תפסתי אותה. היא היתה מלאה דם (אחר כך התברר שזה היה דמו של ה־מחבל שנפצע). הצמדתי אותה ע־מוק לגופי ורצתי. החזקתי אותה ב־אלכסון על כל מקרה שאם ירו ב־יפגעו בי בגב והיא תצא מכל ה־עסק הזה חיה. המשכתי הלאה ושום דבר לא פגע בי. היא צעקה כל הזמן: 'תעזוב אותי, תעזוב אותי. יש כאן פצועות קשות יותר. תעזוב אותם'.

„היא בכתה. ניסיתי להרגיע אותה. הגעתי לכביש. הנחתי אותה בג'יפ צבאי. צעקתי לחייל שיוריד אותה למטה. כשחזרתי לכיוון בית־הספר הסתכלו עלי החיילים כאילו חזרתי מתוך הגיהנום ושאלו אותי בתמהון: 'מה, חזרת חי? אתה חי?'

„הג'יפ נסע למטה. עמדתי רגע וחשבתי מה לעשות. לא נתנו לי לחזור לבית הספר. אז התמקמתי בכך שעזרתי להעביר את האלונקות להליקופטרים שהמתינו. חצי שעה אחרי זה נסעתי לבית החולים בנהריה, שבו שכבה ציפי".

● חלומות סיוטים

בית־החולים כבר שקע בתרדמה. גליל מוסיף: „בלילות הראשונים היא צעקה כל לילה: 'מחבלים באים, מחבלים באים!' היו לה סיוטים".

ציפי לא זוכרת את הלילות הרא־שונים, אבל היום „חשבתי שזה היה סתם חלום, חלום רע. אני משתדלת מה שיותר מהר לשכוח את זה. אבל כשאני רואה קלשניקוב אני נזכרת. כשאני מסתכלת על חיילים במדים אני נזכרת. וכשאני עוצמת את ה־עיניים ואני ישנה אני נזכרת. ה־תמונות באות לתוך החלום שלי".

יגאל לב

מי מייצג את הפלשתינים

(סוף מעמוד 20)

הינו אולי זה, שיש בממשלה המק־ווים להסדר עם המלך חוסיין, מתוך הנחה או תקוה כי הוא יאות להשאיר בידינו יותר שטחים מאלה שהנצי־גות הפלשתינית תהיה מוכנה לוותר עליהם. האם זהו השיקול, והיה שיקול מוטעה מאד.

גם אם יאות חוסיין לאיזה שהוא פתרון שינית את דעתנו מבחינה טריטוריאלית, הוא לא יוכל לקיימו. גורמים רבים, החזקים ממנו, יוקיעו כל הסדר כזה, ולא יהיה בכוחו לעמוד נגדם. בין גורמים אלה יש למנות גם את התנגדותם של הפלש־תינים עצמם, שלא יאותו לקבלו מחוש המלך עליהם. אולם ההתנג־דות החזקה ביותר תהיה זו של מצ־רים, כפי שאין ממשלתה מנסה להס־תיר.

השוני בעמדות המצרית וההירדנית לגבי הבעיה הפלשתינית מקורו ב־ימים שעברו, והחילוה עם התהוות של הבעיה בשנת 1949. מצרים מעולם לא קבלה את תביעותיו של הכתר ההאשמי על שטחי ארץ ישראל ה־פלשתינית, ובחלוקת זו ליוותה את יחסי שתי המדינות הללו מאז ועד היום. מצרים שואפת להקמת מדינה פלשתינית עצמאית, כפי שהבהירה זאת, במרומז, במסמך יאריב ה־מפורסם משנת 1971, ובהודעות שו־נות, במפורש, מאז. כשהציע המלך חוסיין לצאת, נוכח המגמה המצרית, בתכנית משלו לפתרון הבעיה, ניתקה מצרים את יחסיה עם ממשלתו. אין כיום שום סימן לכך שהמחלוקת ב־ענין זה בין מצרים לירדן נחלשה, או כי מצרים עתידה לקבל בסופו של דבר את הרעיון של חזרת ה־שלטון ההאשמי אל ממערב לירדן.

לפיכך עומדת ישראל בפני הבעיה האם להעדיף פתרון על בסיס ירדני, שמצרים ואתה כל העולם הערבי יתנ־גדו לו, או לנסות פתרון „פלשתינאי" הנתמך על ידי מצרים. אם תבחר הדרך הראשונה, לא יבוא כל פתרון, משום שלא יהיו למלך חוסיין העוז והכוח לבצע פתרון שמעורר נגדו את העולם הערבי כולו. לעומת זאת, פתרון שיתקבל על דעת האוכלוסיה הפלשתינית בשטחים, ויתמך על ידי מצרים, עשוי אמנם לעורר את מורת רוחו של חוסיין, אך איש לא יתרשם מכך. לא רק משום שהוא מהווה גורם שולי בעולם הערבי ובאזור כולו, אלא בעיקר משום שפתרון שיתקבל על ישראל, על מצרים ועל הפלש־תינים — הכוונה לעם ולא לארגוני הטרור — יהיה פתרון שבכוחו להביא את השלום לאזורנו. ויש לקוות, כי אם אמנם תיוצג האוכלוסיה הפלשתי־נית על ידי נציגות נבחרת מתוך ה־שטחים, תהיה זו מקובלת גם על מצרים, ועל גורמים אחרים בעלי חשיבות.

מתתיהו פלד

ישר מארה"ב!
מגדול יצרני המקררים בעולם

מקררים-NO FROST
* 9 דגמים: מ-14 ועד 24 קוב
* 4 צבעים: לבן, צהוב, אבוקדו, חום.
* תא הקפאה עליון, או שתי דלתות לאורך
* 5 שנים אחריות ליחידת הקירור.
* 15 שנות ביטוח שרות.
* גלגלים אינטגרליים.
* אפשרות לדלת הנפתחת שמאלה ללא תשלום נוסף.
* ועוד כל חידושי הנוחות האמריקאים..

הספקה מהירה

אולמי תצוגה:
תל אביב, אחד העם 11, טל. 53143.
ירושלים, יפו 70 טל. 224715.
להשיג בחנויות החשמל המובחרות

יבוא הפצה ושרות:
ג'נרל-מהנדסי קירור וחשמל בע"מ

GENERAL ELECTRIC

רשימת החנויות בהן ניתן להשיג — ג'נרל אלקטריק:
הזמנות ומכירות לסוחרים אצל: שיטה בע"מ, הגליל 1, תלאביב, טל. 35629.
שירי דוד, ביאליק 59, ר"ג • שכטר, דיזנגוף 123, ת"א • רדיו רון, וייצמן 32, כפר־סבא • רדיו T.V., סוקולוב 53, הרצליה • מ. פרידמן, מרדון 39, ת"א • פרידמן צורי, שד' בגין 14, נתניה • ערוסי בע"מ, שנקר 42, חולון • מושקוביץ, רוטשילד 27, בת־ים • לבל אליהו, שד' ירושלים 29, יפו • כל אלקטריק, רשת חנויות חשמל • טלסטאר, ביאליק 36, ר"ג • ברעמי, חובבי ציון 29, פ"ת • אורקוה, אלנבי 118, ת"א • אוניברסלי, אלנבי 75, ת"א • סלון אלנבי 113, ת"א • סלון שביט, כצנלסון 145, גבעתיים • חיפה, אחד העם 11.

חקלאות – על בולים

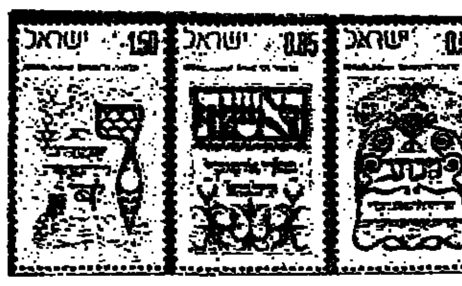

חג השבועות על שלושה בולים ישראליים

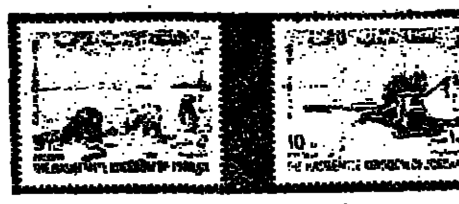
קציר מודרני מול מסורתי — על שני בולים ירדניים

קציר בקפריסין

לקראת שבועות, שחל ב־יום שני הקרוב, בקדיש את מדורנו לקציר ולבכורים, כפי שהם משתקפים על בולים.

חג שבועות צוין על 3 בולי ישראל, שהונפקו ב־25 במאי 1971, בערך נקוב של 0.50, 0.85, 1.50 ל"י המציגים פסוקים מן התנ"ך בכתב מעוטר: „ויכתב על הלוחות את דברי הברית עשרת הדברים", „ראשית ביכורי אדמתך תביא", „וחג שבועות תעשה לך". צייר את הבולים א. קלדרון.

„הקציר" — מופיע על 3 בולי טוגו, בערך נקוב של 10, 20, 30 פרנק, שצוירו על ידי הצייר הישראלי ב. שמיר ומציגים את ציוריהם של הצייר היהודי הצרפתי קאמיל פיסארו ודיגו ריברה. הם ראו אור ב־24 באוקטובר.

הקציר בקפריסין — מופיע על בול שהונפק ב־12 במרס 1963, בערך נקוב של 25 מ. הוקדש „למלחמה ברעב".

הקציר באוגנדה, קניה וטנזניה — מופיע על בול שראה אור ב־14 באפריל 69', בערך נקוב של 30 סנט ו־הוקדש ליובל „הארגון הבינלאומי לעבודה".

אסיף תפוחי אדמה בשוודיה

אסיף של תפוחי אדמה — מופיע על בול שוודי שהונפק ב־24 באוקטובר 1973, בערך נקוב של 75 אורה, ה־מוקדש ל„100 שנה למוזיאון הצפוני". בול זה הופיע במסגרת סדרה של 5 בולים מחוברים, המציגים שיטות עבודה בחקלאות בשוודיה, בתקופות שונות, במשך 100 השנים האחרונות.

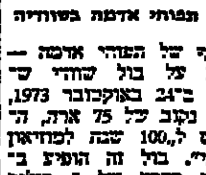
קציר קנה הסוכר בפיג'י

קציר קני סוכר מופיע על בול שהונפק בפיג'י, ב־11 בנובמבר 1961 בערך נקוב של 10 שילינג.

הקציר בהודו מופיע על בול שהונפק ב־17 בפברואר 1970 בערך נקוב של סנט אחד.

קציר — על בול פקיסטני

הקציר בפקיסטן — מופיע על בול שהונפק ב־15 באוקטובר 1973, בערך נקוב של 20 פ. הוקדש לכלאות 10 שנה לתכנית התזונה העולמית.

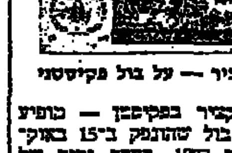

קציר האורז בסיירה ליאונה

קציר האורז בסיירה ליאונה מופיע על בול שהונפק ב־30 ביוני 1938 בערך נקוב של ½1 פני.

קטיף של בננות מופיע על בול שהונפק בסט. לוציה ב־26 ביולי 1973, בערך נקוב של 35 סנט.

תעשיית הבננות בסט. לוציה

קציר של אורז בהונגאבה הדרומית — מופיע על בול שהונפק ב־26 במארס, ש.ז., בערך נקוב של 70 ד. הוקדש ל„יום החקלאי הוויטנאמי".

הקציר המסורתי והקציר המודרני בירדן — מופיעים על 2 בולים שהונפקו בירדן, ב־25 בדצמבר 1973, בערך נקוב של 5, 10 פ. יהיו 7 בולים שהונפקו בתאריך זה מציגים עיבוד הקלאי לפני שנים והיום.

קציר באפריקה

הקציר במרכז אפריקה — מופיע על בול שהונפק ב־10 במאי 1973, בערך נקוב של 50 פרנק.

הקציר בבוטסואנה הדרומית

קציר האורז בסורינאם — מופיע על בול שהונפק ב־ביוני 1973, בערך נקוב של 15 סנט והוקדש ל„100 שנה למהגרים ההודים לסורינאם", הבול מציג איכרה הודית הקוצרת אורז.

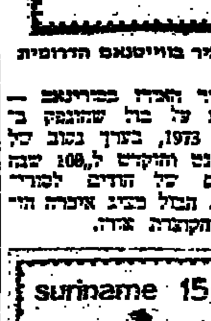

קציר אורז בסורינאם.

קציר האורז בציילון — מופיע על בול שהונפק ב־15 במאי 1954, בערך נקוב של 6 סנט.

חג היין במאדירה — על בול פורטוגזי

בערך נקוב של 5 ס. הציור (פרסקו), המתאר „נערה ב־ביאה ביכורים", נמצא בקבר הראקי עתיק בקונליק.

„הורה מהקציר" — ציורו של הצייר סחור קוכה (1869—1937) הנמצא בגלריה הלאומית באיכונה קנדה, הופיע על בול קנדי שהונפק ב־1969, בערך נקוב של 50 סנט. והוא מתאר את אכרים היורים בהקציר בשדה.

נסיים את סקירתנו בנושא זה עם „בול היין", שהופיע בפורטוגל והוקדש לאי מאדירה (האי שלטם הוגלו שוהו ראשי השלטון הפורטוגלי שהודחו). בול זה, בערך נקוב של 50 ס., יחד עם עוד 6 בולים, מציגים את הנוף החקלאי ושמחת היין באי, וראו אור ב־17 במארס 1968, לציון תערוכת בולים „לוברפקס 68".

סטאלין על בול ניקאראגואי

סטאלין, רוזוולט וצ'רצ'יל מופיעים על בול אחד שהונפק בניקאראגואה ב־30 באפריל ש.ז. במסגרת סדרת בולים לזכרם של מנהיגי מלחמת העולם השניה.

סטאלין, רוזוולט וצ'רצ'יל — על בול של ניקאראגואה

חג הפרחים על ציורי צ'רניק — מופיע על בול בולגרי שהונפק בדצמבר 1963, לציון 100 שנה להולדתו של הצייר.

קאסטרו וברז'נייב על בול קובני

ברז'נייב וקאסטרו על בול קובני

ליאוניד ברז'נייב ופידל קאסטרו מחזיקים ידיים — זהו הנושא הבול הקובני, שראה אור ב־28 במארס ש.ז. בערך נקוב של 30 ס. לציון ביקורו של ברז'נייב בקובה.

ציורי פיקאסו על בולי האיים הבתוליים

החודש יופיעו באיים הבתוליים 6 בולים שיצוירו ע"י פ. שמיר מתל־אביב, המציגים 6 ציורים של פבלו פיקאסו הנמצאים במוזיאונים של ברצלונה, מוסקווה, ניו יורק, ופאריס. הם צוירו ע"י האמן ב־1902 עד 1973. כן יופיע גם בול המציג את הזכרון הצבעוני של פיקאסו „גרניקה", המתאר הפצצת כפר ספרדי ע"י הנאצים בעת מלחמת ספרד.

בולי בגני תפילה

ציורים ההוצאה בישראל

לברית שבנגו ניהלה את יחסיה עם ישראל, בהבטחה היא להוציא את בוליה בבית הדפוס הממשלתי בירושלים. הצייר אותם הצייר הישראלי ב. שביר. ב־10 במאי הופיעו 6 בולים שהוקדשו ל„100 שנה של ארגון הדואר הבינלאומי" והם כציגים זה בול זה אמצעי התחבורה ב־לפני 100 שנה והאמצעים ה־מודרניים של היום. ב־13 ביולי יופיעו 6 בולי „צד־ פרחי הבוטנים באזורים שונים של טוגו.

אליעזר בן

המנצח בנתניה

התחרות הבינלאומית ב־נתניה, שנערכה במסגרת „שח קיסרי", נסתיימה בהישג חשוב לשחמט הישראלי. „תוצרת הארץ" כבשה את המקומות המכובדים בתחרות, לפני האורחים מחו"ל ואף לפני רב־האמן ליברזון, שהיה בעל הדרגה הבכירה בין המתחרים.

חשיבות ההישג אינה רק בתפיסת המקום הראשון ע"י האמן הבינלאומי שלנו, יאיר קריידמן, אלא בעיקר בהוכחה שרב־אמן אינו משמש מעצור לרוח הקרב ולשאפתנות של שחקנינו, שעוד אינם בעלי דרגה בכירה כזאת. צמדנו על כך לקראת אליפות הארץ, כשכתבנו ב־מדור זה שליברזון יכיר מקרוב את רוח הלחימה של שחקנינו, הגוטלים ממנו ב־ידע ובנסיון (והוא חש בכך). ועתה חזרה אותה תמונה, כאשר השתתפותו של ליברזון רק דרבנה את שחקנינו להגביר את מירוצם כדי להקדימו ולכבוש את המקום הראשון.

יאיר קריידמן

אין זו פעם ראשונה ש־רב־אמנים משמשים „טרף" לשחקנינו. קריידמן וכגן כבר עשו זאת בעבר, ועל כך זכו להישג מיוחד באולימפיאדת לוגאנו. לרשימת הישגיו צירף עתה קריידמן עוד צ־של עלי דפנה.

התוצאות המלאות: קריידמן 8 מ־11. פיאסצקי 7.5 (הוא היחיד שצלח את התחרות בלא הפסד!), בליימן ו־כגן 6.5, אסלון, ליברזון ו־לדרמן 5.5, פרידמן 5, דנקר 4.5, צ'רניאק וגראצמנה 4, קלדור 3.5.

הפתעת התחרות הוא בלי ספק האורח הקנדי פיאסצקי, שכבש מקום שני. גם האורח השוודי אסלון השתלב בין שבעת מקבלי הפרסים. בליימן וכגן הוכיחו שמוצדק צירופם לנבחרת, הגם שניתן היה לצפות מהם לקצת יותר. כך גם בליברזון, שהוכיח כבעל ה־דרגה הבכירה ביותר בין ה־משתתפים ציפו הכל שיכבוש מקום גבוה יותר. אף שהוא בין שבעת מקבלי הפרסים ה־תה הופעתו מאכזבת במקצת, בעיקר כשגם באליפות הארץ לא זכה שהוא „השכמו ו־מעלה" על שחקנינו. הוא אב־גם גילה טכניקה טובה, אך גם שחקנינו גילו שהם יודעים להבקיע אל מקומות התורפה המצויים אפילו ברבי אמנים.

לדרמן יכול היה בלי ספק להגיע להישג טוב יותר, אילו שיחק בתנאים נאותים. אבל קשה להבגיר בעבודה ביום בקרית גת ולשחק לעת ערב בנתניה. אף על פי כן הצליח להצטרף לשביעיה ה־ראשונה, בזכות נצחונו על ליברזון.

פרידמן התחיל אכזבה. מקום שמיני בין 12 משתתפים אינו הישג לשחקן כמוהו, שב־אליפות הארץ זכה שהוא

כיכול לעשות „סיגיש" חזק. המסקנה (לגביו ולגבי כל שחקנינו): המאמן חייב לזמן להם אפשרויות למיצוי יכולתם ולשיפור יכולתם והישגיהם.

אכזבה פרושה גם על הישגו הזעום של צ'רניאק, שזה עתה הוכיח את כוחו ויכולתו ב־אליפות הארץ (מקום ראשון שני עם ליברזון). אך יש לזכור שהוא זקן המשתתפים, ובגיל 64 קשה המאמץ לצפוד בשתי תחרויות תוך הפרש זמן מועט כל כך.

באליפות „הפועל" ניצח ה־אמן מנחם קליר, שצבר 8.5 מ־11 בלא הפסד. אחריו עיר דוד וגלחמן 8, ברנשטיין 7.

בתחרות השניה של „הפועל" בולה הישג כבזיון אלופת ה־נשים אולגה פודרזינסקה, שהיתה יחידה בין 45 גברים וכבשה מקום ראשון עם 9 ב־11. בתחרות דרגה ב' ניצח גדעון ליס מחדרה. בסך הכל השתתפו 120 שחבנאים בכשחק „שח קיסרי השנה".

הרי אחד המשחקים המעניינים בתחרות הבינלאומית.

קריידמן — לדרמן

1. ד4 ד5, 2. ג4 ד:ג4, 3. פ־ו3 א6, 4. א4 פ־ו6, 5. ה3 ר־ג4, 6. ה:ג4 ה6, 7. פ־ג3 ר־ה5, 8. פ־ג3 ג5, 9. ס־ס, 10. פ־ג6 ר־ה2 ג:ד, 11. ה:ד, 12. ר־ה3 ס־ס, 13. מ־ה2 צא־ג8, 14. צד־ה1 (סיבי כבי, כותב צד־ד1) 15. מ־א5 צא־ד1 צד־ד8, 16. מ־ה2 פ־ד5, 17. פ:פ (בסיע לירובן להפוס משל־ פים טובים. עדיף מ־ב3) 18. מ־ב1 מ־ד3! (מנצל כיצד את הפרצה ב־אגף המלכה של לבן), 19. ר־ד3 ר־ו6, 20. ר־ו5 (לבן אינו יכול למנוע עתה הפסד רגלי, והוא מחפש סיכוי נג־ד) ר:ו5, 21. ר:ו6 ה:ו, 22. פ:ו ס:ד4, 23. מ־ה4 (מאיים מ־ה4) פ־ו5, 24. צ:ד8 צ:ב, 25. ו4 (מהליש הגנת המלך, אך מחפש בכל מחיר סיכוי נגדי) פ־ד4, 26. מ־ה6, 27. מ־ג7 צ־ו8, 28. מ־ג3 (אסור פ־ה4 בגלל פ־ו3+) מ־ד5, 29. פ־ה4 ו5, 30. פ־ד2 (ונוסף להפסד הרגלי נבצא לבן בהגנה ואין לו תקופת נגד) ה5, 31. מ־ה3! (גורר התמוטטות מהירה. אסור גם מ־ג4 בגלל פ־ו3+. כגם אולי צ־ה3) פ־ב2, 32. מ:ה5 מ:ה5, 33. צ־ה2 מ־ד1+, 34. מ־ו2 ה3! (מסע בינים חשוב), 35. ת:ו פ־ה4, 36. מ־ד5+ מ־ו7, 37. צ־ה3 צ:ה3+! לבן נכנע.

מיבוב שמיני בליגה

בליגה הלאומית ייפגשו: מרכז הנוער — „לסקר" ת"א, בת ים — „לסקר" חיפה, מכבי א' — אוניברסיטת ת"א, „רובינשטיין" — „פלדקליך", „הפועל" ירושלים — רבת גן, מכבי ב' — חפר/נתניה.

● האיים הקנריים: לאחר הסיבוב ה־10 הוביל קיגבוס עם 7.5 ואחריו אולפסון 7, צוקרמן וקאבאלק 6.5.

● אליפות אוניברסיטת ת"א ביום ד' ב־5 בערב התהיל אליפות אוניברסיטת ת"א, ב־תשכם כוסי גמר לקראת ה־אליפות הבינלאומית השניה (זו היצד באוקטובר ויהוגו אליה שחקנים בדרגת אמן ו־מעלה). משחקי אליפות הא־וניברסיטה ייערכו בכל יום ה' בשעה 17—21. ההרשמה ב־מזכירות הספורט של האוני־ברסיטה. פרס ראשון 300 ל"י וסכום הפרסים בכלל: 600 ל"י.

● פתח תקוה: תחרות בזק נערכה בבית התלמיד ל־זכרו של השחמטאי מכבה לי־ברמן, שנפל במלחמת יום ה־כיפורים. השתתפו 34 שחק־נים. ניצח יהודה גרינפלד עם 10 מ־11. אחריו ניר גרינ־ברג 9, שלמה קנדלשיין 8.5, דוד ברציון 7.5 וכו'.

● ריגא: החל הדוקרב במסגרת של חצי הגמר לאליפות הנשים בעולם בין ברונה שול וכין גבה אלכסנ־דריה. לאחר הקרב השלישי מובילה אלכסנדריה 2:1.

שאול הן

תשבץ „מעריב" מס' 906

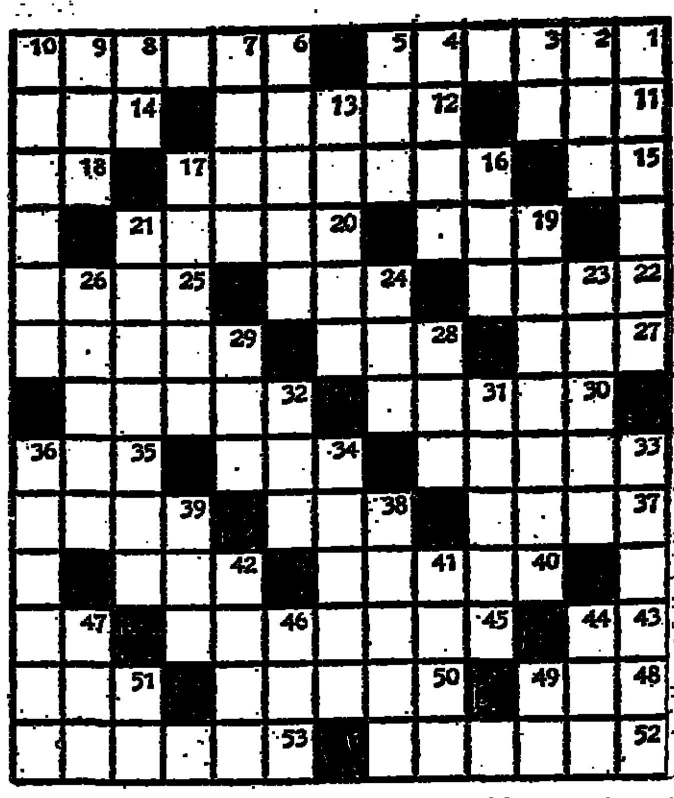

מאוזן: 1) מושב בגליל ..., 6) בו סמנונה ..., 11) ... ה תורה הציונות, 12) ישוב עירוני ב־... העליון, 14) בשלוה, ... מלת שאלה, 16) אד־... טורציה, מבולה, 18) ... לי סדר, 19) יובלו ... ביותר של הנהר ..., 20) תרסיל, 22) ... 24) קהל, 25) בור ... ליה, 27) נהר ... ין הצרפת, 28) ארץ ... יקה, 29) צמח ש־קליפה משמשת כתבלין, 30) סופה עזה הרסנית, 32) מחשבה, 33) חיה, 34) כקל, 35) שם החודש החמישי, 37) נהר הגדול של ספרד, 38) עמודה, 39) שתיל, 40) ישוב בהרי ירושלים, 42) רגבה, שמח צבורי, 43) דורון, 45) פרבר של לוס אנג'לס ש־בקאליפורניה, 47) ממציא הטלפון, 48) עלם, ששון, 50) עיר בספרד, 51) מלת תנאי, 52) מיצר־ים ה־מחבר את המפרץ הפרסי עם מפרץ עומאן, 53) איתנות.

מאונך: 1) אגם מלאכותי לחבל לכיש, 2) רכוש שנגזל, 3) מפתח מסגנים, 4) מעט לעת, 5) מחשוף, מקום פנוי, 6) התהללות, חגגה פרועה, 7) שלשלת, כבל, 8) צבי, 9) עיר ב־ארץ, 10) בירת פורטוגל, 13) כבוש, תפיסה, 16) איש העוסק במלאכת־מחשבת, באמנות, 17) עליה, אמונה, 19) עיר ב־רמת הגולן, 21) מדרגה, מכשיר לבדיקת כשרו־ה־עבודה של היד, 23) נוטא, רעיון, איריאה, 24) צב, 26) נורא, איום, 28) צם, 29) מטבע או משקל קטן שהיה נהוג בימי־קדם, ד־בימינו: יחידת משקל לצי־רה לאבנים או למתכות יקרות, 31) צמחית, 32) אב, 33) יחידת המצרוכה ה־שוטלית, 34) המעביר סחורות או נוסעים ממקום למקום במכוניות או בכלי־רכב אחר, 36) יכלת להביא תועלת, 38) עיר ב־צרפת, 39) בד־בגו של אדם, 41) מכשיר המכשב את סכומי המטושים ב־ממורים, 42) קטם, 44) נהר בתמורה של אסיה, 46) נחל, 47) מס עקיף, 49) אויב, 51) צמח רך ורענן.

ואו חשבון [896]

הפועלים	חדרה
פעור	ת ת י
פובלי	
חיותי	
הולמי	
פתורם	
הפעם	

האיפרה: 12253 ר20ש71 ו־3ש71

4991 ר9ש20 ו3ש711 ו968539

... עילת הילוק זו ... מו הספרות בא־... מצא את ערכה ... של אות ורשום את ... יות המתאימות ב־מקום הספרות בשורה למטה. אחר כך, צרף את האותיות הרי פיענחת אימרה של לואיס מוריס.

נביון אותיות

...ים ערך במשבצת ...ונה, בהתאם להג־... הדרך ממני אות, את הסדר — אם ...דרך — ורשום את הבא, בהתאם ל־..., במשבצת שאח־ את האות שהורדת במעגל הקטן בצד המשך כך גם ב־למשבצה השלישית האות שהורדת ה־רשום במעגל הקטן שמאל. אם הבלא את כל המשבצות בשני טורי המע־ הקטנים, מלמעלה, שני שמות שיר

קטר מסויים בניהוב.

הגדרות: 1) איש־צבא, 2) התהבב האישי של גוף ציבורי או ציבורי, לאיה, 3) כנא, 4) רפובליקה מ־בריתה, 5) כלי־שיט, 6) הורבן, 7) מבשר הו, 8) הפך מעליכות, 9) מטיב, 10) קים, 11) עוף כמשי־... הגשרים, 12) לא ..., 13) מבהיר, 14) אבל, 15) ויו, 16) שקט, ... 17) ..., 18) ראשית היום, 19) ..., 20) ..., 21) ישנה בלב ים, 22) ..., 23) ..., 24) ...

פתרונות החידונים הקודמים

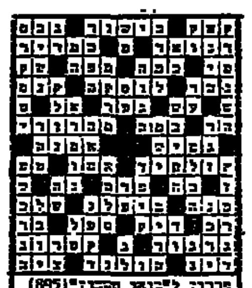
פתרון ל„ואו חשבון" (895)

„אשרי הדור שהגדולים שלו נותן לב על שבחותיו"

שלחו את הפתרונות ל־„מעריב", ת.ד. 20044 תל־אביב. ברשו את הפתרונים דלקיל וכתבו על גבי ה־מעטפה „תשבץ מעריב" מס' 906, או „ואו חשבון" (896), או „נביון אותיות".

שלושים פרסים יוגרלו בין הפותרים.

אברהם פלמן

רהוט מפלסטיק מוקצף

„מודלר" — שיטת רהוט המשלבת עצוב מקורי, מודולריות, מירבית ומחירים נמוכים ביותר.

לדוגמה מספר אפשרויות:

ספריה	3.00x1.60 מ'	255 ל"י
מזנון	2.00x0.60 מ'	120 ל"י
ארון לילד	1.00x1.20 מ'	100 ל"י
מיטה	לא כולל מזרון	60 ל"י
שולחן	1.20x0.50 מ'	70 ל"י
בר	0.60x0.50 מ'	30 ל"י

„מודלר" — מרזוק 26, תל־אביב, טלפון 222286 פתוח בשעה 1—10 לפנה"צ, 4—7 אחה"צ

האם אתה מתכונן לבנות?

אנו צוות אדריכלים צעירים עם נסיון עבודה בחו"ל המעוניינים לעזור לך לתכנן את ביתך.

טל. 737741 מ־19.00—13.30. ת.ד. 4470 תל־אביב.

אם יש לך חפצים ישנים,

אופניים משומשים, מקרר, מכונת כביסה, רהיטים או כלי בית

עתה הזמן להציעם למכירה

הדרך היעילה והזולה למכרם היא פרסום מודעת מלים ב„לוח מעריב". החפצים המיותרים שלך יכולים להיות דרושים לאחד ממאות אלפי קוראי „מעריב".

בימים אלה תיהנה ביתרון נוסף: אתה יכול לזכות בפרס החודשי הגדול (השני): מכונית „פיאט 128", המכונית בעלת 4 דלתות, שזכתה ב־7 פרסים בינלאומיים. מחירה (כולל מסים) 27,850 ל"י. המכונית העלה בגורל בין כל מוסרי המודעות ל„לוח מעריב" החודש — במבצע הפרסים הגדול במלאות 25 שנה ל„לוח מעריב".

זאת ועוד — הסיכוי לזכות בפרס היומי —.100 ל"י במזומנים.

עתה ובכל עת:

אין תחליף ל„לוח מעריב"

הלוח הנפוץ ביותר במדינה

בעתון הנפוץ ביותר במדינה

...ת חיה? זה הי...

...שר מארה"ב

...רול יצרני המקררים בעו...

הספקה מה...

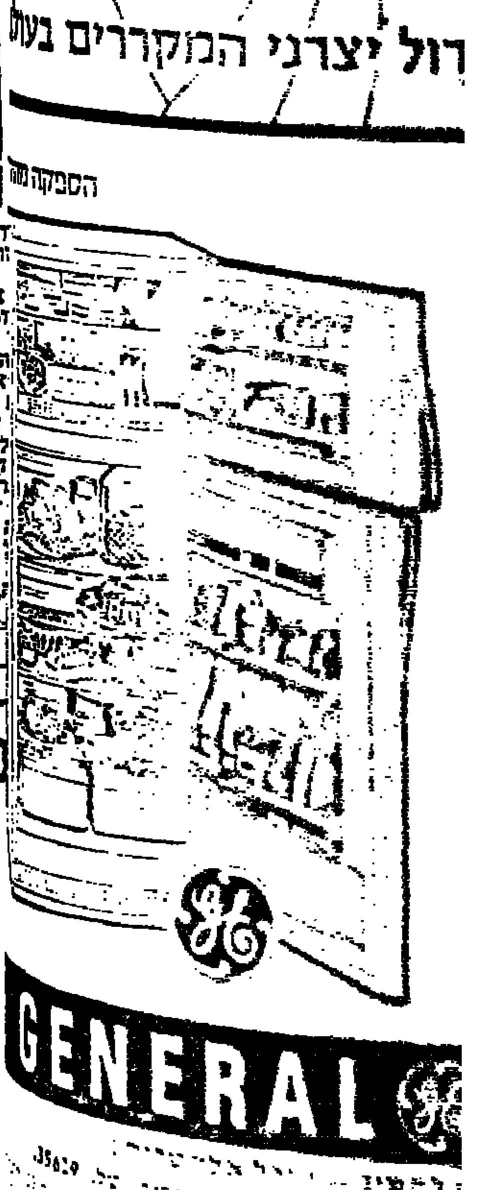

...כ לשווק צמיגים ומתן שרותים בע"מ

מברך את שרותי חניון

המוזיאון לרגל הפתיחה

...' תושיה 4 ת"א טל: 37557

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

לימודים

חינוך על־יסודי · בי"ס לאכסטרנים · בגרות • • • רדיו אלקטרוניקה · פקידות · חשבונאות • • •

מכללה בין אזורית „אחוה"
המכון להכשרת מורים וגננות
מועצה איזורית באר־טוביה

משרד החינוך והתרבות
המחלקה להכשרת עובדי הוראה

מודיעים על:

המשך ההרשמה לשנה"ל תשל"ה

מסלולי ההכשרה:

מורות לגיל הרך – משך הלימודים שנתיים. מתקבלות תלמידות בעלות תעודת בגרות.

גננות – משך הלימודים שנתיים. התקבלנה תלמידות בוגרות י"ב כיתות עם תעודת גמר ממשלתית.

מטפלות מחונכות במעונות יום – משך הלימודים שנתיים. תתקבלנה תלמידות בוגרות י"א כיתות, בנות 17 ומעלה.

עוזרות פדגוגיות לגני ילדים – משך הלימודים שנה אחת. מתקבלות תלמידות בוגרות י' כיתות בנות 16 ומעלה.

תלמידות שתתקבלנה תהיינה זכאיות להלוואות מותנות ההופכות בתנאים מסויימים למענקים.

דחיית שרות בצה"ל: תלמידות הסמינר זכאיות להכלל בעתודה הפדגוגית הדוחה את השרות הצבאי עד לאחר תום הלימודים.

פרטים נוספים במזכירות המכללה: כל יום בין השעות 08.00—16.00, 17.00—20.00.

המען: מכללה בין אזורית „אחוה" ת.ד. 85 קרית־מלאכי, טלפון: 055-96283.

משרד החינוך והתרבות
המחלקה להכשרת עובדי הוראה

בית המדרש הממלכתי למורים ולגננות באר־שבע

מודיע כי

נותרו עוד מספר מצומצם של מקומות

במגמות הבאות:

1. מורות בבירות לגיל הרך (גננות + מורות לכיתות א'—ב')
2. מורים לבית־הספר היסודי
   התמחויות: מדעי הרוח, טבע, חינוך מבוגרים, חינוך מיוחד
3. מורים לחטיבת ביניים
4. מורים מקצועיים
   התמחויות: מוסיקה, ציור ואומנות
5. מורות חילות
6. מכינה - ליוצאי צבא או בוגרים מעל גיל 22 אשר סיימו כיתה י"א. בסיום השנה יוכלו להתקבל כתלמידים מן המניין בחלק מן המגמות שלעיל.

מוסדנו הוא אחד מעשרת בתי־המדרש המיועדים להפוך למכללות.

● ★ ●

ליד הסמינר קיימת פנימייה ולתלמידים מחוץ לבאר־שבע מובטח דיור. משרד החינוך והתרבות יעניק לכל תלמיד הראוי לכך, הלוואה מותנית אשר, בתנאים מסויימים, תיהפך למענק.

צה"ל יקבל כל הייב גיוס למיסגרת העתודה הפדגוגית, במידה שלימודיו יאושרו.

בדבר פרטים נוספים נא לפנות למזכירות בית־המדרש, רחוב ועגייט, ת"ד 65, באר־שבע, טלפון 057-77573.

ללמד רדיו טרנזיסטורים אלקטרוניקה טלויזיה
בביתך ובזמנך הפנוי

והרכב בעצמך במו ידיך מקלט רדיו או טרנזיסטור משוכלל

המכונים האמריקאיים להשכלה בכתב בשיתוף עם המכון להכשרה מקצועית, יציידו אותך בידע הדרוש וישלחו אליך לביתך את כל המכשירים והחלקים הדרושים לבניה ותיקון.

לבחירתך קורסים בכתב הבאים:
- ★ רדיו־טרנזיסטורים מעשי, כולל הרכבת מקלט רדיו או מקלט טרנזיסטורי.
- ★ אלקטרוניקה ותקשורת, לקראת בחינות הסמכה של משרד העבודה.
- ★ טלויזיה כולל אנטנות.

לכל גיל והשכלה

לקבלת פרוספקט חינם, גזור ושלח במעטפה אל:

המכונים האמריקאיים להשכלה בכתב, המח' לאלקטרוניקה ת.ד. 28124 ת"א מס' 4
שם ______
כתובת ______

המכונים האמריקאיים להשכלה בכתב

האוניברסיטה העברית בירושלים

בית הספר לעבודה סוציאלית ע"ש פאול ברוואלד

מודיעים בזה על המשך

ההרשמה לתכנית לימודים לתואר שני במחקר בתחומי העבודה והרווחה הסוציאלית

לשנת הלימודים תשל"ה

מגמת הלימודים היא להכשיר כח אדם לתפקידי הוראה ומחקר בתחומי העבודה, הרווחה והמינהל הסוציאליים.

הלימודים מכוונים לקבלת התואר „מוסמך" או, לאחר מילוי דרישות מסוימות, ישירות לקראת התואר „דוקטור לפילוסופיה".

תכנית הלימודים תחייב את התלמידים להקדיש את מלוא זמנם ללימודים; לשם כך מעמידה האוניברסיטה לרשות התלמידים שיימצאו ראויים לכך (אשר אין להן סטיפנדיות אחרות), מלגות ללימודים, ו/או הלוואות, ו/או עבודת עזרה בהוראה או במחקר.

הלימודים פתוחים לבעלי התואר „בוגר בעבודה סוציאלית" או לבעלי התואר „בוגר" במקצועות קרובים לאחר שיעמדו בדרישות הקבלה של התכנית.

ההרשמה מסתיים ביום ו' — י"ב באלול תשל"ד — 30.8.74.

המעוניינים בתכנית לימודים זו מתבקשים לפנות לשם קבלת פרטים אל: מזכירות לימודי מוסמך (חדר 512), ביה"ס לעבודה סוציאלית, גבעת רם, ירושלים, טלפון: 531964.

כמו כן מתקיימות שעות קבלה בייעוץ בכל יום ב', בין השעות 12—13 בצהריים בחדר 501, ביה"ס לעבודה סוציאלית, גבעת רם.

טכניקום

חייל מלואים

נצל זכויותיך לפי החוק חיילים משוחררים! ללמוד בקורסים להכשרה מקצועית בפקוח משרד העבודה ללא תשלום שכר לימוד:
- אלקטרוניקה+טלויזיה
- אלקטרונאים מוסמכים
- חשמלאים מוסמכים
- שרטוט בנין ומכונות
- עיצוב פנים-שרטוט
- הנהלת חשבונות

חיפה הרצל 44 • ת"א בן יהודה 28

ההסתדרות הכללית של העובדים בא"י/המרכז לתרבות ולחינוך

מישלב
מכון ישראלי להשכלה בכתב

השכלה בכתב חינם לחיילים בשרות מילואים

בסיוע משרד החינוך והתרבות / המחלקה לחינוך מבוגרים ומשרד העבודה / האגף להכשרה ולהשכלה מקצועית — מאפשר לך מישל"ב בתקופת שרותך במילואים ללמוד בכל המחלקות:

1. הכנה לבחינות בגרות ומוקדמות
2. שפות: עברית, אנגלית וצרפתית
3. לימודים טכניים / הנדסיים
4. אוניברסיטה לעם
5. פקידות והנה"ח — כל הסוגים

לקבלת אינפורמציה ותכנית לימודים יש לפנות כדלקמן:
1. קצין חינוך ראשי / ענף השכלה / צה"ל.
2. קציני חינוך ביחידות.
3. מישל"ב, תל־אביב, ויצמן 53, ת"ד 373.

טכניקום

בתאריך 28.5.74 נפתחים

קורסי ערב חדשים

בפקוח משרד העבודה

שרטוט

1. בנין, שלב א'
2. לעיצוב פנים

חיילי מילואים ששרתו 75 יום פטורים משכר לימוד

ת"א, בן־יהודה 28 ● חיפה, הרצל 44

גרפיקה

נפתחים קורסי ערב בתל־אביב • בחיפה

מתקבלים רק בעלי כשרון ונתונים מתאימים לאחר מיון קפדני. בוגרי הקורסים יקבלו הפניה למקומות עבודה מתאימים — בהתאם להישגיהם.

לקבלת פרטים נא לצלצל לטל. 739193 ת"א, טל. 669041 חיפה.

או מלא וגזור

לכבוד המדרשה לגרפיקה ולציור (1)
שליד „סטודיו ציורי", ת.ד. 36239 תל־אביב
נא לשלוח לי פרוספקט על קורסי גרפיקה
שמי ______ גיל ______
כתובתי ______

במחוז תל־אביב

נפתחים החודש הקורסים הבאים:
- חשמלאי ראשי
- חשמלאי מוסמך
- הנה"ח סוג 1
- אלקטרוניקה סוג 1

לחיילים משוחררים ע"פ החוק — לימודי חינם

פרטים והרשמה:
כל יום בין השעות 08.00—19.00, ביום ו' עד 13.00.
רחוב גרשון 66, טל. 225795, 225690.
שד' דוד המלך 39, טל. 267436, 264193.

אורט ישראל — המכון להשתלמות מקצועית משולבת — משרד העבודה

אוניברסיטת תל־אביב

היחידה לרישום וקבלה מודיעה על

סיום ההרשמה ללימודי הסמכה לקראת תואר שני לשנה"ל תשל"ה

בפאקולטה למדעי הרוח:
בחוג לפסיכולוגיה

בבית־הספר לחינוך:
בחוג למדעי החינוך.

בפאקולטה למשפטים:
במכון לקרימינולוגיה ולמשפט פלילי.

בביה"ס למוסמכים במינהל עסקים ע"ש ליאון רקנאטי:
במינהל עסקים
במדעי הניהול: מערכות מידע, חקר ביצועים, התנהגות ארגונית.

בפאקולטת לרפואה:
ביה"ס ללמודי הפרעות בתקשורת

הרישום יסתיים ביום ה' 30.5.74

טופסי רישום ניתן לקבל אישית או בפניה על גבי גלויה במשרד הרישום, בנין מכסיקו, קרית האוניברסיטה, רמת־אביב.

שעות הקבלה:
בימים א'—ה' בשעות 8.00—14.00.
בימי ד' גם בשעות 15.00—17.00.

אנגלית, צרפתית, ספרדית, גרמנית ועוד בביה"ס לשפות. היחיד שברשותו מעבדה לשונית מסוג

Audio Active Comparative

פרסום ניר־טל

לבחירתך: קורסים, שעורים פרטיים ומעבדה אישית בהשאלה

שיעורי קיץ · שיעורים פרטיים · מעבדה לשונית
באנגלית ובצרפתית
לתלמידי תיכון
בקבוצות של 4 תלמידים
5 לירות לשעה.-

מכון ישראלי לשפות

- תל־אביב: אבן גבירול 30, טל. 252337
- רמת־גן: שפירא 4 פינת ארלוזרוב 53 (ליד כפר עליית) טל. 723466
- חיפה: נורדאו 30, טל. 667040

ללמד רדיו־אלקטרוניקה
(לימודים דרשנתיים)

בתאום עם צה"ל

תלמיד י', י"א, י"ב

אם אתה מעונין לעסוק בעת שרותך בצה"ל במקצועות האלקטרוניקה ולקבל הסמכה ממשלתית

עם גיוסם לצה"ל יועסקו הבוגרים במקצועם

מתקבלים נערים בני 16—17 ו־9 חודשים

הלימודים מתקיימים במוסדות המפורטים להלן:
(בתי־ספר בפיקוח משרד העבודה)

- ★ הדסה־נעורים, ע"י כפר ויתקין (עם פנימיה)
- ★ אונים — מרכז להכשרה מקצועית, כפר־סבא (עם פנימיה) מתקבלות גם בנות.
- ★ חוות הנוער הציוני, ע"ש ד"ר גולדשטיין, קטמון, ירושלים (עם פנימיה)
- ★ מישלב — מכון ישראלי להשכלה, רח' ויצמן 53, תל־אביב (בלי פנימיה)

פרטים והרשמה בבתי־הספר
פרטים בכתב ניתן לקבל בדואר צבאי 2150/ש.

עליסודי · בי"ס לאכס...

האם אתה אוהב לצייר

הסכונים האמריקאים להשכ...

אוניברסיטת בן־גוריון

מודיעה

עומדים מגוייסים שח...

חוק חיילים משוחררים

לא יאוחר ...

תכנות מחשבים

נפתחים קורסי ערב

בתל־אביב • בחיפה

ירושלים ובאר־שבע

לימודים

חיגוך על־יסודי · בי"ס לאכסטרנים · בגרות • • • רדיו אלקטרוניקה · פקידות · חשבונאות • • •

התכונן לבחינות הבגרות בביתך

אנו נכין אותך בביתך, בזמנך הפנוי, ולפי הקצב המתאים לך. למועדי הבחינות הנוחים לך. טובי המורים בארץ יבדקו את שיעוריך. כל לומד רשאי להשתתף בהרצאות ותרגילי סיכום בשלוחת המכון הקרובה אליו - ללא תשלום נוסף.
הנחה של 25% לחיילים.

קורסים נוספים בכתב
- תכנות מחשבים
- רדיו אלקטרוניקה כולל חלקים ומכשירים
- צילום — כולל מכשירי פיתוח
- גרפיקה שימושית
- פרסום ויחסי ציבור
- אדריכלות פנים

לקבלת תכנית לימודים חינם פנה אישית או שלח התלוש הרצ"ב לת.ד. 28124 תל־אביב.
גמ
שם: ______ מעוניין בלימוד: ______
כתובת: ______ טל. ______

בכל מקום בארץ פנה אישית או בכתב ל ת.ד. 28124 ת"א	תל־אביב רח' סלומון 7 (מתחת המרכזים)	חיפה רח' בלפור 5 (בבנין המשרד לשכון)	רמת־גן רח' ז'בוטינסקי 41 (מול קולנוע רמה)	באר שבע רח' החלוץ 86 (מול קולנוע שביט)
	חולון רח' סוקולוב 48 (ליד הסופרמרקט)	פתח־תקוה רח' ההגנה 17 (בברכה)	ירושלים רח' אגריפס 8 (מול קולנוע עדן)	רחובות רח' יעקב 3 (מול אגד)

המכללה הישראלית להשתלמות בתכתובת

המכונים האמריקאים להשכלה בכתב

חייל מילואים
בשירות או משוחרר
נצל את זכותך ללימוד חינם

אנו מציעים לך את הזכות ללימוד חינם, המוענקת לך על ידי הממשלה, ללימוד מקצוע או להשלמת בחינות הבגרות.
אם עדיין לא השתחררת, האפשר לך שיטת הלימוד שלנו בכתב, ללמוד במקום שירותך ולהמשיך לאחר מכן בביתך, לפי הקצב והיכולת האישיים שלך.

לבחירתך הקורסים הבאים:
- * בגרות
- * מוקדמות
- * גרפיקה
- * עיצוב פנים
- * תכנות י.ב.מ.
- * פרסום ויחסי צבור
- * רדיו אלקטרוניקה

גזור התלוש המצורף, הדבק ע"י גלוית דואר או שלח במעטפה סגורה.

1
לכבוד
המכונים האמריקאים ת.ד. 28124 ת"א
עבור „חייל מילואים או משוחרר"
שם ______ גיל ______
כתובת ______ משרת/משוחרר ______

המכונים האמריקאים להשכלה בכתב

האם אתה מתעניין בגראפיקה? האם אתה מוכן ללמוד את אמנות הגראפיקה בביתך בזמנך הפנוי? סמוך עלינו בשתוף המכונים האמריקאים להשכלה בכתב יכתם בביתך את כשרונך והתאמתך למקצוע הגראפיקה!

לכבוד
„המכונים האמריקאים להשכלה בכתב", ת.ד. 28124 תל־אביב, למס' 77
אבקשכם לשלוח אלי, ללא כל התחייבות כספית מצידי, חוברת הסברה ומבחן התאמת כשרון למקצוע הגראפיקה.
1 שם ______ כתובת ______ טל. ______

המכונים האמריקאים להשכלה בכתב

מדרשת שדה־בוקר בנגב — משרד החינוך והתרבות, המחלקה להכשרת עובדי הוראה

צעיר וצעירה
למדו באוירה מיוחדת ובנוף קסום מקצוע שהוא יעוד

בבית־המדרש הממלכתי למורים ולגננות במדרשת שדה־בוקר בהר הנגב

נמשכת ההרשמה לשנת תשל"ה

המגמות:
1. גננות
2. מורות לגיל הרך
3. מורים ומורות לביה"ס היסודי
4. מורים ומורות לחטיבת הביניים — במגמת חינוך חברתי
5. מורים ומורות לטבע ולבתי ספר שדה.

משך הלימודים שנתיים או שלוש (בהתאם למסלול)
ליד המוסד קיימת פנימיה, מתקני ספורט, ובריכה שחיה.
במכינה הלימודים יינתנו שעורים מיוחדים באנגלית ובמתמטיקה לתלמידים אשר לא עברו או לא ניגשו עדיין לבחינות הבגרות.
חייבי גיוס יתקבלו בעתודה הפדגוגית בהקצאת לימודיהם.
שעות קבלה הריאיון והראיון מתקיימים בכל יום רביעי בשבוע בין השעות 09.30—12.00 בביהמ"ד למורים ולגננות במדרשת שדה בוקר.
בדבר פרטים נוספים נא לפנות בכתב למזכירות בית המדרש הממלכתי למורים ולגננות, מדרשת שדה־בוקר, הר הנגב.

למוד חנם לחיילי מילואים שעשירתו 75 יום

בחינות בגרות

טכניכון — תיכון לאכסטרנים
נפתחות כיתות חדשות • מוקדמות • זבגרות
ערב־בוקר־בכתב
אוקטובר 74 — אפריל 75
בכל מקום בארץ

* עזרה במתמטיקה ובאנגלית למתקשים.
* הלום מספרי הלימוד ללא תשלום.
* תלמיד אשר לא יעמוד בבחינות, רשאי להמשיך את לימודיו חינם עד להצלחתו.
* סידור מיוחד ליוצאים למילואים
פרטים והרשמה: 1—9 לפנה"צ, 4—7 אחה"צ

בכל מקום בארץ, פנה אישית או בכתב ל ת.ד. 28124 ת"א	תל־אביב רח' סלומון 7 (מתחת המרכזים)	רמלה רח' עורדאו 5 (כמוסד תקומה)	רמת־גן רח' ז'בוטינסקי 41 (מול קולנוע רמה)	חיפה רח' בלפור 5 (בבנין המשרד לשכון חיילים)
	חולון רח' סוקולוב 48 (ליד הסופרמרקט)	פתח־תקוה רח' ההגנה 17 (בברכה)	ירושלים רח' אגריפס 8 (מול קולנוע עדן)	רחובות רח' יעקב 3 (מול אגד)

אוניברסיטת בן־גוריון בנגב

מודיעה

למועמדים מגוייסים שחל עליהם „חוק חיילים משוחררים"

והתקבלו ללימודים בשנת הלימודים תשל"ד, אך מפאת שרותם הצבאי נבצר מהם ללמוד בשנה זו, כי קבלתם תקפה לשנת הלימודים תשל"ה באותה יחידת לימוד אליה התקבלו, וזאת בתנאי שיפנו **לא יאוחר מ־31.5.74** בבקשה לממש קבלתם לתשל"ה.

מועמדים כנ"ל מתבקשים לפנות בכתב למרכז לרישום ומעקב, אוניברסיטת בן־גוריון בנגב, ת.ד. 2053, באר־שבע, ויצרפו למכתבם אישורים על שרותם הצבאי.

משרד החינוך, המחלקה להכשרת עובדי הוראה — מדרשת שדה בוקר בנגב

בית המדרש הממלכתי למורים ולגננות במדרשת שדה בוקר בנגב

יום הרשמה באזור ת"א
לשנת תשל"ה

יתקיים ביום ג' 28 במאי 1974
בבית בני ברית, רחוב קפלן 10, תל־אביב, משעה 10.00 לפנה"צ עד שעה 15.00

ועדת הקבלה תראיין בו במקום את הנרשמים וכן מועמדים שכבר נרשמו.
נא להביא תעודת ציונים של שליש ב', אישור מהנהלת ביה"ס שהמועמד יגש לבחינות בגר או בגרות; שלוש תמונות ודמי הרשמה בסך — 20 ל"י. מי שקיבלו מאלונים מתבקשים להביאם עמם.

חייל מילואים משוחרר
למד חינם
רדיו - אלקטרוניקה - טלויזיה

אנו מציעים לך את הזכות ללימוד חינם המוענקת לך על ידי הממשלה.
הלימוד משולב בעבודה מעשית במעבדות המכון, כאשר הלומדים מתקנים ובונים במו־ידיהם — טרנזיסטורים ומכשירים אחרים.
הבוגרים יעמדו בבחינות משרד העבודה לקראת התואר:

אלקטרונאי תקשורת!

פרטים והרשמה 9—1 לפנה"צ, 4—7 אחה"צ

המכון להכשרה מקצועית

- **תל־אביב** — רחוב סלומון 7 (התחנה מרכזית)
- **רמת־גן** — רח' ז'בוטינסקי 41 (מול קולנוע רמה)
- **חיפה** — רחוב ביאליק 17 (פינת רחוב הרצל)
- **חולון** — רחוב סוקולוב 48 (ליד הסופרמרקט)
- **פתח־תקוה** — רחוב ההגנה 17 (במרכז)
- **ירושלים** — רחוב אגריפס 8 (מול קולנוע עדן)
- **רחובות** — רחוב יעקב 3 (מול אגד)
- **רמלה** — (במוסד תקומה) רחוב עורדאו 5
- **באר־שבע** — רח' החלוץ 86 (מול קולנוע שביט)

כתיבה במכונה
תלמוד ב־12 שעות בבי"ס למסחר
„רימון"
ת"א, רח' דיזנגוף 85
טלפון 281985
שיטת עיוורת
פיקוח ממשלתי

אוניברסיטת חיפה
מזכירות ההרשמה — וקבלת הלומדים

מודיעה
כי החלה ההרשמה
לקורס הכנה במתימטיקה

למועמדים לחוגים: כלכלה, סטטיסטיקה ומתמטיקה אשר לא הכינו ציון 7 לפחות בבחינת הבגרות במתמטיקה (מגמה ריאלית או ביולוגית).
הקורס יפתח ביום א', י"ב בסיון תשל"ד (2.6.74).
פרטים נוספים וטפסי הרשמה לקורס ניתן לקבל במזכירות ההרשמה.

תכנות מחשבים

נפתחים קורסי ערב
בתל־אביב • בחיפה ירושלים ובאר־שבע

מתקבלים רק מסיימי 12 שנות לימוד בעלי נתונים מתאימים — לאחר מיון קפדני.
בוגרי הקורסים להכשרת מתכנתים בכירים, יקבלו הפנייה למקומות עבודה מתאימים בהתאם להישגיהם.

לקבלת פרטים נא לצלצל:
לטל. 739193 ת"א וטל. 669041 חיפה

1
לכ' המכון להכשרה מקצועית:
ת.ד. 28125 תל־אביב (למספר 111)
נא לשלוח לי פרוספקט על הקורסים להכשרת מתכנתים בכירים.
שמי ______
גיל ______
השכלה ______
כתובתי ______

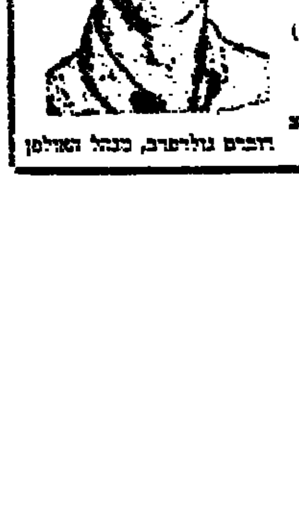

אולפן אמריקאי
הקורס החדש והיעיל ביותר
לאנגלית שוטפת
הכיתות ממוזגות אוויר

- **תל־אביב** — רח' אסתר המלכה 5 (בין ככר דיזנגוף לרח' פרישמן)
- **ירושלים** — רח' שלמון 1, ככר ציון
- **חיפה** — רח' ביאליק 13

שעות הקבלה: בימים א'—ה' בשעות 4.00—7.00 אחה"צ (בת"א גם בין 9.00—11.30 בבוקר)

חיים גולדברג, מנהל האולפן

עירית תל־אביב־יפו

האגף לתרבות לנוער ולספורט
החלה הרשמת מדריכים
למפעלי הקיץ בתל־אביב—יפו

מורים ומדריכים מוסמכים, סמינריסטים, סטודנטים משוחררי צה"ל ובוגרי שביעיות ושמיניות.

המעוניינים יפנו לבית העיריה, קומה 11, חדר מס' 1126, בכל יום בין השעות 8.00—14.00, ובימי שני וחמישי, גם בין השעות 15.30—17.30.

אוניברסיטת חיפה
המחלקה להשתלמות
החלה ההרשמה לשנה"ל תשל"ה
לקורסים לתעודה
* **במינהל עסקים** (תלת שנתי) — מחזור ב'
* **למנהלי מכירות במפעלים** (דו שנתי) — מחזור א'

פרטים והרשמה: המחלקה להשתלמות אוניברסיטת חיפה טל. 04 44 25.

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

לימודים

מכללת בית-ברל

רישום
למגמה חדשה
למתורגמנות
בשנת הלימודים תשל"ה

ליד החוגים לאנגלית ולצרפתית
לימודי תעודה לתרגום בכתב ובע"פ
הלימודים כוללים רקע והשכלה כללית
משך הלימודים 3 שנים
תיתכן שנה רביעית לתרגום בו־זמני (סימולטני)

תנאי קבלה:
— השכלה תיכונית; ידיעה טובה בעברית ובאנגלית או בצרפתית; בחינת כניסה.

מספר המקומות מוגבל

בדבר פרטים נא לפנות ליחידת הרישום, מכללת בית ברל, בשעות 8.00—15.30 (בימי ו' עד שעה 15.00). טלפונים: 03-925051, 03-923126, עד 18.00.
אוטובוס מס' 17 לבית ברל בכל חצי שעה מהתחנה המרכזית בכפר־סבא.
* פטור משכר לימוד בהתאם לחוק החיילים המשוחררים.

משרד החינוך והתרבות
המחלקה להכשרת עובדי הוראה — המחלקה לחינוך מיוחד

בית המדרש למורים העברי הממלכתי
ע"ש דוד ילין

המכון לחינוך ריפויי ע"ש רחל שזר (מח"ר)
מורה, גננת, בעל(ת) תואר אקדמי
באם הנך מעוניין(ת)
בקידום הילד המפגר בשכלו ובילד עם ליקויים בתפקודי המוח פנה(י) לקבלת הכשרה בתחום זה למכון לחינוך ריפויי ע"ש רחל שזר.
בדבר פרטים והרשמה נא לפנות בכתב למזכירות בית המדרש ת.ד. 3578 ירושלים, או באופן אישי בין השעות 9—12 בצהרים.

משרד העבודה — האגף להכשרה והשתלמות מקצועית
הסתדרות הנוער הדתי העובד — אגף להשתלמות והכשרה מקצועית

מרכז להכשרה מקצועית קדם־צבאית
- נחלים -
נמשכת ההרשמה לכתות קדם־צבאיות במסגרת דתית לקראת שנת הלימודים תשל"ה בשתוף ובתאום עם צ.ה.ל. למגמות:

* מכונאות רכב * חשמלאות רכב

תקופת הלמודים שנה אחת בתנאי פנימיה.
מתקבלים נערים דתיים בגיל 16—17½ בוגרי ח'—ט'—י' כתות בהתאם למגמות.
המסיימים בהצלחה את הלמודים יועסקו במקצוע במשך שרותם הצבאי בצה"ל.
שכר הלמוד כולל פנימיה: —.480 ל"י לשנה (למחוסרי אמצעים תנתן הנחה).

פרטים והרשמה:
א. משרד המרכז להכשרה מקצועית בנחלים בין השעות 8.00—12.00, אוטובוסים 78 — 84. טלפון 919847.
ב. הסתדרות הנוער הדתי העובד — אגף ההשתלמויות — רח' אחד־העם 108 ת"א בין השעות 9.00—15.00 טלפון 224174 או 220135.

— מספר המקומות מוגבל —

חיל הים
פנימיה למכונאות ימית

הכשרה קדם צבאית

חיל־הים פותח פנימיה למכונאות ימית עבור נערים העומדים להתגייס לשרות חובה בצה"ל

בפנימיה ילמדו הנערים את מקצוע המכונאות הימית ויעסקו בו במסגרת שירותם בחיל־הים. לאחר מכן יוכלו להצטרף במקצוע זה לצי הסוחר.

הקורסים כוללים אימונים ולימודים עיוניים ומשכם כ־10 חודשים.
המסיימים בהצלחה יגוייסו לשרות סדיר בחיל־הים.

- מתקבלים נערים בגיל 16½—17 בעלי השכלה של 10 שנות לימוד לפחות.
- החניכים בקורס לא יידרשו לשלם כל תשלום ויקבלו בעת הקורס מגורים, מדים, מזון והטבות שונות (שקם, הסעות).
- החניכים בקורס יקבלו דמי כיס בסך —.65 ל"י.
- למשוחררי חיל־הים אשר סיימו קורס זה יינתנו עדיפות בקבלה לעבודה ולקורסים של צי הסוחר.

הבוגרים הקורס יהיה על החניכים להתחייב לשנת קבע.

פרטים והרשמה בלשכות הגיוס האזוריות.

המעוניינים לקבל פרטים בכתב יפנו אל דואר צבאי 1074, צה"ל.

משרד החינוך והתרבות — משרד העבודה

המכון הממשלתי להכשרה טכנולוגית
המשרד הראשי: תל אביב, הקריה רח' ד' מס' 19 ת.ד. 20122 טל. 256421

בתי ספר להנדסאים / טכנאים / מדריכים ומורים טכניים

במסגרת הסמינר להכשרת מדריכים בחיפה
אנו עומדים לפתוח קורס

להכשרת מדריכים
לבתי הספר המקצועיים העל־יסודיים (לימודי ערב)

יתקבלו מועמדים בעלי תעודת גמר של בי"ס מקצועי מסמ"ר (מסלול מקצועי רגיל), ואישור על שלוש שנות נסיון בעשיה במקצועם.
כן תפתח מכינה עבור תלמידים אשר אינם עונים לדרישות הנ"ל.
הקבלה למכינה ולקורס המדריכים מותנית באישור ועדת הקבלה.
הרשמה: בימי שלישי חמישי, בין השעות 17.00—19.00, במשרדנו בבנין בסמ"ת (בצריף הירוק), רחוב בלפור, חיפה.
הנרשמים מתבקשים להביא צילומים של המסמכים הנדרשים.

לימד לנהל חשבונות!
* הנהלת חשבונות סוג 1
* הנהלת חשבונות סוג 2
* הנהלת חשבונות סוג 3
* הלימודים בפיקוח משרד העבודה
* בחינות הסיווג — בכיתת הלימוד
* המורים רואי חשבון מוסמכים

לחייל מילואים משוחרר עפ"י החוק — לימודי חינם

בעת ההרשמה תנתנה הצעות עבודה
פרטים והרשמה: כל יום בין השעה 8.00 ועד 19.00 ביום ו' עד שעה 13.00.
תל־אביב: רח' בורוכוב 66, טל. 225690; 225795, שד' דוד המלך 39 טל. 267436, 264193.
ירושלים: רח' יפו 68 (בית סולכה) טלפון 226455.
חיפה: רח' הנביאים 20 טל. 666182, 664671.
בהרשמה יש להציג תעודות המעידות על השכלה

המכון להשתלמות מקצועית משלבת — אורט ישראל — משרד העבודה

בית הפקיד

מודיע על פתיחת הקורסים הבאים:
* **הנהלת חשבונות**
למתחילים ולמתקדמים (סוגים 1—2)
* הפתיחה 6.6.74
* **כתיבה במכונה**
* הפתיחה 2.6.74

פרטים והרשמה במזכירות ביה"ס, רח' מאיר 44, חיפה, טלפון 524103, בין השעות 08.00—19.30

כתיבה במכונה תלמד ב־12 שעות

*

בבי"ס למסחר "ריחן" ת"א, רח' דיזנגוף 85, טל. 291985

שיטה עיוורת — עיקוד במשלוח

אוניברסיטת בר־אילן

שמחה להודיע על פתיחת המחלקות הבאות בשנה"ל תשל"ה:

א. מגמה בין חוגית במדעי היהדות (תוכנית מורחבת)
מגמה זו מומלצת למתעתדים להורות את לימודי היהדות בבתי ספר תיכוניים בכל הסוגים.

ב. מחלקה לתיאטרון
המטרה היא להקנות השכלה בהיסטוריה של התיאטרון ובשיטות משחק וביטוי כדי להכשיר מדריכים מקצועיים לבמאות בבתי ספר ובני תנועות הנוער.

ג. מחלקה לתולדות האמנות
לימוד ההיסטוריה של הציור, הפיסול, והאדריכלות; הכשרת מטרתנים בעקרונות האסתטיקה והביקורת האמנותית.

פרטים נוספים וכן טפסי הרשמה ניתן לקבל לפי פניה בכתב אל המשרד לקבלת תלמידים, אוניברסיטת בר־אילן רמת־גן.
היום האחרון להגשת המועמדות הוא י' בסיון תשל"ד, 31.5.74.

הטכניון
מכון טכנולוגי לישראל

הפקולטה להנדסת תעשיה וניהול

ההרשמה ללימודי תואר שני ושלישי
בחקר ביצועים
בכלכלה
במדעי ההתנהגות והניהול
בסטטיסטיקה
בהנדסת תעשיה וניהול

לסמסטר א' תשל"ה: עד 31.7.74
לסמסטר ב' תשל"ה: 1.10.74—31.12.74

מתקבלים מועמדים לתואר שני ושלישי בזמן מלא או חלקי. קיים מספר מוגבל של משרות לאסיסטנטים ומדריכים משתלמים בהוראה ומחקר. קיימות קרנות למלגות לסטודנטים מצטיינים.

פרטים והרשמה בבית־הספר ללימודי מוסמכים, מגן הכנס, חדר 405, קרית הטכניון, חיפה (טלפון 225111, שלוחה 739).

פרטים נוספים ניתן לקבל במזכירות לימודי מוסמכים בפקולטה להנדסת תעשיה וניהול, טלפון 254211—04.

משרד החינוך והתרבות — המחלקה להכשרת עובדי הוראה
יד הרב מימון — ירושלים

מכון שבדרון להכשרת מורים ללימודי היהדות
ההרשמה לשנת הלימודים תשל"ה נמשכת

לבני הישיבות! לרמי"ם בפועל ולבוגרי ישיבות תיכוניות:

לבני הישיבות:
ניתנת לכם אפשרות לשלב במסגרת לימודיכם בישיבה הגבוהה גם לימודי הכשרה פדגוגית המקנים תעודת הוראה למוסדות חינוך תיכוניים.
מכון שבדרון התמחה בהכשרתם המיוחדת של בני הישיבה להוראה תיכונית.
הלימודים מתקיימים בשעות הערב.
התחשבות מקסימלית בצרכיהם המיוחדים של בני הישיבות.
ניתנות הלוואות מוהנות בשעור גבוה (תוספת בד"כ למענקים).
לתלמידים בצרכים תנתנה מלגות.

למורים בפועל:
למורים תיכוניים ולרמי"ם חסרי רשיון הוראה קבע, יפתח קורס השתלמות מיוחד לשם קבלת הרשיון.

בדבר פרטים וקבלת טפסי רישום נא לפנות למשרדנו בכתב או בע"פ לפי הכתובת: מכון שבדרון, יד הרב מימון, בית מועד הרב קוק, ת"ד 642 ירושלים.

האם ברצונך לעבור לשטח האלקטרוניקה או הטלויזיה?

בכל מקום בארץ

סידור מיוחד ליוצאים למילואים

אנו נעזור לך להגיע משרה משתלמת במבצעי אלקטרוניקה או טלויזיה

אין צורך בידיעות קודמות. תוך זמן קצר, נעזרך בנושא הרב בחוגי מקצועות הבאים:
* טכנאי שרות טלויזיה — 6 חדשים
* טכנאי רדיו וטרנזיסטורים ב־9 חדשים
* אלקטרונאי 18 חדשים
* תכנות מחשבים אלקטרוניים

הפניה והכוונה לעבודה
פרטים והרשמה 9—1 לצהריים 4—7 אחה"צ

המכון להכשרה מקצועית

ירושלים: רח' אגריפס 8	תל־אביב: רח' סלנט 7
רחובות: רח' יעקב 3	רמת־גן: רח' ז'בוטינסקי 61
רמלה: רח' הרצל	חיפה: רח' ביאליק 17
	חולון: רח' סוקולוב 48
באר שבע: רח' ההסתדרות 56	פתח־תקוה: רח' ההגנה 17

אורט ישראל
בית־הספר "אורט"
נתניה — "יד־לבוביץ"

מתקבלים תלמידים
לכתות י"א וי"ב
במחלקה לנגרות

ההרשמה במשרד ביה"ס, נתניה, אזור התעשיה, טלפון 22922—053.

משרד העבודה — משרד החנוך והתרבות

המכון הממשלתי להכשרה טכנולוגית
המזכירות האקדמית
מודיעה על הרשמה לשנת הלימודים תשל"ה

מגמות הלימוד:
* פיזיקה ואלקטרו־אופטיקה
* מדעי המחשב
* אלקטרוניקה ומכ"ם
* ראיית חשבון

בית־הספר מיועד לתלמידים בעלי תעודות בגרות ובעלי רקע יהודי (לאחר שירות צבאי). לאחר שלוש שנות לימוד יקבלו התלמידים תואר הנדסאי (להוציא הלימודים בראיית חשבון).
תלמידים שיעמדו בדרישות הלימודים של בית הספר יהיו זכאים, לאחר שנת לימודים נוספת, לקבל תואר B.Sc. במדעי ההנדסה הטכנולוגיה.
אפשרות מגורים בפנימיה לתלמידים שאינם גרים בירושלים.
בדבר פרטים והרשמה נא לפנות למזכירות האקדמית של בית הספר, ת.ד. 16031 ירושלים, טל. 02-531181, 02-534127.
ההרשמה לחיילים: בלשכה להכוונת חיילים משוחררים, רח' אבן גבירול 10, תל־אביב.

בית ספר גבוה לטכנולוגיה ירושלים

מיטב ... ישראל
... את ירוש...
"כמו חיי
לתושבי חיפ...
...בי עמק הירדן, טב...

בידור

לאן השבוע • לאן השבוע • לאן השבוע • לאן השבוע • לאן השבוע • לאן השבוע • לאן השבוע • • •

תיאטרוני ישראל

התיאטרון הלאומי הבימה
הצגה ה־100: הו. הו יוליה — תל־אביב, האולם הגדול, 25.5 ● יום ב' 27.5
הבעל הנצחי — תל־אביב, האולם הקטן, 25.5 ב־8.30
הבימרתף: יום אחד לפני — הערב ב־9.30 ● יום א' ב־9.30

התיאטרון הקאמרי תל אביב
נעורי ודהלה — 25.5 תל־אביב
השחף — יום ב' 27.5, יום ג' 28.5 תל־אביב
כעוב בעיניכם — יום ד' 29.5, יום ה' 30.5 תל־אביב
יעקב ולידנעל — הצגה אחרונה, יום ד' 29.5

התיאטרון העירוני חיפה
הצילו — 28.5 חיפה
מבקר המדינה — יום ד' 29.5
במה 2: סילבסטר 72 — מוצ"ש 25.5 חיפה, יום ב' 27.5 חיפה

כרטיסים בבקין

הסינמטק הישראלי
בית עובד העיריה, רח' פומבדיתא 4

שבוע של סרטים מוזיקליים

24.5 ב־18.30:	**מטריות שרבורג**	ז'אק דאמי; סרט קצר: א' שרנהיים
ב־21.00:	**קברט** — בוב פוסה	
27.5 ב־18.30:	**רחוב הארבעים ושניים**	לויד בייקון (דובר אנגלית ללא תרגום); סרט קצר: א' שרנהיים
ב־21.00:	**כורי הזהב 1933**	מרווין לה רוי (דובר אנגלית ללא תרגום)
29.5 ב־16.30:	**נאות דשא**	מק קונלי, ויליאם קיננטי (דובר אנגלית ללא תרגום)
ב־18.30:	**קשתו של פיניאן**	פרנסיס פורד קופולה
ב־21.00:	**העלמות מרושפור**	ז'אק דאמי
30.5 ב־18.30:	**נעלים אדומות**	מייקל פאוול, אמריק פרסבורגר
ב־21.00:	**ריתמוס החיים**	הנרי קינג (עם טיירון פואר)
31.5 ב־14.30:	**קמלוט** — ג'וש לוגן	(יוקרן במוזיאון ת"א)

לנוער 30.5 ב־16.00: **פרת הסלע**

טל. משרד 284425 — טל. קופה 235865

ביתנו — אירועי השבוע

ב"ביתנו" חיפה, רח' ירושלים 29

היום, יום שישי 24.5.74 — ב־9.00 בערב: א. ברזון מציג: "כמו חייל". משתתפים: שלומית אהרון, רפי גרנות, אמנון ברזון.
ב־10.00 בלילה: מרתף "ביתנו" לאמנות הקולנוע. הסרט "הטרלל" עם רוד שטייגר.

בשבת 25.5.74 — ב־7.00 בערב: המועדון לספרות ולפולקלור, בתכנית "ירק לשבועות", פולקלור, הווי מנהגים ומהות חג השבועות.
ב־8.30 בערב: מועדון לעולים צעירים.

יום ראשון 26.5.74 (ערב חג השבועות) — ב־10.00 בלילה: מרתף "ביתנו" לאמנות הקולנוע, הסרט "זורבה היווני" עם אנטוני קווין.

יום שני 27.5.74 (מוצאי חג שבועות): מועדון "עיוניב" להרבות ולחברה.

יום שלישי 28.5.74 — ב־7.00 בערב: החוג השבועי לתנ"ך.
ב־7.00 בערב: הרצאת ד"ר יעקב אילני, מומחה למזון ותזונה.

יום רביעי 29.5.74 — ב־8.00 בערב: דרשית בנושא: מגילת רות ובעיות הגיור. משתתפים: ד"ר צמח צמריון, הסופר אברהם קריב. מנחה: הרב יעקב גיל.

יום חמישי 30.5.74 — ב־8.00 בערב: הרצאת מאיר שאול בנושא: ספיריטואליזם. סדרת הרצאות בפסיכולוגיה.
ב־8.30 בערב: ריקודי עם ועממים בהדרכת מנשה אשכנזי.

בימות במועדון התיאטרון
ת"א, מגדלי 7, טל. 230038

המלחמה האחרונה (שם זמני)

במועדון התיאטרון
הערב 2 הצגות ב־9.30 ובחצות
יום א' ערב חג ב־9.30 ובחצות
יום ב' מוצאי חג ב־8.30—10.30
ירושלים מחר ב"האן" ב־9.30

מסע הקסמים
הצגות לילדים לחג השבועות
מחר שבת ב־11.00 לפנה"צ
יום א' 2 הצגות ב־3.30—11.00
יום ב' 2 הצגות ב־3.30—11.00

מחר ב־9.30
גילה אלמגור
בערב שירי קברט
ליד הפסנתר: ציפי פליישר

במועדון מוצגת תערוכת צילום של דוד בנגד

כרטיסים במשרדים לפני הצגות במועדון.

Lee עושה אנשים יפים

צוותא לתרבות מתקדמת

הערב 24.5	ב־9.00 — אבנר חזקיהו, עודד תאומי ב"ליצן המלך". בימוי: אילן רונן.
בחצות	"זה הכל בינתיים" (בינתיים זה הכל) — יהונתן גפן ודני ליטני מגישים ערב שירים ותברים.
מוצ"ש 25.5	ב־8.00 וב־10.30 — "זה הכל בינתיים" (בינתיים זה הכל).
יום א' 26.5	ב־9.00 — "טוב למות בעד עצמנו" — מחזה עם פזמונים מאת: אילן רונן ובבימויו.
בחצות	"מחכים לגודו" — מאת ס. בקט.
יום ב' 27.5	ב־8.00 וב־10.30 — יוסי בנאי בתכניתו "פרצוף של צוענייה" — ניהול מוסיקלי: ירון גרשובסקי.
יום ג' 28.5	ב־9.00 — "זה הכל בינתיים" (בינתיים זה הכל).

בצוותא מתקיימת תערוכת ציור ורישום של שוזי רוסק—אושרוב.
צוותא — אבן גבירול 30, ת"א, טל. 7—250156

אסטריד ז'ילברטו

תיאטרון סולן מיקי פלד־הנדרון והפקות עמי ארצי בני־יורק מציגים:
מהסות שנריד ביזיל בישראל
...
הזמרת הראשונה של הבוסה נובה והסמבה
7 הופעות בישראל בלבד

לתושבי תל־אביב והסביבה
2 הופעות בלבד
"היכל התרבות" יום ד' 19.6 ב־8.30
יום ה' 20.6 ב־8.30

ק. ביאליק "סביון" יום ו' 21.6 ב־9.00
צמח "אמפי" מוצ"ש 22.6 ב־9.00

לתושבי חיפה
חיפה קולנוע "שביט"
מוצ"ש 29.6 ב־9.30

הפצת כרטיסים: יוקי (לאן), כיכר דיזנגוף 14, טל. 222445

קרוואן — מועדון לילה

ערב ערב פרט ליום א'

PATRICIA ROCK
MARYONETT
JACK SMITH
ROVER ROBERT
ITONE
שושנה אביב
JOSEPHIN

התזמורת אנגלית מגוברת
בשבת ב־5.30 תה־מנחה

בעלי במילואים

התיאטרון הקאמי מציג
בכיכובם: זאק כהן, בוריס ... , יואל דילברג

הערב	יפו אלהמברה	9.45
מוצ"ש 25.5	קרית חיים היכל	9.15
יום א' 26.5	קרית ביאליק סביון	9.00
יום ב' 27.5	יפו אלהמברה	9.15

כרטיסים לאן יוקי דיזנגוף 14 טל. 222445 ת"א
חפיקים: גורן ויצחקי טל. 222753

מועדון התיאטרון — בימת הבידור הקל

בהנהלת ארי בבאלי
רח' יוסף 47, טלפון 660900, 642542

תכנית חודש מאי
ערב ערב פרט לימי א'

★ **להקת ועידת ז'נבה** — מני בשפי, אושיק לוי, פופיק ארנון
★ **מירי אלוני**
★ **לורי דוידסון**
השפנית מצוינת מפריס
★ **LES CARAIBES**
בריקודי ליסבו מהאיים הקריביים
התזמורת המועדון עם גיגי ליד הפסנתר בתוסיקה לריקודים משעה 9 בערב

פסטיבל שירי ירושלים — שישו את ירושלים

התיאטרון סולן — מיקי פלד
מציג בשיתוף עם "אורות" — שלמה צח, חיים שלף, בדור לעם — נעם שמל, התיאטרון יובל — מרים עינגי, אמנון — איגן נפני

הופעה חד־פעמית לתושבי ת"א והסביבה
היכל התרבות
יום ב' 27.5, מוצאי שבועות, ב־8.30

בהשתתפות:
עדנה לב ★ ששי קשת ★ רותי נבון ★ צמד רעים ★ האחים והאחיות ★ דורית ראובני ★ יזהר כהן ★ עירית דותן ★ צמד העמרנים ★ שלישית אף אוזן גרון ★ ריקי גל ★ מלי ברונשטיין

תזמורת ומקהלה בניצוח מנשה לב־רן
מנחה: מני פאר. מפיק: נחום בייטל
קבוצות ומוסדות יפנו לתיאטרון "סולן" טלפון 247257/8/9.
כרטיסים: יוקי (לאן) ככר דיזנגוף, טל. 222445, המשרדים.

תיאודורקים

תיאטרון השמש — שירי תיאודורקים
ליאור ייני וחבורת תיאודורקים

משתתפים: דליה כהן, יונית שחם, עוזי חיטמן

בית שאן	"מרכז קהילתי" הערב 23.5	ב־8.30
תל־אביב	"צוותא" מחר 24.5 ב־9.45 — הצגה	
תל־אביב	"בית דור" מוצ"ש 25.5	ב־9.00
ירושלים	"בית העם" מוצאי שבועות 27.5	ב־9.00

ליווי: התזמורת המקורית של תיאודורקיס
הדשו תקליט שירי תיאודורקיס בעברית בחנויות!

תיאטרון אופרטה

באידיש מציג:
מרי סוריאנו
בלהיט החדש
זכור אותי
זאלסט מיר געדענקען

בימוי: מיכאל גרינשטיין
הנהלה מוסיקלית: שאול ברזובסקי

חולון	"ארמון" הערב 24.5	ב־8.30
תל־אביב	"אהל שם" מוצ"ש 25.5	ב־6.45—9.00
קרית־ים	"גיאור" ... 26.5	ב־8.30
חיפה	"יחדיו" ... 27.5	ב־8.30
תל־אביב	"אהל שם" יום ד' 29.5	ב־8.30

רומנסות של צ'ייקובסקי ורחמנינוף

שרה **קלמנטינה שרמל**
קונטרלטו
כמו כן בתכנית מלחינים רוסים בני־זמננו
ליד הפסנתר **ברברה סלוה**
בבית יד לבנים, שד' קוגל 11, חולון
מחר, מוצ"ש 25.5 ב־8.30 בערב
כרטיסים בקופה

גודי ארדלין

חי מפחד לפנטומימה
תל־אביב "בית ליסין" הערב 24.5 ב־9.45

א. ברזון מציג: "כמו חייל"

לתושבי חיפה
הערב, יום ו' 24.5 באולם "ביתנו" בשעה 9.00
בהשתתפות: רפי גרנות, שלומית אהרון, אמנון ברזון.
תרגום: יעקב שבתאי
במוי: נדב לויתן
עבודים מוזיקליים: אריה לבנון
הנהלה מוזיקלית: אודה זיטנר

רכבת התקווה

רומי שניידר, ז'אן לואי טרינטיניאן
שבוע 3 — בן־יהודה ת"א

...

ליאנג'ר להקת גאו
תל־אביב "בית לסיקי" הערב יום ו' 24.5 ב־11.30
תל־אביב "בית החייל" מחר מוצ"ש 25.5 ב־9.00

הנחש החיוור

גבעתיים "שבים" הערב	24.5	ב־9.30
יפו "אלהמברה" מוצ"ש	25.5	ב־9.30
חולון "רינה" יום א'	26.5	ב־9.30
רמת־גן "אורדע" יום ו'	31.5	ב־9.30
באר־שבע "קרן" יום ו'	7.6	ב־9.30

תקליטי הנחש ב־NEW-YORK

להשיג אצל
Michael Hagan
300 West 72 St.
N.Y.C. ny 10023
נא לציין את התקליט המבוקש
עם צ'ק ע"ס 5 דולר

אבא מצליח אבל עצבני

חיפה "אורות" הערב	24.5	ב־9.30
ים "בית העם" מוצ"ש	25.5	ב־8.30
גבעתיים "שבים" ע"ש	26.5	ב־9.30
ק. ים "מצן" מוצ' שבועות	27.5	ב־9.30

להקת "כוורת" — ספורי פוגי

ביאליק "סביון" הערב	24.5	ב־9.30
גב "כורות" מוצ"ש	25.5	ב־9.00
"אלהמברה" ע. שבועות	26.5	ב־9.45
"אסתר" יום ב'	28.5	ב־7—9.30
שמונה "שניר" יום ד'	29.5	ב־8.30

לתושבי עמק הירדן, טבריה והגליל להקת "כוורת" בספורי פוגי עין־גב, אולם "כורות"
מחר מוצ"ש 25.5 הצגה אחת ב־9.00

هكذا منذ الأصل

هكذا من الأصل

בידור

קפה-פינו

"קרטייה"

מציג את התגלית האמריקנית
הזמרת הפסנתרנית מניו־יורק

אקסה לואיז

EXA LOUISE

ההופעות ערב ערב

ת"א, שדרות שאול המלך 2
להזמנת מקומות טל. 259843

בידור לכם, נעם לכל בית:

יוסי בנאי
בערב שירים ופזמונים
פרצוף של צועני
נהול מוסיקלי: ירון גרשובסקי
נגנים: יוסי לוי: גיטרה, חליל
פפו לוי: בלי הקשה
עמי פרנקל: גיטרה בס
י. גרשובסקי: פסנתר צ'מבלו

הלנה „ספיר" הערב 24.5 ב־9.00
תל־אביב „אהל" מחר מוצ"ש 25.5 ב־9.30
כרטיסים: רוקוקו ובכשרדים.

גדי יגיל — יגאל בשן
בלוי תזמורת בת 7 נגנים

לתושבי הקריות ק.ים „היכל" הערב 24.5 ב־9.30
לתושבי גבעתיים ורמת־גן יום א' ערב שבועות 26.5
אילת „הדר" ב־9.30

ציפי — ציפי בנג בנג
ציפי-שביט בהצגה לילדים

לתושבי פתח־תקוה והסביבה „היכל" היום 24.5 ב־3.30
רחובות „המגדל" 26.5 ב־2.30
אשקלון „היכל" 28.5 ב־4.30

הפקה: בדור לכם בע"מ, דיזנגוף 108 ת"א טל. 225174-5, הפצת כרטיסים בת א רוקוקו טל. 223163

לסטודנטים דתיים
ערב בידור
ב"ה במוצ"ש 25.5 בשעה 8.45
באולם בני־ברית
רח' קפלן 10, תל־אביב (ליד הקריה)
בתכנית:
הזמר **גבי שדה**
הקוסם עם תכניתו החדשה
איגור ידלין
ריקודים לצלילי תזמורת
האלמוגים
בואו בהמוניכם ועזרו לנו להחזיק מעמד עם החבר'ה הדתיים בלבד
*
היכונו לנשף
במוצ"ח השבועות
יום ב' 27.5

פסטיבל מלכת השרון
בחסות ראש עיריית כפר־סבא מר זאב גלר
מוצ"ש 25.5.74
בשעה 9.30
בבריכת „גלי השרון" בכפר־סבא
● פסטיבל מלכות יופי
● בחירת מלכת השרון
● בכיראות
● מופע אמני במה
● הדגמת קראטה והיאבקות של אלוף ישראל גדעון קדרי
● מנחה: שמואל שי
ארגון: בימת זרקור בע"מ
כרטיסים ב„גלי השרון" ובמשרדים

א. ברמן — טוני בולטיני
גאים להציג מהולנד בגידוד

הקרקס
הלאומי ההולנדי
HOLLAND NATIONAL CIRCUS
TONI BOLTINI

העתונות פה אחד:
עוד לא היה קרקס נפלא
בארץ כמו הקרקס ההולנדי
100 משתתפים
ממחר מוצ"ש 25.5 עד יום ה' 30.5 כולל
5 ימים בלבד (בגלל קדושת החג)
ב ח ד ר ה
במגרש ליד תחנת אגד
מחר מוצ"ש 2 הצגות ב־6.45—9.15
מוצאי חג השבועות, יום ב' 27.5 ב־6.45—9.15
ויום יום 2 הצגות
ב־4.15 אחה"צ וב־8.15 בערב
כרטיסים:
קיוסק עתונים מאיר יצחק, טלפון 24333, רח' רוטשילד 17. משרד לתחך „עמי" רחוב הנשיא 34, טלפון 23630.
למוסדות ולקבוצות מאורגנות במודיעין של עירית חדרה.
לתושבי נתניה במשרד „סיגנל".

ממוצ"ש 1.6 עד יום ה' 6.6 כולל
לשבוע ימים בלבד
לכבוד הכרזת נצרת כעיר
הקרקס בנצרת־עלית
במגרש ליד בית הממשלה
במוצ"ש 1.6, 2 הצגות ב־6.45—9.15
ויום יום 2 הצגות ב־4.15—8.15
כרטיסים בחנות „שי לכל" בנצרת עלית במרכז המסחרי נצרת אצל גרבורה בקיוסק מפעל הפיס.
מוסדות וקבוצות מאורגנות יפנו למספרי טלפון — נצרת 54488, 54693.

ממוצ"ש 8.6 לשבוע ימים בלבד
הקרקס בעכו

בואו בואו אין כמוהו!

האגם
בפארק הלאומי בר"ג
בהנהלת: ינוש
מזמינכם:
הערב במוצאי־שבת, ערב חג (יום א'), ובמוצאי־החג
לנשפי־שבועות
הערב: תזמורת „הקונסולים"
בתוכנית: החקיין רולו
משקאות חריפים!
מחירים עממיים!

להקת מחול בת־שבע
תל־אביב „נחמני" מוצ"ש 25.5 ב־8.30
עין־חרוד — מאוחד יום ב' 27.5 ב־9.00
פרדס־חנה „דקל" יום ג' 28.5 ב־8.30
רשת הקונצרטים
לוד „אורלי" יום ה' 30.5 ב־8.30
רשת הקונצרטים
ירושלים
תיאטרון ירושלים יום ב' 3.6 ב־8.30
כרטיסים „כהנא"

מועדון בר־מינן
החל משעה 21.00
ריקודים
לצלילי תזמורת
* עונות השנה
הגרלות נושאות פרסים בהכנית האמנותית
* ששי קשת ותזמורתו
באודיטוריום בר־שירה
יוקרן בשעות 22.00, 24.00
סרט מעולה
מחר מוצ"ש 25.5.74 במועדון בר־מינן
דיסקוטרון
שילוב של ריקודים לצלילי תקליטיה עשירה והצגה
„זה מסתובב"
מאת יוסף מונדי ובבימויו
משתתפים:
* שמואל וולף
* מירי פביאן
* זכריה טובי
*
באודיטוריום בר־שירה
החל משעה 21.00
יוקרן סרט מעולה
*
הכניסה עם תעודת סטודנט בלבד!

התזמורת הסימפונית ירושלים — רשות השידור
קונצרט מיוחד
בחסות ראש העיר מר טדי קולק
שהכנסותיו קודש
לקרן ויצ"ו ירושלים למען
נפגעי מעלות
ייערך במוצאי שבת, ד' בסיון תשל"ד 25.5.1974 בשעה 20.00 בתיאטרון ירושלים
מנצח וסולן: **לוקס פוס**
בתוכנית: **קונצרט לפסנתר מאת באך ההרואיקה מאת בטהובן**
הבאים יתרמו כרוחב ליבם לקרן נפגעי מעלות

מוזיאון הארץ
תל־אביב
מזמין את הקהל לבקר באגפיו השונים:

בקרית המוזיאונים
רמת־אביב:
— מוזיאון הזכוכית
— מוזיאון קדמן למטבעות
— מוזיאון הקרמיקה
— מוזיאון לאתנוגרפיה ולפולקלור
— מוזיאון למדע ולטכנולוגיה
— מוזיאון הכתב
— הפלנטריום ע"ש לסקי
— חפירות תל־קסילה — עיר ישראלית מתקופת המלכים
— ביתן נחושתן — ממצאי חפירות תמנע

ביפו, רח' מפרץ שלמה 10
— המוזיאון לעתיקות תל־אביב—יפו

תל־אביב, רח' ביאליק 27
— המוזיאון לתולדות תל־אביב—יפו
(בשבתות ובחגים סגור)

שעות הביקור:
בימים א' ב' ג' ד' ה' מ־9.00 עד 16.00
ביום ו' מ־8.00 עד 13.00
בשבתות ובחגים מ־10.00 עד 14.00
בשבת הכניסה חפשית

מפגש האומנים
חצות וחצי
רח' המסגר 51, ת"א
פתוח בימי ששי, שבת ראשון ושני (שבועות)
בתכנית:
* צמד המתבגרים
* ג'קי (אלביס הישראלי)
* הבדרן **רוג'ר רוביניו**
* צמד עונות השנה
* להקת הגל החדש

צוותא 3
ב־9.00
אבנר חזקיהו
עודד תאומי
ב„ליצן המלך"
בימוי: אילן רונן
תל־אביב

תיאטרון סדן מציג
זאב רווח
הצגות אחרונות
בקומדיה המצויינת
פאפא ליאו
ה„פאפא" המבוקש ביותר!

באר־שבע „גילת" הערב יום ו' 24.5 ב־9.00
נוה שאנן „עממי" מחר מוצ"ש 25.5 ב־9.00
עכו „גן עדן" ערב שבועות 26.5 ב־9.00
ת"א „בית החייל" מוצאי שבועות 27.5 ב־8.45
רחובות „בית העם" יום ד' 29.5 ב־8.30
אשדוד „דגון" יום ה' 30.5 ב־9.00
כרטיסים: ...

בקרוב!
בקומדיה המשעשעת
יהודה ברקן
נשבר לי...

נתן גלבוע מציג:
שמעון דז'יגן

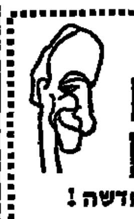

בתכנית חדשה!
טאטע אתה צוחק...
בימוי: שמואל עצמון

תל־אביב „נחמני"
מוצאי שבועות 27.5
2 הצגות ב־7.15־9.15
יום ד' 29.5 ב־8.30
קרית־מוצקין „ספיר" הערב 24.5 ב־9.00
ירושלים „בנייני האומה" מחר מוצ"ש 25.5 ב־8.30
נהריה „הוד" ערב שבועות 26.5 ב־9.00
אשקלון „אסתר" יום ג' 28.5 ב־8.30

במת בר־אילן
של אגודת הסטודנטים אוניברסיטת בר אילן
במוצ"ש ד' סיון תשל"ד (25.5.74) בשעה 21.00
יופיעו אי"ה באודיטוריום הגדול
שחקני החאן הירושלמי במעדבונים של צ'בוב
הצעת נישואין וחגיגת היובל
בבמויו של מייקל אלפרדס
לאחר ההופעה רקודים במועדון האגודה עד שעה 1.00 אחר חצות.
תחבורה חזרה מובטחת.
הכניסה עם תעודת סטודנט בלבד.

מועדון 2.2 בטבניון
יום שישי 24.5.74
• שני סרטי קולנוע
• ריקודים לצלילי תקליטיה
בצ'רצ'יל בחצות:
ערב ראיונות
עם מני פאר
עם ח"כ מאיר פעיל
שלישית אף אחן וגרון
דבורה חבקין
ועוד
תחבורה אל הטכניון וממנו לכוון הדר והקריות
*
במוצ"ש וביום ג'
המועדון פועל כרגיל
ביום רביעי 29.5.74
באולם צ'רצ'יל
בשעה 21.00
דני ליטאני ויהונתן גפן בתכניתם:
זה הכל בינתיים (בינתיים זה הכל)
*
לכל הפעולויות הכניסה לסטודנטים ולבנות בלבד

בגן־הוואי כל ליל ומוצאי שבת
תזמורת הוואי
ליד המיקרופון הזמר ז'ק בורג
מחירים עממיים

תיאטרון **גשר** מציג:

שמעון ישראלי
בתכנית הבידור:
צפרים בראש
בליווי תזמורת

חוה אלברשטיין והפלטינה

תל אביב „אהל" הערב 24.5 ב־9.45
חיפה „הבימה" ... 25.5 ב־9
תיאטרון ירושלים יום ב' 27.5 ב־7.15—9.30
עין השופט יום ו' 31.5 ב־9.30—11.30
כרטיסים: „יוקרי" „לאף" ובכשרדים טל. 293894

בובות העץ של אריק

3 חודשים אחרונים להצגה זו
עיריות, מועצות פועלים, קיבוצים וקייטנות המעוניינים לרכוש את ההצגה יפנו למשרד התיאטרון

המשרד: רח' הנביאים 4 ת"א טל. 258751 ו־284671

— גזור ושמור —

המרכז לטלויזיה לימודית מגיש
תוכניות מיוחדות

לשבוע של ה' בסיון — י' בסיון (26.5—31.5)
תוכניות לחג השבועות

נעמי שמר וידידיה מרחוב האוניברסיטה
יום ראשון, ה' סיון, 26.5 16:00

גיל אלדמע ועזריה אלון
יום ראשון, ה' סיון, 26.5 16:15

מעשה הרב ובעל העגלה
יום ראשון, ה' סיון, 26.5 16:30

איך זה לריב
תכנית משותפת לאחים, אמהות ואחיות. בתוכנית מתארים ומשוחחים ילדים גדולים וקטנים על מריבות אחים ומנסים לראות ולהבין את עצמם ואת זולתם בשעת מריבה.
יום שלישי, ז' סיון, 28.5 16:55

בחצר הפלפלים
סידרה לצופים הצעירים
יום רביעי, ח' סיון, 29.5 16:00
יום שישי, י' סיון, 31.5 16:00

איך עובר החשמל
מהו זרם? מהו זרם חשמלי? מתי המעגל החשמלי סגור? ומתי הוא פתוח? התלמידים חוקרים זאת בכיתה והמורים ינסו לברר לעצמם מספר שאלות הקשורות בנושא זה ובדרך הוראתו. כל זאת בתכנית הדרכה למורים. מישדר נוסף בסידרה „הזמנה לדיון" בנושא „מעגל חשמלי ראשון"
יום רביעי, ח' סיון, 29.5 16:45
יום שלישי, י"ד סיון, 4.6 16:45

MARAIS & MIRANDA WORLD BALLADEERS
הצמד מריי ומירנדה שרים שירי עם ומנגנים בכלי־נגינה עתיקים שאספו באפריקה, ארה"ב ואירופה. מן הסידרה — אנגלית
יום חמישי, ט' סיון, 30.5 16:00

עובדים עליך!
מהדורה מיוחדת של המגזין „סלנוער"
יום חמישי, ט' סיון, 30.5 16:45

בלדה
מן הסידרה „פרקי ספרות". במישדר שלוש בלדות: „העלמה" מאת נתן אלתרמן, „בת הרב והאמה" מאת שאול טשרניחובסקי, ו„משירי הבן האובד" מאת לאה גולדברג.
יום שישי, י' סיון, 31.5 16:19

ויחלום...
יהונתן, נער בר־מצווה, חולם על הפרשה, ההפטרה וטעמי המקרא. יעקב אבינו החולם הגדול, מביא את יהונתן אל ממלכת טעמי המקרא על סיגנונותיה ונוסחאותיה השונים בכל עדות ישראל. לכשייקץ מחלומו יהיה יהונתן מוכן היטב לעליה לתורה.
יום ששי, י' סיון, 31.5 16:30

— גזור ושמור —

ב"חאן" הירושלמי

היום יום ו' 24.5 בשעה 3.00 אחה"צ	סינימה חאן לילדים „יום הולדת למיקי מאוס"
בשעות 21.00, 23.00	„השגעון הגדול" עם: לואי דה־פינס
בשעה 9.30 בערב*	תיאטרון „בימות" בתכנית הסאטירית „המלחמה האחרונה"
בשעה 12.00 בלילה	מועדון „מתח בחצות": „הבית הנוטף דם"
יום ב' 27.5* בשעה 8.30 בערב	„באומר ובצלילי" ארנולד שנברג
יום ד' 29.5* בשעה 9.00 בערב	ערב פולקלור לתיירים עם: „ענבל"

תיאטרון החאן מציג:
„הצעת הנישואין וחגיגת היובל"
מאת: א. צ'כוב
במאי: מייקל אלפרדס
מוצ"ש 25.5 9.00 בערב באוניברסיטת בר־אילן
יום ג' 28.5, 8.30 בחאן
יום ו' 31.5, 9.00 „חוף" חדרה

„אידיליה משפחתית"
„והיטי פוקי"
מאת: נ. קאווארד
„דרמה לפסנתר"
מאת: ברנרד שאו
במאי: מייקל אלפרדס
יום ה' 30.5, 8.30 בחאן

לקניית הצגות נא לפנות לטל' 222146/244044 תל־אביב
* המופעים המסומנים בכוכב נושאים הנחה לתלמידים, סטודנטים ומוסדות.

בית רוטשילד חיפה
הצגות ה־50
„טוב למות בעד עצמנו"
מאת אילן רונן ובבימויו
הערב 24.5 — ב־11.00
„חוויה תיאטרלית מיוחדת במינה" — „מעריב"

DRIVE-IN CINEMA TEL-AVIV
קולנוע דרייב-אין ת"א

קולנוע „דרייב־אין" טלפון 477177 מציג:

הצגה ראשונה בשעה 7.00
הקומיקאי העולמי מס' 1
לואי דה־פינס
בסרט המשעשע לכל המשפחה,
יהפוך בהבקיד
„אומנות ממין זכר"
L'HOMME ORCHESTRE

הצגה שניה בשעה 9.30 — בכורה ארצית — שבוע 2

„ציד אדם" "THE MAN HUNTER"
סרטו של הבמאי דון טיילור ע"פ ספרו של וייד מילר "The Killer"
בהשתתפות: ★ רוי טהינס ★ סנדרה די

במוצאי שבת 25.5 בחצות
„הצלפים"
"FOR A FEW DOLLARS MORE"
בהשתתפות הכוכבים:
קלינט איסטווד ★ לי ואן קליף ★ ז'אן מריה וולונטה

הועד למען החייל
תל־אביב־יפו
בית החייל
ע"ש יוסף ברץ
רח' ויצמן 60 תל־אביב

תוכנית השבוע בתיאטרון

מוצ"ש 25.5 21.00	ערב שירי נטקינג קול עם ג'ימי לויד
יום ב' 27.5 20.45	„פאפא לאון" — תיאטרון סדן
יום ג' 28.5 20.30	„כמו חייל" — אמנון ברנזון
יום ד' 29.5 20.30	„בני הדוקטור" — תיאטרון לילך
מוצ"ש 1.6 19.30	„פסטיבל רומנסרו ספרדי" — דני פלץ
מוצ"ש 1.6 21.30	„פסטיבל רומנסרו ספרדי" — דני פלץ

תוכנית השבוע בדיסקוטק
(בין השעות 21.00—24.00)
בתכנית הקבועה: מוסיקת רקע, מוסיקה לריקודים, בר.
מוצ"ש 25.5.74 מוצ"ש 1.6.74
מחיר הכרטיס: —.5 ל"י כולל משקה ראשון
בימי חול: יפתח הדיסקוטק לפי הזמנה

נשף ריקודים
יתקיים ב„אולמי תחביב", רח' אבן גבירול 68, ת"א
במוצאי שבתות 25.5.74 — 1.6.74
החל משעה 8.00 בערב
עם תזמורת חיל האוויר
בניצוחו של רס"ן אריך טייך
עם הזמרים והתזמורת

בית־הצנחן
רמת־גן
שני נשפי
ריקודים
והרבה בידור
במוצאי שבת 25.5.74
וביום שני, מוצאי חג
השבועות 27.5.74
כרטיסים להשיג בערבי ההופעה
בקופת בית־הצנחן, רחוב רוקח
כניסה ברחוב אבא־הלל 155
(על פי שילוט)

אל פאצ'ינו
(הכנדק)
"פרנק
סרפיקו"
במאי: סידני לומט
מוסיקה: מיקיס תיאודוראקיס
הצגת בכורה
ארצית
שבוע 2
קולנוע
דקל
9.30—7.00

השבוע בבתי הקולנוע

תל־אביב
אלנבי: 9.30—7.15; בימי חול: 9.30—7.15—4.30 הצגת בכורה ארצית ג'ונסון ג'ילינגר
שבוע 6 ואחרון אוסקר 1974
שבוע 6 ואחרון: הלילה האמריקאי 1974
שבוע 2 ורנה ליזי ...רוצה משחק לשכנים
שבוע 2 וויליאם הולדן ...סמטא 17
שבוע 3 9.30 7.00 ...הבטיון הכמן פרפר
שבוע 3 רומי שניידר ...התקווה
שבוע 4 בכורה ארצית ...עם דיסיל
9 6.30 שבוע 5 ג'ק למון ...מילס אנדמר
7.00 9.30 שבוע 2 הצגת ...אל פאצ'ינו פרנק סרפיקו
7.00 אומנות ממין ...9.30 ציד אדם ...בחצות: הצלפים
שבוע 4 ג'ים קלי ...הנדרי סידני פואטיה
9.15 שבוע 5 מורקו ...בכורה במערבולת החיים
הפרח השבורי ...ויוה מין כומר
שבוע 6 אנתוני קווין הדון מת
שבוע 2 אליזבט מיילור ...לילה 1000 קיצרים
שבוע 10 ...סטרייסנד קר לזינג
הצגה בבכורה ארצית ...האחרון
7.30 9.30 שבוע 3 ...היומני המפר
הפרח השבורי ...יותם כרוה היום
שבוע 2 הצגת בבכורה ...ארדומיים
נורמן ויזדום ...מה שטוב לאמת
הצגת בכורה ...המורה
7.00 9.00 שבוע 2 ...הקרימה
שבוע 12 גלנדה ג'קסון ...אהבת החיים
שבוע 3 הצגה בבכורה ...דייב מייקס
שבוע 9 אני ג'יראודו ...עשן כלי אש
מירי דארק ...עם הנעל המוזהבה
שבוע 11 רוה גורדון ...הרולד ומוד
בבכורה עולמית ...דליה, יגאל בשן שרית
הצגה בבכורה ארצית ...כיר כומר

יפו
9.15 9.15 רוג'ר מור ...חי ותן למות
9.15 7 קלינט איסטווד ...המזהם הזוהר

בת־ים
9.30—7.15
מרלין ברנדו ...הורדינה
ג'ון וין ...מקיר
שבוע 4 לואי דה פינס ...רבי יעקב
דליה פרידלנד ...בכורה עולמית שרית
הלם דיסני ...הגדול בעולם

חולון
9.30—7.15
צ'ארלי צ'אפלין ...אורות הכרך
דיק ריצ'רד מוטס ...בוללטות
לואי דה פינס ...רבי יעקב
7.15 9.15 ...במלכודת
דליה פרידלנד יגאל בשן ...בכורה עולמית שרית

פתח תקוה
8.30 ז'אן פול בלמונדו ...המכשול
7.15 9.30 קלינט איסטווד ...השמיים בוחים
8.00 ג'ורג' ...עם הרוח
9.30 7.15 בכורה עולמית ...דליה פרידלנד יגאל בשן שרית

חיפה
במוצאי שבת: 9.00—6.45
בימי חול: 9.00—6.45—4.00
אורה: סימון סיניוריה ...בצל הצללים
אורה: רכטין הופמן ...עד שהנגב יפריד בינינו
אורדי: שבוע 3 וודי אלן ...שהק אותה סם
אמפיתיאטרון: שבוע 2 ...השמלה ושמה ברמה
ארמון: 6.30 9 שבוע 4 ...רוג'ר מור חי ותן למות
בית־הדסים: ...מערבולת
הן: פיטר פונדה ...שמבטו להשכיר
כרמל־גנים: ...עם לאהוב ועם למות
מוריה: ברברה סטרייסנד ...כך היינו
מירון: ...האלוף בזכי זרוע הגאות
נוה: אליקו ...נערת התהומות
עצמון: 6.30 9.15 שבוע 4 ...כסיב מקווין פרפר
פאר: שבוע 2 וולטר מתיאו ...צ'ארלי וארייק
רון: אני ג'יראודו ...אין עשן ללא אש
שביט: גלנדה ג'קסון ...אהבת החיים
תמר (נוה שאנן): 6.45 ...הנגב שמה למעזר
בית־העם (קרית חיים): 6.15 9 אדוארד ...נשיא של הכוונות
הדקל (קרית חיים): ...9.15 הצגה
אורדה (קרית מוצקין): ...ברם לנקסטר ...סקורפיו
סביון (קרית ביאליק): 7 9.15 ...תאוות התשוקות
ספיר (קרית ביאליק): ...אלן דילון סקורפיו
ניצן (קרית ים): ...רודה להאמר
זהר (קרית מבעון): 9 6.30 ...פרנקו נרו נולד לאליטות
יובל אור (קרית מבעון): 9 6.30 ...המסע האחרון בפריז

עכו
גרקון: 6.45 8.45 ג'ין הקמן ...הרהליל

קרית שמונה
חרמון: 6.15 8.30 ...צ'רלס ברונסון שמש אדומה
שניר: 6.45 9 לואי דה פינס ...בורביל הקרביל הלבן

עפולה
חן: 6 8.30 ...מסעבר לנהר
קרנון: 6.30 9 ...זר בנינכסה

חדרה
בשעות: 7.00 9.15
תדהר: ...הקיסה משנתנע
חן: מירי דארק ...המלכודיד עם הנעל המזהבה

הרצליה
בשעות: 9.00—7.00
דוד: הכרס השברי ...איוה מין כומר
דוד: 7.00 9.15 הכרס השברי ...יומנה של מהולה
היכל: ג'ים בראון ...הבריחה כמו המהים
תפארת: סטיב מקווין ...האלוף

נתניה
שרון: 7.15 9.30 בכורה עולמית ...דליה פרידלנד יגאל בשן שרית

כפר־סבא
תדהר: 7.15 9.15 רחל הלל ...הדממה
סבל: 7.00 9.15 פול ניומן ...מלום מיר בניר
חן: 7.00 9.15 יוסי בנאי ...חכם גמליאל

אור יהודה
ברקן: 7.15 9.30 יוסי בנאי ...חכם גמליאל

ירושלים
במוצאי שבת: 9.00—7.00
בימי חול: 9.00—7.00—3.45
אדיסון: פורקן קוראי ...ריטאל פיכס בית הכלה
אורגיל: שבוע 2 איגנציו ...סולין שקות החרישה
אורנה: גלנדה ג'קסון ...ג'ורג' סגל אהבת החיים
אוריון: ג'ים קלי גלוריה הנדרי ...סידני פואטיה
ארמון: דני להדה ...בשומר הבטיחה
הבירה: דסטין הופמן ...עד שהנגב יפריד בינינו
חן: 6.45 9.00 שבוע 2 ...סטיב מקווין פרפר
ירושלים: צ'רלי צ'פלין ...זמנים מודרניים
סמדר: 6.45 9.00 צ'רלטון ...הסטון דויד ניבן 55 יום בפקין
עדן: בר כסבור ...3 עוברים לאעזר גבר
רון: שבוע 3 ואלטר מתיאו ...פיט ותילי

רמלה
סמבריו: 7.15 9.30 ...הרעשים

לוד
בשעות: 9.15—7
אורלי: אלברט פיני ...אדי הכלש
שה־חיה: יוסי בנאי ...חכם גמליאל

ראשון־לציון
בשעות: 9.15—7.00
נטמן: שלי ווינטרס ...בלזרי מאמא
ראשון: קלינט איסטווד ...הארי המזוהם
המושבה: 7.00 9.00 שארל ...אזנבור 24 שעות של סכנה

נס־ציונה
נוה: 6.45 8.45 ...עשיקה המוגות

רחובות
בשעות: 9.15—7.00
בית העולים: הנבוק במלפה
הדר: השימה המפורדית
חן: ברט לנקסטר ...איש המוות

גדרה
בית רחל: 7.00 9.00 יוסי בנאי ...חכם גמליאל

אשדוד
בשעות: 9.30—7.15
אולימפיה: 7.15 9.15 ...הנקראום המוזהן
אסתר: ...רחוב הגיהנום
אשדוד: 7.15 9.30 ...מרטינן
דגון: לגרו בוונקה ...אוהבה נופה קומנדאנט

אופקים
בית העם מרחבים: 7.15 9.30 ...עשה הגרות

קרית מלאכי
בשעות: 9.15—7.15
בידור: מגר באלק ...המשימה על האריגה
תהי: בריס אלהד ...ללא מעצורים

אשקלון
רחל: 7.30 9.30 צ'רלי צ'פלין ...זמנים מודרניים

רמת־גן גבעתיים
אלמוים: 7.00 9.30 רוג'ר מור ...חיה ותן למות
אורדי: תלמום ברנר ...המנהיג של זהקיך בריי
ארמון: פוגר מלק ...בליס השבר הלוחם
גלאור: הכרם השבירי ...יומנה של מהולה
הדר: דליה פרידלנד יגאל בשן ...בכורה עולמית שרית
לילי: ג'ין פונדה ...והפריזאים העליזים
רמה: הכרס היותר ...בליה השוקה
רמת־גן: שבוע 3 ואחרון ג'ורג' ...כבל אני אוהב את ברדשה
שמים: ואלטר מתיאו ...פיט ותילי

קרית אונו
אלקרית: 7.00 9.15 ז'אן פול ...בלמונדו דיר פוטה

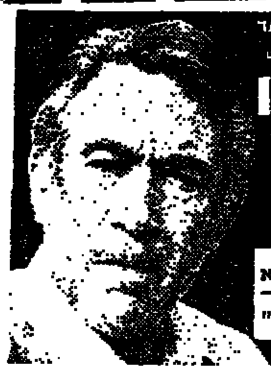

אחד הסרטים הטובים ביותר
מאז „הסנדק" — ניו־יורק פוסט
אנטוני קווין
הדון מת
THE DON IS DEAD
שבוע 6 ואחרון
בקולנוע „חן" ת"א
בקרוב חיפה „אר־מון" • רים „עדן"

כרמוסה טרפו
הלילה האמריקאי
זוכה פרס אוסקר 1974

שבוע 6 ואחרון
אורדן ת"א
הקולנוע לסרטי איכות
הירקון 61 ת"א

„בית רחל" גדרה
מחר מוצ"ש 25.5
בשעה 9.00—7.00
יוסי בנאי
בסרט
„חכם גמליאל"

וורנר פוקס מציגים:
★דליה פרידלנד ★יגאל בשן
בסרטו הישראלי
של הבמאי
ג'ורג' עובדיה

שרית

בהשתתפות:
אלישבע מיכאלי · אברהם רונאי · מני פאר · ירדנה ארזי
חיה קציר · אסתר בן יעקב שאריא גבה בוקה
צלם ראשי: צבי שבבלי · אריאל פורמן
אריה אליאס · יעקב בן סירא · אלי גורנשטיין · משה חולי
הודתנו ל„יהודית מילר" על פתח שי בושם „בת שבע" ו„המלך דוד" לפצועי צה"ל בהצגת הגאלה שהתקיימה אמש
הצגת בכורה עולמית ממוצ"ש 25.5.74 בעת ובעונה אחת

תל־אביב	גבעתיים	פתח־תקוה	חולון	בת־ים	נתניה
„תל־אביב"	„הדר"	„שלום"	„רינה"	„עצמאות"	„שרון"

מוסיקה: אלברט פיינשטיין · יגאל בשן · אמנון מלמן

רומנסרו ספרדי
מחזה מוסיקלי
לתושבי תל־אביב
אולם „אלהמברה"
יום ד' 29.5 ב־8.30
אולם „בית החייל"
מוצ"ש 1.6 ב־7.30—9
הרצליה „דוד"
הערב 24.5 ב־9.00
ירושלים „בנייני האומה"
מחר מוצ"ש 25.5 ב־8.30
באר־שבע „קרן"
יום א' 26.5 ב־9.00
אשדוד „אשדוד"
יום ב' 27.5 ב־9.00
קרית אתא „שביט"
יום ה' 30.5 ב־9.00
גבעתיים „שביט"
יום ו' 31.5 ב־9.00
כרטיסים בתל־אביב „יוקי" וביתר הסוכנויות. בלשו: גופיתן
כוהדרה הארגנים: יתני
לפרטים „יוקי־לאו", כיכר דיזנגוף 14, טלפון 222445

תיאטרון לילך מציג:
גבי עמרני
בקומדיה המצליחה של
אלי שגיא

בני הדוקטור
חולון „רינה"
הערב 24.5 ב־8.30—10.30
ירושלים „בנייני"
מוצ"ש 25.5 ב־8.30
חיפה „אורדה"
יום א' 26.5 ב־9.00
ת"א „אוהל"
יום ב' 27.5 ב־9.00
הפקה יוקי (לאו) 222445

סטיב מקווין / דסטין הופמן

פרפר
PAPILLON
לפי רב המכר „פרפר" של הנרי שרייר

שבוע 4 „אסתר" ת"א 4.00—7.00 9.30	שבוע 4 „עצמון" חיפה 4.00—6.30 9.15
שבוע 4 „חן" ירושלים 4—6.45—9.15	שבוע 4 „אשל" באר־שבע 8.30—7.00

קולנוע שרון נתניה
★ של 22909 ★
הסרט הישראלי
„שרית"
★ דליה פרידלנד
★ יגאל בשן
בשעות: 7.00—9.15

במוצ"ש
25.5.74
לגילאי 25 +
תזמורת המצויינת
קונסולים
עם הזמר
דוד רפאל
★
רח' ... 48 ת"א
קולנוע מסטס (גבעתיים)

מועדון הצפון
מזמינכם לרקוד ולבלות
במוצ"ש 25.5.74
באולמי רות
רח' בן־יהודה 84 ת"א
(מול קולנוע „בן־יהודה")
עם להקת
„המשכנעים"
ליד המיקרופון
רוני מנדס
ובני

ערב בידור
וריקודים
באולמי נתניה
במוצ"ש 25.5
בשעה 8 בערב
עם הזמר
נסים סרוסי
בלהיטיו הגדולים
ריקודים לצלילי
להקת „הדיוזים"

מועדון דרייב־אין
מציג
הלילה בשעה
10.00
„הארגון"
בבימוי של
סידני פואטייה

מועדון קולנוע
הוד
היום יום ו' 24.5
בשעה 2.30
הקומדיה הנבריקה של
מילוש פורמן
„נשף מכבי אש"
THE FIRE MEN'S BALL
הלילה בשעה 10.00
מיקל קייך הות ...
„מה שווה בלילה"
...
דיזינגוף 101 ת"א

קולנוע לימור
ת"א, רח' אבן גבירול 30
מציג הערב 24.5
בשעות 9.30—11.30
„התגלה הצגת"
★ פרנקו נרו
★ ג'ואנה שימקוס
ביום ראשון 26.5
בשעות 9.30—11.30
„סירת הפשע"
★ ג'ורג' ס. סקוט

קולנוע
פריז
הערב ב־10
...

עולם הכשפים
גאה להציג
את
חוזה לואיז
מסטרד — זכר בדון
טלפון 822565

התקשר אלינו
ונארגן לך תכנית
מיוחדת לכל אירוע
★ מבחר אמנים
★ תזמורות
אמני ישראל
תל־אביב, פרישמן 8
טלפון 228511—03

האגודה למען
החייל בישראל
סניף תל־אביב—יפו
הודעה
ההצגה „בעלה של אשתי"
שהיתה צריכה להתקיים במוצ"ש 25.5.74
מתבטלת
במקומה תוצג הופעת
„ערב שירי נט קינג קול"
הכרטיסים להצגה שבוטלה, כוחם יפה להופעה זו.

מעוניינים
בציוד קומפלט
לתזמורת
להתקשר טלפון
228511 תל־אביב

כתיבה במכונה
בצ"ס למסחר
„רימון"
ת"א, רח' דיזנגוף 85
טלפון 281985

מועדון קולנוע „בן־יהודה"
הערב ב־10.00 וב־12.00 (חצות)
„בשדים"
„מעל לתדון"
(הקרב על בריטניה)
עם: ...

סרטי חצות
הלילה 24.5 ב־12.00
...

סינמטק - מרתף
בקולנוע "תכלת"
מחר 24.5 ב־2.30
השחף
...

הלילה בגלל, ארגמן בתרגום

ממון גולה ...
בית רוטשילד
...

هكذا صنع الأصل

هكذا من الأصل

מודיעין

יום ששי, ג' בסיון תשל"ד (24 במאי 1974)
שקיעת החמה: 18.35 זריחתה מחר: 4.37
היום: שבעה וארבעים יום לעומר
- פרק יומי: איוב, כא
- משנה יומית: ערכין, ה—ו, ו—א
- דף יומי: חולין, ח
- הלכה יומית: שבת, שלה, כא—כב
- פרשת השבוע: במדבר

יום שבת, ד' בסיון תשל"ד (25 במאי 1974)
שקיעת החמה: 18.36 זריחתה מחר: 4.37
היום: שמונה וארבעים יום לעומר
- פרק יומי: איוב, כב
- משנה יומית: ערכין, ו, ב—ג
- דף יומי: חולין, ט
- הלכה יומית: שבת, שלה, כד—כו
- פרשת השבוע: במדבר

רופאים

תל־אביב והמרכז

ד"ר סגל, רח' בלוך 12, טל' 247860; ד"ר הר־אבן, אפשטיין 6, טל' 443281.
מד"א טל' 614333, שירות אמבולנסים ובמקרים דחופים, טל' 101, בין השעות 8 בערב עד 7 בבוקר.

עזרה ראשונה לטיפול בשיניים
במרפאת ההסתדרות ברח' שינקין 31 ת"א, טל' 288098. בערבי שבת 17.00 אחה"צ — 21.00. בשבת 09.00—13.00 לפנה"צ.

קופ"ח „מכבי"
תל־אביב — ששי (מ־14.00 אחה"צ עד 07.00 בבוקר למחרת): מד"א טל' 101.
שבת (מ־07.00 עד 20.00 בערב): ד"ר ברק דוגה (כללי), השכונאים 4, טל' 248226; ד"ר לנטורק (ילדים), ארלוזורוב 47, טל' 236256; מ־13.00 אחה"צ עד 07.00 בבוקר — מד"א טל' 101.
גבעתיים — ששי (מ־14.00 עד 19.00): ד"ר פוטשקין, רמת־חן, הראל 4, טל' 744364; מ־19.00 עד 07.00 בבוקר — רופא תורן במד"א ר"ג, הגלגל 42, טל' 781111.
שבת (מ־07.00 עד 20.00 בערב): ד"ר סגל (כללי), ר"ג, ארלוזורוב 27, טל' 736029; ד"ר גבי קומלוס (ילדים), גבעתיים, וייצמן 33, טל' 721621; מ־20.00 עד 07.00 ביום א' — רופא תורן במד"א ר"ג, הגלגל 42, טל' 781111.
פתח־תקוה: טל' 912333.
בת־ים: טל' 863333.
לוד: טל' 962135 מ־19.00 ביום ו' עד 06.00 בבוקר יום שבת, ומ־19.00 בשבת עד 06.00 בבוקר יום א'.
נתניה: טל' 4—2333.
אשדוד: טל' 22222.
חולון: טל' 843133.

קופ"ח „עממית"
תל־אביב: מד"א טל' 101.
רחובות — ששי ושבת: לפנות מ.ד.א. טל' 951333. אחות תורנית — רח' בנימין 23 (בין השעות 10—9 בבוקר).
אשדוד: על חברי אזור ה' באשדוד וחברי סניף א' ב' אשדוד לפנות לרופא המטפל.
נוה השרון: לפנות לרופא המשפחה.
כפר־סבא: ד"ר קראוס, שכונת אליעזר, טל' 925172.
נתניה: מד"א, טל' 4—2333.
פתח־תקוה: לפנות לרופא המשפחה.
ר"ג והסביבה: מד"א, 781111.

קופ"ח „מרכזית"
תל־אביב: מד"א, טל' 101.
גבעתיים: מד"א: טל' 781111.
בת־ים: מד"א, טל' 863333.
חולון: מד"א, טל' 843133.

ירושלים והדרום
קופ"ח „מכבי"
שירות לילה
מד"א, טל' 523133, שירות אמבולנסים ומקרים דחופים, טל' 101, בין השעות 8 בערב עד 7 בבוקר.

קופ"ח „עממית"
(מיסודה של הדסה)
שירות רפואי לילה — מ־8 בערב עד 7 בבוקר, מד"א, טלפון 523133.

קופ"ח „מרכזית"
שירות רפואי לילה מ־8 בערב עד 7 בבוקר, מד"א, טלפון 523133.

קופ"ח „עממית"
מד"א טל' 101, או 523133.
באר־שבע — לפנות לרופא המשפחה.

חיפה והצפון

רופא תורן כללי (ילדים), טל' 254530; ד"ר פרידמן (כללי וילדים), רח' הלל 43, טל' 524922; מד"א: טל' 101, מ־9 בערב עד 7 בבוקר.

קופ"ח „אסף"
רופא תורן כללי וילדים — טלפון 254530.

קופ"ח „מרכזית"
נצרת: ד"ר עטאללה, טלפון 54096.
קריות: מקסי ביאליק, טלפון 713232, 711515.

קופ"ח „מכבי"
חיפה: תורנות לילה: מד"א, טל' 101, מ־20.00 עד 07.00.
צפת (מ־13.00 עד 07.00 בבוקר יום א') מד"א טל' 101.

קופ"ח „עממית"
חיפה: ד"ר פרידמן, 524922; רופא תורן כללי וילדים — 254530.
אבן־יהודה: ד"ר פ. כץ, רח' אילת השחר.
טבריה: ד"ר קוברין, 20301.
חדרה: מד"א, טל' 22333.
עפולה: ד"ר אהרונוביץ', טל' 23061.

עזרה!

משטרה

ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה, הרצליה, אשדוד, אשקלון, באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת — 100; אילת 2444; חדרה — 22444; טבריה — 20444; קרית־שמונה — 40444.

מכבי אש

ירושלים, ת"א, חיפה, פ"ת, הרצליה, אשדוד, אשקלון, רחובות — 102; רמת־גן — 742222; בני־ברק — 781133; גבעתיים — 723333; ראשל"צ — 942223; חולון — 842112; אילת — 2223; באר־שבע — 2222; חדרה ונתניה — 22222; טבריה — 20222; נהריה — 922222; נצרת — 5522; קרית־שמונה 40133.

מגן דוד אדום

ירושלים, תל־אביב, חיפה — 101; אילת — 102; רמת־גן, בני־ברק, גבעתיים — 781111; חולון — 843133; הרצליה — 981333; נהריה — 23333; רחובות — 951333; ראשון לציון — 942333; אשדוד — 22222; אשקלון ובאר־שבע — 3333; חדרה — 22333; פתח־תקוה — 912333; נצרת — 54333.

עזרה ראשונה נפשית
02—69911.

מטוסים

● נחתים: אל־על 002 מניו יורק 12.20; אולימפיק 201 מ־אתונה 12.50; אלאיטליה 728 מרומא 13.15; פי.וו.א. 800 מ־ניו־יורק ופאריס 18.40; אל־על 362 מטהראן 13.50; ב.וו.א. 810 מלונדון פאריס ורומא 15.30; אל־על 256 מניו־יורק ולונדון 16.40; אל־על 348 מציריך 16.20; אל־על 468 מפאריס 16.50; פי.וו.א. 840 מסאן־פרנציסקו, ניו־יורק, רומא אתונה 17.00; אל־על 658 מניו־יורק ואמסטרדם 17.15; אל־על 464 מרומא ואתונה 17.25; אל־על 358 מפרנקפורט 17.30; סייפרוס איירווייס 302 מניקוסיה 18.05; סוויסאייר 336 מציריך וז'נבה 19.25; בריטיש איירווייס 484 מלונדון 20.35; אייר פראנס 130 מפאריס וניצה 21.50.

● ממריאים: אולימפיק 302 לאתונה 13.35; אלאיטליה 736 לרומא 14.00; פי.וו.א. 810 לבומבי ובנגקוק 16.40; סייפרוס איירווייס 305 לניקוסיה 19.30.

בתי־מרקחת

ירושלים:
ששי: מעין הבריאות, מר־בו כסהרי, טל' 415081; תבש, העיר העתיקה, טל' 284285.
שבת: ד"ר פרקש, רח' ה' סלה"ח 28, טל' 36084.
מוצ"ש: בית הכרם, בית הכרם 19, טל' 521089; אל הזרא, רח' אל זהרא, טל' 83543.

תל־אביב:
ששי: פרנקל, רח' המלך ג'ורג' 28, טל' 223721; קסר כל, רח' אבן גבירול 147, טל' 443716; יאני, רח' יהודה הלוי 67, טל' 612474.
שבת: גוטמן, רח' אחד העם 91, טל' 285301; גורדאו, רח' בן־יהודה 183, טל' 242673; יאני, רח' יהודה הלוי 67, טל' 612474.
מוצ"ש: בני, רח' דיזנגוף 174, טל' 222386; ככר המדינה, רח' ה' באייר 48, טל' 258046; מרקוביץ, רח' המלך ג'ורג' 25, טל' 282650.

חיפה:
ששי: בלפור, רח' מסדה 1, טל' 662289.
שבת: אין תורנות.

רמת־גן ובני־ברק
ששי: גבעה, רח' גבעה 38, טל' 743159; הנשיא, רח' ז'בוטינסקי 111, פרדס כץ.
שבת: אסותא, ז'בוטינסקי 41, טל' 731874.

חולון ובת־ים:
ששי: נאות שושנים, רח' גאולים 44, חולון; גני בת־ים, רח' הנביאים 3, בת־ים.
שבת: צורא, רח' בלפור 135, בת־ים; אסותא, רח' סרומפלדור 4, חולון.

באר־שבע:
שבת: „הנגב".

נתניה:
ששי: תרופה, רח' הרצל 3, טל' 28656.
שבת: הדסה, רח' הרצל 24, טל' 22243.

פתח־תקוה:
ששי: הירקה, רח' שטמפפר 24, טל' 910946.
שבת: ברכת השרון, רח' חובבי ציון 40, טל' 911078.

רעננה:
ששי: פינקלר, רח' אחוזה, רעננה.

הרצליה:
שבת: ד"ר ברניקה, סוקולוב 28, הרצליה.

בתי חולים תורניים

ירושלים:
ששי: ביקור חולים (ילדים); שערי צדק (פנימי); הדסה (נשים, כירורגית עינים, כירורגי מוח, א.א.ג.).
שבת: שערי צדק (ילדים); ביקור חולים (נשים); הדסה (פנימית, כירורגית, עינים, כירורגיה מוח, א.א.ג.).

תל־אביב:
ששי: הדסה (פנימית).
שבת: איכילוב (פנימית).

חיפה:
ששי: רמב"ם (כירורגית, תאונה, פנימית, ילדים, עינים, אף אוזן גרון, נוירוכירורגית, מחלות נפש, כירורגית פה ולסת); רוטשילד (גינקולוגית).
שבת: רמב"ם.

רכבת

מירושלים
● לתל־אביב — 07.52, 10.52, 12.46, 14.13.
● לחיפה — 07.14, 12.12.
● לבאר־שבע ודימונה — 07.14, 07.52, 12.12.

מתל־אביב
● לירושלים — 07.17, 10.06, 12.02, 13.57.
● לחיפה — 06.10, 06.39*, 08.02*, 08.35*, 09.55*, 11.27*, 12.20, 13.15, 13.48, 14.30, 15.40*. במוצ"ש 20.00.
● לנהריה — 08.02*, 13.15*.
● לבאר־שבע ודימונה — 06.33, 09.02, 12.54.

מחיפה
● לירושלים — 06.48, 11.50.
● לתל־אביב — 06.00, 06.30*, 07.10*, 08.25*, 08.57, 10.25, 11.40*, 12.33, 13.26*, 14.00, 15.03*. במוצ"ש: 19.50.
● לבאר־שבע ודימונה — 06.48.
● לנהריה — 06.28, 09.14*, 14.34.

מנהריה
● לחיפה ולתל־אביב — 05.36, 07.50, 10.35.
● לירושלים, באר־שבע ודימונה — 05.36.

מדימונה
● לתל־אביב ולירושלים — 06.18, 12.47.
● לחיפה — 06.18.

מבאר־שבע
● לתל־אביב — 06.47, 09.28, 13.17.
● לירושלים — 06.47, 13.17.
● לחיפה — 06.47.

מורה

לא תמיד
מזדמן לך לעשות מעשה,
שהוא טוב לך.
טוב לאחרים.
טוב למדינה.

מורה

כאשר אתה בא לקרית שמונה
אתה עושה מעשה כזה.

מורי ותלמידי קרית שמונה

המעונינים יפנו אישית אל אברהם אלוף ראש העיר קרית שמונה
בכתב או בטלפונים: 40906, 40905, 40761 = 067.

מוגש ע"י בנק דיסקונט, סניף קרית שמונה

בחרי ברון־לי

בגד הים המתאים לגופך
להשיג בחנויות מובחרות בכל הארץ

מועדון הסטודנטים
המפגש
רח' המסגר 51, ת"א
פתוח במוצ"ש ומוצאי שבועות
- תכנית אמנותית עשירה
- אוירה נעימה
- מזנון עשיר
- תזמורת הנשרים

הכניסה רק עם תעודות

אנו פתוחים!
מאכלי דגים ובשר מכל הסוגים
מסעדת חוף
„זבולון"
הרצליה
(בין המלונות „אכדיה" ו„השרון")
- פתוח עד חצות
- שיפוצים וחידושים
- אוירה אינטימית

טלפון 930046, הרצליה

סרטי צילום!
פוטו סטריאו מספורס
קריית 8 תל־אביב

רק פעם בשנה...
אתה יוצא לחופש ולנופש.
לכן לא תוכל להרשות לעצמך אכזבות ונסיונות!
התייעץ קודם לכן והזמן מקומך בוותיקה והמנוסה בחברות הנופש

אתו
ארחות ונופש בע"מ
תל אביב: אלנבי 110, 612567
ככר דיזנגוף: רייינס 4, 248306
חיפה: רח' הרצל 22, 645404
נתניה: רח' הרצל 4, 22947
ירושלים: המלך ג'ורג' 19, 226075
רחובות: הרצל (פינת יעקב) 951155
שרותינו ניתנים ללא תשלום

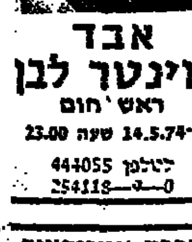

אבד
פוינטר לבן
ראש חום
ב־14.5.74 שעה 23.00
לטלפן 444055
0—9—254118

חברה אמריקאית
ליבוא של אבני חן
בסיטונות
מחפשת
ספקים
לאבני חן ואבני אילת
בגדלים סטנדרטיים
בתשובתכם נא שילחו מחירון מפורט
Zirlene Imports, INC. 62 West 47TH Street, New York, N.Y. 10036 U.S.A.

כמה פעמים אתה יכול?

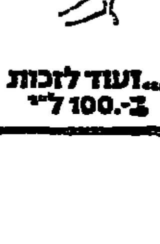

ועוד לזכות...
ב־100.- ל"י

מעריב ספרות • אמנות • ביקורת

מרשימות אוהב קוצים

מאת יורם בן־מאיר

בכל יום ויום אני מהרהר על כך, כי חיי כללים בתוכם את חייהם של כל האנשים וכל הפרחים אשר חיו, ועודם ממשיכים בורם חייהם. כיוון שמקבל אני כל רגע ורגע של חיי כשי, עלי לתת כל שבלבי פעם לחיים כלם.

ע"כ אוהב פרחים. יותר מכל יש בי אהבה אל הפרחים הפשוטים ביותר. אני בא אל הפרחים הפשוטים ביותר, אשר כמו המלים הפשוטות, מביעים את עצמותם בלשון שאיננה ניתנת לחיקוי או לימוד, אך נתפסת מתוך הקשבה־שבלב־רבה.

פרחי הקוצים: בה שוממים ורעים היו שלהי האביב או פני קיץ, אלמלא משיכות המכחול הססגוניות של אלו הפרחים בשדות המעולפים. צא וראה בצבעים שהללו צובעים את עצמם שעה שצבעי השדה כלם נבלעים באפור, בחום, בחום, בסנוורים של דרכים אבקות.

✱

יש עת בה אדם נשסף בפרחים, וטורף את הפריחות הצוהלות על פנים. מבין האבנים, כל אוהב־פרחים יש לו ניגונים, ולפי כל פרח נעשים הניגונים, וטוב לנגל מן העינים הקורים, המכסים לדברים. להיפתח כמו יום חדש אל שפעה הזדרדים.

✱

בוקר צלול אחד, אשר זכרו שקוף עתה אל מראותי, עמדתי כער, אל מול מצנח זרעון שיתק מקרקפת הברקן הסורי, בתוה עליו תוהיה, — נוט אחד ממוזאיקת הצבעונין שעשה בקלילות־טוהר־מהרינה־ציצית־דוכדעל עטרותיהם המלבינות אבקות של הברקנים ותגדילים, תוהית, ובמקורה, מקור של אחת צפרשיר, — ארעון ומצנח שקוף כשקיפות החללים שהקיפו כל. — האמרתי: אדם! אדם! — אדם אינו צריך אלא לפיסת חיים יפים. וחייתי באותה דקה בהרחלוף חיים יפים כמו שלא חייתי עד הנה.

✱

הקוץ נולד מן הקיץ.

עדיי הלשון: קוץ וקיץ.

צקצוקי הציקדות מתכתיות, והוחיות במלים אלו. והקצה. קצוות של קוצים. משעולי אבק שאין להם קץ. הנפש שקצה, קצה ומייחלת. קצוות דוק־רים של קרני צהרים. רק איש הקצוות ילך במו אש ובדרך — הקוצים.

ברקן, דרדר, גלגל, סירים, קוץ, נהלול, חרול, נעצוץ, סלון, סנה, אגה, צנינות, צנינים, שוכה — קוצציות המלים. שכיות. שברקיות. כוח סמון בכושי־המלים הללו, המלים אוצרות את ה„נושי" הסמון בקוצים. הדברים הקושיים עמוקים מן העין. גם אם לא ראית קוצים מימיך, אתה חש את זרימת־קוציותם בכתמי השמות הללו.

✱

הקוץ כמוהו כחוצל המנותר בין חידודיו, הינו מן הדברים היקרים הקיימים, הקיימים עדיין, שהרי אין להם מתיר כלל.

אני אוהב קוצים, כי על־כן אוהב אני אותם. חייתי אומר אותם דברים בשינוי קל: אני אוהב את הקוץ משום שאני אוהב את עצמי. רוצה לומר: בעיני, שאינם אלא עיני, עיניו של אדם, רואה אני את הקוץ כראות אותו אדם. הקוץ מתלבש אז בדמות אנושית ביותר.

מהותו הקוצית הופכת להיות אדם.

דרך הפנים שאני מגלה בקוץ, אני מגלה את עצמותי שלי.

הכוח הפועם בו לזקוף את מקרות־קוציו, נואה בו לפרוץ את החומר היוצר החבוי במוהל דמי. יתכן כי כוח זה מחולל את הצבאים בשדה. מתגלה בקרנים נתוצות של זכרים ניצים בייחומם. זה הכוח המתגלה בצביות בשעת המלטתן. הוא פועם בלב הנעדד לאהבה את הקוץ.

יכול שאסתכל בקוץ אברים אברים: קוציו, כנפות קוציו, סעיפי גבעוליו, שורש עבה. אחוש בו אולי את הקיץ ואת קללת האיכר. את עור ירכי הזב את שריטותיו בו. או כלים חנעים בשדה אלקטרומגנטי הכפוף לנוסחאות אשר פישרן אינו נהיר לי, ואולי אין הדבר אלא משל. יכולני לראות את הקוץ כעצם אשר אינו ב„אופנה". וכל־כלו יש בו ענין. שמא ייתפס לי דיוקנו של הקוץ בבחינת עצמה דקורטיבית אשר לא שטפה עדיין במלוא־עוזה במכחולם של ציירים.

אף יש בידי לראות בו תופעות ביאולוגיות: מעברי עונות ותנאים, גשם וקיץ ולבושי חלופיהם.

זכורה לי שעה שנסתכלתי בו בקוץ נכוחה. היה זה חוחן־הקינרס אשר נוכח לנגדי, סלו, מצטמח בשפת חורבת סעדים על רכס השורק.

ההרים אשר חסמו סביב־סביב היו כלא היו. גם הרעש אשר קודם לכן נקלט אל האזניים, מהרחק, ממתצבות הקסטל באופק, נבלע בתוך כל שלא נראה בשניה זו.

עמדתי לנוכח חוחן־הקינרס.

זה חוחן־הקינרס, זה חוחן־הקינרס.

מיתוכי כנפות קוצים מתמשכים על הגבעול, מספסים אל עבר הקרקפת ששרידי פרחיה הסגר לים החלו משחימים. נתפסה לי קוציות הגבעולים החותכת בחלל השקוף סביב.

נשמתו של קוץ זה דווקא נשמת בשדה ראייתי. ושדה ראייתי הלך והפנים כקרקפת הנסגרת על ציצורי פרחיהם.

לא ידעתי דבר על קוץ זה מלבד עמידתי אז מולו.

✱

העולם עדיין לא טעם דבר מן הדברים הפטר סים ביותר.

יבוא יום בו יסתכל העולם במצנח של זרעון נדילן בפי תוחית, או בפומוטים ססטניים של פרפרים, בקשב רב יכרה אדם את אזניו אל המיפות צלילי נקר מקיש במקורו בגזע של חרוב זקן.

בעצם היות הכותרת הביזאנטית הקדומה בשדה התרבות מונחת כך דלא אחרת יש טעם ספוני. העין, הריח, הרגש, המוחין, העצב, התנועה, האוזן. יפגשו בכל אלו הדברים שיש בהם חידוש גדול, בשבילם נברא העולם.

האדם הולך ביער־עד של עצמים ובני־עצמים. כל הליכה היא בבחינת חיפוש אחר חוויות נעל־מות. לפתע מוצא האדם את עצמותו שלו, בעוצמת הייצור הפשוט ביותר, הנידח ביותר, המצטפה בצד הדרך. האמנות: העמוד, התחריט או החליל — באה לגאול את העצב השכוח מבדי־דות אלמוניותו. היא באה להעלותו ולשוותו אל העינים הגיה — בחינה נוכחותו ועצמתו המיוחדת לו.

הבעש"ט סיפר, כי זו היתה גדולתו של משה, שגילה את אלהיו בסנה. הסנה נתפס כשיח קוצני חרב וצלוב.

בכותרת הקורינתית המאוחרת חקוק זר של עלי אקנתוס, או קוציץ, הנפתלים סביב גרעין הכותרת.

✱

הקוץ. — הנזירי מכל אחיו הצמחים. הפשוט שבהם, תגו לצורותיו, לזרם צורותיו לבוא ולנהור בצינורי־החושים המפוררים היטב — ונאלחם את עתרת ביטוייו מיומיום — קיומם. אני אומר לכם כי באלה הפגישות הפשוטות מתנסרים חיים חדשים.

הניסית להסתכל פעם באדם הנקרה על דרכך יום־יום בדרך חדשה? הניסית לראותו, כאן, עתה, כמו נתגלה אליך, כאן, עתה, פנים־אל־פנים לראשונה?

העלה את זה הקוץ, או האדם, או שבר־זכוכית, אל מעגלות יומיומך. ועליתם בזה יחדיו אל מעגלות האור.

סתר ראב

מוקדש לרן שוחט — שנפל בסיני

הַיֶּלֶד הַשְּׁמַנְמַן הַתָּם
...ית מִמְּרוֹמֵי־חֶרְמוֹן.
...מְדוֹבָב:
...רִמּוֹן צִיּוּנִים לְאֶרֶץ";
...יְרֻקִּים, קָוִים מַגְלִים
...רִים בִּשְׂרֵי בַּלֵּילוֹת
...ים עַל רִצְפוֹת־פְּסִיפָסִים:
...ים עַל יִשְׂרָאֵל" —
...לְבָתֵּי־כְנֶסֶת
...ים —
...לְזְמַנִּים;
...מֵי־הַחֶרְמוֹן
...מְדוֹבָב:
...ם לְאֶרֶץ" —
...ית מְרֻחָקִים —
...הָיְתָה, עָתִיד,
...בוֹת כַּרְמְזוֹרִים
לִזְמַנִּים וּתְלָאוֹת;
...ים עָפוֹ עָלַי —
...וֹתָם — דָּם
...נִשְׁקָף פַּצִּיעָיִם.

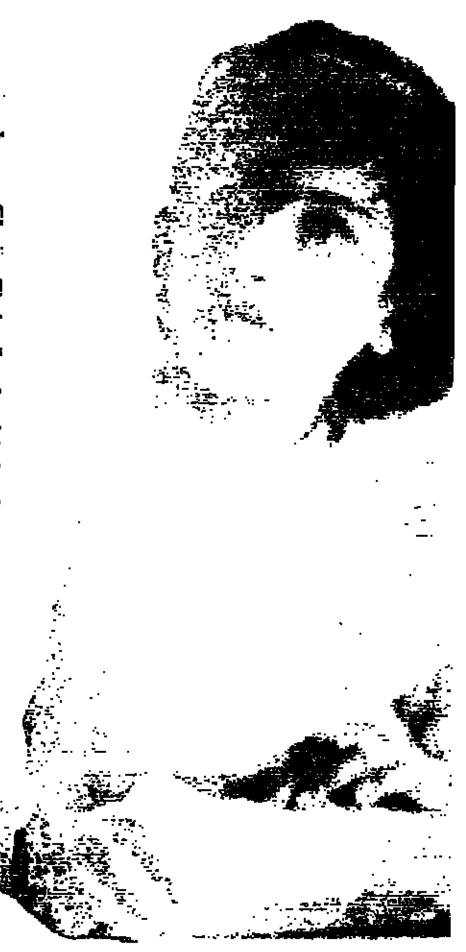

...מקהלה, ...א־במקהלה

...ים בדיון־רדיו)

...יה כהנא־כרמון

וכאן חלה התפתחות. שוני. מאז לפני דור אחד או שניים. לא הסופרים הם שלאחרונה נעשו יותר מתחכמים. זו המציאות סביב להם ששינתה את אופיה. יותר אותה, הם, או להלופין, לא הסופרים הם שנעשו פחות בעלי תודעת־כלל, כפי שטוענת האסכולה האחרת. זו תודעת־הכלל שלבשה משמעות שונה.

נכון. לאחרונה אנחנו מצויים בעיצומה של מלחמה. לכן החיים שלנו, למראית־עין, כאילו נעשו פשוטים יותר. יש להם צורה שהיא כאילו ראשונית יותר. אני מתכוונת לחיים במישור שהוא להם־תוקף של הסופר. מישור הפכים הקטנים, כביכול, אשר בעיני, בו מתרחשים הדברים האמיתיים. ושם קורים הנסים והנפלאות. אבל זה רק בגלל המלחמה שלמראית־עין כאילו יש יותר קהרנטיות לדברים.

למעשה, ההתפתחות היא כזאת. ההווה, כלומר, היומיום, מזמן כבר לא סובב פה סביב ציר אחד. ולא סביב שניים. ולא שלושה. עכשיו זאת חברה שהשאלה של אותו מלט או היעדר אותו מלט, נעשתה בה מורכבת יותר. יש ענין עם נוסחה מסובכת יותר.

אנחנו ארץ קטנה. אבל היום, לכל אחד יש יותר ויותר מסיבות־הווה שהן בפירוש לא ישראל שלו. לדוגמה, אופי של מקומית בארץ. אני לא בטוחה שזה לא בסדר. אני לא יודעת. ולא זאת השאלה.

ושוב, אני חוזרת ומדגישה. אני כפה מתרכזת בדברים כשהם במישור של בעלי־בית, מכבסי־גינים, שיניים־ותהבות, מפריה. המישור של הסופר. בנקודת־המוצא שלו. אני לא מדברת כעת על תחושת־המציאות מצד ההסקפה המשותפת על גודל ויעוד. לא על הספר הצדתי. ולא על מיהו יהודי. אף על פי שכמובן, כל הצדדים השונים הללו, כולל המישור של הסופר, הם צבת בצבת עשויה.

אבל הגם אני טוענת, כשאני אומרת שאפילו אם ניתן להגע בכל הבעיות הגדולות באו על פתרונן, במישור בו אני מדברת, בביעור היומיום, נגבר ולא יחודו היומים של כל הארץ שפה אחת הדברים אחדים. בביעור זהה, לעינינו, הגבמה היא על ביגוזן, הולך ומתרחב. מיגוון של סוגי־הווה שונים. קיימים זה בצד זה. הולכים ומאבדים את הצביון האחיד, את המשותף. ובכל אחד מהם, מישהו שם בר־בית. ומישהו אחר, לא בר־בית זר. ההוויה הישראלית, כבר יש לה הרבה פנים.

אם זה הולך בסגנון של „משכית", ואם זה בסגנון של „להקת כוורת". אם זה בסגנון עמוס קינן ואם בסגנון אפרים קישון, או אורי אבנרי או אבא אבן. כולם מרכיבים בקלסתר שלנו בגיל עשרים־ושש. וכולם מייצגים. כל מי שהי ויוצר כאן. ויש לו כאן חוג של מאזינים שמהדהים אתו. ואת ה־אספירציות שלהם הוא מבטא. לכולם יש תוקף. כלומר, לכולם אותו מעמד, מבחינת ההסכמה־הכללית. אין פה יותר בית־חורגים ובנים לא־חורגים. אין פה יותר מתחרות. ואפילו לא מימסד של כמש, להסתפר עליו לתיאבון. מבחינת העשייה הספרותית, לכולם יש מקום תחת השמש. כך זה פה עכשו. ובשטח זה, אני בהחלט לא חושבת שזה פסול. להיפך.

מבחינתו, היכן עומד הסופר בתוך כל זה.

וכאן אני מגיעה לאמיתה־הישנה השניה. והיא, שהסופר, כשהוא ממשיך לבטא את האמת הפנימית שלו, על־ידי כך נבטא מביא, נושא את דברו של אותו שבט שבקרבו הוא חי. והדברים ידועים.

הסופר, מבידה, עדיין עושה זאת. כי אינו יכול אחרת. יתר על כן, כל סופר, מוצלח או גרוע, אף פעם לא כתכוון לעסוק, בירוזין, בבקרה־פרטי בהור כזה. לא מחפש את הכולי בהור כולי. של הכמל שבהם הוא רוצה להצביע.

האמיתה־הישנה השלישית, והאחרונה, תהיה שהסופר לא הושב על הקורא בזמן שהוא כותב. אין לו שם ולכתובת שאליהם הדברים שלוחים.

אף על פי כן, אני סבורה כי בדיקה תוכיח לסופר, להפתעתו, שהוא מניח מראש שה־קורא הוא מישהו שאינו שונה ממנו בהרבה. מעין כפיל של עצמו (יותר נכון לומר, הסופר פונה אל הכפיל של עצמו בזולת. כנסה לעורר את הכפיל של עצמו אשר בזולת). זה צריך להיות כמובן כפיל נדיב וכלא הבנה ההשתתפות. אבל קודם־כול, כפיל. אחרת, הסופר לא יכול היה לכתוב. הוא היה כותר על הנסיון כראש. לכן, למשל, הביקורת פוגעה והשתקה. כלומר, אדם פתאום כרגיש עזוב, מנותק. בכתב כהוא בניגוד להנתוח היסוד שלו. הוא כמנותק או מחולק של עצמו, ומתמצם.

במלים אחרות, הסופר מצפה שהקורא הוא מישהו שאותן התנסויות, שהחיבור של הסופר עשוי לכפל בהן, תהיינה בי־התום הדברים שהקורא הזה ער להם. ומתוך כך, עשוי להיות לו ענין להתחלק עם הסופר בהערות שיש לסופר בנושא.

הסופר מצפה מראש עוד יותר. הוא מצפה שהקורא הוא מישהו שמבדיר כמוהו. כלומר, שהמידע והתמרים, שאינם נהירים לו עצמו, אינם נהירים גם לקורא. ולצומת זאת, כל מה שהוא, הסופר, בבקרה כן יודע, הקורא הזה בוודאי ובוודאי יודע כבר מזמן.

אני יודעת, אלה נשמעים דברים פעוטים. אולי. אבל ההנחה כי יש דברים, אשר לפי הבנת הסופר עליהם להיות ברורים ל־קורא מאליהם, היא המביאה לידי כך שהד־ברים כתובים באותו הצי־צופן הכרוזי. הצי־צופן הקיים מראש בין הסופר לקורא. כל ה־סובטיליות בנויה על היכולת לזכור, ולקורא, דברים בין השיטין. יתר על כן: לידעתי, אם נבדוק היטב, הצי־צופן זה, לא פחות ולא יותר, הוא הוא איזהו מלט אשר דן כירון נדמה לי מתגעגע אליו. בעוד אשר למעשה, זה יסוד נתון. הסופר אמנם בסתמך עליו. אבל כאן הוא בא אל הבוכן. כבו אל המילון. למעשה, הצי־צופן זה הוא מין מילון כישותי. ולסופר, כמו מילון הלשון הכיוונית, הוא רק סוג של פסכנתי.

לא כשותי, נחזור להבחנת־המצב היום.

הסופר, מבידה, כבו גבל קשור ועיוור, סביב הבאר, ממשיך. מבטא אבת פניבית, שהיא, בדיעבד, דברו של השבט. הסופר כמשיך לעשות את המוטל עליו. אבל כה קרה לשבט, השבט אשר בקרבו הסופר חי, ואת דברו הוא אמור לבטא. ובכן, היום, בניגוד להשאלות־הלב, אנחנו בכל־זאת כבר בשלבי־התפתחות. כי השבט, אשר בקרבו הסופר חי (ואת־אומרת, חי לפי דרכו: אבל זה נושא בפני עצמו), פירורו קבוצה יותר ויותר חלקית. וכל הצי־צופן כזה הוא כבר נחלה פרטית של מספר הולך וקטן של אנשים; אפילו אם כמספרם נשאר.

ואז, אין ברירה. לתכוונו, הסופר נוטה או לדעת, כי בה שהוא כותב, בבקרה הטוב, הופך להיות בסך־הכל תחרי־צבוי של כת. תוה בא עליו די כהלה.

עוד אתת מעובדות־החיים. אשר יש להשלים איתן: והיא, שאם הסופר לא רוצה להיות שכתי (יותר נכון לומר, כאשר אינו יכול) — לרוץ־המול, בידוש הדבר בו־דיין. לפיו: אליה. השכח בו הסופר כביב כסופר. לא כסנה מהו, ולא מסגה אם אבטחלות גבולותיו בעינים שונים. מראש, כתוצאה מכה שקודה לבציאות־החיים סביב, זהו שכח אשר יהסית התנועה עוד ילכו ויצטמקו.

ב"ה. מראש, הדברים שהסופר אומר, הם בבוזמן אשר סיכויו להיות בידי הכלל הם בספר יורד.

במלים אחרות, הפעילה של הסופר תהיה יותר ויותר אנוכרית. יותר ויותר צפיה של בהודים כפוזרים (כי היא לאיש מפוזרים), הכבצ כעזור־הנכאים של איש עושה בפינתו, כביכול, אשר עליו יצא הכקף.

ואז נשאלת השאלה. האם היעדר ההה איננו גבי־כן תרהיפר, מוסבע על־גבי הכתב גוסבנקה. ואולי אפילו סוג של הכוונה משוהפה, המשוקעת בבווצר הכוזבבי. כלומר, גבי־כן המיזר של רההיההם. הלא הציירה משמשה בדרוך לויהיהזכם ביותר מבוקן אחר, ובוויתר כדרך אחת. ואולן דיקה אילו תגלח, כי לסוג או ליה, הלוי בכקות־הבבשק זה זה סוג של כיהלים ההירו, כבהה, כיוה אתה שהכול נבבאים בה. ולפיכך, אם להמר־כיך את הדיבור, בלכוליה יילדמה, נקלבים, בכל רכשייחהל הנבבאים או בבבעולה.

אבל אני שואלת את עצמי כאלה אחרת. האם הכבצ הזה, שהסופר נכלש אליו, כשהית באחד מן ההסיבות של העבויה שלו. לגבי הסופר, התכובה היא: לא. הסופר יבכיך לזכר את שלו, בכל מקרה. זה יכשיך להיות הדבר הכרכזי בחייו. זה ברור. אבל מה בדבר הכבכל כיש לעביה של הסופר שלא לגבי הכיבר. אי שלא לגבי כל אלה הגיבורים באיזו שהיא צירה אהיה כן הספרות — בוליה, פוליטיקאים, צורכים, וכן הלאה.

כה באמת הבבשקל כיש לעביה הספרותית, לגבי כל כהוא בהוץ לכיבצל. אני מבאירה את השאלה פתוחה. אבל אגב כך אני מצינה לזכור, עובבה לא־כבתיבה, בכל צינורו־הביליר, זו לאו דווקא הספרות שנבגו בדי־בה להיות דרך־ההבנה הבוכית, לב הפעף־לות הביסרות איתו, כבו לביבה, אריסתבהורה. ככו למשל, הילנט, כייל כלהויזיה. או אולי אפילו בראפיה ועיצוב־הכיפור. יתכן, כסוג שהבוזק שלהם ביידי

יותר: לא ניכנס לזה עכשו. אבל ברור, אין זה הגון לנבות להלות את הקלר בסופר על כי לאו דווקא הכישורים של הספרה הם היעילים לצורך הבעה כסוג זה.

וכל האנשים הקשורים בספרות, עליהם להיות כודעים לעובדה. זה לא יעזור. יהד עם הבפייה, גם הם נדחקים, כמרכז־הבבה אל הירכתיים. הספריה, כבפרות, איננה שלטון, כוח או השפעה ציבורית. פשוט, למסדרות אלו היא איננה יותר הכוס הבבת. וכל כבה שלא יצליפו בסופר, זה לא ישנה מן העובדה. חוסר־היעילות של הספרה לתכליות אלו נובע כמהותה של העשייה הספרותית עצמה. לעומת זאת, העשייה הספרותית, כיבוריה יעילים בהחלט, היעילים ביותר, עדיין והביד, לצרכים להם היא כן מהאיכה. ולא נבנה אותם ברגע זה.

כך שלדעתי, בכינוס, זה כאוד לא קולע — הן לייחס להסופר עבודה, הן להבוע בבנו יכוהה הכרעה כלשהי, בבאלה של אופי־החפים־בינו לבין דורו. כיכא בהם, לא קולע לציין, לנויה, או לישבח את הסופר, אם בסיפו של דבר פרי־עבודתו כן או לא כהיה חלק של באבין אחד, כשותף, לו ולעביבותיו (כי זהו בדיוק הכשה בו אין, ולא יכול להיות, באבין כשותף, אלא בדיעבד). יתר על כן, לא הולם להעלות על הדעת שאלו צריכה בכלל להיות ואכונהו של הסיפר. בהית ה־יחסים בין הסופר לדור, יכהיה יביותף־הפעניה בינו לבין עביויו — אלו הן בדיוק השאלות אשר יעני שלא העבריבה יוהה. ובעיניי אינני סבורה כי יש מיוב לשפוט את טיב עבודתו של הסופר לפי אבותו־כידה אלו. אין בהן כדי אבחנה באחד מן הערכים אשר איהם הציירה הבודדה קבה או נופלת. איתו, לכל היותר, היא נופלה. וכל צורך שאינו בבכינותו לגבי היצירה הבודדת, אינו בענינו של הסופר כסופר. וזאת אדבירה, לא בשרת את הכיפר בו.

אני אלך יותר הלין. אני אצהיר, כהוה היחסים בין הסופר לדיר, השאלה האבאין הכשותף כביכול לו ולעמיתיו. אני היבבה כאב אלו הן אבות־הבידה, הדבר בסיכן להברה. אי ייהבי־אלי. הלויי באיזו כידה יש ינייני להניבה, ובבני ה־כידרים, זה הסרי־היהלה.

כי לבוא אל כפרים בהביצוה, בכם כשמו חיציני לויה. הביד בהבנם ישוה. או בספרים, או בהובב.

אגי משעול / שניים

מתוך „שלשה שירים על מלבינה ההרה"

מַלְבִּינָה מְגַדֶּלֶת לַצְּבָבָה יָמִים כְּלוּבִיִּים
וְיוֹלֶדֶת בְּתוֹךְ כְּבִיסָתָם הַגְּדוֹלָה.
שְׂמְלָתָהּ מְכַסָּה עַל רַגְלֶיהָ כְּשָׂבְכוֹן
עַל עֲנָבְלוֹ
אֲבָל רוֹאִים שֶׁהִיא אוֹפָה תְּנִינִיקוֹת
בְּתוֹךְ בִּטְנָהּ, שֶׁלֹּא תַּהֲבֹב. רוֹאִים.
מַלְבִּינָה הַמְּקַנֶּנֶת בְּפִנַּת הַסִּידוּת לְתוֹךְ הָרֵיחַ
כְּמוֹ אַבְקָה
וְכָל כָּךְ בְּסוֹד הָיְתָה קוֹדֶם עַד לֹבֶן.
הִיא אוֹמֶרֶת לַצְּבָבָה כָּה
וּכְלִים קָלָה גְּבוֹהוֹת בָּרְחָהּ עוֹד
לִפְנֵי שֶׁהִיא מַסְפִּיקָה
כְּבָר מִלַּקְחֵי צֶבֶק מִמְּהַךְ אֶת הַפִּילִים
וְשַׁד
וָצַחֹק.

✱

צִפֳּרִים יָפוֹת כְּכְלָאוֹת אֶת בִּטְנָהּ בְּבִיצִים לְבָנוֹת, חֲגִיגִיּוֹת.
צִפֳּרִים מְסֹרָפוֹת שֶׁדוֹהֲרוֹת בְּתוֹךְ חֲדָרָהּ וּמִתְחַבְּטוֹת לָהֶן
עֵצִים גְּדוֹלִים וִיבֵשׁוֹת
וְהַדְּרָה
רַק הֲדָרָה כֻּלָּהּ אוֹתָן מִפֶּתַח לְחוֹרֵף
וְרַק הַדֶּרֶךְ עוֹבְרִים מֵעָלָיו וְגוֹעֲבִים אֶת כַּהֲמְרִיקָתָם
עִם צִפֳּרֶיהָ הַכְּלוּאוֹת בְּבִטְנָהּ
וּבְלֵילוֹת לֹא הַדּוֹבִים.
חַלּוֹם חָם יִתְחַף הוֹצֵה אֶת הַחֶדֶר
וּבְחוֹשָׁה הַחוֹלָה נוֹגַע בּוֹ בְּעָלֶיהָ וְדִידוֹתֶיו הַמִּתְאַבְּקוֹת.

אמנות

„אמן המכחול"

מאת
רחל אנגל

רבים הם הביטויים המורגלים, שנעשה בהם שימוש לרעה, שנזקקים להם שלא במקומם, ללא הצדקה של ממש. „אמן־המכחול" הוא מן הבולטים הללו. אך בראותך את יצירותיו של יחזקאל שטרייכמן (מהן מוצגות היום בתערוכת־יחיד בגלריה „יודפת" בתל־אביב), חוזר לעינך הביטוי הזה ומתמלא תוכן, תוכן של ממש. אמן־המכחול הוא שטרייכמן, ואין מושפים כמוהו בתוכנו.

בד־שמן גדל־מידה כגון זה, שמספרו 6 — שטרייכמן הליריקן מתגלה בו בכל הדרו. רבדים בתוך רבדים, דקים־קלים, מרחפים כמו על פני זה, מתמזגים כמו זה בזה. נטיפים קטנים ונוצצים של התרחשויות טווחים כאן, גופי־התפעמויות, תסיסה של הפרי־זויים. אם בד זה נוצר לפני שמונה שנים, הרי הרבדים שמצייר שטרייכמן לאחרונה (מס' 11 למשל) — איזה עושר של גונים, של בגינים, של הלכי־רוח! — מהם גנוזים והם למו מציצים מבעד לשכבות הצבע, לקטעי הצורות. ובכל השפע הזה — התאפקות, יושר רב הצניעות והגישות־של־יד־אמן.

שטרייכמן אינו אומר את אשר עם לבו באמירה ישירה. הדברים נובעים, נוטפים מתוך מכחולו, טיפין טיפין, זעיר פה זעיר שם, במקוטע, במרוסק, אך הדברים ושברי הדברים הזעירים מצטרפים בסופו של דבר למין הרכב גדול, רחב־יריעה, ארך־נשימה, חובק זרועות עולם.

בדים מבדים שונים מוצגים בתערוכה, בעלי מידות שונות, בעלי גילים שונים (משמתוני 1960, כמדומה, ועד ליצירות השנה האחרונה), ואין כאן ציור אחד דומה למשנהו — לא במבנה, לא בתוכן, לא בגוון הצבע, לא בנעימה הכללית. אלא ששטרייכמן, מכחול־האמן שלו, אופיו, סכום תכונות יצירתו, הם שהעניקו את שלל־צבעיהם לכל הציורים הללו כולם.

הדברים אמורים בכל הציורים שלפנינו — הקודמים והמאוחרים, המופשטים למחצה או לרביע, השבים, כביכול, ונאחזים במידה זו או אחרת באורח התיאור הפיגורטיבי, או הכמעט־פיגורטיבי. הדברים אמורים, באותה מידה בתמונות הקטנות, כגון זו שמספרה 15, ששנת לידתן סביב שנות הששים, שהן הכמעט אבסטרקטיות־ליריות, או באלו החדשות יותר, כשאחת מהן (ששנת־הולדתה 1970) מעלה לפנינו מוטיב פיגורטיבי מוכר וחביב משכבר הימים — דמות האשה שנוהג היה שטרייכמן לצייר עוד בימי „אפקים־חדשים" שלו.

פגישה של נג עם אמן מוכר — תמיד מפתיע ומרנין.

יחזקאל שטרייכמן — ציור־שמן על בד

סילואטות בלבן

בגלריה דבורה שוקן מציג בימים אלה פרדי קביאט מבחר ציורי שמן שצייר בשלוש השנים האחרונות. האמן עורך בציורים אלה את תערוכת היחיד הראשונה שלו, ואף על פי שכבר הציג קודם לכן כמה מעבודותיו, הריהו בבחינת פנים חדשות בין הציירים־המציגים שלנו. וראוי אולי לדעת, כי החל לצייר אך לפני זמן לא רב, והוא צייר אוטודידקט. רק לפני שלוש שנים נטש את עבודתו כמלונאי (ותוך עבודה זו עשה את משחי־המכחול הראשונים שלו), והוא מקדיש עכשיו את כל עיתותיו לציור. בקיטון ששימש לפנים מחסן, בקצה הכפר הקטן בת־שלמה, הקים לו אטליה.

עקבות אחר ציורו בשלוש שנים אלו, ותמונותיו נחקקו בזיכרון בבהירותן וקלילותן. מה שמציג כאן פרדי היום, בהיר הוא וקליל מאין־כמוהו. כמעט עד כדי לובן התגבשו בדי־השמן שלו, שכבה של לבן־אפרפר מכסה את הבד כולו — צורות של כמו נוף, הרים וסלעים, שמים ואדמה, ים וקצף גלים, וסיעות ענָנים סבוּעים־מרומזים בתוך שכבת הלבן. ובנוף — פה ושם כעין חזיון בעלי חיים, כבשים כמו מתגעגעים באחו, עזים כמו מקפצות־מטפסות על פני סלעים; סוסים כמו מניפים בגאות ראשיהם הארוכים. אך בסופו של דבר, אולי אין כל אלה אלא רוחות וצללים, סילואטות חיוורות המעדרות אשיות של כאילו קיום.

שתי תמונות, השמורות במחסן הגלריה מראות את ציורו של האמן בהדרגה צבעוני־מפורש יותר, והן מהוות ניגוד חד לסדרת ששה־עשר הבדים המעומעמים־רזה המוצגים על פני קירות אולם התצוגה של הגלריה.

תחריטים ברוטליים

בתערוכה מעניינת בגלריה בית מציג ש. אורי ליפשיץ תחריטים קטני־מידה בתערוכת יחיד — מן הדפים שעשה במרוצת השנים האחרונות. התחריטים הם בעיקר בשחור־לבן והלקם הגדול תחריטי קווים דקים. בקו דמויות שונות ומשונות מאכלסות את התמונות מיני דמויות אדם וחיה, דמויות מיתולוגיות מתוחות, טאבורי־הבין שלהן מודגשים כדי גרוטסקה ברוטלית. בתערוכה גם כמה אקואטינטות בעלות צורות רחבות, יותר, ויש אף דפים בעלי נימה סרקסטית ליד רשומי דמויות כמו קריקטורות של מעולם הפוליטיקה, הכל מצטרף לאווירה של עולם נטול חסד.

שתי תערוכות לציירת אחת

מאת
נעמי בנצור

התערוכה הכפולה של שלומיה הבר־שיים המוצגת במקביל בשתי גלריות: זו של בית האמנים (קומת הביניים) ובגלריה הקטנה, היא למעשה תערוכת־אורח כיום, שכן האמנית אשר גדלה בירושלים ולמדה ב„בצלאל" חית ועובדת כיום בבוסטון. לעובדה זו אין השפעה בולטת על דרך ציורה מן הבחינה התוכנית. מהפוך הוא: הנדים הגדולים המוצגים, אף ששמותיהם נימוראליים מן הבחינה הגיאוגראפית („קמרונות" מס' 6, 5, 4, „מרחב ואור" מס' 2, או „שער" מס' 7), שטופים כלם באווירתה המיוחדת של ירושלים.

אווירה זו מתבטאת בראש וראשונה במבנה הארכיטקטוני של המבנים, בסימטאות הצרות הנשטפות לתוך פתחים מקומרים או מרצפות את המשכן במדרגות מעוקלות שאין להן סוף.

המיסתורין שמבנים מוצא את ביטויו בסולם הצבעים הנע בודד כלל בין כחול ואפור, באור החזק המגיח פתאום ממקום בלתי־צפוי, בחדירה ההדרגתית־דרך־שערים הנפתחים זה לתוך זה, בלא שתיחושי התעלומה שמאחוריהם.

מבחינת המבנה הפנימי והתימאטי דומות יצירותיה מאד לאלו של רחל שביט. אלא שאצלה משחק האור והצל פחות חריף וכן גם הניגודיות הפנימית המבנית של היצירות. שלושה ציורי דומם (מס' 14, 13, 12) שמן על בד אף הם, המוצגים גם הם בבית האמנים הם בבחינת „כל המוסיף גורע". בכלם המחבר אינו מאורגן דיו, צירוף הפרכים השונים נראה מקרי לחלוטין ואותה אוירה מיוחדת המציינת את ציורי המבנים נעדרת כאן לחלוטין.

לעומת אלה מפתיעים לטובה אותם ציורי דומם ואינטריאר המוצגים בגלריה הקטנה. אלה הם אקוורלים מופשטים למחצה, הבנויים ברובם הגדול סביב נקודת המפגש שבין ציר הרוחב וציר האורך החוצים את פני השטח. מפגש זה יוצר ארבעה משטחים מוגדרים ומתוחמים ומאפשר להגדיר ארבע עלילות שונות מבחינת המקצב ומידת האינטנסיביות. מורכבות זו מעניקה ליצירות רב־גוניות ומעניינות.

לצד האקוורלים מוצגות בתערוכה מספר יצירות, המרוכזות סביב משחק־צבעים ללא נושא מוגדר כלשהו. במופשטים הללו בולטות משיכות־מכחול חריפות לעומת צביעה איטית וקלילה. יסוד אחר העומד בניגוד לשני אלה הוא החריטה על גבי שכבת הצבע העליונה, החודרת אל העומק.

ברישומי־העירום בולטת השפעתו של אשר־היים, לשעבר אחד ממוריה של הציירת. כאן מדגיש הקו הזורם את הרכות שבגוף הנשי. נשיות רכה וסבילה זו מתחלפת בנשיות כואבת, פורצת מעורה, ברישומים אחרים. (כדוגמת מס' 29, 28) רישומים אלה הם מן המיטב בתערוכה.

ציור רווי־שלווה

הרישומים האקוורלים של פורי ירדן המוצגים עתה בגלריה „שני" בירושלים הם דוגמה לציור נשיי מאד, נעים לעין, שבו נעשתה כביכול סלקציה מוקדמת: כל המראות והדמויות האמורים להופיע בציורים הועברו דרך מסננת. כל היפה והנעים — סונן אל תוך היצירות. כל המכוער והמעוות — נדחה ונדחק החוצה. התוצאה היא ציור שאין בו מתחים, רווי־שלווה, שאפשר להגות ממנו הנאה בת־הרגע בלא מאמץ ובשום כך גם בלא מעורבות.

בציורי הדמויות הנשיות (כדוגמת מס' 19, 9) שולט יסוד הרישום. זהו רישום קליל הנעשה בקו הסטנו־כלשהו, המעניק מידה של כנות לדמויות. את הקוים הרישומים שוטפים צבעי־המים. המגע הגלסף שלהם מקהה גם את מעט החדות של הקוים הרשומים, הנראית משום כך כאילו הותלתה רק באקראי.

אותה נעימות נעלמת במספר רישומי־פנים (כדוגמת מס' 23, 14). כאן נעדרת הסלקציה. ריבוי הפרטים מטשטש את העיקר. המערכות הקאליגראפיות הצפופות המקיפות את הקלסתרים גורעות מחדותם ומטשטשות את גבולי תיהם.

ש. הבר־שיים — עירום — רישום

בתערוכה גם מספר ציורי אינטריאר (כגון מס' 4 — „פינה שקטה" או מס' 22 — „צבעים בחדר"). לציורים אלה מידה רבה יותר של עושר צורני, ויתר־פליאות מבחינת הצביעה.

מספר ציורים אחרים כדוגמת „פנים כנסיה" (מס' 5) או „סימטא בעיר" (מס' 6) חסרים אותו מגע אישי המאפיין את היצירות האחרות. יצירות אלו נושאות אופי שאבלוני ושרגמות באיכות הטובה של התערוכה.

תערוכת בכורה של אמן־עולה

תערוכת הבכורה של מריו דורסי, אמן־עולה מאיטליה, המוצגת בגלריה „גורה" בירושלים, היא בגדר הפתעה נעימה, המעלה תמיד לגלוי אמן בעל ייחוד ובעל רמה.

דורסי הוא יליד איטליה (1929). לצד לימודי האמנות סיים גם את הפקולטה לארכיטקטורה באוניברסיטה של רומא. לשתי עבודות ביוגראפיות אלו — (היותו אמן על התרבות האיטלקית והיותו ארכיטקט) — השלכה ברורה על אמנותו.

דורסי מגדיר את ציוריו כקלאסיים־מודרניים. היסוד הקלאסי מתבטא בדרך כלל בצד הצורני, בעוד שהיסוד המודרני מעוגן בתימאטיקה של היצירות.

הדמויות שהוא מצייר מאסיביות מאד. הן נראות כאילו היו פסלים שנחצבו בשיש. האופי האיטלקי מתבטא גם במערכת הצבעים והזהירה הנבונה אף היא בין הצבעים האופייניים לאבן: גווני אפור, ורדרד, תכלת ותגול. הצבעים הללו מתמזגים זה בזה תוך שינויים איטיים מאד. והארכיטקטורה חודרת לציורים שלא באמצעות שרטוטי מבנים, כפי שניתן היה לצפות, אלא באמצעות החומר — אותה אווירה קרירה של אבן ושיש האופפת את הדמויות וסביבתן. והדוקים בין עתיק וחדש המאפיין את רומא כפי שהוא מאפיין את ירושלים, מתבטא בחלק מן הציורים גם בצד התוכני. ב„התעוררות" (מס' 18) למשל מוצגת דמות מצרית עתיקה לצד דמות יוונית טיפוסית. שתי הדמויות הללו נראות כאילו נחצבו באבן. דמות שלישית נראית כאילו היא מנסה לפרוץ מתוך האבן, מעין מעבר מן ההיסטוריה אל המציאות. ציור זה הוא אחד הבודדים שיש בו התאמה בין התוכן המוצהר לבין המבנה הצורני. ברוב הציורים לא קיימת התאמה כזאת ודמות המימה לכאורה כדמות „ילד עם כדור" (מס' 7) נראית עמוסה במטען מיותר לולי כבר כשהיא מצויירת כחצובה באבן וסדוקה ממכמש השנים.

בציורים מן התקופה האחרונה ניכרת נסיגה מן המגנון והמיוחד והמעניין הזה. צצמים שוגים החדים אל תוך הקומפוזיציות במטרה לשוות להן אופי סוריאליסטי. בתמונות אלו גם הצבעים חריפים יותר. אותה מלאכותיות הגיעה לעתים עד כדי פאר בארוקי כמו (בכובעי הנשים) גורעת מן הקומפאקטיות שביצירות ומסירות מקוריותן.

בתערוכה גם סידרה של רישומים אקוורלים, בהם חוזרים אותם רעיונות הן במערכות צבעוניות בצורה סבוכה ומתוחה יותר. התחכום מתבטא הן בתוכן והן במבנה המחבר המורכב, כאילו בא להציג סיפור בתוך סיפור.

יש לקוות כי תערוכה ראשונה זו בא תפלס את דרכו של אמן רגיש ובעל יכולת זה, ותתרום לקליטתו.

מרי דוראסי • „ילד עם כדור" • שמן

סע על הגלגל
סע על
הצמיג
העולמי
אוניראיאל
UNIROYAL
רדיאלי, רחב בעל רשת פלדה בטיחותי, חסכוני ונוח לנסיעה
רפאל זיתוני חברה בע"מ טל. 37557
מברך את שרותי חניון המוזיאון לרגל הפתיחה

עירית תל־אביב־יפו
האגף לתרבות לנוער ולספורט
מפעלי הקיץ לנוער
„מכלל־קייט"
(אוניברסיטת קיץ לנוער — לבוגרי כתות ט' י' י"א)
מפעלי הקיץ לנוער בגיל על־יסודי יתקיימו באוניברסיטת תל־אביב, בתאריכים 7.7.74—26.7.74, בהשתתפות מרצים אקדמאים, 8.30—12.00 פעילות בחוגים הבאים:
- ספרות ופילוסופיה
- פסיכולוגיה
- סדנת תיאטרון
- כימיה וביאולוגיה
- כל־בו מדע
- שחמט
- מתמטיקה
- ג'ודו יפאני (בהדרכת גדעון קדרי)

12.00—15.30 — ארוחות צהריים, רחצה בבריכה, באולינג, סרטים.
בערב: — בידור ונופש, טיולים, רחצות לילות, ערבי הווי.
בפיקוח משרד החינוך והתרבות ובתיאום אגף החינוך עת"א־יפו
פרטים והרשמה: בין השעות 9.00—12.00 בבנין עירית תל־אביב—יפו, קומה 11 חדר 1119, טלפון: 243311 קו פנימי 257. בין השעות 17.00—19.00 במרכז הנוער, רח' המסגר 6 (מול בית מפעל הפיס) טלפון: 250606.

עקרת בית!

הביאי לביתך את הטעימות של מגדנית „אורה"
כפר למהדרין
להשיג בחנויות שופרסל, צרכניות, חנויות מכלת, מזונים.
„אורה" מגדניה מרכזית ירושלים טל 66415

המרכז למחקר גרעיני, נחל־שורק — אוניברסיטת תל־אביב
המרכז להדרכה ברדיואיזוטופים
מודיעים על קורס אינטנסיבי
בנושא: —
„היסודות הפיזיקליים של רפואה גרעינית"
הקורס מיועד לרופאים או לבעלי תואר אקדמי במדעי הרפואה ומדעי החיים.
מקום הקורס: המרכז למחקר גרעיני, נחל־שורק.
מועד הקורס: החל מיום א' 13.10.74 במשך 6 שבועות רצופים, 5 ימים בשבוע (א'—ה') בין השעות 09.30 עד 15.30.
פרטים וטופסי הרשמה ניתן לקבל במזכירות המחלקה לבטיחות קרינה, המרכז להדרכה ברדיואיזוטופים, ממ"ג־שורק, דאר יבנה. טל' 03-952075, קו פנימי 375.

אוניברסיטת תל־אביב
החוג לתורת הספרות הכללית
דרושים חוקרים צעירים
בדרגות מדריך, אסיסטנט ועוזר־הוראה
המעוניינים לעסוק במחקר, ביחוד בתחומי תורת הספרות, סמיוטיקה, וספרות עברית חדשה.
החוג מעוניין גם במועמדים הבאים ממקצועות לא ספרותיים, לרבות המדעים המדוייקים, פילוסופיה, בלשנות ומדעי החברה.
המעוניינים ישלחו עד ה־7 ביוני 1974 לחוג לתורת הספרות הכללית, אוניברסיטת תל־אביב, בקשה המלווה קורות חיים והסבר מנומק של התעניינותם במקצוע. פרטים נוספים אפשר לקבל במזכירות החוג לתורת הספרות הכללית.

כונסי הנכסים של
חברת אמקא מודל מוצרי עור 1971 בע"מ
מציעים בזה למכירה
1. ציוד מכונות לייצור מעילים ומוצרי עור ורהוט וציוד משרדי, מלאי מוגמר של מוצרי עור כולל מעילים, ג'קטים, תיקים וכו'. חומרי עור לייצור המוצרים הנ"ל כולל עורות מסוגים שונים, אביזרים, כפתורים וכו'.
2. טנדר מסחרי פולקסוואגן קבינה כפולה, שנת ייצור 1970.
3. אינסטלציות חשמלית ושפורים במבנה שכור (כפוף להסדר שכירות ישיר בין הרוכש לבעל הבית).
את המפורט לעיל אפשר לראות במפעל החברה הנ"ל בכרמיאל אזור התעשיה כל יום בין השעות 08.00—15.00 (וביום שישי עד 12.00).
בדבר פרטים נוספים לפנות לכונסי הנכסים הנ"ל עוה"ד ש. בכר חיפה ת.ד. 303 טלפון 04-535231 או לעו"ד מטרי משה ת.ד. 4941 חיפה טלפון 04-645114.
את ההצעות בכתב בצרוף המחאה בנקאית בשעור 10% מערכת יש להעביר לאחד מכונסי הנכסים הנ"ל עד ליום 31.5.74.
כונסי הנכסים מגישים בקשה לבית המשפט להרשות להם לבצע מימוש הנכסים הנ"ל ואכן המימוש יהיה כפוף לקבלת היתר מבית המשפט.
אין כונסי הנכסים מתחייבים לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או כל הצעה אחרת.
כונסי הנכסים של
חברת אמקא מודל מוצרי עור 1971 בע"מ

הלל ויס
פרשנות לחמישה מסיפורי ש"י עגנון
עקד
מהדורה ראשונה אזלה; שניה יצאה לאור
פרשנות לסיפורים: שני תלמידי חכמים, המטפחת, תהילה, והיה העקוב למישור ומעשה ברב טורי ואגב מתוך „עיר ומלואה" לרבות השוואות כל הנוסחאות והסיכומים של הסיפור המופיעים בגוף הספר.
מיועד לחוקר, לסוחר עגנון, למורה ולתלמיד המעוניין להעמיק ולרענן את קריאתו בעגנון.

כתיבה במכונה תלמדו ב־12 שעות
*
בבי"ס למסחר „ריזין" ת"א, רח' דיזנגוף 85, טל. 281985
שיטה צירית · פיקוח ממשלתי

אלבז הצייר
עורך תערוכה במושב פתחיה דרך רמלה — ירושלים
התערוכה תהיה פתוחה כל שעות היום גם בשבת.
המעוניינים בפרטים ושאלות יפנו לכתובת, תשובה מובטחת.

למכירה
חלקה 204 גוש 4268
372 מטרים
ע"י ראש־העין קיבוץ עינת
ידידה בת סעיד הרמס, רח' שלמה מולכו 15 ת"א (משעה 8 עד 4)

„טפחות"
הודעה לקהל
בנק משכנתאות לישראל בע"מ
סניפי הבנק יהיו סגורים לקבלת קהל ביום א' 26.5.74.

ספרים חדשים ...ן ראשון

שירה

שירי זך במהדורה חדשה
...י של נתן זך, „שירים שונים", המכיל של כתשעים שירים, הופיע עתה ב־ ...ה שניה מורחבת. בספר שני שערים ...צך „שירים ראשונים" ושירים שונים. ... נעשה בידי המשורר. (נתן זך „שי־ ...ונים", הוצאת הקיבוץ המאוחד, תל־ ...השל"ד, 128 עמ').

שירי הרולד שימל
שירים של משורר תושב הארץ, ...נכתבו אנגלית ותורגמו לעברית אריה זקס ויהודה עמיחי, אך רובם כתבו עברית. בספר ארבעה שערים — הנרכים, נופים עם כיפה, גולה גולה, ... השירים טבועים בחותם הארץ ו־ הישראלי. (הרולד שימל, „שירי מלון הוצאת הקיבוץ המאוחד, תל־אביב, ... 78 עמ').

דילאן תומאס בעברית
...שירים, שנלקטו בידי אביב עקרתי „שמונה עשר שירים", „מיתות וכני־ ו„שירים נבחרים". עשרים ושישה ...שכונסו במהדורה העברית תורגמו ...שירה מתרגמים. (דילאן תומאס, „שי־ בחרים", ליקט וערך ד"ר אביב עק־ הוצאת „עקרי", תל־אביב, תשל"ד, ... המחיר 14 לירות).

...ירים חדשים של סנדו דוד
...ה עשר שירים כינס המשורר בספרו שהופיע בתבנית גדולה ובלווית קידאמיקה, מעשה ידיה של סוניה (סנדו דוד, „מראות בגילופים", הוד־ ...יבולי, תל־אביב, תשל"ג — 1973 ...).

סיפורת

„רומאן החדש" — בעברית
...י של אלן רוב־גרייה, הנחשב לראש הרומאן החדש", הוא סיפורו של ...רוחי יסורי־קנאה על אשתו ומאהבת. ...כתוב ללא זמנים, ללא התרחשויות ...ומבנע בתחום הרהורים של מוח ...כשבעל המוח עצמו אינו מוזכר ...אף פעם אחת. כתיבה מיוחדת וניסיון ...מיוחד להדריך סוג ספרותי זה לעברית. ...רוב־גרייה, „הקנאה", תרגמה מצרפתית ...ה סבא אילנה המרמן, ספרית „ב־ ...הוצאת „דביר", תל־אביב, תשל"ד, ...

עשרים שנה בישראל
...אן חדש של אברהם רובי מגולל ...חיים של משפחה ישראלית. כיום ...ה בארים על הקמת המדינה ב־29 ...ר 1947 ועד לאחר מלחמת ששת ...(אברהם רובי, „שמיים קרועים", ...יפעת, תל־אביב, תשל"ד, 328 עמ').

מבחר סיפורי עוז
...ה סיפורים ושלושה קטעי־סיפורת. ...מתוך חמשת ספריו של המספר, ...עד כה — כונסו לספר מיוחד ...התך של יצירתו מראשיתה ועד ...עכשיו עוז, „אנשים אחרים", מבחר, הקיבוץ המאוחד, תל־אביב, תשל"ד, ...).

„היושר האנושי הטבעי"
...חייה של אשה, מצוייר על ידי הגרמני, חתן פרס נובל לשנת 1972, שהוא עצמו מכנה „תמונה שב־ ...גמורה". זהו סיפור המקיף חצי מאה ...סטוריה גרמנית והמוגג את „היושר הטבעי". מגרמנית: חיים איזק. ...כל, „תמונה קבוצתית עם גברת", זמורה, ביתן, מודן, תל־אביב, 322 עמ').

אקטואליה

מלחמת יום הכיפורים
ראשון לצייר תמונה שלמה ככל מן העובדות שהרכיבו את התקופה ...קדמה למלחמה ואת מהלכי הקרב המדיני של המערכה הגדולה במל־ ...שראל, על פי ראיונות אישיים רבים, ...בחוויות ועיון בחומר שנכתב ב־ ומתוצה לה. (אריה חשבית, „מלחמת ...ורים", הוצאת זמורה, ביתן, מודן, ...ב, 278 עמ').

סיפור המלחמה הסמוי
...ד מאחורי הקלעים של מלחמת יום־ ...ים. חושף עובדות חדשות ומגלה פר־ ...לא היו ידועים; שיחות בחדר המל־ ...מטכ"ל ובחדרי המלחמה הפיקודיים; ...משיחות מוקלטות של מפקדים ב־ ...הרב הקשים. כן מובאים תעתיקי ...מסויים על הבנית המיתקפה הד־ ...המצרית. (זאב שיף, „רעידת אדמה ...בר, הוצאת זמורה, ביתן, מודן, ...ב, תשל"ד, 264 עמ').

ספרי־שימוש

מלידה עד התבגרות
...רשה לטיפול בתינוק ובילד ה־ בכל הנוגע להזנתו, לדרכי חינוכו ...היומיומיים. המחבר עידכן את ספרו ...חידושי הרפואה, הרחיב והשלים. ...ג פיצמריציין, „ילדך", המדריך ה־ ...לאם הצעירה, הוצאת „עם עובד", ...ביב, תשל"ד, 332 עמ').

התעמלות לפעוטות
...„התעמלויות" באמצעות תנועה, ה־ ...לפתח בתינוק את כשריו המוטוריים ...ה של משחק ובטחון ולהעמיק את ...בין האם ותינוקה על־ידי העשרת ...היחסים ביניהם. (יעקב לוי „התעמ־ ...לפעוטות", עברית: לנה קנטי, הוצאת ... תל־אביב, תשל"ד, 128 עמ').

ספרי ילדים ונוער

סיפורי וולט דיסני
...ספרים חדשים בסידרת הסיפורים ...רים לילדים, המבוססת על סרטי חלס ...ומלווה ציורים צבעוניים מתוך הסר־ ...האחד „הארנב העליז" והאחר „שלגיה ...הגמדים". הטקסט העברי נכתב בידי ...לפיד הספרים הופיעו בתבנית ...ית ובצבעים מרהיבי־עין. (וולט דיסני, ...ב העליז", הוצאת „יבנה", תל־אביב, ...32 עמ'); „שלגיה ושבעת הגמדים", ... 28 עמ').

אגדה, הגות, קבלה

מאת **נפתלי קראוס**

אגדות אקטואליות

„בשערי האגדה" — הליכות וערכים במדרשי חז"ל, מאת אלוף הרב מ. פירון, הרב הראשי לצה"ל. הוצאת „דון", תל־אביב, 205 עמודים.

זהו ספרו השני של הרב מרדכי פירון, מבעלי האגדה המובהקים שבין רבנינו, הדן אף הוא, כספרו הראשון („בנתיבי אגדות חז"ל) במדרשי אגדה הפזורים בבבלי וירו־ שלמי ובספרות המדרשית הענפה הנלווית אל התלמודים. זהו עולם קסום ורבגוני, שבו מעשים היסטוריים ו„סיפורי־רקע", המשלי־ מים את ידיעותינו על מאורעות שאירעו ל־ אבותינו; בו סיפורים בעלי מגמה חינוכית ברורה ואחרים — המכונים „מדרשי פלי־ אה" הדרשות שקשה לרדת לחקרם והבנתם — וכבר סיווג אותם רבי אברהם בן הרמב"ם בספרו „מלחמות השם" כפי ש־ נאמרו „בתבנית משל וחידה".

המחבר ליקט בספרו צרור אגדות שלהן השלכות אקטואליות, והדבר זה משתקף גם בפרקי הספר, 26 במספר, ביניהם אנו מוצ־ אים נושאים כ„יחודו הרוחני של עם יש־ ראל", „גבורת האם העבריה", „השירות הציבורי", „הירידה מארץ ישראל" („לעולם ידור אדם בארץ אפילו בעיר שרובה גוי־ ים ו"), „המנהיגות", „טעמי המצוות" ועוד ועוד. הרצאת הדברים קלה ושוטפת (ל־ עתים אף פשטנית מעט) וניכרת המגמה להו־ עיד את הספר לשכבות עממיות, ואולי במיוחד לנוער. המחבר אף נזהר מלגעת באגדות שמובנן קשה או דו־משמעי והוא הולך בענין זה לשיטתו, בדרך שסלל בספרו הקודם.

יש מן האגדות המובאות בספרו של הר"מ פירון, שלהן אקטואליות מדהימה בימינו, כגון אלו המספרות על סירובם של אישים שונים להתמנות למשרות ציבוריות („רבי עקיבא ביקשו למנותו פרנס. אמר להם: „אמלך בביתי" [אוועץ באשתי]. הלכו אחריו ושמעתו אומר: „על מנת להתגנות, על מנת להתבזות" ") ועל ה„אוי" שבפי נשי הפרנסים, שהיו נשמעים מפי צפורה אשת משה רבנו (עמ' 123). ומה נאמר ומה נדבר, כאשר בעיצומו של סכסוכנו המר, וההיסטורי, עם שכנינו בני ישמעאל, פתאום „פוגשים" אנו אגדה המגלה, כי „ארבעה מתחרט עליהם הקדוש־ברוך־הוא שבראם..." ואחד מהם הוא... הישמעאלים! ומי שאינו מסתפק באיזכור הקצר שבספר (שבא ל־ צורך הדגמת ענין אחר), יכול למצוא את המקור כולו במסכת „סוכה", (דף נ"ב, ב'), שם קוראים על בני דודנו את הכתוב „ישליו אוהלים לשודדים ובטוחות למרגיזי אל..." (איוב י"ב) ורש"י מפרש כי ה־ „שודדים... מרגיזי אל" הם „ערביים ה־ שוכבים באוהלים במדברות".

עיון בספר מסוג זה הוא דבר מהנה ומאלף כאחד, חבל שההוצאה ריכזה את כל הערותיו והמראי־מקומות של המחבר בסוף הספר. הרוצה לעקוב אחרי ההערות ו/או לחפש את הדברים במקורם, ניזון לדפדף כתמיד ומעצבן, בעוד שאפשר היה להכניס את ההערות הללו בגוף הטקסט, בסוגריים. ואם זה היה בלתי אפשרי, מסיבות טיפוגרפיות־טכניות, אזי היה צריך להכלילם לפחות בתחתית העמוד, כמו שנהגים בספרים דומים.

גם ההגהה — זו רעה־חולה בשדה ה־ ספר הישראלי בכלל — היתה ראויה להיות מדוייקת יותר: בספר מסוג זה אסור שיהיו ציטוטי פסוקים בלתי מדוייקים. קד־ מונינו החשיבו מאוד את הלימוד בספרים „מוגהים היטב" הגיע הזמן שגם מו"לי הספרות התורנית יחדלו מלראות בהגהה סעיף תוצאה בלבד...

הרב מרדכי פירון

שבחו של הר"מ פירון, או בעצם „מקצת שבחו", שלא נתפתה להרבות עיסוק בספרו באגדות בעלות אופי „צבאי" — למרות שבתחום זה בפרט הוא ודאי בקי לא פחות מאשר בעולם האגדה בכלל, לאחר נסיון של חצי יובל שנים בצה"ל וברבנות הצב־ אית. ומי יודע? אולי לנושא זה יוקדש ספרו השלישי בסידרה?...

„אילו חי הרב קוק היום..."

„משנתו של הרב קוק" — מאת צבי ירון, הוצ' המח' הציונית, המח' לחינוך ותרבות תורניים בגולה, ירו־ שלים, תשל"ד, 390 עמודים.

אחד החיבורים היסודיים ביותר, שנכתבו על חייו ומשנתו של הגראי"ה קוק זצ"ל בעשרות השנים האחרונות — ואולי היסודי ביותר, היכול אף לטעון לכתר השלמות המדעית — הוא ספרו של ר"צ ירון (זינ־ גר), שממנו עולה דמותו של „הכהן הגדול" כאיש מופת, אמיץ לב ובעל דעות מקוריות, שלא תמיד נתקבלו על כל בני דורו. מסכת חייו הקשת הרחבה של התייחסויותיו לכל תחומי החיים (הוא אף כתב שירים!) ולכל מקצועות היהדות, עו־ שות את הראי"ה קוק לתופעה מיוחדת ב־ מינה, במיוחד אם נזכור את רקע צמיחתו, זמנו ואת האווירה שבה נאלץ לפעול בבואו לירושלים, בה שלטו באותם ימים הלכי רוח של הישוב הישן.

אולם, עם כל „מהפכנותו" של הרב, ב־ מיוחד בתחום הקירוב שקירב וחיבב אנשים הרחוקים מקיום תורה ומצוות ואף בנה „אידיאולוגיה" להצדקת גישתו זו (אגב אורחא מוכיח ר"צ ירון, את הידוע זה מכבר, היינו שגישה דומה עולה, הלכה למעשה, מכתביהם של הרבי מליובאוויטש [עמוד 345] [ו]של בעל „החזון איש" [עמ' 332] החורש „להחזירם בעבותות אה־ בה ולהעמידם בקרן אורה במה שידינו מגעת") — ימצא מי שמעיין בספר עיון מעמיק, כי אילו חי הראי"ה בדורנו זה, היו מתאכזבים ממנו מרה כל אלה שתולים בו בקירסיקי ומדמים בלבם, כי היה מתיר כל דבר אסור ומשנה את התורה, כתפסם של קל־עולם.

מהי הדמות המצטיירת מספרו של ר"צ ירון? אכן, אוהב ישראל גדול, מלמד זכות וסניגוריה על כל אחד ואחד מישראל, כמו הברדיצ'בי בשעתו, עוקב באהבה ואף בתמיכה נלהבת, אחרי מפעל התקומה ה־ לאומי, אך... מייסר את ראשי „המזרחי" על הסכמתם למתן זכות בחירה לנשים (עמ' 187), מוחה (בשנת תרס"ח — 1908!) נגד הצגת תיאטרון בפתח־תקוה, יען כי זה „בניגוד לכותר, באמן גם ופרע" (מה היה אומר על הצגות „האהרון־חיפה" ה־ יום?...) ומותח ביקורת על הרב מאיר ברלין על איזה פרסום בכתב־העת „העב־ רי", פרסום ש„לא לנו הוא, לא לנר". ה־ מחבר מציין בהערה־שוליים כי „דעתו (של הראי"ה, בענין זכות בחירה לנשים) לא נתקבלה והוא הודיע לראשי ה„מזרחי" את צערו על כך".

וכך מתהדיהם אנו לראי"ה התובע מהרב ברלין שה„מזרחי" יילחם נגד „האימרה המחפירה שהציונות דבר אין לה עם הדת" (עמ' 258); מצטרף ל„אגודת ישראל" ואף נבחר כחבר מועצת גדולי התורה שלה. במרוצת הזמן נתאכזב מעבודתה השלילית של אגודי לפי הגותה היהדות, ובכל זאת כותב, כי „הצד החילוני שבציונות הטיל כל כך זוהמה, ואולי גם לא שלא בצדק לגמרי, על המון רב תמימי לבב, עד שבשום אופן לא ישכנו אצלם עלינו להיות נטפלים ל־ אורגניזציה הציונית בדרך שה„מזרחי" מת־ נהגו". (עמ' 260). כאן הוא מגיע להצעתו לייסד ארגון בשם „דגל ירושלים" שיפעל על יסוד „הקודש בכללו". ב„אגודת־יה־...

הרב קוק (הראי"ה)

הוא מגנה בחרצות את הצביעות של העס־ קנים הלאומיים, שכלפי פנים טוענים שאין להם ענין בדת ואילו ביחסותיהם עם הגויים הם „מתחפשים למקדישי הביבלי". והוא שואל: „עד כמה תוכל צביעות כזאת להיות קיימת ולא תיגלה בכל כעורותה?" (איגרות הראיה, ג', רצ"ו—רצ"ז).

אלה הנוזפים היום ברבנות ה„מתערבת בעניינים לא־לה", וודאי ימצאו ענין בדברי הראי"ה, שנאמרו בתרע"ג, כאשר פרנסי יפו פנו אליו כדי שיפעיל את השפעתו על הועד הדתי של העיר. בתשובתו אומר הרב קוק, כי לדעתו עוסקת הרבנות בכל תחומי החיים „ואינה מתנגדת בשום אופן רק בעניני הדת לבדם" (עמ' 268). מה היה אומר היום, למראה הבג"צים נגד הרבנות הראשית, יציר כפיו! ומה היה אומר למראה ה„תרגיל" שעשו להוראת־שעה שלו בענין אי־קיום מצוות השמיטה — „מרוב דלות במצב הישוב בארץ", לאחר שיש חשש רציני, „שאם לא תותר העבודה בשנת ה־ שמיטה על פי ההיתר ההלכתי, יגורשו ה־ מתיישבים ברעב ויהרס הישוב בראשית צמיחתו" (עמ' 246) — עד שכמעט נעקרה מצווה במצוות התלויות בארץ? ומה היה אומר על פולמוס „מיהו יהודי" מתים בימינו. הוא שהציע לקחת גוויה של גויים לצרכי לימוד האנטומיה?

זכותו הגדולה של ר"צ ירון שבסיר — אולי בלי כוונה ובלא שיתכוון לכך — את מבנות הכית שדבקו בדמותו המאירה של הראי"ה, העולה מספרו בכל גדולתה. וכדב־ רי המחבר בהקדמתו „הגותו של ה־ ראי"ה קוק תורה היא וללמוד אנו צריכים". מי שבא ללמוד ולעיין באיגרותיו וספריו מה טוב, אך כי שלפחות יעיין בספר זה מקבל תמונה מקיפה ונאמנה.

חבל שדמותו של הראי"ה כבעל הלכה מתקפחת במקצת, ובהתוורה לצורכה דיוקני כהוגה־דעות. לעומת זאת מקיף הספר את כל הנושאים האפשריים שבהם עסק הרב ובפתח הסביה „הובק" דבריו הקופרניקיים ועד הרב זונגפלד והרבי מסאטמאר ועוד... כאיר פעיל. עבודה יסודית ופרי ישיבה־ילה. יגעת ומצאת — תאמין.

ביקורת

סודו של האר"י

„הארי הקדוש", מאת דוד תבר, הו־ צאת מכון הדתות, ירושלים, 87 עמודים. עיטורים: צ. שטיינר.

חוברת צנועה, מכוונת לנוער בגיל בית ספר — ודווקא של האר"י וגוריו נושבת מדפיה. מגוללת את תולדותיו של „אדוננו רבי יצחק", מאבות הקבלה הישראלית, מקצת שבמקצת מכתבו, פרקים על אחדים מבחירי תלמידיו וצרור של סיפורי־אגדה ישם, מסופרים בשפה ברורה ונעימה.

לפחות שניים מן הסיפורים אינם מתאי־ מים לקובץ המיועד לנוער, אך זה פוגם אך בעצם החוברת שהמעיין בה מקבל תמונה כלשהי על ראשית צמיחת הקבלה הארצ־ ישראלית. מכולן, בתנאי שיהודה ראשיתה של סידרה הכוללת באישים דומים בצורה זוכה.

אגדות רחוב הנכים

מאת **זוהר שביט**

אפרים סבלה: שלא ככל האדם (סי־ פורים); תורגם מכתב־יד (ברוסית) בידי צבי ארד; עם עובד, תשל"ד, 181 עמ'.

סיפוריו של אפרים סבלה מתרחשים כולם בווילנה העיר, העוברת מיד ליד בתקופה שבין שתי מלחמות העולם ומתרכזים בה ברחוב אחד, „רחוב הנכים", שבו חיים היהודים ה־ „ארציים": הקצבים, העגלונים, בריאי הגוף ובעלי שמחת החיים, המנהלים מלחמה מת־ מדת על קיומם הכלכלי — בתקופת מלחמת האזרחים, ערב השואה ואחריה — תחת מש־ טר הכיבוש הסובייטי. מבחינת הנוף האנושי קרובים סיפוריו לסיפורי אודיסה של באבל או לסאבדרי הגיבור של שנאור יותר מאשר לסיפורי העיירה של שלום עליכם. גם נעי־ מת העצב וההומור איננה קרובה ביותר להו־ מור השלום עליכמי. יהודיות של תושבי „רחוב הנכים" איננה ניכרת בבית הכנסת או בשמירה על מצווה אלא בעובדה שהחברה העוצרית והרב־לאומית סביבם דוחה אותם. הטרגיות איננה משתקפת בחיי היום־יום אלא בחיסולם האכזרי של חיים אלה. „היום כבר אין זכר לבעלי־העגלות. הרי זה שבט שגווע. נו, נגיד בדומה לממותות. באחד הימים, כשיבואו ארכיאולוגים לחפור בקברות־האחים שנותרו לאחר מלחמת העולם השניה, אי־שם ליד הוולגה או הדנייפר, ואפילו ליד נהר אחד בגרמניה, וימצאו בין עצמות־אדם רגי־ לות עמודי־שדרה רחבים במיוחד, ועצמות־ שוקים כשל סוס־היאור, אל־נא ימצאו להם שמות לטיניים ואל יפסקו בניחוש. אני אעזור להם. אגיד להם, כי נתקלו בשרידיו של עגלון, שחי ברחובנו לפני המלחמה".

לקובץ הסיפורים שני שערים המבדלים זה מזה בטכניקה של המספר: בראשון הסופר הוא העד הבוטר סיפורים מפיהם של הנפק־ רים במספרת שברחוב הנכים; בחלק השני מתאר המספר את חוויותיו כילד ברחוב ה־ נכים. שני השערים עומדים בצילה הכבד של השואה, בהבדל אחד: בחלק השני מתוארים חיי הרחוב לפני השואה והמספר מזכיר מדי פעם כי חיים אלה היו ונכחדו, ואילו בחלק הראשון מתוארים חייהם של אלה שנותרו מהשואה, איבדו את העניין בחייהם והם תור־ רים ומשחזרים את עברם מתוך ערגה. השואה היא איפוא החוט המקשר בין חלקיו של ה־ ספר שפרקיו השונים מתרחשים באותו מקום ומתייחסים לאותו זמן.

נראה שסבלה מודע היטב לפרובלמטי־ קה של העיצוב הספרותי של השואה ולכשלון הצפוי לכל סופר המתיימר להפוך את ה־ חוויה ההיסטורית הנוראה ל„ספרות". סבלה מנסה לפתור את הקושי בצורת המספר־העד המשקיף על השואה באירוניה עצובה, שיש בה לעיתים גם יסודות סאטיריים או גרוטס־ קיים. תוך הימנעות מתיאור ישיר. אירועי המלחמה העולמית והחורבן של הכיבוש הנאצי אינם מתוארים כלל, אלא מעוצבים כפרשת־ דרכים בין החיים הארציים על התריגות הקלות מתוך חד־גוניותם מכאן, לבין השמדה וההדלדלון הגדול שבא אחרי המלחמה. הזוועות הגדולות עולות מתוך הזיכרון כעין עדות אר־ כיאולוגית לאסון שהתרגש ביום מן הימים. המחבר מבין היטב, כי ביטוי מרומז ואפילו „מנוכר" של הזוועות עשוי להשיג מה שלא ישיג נסיון להקיף את כללותם. כך למשל מספר ר' אהרן על הצלתו מהשמדה הודות לדייקנותם של הקצינים הגרמנים, שהפסיקו את ההטענה על רכבת הגירוש משום שהגיעה שעת הצהריים. בתיאור החיים בווילנה שלפני המלחמה מעוניין המחבר להדגיש במיוחד את יסוד הדמיוניות שבגלם בפתע. לא ההווי היהודי הוא כאן עיקר אלא מה שאפשר לכנות „הוכן היהודי" או הגודל היהודי, ומש־ שום כך מכונים הסיפורים הללו בשם „אגדה". גיבורה של אגדה אחת כזאת הוא ברלה מי־ץ, ילד רב־העלולים, שכל הענקים שב־ עולם אינם מצליחים להרתיע מתעלוליו ו־ המצאותיו, המביאים שמחה לחבריו. ברלה זה, שביקש להביא אושר לאנושות, היה אחד מששת מיליוני יהודים, „קרבנות הפאשיזם. „אם כל ששת המיליונים האלה היו דומים אפילו במקצת לחברי, אינני יכול להבין כיצד עמד בעקוו כדור־הארץ. הבוסיף להתהובב בכוכבים יבינה, כאילו לא אירע דבר, והשמש עולה בוקר־בוקר ולא הפסיקה אפילו פעם אחת. אין השכל מביע כל אלה". לא הכל — ובוודאי שלא אמנות הסיפור, אבל דומה שאפרים סבלה, סופר יהודי רוסי, שעלה אר־ צה ב־1971, נוהר בן המכבלות הצליח למזג בין היסודות הספרותיים השונים: הווי הרחוב היהודי, ההצלפה על הכישור הסובייטי ואימת השואה.

בין השורות

✱ אסתר ראב, כוהנת השירה הארצישר־ אלית, הוציאה זה לא כבר ספר־שירים חדש בהוצאת „עם עובד".

✱ יורם בן־מאיר פרסם שירים וסיפורים בבמות שונות — והוא מדריך לידיעת־ הארץ בבית־ספר שדה בגילה (בית־ג'אלה). מיומנו של אוהב קוצים — הוא פרק מספר שיראה אור.

✱ דבריה של עטליה סהאי־כרמון בדיון הראדיו „מה עשה הדור לסופריו", 7.5.74, לזכרו של ד"ר יוסף האפרתי ז"ל.

✱ אני משקל, בשורות צעירה, לומדת באוניברסיטה העברית בירושלים.

✱ זוהר שביט פרסמה דברי־ביקורת ב־ „מאזנים" וב„הערביב".

✱ מאמריו הקודמים של יהודה פרידלנדר בסידרת „המלחמה במימסד בספרותנו" נת־ פרסמו בבמה זו, בערב פסח השנה (5.4.74) וביום ו' 19.4.74.

שור שנגח בחומות המסורת

מאת **יהודה פרידלנדר**

המאבק במימסד בספרותנו

פרקים בסאטירה העברית במאה ה־19

„לא בבעלי התלמוד אלחמה, ולא להם אני כורה בורות, כי אם מלחמת האמת ומלחמת התורה הקדושה ומלחמת הדת הטהורה אני נלחם להגביר עלבונן ולקנא את קנאתן ולנקום את נקמתן מיד המאפילים אור נוגהן המחשיכים יפעת הדרך"41.

„...האמונה היא תלויה בלב, וכל אחד ואחד יכנוס ויצא בה כמה שלבו חפץ"42.

יהושע העשיל שור היה בבחינת „גברא רבא" במלחמה של תנועת ה„השכלה" במעמדה של „אמונת־חכמים" על מרכיביה והשלכו־ תיה. מלחמה זו היתה המוטיבציה המוטסת שהניבה „פרי הילולים", חוברות „החלוץ" משנת תרי"ב ועד תרמ"ט, שלש־עשרה חוברות, לרבות מסות נוספות בכתבי־עת אחרים.43 לו רצינו למצות נושא זה במלוא היקפו, היה עלינו לדון בכל־כתביו של שור, ולא כאן המקום לעשות כן. לפיכך נאלץ לבחור לנו מדגם מצומצם לדיוננו, ולהשתדל שיהא המדגם מהימן דיו.

אנו ניצבים בפני קושי נוסף, שכן כמר תיו הציוניות של שור אינן נקיות מיסודות סאטיריים שמקומם יאה להם ביצירה הספ־ רותית־בדיונית, ויצירותיו הסאטיריות אינן חורגות בהרבה ממסותיו ומחקריו ב„חכמת־ ישראל". משום כך לא נבדיל ביניהם. סיבה של יצירות שור נודר אותנו לעיון תבסי יותר מלעיון אטנסי. שיטות הסאטי־ רה של שור אינן מגוונות ביותר, וניתן לסקור אותן תוך כדי בחינה מטאית.

שתי המובאות שהועמדו בראש פרקנו יש בהן כדי ציון שני מוקדים ביצירת שור, וכדי רמיזה סמויה על סיבם, שיתבדר וילך בהמשך העיון. מן המובאה הראשונה עולה דיוקנו של הסאטיריקן הלוחם באידיאליזם רב עוצמה נגד כהני־שוא, המתגלים, לדע־ תו, באידיאות שהוא מקבלן. נראים הדברים ששור מציב את עצמו כאן כלוחם מבית כפרוטסטנט פוריטני. מן המובאה השניה אנו למדים ששור ראה את עצמו כאינדיבי־ דואליסטן קיצוני, ולא היה מוכן להשתעבד לאמונה מוסדית. אם מותר לנו, בדרך הפר־ טית בלבד, לגרוס זיקה כל־שהיא בין שתי המובאות הללו, אף על פי שלא נכתבו במסה אחת, הרי נאמר כי שור לחם במימסד הדתי להודותיו בשם האינדיבידואליזם ש־ שאף להשתחרר מכל אוטוריטה שאינה אוי־ טונומית. אין בכך כל חידוש, שכן זו דרכם של משכילי דורו, וזה לפניו, ושור מצא את דרכו סלולה לפניו, אלא שניחן ביתר תעוזה מקודמיו, משום שהיה בלתי תלוי בזולה מחמת עושרו ותקיפותו. שור היה המשכיל היחיד בדורו שלא היה צריך לשלם מס־שפתיים לאיש.

המעניין מכל במובאות אלו היא התופעה הדיאלקטית כי מחד גיסא ניצב שור כסאטיריקן הלוחם למען ערכים מוחלטים: אמת, התורה הקדושה, הדת הטהורה, ומשום כך אין הוא יכול להסכים עם נהגים מקובלים, הנראים לו כיחוסיים ומוגבלים, ואילו מאידך גיסא הוא חוזר ליחסיות כיר־ בית של ערכים, שיש בה אף משום סתי־ רות בשעה שאדם מוצא בהם „כל מה שלבו חפץ". דומה ששני המוקדים הללו הם בחינת התיזה והאנטיתיזה שביצירתו של שור, והסינתזה שלהן לא הגיע. כאן נפרצה הדרכים ביצירת שור, דרך העיון הדרכה לאור יצירתו, העמדה של סינתזה עלול לפגום במחקריו, אך הוא המטרה ביותר של יצירתו הספרותית. היצירה הסאטירית איננה נותרת כלל לסינ־ תיזה, אדרבה, כל סינתזה שהיא יסוד זר לה לחלוטין. כל הערכה כוללת של מפעלו של שור חייבת ליתן דעתה לדואר ליום הזה.

שור זכה לתואר „הוולטר הגאליצאי"44, ואכן היה ראוי לתואר מבחינת אמצעי ה־ לחימה שנקט, ומבחינה זו בלבד, שכן בשור פיעמה נאיביות אכסטטית ואילו את וולטר כרסם הספק. מה היו איפוא אמצעי הסאטי־ רה של שור במאבקו נגד „אמונת־חכמים"? להובר מציין, בצדק, כי שור הושפע מארטר „רק בדרך החלום, דרך זו שהיתה מצויה בספרות הרומנטית, ששור עוד הירבה בודאי לקרוא בה"45, והלה מוסיף כי הושפע גם מ„קנאת האמת" של מיזס „בדרך ה„שיחה" הדמיונית (הדיאלוג)"46. זיקה זו שבין אר־ טר לשור העסיקה גם את י. קלוזנר, והלה הוסיף כי „ליהודי לא היה הכישרון הסאי־ טירי־הבלטריסטי המבריק שהיה לארטר, ולעומת זה לא היו לארטר הבקיאות העצו־ מה בהלכה והכישרון של ההגיון החריף שהיו לירושי"46. זיקה זו היא מסגרתי־ חיצונית, ואכן דרך החלום ותכני הדרך הדיאלוג מאפיינים את הסאטירה של שור, דוגמת „תריג"", „תרייד", „מאחורי הפר־ גוד" וכו'. אולם לא בכך עיקר כוחו של שור בסאטירות שלו. האמצעי המובהק ביצירתו של שור הוא הפולמוס. הסאטירי־ קן מתאר מציאות מצוות לא רק בדרך הפארודיה, אלא גם בדרך הפולמוס. דרכו של פולמוסן שהוא נתפס לפרט, תופסו לגורם מייצג, ומצב על פיו את המציאות. הפולמוס מושתת על בקיאות בהלכה ב־ חריפות, והסאטיריקן הפולמוסן כמטיר על הקורא שפע של ציטטות, במהדורה של אשף, שיש בה משום אחיזת עיניים. האמן נוהג, לבעצת, לקרבנו לדבר, אלא שהוא (האמן) מבסס במקסמים הנראים לו בתע־ לולי אקרובטיקה אינטלקטית הקרובה מאוד אל הזיוף.

משטר הציטטות משתק את חוש הביקורת של הקורא, אם אין הוא מצוייד במטען עשיר של השכלה בנושא הנדון. אין זה מקרה ששור הרבה לצטט מן הירושלמי, טקסט שלא היה מצוי באותם ימים בידיהם של קוראים רבים כתלמוד הבבלי, ומספרים נדירים אחרים שהיו בספרייתו העשירה, ולא הגיעו לידי ציבור קוראיו. הפולמוס מוליד אחר המובאות בכתביו עשוי להפוך לפנינו את האקרובטיקה הסאטירית של שור.47

נתבונן תחילה בדוגמה צנועה המופיעה בפתחה של כל חוברת מחוברות „החלוץ". כותרתה על כל חוברת היא, כידוע, „החלוץ העובר לפני עם ישראל למלחמת הדת והתושיה", ובתחתיה מובא הפסוק: „אם תעשון את הדבר הזה (ההדגשה לא במקור) אם תחלצו לפני ה' למלחמה והייתם נקיים מה' ומישראל" (במדבר ל"ב). בשים אל לב כי הפסוק נוסח בחלקו, והמשמעה היא רבת־משמעות. בספר במדבר, ל"ב, 20—22, כתוב לאמור: „ויאמר אליהם משה אם תעשון את הדבר הזה אם תחלצו לפני ה' למלחמה, ועבר לכם כל חלוץ את הירדן לפני ה' עד הורישו את אויביו מפניו. ונכבשה הארץ לפני ה' ואחר תשובו והייתם נקיים מה' ומישראל והיתה הארץ הזאת לכם לאחוזה לפני ה'". הפקעת פסוק מהקשרו וציטוטו למקוטעין הן תחבולות ידועות, אלא שהפעם יש לשים לב ששלוש המלים „את הדבר הזה" מוסבות בספר במדבר למלחמת כיבוש הארץ, ואילו י"ה. שור הסב אותן ל„מלחמת הדת והתושיה". הנסמך (הדת) איננו לוואי לנסמך (מלחמת), שכן אין הכוונה כאן למלחמה שלוחמת הדת; הסמיכות „מלחמת הדת" איננה בעלת הור־ את תכלית, מלחמה לשם הדת, אלא בעלת הוראת סיבה, מלחמה בגלל הדת, או בעלת הוראת־תכלית ניגודית, מלחמה נגד הדת. כותרת־משנה זו לכל חוברות „החלוץ" מאפיינת את דרכו של שור כאויב (הדת) המעמיד פני אוהב.

דוגמה בולטת יותר בחריפותה נמצא ב־ מסתו העיונית־סאטירית „דבר בעתו"48. מסה זו היא אחת היצירות החריפות ביותר שנכתבו על מנת לערער את מעמדה של „אמונת־חכמים" בעבר ובהווה. בפתיחת חלק ב' של המסה מצטט שור קטע מן הירושלמי (סנהדרין פ"ד, ה"ב) ומסביר לה את האינטרפרטציה שלו. במאמר העריך ה־ יחצגי הירב כבקבע זה הנני מביאו כלשונו:

אילו ניתנה התורה חתוכה לא היתה לרגל עמידה. מה טעם וידבר ה' אל משה? אמר לפניו רבונו של עולם, הודיעני היאך היא ההלכה? אמר לו אחרי רבים להטות, רבו המזכין זכו רבו המחייבין חייבו כדי שתהא התורה נדרשת מ"ט פנים טמא ומ"ט פנים טהור.

המאמר הירושלמי הזה בא ביאור, אף שנאמר בדרך אגדי יסודו בהררי ההלכה הבבלי נודעו לארכם ולרחבם, ועצם כוונתו שלא ניתנה התורה חתוכה בפסק הלכה ...49.

הקורא שיטול בידיו את הירושלמי יראה מייד כי דברי אגדה אלו מוסבים להלכה האומרת: „דיני ממונות דנין על פי אחד בין לזכות בין לחובה, ודיני נפשות דנין על פי אחד לזכות ועל פי שנים לחובה". ההלכה עוסקת בהבדלי אחרים ומשפט פלילי, ולה כאן דגלית שבמגויות החיים הדיבוריות הבה, ו„לא ניתנה התורה חתוכה" (פסוקה, ללא „נטיית דעה לכאן ולכאן"50). י"ה. שור הנצלים כיודעין מבשביציה זו, ויצר לו אינטרפרטציה משלו, כאילו מדובר כאן בצורה כללית על מסכת היהדות כולה, על הלכותיה ופסקיה כולם. דוגמה זו לא על עצמה בלבד באה ללמד, אלא על דרכי ההרמנויטיקה הכללית של שור במסותיו. במקומות אחרים הוא דן בהלכה, באגדה ובמדרש כחזא מוטה כדי להבליט יסודות מוהירות, למרות שידע היטב כי יש כאן עירוב דיסציפלינות, ואין מקשים במדרש על הלכה וכו'51.

י"ה. שור אינו מסתיר את השפעתו מרוח התקופה, אף ליהר הרוך, את אבותיו (...) בקירבה האנטאנציפטית והביקורת ... „(...) לא עת ... עת ... לעשות למען האמת והאמונה, החכמה הדעת להש־ כיל ולהיטיב ... (...) ... כפי צורך ... 51. ויה, ב„דברי שלום ואמת", כבר הקדים את שור בהברות הנ"ל, אך התלמיד עלה על רבו בחריפותו ובבקטנותו: ההוראה, שורו לא עלה על דעתו כלל. דעותיו של שור היו מבוססות על אי־סאלי־ צציה של מקסמים קודמים, שיצרו אנכרוני־ זם היסטורי מובהק. הדבר לא הפריע לו כלל...

הפקעת טקסט ממקורו והקשרו בדרך שהוראה לעיל היא מעין למדי בכל שה־ זה מושתתת על מקסמים נדירים. אולם שור הרבה להשתעשע בהפקעות גלויות יותר, שהן מסוכנות פחות, והיסוד הסאטירי שבהן עיקף למדי. אמצעי זה שכיח ביותר ב„תריג"", ב„תרייד" וב„מאחורי הפרגוד". אך לא נפקד מקומו במסותיו ה„עיוניות". נביא כאן דוגמה אחת לשם המחשה. ב־ מסתו „כסא רבנים" מתבטא שור בעוקץ על רבני דורו: „אלה הרבנים האוב־ רים כל היום, כי יתן לנו אותם הבהמה ונשכנו כבהם"52. הקורא נזכר מייד בדברי רבי עקיבא שאמר: „כשהייתי עם הארץ אמרתי: מי יתן לי תלמיד חכם ואנשכנו כחמור"53. עיצוב דמותם של הרבנים כעמי־הארץ במשחקו של שור הוא שקוף. משחק לשוני זה הוא לביטוי ובבית לכבי בטקסטים קיימים בספרותנו. דוגמה זו מבליטה שוב את עירוב התחומין בין העיונית של שור לבין יצירותיו הבלטריסטיות.

41. ראה „החלוץ", חוברת שניה, 1861. ראה י.ה. שור, מאמרים, בהדורת ער־ ראל ספיוולבנר, ספריה דורות, מוסד ביאליק, תשל"ב, עמ' 33. מובאה זו היא ממסתו של שור, „תלמוד הירו־ שלמי והתלמוד הבבלי".
42. בתוך המאמר הרי"ד, „החלוץ", חוברת ג', 1856, עמ' 16. מאמר זה הוא יצירה סאטירית בדיונית־עיונית באחת.
43. ראה י.ה. שור, בהדורת ע. שפייזה־ דלר, מבוא, עמ' 7—37.
44. כך כינה אותו רפאל קירכהיים. ראה „החלוץ", ד', 1859, עמ' 19.
45. פ. לחובר, „תולדות הספרות העברית החדשה", כרך א', ספר שני, עמ' 183.
46. י. קלוזנר, „היסטוריה של הספרות ה־ עבריה החדשה", כרך ד', עמ' 61.
47. בדרך זו הלך כבר, כפי שראינו לעיל, אי"ש, אם כי בממדים צנועים.
48. ראה „החלוץ", חוברת שניה, 1853, עמ' 37—58.
49. שם, עמ' 43—44.
50. ראה „פני משה" לירושלמי, שם.
51. „דבר בעתו", ב', „החלוץ", חוברת שניה, עמ' 56.
52. „כסא הרבנים", א', „החלוץ", חוברת ראשונה, 1852, עמ' 39.
53. בבלי, פסחים, מ"ט, ע"ב.

(סוף בשבוע הבא)

هكذا من الأصل

דאר אויר
מספרות העולם

מאת סינדבאד

*** איך מתים סופרים באנגליה * ואיך — בצרפת... * סופר צעיר יהודי באמריקה — מרעיש את הביקורת * פרשת ווטרגייט — פורנו־פוליטיקה? * פרס־פוליצר — שערוריה חדשה ***

במאמר חריף שראה אור ב„ניו סטייטסמן" קובעת הסופרת האנגליה בריג'יד ברופי, כי מצבם הכלכלי הירוד של הסופרים בבריטניה הוא העילה המרכזית להתאבדותם של יוצרים. על־פי חישוביה טרפו לפחות 30 סופרים את נפשם במשך 30 השנים שחלפו מאז ראשית המאבק למען זכות הסופרים ליהנות מהשאלת ספריהם בספריות ציבוריות.

ברופי חישבה ומצאה, כי 35 ספרים בממוצע עומדים כתמלוגים על כדמי הספרייה ברחבי בריטניה, ספרים אשר עליהם חבות לו הספריות תשלום־השאלה זה 20 שנה. [illegible] — אך אינן ממהרות כלל לפרוע את חובותיהן.

סקר־ההכנסות הספרותי האחרון שנערך בבריטניה מוכיח, כי מצבם הכלכלי של הסופרים עומד בסיכון [illegible]. מצב זה נעשה גרוע אפילו יותר בהשוואה לשנת 1961, שבה נערך הסקר הראשון. ב־1972 השתכרו 67 אחוז מן הסופרים הנכללים בסקר פחות מ־1000 ליש"ט לשנה ממכירת ספרים, ואילו בשנת 1966 הגיע מניינם של אלה ל־63 אחוז.

בין המתאבדים — וביניהם שבעה ידועים — שמביאה ברופי (והיא אינה מפרטת את כל המקרים הבודדים), יש כאלה שעל־פני הדברים דווקא הרוויחו טוב מספריהם. ובכן, מה אירע להם? מסתבר, כי חוסר־הביטחון ירדו לחייהם, אי־היכולת לנהל ספריהם [illegible] כפי המבקשים [illegible] מופס לערער את עצביהם של הנוגעים־בדבר כדי כך שבחרו את המוות. ודאי, אלה שספריהם — וביניהם בעלי כשרונות מובהקים, שזכו להלל הביקורת — לא הצליחו להימכר, היתה להם סיבה נפשית פשוטה יותר להתאבדות: הם לא יכלו להתפרנס מכתיבתם הספרותית ולכלכל את משפחתם.

* * *

באותו גליון של ה„ניו סטייטסמן" ראה אור רשימה מוחצת נוספת, מאת הסופר אוברון וו, בנו של הסופר אוולין וו ובן־אחיו של הסופר אלק וו, שבה הוא נאבק בלווייתו של מארסל פאניול (אשר על פטירתו כתבתי במדור זה) כדי לשגר הצלפה ובוז אל הממסד הבריטי.

אוברון וו נכח בטכס־הלוויה הממלכתי שנערך לפאניול, חבר האקדמיה הצרפתית, ומשווה אותו אל ההתעלמות המוחלטת של הבריטיים מסופרים, מתים או חיים. שלא לדבר על כך, כי בצרפת הממשלתית מופקד עליו סופר (בעבר אנדרה מאלרו, וכזה, למותו עד להזהירות, [illegible]), ואילו באנגליה לא היו מעלים על הדעת לתת בידי סופר משרד נכבד כזה (והוא משרד נכבד בצרפת!) או כל כהונה [illegible]. הכלל, אוברון וו אינו רוצה [illegible] „אקדמיה צרפתית" בבריטניה — כך סוף זו האקדמיה שבעלה את דעתיה בבני כלייר, דידרו, באלזאק ופלובר — כי מי יודע אילו ביזויות יפוללו באקדמאים הבריטיים, אבל הוא מתריע על יחס הזלזול היסודי של הממסד והמיבר־כל בארצו כלפי סופרים ואנשי־הרוח. פוליטיקאים, כותב וו, השים שיחה מובנת אל כל מי שמביע דעה עצמאית, אך אפילו סופרים שכל ישותם אינם מביעים דעה נעשים בסה להיראשב. מצבם החומרי ההולך ורע של סופרי בריטניה, קובע וו, יש לו זיקה ישירה לא רק למיעוט מכירות הספרים, אלא גם לאותו יחס יסודי של שאט־נפש וחשד.

„נראה כי הפוליטיקאים נחלו נצחון", כותב וו, „אך רצוני לטעון, כי זהו נצחון פירוס. בשום דרגה בעולם אין הפוליטיקאים זוכים ללעג ובוז גדולים או גלויים יותר מאשר כאן (בבריטניה), הדירוג נפל מזה של חיילים, מרגלים, אפילו עורכי־דין". הנצחון האחרון הוא אפוא של הסופרים — „אישי־ציבור יכולים להתהלך על מה שיש לאל־ידנו לעשות לכותבים עליהם בעודם בחיים, אבל זה כואב וכואב לשמע מה שיכולים אנו לעשות אחרי מותם".

* * *

רומאן ראשון לבעליו נתפרסם בארה"ב — הביקורת מקבלת אותו בהשתאות־חן. כוונתי ל„הנודדים" מאת ריצ'ארד פרייס בן ה־24. רומאן זה עוסק בחיי הג'ונגל של נער ברונכס אשר בניו־יורק, בשכונת הפשעים, באיזור שמנסים להגשים בו תכניות של שיכון מחדש. המחבר הצעיר מתאר את החיים הללו בלא בושה ובלא פחד. סגנון הכתיבה שלו, המשול ללהב של סכין קפיץ, אינו מתעניין בצללים אלא בבשר חי. הריאליזם שלו יש בו בלתי־אמצעיות של שיחה אקראית ברכבת התחתית, שניגונו מסגלת לחשוף את הפאתוס המסובך שמאחורי השחצנות והגנות של בני־התבגרות בשם שהיא קולפת ומצבירה לקורא את האליצות התרוממות־הנפש הפרדיאליסטיות על האלימות ההמנגית.

יוג'ין קאפוטו נהקל לפי הומו בנעוריו הנאנסת על־ידי כנופי הבאים עליה בתער המלמל „סליחות". ג'ואי קאפרה מוכה מכות רצח במלחמת כנופיות, ונמלט אל אביו כדי לבקש מחסה ומזון וסופג ממנו מהלומה נוראה. דוני ריזו בן העשר כפה את חברו הטוב ביותר, שהוא מפגר במקצת, לעלות אתו אל ראש הגג ולזנק ממנו כדי להוכיח את גבורתו, בעוד הוא עצמו נרתע לאחר שהחבר צולל למוות. דמויות כאלו מאכלסות את „הנודדים".

ריצ'ארד פרייס גדל באיזור שהוא מתאר בסיפורו והתנסה בהרבה מן ההוויות הבובאות בו, אף כי מעודו לא היה שייך לכנופיית נוער. „משפחתי היתה משפחה יהודית מן המעמד הבינוני", הוא אומר, „לאבי חנות גרביים, הואיל ונולדתי עם שיתוק־מוחין, נתקפו הורי בהלה שלא אוכל לעשות מאומה בידי וחשו שאני חייב ללכת לקולג'". פרייס חב הרבה לסבא שלו — פועל בבית־חרושת שכתב שירים ביידיש, ובגללו החל הילד כותב עוד בהיותו בן 8. כשהגיע לגיל 11 כבר היה הזקן „סתבר" את יצירות נכדו. פרייס סיים את חוק לימודיו באוניברסיטת קורנל, הושפע מן הסופרים ה„ביטניקים", וויליאם בארוז והוברט סלבי הצעיר, וזכה במילגה לכתיבה יוצרת באוניברסיטת סטנפורד. הרומאן הראשון שלו היה נושא להתלהבות של סופרים ידועי־שם, ומתנהל מו"מ על הסרטתו. ופרייס, המסיים עתה את לימודיו לקבלת תואר מוסמך לאמנויות יפות באוניברסיטת קולומביה, שוקד על כתיבת רומאן שני שעניינו „דינאמיקה משפחתית".

* * *

בשנה הבאה יתקיים בירושלים יריד־הספרים הבינלאומי הדו־שנתי. יש איפוא עניין לדעת, כי „יריד הספר הנאהי", הנערך מדי שנה בעיר ניצה אשר בצרפת, והעומד להיפתח בימים אלה — לא ייצא אל הפועל. הסיבה הרשמית: מותו של נשיא צרפת ז'ורז' פומפידו לפני כחודשיים. אבל יש המתייחסים בספקנות אל הטעם הזה, שהרי פומפידו — תהא דעתנו על מדיניותו אשר תהא — היה איש חובב־ספר וגם עורכה של אנתולוגיה מפוארת לשירה, ואל־נכון יש בידידי־ספרים כדי לשמש ציון נאה להכרך — בכל אופן, יותר מאשר ביטולם. אבל — מוצנים והטוענים — יריד ניצה מבילא היה מוחזק בעיני מו"לים מפורסמים כמקום יפה לבילוי ולנופש מאשר לעסקי ספרים, ומי שבגבר על הנוף האפשרי ליחסי המו"לות הבינלאומית, מוטב שלא יצטער כל־כך.

ריצ'ארד פרייס

רוברט לואל

* * *

במאריס מתנצב באלה הימים מחזה שבמרכזו עומדת דמות המשורר והמחזאי הגרמני (היהודי) ארנסט טולר (נולד ב־1893 והתאבד ב־1939). המחזה, „טולר", פרי־עטו של טאנקרד דורסט, מצמצם את דיוקן גיבורו לתקופה הקצרה שבה היה חבר הוועד המרכזי של הרפובליקה הסובייטית הבאוארית, שבאה לעולם בעקבות מפלת גרמניה במלחמת־העולם הראשונה. טולר היה אז בן 26 ונבחר על־שום היותו נואם וחוצב־להבות, אלא שאפילו הריטוריקה הנפלאה שלו לא יכלה להושיע את הרפובליקה האדומה מידי מבקשי־נפשה.

דורסט רואה בארנסט טולר רומאנטיקן, שנכשל כמנהיג פוליטי לא משום חולשתו האישית והססנותו, אלא מפני שלא הסכים להתפשר על עקרונותיו. לאחר מפלת הסובייטים שלו נחבש בכלא ושם כתב את מיטב מחזותיו האכספרסיוניסטיים שהקנו לו תהילה בינלאומית. ביניהם „אדם והמון" ו„שוברי המכונות". מחזהו „הופלה! אנו חיים!" השפיע השפעה נחרצת על ברכט ואחרים.

בעלות הנאצים לשלטון נמלט טולר מגרמניה, תחילה לאנגליה ואחר־כך לארה"ב. יאושו מן המצב הפוליטי והתפתחויות ביחסיו עם אשתו היפה והצעירה, בתו של גנראל גרמני ושחקנית, הביאוהו להתאבדות.

* * *

הוצאת־הספרים האמריקנית „בנטאם בוקס" הודיעה, כי ספר הנושא את הגרשנקה שלה זכה להצלחה עצומה. זה ספר אינו אלא העתק השיחות המוקלטות של הנשיא ניכסון, שההוצאה הזריזה פירסמה בדמות ספר־כיס.

„בנטאם בוקס" חשבה להעמיד את המהדורה הראשונה על 300 אלף עותקים, אך המכירה היתה כה מהירה — 40 אחוז מן המלאי נמכרו בתוך שעתיים לאחר שהוצגו לראווה. בנמל־התעופה קנדי של ניו־יורק — שניתנה הוראה להדפיס עוד 500 אלף עותקים. ספר־הכיס של „בנטאם בוקס" מקיף 896 עמודים. אפשר להשיג אותו חומר גם בהוצאת המדפיס הממשלתי האמריקני, אלא שזהו ספר בן 1308 עמודים בכריכה קשה, ומחירו, כמובן, גדול הרבה יותר — 12.25 דולאר לעומת 2.50 דולאר, מחיר ספר־הכיס.

* * *

פרשת ווטרגייט מזרימה כסף לכיסי המו"לים בארה"ב. אך מעללי הנשיא ניכסון הביאו, בימים אלה, גם את פרס פוליצר החשוב לשני עיתונאים, שחשפו תרומות מפוקפקות למסע־הבחירות שלו והשתמטותו מלשלם מלוא הסכום המגיע ממנו למס־הכנסה האמריקני. העיתונאים הם ג'יימס פולק מן ה„וושינגטון סטאר־ניוז" וג'ק וייט מן ה„פרובידנס ג'ורנאל אנד בולטין".

באותה הזדמנות נתחלקו גם פרסי פוליצר אחרים. נציין את הפרס בתחום ההיסטוריה שהוענק לדניאל בורסטין על „האמריקנים: הנסיון הדמוקראטי", שהוא הכרך השלישי בסידרה. בשטח הביוגראפיה הוענק הפרס ל„אריגל, בן ואמך", הביוגראפיה של המחזאי הגדול שנכתבה בידי לואיס שיפר שהקדיש 16 משנות־חייו לעבודה זו. הכרך הראשון ראה אור ב־1968 והאחרון אשתקד. בתחום השירה זכה בפרס הפייטן והמשורר רוברט לואל על „הדולפין", אסופת־שירים שהביאה לו את הפוליצר השני שלו. בתחום הלא־סיפורת זכה בפרס „ההתכחשות למוות" של ארנסט בקר, שבו הוא טוען כי הפחד מפני החיים ומפני המוות הם שני המניעים העיקריים של הפעילות האנושית. כדאי לציין, כי הפעם לא ניתן הפרס בתחום המחזה — זו הפעם השנייה בתוך שלוש שנים — ולא בתחום הפרוזה: זו הפעם השנייה בתוך ארבע שנים.

ההחלטות לא להעניק פרסים על מחזה ועל סיפורת, שנתקבלו פה אחד על־ידי השופטים, יש בהן כדי להעלות הרהורים עגומים על מצב היצירה האמריקנית בשנים אלה.

* * *

האיש הניצב בראש הסוכנות הסובייטית החדשה לזכויות־היוצרים הכריז, כי אין שחר לשמועות שברית־המועצות מאיימת בהגשת תביעות משפטיות נגד כל המו"לים הזרים שיפרסמו יצירות של „דיסידנטים סובייטיים".

בוריס פאנקין, ראש הסוכנות, הצהיר: יגיש תביעות כאלו רק אם חוקי המדינה הזרה יעשו את פעולת המו"ל לבלתי־חוקית. אם סופר סובייטי ש„איננו הולך בתלם", הצהיר פאנקין בראיון לעתונאי אמריקני, יעקוף את הסוכנות לזכויות־היוצרים ויחתום על חוזה עם מו"ל זר, תראה ברית־המועצות את החוזה כבלתי־מחייב. היא תנסה למנוע את הפירסום של היצירה הבעייתית — אך רק על־פי חוקי המדינה שבה היא עומדת לראות אור, ואם אין חוקים אלה מאפשרים זאת, לא יגישו הסובייטים תביעה משפטית.

ברית־המועצות הצטרפה אל אמנת זכויות־היוצרים הבינלאומית רק ב־27 במאי אשתקד ולמן הצטרפותה טוענים ה„דיסידנטים", כי המטרה היא להחניק את פירסומי יצירותיהם במדינות זרות. פאנקין מסר, כי הסוכנות שלו החלה לפעול בפברואר השנה וכבר הספיקה לחתום על כמה הסכמים לזכויות־יוצרים בתחום הספרות והמוסיקה בין השאר עם ארה"ב, יפאן, צרפת וארצות אחרות.

חיטים ושעורים
(על טענות ומענות)

מאת

יהודית אורין בן־הרצל

רשימתי ביום 19.4.74 „האם אפשרית ספרות על השואה" שימשה, ככל הנראה, עילה למר אמנון הודי, על מנת לתת פומבי להשקפות פילוסופיים־לאומיים שהמון גרסם („זו לנו עת דברים" 10.5.54) ומאחר שאני תומכת בשתי ידי על הדעות, שהובעו בהקדמה הארוכה, המענינה (אף לא רדוקא ולואנגיה) — נמצא מר הודי מתפרץ לדלת פתוחה. עניין מלהתקיקובנו בארץ, ההבאות ממכתבי חיילים, מובאות המתפרסמות בכל פרסומי משרד החינוך, אין להם קשר כלשהו לדיון שהצעתי, היזמה שדעה קדומה רגשית היא עיקותה עניין של בר־פלוגתא שלי, ובעדי טענתו בחיטין, כוזה הוא לי בשעורין.

לא הייתי מטריחה את הקוראים בתגובה על תגובה, אלמלא ראיתי בדברים שפותח את העניינים המרכזיים להיי.

כי שקרא את רשימתו של מר הודי, בלי שקרא את רשימתי, עלול לייחס לי דעות שאין זהות מהן. וכי אני ביקשתי „להתכחש לזהות היהודית, להסתלק מן העבר, לבת לכל"? מר הודי חש, כפי הנראה, שהוא חוטא ומחטיא את הקוראים — תוך הצמרק „שמא טבעתי ד' אלף, שבה גם שגה בכללירתה גלתם — ולא בדעה. אפשר שהוא מאד־הם קוראים שמייחסים, דרך משל, את דברי יהודקה, גבור „הדרשה", לת הזו, והאיש בסיפור השעתת הגועד. שאם לא כן, כיצד הודי ליף בין דעותי, לדעת אחרים, שהבאתי בתום־לב אף באירוניה? פרט ביוגראפי שיתקן טעות אחת מרבות: אני לא התרגתי את גרמניה עד מלחמת 56, כף רגלי לא דרכה על אדמת גרמניה לפני 56 ולאחר כמך, ואני מקוה גם, כי לא תדרוך. ואין אני מחזיקה טובה לעצמי על התיהור שהורי של כל טובות־ההנאה הברוכות במכלחות, בכינוסים ובפסטיבאלים, שהגרמנים כה רותבי־לב בהם. ואם ירצה, יוכל אולי א. הודי לגלות נימים סמויות הקשורות את הסתלקותי מכל טובות־הנאה כמין כלשהו, ואף מספרות, שמקורה טבטוני...

יחד עם זה, אין הרמות אישיות אלו מקנות לי מעמד של מצפונאית ומוכיחה בשער, כעמד שרוחי עלי מכל ופל. איש איש ועומס החובות שהוא נושא עמו.

אתעלם, אפוא, מעיוותי־ההבנה ומהמובאות שאינן ממין־הטענה. השוב לי לשוב לפרש את דעתי, כדי למנוע אי־הבנות נוספות: נושא השואה לא זו בלבד שאינו מרפה בילדי־הארץ, אלא שהוא שקוע בתפיסת הזיהור עמוקה של ההקשה. ואחרי הכלהפה האחרונה דומני שיהיה זה באנאלי למדי לנסות ולהוכיח מחדש אמת גלויה זו. עם זאת, אמרתי, ואני חוזרת ומדגישה, כי הציניות המזורה של הצברים העילנות המתוססת שלהם ישרה האמיתית בעיני מהשיפוכת צדקנית ראוותנית.

מודעת אני, כי התיזה שהעליתי אינה נעדרת פחים ומוקשים, אולם ויכוחו של מר הודי הוא פוליטיקי במובהקו הוא קובע כי „מעלותיו של הספר (של קצטניק) כיצירה ספרותית מפטות" (ההדגשה שלו), אולם הוא תובעני לדון על שום שהזוהתי דעה בלי שקראתי את קצטניק, כפי שהודיתי. ובכן, ראשית איני מבינה כלל מה זה „יצירה ספרותית טובה" בהקשר זה. יצירה ספרותית טובה בהקשר בלטריסטי רגיל משמע: עיצוב דמויות, שימוש נכון באמצעים אמנותיים, התבולות ספרותיות, יסודות אסתטיים, עלילה המעידה על דמיון ומקוריות, מתח ופתרונות מפתיעים וכהנה וכהנה — מה לכל אלו להיאור השואה? במלא ממני, כיצד אפשר בכלל להתייחס לתיאור של מתנה השמדה בקני מידה של יצירה ספרותית. דומה הדבר בעיני כאילו בוקעו באיזה סולם מוסיקלי השמעה וזקתו של מעונה בגבתו הצינויים. אך לא בכך העיקר. מר הודי טוען, כי אנו „נמנעת מלקרוא הגם שופטה" הרי זה מלכוד הגיוני ממש: לא טענתי כל טענה וניוגנה לבהונה ססיתיות לגבי הרוכזאק של קצטניק. טענתי, כי מלכתחילה, אי־אפשרי, אי־אפשר לו ליהנות מאמנות שנושאה השואה (ואני קוראת ספרות בלטריסטית רק על מנת ליהנות). לא אחזור על נימוקי, שנאמרו בהרחבה והיו עיקרו של המאמר, ואומר מר הודי התעלם מהם. המילכוד ההגיוני הוא בערך כך: כלום חייבת אני לקרוא את קצטניק, על מנת שתהיה לי הזכות, שלא לקרוא אותו? זה הגיון כמין זה חייב אדם לטעום תחילה, על מנת שתהיה לו זכות להודות כי הוא פוחד מן המוות.

כאמור, מודעת אני לקשיים שבתיזה שלי. ומאחר שהאמת המוחלטת אינה מכוונת ארתי, אלא הרצון להתקרב ולו בצורת דו־שיח, לאיזו אמה, לפיכך אזהשף את הפירצה בעמדותי. כך, למשל, יכול היה מר הודי לדחוקני אל הקיר בשאלה הפשוטה: כלום יפים בעיני „על השחיטה" ו„בעיר ההריגה"? ומאחר שאיאלץ להודות, כי אומנם יפים הם בעיני, משמע אני נהנית מהם: כיצד אפוא — ואני ממשיכה למלא את תפקידו של בעל־דבבי — אפשר לי להתענג על סבלם של אנשים חיים? פירצה זו לא נעלמה מעיני ורמזתי עליה בסוף רשימתי, למען הקוראים הניתנים להירמז. אולם קוראים „תפוסים" ע"י דעה קדומה אינם קולטים קולות מבין זה. מכל מקום, פתוחה אני למי שיוכל לסייעני להיחלץ ממעבה־הסתירה.

אודקה אני בדעתי, כי לגבה אל השואה באומן ישיר ניתן לי ולרבים אחרים רק מתוך גישה תיעודית, ארכיונית, עובדתית. שום רומאן על השואה לא יתן לי מה שנתנו לי הפרוטוקולים של הרב שמעון הוברבנד, המצויים בארכיון הגיטו („קידוש־השם" להרב שמעון הוברבנד, מתוך הגנוזים של ארכיון ריינגלבלום בגיטו וארשה, בהוצאת „זכור"). שום בדיה דרמטית לא תישווה לצילומים התיעודיים ולעובדה היבשה („כך וכך בעלי ילדים; כך וכך שיני זהב", מפנקס האפסנאות של הארכיון הנאצי). צורות אמנותיות ואמצעים בלטריסטיים יעשו וולגאריזציה של הנושא בעיני, ולולא חששתי מן אעלה חבת רבים, הייתי מנוה ואומרת: אף יסופקו אולי, בתום־כתע, יצרים סאדו־מאזוכיסטיים.

כדי למנוע אי־הבנה נוספת, חובה עלי להדגיש ולא לסכוך על דברים שברמז. דם לא היו כוונים אלא לספרות שהשואה מוצגת בה בחזית. הרי אין לחשוד בי, כי טענתי טענה נואלה, כאילו יש לשלול או קיומה בתודעתו של הציבור הספרותי והיה די (כמו אצל אפלפלד, סול בלו ואחרים) הרי זו טענה שאין הדעת סובלת כלל, שה כולנו גידולי ספיח וסחיש של השואה.

ייתכן שמירוח בלתי ריאליסטי עשוי להזור. ייתכן כי אבסטראקציה תרחיק את הנושא (כמו ב„גרניקה"). אם זכרוני אינו מטעני, היה זה ארנסט קאסירר, שהודה אלמלא המבנים המהורים, הפרצריבה הזו במוזיקה של דנטה, אי־אפשר היה לקנות לצאת את אימי „התופת" של „הקומדיה האלוהית". שם אמורים הדברים בתופת שהיא בדיה מטאפיזית ואילו התופת שלנו, הממשית, תוכל להתלבש בטרצינים ובקאמטורים? כלום כוהר או אפשר לשלב את קות אבת של נוסחים מוקלשות ביצירה סיקלית, על מנת לבטא בעזרתן את הזוועות האמנותיות?

איני יודעת אם תוספת הבהרה זו מציתיקלט הפעם. ייתכן, באמת, כי הבדלי הגישה אל הנושא נובעים כהבדלי טעם ואופי ואקלים־מחשבה. לי נדמה, כי גישתי משוקפת — במעט אופיינית — לדור הצברים בישראל.

הוועד להוצאת כתבי אחימאיר

מודיע:

יצא לאור הכרך הרביעי לכתבי אב"א אחימאיר ובו שני חלקים:

א. מותו של יוסף כצנלסון

ב. לאחר האהבה, לאחר השנאה

(בדל כצנלסון)

259 עמ' ותמונות — 14 ל"י

אפשר להזמין את הספר בדואר על־ידי משלוח המתאה על הסכום הנ"ל לפקודת: „הוועד להוצאת כתבי אחימאיר", רחוב ניצנים 12, רמת־גן.

בהוצאת מוזיאון „ביתן" בקרית־טבעון

הופיע הספר השלישי מפרי עטו של הסופר

צבי הורוביץ

בשם

„משפחת הורביץ־הגבילה הגדולה"

גם „דיסרטציה" וציורים שונים.

הזמנות: בכתב לת.ד. 1034 קרית־טבעון מיקוד 36 000

בית הסופר ע"ש חיים הזז

השבוע

ה' בסיון 26.5.74 — י' בסיון 31.5.74

[illegible]

הבית הפתוח... טל' 288128

אגודת הסופרים העבריים בישראל · המשרד לחינוך ולתרבות

לתשומת לב המאזינים והקוראים!

הקשיבו לשידורי ישראל על יצירת

אברהם שלונסקי

השידורים מתקיימים כל מוצאי־שבת בשעה 22.05 ברשת א' במסגרת התכנית לספרות

מלים שמנסות לגעת —

סוף שבוע עם סופרים וקוראים

בהשתתפות: דב סדן, דן מירון, שמואל הכם ושושנה שלונסקי; התכניות משולבת ב„אנתולוגיה אישית קטנה" בהשתתפות עוזיאל אפשטיין.

את כל יצירות א. שלונסקי ניתן להשיג ב„ספרית פועלים" ובכל בתי הכבהר לספרים בארץ.

הוצאת ספרית פועלים

החל מ־1 ביוני 1974.

מעריב נמכר בצרפת

בנקודות המכירה הבאות:

DRUGSTORE OPERA, 6—8 Bld. de Capucines, Paris 9;
23 Rue Des Ecouffes, Paris 4.
DRUGSTORE MATIGNON, Publicis, 1 Ave. Matignon, Paris 8.
MR. BLINDEL, 30 Rue Richer, Paris 9.
DRUGSTORE SAINT GERMAIN, Publicis, 149 Bld. Saint Germain, Paris 6.
HALL DE VENTE, Mar, 111 Rue Reaumur, Paris 2.
AGENCE HACHETTE, 10 Ave. Saint Marguerite, Nice.
AGENCE HACHETTE, 13, Ave. Isola Bella, Cannes.
AGENCE HACHETTE, 3 Place de Haguenau. Strasbourg.
AGENCE HACHETTE, Rond Poins de L'Intendance, Marseillez.

צבא הגנה לישראל

מהדורה מתוקנת של החוברת ובה שמות הנופלים והנעדרים במלחמת יום־הכיפורים

תפורסם בחודש ספטמבר 1974

משפחות המבקשות לתקן שבוש או אי־דיוק כלשהו, שחל בחוברת אשר פורסמה בחודש מרס השנה, מתבקשות לפנות, עד ה־5 ביוני 1974, לדואר צבאי 2146/ח'.

מרכז ההסברה

שירות הפרסומים

הופיע

ישראל

שנתון הממשלה תשל"ג/ד

בעברית

ספר א':
סקירות המשרדים
בתוכן:
הכנסת
הבחירות
נשיא המדינה
משרדי הממשלה
בתי המשפט
מבקר המדינה
נציב תלונות הציבור
בנק ישראל
רשות השידור

* כ־300 עמודים
המחיר: ספר א' 6 ל"י

ספר ב':
סקירות כלליות
בתוכן:
העלייה: מספרים ותכונות
רווחה חברתית בישראל
המדע בישראל
איכות הסביבה בישראל
התפתחות המירקם היישובי בישראל
כלכלת ישראל: צמיחתו של המשק;
חקלאות; תעשייה; בנייה;
תחבורה ותקשורת: תמורות
מיעוטים
יחסי החוץ של ישראל
הארץ שבה אנו יושבים
האוכלוסיה בישראל
הבחירות לכנסת
שמות בעברית ובאנגלית של חברי הכנסת, חברי הממשלה, עובדי מדינה בכירים, קציני צה"ל, נציגות דיפלומטיות

* כ־400 עמודים
המחיר: ספר ב' 8 ל"י

להשיג בכל חנויות הספרים

להזמנה מרוכזת יש לפנות אל שירותי ההפצה של פרסומי הממשלה, רח' ב' מס' 29, הקריה, תל־אביב, טל' 03-255286 (נא לצרף 1 ל"י דמי משלוח לכל ספר)

שטיחים פרסיים!!

נתקבלו שטיחים פרסיים וסיניים

מבחר ענק, דוגמאות מיוחדות

מחירים נוחים! הזדמנויות!!!

„בזר שטיחים" דיזנגוף 184, 190 תל־אביב

הוועדה לקידום החינוך המדעי לנוער · משרד החינוך והתרבות

מחנות „נוער שוחר מדע"

יתקיימו בקיץ תשל"ד:

המוסד ומקום ההרשמה	לבוגרי כתות	נושאי המחנה	סיום ההרשמה	מועד המחנה
האוניברסיטה העברית ירושלים. גב' שפרה רון, הפקולטה למדעי הטבע	י"א	מתמטיקה, פיסיקה, כימיה, ביוכימיה, זאולוגיה, גנטיקה, מדעי האטמוספירה	25.5	5.6—20.8
מכון וייצמן למדע — רחובות	י"א	כימיה, פיסיקה, ביולוגיה, מתמטיקה	הסתיימה	30.6—12.7
המדרשה לנוער שוחר מדע — ירושלים ת.ד. 262	ט'—י"א	אמנות יהודית, פיסיקה, ביולוגיה רפואית	15.6 / 30.6	7—21.7
הטכניון, המדור ללימודי חוץ, ת.ד. 4959, חיפה	ט'—י"א	מחשבים, ארכיאולוגיה, פיסיקה, מדעי הבריון, מתמטיקה, עיצוב דו והלה מדי, הנדסת חומרים	25.6	15—30.8
אוניברסיטת בר־אילן, ד"ר שלזינגר, המחלקה לפיסיקה	י"א	מחנה לבנות. מחנה לבנים. (טרם נקבעה תכניה)		
אוניברסיטת ת"א. היחידה לנוער שוחר מדע	ט'—י"א	פיסיקה של מצב מוצק, לייזרים, אסטרונומיה, ביולוגיה ימית, הפושי נפש, ביוכימיה, רפואה.	10.6	30.6—12.7
מרכז מחקר גרעיני, נחל שורק, דואר יבנה	י"א	פיסיקה גרעינית. משבר האנרגיה	20.5	21.7—2.8
מינהל המחקר החקלאי (בשיתוף האגף להינוך התישבותי)	י"א	הרצאות ונסויים בנושאים חקלאיים	30.5	7—19.7

האוניברסיטה העברית בירושלים

בית הספר לחינוך · החוג לפילוסופיה

מזמינים את הציבור לשתי הרצאות

שינתנו ע"י

פרופ' ישראל שפלר

פרופסור לחינוך ולפילוסופיה באוניברסיטת הארווארד

ההרצאה הראשונה על:

תורת ההסבר של פירס

תינתן ביום ה', 30.5.74, בשעה 8.00 בערב, באולם א' בבנין מיזור שבקרית האוניברסיטה בגבעת רם.

ההרצאה השניה על:

הפסיכולוגיה של ג'ון דיואי

תינתן ביום ג', 11.6.74, בשעה 6.00 בערב, באולם א' בבנין לאוטרמן שבקרית האוניברסיטה בגבעת רם.

יו"ר — ד"ר ירמיהו יובל.

ההרצאות תהיינה בשפה האנגלית

המכון לפריון העבודה והייצור · המכון לאוטומציה תעשייתית

משרד החינוך • משרד העבודה · המכון הממשלתי להכשרה טכנולוגית · מחלקת ההשתלמויות

מזמינים את ציבור המורים והמדריכים

העוסקים בהוראת הנושאים הטכניים בבתי־ספר ובמפעלים תעשייתיים

ליום עיון ולחנוכת המעבדה למדידות ולכיול

יום העיון יערך ביום ג' 28 מאי 1974, משעה 08.30 ועד 14.00 בבית הספר להנדסאים, של אוניברסיטת תל־אביב, רח' האוניברסיטה 30, רמת־אביב.

מידע נוסף על תוכנית יום העיון, ניתן לקבל ע"י פנייה טלפונית למכון לאוטומציה תעשייתית, טלפון 413752, 417364.

האוניברסיטה העברית בירושלים

היום בשעה 08.00

הוחלפו מספרי הטלפונים

בקרית האוניברסיטה בהר הצופים כדלקמן:

1. מרכזית קרית הר־הצופים
(10 קוים) — 222131
(5 קוים) — 221181

2. מרכזית מעונות סטודנטים הר־הצופים — 222325, 232375

3. מרכזית מחלקת פיתוח ובינוי — 232370—1

משקיע באזור פתות

מעוניין לקנות

מפעל תעשייתי קיים

או פרוייקט להקמה

בשטח המתכת או הפלסטיק

הצעות לת.ד. 28328, תל־אביב

כרז לבזאר האביב

אר יתקיים בין התאריכים 6—3 ביוני 1974, קרית־הטכניון, חיפה

סוחרים המעוניינים למכור מוצרים כגון: שה נשים וגברים, הנעלה נשים וגברים, י ספורט, דברי סדקית, מוצרי חשמל ה: מוצרים שאינם נמכרים ב„מכלול" — חנות ודנטים).

נים למכרז שיתקיים ביום 29 במאי 1 שעה 15.00 בחדר 6 משרדי אגודת ודנטים.

ת לתגיש בכתב בצרוף המחאה ע"ס —.20 ל"י ום 29 במאי שעה 14.00 למזכירות האגודה. גישי ההצעה להשתתף אישית במכרז. אגודת הסטודנטים בטכניון מתחייבת לקבל הי : הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.

הטכניון מכון טכנולוגי לישראל

הפקולטה להנדסה אזרחית — גיאודזיה · המדור ללימודי חוץ

אגודת המודדים המוסמכים בישראל

מודיעים על סימפוזיון בנושא:

המדידה האלקטרו־אופטית בגיאודזיה

אשר יערך ביום ה' 27.6.74 באודיטוריום בתחנה לחקר הבניה — קרית הטכניון, נוה שאנן, חיפה

הסימפוזיון מיועד למהנדסים ומודדים מוסמכים העוסקים בכל תחומי הגיאודזיה.

תכנית מפורטת והזמנה ישלחו לכל דורש.

דמי ההשתתפות: —.45 ל"י כולל ארוחת צהרים.

פרטים והרשמה: המדור למודי חוץ, חדר 22א' בנין הטכניון הראשי בהדר הכרמל חיפה, טל. 667818, 661171, ת.ד. 4959.

פרס 200 ל"י

יוענק למוצא כלב זאב

שחור, רגליו בהירות ואשר עונה לשם „אסי".

כל היודע פרטים עליו או המוצא אותו יתקשר למספר הטלפון: 03-245043, 03-223866, דיזנגוף 133, ת"א, ולפיש.

מחסן להשכרה

גדול (770 מ"ר) וגבוה

במקום מרכזי במפרץ חיפה

פנוי להשכרה

טלפון 83011—04

דרושה דירה בשכ"ח

בת 4-5 חדרים

לצרכי משרד שקט בסביבות רח' צירלסון ובני משה בת"א

נא לפנות לטל: 443181 לרותי

למוסד כלכלי בירושלים

דרוש משרד במרכז העיר

בשכירות חדשית (ללא מתווכים) בן 8—10 חדרים

וכן דרוש משרד נוסף בן 4-5 חדרים

לפנות: ת"ד 2600 ירושלים, עבור „חדרי משרד"

נהג עצור!!!

חסוך עד 25% בתשלום ביטוח רכבך באם הנך:

- מעל גיל 25
- מעל שנה וחצי רשיון
- ללא תביעות
- באם אינך נוהג בשבתות תהנה מהנחה נוספת

פרטים: „טירן", סוכנות לביטוח בע"מ שלמה המלך 74 ת"א 248968 בערב 981965

מכרז

לארגון קייטנה

לילדי עובדים בשטח מינהל המחקר החקלאי, בבית דגן — בחודשים יולי — אוגוסט 1974.

מפרט וטופס השתתפות במכרז ניתן לקבל לפי הכתובת: אילנה פאר, מינהל המחקר החקלאי, ת.ד. 6 בית דגן, או טלפונית 944372 בשעות העבודה הרגילות.

למכירה

מכונות אוטומטיות

למשקאות חמים, קרים בקבוקים וכריכים

קבלת פרטים: נא לפנות בכתב לת.ד. 161, תל־אביב.

דירות פאר ברמות-הדר בחיפה

השקעות בע"מ קבלני בנין

ללא הצמדה

נותרו מספר דירות 4-5 חדרים

דירות לקשט עם כל השכלולים

סנפיר טל. 664859

חיפה, רח' גורדון 27

בית חרושת לרהיטים

מחפש באזור תל־אביב וירושלים

נציגים בלעדיים

בעלי חנות גדולה

(לפחות 60—100 מ"ר)

לפנות ת.ד. 7080 חיפה

סודיות מובטחת!

חפוש נעדרים — תושבי הנפה ויטבסק (רוסיה הלבנה)

כל היודע על גורלם של

1) הגב' גנסיה גוסמן (הוסמן) לבית בראודה, בתו של הרב בראודה מזיגר, ליטאי,
2) מר אבא גוסמן (הוסמן), בעלה של הגב' גנסיה גוסמן־בראודה הנ"ל,
3) צאצאיהם של בני הזוג הנ"ל שהתגוררו לפני מלחמת העולם השניה בעיירה ועליז' בנפת ויטבסק,

מתבקש להתקשר עם ד"ר ל. הנמרשטראוס, עו"ד, תל־אביב, רח' שטריקר 3, טל. 441665.

למכירה

מבנה תעשייתי גדול

בתלפיות אזור התעשיה — ירושלים

ניתן להתאמה

למשרדים ו/או לאולמות תעשיה

לפי הדרישות.

פרטים: ת.ד. 9653 ירושלים, או טלפון: 231309 (02).

חוג חובבי הקקטוסים

ת.ד. 1253 רמת־גן

מזמין אוהדים וחברים לכנס ביום שלישי 28.5.74 בבית ציוני אמריקה תל־אביב, בשעה 15.30

הרצאה — שוק — ושקופיות

אזכרה

ולדי NAGYVARAD והסביבה

תתקיים ביום רביעי, כ"ט סיון (5 ביוני) ה 18.00 בבית הכנסת הגדול, אלנבי 110, ת"א.

אסיפת החברים בשעה 17.00 באותו המקום.

אנא שקרוביהם נפלו במערכות ישראל מתבקשים לה את הפרטים למר גרוסמן צבי, בריגידרא 14, ת"א, כדי להעלות את זכרם בזמן הטקס.

ההנהלה

דרושה באזור תל־אביב

מצבעה

למוצרי מתכת

בשכירות עם תנור וקומפרסור

אפשרות גם לשמוש חלקי במצבעה פעילה.

בדבר פרטים נא לפנות לת.ד. 11016 ת"א

בית הורים

ומחלקה לחולים כרוניים

רמת סביון

חברה ישראלית — קנדית בע"מ

קרית סביון

רח' התורה 25—23

טלפון 931229

ת.ד. 1026 קרית סביון

מוזמן הורים ליהנות מ־:

- גן פרחים
- בנין חדש עם כל השכלולים
- השקה פרטית
- פעמון ליד כל מיטה
- השגחה רפואית 24 שעות ביממה
- פעולות חברתיות ותרבותיות
- מכון לפיזיותרפיה
- ריפוי בעיסוק
- מספרה בעור וויאנסטי

אנו שולחים פרוספקט לפי הבקשה.

לבעלי מנסרות

ולציבור מנסרי היהלומים

מכונה משוכללת ומדויקת לניסור יהלומים יוסף אורבוך — ת"א, המסגר 1.

בקשה לפרטי המכונה הוגשה למשרד הפטנטים ותוייקה במספר 43.663

מגרש למכירה

מוצע בזה למכירה מגרש בשטח 793 מ"ר בכרמליה חיפה

חלקה 105 גוש 10763.

כל המעוניין ברכישת המגרש ימיש אל הח"מ הצעה בכתב בצרוף המחאה בשיעור 10% מסכום ההצעה.

הח"מ אינו מתחייב לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או כל הצעה שהיא.

שלמה אבני, עו"ד
רח' הגמל 48 חיפה
טל. 662689 664584

דרוש משקיע פעיל או בלתי פעיל

לעסק משגשג בשירות משרד, המרחיב את פעולתו ליצור עזרי ארגון ורהיטי ארגון חכמים. בידי החברה הזכיון ליצור נא של מוצרים המוגנים ע"י פטנטים רשומים בארץ ובחוץ לארץ.

השקעה מינימלית — חצי מליון לירות.

נא להתקשר לטל' 38643־03 מ־9 עד 14.

למכירה

מכונית טריומף 2000

שנת ייצור 1968

מכונית סטיישן ויליס

שנת ייצור 1967

נא להתקשר לטלפון 621903

מוסד ציבורי מחפש בשכירות חדשית או ברכישה בחיפה

בנין בן 60 חדרי משרד

(אפשרי 40 + תוספת 20 בעתיד)

בשטח כ־1500 ממ"ר

עם מעלית (דלת רחבת) + מגרש חניה צמוד

הכרחי במקום שאליו יש קשר תחבורה צבורית

בהצעות נא לפנות אל מר ארליך טל: 664286־04.

מרכז העיר הרצליה

מכירה דירות לוקסוס 3½ עד 4 חדרים בשלבי גמר.

ית, מים חמים, חימום מרכזי, גז מרכזי, אנטנה מרכזית, חניה צמודה.

מטבח: פורמייקה וניריוסטה. 2 חדרי אמבטיה לוקסוס כמקובל ב„אלמגור" קבלנות בנין בע"מ

פרטים נא לפנות למשרד, רחוב בן 18 ת"א שעות 8.30—12.30, טלפון 243021.

מרכז ההסברה · שירות הפרסומים

הופיע

ישראל

שנתון הממשלה תשל"ד

בעברית

שטיחים פרסיים

בזר שטיחים

هكذا من الأصل

דרושים

מהנדסים · טכנאים · בימאים · שרטטים · מחסנאים • • • מנהלים · פקידים · לבורנטים · אסיסטנטים · סוכנים • • •

לקרן קימת לישראל

דרושים

1. מנהל מועצת המורים למען הקק"ל

דרישות המשרה: נסיון רב בהוראה ובניהול מוסד חינוכי; השכלה אקדמאית, מקום מגורים בתל־אביב.

הדרגה: לפי דירוג עובדי ההוראה.

2. עוזר ליועץ המשפטי

תיאור התפקיד: טיפול משפטי בענינים שבתחום עבודת הקק"ל; הופעות בפני בית משפט ורשויות שונות.

דרישות המשרה: מוסמך לעריכת דין בישראל; ידיעת השפה עברית ואנגלית על בוריין; רצוי ידיעת השפות צרפתית ו/או גרמנית ו/או ספרדית, מקום מגורים בירושלים.

הדרגה: לפי הכישורים.

3. כלכלן באגף למפעלים כלכליים בירושלים

[עזבונות ועזבונות בחיים]

תיאור התפקיד: טיפול, בדיקות ומעקב אחר הצעות בעניני עזבונות, עזבונות בחיים ומפעלים כלכליים אחרים; עיסקאות במקרקעין, ניירות ערך וכו'; ניסות ועריכת דו"ח תזכירים ומכתבים בשפה העברית, האנגלית והצרפתית ו/או הגרמנית.

דרישות המשרה: השכלה אקדמאית, משפטית או כלכלית; ידיעת השפות עברית, אנגלית על בוריין, רצויה ידיעת השפות צרפתית, גרמנית ו/או ספרדית; נסיון רב בעבודה בעניינים כלכליים; מקום מגורים בירושלים.

הדרגה: לפי הכישורים.

*

מועמדים מתאימים הממלאים את הדרישות הנ"ל, מתבקשים להגיש בכתב, בצירוף תולדות חיים, השכלה ונסיון בעבודה, עד ליום 2 ביוני 1974 לקרן קימת לישראל, ת"ד 283, ירושלים עבור „מועמד לתפקיד..."

תושב באר שבע והסביבה!

מודעה זו מיועדת בעיקר אליכם:

מבוקשים

★ חשמלאי מוסמך

הכישורים הדרושים: בוגר בי"ס מקצועי, נסיון של שנתיים כחשמלאי אחזקה במערכות חשמל אוטומטיות.

★ עובד אחזקה

הכישורים הדרושים: בוגר בי"ס מקצועי (רצוי במגמת מסגרות), בעל נסיון של שנתיים כעובד אחזקה, לצורך עבודה אחזקה כללית.

★ טבח

הכישורים הדרושים: בוגר בי"ס לטבחים, עם נסיון של שנתיים כטבח.

מקום העבודה: בדרום ארץ.

למועמדים המתאימים תינתן עזרה בדיור בסביבת מקום העבודה. יועדפו גילאי 30—25.

● לקבלת פרטים נוספים יש לפנות לת.ד. 7057 תל־אביב, עבור א.ס.

גם אם אינך תושב באר־שבע — נשמח לבדוק התאמתך למשרה.

דרושה

מזכירת מנהלה

- ✶ כמרכזת פעולות אגף דיגמי והוסט
- ✶ עבודה עם צוות עובדים
- ✶ נסיון מעשי מגוון בעבודה משרד
- ✶ כתבנות עברית
- ✶ שליטה באנגלית בעל המכונות
- ✶ רצויה הושבת חולון, בת־ים.

עבודה מעניינת בתנאים טובים

למועמדת המתאימה

נא לפנות בכתב הדן ציון הנסיון בעבודה אל סי בי אס ישראל ת.ד. 681 תל־אביב.

CBS

משרד העבודה האגף להכשרה ולהשתלמות מקצועית — **הסתדרות הנועד הדתי העובד** אגף להשתלמות והכשרה מקצועית

מרכז להכשרה מקצועית קדם־צבאי

— נחלים —

דרושים מדריכים:

- ✶ למכונאות רכב
- ✶ לחשמלאות רכב

בעלי נסיון ותעודות מתאימות יפנו אל בית־הספר, טלפון 919847 בין השעות 8.00—13.00 או בכתב לפי הכתובת: מרכז להכשרה מקצועית, מושב נחלים.

יבם IBM

דרוש/ה

פקיד/ה

למחלקת כח אדם

הכישורים הדרושים:

- ✶ השכלה תיכונית
- ✶ ידיעת השפה האנגלית
- ✶ ידע במיכון

מועמדים מתאימים מתבקשים לפנות בכתב יד, לחברת י.ב.מ. ישראל בע"מ מח' כח אדם, ת.ד. 20210 תל־אביב, 61200

יבם IBM

דור כימיקלים בע"מ

מפעל המתנול

דרוש

הנדסאי/טכנאי מכונות

בעל נסיון של 3 עד 5 שנים רצוי ידע באנגלית בסיסית.

●

נא לפנות בכתב לת.ד. 10036 חיפה או טלפונית 04-726952 לקביעת ראיון.

עירית באר־שבע

מכרז מס' 05/13/74

דרושים:

1. **מורים** לחוראה בשנה"ל תשל"ה בבתי ספר על־יסודיים מקיפים, במקצועות הבאים: אנגלית לכתות י"ב; מהנדס אלקטרוניקה לריכוז מגמה משטרות מכנית, שרטוט מכונות
2. **ספרן/ית** לספרית בית ספר מקיף.

מועמדים בעלי השכלה ונסיון מתאימים יגישו מועמדותם בכתב בצירוף תולדות חיים, אל מחלקת המנגנון עד יום ס"ז בסיון תשל"ד (6.6.1974).

א. נאור — ראש העירייה

חברת־בת אמריקאית

מחפשת

מנהל כח אדם ומינהל

הכישורים הדרושים: השכלה אקדמאית (רצוי מ.א. בסוציולוגיה, מינהל ולימודי עבודה), שליטה מלאה בשפות עברית ואנגלית, בעל כושר לניהול משא ומתן ונסיון מעשי של לפחות 5—3 שנים בניהול עובדים.

מקום העבודה: חיפה.

*

המעונינים יפנו בכתב בצרוף קורות חיים ותאור מפורט של עבודתם המעשית לפי הכתובת: ת.ד. 4868 חיפה, עבור מנהל כח אדם.

אחות המחפשת אתגר

האם נושא הטפול בנערה במצוקה מעניין אותך?

למוסד להסתכלות ואבחון בירושלים

דרושה

אחות מוסמכת

בהצעות נא לפנות למכון „מסילה", הר אורה ירושלים, טל. 02/413271, 02-415690.

דרושים

1. **חשמלאים**
2. **חניכים לחשמל ומסגרות**

תנאים טובים למתאימים

נא לפנות טל. 642518 640656 חיפה

למפעלנו בת"א

דרושה

פקידה

עם ידע בחשבון

שעות העבודה 08.00—16.00 להתקשר 826966 ת"א

מעון הורים סיני

ת.ד. 7161 חיפה טלפון 04-241418

דרושים:

- אם בית
- עובדת מבוגרת
- אחות ראשית
- איש אחזקה
- עובדת סוציאלית

דרושים

למשרד מהנדסים בגליל:

1. **מהנדס בנין**
2. **הנדסאי בנין**

לעבודה פיקוח על בניה ותכנון

טלפון בעבודה 067-30709

טלפון בבית 067-31202

דרוש משגיח לעבודת צריח בטון,

לעבודה קבועה בקרית אריה, פתח תקוה

לפנות טל. 252864

דרוש

סוכן דתי

באזור בני ברק בענף מכירת מוצרי אלומיניום, פלסטיק וזכוכית.

טל. 734311 או 785565

דרוש/ה

הנדסאי/ת

נסיון 3 שנים לפחות למשרד אדריכלות גוף בבאר־שבע

טלפון 057-76710

דרוש

איש מכירות

לחנות גדולה במרכז ירושלים

*

לפנות טל. 02-233366

דרוש

סדר־מעמד

אפשרות גם עבודה חלקית

נא להתקשר טלפון 236428, 38443

דרוש עובד

עם רכב, למכירת תוך רצוי בעל נסיון מסחרי תנאים טובים

לפנות: הנוך לוי, שד' העצמאות 76 בת־ים

למשרד מהנדסים

דרוש/ה

שרטט/ת

כלפתים: 455370, 445488

דרוש

מפעיל מנופה לטופל 930

באזור באר־שבע

לפנות טל. 057-919801

לרואה חשבון בירושלים

דרוש מנהל חשבונות מנוסה

בהכנת משכורות ורצוי בביקורת חשבונות

טל. 02-53690 החל משעה 3.30 פרט לשבת

יבנה

תעשית בנינים בע"מ

דרושים

מנהלי עבודה לנהול אתרי בניה

מקום העבודה: איזור המרכז

הכשורים הדרושים:

- ✶ נסיון בנהול עצמאי בהיקף בניה רחב לפחות של 3 שנים.
- ✶ כושר ארגון ויוזמה.
- ✶ רשיון נהיגה.

יועדפו הנדסאים ו/או טכנאי בנין.

על המעונינים לפנות בכתב בצרוף קורות חיים ונסיון קודם (המלצות) לחברת יבנה, ביאליק 47, רמת גן, עבור „מנהל אתרי". המועמדים המתאימים יוזמנו לראיון.

— סודיות מובטחת —

מיקרואלקטרוניקס בע"מ

מפעל לרכיבים אלקטרוניים

MICROELECTRONICS LTD.

דרושים לחולון ולאשדוד

- ✶ **טכנאי יצור** בעל נסיון של 3 שנים לפחות בתכנון יצור.
- ✶ **מבקר איכות מכני** בוגר בי"ס מקצועי — בעל נסיון

המעוניינים יפנו ישירות למפעל רח' הפטיש 4 אזור התעשיה חולון (מול טמפו) או טלפונית 851186/7 עזיץ בין השעות 16.00—17.00.

למוסד לאומי מרכזי

דרוש

מנהל משרד ארצי באירופה

לתפקיד של ניהול, אירגון־איסוף־כספים והסברה

דרישות התפקיד: ידיעות השפות: עברית, גרמנית וצרפתית על בוריין. רצוי ידיעת השפה האיטלקית, נסיון בעבודה אירגונית־כללית ברמה גבוהה, כושר הבעה בכתב ובע"פ.

רק מועמדים הממלאים את הדרישות הנ"ל, מתבקשים להגיש בכתב, בצירוף תולדות חיים השכלה ונסיון בעבודה, עד ליום 2 ביוני 1974 לת"ד 7093, ירושלים, „עבור מועמד למנהל משרד ארצי".

„ציון" חברה לביטוח בע"מ

דרושה

עבור סניף גבעתיים

פקידה כללית

בעלת השכלה תיכונית אחרי שרות צבאי.

שעות עבודה מפוצלות 4 ימים בשבוע.

*

נא להתקשר טלפונית לקביעת ראיון לטלפון 723434

למשרד רואי חשבון בתל־אביב

דרושים

1. **בוחנים** (וקיימת אפשרות של התמחות)
2. **מזכירה - כתבנית**
3. **פקידה כללית**

לפנות לפי טלפון 613416

למשרד דרוש/ה

מנהל/ת חשבונות

סוג ג'—ד' נסיון 3 שנים לפחות. גיל עד 40. תנאים טובים לאדם המתאים.

לפנות טל: 03-612878.

מירב הריהוט המשרדי בע"מ

דרושים דחוף

צבעים -

לעבודות מתכת עם נסיון קודם

לפנות: ללוי גיל, יפו 19, חיפה 527097.

לאמנור בע"מ

מוצרי בית חשמליים בית־שמש

דרושים

- ✶ **מהנדסי מכונות** להכנון ופיתוח, רצויים בעלי נסיון בעבודות פח.
- ✶ **טכנאי מכונות** להכנון ופיתוח, רצויים בעלי נסיון בעבודות פח.
- ✶ **טכנאי מכונות** ליישום תהליכי ייצור הדגמים חדשים. (ואפשרי גם מנהל עבודה בעל נסיון רב)
- ✶ **טכנאי ייצור** לחכנת תקני זמן
- ✶ **מודד זמן** למדידת נורמות ייצור
- ✶ **חשמלאי** לתפקיד חשמלאי המפעל
- ✶ **מבלטנים** עצמאיים ועוזרים
- ✶ **מרכיב מבלטים** להרכבת מבלטים וכבשים
- ✶ **לטש** לליטוש חלקי מתכת לפני ציפוי חשמלי.

מתאים במיוחד לתושבי רמלה, ראשל"צ, רחובות. הסעה מובטחת.

על המעונינים לפנות, בכתב, בצרוף פרטי קורות חיים ונסיון קודם בעבודה לאמנור בע"מ, ת.ד. 79 אזור התעשיה בית שמש.

— סודיות מובטחת —

דרושה

מזכירה עצמאית

לבית־ספר בתל־אביב

שעות העבודה בין 8.00—16.00

הכישורים הדרושים:

השכלה תיכונית, נסיון בקבלת קהל, ידע בהדפסה, ידיעת שפות יתרון.

●

נא לפנות בצירוף קורות חיים מלאים לת.ד. 11010 תל־אביב עבור „מזכירה עצמאית".

דרוש מנהל לסוכנות בטוח ארצית

אשר משרדיה בתל־אביב

הנתונים הדרושים:

- — גיל 25—40.
- — השכלה תיכונית מלאה רצוי אקדמאית.
- — נסיון וידע בשטח הבטוח.
- — נסיון וקשרים עם סוכנים וחברות.
- — שליטה מלאה בשפה עברית ואנגלית.

לאיש המתאים עבודה מעניינת, ומכניסה

לפנות בכתב לת.ד. 30051 ת"א, ולציין בקיצור נסיון קודם וקורות חיים.

— סודיות מובטחת —

לחברה קבלנית בירושלים

דרוש מנהל/ת חשבונות

בעל/ת ידע ונסיון בחברה קבלנית פרטית

תנאים טובים למועמד/ה המתאים.

נא לפנות לת.ד. 7375 ירושלים.

סודיות מובטחת.

ביה"ס התיכון המקיף הדתי ע"ש רוגוזין — אור־יהודה

טלפון — 756045

דרושים:

- ● ספרן/ית
- ● מחסנאי מכני (חצי משרה)
- ● קופאית־מזכירה (חצי משרה)
- ● גנן (חצי כשרה)
- ● עובדת מוגנת

— בוגרת בי"ס לעבודה סוציאלית

לחברה ליצור בטון מוכן

דרושים

סדרני עבודה

מקומות העבודה: באר־שבע ודימונה

כישורים: השכלה תיכונית, כושר נהול צוות עובדים, כושר נהול משא ומתן עם לקוחות, רשיון נהיגה הכרחי.

*

בדבר פרטים נא לפנות: לגולה, טל. 057-73362

IBM יבם

דרושים טכנאי אחזקה

IBM יבם

דרושים אחיות ... מוסמכות

אתא

דרוש חשמלאי תעשייתי

דרושים מנהל העובונות

...בנית עברית ...כירה ברית

...שים מורים

...ים בחיפה ...קודחים

דרושים

מהנדסים · טכנאים · בימאים · שרטטים · מחסנאים • • • מנהלים · פקידים · לבורנטים · אסיסטנטים · סוכנים • • •

יבמ IBM

דרושים

מכנאי אחזקה

לעבודה בתל־אביב

הכישורים הדרושים:
* ידיעה באלקטרומכניקה ואלקטרוניקה
* ידיעה טובה בשפה האנגלית

מועמדים מתאימים יוכשרו על ידינו

נא לפנות אישית בימים ג' 28.5.1974 או יום ד' 29.5.74 בשעה 12.00, לי.ב.מ. ישראל בע"מ אגף הסכגי, רח' ליקולן 19, קומה ג' תל־אביב.

יבמ IBM

B

דרושה

נקבנית

אנגלית משלה

נא לפנות בכתב אל:

תמבין מחשבים בע"מ

ריינס 6, ת.ד. 11014 תל־אביב

„עבור נקבנית"

לחברת בניה ציבורית בחיפה

דרוש

עגורנאי

להפעלת עגורן צריח הנוסע על פסים מדגם ליבהר 25—25—D

לפנות טל. 524003—04

דרושה

מזכירה

למפעל גדול באזור חיפה

בעלת נסיון, אחראית ועצמאית השולטת היטב בעברית ובאנגלית.

נא לפנות לת.ד. 4868 חיפה, עבור מס' 332.

לחנות ספרים בירושלים

דרושה

מוכרת

ידיעה עברית ואנגלית חיונית

שעות העבודה 8.00 — 16.00

נא לפנות אישית בין השעות 9—14 למר יעקובי, סטימצקי יעבץ 5 ירושלים

לחברה גדולה בחיפה

דרושה

כתבנית

עברית אנגלית

לפנות:
טל. 04-528255

דרושה

אשה ללינה!

לאלמנה אינטליגנטית. רצוי ידיעת שפות: פולנית, רומנית, אידיש אין צורך בעבודות בית שכר גבוה.

בדבר פרטים לפנות: טל. 531433—04 בשעה 12.00.

דרושים

חשמלאים

לעבודות חשמל

לבנין ותעשיה

לפנות:
טלפון 37062
בין השעות 8—16
טלפון 415720
בין השעות 17—20

למשרד אדריכלים בחיפה דרושה

שרטטת

מעולה

נא לפנות לטלפון 88203 חיפה

דרוש/ה בחיפה

מורה למזכירות

לבי"ס בוקר ולשיעורי ערב

בהצעות מפורטות לפי נות לת.ד. 4496 חיפה למס. 46272.

דרוש

מבלטן

(שטנצמכר)

עצמאי

ת.ד. 6157 ירושלים

סודיות מובטחת

דרוש

מרכז משק

(בעל רכב) בישוב בדרום הארץ

לפנות אישית, בכל יום רביעי, אל האחוד החקלאי, רח' צלנוב 20 ת"א, בין השעות 9—13

דרוש לחברה

מפעיל

למחפר

טלפון 04-716144

יבנה

תעשית בנינים בע"מ

דרוש

מרכז לעבודות שלד והפעלת צוותות טפסנים וברזלנים

מקום העבודה:
אתרי בניה באיזור המרכז

הכישורים הדרושים:
* נסיון בנהול עבודות שלד בהיקף גדול
* כשר ארגון בהפעל קבוצות קבלניות
* רשיון נהיגה.
* יועדף הנדסאי ו/או טכנאי בנין.

על המעונינים לפנות בכתב בצרוף קורות חיים ונסיון קודם (המלצות) לחברת יבנה, ביאליק 47, רמת־גן, עבור „רכז שלד".
המועמדים המתאימים יוזמנו לראיון.

— סודיות מובטחת —

לחברה מסחרית גדולה בתל־אביב

דרושים:

מנהל חשבונות

בעל ידע ונסיון לתפקיד בכיר.

מנהל חשבונות

בעל נסיון של 3 שנים לפחות

מכנאי בנין

לקונסטרוקציות

נא לפנות בכתב יד לת.ד. 40001 ת"א, ולציין את המשרה המבוקשת

למשרד רואי חשבון בירושלים

דרושים בוחנים בכל הדרגות

תנאים טובים • סודיות מובטחת

לפנות ת.ד. 7555 ירושלים, עבור רואי חשבון.

לסניף אגופיסל באשדוד

דרוש

מנהל חנות

לתפקיד אחראי זה, דרוש אדם עם נסיון קודם המסוגל להביא המלצות טובות ולתת ערבויות מתאימות.

רצוי ידע בשפה הצרפתית

תנאים טובים לאדם המתאים

לקביעת ראיון נא להתקשר לטלפון 03-233227 (ולבקש את יונינה) סודיות מובטחת

לחברת בניה ארצית

דרושים מנהלי עבודה

מנוסים

לעבודות שלד באיזור ירושלים

בהצעות לפנות לחב' „מחבר" ירושלים, רח' הנרדם 1, טל. 224181

דרושים

* **תעמלן/ית רפואי/ת**
* **אחות מוסמכת**

במרכז הארץ והצפון

השולטים בשפות עברית ואנגלית בעלי רשיון נהיגה

נא לפנות, בצרוף קורות חיים, בכתב־יד לי.כ.צ.ס. — ת.ד. 10 תל־אביב

אתא

חברה לטכסטיל בע"מ

דרוש

חשמלאי תעשייתי

בעל רשיון ממשלתי באחזקת זרם חלופין ומערכת פקוד.

בעלי נסיון קודם יפנו אישית או טלפונית למחלקת כח אדם לפי הכתובת: ביח"ר אתא, רח' העצמאות 10, קרית אתא, 28000 טל. 04-721321

לחברה תעשייתית גדולה שמשרדה בתל־אביב

דרושים

1. **מנהל חשבונות**
סוג ג' עם נסיון
2. **כתבנית עברית**
3. **פקידה בללית**

נא להתקשר טל. 50024 ת"א

לבי"ס תיכון מקצועי ישיבתי ולחטיבת הביניים במרכז הארץ

דרושים מורים

במקצועות:

עברית	תנ"ך
פיסיקה	ביאולוגיה
כימיה	חקלאות
	היסטוריה

לפנות לכתובת דאר יד בנימין

דרושים בחיפה

קודחים

בעלי נסיון בלבד

לקידוחי נסיון לבדיקות קרקע עד 30 מ'

טלפון: 04-520624/5
בערב: 04-81453, 04-253045.

אלביט מחשבים בע"מ

A SUBSIDIARY OF CONTROL DATA CORPORATION

למפעלנו בחיפה דרושות:

מזכירה אנגלית — עברית

הכישורים הדרושים: שליטה מלאה באנגלית כולל הדפסה וקצרנות. ידיעת עברית. (משרה מס. ש/21)

אחראית על קבוצת עובדות

בעלת כושר ארגון ויכולת פקוח על צוות עובדות. נסיון של שנתיים לפחות במפעל אלקטרוני. (משרה מס. ש/61)

פקידה כתבנית

אנגלית עברית. (משרה מס. ש/67)

פקידת תמחיר

בעלת נסיון בתמחיר או תשבונאות, ידיעת אנגלית רצויה. (משרה מס. ש/65)

מזכירה כתבנית

ידיעת הדפסה בעברית ונסיון בעבודות משרד כלליות. (משרה מס. ש/4001)

פקידת שכר

(משרה מס. ש/6003)

בודקות איכות

נסיון במפעל אלקטרוני בביקורת איכות. (משרה מס. ש/1007)

אחראי/ת

נסיון במפעל אלקטרוני בתפקיד אחראי/ת על קבוצת מבקרות איכות ויועדפו בעלי נסיון באלקטרוניקה צבאית. (משרה מס. ש/1008)

•

בתגובה נא להתייחס למספר המשרה

לפנות בצרוף קורות חיים מפורטים ת.ד. 5390 חיפה, מחלקת כח אדם. סודיות מובטחת.

לרשות השידור

דרושים:

פקחים גובים

לעבודה קבועה, זמנית ולפי שעות במחלקת הגבייה בירושלים, תל־אביב וחיפה.

רצויה השכלה של 10 שנות לימוד.

ידיעת השפה העברית ושפות נוספות.

תנאי השכר והמעסוקה ייקבעו בהתאם לכישורי המועמד ושעות העבודה שיבחר.

בקשות בכתב יד תוך ציון קורות חיים יופנו למח' הגבייה ת.ד. 2002 ירושלים תוך ציון ע"ג המעטפה פקח — גובה.

כור מתכת בע"מ

דרושים

לעבודה בכור־מתכת חולון

* **טבח עצמאי**
(כשכיר) — לבישול 500 מנות למעלי המפעל.
* **מנהלי־חשבונות**
דרגה ד', עם נסיון בתעשיה בארץ.
* **מרכזנית**
להפעלת מרכזיית המפעל, לעבודה של 6 שעות.

המעונינים יפנו לכח' להדרכה כור־מתכת, רח' המנוף 1 חולון, או טלפון: 855115.

למפעלי דפוס כתר ירושלים

דרושים

יוצאי צבא

בעלי כושר טכני

להפעלת מכונות כריכה משוכללות

הכשרה תינתן במקום

תנאים טובים למועמדים המתאימים

•

נא לפנות לטל. 521201 קו פנימי 20

צים

חברת השיט הישראלית בע"מ

דרושים

* **מנהל חשבונות בחיפה**
צעיר עם תעודת בגרות (לאחר שרות צבאי) סוג 2 או 3 בהנהלת חשבונות. ידיעת השפה האנגלית. נסיון קודם — רצוי.
* **פקיד בסניף אשדוד**
צעיר עם תעודת בגרות (לאחר שרות צבאי) ידיעת השפה האנגלית.

מועמדים מתאימים מתבקשים לפנות בכתב לת.ד. 1723 חיפה, עבור מחלקת כח אדם.

למטבח איטלקי בבאר־שבע

דרוש

טבח מסעדה

תנאים טובים למועמד המתאים

בפרטים — בצירוף נסיון עבודה — לפנות: ת.ד. 3, באר־שבע, עבור „מטבח איטלקי".

למודיעין אזרחי בירושלים
דרושים מיידית לעבודה מעניינת

שומרים

למשמרות יום ולילה

למתאימים מובטחים תנאים טובים

לפנות: מודיעין אזרחי, רח' מרדכי בן־הלל 12, ירושלים, בשעות 8.00—17.00.

הסוכנות היהודית לארץ־ישראל

המחלקה למנגנון

משרה פנויה 37/74

מדריכים/מורים/אמנים

ל„ניידת אמנויות" ב'

מקום העבודה: תל־אביב, (במקרים מיוחדים התכן קבלת עובדים הגרים באיזורים אחרים).

תיאור העבודה: עבודה בעונה ובלתי שגרתית ב„ניידת אמנויות" בעלית הנוער בשנה"ל תשל"ה במשרות מלאות וחלקיות, בתחומים:
1. מוסיקה (ספה שירה יפה, האזנה וכו').
2. אמנויות פלסטיות (חוגים יצירתיים).
3. תיאטרון והדרכה יוצרת.

הכישורים הדרושים:
1. השכלה מתאימה בנושאים הנ"ל.
2. נסיון בהוראה ובהדרכה.

הדרגה המוצעת: בדרוג ההוראה ובהתאם לכישורי העובד.

התאריך האחרון להגשת הצעות: 10.6.74.

משרה פנויה 38/74

עובד סוציאלי

מקום העבודה: תל־אביב.

תיאור העבודה: טיפול בבעיות נוער.

הכישורים הדרושים:
1. תואר אקדמאי בעבודה סוציאלית.
2. מיומנות טובה באבחון.
3. יכולת אישית ומקצועית לעבודה בצוות.
4. ידיעת השפה העברית ושפה לועזית נוספת.

הדרגה המוצעת: 1—2 בדרוג המח"ר.

התאריך האחרון להגשת הצעות: 10.6.74.

הצעות מועמדות נא להגיש
למחלקה למנגנון, ת"ד 92 ירושלים 91000
(רצוי בטופס שאפשר לקבל בכל משרדינו בארץ)

SDS

SCIENTIFIC DATA SYSTEMS
COMPUTERS LTD.

דרושה

מזכירה

הכישורים:
* ניהול מזכירות
* ידע בהדפסה שוטפת בעברית
* ידע טוב של השפה האנגלית

מעוניינות מתאימות תפנינה בכתב, בציון קורות חיים ונסיון, אל ת.ד. 29663 תל־אביב, עבור „מזכירה". סודיות מובטחת.

هكذا من الأصل

דרושים

מהנדסים · טכנאים · כימאים · מחסנאים · מנהלים · פקידים · לבורנטים · אסיסטנטים · סוכנים

מוטורולה ישראל בע"מ

דרושים

● **מהנדס אלקטרוניקה**

● **טכנאי/הנדסאי אלקטרוניקה**

לתחום תקשורת נתונים ספרתיים – MODEMS

התפקיד כולל פיתוח ותכנון מעגלים אנלוגיים, אפננים, גלאים ומסננים בתדרי שמע; התאמה לתכנון היברידיים תוך שימוש בטכניקות מתקדמות של מעגלים להספק נמוך.

● **מהנדס אמינות רכיבים**

להכנת תקנים לרכיבים אלקטרוניים, חישובי אמינות של ציוד אלקטרוני מתוחכם, בדיקת עמידה בתנאי סביבה ותאימות אלקטרו־מגנטית.

● **טכנאי אלקטרוניקה**

באחד מן התחומים הבאים:
* תכנון ובניית מערכות תקשורת.
* בניית מתקני בדיקה למכשירים אנלוגיים ודיגיטליים.
* ביקורת איכות ציוד קשר ו/או ציוד דיגיטלי.
* שירות לציוד קשר.

● **תמחירן**

לעבודות תמחיר של מוצרים אלקטרוניים, תקציב־עבודות, מעקב וניתוח עבודות בתהליך, הערכות למחירים והתחשבים.

● **מסגר**

לבצוע עבודות מתכת; בעל ידע בעיבוד פח, ריתוך נקודות וריתוך אוטוגני.

מועמדים יפנו בכתב או ישירות למוטורולה ישראל, מחלקת כח־אדם, ת.ד. 25016, רחוב קרליבך 16, ת"א (ליד הסינרמה).
סודיות מובטחת.

אלביט מחשבים בע"מ

A SUBSIDIARY OF CONTROL DATA

דרושות

מרכיבות אלקטרוניקה

נסיון קודם אינו הכרחי!

ההכשרה תינתן במקום

שכר מלא

גם בתקופת ההכשרה

אפשר לפנות אישית למח' כח אדם ב„אלביט" אזור תעשיות עתירות מדע בדרום חיפה (הכניסה לחיפה מכיוון ת"א), אוטובוס 45 מחיפה.

לפנות בצרוף קורות חיים מפורטים ת.ד. 5390 חיפה, מחלקת כח אדם. סודיות מובטחת.

אגוד ערים אזור חיפה (שרותי כבאות)

מכרז 1/74

אגוד ערים אזור חיפה (שרותי כבאות) מכריז בזה על משרה פנויה של מפקד שרותי הכבאות.
1. סוג המשרה: מפקד שרות הכבאות.
2. מקום העבודה: חיפה.
3. הכישורים: —
א. נסיון פיקודי — פיקוד על כוחות וניהול מבצעים.
ב. נסיון ניהולי של 5 שנים לפחות — ניהול כספים ומשק, ניהול כח אדם, נסיון בקשרים עם גופים ממשלתיים, מוניציפליים וציבוריים.
ג. שליטה בשפות עברית ושפה זרה נוספת רצויה אנגלית.
ד. השכלה תיכונית, רצויה השכלה טכנית (הנדסה, הנדסאות או טכנאות).
4. נסיון קודם: נסיון פיקודי ומינהלי ביחידה דומה במיצור צה"ל, ממשלתי או מוניציפלי. הכשרה במסגרת הכבאות או צה"ל רצויה.
5. גיל: עד 50 שנה, בעל כושר גופני גבוה.
6. תנאי משכורת: ייקבעו בהתאם למועמד.
על המעוניינים להגיש הצעותיהם בכתב יד. ההצעות הכוללות תולדות חיים ומסמכי סמוכין אחרים. על ההצעות להגיע לפי המען ת.ד. 5232 חיפה עד יום א' כ"ו בסיון תשל"ד 16 ביוני 1974 עד שעה 12.00 ולציין על המעטפה „עבור מכרז המפקד".

א. זכאי, יו"ר מליאת האגוד

ש. ירון י. שמעוני

מהנדסים יועצים בע"מ

רח' אפשטיין 14 ת"א

למשרדנו בירושלים ובת"א

דרושים
* שרטטים
* טכנאים
* הנדסאים

בעלי נסיון של 3 שנים לפחות בעבודות קונסטרוקציות בטון יפנו לקביעת ראיון טלפונים: ירושלים 225336—02, ת"א 440718—03 442104—03.

— למועמדים מתאימים תנאים טובים —

דרושים

גברים (גיל 50-60)

לעבודת ארכיון

ידיעת השפה העברית הכרחית.

הדרגה המוצעת 5—7 בדירוג האחיד.

המעונינים יפנו לת.ד. 4210(א) תל־אביב בצירוף פרטים אישיים.

אפשרית גם משרה חלקית

למוסד השכלתי בתל־אביב

דרושים:

1. **פקידת קהל**
בעלת השכלה תיכונית

2. **ספרן (ית)**
לחצי משרה בשעות אחה"צ

נא לכתוב לת"ד 24285 תל־אביב, עבור „מוסד השכלתי".

AVIS

ל„אויס" השכרת רכב בע"מ

דרוש נער שליח

לפני צבא

לפנות למשרד הראשי, רח' המסגר 60, ת"א, או להתקשר בטלפון 36363 לליל.

אל על נתיבי אויר לישראל

EL AL

דרושים

* **עובד אחזקה – חשמלאי**
בוגר בי"ס מקצועי, בעל נסיון של 3—5 שנים באחזקת מערכות חשמליות־תעשייתיות.

* **מנהלי חשבונות**
סוג 2, ידיעה טובה בעברית ואנגלית הכרחית

* **נקבניות I.B.M.**
בעלות נסיון של שנה לפחות בניקוב בשפה האנגלית.

* **כתבניות עברית–אנגלית**

* **פקידי תכנון אחזקה**
יוצאי חיל האויר, בעלי רקע ונסיון בתחום פיקוח ותכנון אחזקה או פיקוח ייצור, ידיעת עברית ואנגלית הכרחית.

* **טכנאי אלקטרוניקה**
בוגרי בי"ס מקצועי הלתרשינגי או בוגרי בית־ספר צבאיים במקצועות הנ"ל, ידיעת השפה האנגלית רצויה.

על המעוניינים לפנות אישית למחלקת סגל קרקע, מדור התעסוקה (חדר 268) אל על, נמל התעופה בן גוריון, בין השעות 8.30—12.00.

אגף כח אדם

אל על נתיבי אויר לישראל

למפעל תעשייתי גדול באיזור חדרה

דרושים

1. **מנהל חשבונות ראשי**
2. **מבקר פנימי**

הכישורים הדרושים: בעלי תואר רואה חשבון. רצוי נסיון בתעשיה ובביקורת פנימית.

נא לכתוב לת.ד. 26461 תל־אביב, עבור „המנהל הכללי", ולצרף קורות חיים, השכלה ונסיון קודם. סודיות מלאה מובטחת.

למפעל מתפתח באיזור כרמיאל

דרושים

1. **כרסמים-חרטים משחיזים**
הכישורים: רצוי בוגרי בי"ס מקצועיים בעלי נסיון מעשי לאחר שירות צבאי.

2. **יוצאי חיל אויר**
במקצועות: מכונאי הליקופטרים, חשמלאי מטוסים, מבנאים ופחחים, בעלי נסיון מעשי וידע תיאורטי.

3. **מזכירה למנכ"ל**
הכישורים: א. נסיון והדפסת מכתבים עברית־אנגלית על בוריין. ב. נסיון בניהול משרד באופן עצמאי. ג. העברת טלקסים.

תנאי השכר בהתאם לכישורי המועמדים. טיפול בהשגת דיור בכרמיאל.

לקביעת ראיון נא להתקשר טלפונית למס' 911672—4—5 (04) לכח אדם, בכתב, עם פרטים מלאים: ת.ד. 119 כרמיאל.

חברת ביטוח ארצית

מחפשת

פקיד/ה אחראי/ת

למחלקת הגביה

במשרדה הראשי

בתל־אביב

*

עדיפות תינתן לבעלי נסיון בעריכת חשבונות, קבלת קהל והתחשבנות עם סוכנים.

*

נא לפנות בכתב, בציון קורות חיים לת.ד. 1326, תל־אביב, עבור מס' 245.

— סודיות מובטחת —

לנעמן בע"מ

דרוש

פקיד שכר

הכישורים הדרושים:
* נסיון בעבודות הכנת משכורות במפעל תעשייתי.
* ידיעה בהכנת משכורות בשיטת מחשב.
* ידיעה בהנהלת חשבונות.

יש לפנות לת.ד. 1423, חיפה או טלפונית 911977, 711126/7.

דרושים

* **פסיכולוג**
* **עובדים סוציאליים**
* **מדריכים**
* **מטפלות**

לפנות לפנימית טוקאיה, ת.ד. 7 פרדס־חנה, טלפון 063-77266.

למודול בטון (ישראל) בע"מ

דרוש עגורנאי,

לעגורן צריח ונייד

נא לפנות לרח' שרה 1 טל. 528211 חיפה

לחברת בב. בע"מ

דרושים סוכנים

לעבודה בשעות הפנאי

לפנות: רח' גרץ 4 ת"א (דיזנגוף פינת קק"ל)

אלביט מחשבים בע"מ

A SUBSIDIARY OF CONTROL DATA

למפעלנו בחיפה דרושים

★ **טכנאי אלקטרוניקה**
בוגר בי"ס טכני במגמת אלקטרוניקה. רצוי נסיון קודם במחשבים. ידיעת אנגלית הכרחית. (משרה מס. ט/64)

★ **מנהל עבודה**
בעל כושר ארגון לניהול צוות עובדים בקו ייצור. (משרה מס. ט/78)

★ **מנהל/ת חשבונות**
עם נסיון של שנתיים לפחות. (משרה מס. ט/60)

★ **מרכיב מכני**
בעל נסיון בעבודות הרכבה והבנת שרטוטים אלקטרוניקה. (משרה מס. ט/1004)

★ **פרינטר**
בעל נסיון בצריבת מעגלים מודפסים. (משרה מס. ט/2001)

★ **טכנאי בקורת איכות**
לביצוע בדיקות סופיות על תתמכלולים ויחידות מושלמות. בעל נסיון קודם בבדיקה סופית במערכות אלקטרוניות וידיעת אנגלית. (משרה מס. ט/1002)

★ **מבקר מכני**
לעבודה בבקורת חלקי מתכת והתאמתם למפרטי ייצור. בקורת הרכבה מכנית של התיחידות ויחידות שלמות לפי שרטוטים.
הכישורים הדרושים: ידיעה בקריאת והבנת שרטוטים מכניים. רצוי נסיון קודם בבקורת איכות. (משרה מס. ט/1003א)

★ **מתאם ייצור** (משרה מס' ט/1009)

★ **נער**
לעבודות עזר ושונות למחלקת ייצור של מכשירי אלקטרוניקה. (משרה מס. ט/19)

בתשובה נא להתייחס למספר המשרה

לפנות בצרוף קורות חיים מפורטים ת.ד. 5390 חיפה, מחלקת כח אדם. סודיות מובטחת.

לבנק בתל־אביב

דרוש

עורך דין

למחלקה משפטית

רצוי נסיון בשטח בנקאי מסחרי

נא לפנות לת.ד. 1076 תל־אביב

בציון גיל, השכלה ונסיון קודם.

לכל־בו שלום

למבצע בין לאומי

דרושות

א. נשים
ב. סטודנטיות
ג. צעירות בוגרות תיכון לפני גיוסן לשדות בצה"ל
ד. חניכות בגיל 17

המעוניינות מתבקשות לפנות למחלקה המנגנון כל יום בין השעות 9—11 לפנה"צ, פרט ליום ו'.

סריק אינק. SEEIC INC.

תכנון כללי — יעוץ הנדסי SYSTEM ENGINEERING

דרושים

1. **מהנדס תכנון - מזוג אויר**
נסיון של 5 שנים בתכנון מערכות.

2. **טכנאים/שרטטים/ות - קונסטרוקציות בנין**
נסיון של 5 שנים לפחות.

שליטה באנגלית הכרחית — צרפתית רצויה
סודיות מובטחת
תל־אביב, רח' קרליבך 9 ת"א טל' 288231—6
ת.ד. 20229.

דרושים

מהנדסים · טכנאים · בינאים · שרטטים · מחסנאים ••• מנהלים · פקידים · לבורנטים · אסיסטנטים · סוכנים •••

תעשיות רכב בע"מ
נצרת עלית

דרושים לנו
מבקרי איכות

★ לבחינת גופי פח בתהליכי ייצור וריתוך.
★ לבחינת כלי־רכב בתהליכי הרכבה ומבחן דרך.

● ייענו מועמדים בעלי נסיון מקצועי רב והשכלה של בי"ס מקצועי לפחות.
● נדרשת שליטה מלאה בשפה העברית, ידיעת השפה האנגלית — יתרון.

פניות בכתב תוך פירוט קורות־חיים ורקע מקצועי קודם, יש להפנות לת.ד. 535 נצרת עלית.

— סודיות מוחלטת מובטחת —

ספרי בע"מ
תל־אביב
רח' נחלת בנימין 30

דרושים:
זבנים/ פקידי חשבון
(גברים / נשים)

דרישות התפקיד: עברית על בוריה, שפות נוספות יתרון, כתב יד ברור, ידיעת חשבון טובה.

נא לפנות לגבי שולה טלפון 54516.

משרד רואה חשבון
מראיין עבור לקוחותיו מועמדים לתפקיד
מנהל חשבונות

מקום העבודה: אזור תל־אביב

התעסוקה 4—6 שעות עבודה ליום.

הכישורים: מנהל־חשבונות מדופלם, שולט בשפה האנגלית, בעל נסיון קודם בהנה"ח.

מועמדים מתבקשים לפנות לת.ד. 29139 תל־אביב.

מכתשים באר־שבע
מפעלים כימיים בע"מ

דרושים למחלקת האחזקה

חשמלאים
הכישורים: בוגרי בתי ספר מקצועיים במגמות חשמל, בעלי ידע מסורב במערכות פיקוד ובקרה. קריאת תכניות חשמל מורכבות. ידע במנועי חשמל. בעלי רשיון „חשמלאי מוסמך". נסיון בעבודה בתעשיה כימית.

חשמלאי מערכות המ"ם
למח' אוטומציה. בוגרי בי"ס מקצועי במגמות חשמל — מיכשור. הכישורים: ידע מקיף בחשמל, ידע בסיסי במיכשור, ידע בקריאת תוכניות חשמל, כושר ניהוה מערכות חשמל מיכשור מורכבות. רצוי נסיון קודם בתעשיה כימית. יועדפו בוגרי בי"ס טכני של ח"א, לאחר שרות צבאי.

צנרים - שרברבים
לתפקידי הקמת מערכות צנרת במתקני תעשיה כימית ואחזקתן. הכישורים: רצוי בוגר קורס שרברבות ו/או בעלי נסיון בעבודות צנרת במפעלי ייצור.

מסגרים
מסגרי מכונות בוגרי בתי ספר מקצועיים במקצוע המסגרות. הכישורים: נסיון במערכות הנעה בתעשיה הכימית.

פוליאסטר
למקצוע חדש — עבודה בחומרים פלסטיים. הכישורים: נסיון קודם בעבודות צנרת. הכשרה למקצוע זה תינתן תוך כדי העבודה.

תנאים טובים מובטחים למועמדים המתאימים
סודיות מובטחת

מועמדים יפנו בכתב בציון נסיון קודם ופירוט קורות חיים למחלקת כח אדם ת.ד. 60 באר־שבע 84100.

אוניברסיטת חיפה
דרושים

* **חובש/ת** בעל/ת נסיון.
* **ארכיונאי מדעי**

תאור התפקיד: השגת חומר ארכיונאי עבודה; סיוע לחוקרים בהתמצאות בארכיון.
הכישורים הדרושים: תואר ראשון במדעי המדינה, היסטוריה או יהדות זמננו.; תעודה מוכרת בארכיונאות או בספרנות; יכולת לעבודת צוות; ידיעת השפות עברית ואנגלית על בוריין; נסיון קודם של 3 שנים לפחות בעבודת ארכיון מדעי.
בהצעות מועמדות נא לפנות אל מחלקת כח אדם באוניברסיטת חיפה.

*

לבית־הספר לעבודה סוציאלית
דרושים:

* **מדריכי עבודה קהילתית באיזורים כפריים**

הכישורים הדרושים: בעלי ב.א. בעבודה סוציאלית, רקע כפרי ונסיון בעבודה.
בהצעות מועמדות נא לפנות בכתב למזכיר בית הספר לעבודה סוציאלית באוניברסיטת חיפה הר הכרמל.

למשרד עורכי־דין בתל־אביב
דרוש
עורך דין שכיר

בעל ותק של 5 שנים עם נסיון בבית משפט ובחוק המסחרי
לפנות:
לת.ד. 20045 ת"א
סודיות מובטחת

אנו
צעירים דינמיים
חממי שכר

עצמאים בעלי נסיון בהכנת משכורות ב' אמצעות המחשב, הד' סבה למיכון ובשיטה יחנית מעוניינים בקבלת עבודות בנושאי שכר.

בהצעות נא להתקשר 03-908628 לעזרא כל יום 8.00—15.00

ש.א.ש. קרל זינגר בע"מ
דרושים
מאבטחים
באזור
חיפה, עכו, נהריה
לאבטחה בשעות היום

לתקופות קצרות —
ולעבודה ממושכת

כישורים: יוצאי צה"ל
דוברי עברית
עד גיל 35

שכר: 5.50 ל"י לשעה

נא לפנות: רח' המגינים 60, חיפה, טלפון 04-531194/5.

פקידת כח־אדם
דרושה
למפעל גדול באזור חיפה

...קידת כח אדם עצמאית, אחראית, ...עלת יוזמה היכולה להשתלב בעבודת ...ות בעלת נסיון בארגון פעולות תרבות וידיעה בעבודות משרד.

*

עבודה בעברית הכרחית
ובאנגלית רצויה.

*

...פנות בכתב תוך ציון פרוט הנסיון ...ת.ד. 4868 חיפה עבור מספר 336.

אלביט
מחשבים בע"מ

* טכנאי אלקטרוניקה
* מנהל עבודה
* מנהל/ת חשבונות
* מרכיב מכני
* פרינטר
* טכנאי בקורת איכות
* מבקר מכני
* מתאם ייצור
* נער

ראש אגף כספים ומינהל

דרוש לתפקיד מרכזי
בחברה ארצית גדולה
בתל־אביב

הכישורים ההכרחיים:
— ידע ונסיון בראיית חשבון או בהנהלת חשבונות
— נסיון נרחב בניהול מערכת אדמיניסטרטיבית כספית מסועפת.

רק מועמדים בעלי הכישורים הגבוהים ביותר יפנו בכתב עם פירוט נסיון קודם וקורות חיים לת.ד. 11010 תל־אביב עבור „כספים ומינהל".

משרד התקשורת
לאגף מדעי הניהול
דרוש
תכניתן בכיר

לעבודה בניתוח ותכנון מערכות, בצוות העוסק בהקמת ובהרחבת מערכת עיבוד נתונים רחבת היקף.
דרוש נסיון של 4 שנים או יותר הכולל נסיון בעבודה עצמאית ובניהול צוות עובדים.

המעוניינים יתקשרו לטל. 03-824461, תל־אביב.

דרוש מזכיר
למוסד תרבותי ארצי

הכישורים:
● נסיון בהדרכה
● ידיעות באלקטרוניקה
● עד גיל 30

לפנות ת.ד. 28125 ת"א למס' 800.

לביח"ר לאריגה ישראל רוזן בע"מ
דרושים
1. עוזר למבקר טיב (גברים)
2. פועל כללי
3. אורזות לקונפקציה
4. פקיד/ת משכורות

להתקשר טלפונית ל־255031 רח' גבורי ישראל 166 — נחלת יצחק תל־אביב.

מוסד ציבורי להשכלה
דרושות:
פקידה להנה"ח
פקידה כללית

נא לפנות לת.ד. 373 תל־אביב

לבנק בתל־אביב
עורך דין
למחלקה משפטית

ZENITH SINGER
דרושים לחברה בתל־אביב
1. **מנהלי חשבונות** — סוג ב' ג' ד'.
2. **מזכירה מתחילה** לאחר שרות צבאי
ידיעת כתבנות עברית הכרחית, אנגלית יתרון.
3. **מורה לתפירה** העבודה כרוכה בנסיעות.
4. **טכנאי מעולה** למכונות תפירה תעשייתיות.
5. **נער שליח** רצוי עם רשיון נהיגה על קטנוע.

המעוניינים במשרות 1, 2, 3, 4 יפנו בכתב עם ציון קורות חיים ונסיון לת.ד. 7272 תל־אביב.
המעוניינים למשרת השליח יתקשרו טלפונית 256291 תל־אביב.

מהנדס/מנהל ייצור
בעל נסיון בתעשיה

עוזר למנהל חשבונות ראשי

כתבנית/מרכזנית

דרושים למפעל תעשייתי גדול באזור חולון

נא לפנות בכתב יד בצרוף קורות חיים ת.ד. 2905 תל־אביב

למושב אביגדור
דרוש
מנהל מכון מים
דיור במקום מובטח

לפנות בכתב יד למזכירות המושב

להברה מבוססת
באזור תל־אביב
דרושות
מזכירות/פקידות

השולטות בשפות עברית ואנגלית
כולל הדפסה.
לתפקיד מגוון.

● מועמדות מתבקשות לפנות בכתב אל: ת.ד. 25018 תל־אביב.

למשענות בתל־אביב
דרושות
עוזרות לגננות

לפנות לת.ד. 4265, תל־אביב
מספר 109.

שלום
לכל־בו שלום
דרושות

להברת ביטוח
דרוש/ה
מנהל/ת חשבונות עצמאי/ת
סוג ד'
בעל/ה נסיון של לפחות 5 שנים
בהצעות נא לפנות ת.ד. 14190

סרקתבת בע"מ
דרושה
מזכירה לפרויקט
עברית, אנגלית — כולל הדפסה
מקום העבודה: גמל תעופה בן־גוריון
— התנאים מיוחדים —

המעוניינות יפנו לטל. 972565

למשרד פרסום ויחסי ציבור
נדרשת
סוכנת פרסום
הכשורים הדרושים:
כושר ביטוי ושכנוע
הופעה נאה
יוזמה ומרץ
לפנות ת.ד. 36392 ת"א

לחברה מסחרית במרכז ת"א
דרוש
מנהל חשבונות עצמאי
5 שנות נסיון לפחות.

נא לפנות בכתב יד לת.ד. 30244 תל־אביב, עם ציון קורות חיים ונסיון בעבודה.

— סודיות מובטחת —

ארגמן
מפעלים לצביעת טקסטיל בע"מ
אזור התעשיה יבנה — טלפון 055-95251
למפעלינו דרוש:
...ראי אחזקה מולקתיה

טכנאי מכונות או השכלה מקבילה
נסיון מעשי בעבודות טכנאות ופנאומטיקה
רקע אוטומציה
כושר ניהול צוות עובדים מקצועי.
...פרטים נא לפנות למח' כח אדם, גם בכתב וגם טלפונית.
סודיות מובטחת

סריק אינק.
דרושים
מהנדס תכנון - מיזוג אוויר
טכנאים/שרטטים/ות קונסטרוקציות בנין

למוסד למחקר ופתוח דרושים
א. **טכנאי תחזוקה**
לאחזקת מיכשור מעבדת פיתוח סרטים.
בוגר בי"ס טכני מוכר. נסיון בתחזוקת ציוד אלקטרו־מכני. ידיעת אנגלית טכנית.

ב. **טכנאי/הנדסאי מכניקה**
לפיתוח ואחזקה של ציוד אופטי במעבדה מכנית.
בוגר בי"ס טכני מוכר. נסיון בהפעלת מכונות לעיבוד שבבי וטיפול בציוד מכני אופטי. נסיון בתכנון מכני וידע בשרטוט מכני.

● המעוניינים יפנו בצרוף תולדות חיים לת.ד. 7057 תל־אביב, עבור ש. ו.

דרוש מסגר
לעבודות אחזקה לביח"ר
●
בעלי מקצוע בלבד
יפנו אל: מ.ג. מוצרי גומי בע"מ
כפר־סבא, טל. 923291, 923547.

דרושה כתבנית
עברית אנגלית
לחברת יצוא
טלפון 30088 ת"א

מושב באר טוביה
מחפש
מנהל חשבונות עצמאי
הבקיא בקריבת ממוחשבת לעבודה
טל. 055-96951.

למפעל גומי דרושים
פועלים/ות
לעבודה במשמרות

על המעוניינים להתקשר בטלפונים: 260753, 255980.

דרוש
מנהל חשבונות
צעיר ומוכשר
למשרד להנה"ח בת"א
תנאים טובים
טלפון 611380

هكذا صنف الأصل

דרושים

למפעלנו בנהריה דרושים

מסגר מכונות

בעל נסיון בעבודות אחזקה

חשמלאי תעשיתי

בעל תעודת „מוסמך" ממשלתית

שרטט/ת מכונות מנוסה

טכנאי אלקטרוניקה תעשיתית

למערכות בקרה, מערכות לוגיות ופיקוד חשמלי

המעונינים יפנו בכתב אל מינהל כח אדם

ישאסבסט

תעשיה ישראלית לאסבסט — צמנט בע"מ ת.ד. 32 נהריה 22100.

בניה מתועשת בע"מ

(חברה קבלנית לבניה במסגרת קונצרן „כלל")

רח' בילו 8, ת"א, טלפון 223478

דרושים

1. **מהנדסי בנין** — בוגרי הטכניון, בעלי נסיון של 5—2 שנים לעבודות בירושלים, ת"א והמרכז, ואיזור הדרום.
2. **הנדסאים - טכנאים** — בעלי נסיון בהפעלה ובבצוע של פרוייקטים. לעבודות במקומות שונים בארץ.
3. **מנהלי עבודה** — לעבודות שלד וגמר.

נא לפנות בכתב לפי הכתובת הנ"ל לשם קביעת ראיון.

למועמדים המתאימים סיכויי התפתחות והתקדמות מצויינים

סודיות מובטחת

טלמוסיקה בע"מ

למח' השרות שלנו בגבעתיים דרושים

1. אחראי מעבדה
הנדסאי/טכנאי אלקטרוניקה לניהול מעבדה בתחומי השמע והקשר. דרוש ידע ונסיון של מספר שנים בתחומים אלה. נסיון בתפקיד דומה — יתרון.

2. טכנאי קשר
אלקטרונאי בעל רקע ונסיון באחזקה ותקון ציוד קשר אלחוטי. מתאים למשוחרר צה"ל שעסק בנושא.

3. טכנאי רשמקולים
טכנאי/הנדסאי אלקטרוניקה בעל ידע ונסיון באחזקת ותיקון רשמקולים לעבודה עצמאית ואחראית. התפקיד כרוך בנסיעות.

●

מועמדים מתאימים בעלי רשיון נהיגה הגרים בתל-אביב או סביבותיה הקרובות מתבקשים לפנות בכתב, בציון המשרה המבוקשת ותאור רקע מקצועי ל„טלמוסיקה" בע"מ, ת.ד. 826, גבעתיים. סודיות מובטחת.

למשרד ממשלתי דרושים:

עובדים/עובדות

לתפקידי קיטלוג מידע

לאחר שרות צבאי.

הדרישות:

א. השכלה תיכונית מלאה ומעלה
ב. ידיעת השפה העברית על בוריה (רצוי ידיעת שפה נוספת)

הדרגה המוצעת: י"א—י"ד בדירוג האחיד. אפשרות גם משרה חלקית משעה 13.00 — ואילך.

המעונינים יפנו לת.ד. 33344 (ת) ת"א בצירוף פרטים אישיים.

ממן

מסוף מטען נמל תעופה בן־גוריון בע"מ

דרושים:

א. ראש צוות אחזקה
ידיעה בהפעלת ציוד שינוע ופניאומטיקה. נסיון קודם — 5 שנים.

ב. עובדי תחזוקה
העבודה במשמרות.

ג. פקידה כתבנית
הדפסה עברית ואנגלית, עבודות משרד כלליות, נסיון קודם.

מקום העבודה — נמל תעופה בן־גוריון

נא לפנות בצירוף קורות חיים ונסיון קודם לת.ד. 58 נת"ב, או טלפונית: 971272/3.

— סודיות מובטחת —

לחברת השקעות דרושה

מזכירה כללית

לניהול משרד

שליטה מושלמת בעברית ואנגלית כולל כתיבה במכונה (רצוי מוצא אנגלו־סאכסי)

משכורת טובה למתאימה
העבודה ברמת־אביב

לפנות בכתב עם פירוט מלא ת.ד. 33130 תל־אביב, עבור 101.

לחברה ארצית לניהול תיאום ופיקוח על עבודות בניה

דרוש

מהנדס בנין

לתפקיד תיאום ופיקוח על עבודות בניה

הכישורים הדרושים: 5 שנות נסיון לפחות

מקום העבודה ירושלים

בפרטים נא לפנות לת.ד. 36615 ת"א עבור מס' 37.

תנאים טובים למועמד המתאים

מוסד כלכלי גדול מחפש:

מנהל/ת משרד

הכישורים: ידיעת השפה העברית על בוריה עם הדפסה במכונה; ידיעת אנגלית; נסיון במגע עם מוסדות, לקוחות וספקים.

נא לפנות טל: 39955, תל־אביב מח' כח אדם לשם קביעת ראיון.

למשרד אדריכלים בתל־אביב

דרוש

טכנאי בנין

בעל נסיון של 3 שנים לפחות.

נא לפנות טל: 256963 מ־8.00 עד 14.00.

דרוש/ה

סוכן/ת אופנה

לתל־אביב והסביבה
בעל/ת הופעה,
עם או בלי נסיון בענף.
הכנסות גבוהות מאד
למועמד המתאים.

לפנות: „אופנה מודרנית" טל. 825088, ת"א.

האוניברסיטה העברית בירושלים

מודיעה
כי עומדת להתפנות משרת:

מהנדס בכיר-

מנהל הפיתוח והבינוי

מכרז מס' 142/74

תאור התפקיד:

1. תכנון הפיתוח והבינוי בהתאם לצרכי האוניברסיטה.
2. ניהול התכנון, התאום והפיקוח על ביצוע כל עבודות פיתוח ובינוי.
3. ניהול, עריכה ופרסום מכרזים לתכנון ולביצוע עבודות פיתוח ובינוי של האוניברסיטה.
4. ניהול מערכת ביקורת חשבונות מתכננים, קבלנים וספקים.
5. ניהול והפעלת מחלקת פיתוח ובינוי.

דרישות התפקיד:

1. השכלה אקדמאית בהנדסת בנין.
2. נסיון הנדסי של 10 שנים לפחות ונסיון של 5 שנים לפחות בניהול או פיקוח ותאום על ביצוע עבודות בניה ופיתוח בהיקף רחב וגדול.
3. ידע ונסיון בתהליכי תמחיר, תיקצוב וביקורת חשבונות קבלנים וספקים לעבודות פיתוח ובניה.
4. נסיון רחב בניהול מו"מ עם נציגי מוסדות, מתכננים, קבלנים, ספקים וכו'.
5. כושר ארגון ונסיון בניהול צוות עובדים.
6. ידיעת השפה העברית על בוריה ושליטה מלאה בשפה האנגלית.

הדרגה: בהתאם לכישורי המועמד.

על המעוניינים לפנות בכתב בצרוף תולדות חיים ושמות ממליצים עד תאריך 7.6.74 אל: מחלקת כח אדם, קרית האוניברסיטה העברית, ירושלים מיקוד 91009, ולציין על המעטפה „מועמד למשרה מס' 142/74".

מערכות כור — מחקר פתוח והנדסה בע"מ

דרושות בנות

1. לחיוט והרכבת מעגלים מודפסים ומערכות אלקטרוניות.
2. להרכבת מערכות מכניות עדינות.

* **אפשרי גם ללא הכשרה מקצועית מוקדמת**
* **5 ימי עבודה בשבוע**

●

לפנות טלפונית לאורית 903661/2/3
או ישירות למערכות כור — אזור התעשיה סגולה, פ"ת.

לעבודה בטלוויזיה בירושלים

דרושה עובדת בתפקיד

„עוזר לעניני עובדים"

בדרגה י'—י"ב אחיד.

ידיעת הדפסה במכונת כתיבה בעברית — חובה.

● **על המעונינות** לפנות למחלקה למינהל ואירגון — טלוויזיה, רוממה, ירושלים, טלפון 521111

דרוש

מנהל עבודה

לסניף סולל בונה נתניה

●

אינפורמציה טל. 053-28934, 053-23958,
רח' הרצל 51, נתניה.

למפעל תעשייתי גדול במפרץ חיפה

דרושה

נקבנית מנוסה ועצמאית

לעיבוד נתונים למחשב
ידיעת עברית הכרחית

לפנות עם פירוט תולדות חיים ומקומות עבודה קודמים לת.ד. 1007 חיפה עבור כוח אדם.

ל„נילית"

דרושים

★ **מפעילים**
לתחנות הבח

★ **מפעילים**
לציוד הייצור
הדרכה מקצועית תנתן במקום.

★ **פקיד**
לעיבוד משכורות להעברה ל־IBM
דרושה בקיאות בנושא השכר על כל מרכיביו.

★ **מזכירה**
עברית אנגלית
הדפסה בשתי השפות.

*

נא לפנות בפרטי קורות חיים ונסיון אל „נילית", ת.ד. 276, מגדל העמק.

נילית

לסניף אשקלון

של חברה גדולה למכשירי חשמל

דרושים

* סגן מנהל חנות

נסיון במגע עם קהל ומכירות. ידיעה בהנה"ח, שליטה בעברית, עדיפות לשפות נוספות.

* פקידת מכירות

נסיון משרדי, הדפסה. שליטה בעברית, עדיפות לשפות נוספות.

מועמדים מתבקשים לפנות בכתב ליד לת.ד. 440 באר־שבע.

ביה"ס הימי מבואות ים

לקראת שנת הלימודים תשל"ה

דרושים לנו:

- **מורים למתמטיקה / פיסיקה**
- **מורים לספרות, תנ"ך והיסטוריה.**
- **מדריך למכונאות ימית.**
- **מדריך חברתי (לנוער בגיל 14—18).**
- **אחראית חדר אוכל.**

המורים חייבים להיות בעלי רשיון הוראה לחינוך על־יסודי.

המעוניינים יפנו בכתב להנהלת מבואות־ים, דואר מכמורת.

PHILIPS

דרושים:

* **מזכירה**
בעלת נסיון בעבודה עם קהל ובנהול משרד

* **פקיד קבלה**
לקבלת מכשירי חשמל ואלקטרוניקה לתיקון

לפרטים נא לפנות לחברה פיליפס, דרך השלום 2 ת"א או טל. 35654.

למלון ציון אילת

דרושים

* **פקידי קבלה**
* **מחסנאי**

עדיפות לתושבי אילת ובעלי נסיון במלונאות

לפנות לת.ד. 979 אילת עבור פקיד קבלה או עבור מחסנאי.

הטכניון
מכון טכנולוגי לישראל

מודיע על המשרות הבאות הפנויות:

בביה"ס לרפואה

טכנאי אלקטרוניקה

הגדרת התפקיד: אחזקת ציוד אלקטרוני ובניית מערכות בסיסיות.
הכשירויות הדרושות: טכנאי או הנדסאי במקצוע האלקטרוניקה; בעל נסיון של 3 שנים במקצוע; שליטה בשפה העברית והאנגלית.
מס' המשרה: בי.רפ.ד/115.

עובד משק

הגדרת התפקיד: עבודות משק שונות.
הכשירויות הדרושות: עדיפות תינתן לבעלי נסיון בעבודות שרברבות ו/או נגרות.
מס' המשרה: בי.רפ.ד/119.

חשמלאי

הגדרת התפקיד: אחראי לאחזקת מערכת החשמל בבית הספר.
הכשירויות הדרושות: בוגר בי"ס מקצועי במסלול 4 שנים לפחות; בעל רשיון כחשמלאי; בעל נסיון מעשי של 3 שנים; מתמצא במערכות מיזוג אויר.
מס' המשרה: בי.רפ.ד/113.

באגף פיתוח ותחזוקה

מהנדס בנין

הגדרת התפקיד: פיקוח על עבודות בניה בטכניון רבתי.
הכשירויות הדרושות: מהנדס בנין; נסיון קודם בעבודות פיקוח על הבניה לפחות 3 שנים; נסיון בבדיקת כמויות וניהול יומני העבודה — לפחות 3 שנים; ידיעה כללית בעבודות אינסטלציה; שליטה מלאה בשפה העברית בכתב ובעל פה.
הערה: הדרגה תקבע בהתאם לכישורי המועמדים; המשרה הינה זמנית ע"פ חוזה מיוחד.
מס' המשרה: אפר"ת.ד/131.

מהנדס למיזוג אויר

הכשירויות הדרושות: מהנדס אוורור ומיזוג אויר לתכנון ופיקוח על ביצוע מתקנים חדשים, אחזקה ואחזקת ציוד; בעל תעודת מהנדס במקצוע מכונאות או חשמל; התמחות ונסיון מעשי של 5 שנים לפחות בנושאי מיזוג אויר; כושר לערוך תכניות אחזקה מונעת ולעבוד עם צוות אחזקה קטן הקיים במקום.
מס' המשרה: אפר"ת.ד/132.

*

מועמדים מתאימים העונים לדרישות יפנו בכתב בציון קורות חיים, נסיון קודם ומס' המשרה עד יום ב' 4.6.74 אל אגף כח אדם, קרית הטכניון, חיפה, מיקוד 32 000.

למפעל באזור חדרה

דרושה

פקידה כתבנית

הכישורים:

השכלה תיכונית
נסיון בהדפסה ובעבודה משרדית,
ידע בכתבנות עברית ואנגלית
לאחר שרות צבאי

המעוניינות תפנינה בציון פרטים וטלפון להתקשרות לת.ד. 339 חדרה.

קיימת אפשרות הסעה מחיפה.

לחברה מסחרית גדולה
במרכז תל־אביב
דרושה

כתבנית מעולה

עברית ואנגלית על בוריין, שפה נוספת רצויה.
עם נסיון בעבודות משרדיות.
שעות העבודה: 7.30—14.30

תנאים מצויינים למועמדת המתאימה
(ללא הגבלת גיל)

●

על המעוניינות לפנות בכתב בפירוט תולדות חיים לת.ד. 1469 תל־אביב עבור מס' „1417".

לחברת ספנות גדולה
דרושה

פקידה

השולטת היטב במכונת הדפסה בעברית
רצוי גם באנגלית.

שעות העבודה 8.00—16.00

●

לפנות: ת.ד. 1334 תל־אביב למס' 098/1.
— סודיות מובטחת —

לחברה מסחרית בתל־אביב
דרוש/ה

מנהל/ת חשבונות

נא לפנות טלפון 51431.

דרושים

מהנדסים · טכנאים · בימאים · שרטטים · מחסנאים ••• **דרושים** מנהלים · פקידים · לבורנטים · אסיסטנטים · סוכנים •••

אלסינט

מכשור רפואי גרעיני · מכשור מדעי · מערכות עבוד נתונים · ספקי-כח

דרושים

★ **קניין בכיר**
לרכיבים אלקטרוניים
בעל נסיון של 5 שנים לפחות וידע מגוון בעבודות רכש אחראיות. נא לפנות בציון מפורט של נסיון קודם. סודיות מובטחת.

★ **טכנאי־הנדסאי אלקטרוניקה**
לעבודה במיכשור אלקטרוני- עדיפות לבוגר קורס לבקורת איכות ומושבו: אזור חדרה — זכרון יעקב.

★ **עובדי בקורת**
לעבודה אחראית בבקורת טיב של עבודות צבע וגימור וכן לעבודת בקורת של הדפסות רשת, ציפויים ועיבוד שבבי. עדיפות לבעלי נסיון בתחומים הנ"ל ובוגרי קורסים לבקורת איכות.

★ **חרטים ★ כרסמים**
לעבודות מקצועיות ליד מכונות חדישות ובתנאים נוחים. סיכויי התקדמות לבעלי מקצוע מנוסים.

★ **נקבנית**
בעלת נסיון של מספר שנים, לעבודה במסגרת יחידת מחשבים חדשה.

★ **נשים**
לעבודות הרכבה של מיכשור אלקטרוני. עדיפות לבעלות נסיון. למחוסרות נסיון תינתן הכשרה במקום בתנאי קורס ובתשלום מלא.

★ **מהנדס אלקטרוניקה**
בעל נסיון של 5 שנים במעגלים אנלוגיים וסיפרתיים. ידע ויכולת לנהל צוות ולקיים מגע עם לקוחות. ידיעת עברית ואנגלית.

★ **חשמלאי**
בעל תעודת הסמכה שיעסוק במיתקני מיזוג אויר.

★ **טכנאי מיזוג אויר**
לאחזקת מיתקן של 1400 טון קירור.

★ **טכנאי יצור**
בוגר בי"ס-מקצועי, לעבודה אחראית במסגרת מחלקה לתכנון ופקוח על הייצור. עדיפות לבעל נסיון בתעשיה.

ת.ד. 5258 · חיפה · טל. 527679

אגן
BUTLER

דרושים:

מהנדס תכנון ראשי
(הנדסה אזרחית)
בעל נסיון קודם בתכנון קונסטרוקציות מפלדה, השולט שליטה מלאה בעברית ואנגלית

מהנדס אזרחי
למחלקת המכירות

טכנאי
למחלקת המכירות (הנדסה אזרחית)

מועמדים מתבקשים לפנות בכתב, עם ציון קורות חיים ופרוט נסיון קודם, אל „אגן", רח' העבודה 43 בת־ים
תנאים בהתאם לכישורים

נחום יובל בע"מ

שרותי תאום ופיקוח על הקמת פרוייקטים
דרושים:

● **מהנדסים**
● **הנדסאים**
● **טכנאי בנין**

לעבודות פיקוח לפרוייקטים מעניינים
בסביה ובתל־אביב

— ✶ —

● **נהג לרכב פרטי**

— ✶ —

לפנות בכתב בציון הנסיון: רח' פרופסור שור 16, ת"א.

אוניברסיטת בן־גוריון בנגב

לשנת הלימודים תשל"ה (1.10.74)
דרושים:
במחלקה למדעי הגרעין

4 אסיסטנטים
בעלי תואר ראשון
בהנדסה או במדעי הטבע
(במשרה מלאה)

המועמדים ישתלמו לקראת תואר M.Sc. במדעי הגרעין.
למועמדים מחוץ לבאר־שבע תנתן עזרה בדיור. בקשות בצירוף העודות, תולדות חיים וציונים יש לשלוח עד יום ו' 7.6.74, למזכירות המחלקה למדעי הגרעין, אוניברסיטת בן גוריון בנגב, ת.ד. 2053, באר־שבע. מיקוד 84120.

מכרז מספר 74/5
אוניברסיטת בן גוריון בנגב מודיעה על משרות פנויות: —

1. בבית המלאכה של הפקולטה למדעי הטבע

א. מסגר לעיבוד שבבי
הכישורים הדרושים:
1. בוגר בית ספר מקצועי עם נסיון בעיבוד שבבי במכניקה עדינה, לפחות 4 שנות נסיון.
2. בוגר בית ספר מקצועי בעיבוד שבבי ללא נסיון.

2. **מזכירה מחלקתית**
הכישורים הדרושים:
בוגרת תיכון. נסיון של 3 שנים בעבודות מזכירות. שליטה בעברית ובאנגלית. הדפסה בעברית ובאנגלית.

3. ביחידה ללימודים קדם־אקדמיים
ב. מדריך לימודי חברתי לתלמידי המכינות
תאור התפקיד:
קיום פעולות חברה ותרבות בשעות היום והערב בהתאם לתכניות המכינה. אירגון טיולים ואירועים אחרים. טיפול בבעיות האישיות של הסטודנטים. קיום מעקב אחרי התקדמות התלמידים בלימודיהם — בקיום מגע בנדון עם המורים.
הכישורים הדרושים:
בוגר בית ספר תיכון לפחות. ידיעת השפה העברית על בוריה. נסיון בהדרכה ובארגון פעולות חברתיות ותרבותיות.

התפקיד מוצע רק לתושב באר־שבע. המשרה הינה לאיוש מיידי בתנאים של חוזה מיוחד עד 30.11.74 עם אפשרות הארכה.

הדרגה המוצעת: י"ב—י"ג בדרוג האחיד.
כל המשרות הינן מלאות

פניות בכתב בצירוף תולדות חיים ותעודות יש לשלוח עד יום ו' 31.5.74, אל מחלקה המנגנון, אוניברסיטת בן גוריון בנגב, ת.ד. 2053, באר־שבע. מיקוד 84120.
נא לציין על המעטפה מספר המשרה המבוקשת

למפעל תעשייתי גדול בשטח האלקטרוניקה
בסביבות תל־אביב

דרושים:

1. **כרסם -**
למחי כלים, נסיון של שנתיים לפחות. בעל השכלה מקצועית. לכרסום מהיר ומדויק.

2. **עוזר לכרסם -**
למחי כלים בוגר בי"ס מקצועי 4 שנתי. עם נסיון של 3 שנים.

3. **חשמלאים מעולים -**
בעלי נסיון בהרכבה וחיווט לעבודה במחי לוחות חשמל.

המעונינים יפנו בכתב בציון קורות חיים תוך הדגשת נסיונם הקודם והכשרתם המקצועית לת.ד. 2644 רמת־גן מיקוד 52100.

— סודיות מובטחת —

לדניש אינטריורס
דרושה
כתבנית עברית
לעבודה זמנית (2—3 חודשים)
לעבודת הדפסה.
●
נא להתקשר טלפונית לטנה 784133 ברדיצ'בי.

לחברה תעשייתית באזור ת"א
דרושה:
מרכזנית
נא לפנות לטלפון 823257
למחלקת כח אדם

לחברת שיווק ושירותים גדולה
דרושים
למשרדה הראשי בתל־אביב

מנהל מכירות בכיר
— בעל נסיון באירגון וניהול רשת שיווק ענפה
— כושר משא ומתן, יחסי אנוש וידע באדמיניסטרציה

אנשי מכירות דינמיים
— עם נסיון במכירות ובמגע עם הלקוחות
— רשיון נהיגה הכרחי

למועמדים המתאימים יוענקו תנאים הולמים
✶
נא לפנות בכתב עם פירוט נסיון קודם וקורות חיים לת.ד. 11010 תל־אביב, עבור „מכירות" בציון התפקיד המתאים
● סודיות מובטחת ●

פז

פז חברת נפט בע"מ
דרוש במיתקן גלילות
חצרן - עובד אחזקה כללי

כישורים נדרשים:
● הכשרה טכנית ברמה של בי"ס מקצועי
● התמצאות בניהול מלאי
● כושר פיזי
● יועדף בעל רשיון נהיגה.

המשכורת תקבע בהתאם לכישורי המועמד

מועמדים יפנו בכתב בצרוף קורות חיים, השכלה ונסיון, לאגף כח־אדם, פז חברת נפט בע"מ, ת.ד. 434 חיפה 31000.

לחברה ארצית גדולה לתיאום ופיקוח הנדסי
דרושים:
מהנדסים/הנדסאים
לפיקוח על הבניה
★ **באזור ירושלים**
★★ **בצפון הארץ**
המעוניינים יפנו בכתב בציון תולדות חיים ונסיון קודם לת.ד. 157 רמת־גן, עבור מס' 315.
תנאים טובים
סודיות מובטחת

למפעל זגיט בירושלים
דרושה
פקידת רישום כללית
לרישום וניהול כרטסת מלאי
שעות העבודה 07.00—15.30.
●
נא לפנות טלפונית למס' 02-522251.

לחברה מסחרית גדולה
דרושים:
עובדי מחסן
נא לפנות לטל. 39955, תל־אביב
קו מבצע 387.

למושב בית־חנן
דרוש מנהל צרכניה
רצוי בעל נסיון
להתקשר בכתב או טלפונית עם מזכיר המושב טל' 94 62 55.

רפא"ל
רשות פתוח אמצעי לחימה

למוסדנו באזור חיפה
דרושים

* **מהנדסי אלקטרוניקה**
* **מהנדסי מכונות**
* **מהנדסי אוירונוטיקה**
* **חוקרי ביצועים**
* **מהנדסי תעשיה וניהול**
* **פיזיקאים**
* **הנדסאי/טכנאי אלקטרוניקה**
* **הנדסאי/טכנאי מכונות**

לתעסוקה במיגוון רחב של שטחי התמחות.

למתאימים מובטח

* עבודה מעניינת ובעלת אתגר
* אפשרות להשתלם, להתמחות ולהתקדם
* עבודה במחיצת מהנדסים מוכשרים ובעלי נסיון רב
* עבודה בשטחי מחקר ופיתוח הדורשת יוזמה ומרץ
* קידום אישי ומקצועי המותנה בכישורים אישיים
* הסעה מאורגנת מכל איזורי חיפה
* ארוחות צהרים במחיר מוזל במקום העבודה
* שרותי שק"ם, כולל זכות לאשראי בחנויות השק"ם

●

המעוניינים יפנו לת.ד. 9757, חיפה 31096 ויציינו קורות חיים, השכלה ונסיון מקצועי קודם. רצוי לציין מס' טלפון להתקשרות.

— סודיות מובטחת —

ההסתדרות הכללית של הנוער העובד והלומד למסגרות הלימודיות של החינוך המקצועי

דרושים

● **רכזים לפעילות חברתית**
במסגרות החינוך המקצועי במקומות דלקמן:
אילת, דימונה, באר־שבע, אופקים, קרית־גת, אשדוד, ירושלים, תל־אביב, כפר־סבא, נתניה, נהריה, קרית־שמונה.
דרישות התפקיד: —
השכלה מתאימה, נסיון בהדרכה, הוראה, בעלית חברתית־תרבותית.
תנאי העסקה: — בהתאם לכישורים.

● **רכז בי"ס**
עם כישורי הוראה לבית הספר ביבנה.

● **רכז בי"ס**
עם כישורי הוראה לבית הספר בהוד השרון.

● **מנהל בי"ס**
באזור ת"א דובר ערבית.

● **חונך בסמינר להכשרת עובדי נוער**
בעל השכלה פדגוגית מתאימה

● **מדריך חברתי**
קצין ביקור
בבית שאן.

● **מועמדים לעבודה**
עם נוער לאחר שירות צבאי. בעלי הכשרה מתאימה.

● **צעירים וצעירות**
לאחר שירות צבאי, כמועמדים לעובדי נוער קבוצתיים.

● **מזכירה**
לאחר שירות צבאי, בעלת נסיון של 2—3 שנים בעבודה מזכירות.

לפנות בכתב אל: — מרכז הנוער העובד והלומד, המחי לחינוך מקצועי ובהשכלה, רחוב החשמונאים 91, תל־אביב — טלפון 267241.

לחברה גדולה הפועלת בארץ ובחו"ל
דרוש
חשב

הכישורים הדרושים:
* נסיון רב־שנתי בתפקיד של חשב בחברה גדולה.
* שליטה מלאה בעברית ובאנגלית.

תנאים טובים למועמד המתאים

נא לפנות בכתב־יד, בציון קורות־חיים ופרוט הנסיון המקצועי, לת.ד. 3119 תל־אביב, עבור „חשב".

סודיות מובטחת

هكذا من الأصل

דרושים

מנהלים · פקידים · לבורנטים · אסיסטנטים · טובים

האוניברסיטה העברית בירושלים

בית־הספר לחקלאות ע"ש לוי אשכול — הפקולטה לחקלאות ברחובות מודיעה על משרות פנויות של:

גנן ראשי

מכרז מס' — 139/74

תאור התפקיד — ייזום, פיתוח ופיקוח על שטחי הגן בפקולטה לחקלאות; שלוב צמחים בעלי ערך לימודי־בוטני בצמחית הנוי; טיפול ברבוי צמחים ומעקב אחר קליטתם; אחריות לבצוע העבודות הטכניות הדרושות בגנים ונהול צוות העובדים; הפעלת ציוד טכני ושיטות אגרו־טכניות לאחזקת גנים.
כישורים דרושים — גנן בעל כושר בצוע עצמאי; ידע מקיף בכל שיטות עבודות הגננות; כושר ניהול צוות עובדי הגן; הכרת צמחית א"י; בוגר ביה"ס לגננות ושתלנות או בוגר בי"ס תיכון חקלאי ונסיון של 3 שנים לפחות בעבודות גן; רצוי בעל תואר בוגר בבוטניקה.
הדרגה — ט"ו—ט"ז בדרוג האחיד.

חשמלאי

בעל רשיון „מוסמך" או „ראשי"
מכרז מס' — 140/74
תאור התפקיד — בצוע עבודות אחזקה כח; פקוד ומאור, ברחובות.
הדרגה — בהתאם לכישורי המועמד.

טכנאי ציוד מעבדתי

מכרז מס' — 138/74
תאור התפקיד — פקוח על הציוד במעבדות להוראה; טפול באחזקתו התקינה; הפעלת עזרי לימוד אור־קוליים ואחזקתם התקינה.
כישורים נדרשים — בוגר בי"ס תיכון מקצועי 4 שנתי; ידע ונסיון קודם באחזקת ציוד מעבדתי והפעלת עזרי לימוד אור־קוליים.
הדרגה — 1ב'—2 בדרוג הטכנאים.

על המעוניינים לפנות בכתב בצרוף תולדות חיים עד תאריך 6.6.74 אל: הפקולטה לחקלאות, ת.ד. 12 רחובות ולציין על המעטפה „מועמד למשרה מס' ...." (בהתאם למספר המצויין בראש המכרז המבוקש).

למוסד ציבורי דרוש בעל תואר Ph.D.

במנהל עסקים

למשרה חלקית בשעות הערב, למטרת מתן הרצאות וריכוז אדמיניסטרטיבי.

*

על המעוניינים לפנות לת.ד. 33379 תל־אביב עבור מס. 100.

רצוי בעל נסיון בהדרכה.

לחברת ביטוח בתל־אביב

דרושות

כתבניות עברית

בעלות נסיון

למועמדות המתאימות מוצעים תנאים טובים ואפשרויות קידום בשטח הביטוח.

לקביעת ראיון נא להתקשר לתמר, טל' 614431.

בבי"ס מקצועי בתל־אביב

דרושים מורים/ות

במשרות חלקיות אחה"צ להוראת

1. שרטוט בנין (קונסטרוקציות)
2. שרטוט ארכיטקטוני
3. אלקטרוניקה (הדרכה במעבדה לרדיו וטלוויזיה)

רק בעלי נסיון יפנו טלפון 287471—03

למשרד אכברט ורשבסקי

דרושים

מהנדסים ושרטטי קונסטרוקציה

מנוסים

נא להתקשר תל־אביב 441816־03
ירושלים 67043־02

דרוש/ה מורה לאנגלית

להכנה לבגרות בשעות הערב בקרית־חיים

טל. 726960—04 בין השעות 17.30—19.30

משרד רואה חשבון מראיין עבור לקוחותיו מועמדים לתפקיד

מנהל חשבונות

מקום העבודה: אזור רעננה

התעסוקה 6—4 שעות עבודה ליום.

הכישורים: מנהל־חשבונות מדופלם, שולט בשפה האנגלית, בעל נסיון קודם בהנה"ח.

מועמדים מתבקשים לפנות לת.ד. 29139 תל־אביב.

דרושים

מוכר מעולה לרהיטים

למשרה מלאה

מוכרת מעולה לרהיטים

למשרה מלאה או חלקית

פקידה מעולה

עם ידיעה בהנהלת־חשבונות

נגר רהיטים

למתי הרכבות ושרות לקוחות

עובדת נקיון

ליום שלם כולל עבודות שונות באולם התצוגה.

רהיטי אפרת

נא לפנות אישית למרכז, ברח' הרצל 102, תל־אביב, בין השעות 10.00—12.00; 16.00—17.30.

בי"ס מקיף „עמל" ע"ש שייבר
בית שמש, רחוב המשלט

דרושים

לשנת הלימודים תשל"ה

מורים

במקצועות:

- מקרא
- תורה שבע"פ
- אנגלית
- צרפתית
- מתמטיקה
- פיסיקה
- שרטוט וטכנולוגיה
- חשבונאות

על המעוניינים לפנות להנהלת ביה"ס טלפון 911371־02.

לחברת משמר

דרוש

אחראי

לעבודה בטחונית מעניינת באשדוד

הכישורים הדרושים:
יוצא יחידה קרבית מדרגת סרן
גיל: 36 עד 45 שנה.
בעל טלפון, רצוי בעל רכב.
הנאים מצויינים למועמד המתאים
לפנות אישית בשעות 8—17 לחברת „משמר" רח' דיזנגוף 190 תל־אביב קומה ב' טלפון 240274/5/6.

למשרד רואי חשבון בחיפה

דרושים

רואי חשבון ובוחנים בכירים

לפנות בכתב למעריב — חיפה, למספר 141

עץ לבוד בע"מ
ETZ-LAVUD LTD

דרושה פקידה

למחי חשבונות

עם ידיעה בכתבנות עברית

נא לפנות למחי כח־אדם, טל. 914931 פתח־תקוה

חברה ארצית לבניה מתפשטת

עבור אזור תל־אביב:

1. **מהנדס בכיר**
לניהול פרויקט הנדסי גדול
נסיון בביצוע בארץ לפחות 7 שנים.
הכישורים:
א. חוש טכני מפותח;
ב. כושר ארגוני מעולה;
ג. נסיון בניהול אתרי בניה גדולים;
ד. נסיון בשימוש בציוד רב;
ה. רצוי נסיון בעבודות טרומיות.

2. **מנהל עבודה ראשי**
נסיון בניהול עבודה לפחות 10 שנים.

3. **מנהלי עבודת גמר**
נסיון בעבודות גמר לפחות 5 שנים.

4. **מפעילי עגורני צריח**

5. **חשמלאי - מכונאי**
לאחזקת ציוד.

תנאים טובים לאנשים המתאימים

— סודיות מובטחת —

נא לפנות אך ורק בפרוט תולדות חיים, ונסיון בעבודה לת.ד. 4870 תל־אביב.

הודעה

המועצה האזורית מרחבים
צומת מרחבים ד.נ. הנגב.
טל: 83014־057 83051־057 83131־057

בהתיחס למכרז שפורסם ע"י משרד החינוך ב־15.5.74, למשרת

ממונה על חטיבת ביניים ממלכתית במרחבים

הננו להודיע, כי, המועצה האזורית תעניק למועמד שיזכה במכרז, הטבות כגון: דיור חינם, או תשלום שכר דירה, אחזקת רכב, והנחות שונות במוסדות החינוך של המועצה (פעוטון, גן־ילדים).

מועמדים בעלי כישורים מתאימים, המעונינים בפרטים נוספים, יפנו מיד למר ש. חדד, מנהל מחלקת החינוך, לפי הטלפונים הנ"ל ובשעות הערב לטלפון 83176־057.

המועד האחרון להגשת מועמדות למשרד החינוך (אגף לחינוך התישבותי — הקריה תל־אביב, נקבע ליום: 30.5.74.

חביב שרבף, יו"ר המועצה

להנהלה המרכזית של בנק בתל־אביב

דרוש

מנהל חשבונות

השכלה של 12 שנים, לאחר שרות סדיר בצה"ל. סוג 3 (ד) בהנה"ח, נסיון קודם של 3 שנים לפחות.

תנאים טובים ואפשרויות קידום לאדם המתאים

בהצעות לפנות בכתב לת.ד. 4333 תל־אביב 61040 למספר 84. סודיות מובטחת.

דרוש

מהנדס בנין או הנדסאי

כעוזר בכיר למנהל חברת בניה פרטית לתפקידי מינהל ופקוח על אתרי בניה גדולים
העבודה בחיפה

רק מועמדים עם נסיון יפנו לת.ד. 44467 חיפה
תנאים טובים למועמד המתאים

— סודיות מובטחת —

למוסד ממלכתי למחקר ופיתוח

דרושות

מזכירות כתבניות

[illegible]

טל. 39231/296.

דרוש בחור צעיר לתפקיד

מבקר איכות

[illegible]

מוסד ציבורי

מחפש

1. **פקיד אפסנאות - קנין**
בעל נסיון.

2. **פקיד/ת חשבונות**
סוג ב', בעל נסיון ואחרי שרות צבאי.

3. **בלבן**
בעל נסיון מצה"ל או מהמשטרה (רצוי פנסיונר).

4. **עובד**
לעבודות שרותים וסבלות.

*

המעוניינים יפנו לטל. 414155 בין השעות 12.00—14.00, למר משה כץ.

פרסום אמיר טל. 269760

לחברת א.ס.ק.־קור בע"מ — דרושים

1. **טכנאים מעולים לקרור ומזוג אויר**
לעבודות שרות.

2. **טכנאים לעבודות צנרת קרור ומזוג אויר**

3. **טכנאי מעולה לשיפוץ מדחסים**

4. **מחסנאי**
בעל נסיון, עם רשיון נהיגה, רצויה שליטה באנגלית.

למתאימים תנאים טובים
סודיות מובטחת
טלפון 35028 — 35772

למפעל טכסטיל חדש באזור ת"א

דרושים

1) **מפעילים למכונות דפוס רוטטיבית**

2) **עובדי מטבח צבעים**

המועמדים המתאימים ישלחו להשתלמות בחו"ל.

נא לפנות בכתב לת.ד. 14162 ת"א.
סודיות מובטחת.

למוסד ציבורי

דרושה

מזכירה מנוסה ואינטליגנטית

(עד גיל 45)
לעבודה אחראית

העבודה אינה כוללת הדפסות

יש להתקשר טלפונית לשם קביעת ראיון בין השעות 8.00—15.00 לטלפון 623584, 625134 תל־אביב.

לחברה פרטית בגבעתיים

דרוש/ה למשרה מלאה

פקיד/ה בהנהלת חשבונות

הכישורים: סוג 3 בהנהלת חשבונות, 5 שנים ותק בעבודה.
עדיפות תנתן לבעלי נסיון בעבודה בשיטת י.ב.מ.

לקביעת ראיון נא לפנות ליצחק, טלפון 765071(03).

למוסד ציבורי בתל־אביב

דרוש/ה

עובד/ת גזברות

הכישורים: ידיעה בהנהלת חשבונות ובפעילות בנקאית.

הדרגה: י' עד י"א בדירוג האחיד.

נא לפנות בכתב עד במתן פירוט נסיון קודם לת.ד. 33157 תל־אביב עבור מס. 622.

עיסוק

חברה לקדום הכוונה והעסוקה בע"מ
ת"א, שדרות בן ציון 12, טל. 231173, 232661

דרושים

מהנדס בנין — מנהל אתר בניה (179) תאום ופקוח (180) ביצוע (181) ביקורת איכות (182) עוזר למהנדס ראשי (183) כבישים (184) אינסטלציה סניטרית (185) תביעות (186) מנהל חשבונות — מנהל כספים (187) מנהל חשבונות ראשי (188) שכר, מסוי (189) מהנדס — כמנכ"ל מפעל באזור מרכז (190) מזכירה — שליטה בשפות, יחסי צבור (191) מנהל משרד — יבוא ויצוא (192) נציג מכירות — לחברת יבוא בת"א (193) מנהל עבודה — בנין (194) אינסטלציה (195) ציוד מכני כבד (196) מתכת (197) חשמל (198)

לחברה ישראלית גדולה הפועלת בארץ ובחו"ל

דרוש בחיפה

עובד בכיר בעיבוד נתונים

עובד זה יעסוק בעיקר
א. תאום מערכות מידע ומחשבים.
ב. תכנון לטווח ארוך.
ג. ניהול ותאום גורמים שונים בחברה בארץ ובחו"ל.

דרישות התפקיד:
— בעל נסיון של 5 שנים לפחות בעיבוד נתונים בחברה גדולה.
— בעל נסיון במערכת ON-LINE ותקשורת.
— בעל נסיון בניהול פרוייקטים.
— בעל נסיון בבדיקות כדאיות כלכלית ו־הערכות כספיות.
— השכלה אקדמאית: הנדסת ייצור ו/או כלכלה ו/או מנהל עסקים.

התפקיד כרוך בנסיעות בארץ ובחו"ל
בעל התפקיד יועסק בחוזה מיוחד לתקופה של 4—3 שנים.

המועמדים מתבקשים לפנות בכתב ל־ת.ד. 4868 חיפה עבור מס' 341.

פניוס

דרוש

עוזר לסגן מנהל מכירות

לבעל תעודת בגרות
עם נתונים מתאימים
סכויי התקדמות טובים.

רצוי רכב

לפנות בכתב עם פרטים מלאים לת.ד. 28085 תל־אביב.

ל„הלנה רובינשטיין" במגדל העמק

דרושה

נקבנית I.B.M

רצוי בעלת נסיון וידע באנגלית, בא בחשבון רק תושבת האזור

נא לפנות למפעל במגדל העמק או טלפון 40573־065.

איש מכירות דינמי

המחפש אתגר בעבודה

דרוש

לאולם תצוגה מפואר של חברה מתפתחת.

הכישורים: ● ידע ב־תרבות הדיור ומערכות סטראופוניות ● רשיון נהיגה.

להתקשר טלפונית 267603 בשעות העבודה, בערב 753397.

לפנימיה לילדים בגיל הרך באזור תל־אביב

דרוש/ה מנהל/ת

הכישורים הדרושים: נסיון בניהול מוסד חינוכי, ידע פדגוגי, כושר ניהול צוות עובדים.
דיור במקום אינו הכרחי.

לפנות בצרוף המלצות, לת.ד. 4265 תל־אביב עבור מס. 107.

לחברה מסחרית גדולה בירושלים

דרושים סטודנטים/יות

לעבודות משרדיות

לפנות בכתב: אגף מינהל והודאדם, ת.ד. 3495 ירושלים.

לוח מעריב
המשרד הראשי: בית מעריב רחוב קרליבך 2:
הסניף המרכזי לקבלת מודעות בת"א: שדרות רוטשילד 33. מ־8 בבוקר עד 6 בערב
מחיר מלה: ביום חול — 1.90 ל"י — בערבי־שבתות וחגים 2.50 ל"י

עבודה

הצעות עבודה

נשקלת האפשרות להגדיל אותו בין כל אלה שלא יזכו בפרסים הגדולים במבצע הענק של הלוח מס' 1!

לוח מעריב

הלוח הנפוץ ביותר במדינה
בעתון הנפוץ ביותר במדינה

גזירה ותפירה

מספרות

שליחים

הכשרה לעבודה

ביקוש עבודה

זבנים

חרטים ומסגרים

יהלומים

עוזרות ומטפלות

פקידים

המשך הצעות עבודה בעמוד 7

אתמול זכתה ב־100.- ל"י המודעה:

המודעה שנבחרה ע"י מאיר שליט ת"א, עליה 43

בכל יום זוכה מוסר מודעת מלים אחד ל"לוח מעריב" ב־100 ל"י במזומנים ובכל יום ששי זוכים חמישה מוסרי מודעות מלים ב־100 ל"י כל אחד.
כל מוסרי מודעות מלים ל"לוח מעריב" — כולל אלה שזכו בהגרלה היומית — משתתפים בהגרלת הפרס החדשי הגדול השני:

"פיאט 128"

המכונית בעלת 4 דלתות שזכתה ב־7 פרסים בינלאומיים
מחירה כולל מסים 27,850 ל"י
ראה עמוד 20

שרותים

(המשך השרותים בעמוד 7)

שעורים

(המשך השעורים בעמוד 7)

מודעות ל־ לוח מס' 1 מתקבלות:

בתל־אביב: בית "מעריב" מחלקת המודעות רח' קרליבך 2; סניף "מעריב", תל־אביב, שדרות רוטשילד 33; בסניפי "דחף": דיזנגוף 116 (פתוח עד חצות), אלנבי 123, בן־יהודה 7

בירושלים: סניף "מעריב" רח' הלל 14/16; סניף "דחף": רח' יפו 43 ובכל משרדי הפרסום

בחיפה: סניף "מעריב" רח' הנביאים 32; סניף "דחף" הרצל 11 ובכל משרדי הפרסום

בבאר־שבע: סניף "מעריב" רח' הפלמ"ח 81; סניף "דחף" רח' ההסתדרות 78

בכל סוכנויות "מעריב" בארץ ובכל משרדי הפרסום.

هكذا من الأصل

עוזן מעריב

המשרד הראשי: בית מעריב רחוב קרליבך 2.
המגוף המרכזי לקבלת מודעות בת"א: שדרות רוטשילד 32.
מ-8 בבוקר עד 6 בערב

מחיר מלה: ביום חול — 1.90 ל"י — בערבי-שבתות וחגים — 2.50 ל"י

דירות

ברעננה מבחר דירות בכל הגדלים „אבריקורידר" אחוזה 115, רעננה.

בכפר-סבא רעננה והרצליה דירות אקסקלוסיביות 3, 4, 5 חדרים. 923724

ברמת-גן נבעתיים 3 בבניה — 4 230,000 — 3½ 190,000 „אקספרס" ביאליק 75 רמת-גן 724021

קבלני בניין

„דירות גינדי" אין פתרונות! במחיר! בסוריה! ראשון לציון הרצל 59, רחובות הרצל 252, פתח-תקוה חיים עוזר 26.

ביפו 1 אחת מכל 3 דירות המכורות בראשון לציון ובפתח תקוה נמכרת ב„דירות גינדי".

הגרה „גד" בונה למכירה דירות בגדלים שונים ובכל חלקי פתח-תקוה בתכנון ובביצוע ה„בעלים על חברת „גד" (הלוואות ומשכנתאות לא צמודות. „גד" חברה לבנין, חיים עוזר 30, פתח-תקוה.

קנה דירתך בחברה טובה — ב„דירות גינדי" בראשון-לציון ברחובות ובפתח-תקוה.

1-1½ חדרים

בצפון יפו — למכירה/השכרה, לעסקים/מגורים. 444653 — 268788

(המשך המדור בעמוד 7)

2 חדרים

2½ חדרים

3 חדרים

3½ חדרים ויותר

דירות למכירה

דירות להשכרה

וילות ובתים

בדמי מפתח

דירות מרוהטות

בשכר חודשי

פיקס דירות

25 שנה עוזן מעריב פרסים ב: 55 אלף ל"י ראה עמוד 20

(המשך המדור בעמוד 7)

לוח

מעריב
המשרד הראשי: בית מעריב רחוב קרליבך 2.
הסניף המרכזי לקבלת מודעות בת"א: שדרות רוטשילד 32.
מ־8 בבוקר עד 6 בערב
מחיר מלה: ביום חול — 1,90 ל"י בערבי־שבתות וחגים — 2,50 ל"י

הזכיה הגדולה

ביום ראשון 19.5.74 זכה מר דני דרור מחיפה רחוב הרצליה 15 בפרס הגדול של החודש הראשון במסגרת המבצע במלאת 25 שנה ל„לוח מעריב" — מכונית „פיאט 126" — „המכונית בלי בעיות" — שכל משיח שולמו בחודש שם הזוכה עשתה הנהלת חברת „פיאט" סידורים מיוחדים כדי להעניק לו את המכונית בהקדם.

ואמנם, למחרת, כשהופיעו הזוכה המאושר ורעיתו באולמי התצוגה המפוארים של חברת „פיאט" בתל־אביב, כבר המתינה להם המכונית בה זכו.

בתמונה: הזוכה המאושר ורעיתו ליד המכונית באולמי התצוגה המפוארים של חברת „פיאט" בתל־אביב.

מבצע „לוח מעריב" נמשך.

הפרס החודשי הגדול הבא: מכונית „פיאט 128" בעלת 4 דלתות שזכתה ב־7 פרסים בינלאומיים — ומחירה (כולל מסים) 27,850 ל"י

שידוכים

בן זוג

בת זוג

חדרים מרוהטים

דרוש חדר מרוהט ליחיד בתל־אביב להשכיר טלפון 341564

ביקוש דירות

טיולים

חוגים

כלי נגינה

התאמות ומצגים

נופש

אבידות

ריקודים

דירות להחלפה

(המשך המדור בעמוד 7)

هكذا من الأصل

עוזר מעריב

המשרד הראשי: בית מעריב רחוב קרליבך 2;
הסניף המרכזי לקבלת מודעות בת"א: שדרות רוטשילד 33. מ-8 בבוקר עד 6 בערב

מחיר מלה: ביום חול — 1.90 ל"י בערבי-שבתות וחגים — 2.50 ל"י

כלי רכב

מכוניות למכירה

עד 1963

1964—1965

1966—1967

1968—1969

המשך מכוניות למכירה בעמוד 7

1970—1971

1972—1973

1974

25 שנה
עוזר מעריב
פרסים ב: 55 אלף ל"י
ראה עמוד 20

מכוניות להשכרה

ביקוש מכוניות

(המשך המדור בעמוד 7)

אופנועים וקטנועים

(המשך המדור בעמוד 7)

בתי ספר לנהיגה

אביזרי רכב

בולים

(המשך המדור בעמוד 7)

ספרים

מגרשים

(המשך המדור בעמוד 7)

מטבעות ומדליות

(המשך המדור בעמוד 7)

חקלאות

(המשך המדור בעמוד 7)

טרקטורים

(המשך המדור בעמוד 7)

משרדים

(המשך המדור בעמוד 7)

השקעות

עוזר מעריב

עורף מעריב

המשרד הראשי: בית מעריב רחוב קרליבך 2; הסניף המרכזי לקבלת מודעות בת"א: שדרות רוטשילד 33. פתוח מ־8 בבוקר עד 6 בערב

מחיר מלה: ביום חול — 1.90 ל"י בערבי־שבתות וחגים — 2.50 ל"י

מכירות

מקררים

רהיטים

טלוויזיות

דודי שמש וחשמל

צילום

תנורי בישול ואפיה

תנורי חימום

מזגני אויר

סירות

עסקים

חנויות

מחסנים

אבני חצץ

קניות

מכונות כביסה

שמלות כלה

הלבשה

חיות בית

שטיחים

טפטים

אולמות

בתי מלאכה

שונות

הלוואות

תעודות מלווה

תריסים

לימודים

הודעות רשמיות

(המשך המדור בעמוד 7)

25 שנה עורף מעריב פרסים ב־55 אלף ל"י ראה עמוד 20

עורף נתניה

דירות

מכוניות למכירה

שרותים

מגרשים

דודי שמש וחשמל

קבלני בנין

נופש

דירות למכירה

קייט

וילונות־סככות

פרסומים

וילות ובתים

דירות מרוהטות

הצעות עבודה

לימודים

עורף אשדוד

דירות

ביקוש דירות

פרסומים

דירות למכירה

וילות ובתים

דירות להשכרה

עורף רחובות

דירות למכירה

דירות להשכרה

ביקוש דירות

صورة طبق الأصل

هكذا من الأصل

עמ היפה

סניף „מעריב" לקבלת מודעות בחיפה:
רחוב הנביאים 32, פתוח מ־8 בבקר עד 7 בערב

תערוכות

הודעות

דירות

קבלני בנין

דירות למכירה

דירות להשכרה

וילות ובתים

ביקוש דירות

חדרים מרוהטים

עסקים

חנויות

משרדים

מחסנים

מבני תעשיה

שרותים

דירות מרוהטות

שרותי רכב

מכוניות למכירה

25 שנה
עמ מעריב
פרסים ב־
55 אלף ל"י
ראה עמוד 20

קטנועים

בתי ספר לנהיגה

רהיטים

כלי נגינה

הצעות עבודה

ביקוש עבודה

מגרשים

חקלאות

טרקטורים

שעורים

חוגים

התעמלות ומסג'

קוסמטיקה

לוח חיפה

(המשך מהעמוד הקודם)

מכירות

מקורים

מכונות כביסה

טלוויזיות

חיות בית

תנורי חימום

תנורי בישול ואפיה

מזגני אויר

שטיחים

סירות

תריסים

פרסומים

המשך „לוח חיפה" בעמוד 7

פרסום ומקום בלוח מעריב

לוח ירושלים

סניף „מעריב" לקבלת מודעות בירושלים:
רחוב הלל 16/12, פתוח מ-8 בבקר עד 6.30 בערב

דירות

קבלני בנין

דירות למכירה

וילות ובתים

דירות להשכרה

דירות מרוהטות

חדרים מרוהטים

25 שנה
לוח מעריב
פרסים ב־
55 אלף ל"י
ראה עמוד 20

ביקוש דירות

קייט

שעורים

מכוניות למכירה

ביקוש מכוניות

קטנועים

הצעות עבודה

הכשרה לעבודה

ביקוש עבודה

שרותים

צילום

שדוכים

עסקים

חנויות

משרדים

מגרשים

מחסנים

בתי מלאכה

מכירות

מקררים

רהיטים

טלוויזיות

כלי נגינה

תנורי בשול ואפיה

דודי שמש וחשמל

חיות בית

קניות

ספטים

תריסים

שטיחים

המשך „לוח ירושלים" בעמוד 7

לוח הנגב

דירות למכירה

וילות ובתים

דירות להשכרה

דירות להחלפה

מכוניות למכירה

הצעות עבודה

עסקים

חנויות

משרדים

פרסומים

هكذا من الأصل

דרושים

מנהלים · פקידים · לבורנטים · אסיסטנטים · טכנאים · ... מקצועיים · ...

האוניברסיטה העברית בירושלים

מודיעה על משרות פנויות של:

מזכיר לעניני הוראה

— במרכז ללימודים קדם אקדמיים
מכרז מס' — 145/74.

תאור התפקיד — סיוע למנהל המרכז בתכנון מערכות ההוראה של המרכז, תאום בימהן ושילובן עם היעדים החינוכיים של המרכז והפעלת מערכות ההוראה; הכנת חומר לועדת ההוראה של המרכז; מעקב אחר החלטות ועדת ההוראה. תאום ביצוע עם רכזי המקצועות, הפקת לקחים ודווח למנהל המרכז; קיום קשר ובר"מ עם הפקולטאות השונות והחוגים השונים בנושאי הוראה של המרכז; אחריות לתוכנית רכישת והפעלת הספריה, תכנון הפעלת מערכת החונכות לתלמידים ובוגרי המרכז; קיום קשר עם יחידת המחקר הפועלת במרכז.
דרישות התפקיד — ידיעת השפות עברית ואנגלית. השכלה — בוגר אוניברסיטה. נסיון של 4—3 שנים בעבודה עם תלמידים טעוני טפוח. נסיון בהוראה והפעלת מערכת לימודים על תיכוניות. הכרת המערכת האקדמית האוניברסיטאית, תנאי קבלה ודרישות החוגים.
הערה — העבודה דורשת פעילות מחוץ לשעות העבודה הרגילות.
הדרגה — 5—4 בדירוג מח"ר.

עוזר לנוהלים

— במח' ארגון ושיטות
מכרז מס' — 149/74.

תאור התפקיד — אחראי לקובץ הוראות הנהלה של המוסד. מגבש, מנסח ומוציא לאור הוראות הנהלה חדשות. מעדכן ומשפר הוראות הנהלה, עפ"י הצרכים. מכוון, עורך ומפרסם הודעות הנהלה. מקיים מגע עם יחידות האוניברסיטה, לגבי כל הקשור בהוראות והודעות ההנהלה.
דרישות התפקיד — ידיעת השפות עברית ואנגלית. תואר „בוגר" במדעי החברה או הרוח. נסיון בתכנון תהליכי עבודה, ניסוח ועריכת נוהלים. כושר ביטוי בכתב ובע"פ.
הדרגה — 5—4 בדירוג המח"ר.

פקיד סיוע

— במינהל תלמידים
מכרז מס' — 174/74.

תאור התפקיד — בדיקת אישורי הכנסות. חישוב ממוצעי ציונים בכל פקולטה בהתאם להקנת הסיוע. פקוח על עובדים ארעיים העוסקים בסימול. התכתבות עם תלמידים וקבלת קהל בכל הקשור בעניני מלגות.
דרישות התפקיד — ידיעת השפות עברית ואנגלית. השכלה תיכונית. נסיון בעבודת משרד. הדפסה עברית ואנגלית. נסיון במגע עם תלמידים בכתב ובע"פ. התמצאות בטיפול בקלט ופלט של המחשב. התמצאות בסוגים שונים של תלושי משכורות, שומת מס הכנסה, אישור הכנסות וכן אישורים אחרים של מוסדות שונים לצרכי הסעיפים. דרושה התמצאות מירבית בתכניות הלימודים.
הדרגה — י"א—י"ג בדירוג האחיד.

על המעוניינים לפנות בכתב בצרוף תולדות חיים ושמות ממליצים עד תאריך 6.6.74 אל: — מחלקת כח אדם, קרית האוניברסיטה העברית, ירושלים, מיקוד 91009 ולציין על המעטפה „מועמד למשרה מס' ......" (בהתאם למספר המצויין בראש המכרז המבוקש).

למפעל תעשייתי באזור חיפה

דרוש מנהל צוות אחזקה

בעל נסיון בטיפול במכונות הזרקה לייצור מוצרים פלסטיים — יועדף.

●

בפניות עם פרוט מלא על נסיון קודם נא לפנות לת.ד. 4353 חיפה עבור מס' 604 (מיקוד 31040).

— סודיות מובטחת —

להוצאת ספרים בירושלים
דרושה

מזכירה למנהל מכירות

עם נסיון קודם בעבודת מזכירות. הדפסה בעברית ואנגלית הכרחית.

●

המעוניינות יפנו בכתב בציון פרטים מלאים לת.ד. 7145 ירושלים (עבור מזכירה).

דרושים
למפעלים תעשייתיים בירושלים

1. טוחן במחנות אורז
2. פקיד כללי

עם ידיעה בהנהלת חשבונות.

המעוניינים יפנו בכתב יד אל ת.ד. 844 ירושלים.

מונטז'ר צעיר

הצטרף לצוות עובדי מפעל אופסט מתקדם בירושלים
תנאים טובים לעובד עצמאי
לפנות טל. 02-524974.

בי"ס עירוני מקצועי „עמל" ב' לטכנאים ע"ש לינדי דיוויס
פתח-תקוה, שכון סלע

דרושים

לשנת הלימודים תשל"ה

1. **מהנדס אלקטרוניקה** — להוראה מקצועות האלקטרוניקה והחשמל.
2. **טכנאי - הנדסאי לאלקטרוניקה ומכשור ובקרה** — להוראה והדרכה במקצועות האלקטרוניקה והבקרה.
3. **מורה לספרות ולשון עברית** — רצוי בעל תואר M.A. בעל נסיון בהוראה, ללמד בכתות י"א—י"ב
4. **מורה למתמטיקה ופיסיקה** — בעל נסיון בהוראה, ללמד בכיתות י"א—י"ב

*

על המעוניינים לפנות להנהלת ביה"ס טלפון 913875.

אלקו ELCO

דרושות:

* **פקידה למחלקת יבוא** — שפת אם אנגלית, כולל הדפסה.
* **פקידה למחלקת מכירות** — ידע בהנהלת חשבונות ובהדפסה עברית.
* **פקידה כללית** — בוגרת תיכון, לאחר שרות צבאי.
* **נקבנית I.B.M.** — בעלת נסיון של שנה לפחות.

*

נא לפנות אישית למחלקת המנגנון, דרך ז'בוטינסקי 23 רמת-גן, או טלפונית 727131.

משרד הנדסי גדול ודינמי בירושלים
מחפש

מזכירה בכירה למנהל

הכישורים הדרושים:
* שליטה בעברית ואנגלית, כולל הדפסה.
* נסיון בארגון משרד.
* נסיון קודם במגע עם לקוחות ובנקים.

למועמדת המתאימה מובטחים תנאים מצויינים

נא לפנות בצרוף פירוט הנסיון המקצועי לת"ד 3715 ירושלים.

מוסד הטכניון למחקר ופתוח בע"מ

מודיע על המשרה הפנויה הבאה:
במכון המתכות הישראלי

מהנדס מטלורג או מכונות

במעבדה למטלורגיה לעבודות מחקר, מתן יעוץ לתעשיה ואחריות על ביצוע בדיקות.
יש אפשרות להשתלמות לתואר גבוה.
הכשירויות הדרושות: נסיון וידע בסיסי בנושאים מטלורגיים ו/או בתעשיית המתכת.
מועמדים מתאימים מתבקשים לפנות בכתב, בצרוף קורות חיים, פירוט השכלה והנסיון המעשי ליחידת המנגנון, מוסד הטכניון למחקר ופיתוח בע"מ, בית הסנט, קרית הטכניון חיפה — 32 000 — עד יום ו', 31 במאי 1974, בציון מספר המכרז 127/73.

למשרד יועצי ניהול — דרושה

כתבנית קצרנית עברית

לעבודה בתל-אביב
(משרה שלמה או חלקית)
דרוש נסיון בהדפסת טבלאות

*

מועמדות מתאימות מתבקשות לפנות בציון נסיון קודם לת.ד. 452 תל-אביב.
— סודיות מובטחת —

לסמינר הקבוצים תל-אביב

דרושה פקידת חשבונות

עם נסיון בניהול קופה
למשרה מלאה
לפנות 412111 — להנהלת החשבונות

יבמ IBM

דרוש

סגן מנהל מחסן החלפים

הכישורים הדרושים:
* נסיון מעשי במחסן טכני
* 3 שנים לפחות
* שליטה באנגלית ועברית, כתב וקריאה
* בעל כושר אירגוני ויוזמה

עבודה במשמרות

מועמדים מתאימים מתבקשים לפנות בכתב יד, לחברת י.ב.מ. ישראל בע"מ, מח' כח אדם, ת.ד. 20210 תל-אביב, 61200.

יבמ IBM

מדעים-ירושלים בע"מ

הוצאת ספרי לימוד ומדע

דרושים

א) אחראים על מחלקות

1) מו"לות בעברית
2) מו"לות באנגלית
3) הדפסה, גרפיקה ועימוד
4) צילום ושכפול

ב) שרותים

1) ניהול חשבונות ההוצאה
2) סוכן לרכוז הזמנות חוץ ומסירתן לדפוס ההוצאה (Multilith, Xerox).

*

נא לפנות בכתב ולציין את המשרה המבוקשת (מלאה או חלקית) בצרוף פרטים ונסיון קודם, תולדות חיים, המלצות וגובה שכר מבוקש.
ת. ד. 3515 ירושלים.

ליחידה לעבוד נתונים
דרושים

מתכנת מתכנתת

עם נסיון בשפת COBOL ונושאי תכנון ותכנות מעניינים

נקבניות

בעלות נסיון
בדבר פרטים להתקשר טל. 251591

לכור תעשיות בע"מ / אגף התפעול

דרוש מהנדס תעשיה וניהול

ביחידה לחקר ביצועים

כישורים: בוגר הטכניון, רצוי נסיון מעשי של כ-3 שנים בהפעלת שיטות חקר ביצועים ושיטות מתוחכמות נוספות לצרכי תכנון ופקוח על הייצור.

*

נא לפנות בכתב בצירוף קורות חיים ונסיון מעשי לת.ד. 33333 ת"א עבור אגף התפעול.

דרוש טכנאי ייצור

לטיפול בנושא שכר עידוד ומדידת זמנים במפעל לעיבוד שבבי.
נא לפנות:
מפעל מתכת חניתה
קבוצת חניתה
טל. 04-968271.

סופרגז — חברה ישראלית להפצת גז בע"מ
סניף ירושלים

דרושה מזכירה

לנהול המשרד
כישורים:
הדפסה בעברית
ידיעת השפה העברית, רצוי אנגלית
בוגרת תיכון לעבודה מפוצלת
לפנות איתן טלפון 235547 רח' יפו 36 ירושלים.

למפעל תעשייתי גדול

בחיפה

דרושים

* **מהנדס תעשייה וניהול** — בוגר בי"ס מקצועי במגמת מכונות או חשמל. בעל נסיון של 5 שנים לפחות בחקר עבודה ובתכנון שיטות ניהול ואחזקה.
* **מהנדס מכונות** — בוגר בי"ס מקצועי במגמת מכונות בעל נסיון של שנתיים לפחות בניהול ובריכוז מחלקות אחזקה.
* **מכשירן** — בוגר בי"ס מקצועי במגמת מכשירנות, רצוי בעל נסיון של שנתיים במפעל תעשייתי.
* **חשמלאי משמרת** — בוגר בי"ס מקצועי במגמת חשמל (זרם חזק).
* **מסגרים** — לאחזקת ציוד ומכונות.

●

תנאים טובים וסיכויי התקדמות למועמדים המתאימים. נא לפנות בכתב בציון קורות חיים ונסיון לאגף כח אדם ת.ד. 1696, חיפה.

בנק אגוד לישראל בע"מ

מחפש

לעבודה רצופה בתל-אביב

1. **טלקסיסטית אנגלית** (משרה מס' 203)
2. **כתבנית אנגלית** (משרה מס' 202)

פניות מפורטות בכתב יד בציון המשרה לת.ד. 29569 תל-אביב 61 290.

לחברה מסחרית

דרושה

מזכירה בכירה

לניהול משרד

כישורים: נסיון בעבודה דומה, 5 שנים לפחות.
מקום העבודה בדרום תל-אביב
שעות העבודה 16.00—8.00

נא לפנות לת.ד. 32028 ת"א, עבור: „מזכירה בכירה".

המשימה:
להוציא לחם מן הארץ!
בדרום:

ישוב צעיר

המוכן לקלוט גם בודדים
(רווקים — רווקות)

*

לפנות אישית, בכל יום רביעי, אל האחוד החקלאי, רח' צלנוב 20 ת"א בין השעות 9—13

למפעלי עתיר מדע
ברמת אביב

דרושה מזכירה

ידיעת השפות עברית ואנגלית על בורין כולל הדפסה — הכרחית.

נא לפנות בכתב לת.ד. 39247 ת"א או טלפונית 03-418883.

לאריגי פיק בע"מ
רחוב השומר 10, בני-ברק
דרוש

עובד למדידת בדים

נא לפנות במקום בשעות 9.00—14.00

הטכניון — מכון טכנולוגי לישראל

מודיע על המשרות הבאות הפנויות במרכז המחשבים

משגרת קלט/פלט

הכשירויות הדרושות: השכלה תיכונית; כושר מגע עם קהל; ידיעת השפה האנגלית.
הערה: העבודה הינה במשמרות;
מס' המשרה: מר.מח.ד/110.

מפעיל למחשב 370/168

הכשירויות הדרושות: השכלה תיכונית; שליטה באנגלית ויכולת קריאת חומר טכני; רצוי נסיון בהפעלת מחשב.
הערה: העבודה הינה במשמרות.
מס' המשרה: מר.מח.ד/107.

*

מועמדים מתאימים העונים לדרישות יפנו בכתב בציון קורות חיים, נסיון קודם ומספר המשרה עד יום ד' 5.6.74 אל אגף כח אדם, קרית הטכניון, חיפה, מיקוד 32 000.

ליחידת מחקר מסווגת

דרושים

* **מהנדס אלקטרוניקה** — התמחות ב-HF.
* **טכנאי אלקטרוניקה** — למחלקות פיתוח ואמינות — בוגרי בי"ס מקצועי/הנדסאים.
* **טכנאים מכניים** — בוגרי בי"ס מקצועי.
* **כתבים מכנים** — בעלי השכלה מקצועית ונסיון של שנתיים.
* **מחווטות ומלחימות** — בעלות נסיון של שנתיים.
* **מזכירות** — רצוי נסיון קודם ביחידה טכנית.

לפנות אל ת.ד. ג'/33079 תל-אביב בצרוף פרטים אישיים.
סודיות ותשובה מובטחים.

ביה"ס התיכון המקיף הזתי ע"ש רוגוזין — אור-יהודה

דרושים מורים

למתמטיקה
אנגלית (½ משרה)
ערבית (½ משרה)
תורת החשמל ומעבדות (½ משרה)
מקצועות עיוניים במכניקה (½ משרה)
פקידות — מזכירות (½ משרה)
מדריך לחשמל (½ משרה)
מדריך למכניקה (½ משרה)

מועמדים בעלי רשיון הוראה יפנו לבית-הספר טל': 756045

משרד פרטי לתכנון קונסטרוקציות בנין בצפון תל-אביב
מציע עבודה מעניינת ל:

1. מהנדס בנין-מנוסה
2. מהנדס בנין-מתחיל
3. הנדסאי, טכנאי, שרטט - מנוסים

לפנות בשעות הערב טלפון 932279

לחברה גדולה דרושים

מנהלי חשבונות

סוג ד' עם נסיון
תנאים טובים
נא לפנות לגב' שרה טל' 23927, 31206, ת"א

לקבוץ פרוד

דרושה אחות צעירה

לעבודה מלאה או חלקית

●

להתקשר טלפונית 067-59371
פרוד ד.נ. מרום הגליל

... טכנאים · בימאים ...
אלביט מחשבים בע"מ
למפעלנו בחיפה
דרושים מהנדסים
מהנדס/טכנאי פתו...
מהנדס/הנדסאי אלקטרוניקה
מהנדס בקורת איכ...
מהנדס ייצור
מהנדס זווד בביר...
...ה דעתך
...הצטרף לצם
דרושות
...קידות
...ל כספים ומינה

מהנדסים · טכנאים · בימאים · שרטטים · מחסנאים • • • דרושים • • • מנהלים · פקידים · לבורנטים · אסיסטנטים · סוכנים • • •

אלביט
A SUBSIDIARY OF CONTROL DATA

מחשבים בע"מ
למפעלנו בחיפה
דרושים מהנדסים:

מהנדס/טכנאי פתוח
מהנדס או טכנאי אלקטרוניקה, בעל נסיון של שנה לפחות, בשטח הדיגיטלי.
(משרה מס. ש/85)

מהנדס/הנדסאי אלקטרוניקה
בקיא בפקות ותעוד, השליטה באנגלית — הכרחית.
(משרה מס. ש/91)

מהנדס בקורת איכות
לתפקיד אחראי לעריכת מפרטי בקורת. נתוח ממצאי מפרטי בקורת. נתוח ממצאי בדיקה וישום תוצאות. בעל נסיון בייצור מוצרים חשמליים וידיעת קריאה אנגלית.
(משרה מס. ש/1003)

מהנדס ייצור
בעל נסיון במחשב ועבוד נתונים.
(משרה מס. ש/6002)

מהנדס זווד בביר
(משרה מס. ש/3007)

•

בתגובה נא להתייחס למספר המשרה

לפנות בצרוף קורות חיים מפורטים ת.ד. 5390 חיפה, מחלקת כח אדם. סודיות מובטחת.

מה דעתך להצטרף לצמרת?

ב„אתגר", סוכנות ביטוח החיים הגדולה בישראל, כולם אנשי צמרת במכירת בטוח־חיים.

לך, שהמלה „אתגר" מהווה ציון דרך אישי, נפתחת הזדמנות להיכנס על שכל המכירות של „אתגר".

בתחילת חודש יוני 1974, נפתח קורס לבטוח־חיים ולבטוחים עסקיים בסניפנו בתל־אביב ובחיפה.

הקורס יתנהל בשעות הערב. בוגרי הקורס בהצלחה, יוגשו לבחינות לקבלת תעודת סוכן בטוח מורשה.

לקבלת פרטים נוספים, אנא פנה מיד אל:
הסניף הראשי: תל־אביב, טלפון 03-614778 בין השעות 08.00—14.30.
סניף חיפה והצפון: טלפון 04-525224 בין השעות 08.00—14.30.

למוסד ממלכתי בתל־אביב
דרושות
פקידות

לעבודה במשרה מלאה
תתקבלנה בנות שהנן בוגרות 11 שנות לימוד לפחות ואחרי שרות צבאי.
באות בחשבון גם חסרות נסיון בעבודה.
משכורת התחלתית כ־850 ל"י ברוטו.

● מעונינות מתבקשות לפנות בכתב לת.ד. 17224 ת"א מיקוד 61170 (עבור פקידות) בצרוף פרטים אישיים.

משרה בדרג מינהלי גבוה כ־
מנהל כספים ומינהל
בחברה יצרנית משווקת

לבעלי נסיון מעשי מקיף, בעל תואר של רו"ח ו/או ששימש כמנהל חשבונות ראשי. נסיון בבקורת חשבונות בלבד אינו מספיק; לבעל נסיון מעשי באדמיניסטרציה ומינהל; ידיעת אנגלית ועברית על בורין הכרחית (כולל שליטה מלאה בשתי השפות ויכולת להתכתב בהן); תושב ת"א או הסביבה; תנאים מצוינים למועמד המתאים לדרישות הנ"ל.

אנא פנה בכתב יד, בשתי השפות, בצרוף קורות חיים תוך שמירת סודיות מוחלטת אל:

המנהל הכללי
סי בי אס ישראל
ת.ד. 681 תל־אביב 61000

CBS

במוסד ציבורי בתל־אביב מתפנות המשרות הבאות:

עוזר/ת למנהל כספים
משרה מס. 111
הכישורים: השכלה אקדמאית מושלמת בכלכלה, מינהל עסקים או ראיית חשבון, נסיון של 5 שנים בעבודה חשבונאית.

עובד/ת בכיר/ה
משרה מס. 112
לתפקיד ריכוז טיפול בעבודות בנייה, רצוי מהנדס/ת או טכנאי/ת בעל/ת ידע מקצועי ונסיון מעשי בעבודה דומה.

מנהל/ת חשבונות
משרה מס. 109
לעבודה מגוונת, דרוש נסיון של 10 שנים לפחות, כולל קשר עם מיכון; התאמות בנקים, התמצאות בחישובי שכר, ניהול קופה.

מנהלת מועדון
משרה מס. 113
לניהול עצמאי של מתעדון. בעלת יוזמה בפתיחת קורסים, הרצאות ופעולות שונות אחרות, דרושה השכלה תיכונית, רצוי רקע חינוכי, נסיון בהפעלה של מרכז קהילתי.

מזכירה בכירה
משרה מס. 110
בוגרת תיכון, בעלת נסיון של לפחות 5 שנים לעבודת מזכירות, ידיעת השפה האנגלית רצויה. הדפסה במכונת כתיבה עברית, גיל 40—30, שעות העבודה 08.00—14.00.

מזכירה, כתבנית
משרה מס. 114
בעלת נסיון של לפחות שנתיים בעבודה דומה, שעות העבודה 08.00—14.00.

כתבנית נשיונל
משרה מס. 115
בעלת נסיון של 3 שנים לפחות בהפעלה עצמאית של מכונה. ידע ונסיון בעבודות הנהלת חשבונות.

●

נא לפנות בכתב יד, בצרוף קורות חיים, לת.ד. 4265 תל־אביב. נא לציין מספר המשרה על גבי המעטפה.

כימיקלים ופוספטים בנגב

דרוש לנו
אח מוסמך

למרפאת מפעלנו לעבודה ב־3 משמרות (כולל שבתות וחגים). דרוש נסיון של 3 שנים לפחות, רצוי במרפאת מפעל תעשייתי.

✶

מועמדים מתאימים יפנו אל מח' כח אדם של מפעלנו לקביעת ראיון אישי, לפי הכתובת: ת.ד. 1428, חיפה 31 000, או טלפונית: 04—721381.

לחברה להנדסת בנין בתל־אביב
דרושה
פקידה
אחרי צבא למרכזיה 3/9

הכישורים הדרושים:
נסיון קודם בעבודה במרכזיות
ידיעה טובה בהדפסה בעברית.
שעות העבודה 08.30—16.30

✶

נא לפנות לרכזה ניצן בין השעות 12.00—14.30 לטלפון 453261 ת"א.

תנאים טובים למועמדת המתאימה

בלדס
יצרני תנורי בישול ואפייה

דרוש
חשמלאי אחזקה למפעל

בעל רשיון, רצוי בעל ידע במערכות אויר.
תושב פתח־תקוה יועדף בעל רכב.

לפנות טל. 900153, 900288
או ת.ד. 4 ראש־העין ליחיאל

מרכבים
מפעלי מתכת בע"מ
דרוש
מפי"ט

●

על המעוניינים לפנות טל' 913044 או ישירות למפעל למנהל כח אדם.

לרגל הרחבת פעולותינו
דרושים לנו

מנהל חשבונות סוג ד'
בעל השכלה תיכונית, גיל 25—35, בעל ידע ובעל נסיון בהנה"ח בחברה מסחרית.

פקידות כלליות
בעלות השכלה תיכונית ושלימה מלאה בשפה העברית כולל הדפסה במכונת כתיבה. שפה נוספת וידע בהנה"ח יתרון. שעות העבודה מ־8.00 עד 16.30.

פקידי מכירות טכניים לחלקי חילוף למכוניות
בעלי השכלה תיכונית מקצועית במגמת מכונאות רכב, שליטה בעברית, אנגלית ו/או צרפתית. גיל 25—30 בעלי נסיון במקצוע.

הוראות כלליות:
1. על כל המועמדים להיות לאחר שרות צבאי.
2. הפניות חייבות להיות בכתב יד עם פרוט מלא של קורות חיים ונסיון קודם.
3. נא לציין את המשרה המבוקשת.

בני משה קרסו
ת.ד. 991 מיקוד 61000 ת"א

למכרות נחושת תמנע בע"מ
דרושים

★ **הנדסאי מכונות**
★ **חשמלאים**
— בעלי רשיון חשמל
★ **מכשירן**
— עם ידע באלקטרוניקה
★ **מסגרים מכניים**
★ **מסגרים רתכים**

מועמדים מתאימים יפנו לראיון אישית בכל יום ד' בין השעות 10.00—13.00 ו־16.00—18.00 למזכירות משרדי החברה בתל־אביב, הקריה, רחוב ס' (מול קול ישראל), מצויידים בפנקס מלואים ותעודת שחרור מצה"ל.

המועמדים שייבחרו יידרשו להתיישב באילת. תחבורה בזיור תינתן.

---

olivetti
דרוש
מחסנאי

לניהול מחסן מכונות משרדיות וחלקי חילוף, בעל נסיון במחסנאות כלליות, עירני ובעל יוזמה.

●

על המעוניינים לפנות בכתב לת.ד. 14189 תל־אביב או אישית למנהל האדמיניסטרטיבי.

לחברה ארצית לניהול תיאום ופיקוח על עבודות בניה
דרוש
מהנדס בנין

לתפקיד תיאום ופיקוח על עבודות בניה

הכישורים הדרושים:
5 שנות נסיון לפחות
מקום העבודה אזור ת"א והמרכז

בפרטים נא לפנות לת.ד. 36615 ת"א עבור מס' 37.
תנאים טובים למועמד המתאים

בית החולים שערי צדק
דרוש צלם רפואי
לחצי משרה

על המועמד להיות בוגר בי"ס לצילום, עם לפחות שנת נסיון במקצוע.
מועמדות להגיש בכתב למנהל המנגנון, ביה"ח שערי־צדק, ת"ד 293 ירושלים, 91 000

לקונפקציה נשים דרושות
תופרות
בתנאים טובים

טלפון 823285 ת"א 08.00—16.00

התעשיה האלקטרואופטית בישראל בע"מ
חברת עתירת מדע בקרית ויצמן

אלאופ

דרושים

● **הנדסאי או טכנאי מכונות**
לעריכת סדרי פעולות בעיבודים מכניים (תרטות, כרסום) בוגר בי"ס מקצועי בעל נסיון בעיבוד שבבי.

● **הנדסאי/טכנאי מכונות או ייצור**
לביצוע ניתוח עלות מוצרים בעל נסיון של מספר שנים בעיבוד שבבי בעל ידע בהערכות זמנים.

● **הנדסאי/טכנאי מכונות**
בעל נסיון (רצוי במחקר ופיתוח) לעבודה בתיכנון וביצוע של לייזר רופאי.

● **טכנאי אלקטרוניקה**
בעל נסיון של מס' שנים לעבודת פיתוח במעבדה לאלקטרוניקה.

● **טכנאי או לבורנט פיסיקה או כימיה**
לעבודות ניזוף שכבות דקות בואקום.

● **עובד למחלקת הנהלת חשבונות**
לפחות סוג ג'.

● **פקידה/כתבנית**
בוגרת בי"ס תיכון ובעלת נסיון בעבודות מזכירות וידיעה טובה באנגלית.

● **פקידת מכירות**
בוגרת בי"ס תיכון בעלת ידיעה טובה באנגלית ונסיון במשרד מכירות או בנושאי מלאי ואספקה.

● **מלחימות**
עם נסיון של מספר שנים בהרכבות. למתאימות תנאים טובים מאוד.

● **מסגר מכני**
בוגר בי"ס מקצועי ובעל נסיון של שנתיים לפחות.

תנאי קידום למועמדים המתאימים
לפנות בכתב בצירוף קורות חיים למח' כח אדם ת.ד. 1165 רחובות (מיקוד מס' 76110), טלפון 956971.
— סודיות מובטחת —

משרד הסעד

המדרשה להכשרת עובדים חינוכיים סוציאליים

אם הינך מעוניין בעבודת הדרכה חינוכית ובר־כישת מקצוע הכרוך בעבודה מעניינת ובלתי שגרתית

אם הינך משוחרר צה"ל (או פטור משרות צבאי)

פנה אלינו

המדרשה מכשירה עובדים חנוכיים סוציאליים לעבודה עם ילדים ונוער עזוב, עבריינים וקשי חינוך.

יתקבלו תלמידים בעלי השכלה של י"ב כתות, או י"א כתות בתנאים מיוחדים (יש לצרף העתקי תעודות) לשלש מגמות:

(1) מדריכים חינוכיים במעונות חסות לנוער עבריין — במשרד הסעד — (מגמה ראשית).

(2) מדריכים חינוכיים בפנימיות צבוריות או פרטיות שבפקוח השרות לילד ונוער.

(3) עובדי חברות רחוב ברשויות המקומיות.

משך הלמודים וההכשרה 16 חדשים. התחלת הלימודים במחצית יולי 1974. תנתן פנימיה מלאה (מלבד בשבתות וחגים), הוצאות נסיעה ודמי כיס — ע"ח המדרשה משך כל תקופת הלמודים.

לאחר קבלת תעודה גמר יועסק התלמיד המדרשה במשרה מלאה (במסגרות המפורטות לעיל) בדרוג עובדי ההוראה — לאחר בחינות חיצוניות תוענק תעודת מדריך מוסמך של משרד החינוך.

בדבר פרטים נוספים וההרשמה פנה אל „המדרשה להכשרת עובדים חינוכיים סוציאליים", רח' בית הערבה 7, תלפיות, ירושלים טל. 02-261238, 02-261912, עד ה־5.6.74.

מספר המקומות מוגבל

התעשיה האוירית לישראל בע"מ
נמל תעופה ע"ש בן־גוריון

דרוש
מתורגמן מאנגלית לספרדית

עבור
מרכז ההדרכה

כשורים: — ידע טכני תעופתי — הנדסה/טכנאות/אחזקת מטוסים
— ידיעת השפות ספרדית ואנגלית על בורין
— רצויים נסיון קודם במתורגמנות, ידיעת השפה העברית

● **מועמדים** מתבקשים לפנות בכתב בציון קורות חיים ונסיון מקצועי אל: יחידת התעסוקה, התעשיה האוירית לישראל בע"מ, נמל־תעופה ע"ש בן־גוריון.

דרושים

מנהלים · פקידים · לבורנטים · אסיסטנטים · סוכנים

איזה מקצוע תלמד איזה משכורת תקבל איך תקדם מעמדך

כשתבוא לעבוד במכרה התת-קרקעי בתמנע

מקצוע לאחר קורס מקצועי, תרכוש את מקצוע הכריה המודרני, המקיף קשת רחבה של נושאים, מקידוח ועד להפעלת כלים מכניים משוכללים.

משכורת ממשכורת התחלתית של כ־1280 ל"י, ברוטו (גם בתקופת לימודיך) תוכל תוך שנים ספורות להגיע למשכורת כפולה.

קידום למניך — מסלול קידום מקצועי פתוח. החל מכורה עצמאי, ועד למנהל משמרת.

דיור — לרווקים ולבעלי משפחות מובטח דיור.

לפרטים: המועמדים יפנו אישית למזכירות משרדי החברה בת"א — הקריה רח' ס' מס' 2 (מול קול ישראל) טל. 255451 בכל יום ד' בין השעות 11—9 בבוקר.
16.00—18.00 אחה"צ או למח' כח־אדם בתמנע וכן ליועצי התעסוקה ברחבי הארץ.
יש להביא פנקס מלואים, תעודת שחרור ותעודת זהות.

בוא לתמנע לעתיד טוב יותר, לך ולמשפחתך

לשכת הפרסום הממשלתית

למשרד רואה חשבון בתל־אביב
דרושים
בוחנים
לתפקידים המוצעים יועדפו בוגרי אוניברסיטה בלימודי ראיית חשבון.
קיימת אפשרות להתמחות ולהתקדמות מקצועית מהירה.
מועמדים מתבקשים לפנות לת.ד. 29041 תל־אביב.

הכנסת
לשכת קצין הכנסת
מודיעה בזה על
משרות פנויות במשרד הכנסת
(מכרז מס' 17)

תואר המשרה: שומרים

הדרגה: לפי המקובל במשמר הכנסת.
תיאור התפקיד: שומר ביחידת משמר הכנסת.
דרישות המשרה: השכלה יסודית וכושר גופני מעולה (גובה לפחות 175 ס"מ), ותק בטחוני (אחרי שרות בצה"ל או במשטרת ישראל).
הערות: באים בחשבון רק מועמדים הגרים בירושלים (או מתחייבים לעבור לגור בירושלים תוך ששה חודשים). עדיפות תינתן למשוחררי צה"ל מיחידות קרביות או בעלי נסיון משטרתי.
הצעות המועמדים אפשר להגיש, בכתב יד באמצעות הדואר עד יום ששי, כ"ד סיון תשל"ד (14.6.74) אל: לשכת קצין הכנסת, הכנסת, ירושלים.

ירושלים, 13.5.1974

MAK מערכות בקרה
מאק מאקטרוניקס בע"מ
דרוש:
נציג מכירות
בעל נסיון רב

מהות התפקיד: ביקור במפעלים ובחברות מסחריות כדי להציג את מוצרינו ושרותנו.
אנו מתכוונים: לאדם העוסק כיום — או בעבר בתפקיד דומה והמקבל את עיקר הכנסותיו מעמלות, כעת בתפקיד האשר יוכל להוכיח הכנסות גבוהות בתפקידו הנוכחי. ידע בענף האלקטרוניקה רצוי אך אינו הכרחי — הדרכה מלאה תינתן. תנאים מצויינים למתאים.
נא לפנות לטל' 291297 ת"א, בין השעות 9.00—15.00.
— סודיות מובטחת —

מדינת ישראל
נציבות שירות המדינה
מודיעה על
מכרז קיבוצי מס' מק/4/74
לצוערים במשרד החוץ ירושלים
מספר המשרות: 17

תיאור התפקיד: התמחות כללית בשטחי העבודה השונים במשרד החוץ בירושלים במשך שנתיים. הדרגה, 1 של הדירוג האקדמאי במדעי החברה והרוח (לאחר שתי שנות התמחות ובאם יוחלט על המשך השירות במשרד, תוענק דרגה 2).
דרישות המשרה:
א. השכלה אקדמאית (לפחות תואר ראשון) ב־מדעי הרוח, החברה או משפטים. רצוי ב־אחד החוגים הבאים: כלכלה, יחסים בינ־לאומיים, מדעי המדינה, מדעי המזרח, הס־טוריה, גיאוגרפיה, מדעי היהדות, לימודי סין, לימודים רוסיים ומשפטים.
ב. התמצאות בבעיות מדיניות אקטואליות וב־נושאים כלליים אחרים לרבות יהדות, הס־טוריה, גיאוגרפיה, חברה ומדינה, תרבות ואמנות, כושר ניתוח, הסברה והבעה בכתב ובעל פה. ידיעה מושלמת בשפה העברית. ידיעה טובה בשפה האנגלית. יועדפו מועמ־דים היודעים גם אחת מהשפות הבאות: ספר־דית, צרפתית, רוסית, ערבית וגרמנית.
ג. גיל עד 30. לאחר שירות חובה מלא בצה"ל. מצב בריאות תקין. בעל אזרחות ישראלית (כולל בת הזוג).
הערות:
א. הצוערים שיעבדו בדרישות ההתמחות ישול־בו בתום תקופת ההתמחות בשרות החוץ. עליהם להיות מוכנים למלא כל תפקיד בישראל או בחוץ לארץ, לרבות בארצות קשות שירות.
ב. הנהלת משרד החוץ שומרת לעצמה את ה־זכות להפסיק את התמחות הצוער בתוך תקופת ההתמחות אם ייבצא בלתי מתאים לדרישות התפקיד.
ג. רשאי להגיש את מועמדותו גם מי שאינו בעל השכלה אקדמאית כושלמת אך הוא עומד לקבל את התואר הראשון בתום שנת הלימודים תשל"ד.
על מועמד כזה להמציא בעת ההרשמה אי־שור על ליבודיו בשנת הלימודים האחרונה. במקרה שייבחר, תחל העסקתו רק לאחר קבלת התואר. מועמד שלא יבציא אישור על קבלת התואר הראשון תוך שנה מיום פרסום המכרז תבוטל מועמדותו.
ד. המבחנים בכתב יתקיימו בחודש אוגוסט 1974 ובעל פה בחודש דצמבר 1974. התחלת תקופת ההתמחות במשרד החוץ פברואר־מרץ 1975 (מועד משוער).
ה. לחייל מילואים, אחרי 75 ימי שירות, וכן לחייל ששוחרר מהשירות בנסיבות האחרות האמורות בחוק החיילים המשוחררים (הר־ראת שעה תשל"ד—1973), הינתן זכות קדי־מה בועדת הבחינה בהתאם לתקנות השירות, אם הוא עונה לכל דרישות המכרז ויצוין העדה על זכאותו (כהשליכות הראשיה) בהתאם לחוק הנ"ל.
בקשות יש להפנות ללשכת מחוז ירושלים ב־נציבות שירות המדינה קרית בן־גוריון ירושלים בצירוף כל המסמכים הדרושים באמצעות טופס 2115. את הטופס ניתן לקבל בלשכות נציבות שירות המדינה, ובכל בתי הדואר.
חייל רשאי להגיש מועמדותו גם בבכתב רגיל ולאו דווקא בטופס הנ"ל, ואז יציין בקצרה פרטים אישיים, השכלה ונסיון.
על המועמדים לדאוג, שבקשותיהם בצירוף ה־מסמכים הנדרשים וכל מסמך אחר שבדעתם להגישו (בצירוף תרגומם הנאמן לעברית, אם הם ערוכים בלועזית), יגיעו לנציבות שירות המדינה לא יאוחר מהתאריך הנקוב בצירוף המסמכים הנתבעים, אחרת לא תובאנה בחשבון.
המועד האחרון להגשת הבקשות הוא כ"ו סיון תשל"ד (16.6.1974).

אתגר למורה הדתי

באילת קיימים מוסדות חינוך ממלכתיים דתיים, הזקוקים לקראת שנת הלימודים תשל"ה במיוחד, למורים לאנגלית, למדעי הטבע, למוסיקה, לחשבונאות וכלכלה, להתכתבות וכתבנות, לטכנולוגיה, שירטוט מתכת רעץ ומדריך גדנ"ע.

מורה דתי, מצפה לך באילת

— הטבות ניכרות כתוספת ערבה, קידום ותק, פטור ממס הכנסה עד — 700. לירות, 9 כרטיסי טיסה חינם הלוך וחזור לשנה.
— דיור נאות בשכר דירה סימלי.
— חברה דתית מגובשת.

● המעוניינים יכתבו ויפרטו קורות חייהם והשתלמותם לת.ד. 7297 ירושלים.

טכנאי ייצור
לעבודה במחלקת הנדסת "יצור

עדיפות לבוגרי בי"ס מקצועי ולבעל נסיון בענף המתכת.

מפעל גדול באיזור חיפה מציע עבודה טובה ומעניינת ותנאי שכר טובים

●

נא לפנות למחלקת כח אדם ת.ד. 1371 חיפה מיקוד 31000.
— סודיות מובטחת —

בתיכון מקיף כללי בבית־שאן
דרושים מורים
לתשל"ה

1. אנגלית 2 משרות
2. מתמטיקה פיסיקה 2 משרות
3. ביולוגיה משרה
4. כימיה ½ משרה
5. תנ"ך והיסטוריה משרה
6. לשון וספרות משרה
7. תלמוד ½ משרה
8. מקצועות האופנה 2 משרות
9. מקצועות המתכת משרה
10. לבורנט/ית
11. מורה יועץ

למורים המתאימים מובטחים תנאים טובים

בדבר פרטים לפנות לשחר יואי, מנהל בית הספר טל. 065-88522. בחג ה־שבועות להתקשר בטלפון 03-736205

מכון ויצמן למדע

ליחידת מערכות הפעלה של מרכז המחשבים
דרושים:

★ **מתכנת**
הכישורים הדרושים: ידיעת שפת אסמבלר, JCL, וידע כללי במערכת OS. עדיפות תינתן לבעל נסיון וידע נרחב בעבודה ב־OS. (משרה 229).

★ **מפעיל מחשב**
★ **י.ב.מ. 370/165**
הכישורים הדרושים: השכלה תיכונית; ידע בסיסי באנגלית; נסיון קודם בהפעלת מערכת י.ב.מ. (משרה 230).

על המעונינים לפנות בכתב בציון קורות חיים ונסיון קודם, למח' המנגנון, ת.ד. 26, רחובות 76100, בציון מס' המשרה.

מפעלי ניר אמריקאיים ישראליים בע"מ

דרוש
מנהל מערכות מנהלות-ערך נהלים
מקום העבודה:
במשרדינו בתל־אביב ובחדרה
נא לפנות אל מח' כח אדם ת.ד. 142 חדרה, 38100

ניר מעולה לכל מטרה

לחברה מדעית גדולה ומבוססת
דרושה
עבור אחד ממנהליה הבכירים
מזכירה בכירה
כישורים נדרשים:
* ידע מושלם בשפות אנגלית־עברית, כולל הדפסה והכתובת.
* נסיון במזכירות של לפחות 3 שנים.
* הינתן עדיפות לנישוחררת צה"ל בוגרת קורס למזכירות בכירות.

●

מועמדת העונה לכישורים הנ"ל מתבקשת לפנות בצירוף קיצור תולדות חיים אל: ת.ד. 25018 תל־אביב.

ב"ה
במכללה דתית בירושלים
דרושים מרצים
במקצועות:

● מקרא ● מתמטיקה
● תלמוד ● גאוגרפיה
● ספרות רבנית ● חינוך
● לשון עברית ● פסיכולוגיה

בהצעות יש לפנות לת.ד. 7281 ירושלים עבור "מרצים" בצירוף קורות חיים, השכלה, נסיון בהוראה ופרסומים מדעיים.
— סודיות מובטחת —

תדיראן

למפעל למוצרי חשמל
דרושים
פועלים/ות "יצור
ההכשרה תינתן במקום.
5 ימי עבודה בשבוע.
תנאים סוציאליים טובים.
מועמדים יפנו ישירות למפעל רח' הפלד 52 אזור, אזור התעשיה חולון, טלפון 856111.

חברה גדולה להלבשה
מחפשת
מנהל מכירות בכיר
לשוק המקומי

הכישורים:
נסיון רב במכירות הלבשה
פיקוח על סוכנים
תפקיד ארצי קודם

נא לפנות לת.ד. 2147 תל־אביב. עבור "מנהל מכירות".

דרושה
למוסד בנקאי בתל־אביב
מפעילה מכונות הנה"ח
נס"ר NCR דגם 395 או 32 בעלת ניסיון של שלוש שנים לפחות, לעבודה בשעות אחרי־הצהרים בלבד ידיעת קרוא־וכתוב באנגלית רצויה.
למועמדת רצינית מוצעים תנאים טובים במישרה קבועה.
● המעוניינות תפנינה לתא־דואר 3257 תל־אביב.

למפעלי טכסטיל בית־שאן — נצרת בע"מ
דרוש
איש ארגון ושיטות (או"ש)
●
מועמדים יפנו בכתב אל יחידת או"ש ת.ד. 2147, תל־אביב

להברת יבוא תרופות וציוד רפואי
דרושה
מרכזנית
להפעלת מרכזיה 9x3
לאחר שרות צבאי

על המעונינות לשלוח נתונים על נסיון קודם, כתובת מדויקת ומספר טלפון לת.ד. 29001, תל־אביב.

דרוש
קונה/שותף
פעיל בעל רוב
בהיקף 2 מיליון ל"י
לחברה מבוססת בענף ההובלה
*
ת.ד. 20050 ת"א, למספר ל/482/3.

לקבוצת חולדה
דרושה
אחות
נא לפנות בכתב למזכירות חולדה
ד.נ. נחל אילון

ל־צה"ל
דרושות
מרפאות בעיסוק
לשירות קבע או כאזרחים עובדי צבא. מקום התעסוקה: מרכז הארץ וצפונה.
על המעונינות לפנות לד.צ. 2152, קצין ניהול.

לקבוץ בעמק בית־שאן
דרוש מכונאי מעולה
דיור במקום מובטח
המעוניינים יפנו לת.ד. 1334 תל־אביב לנויס' ד/1688.

דרוש
מנהל חשבונות עצמאי
לחצי משרה בשעות נוחות
לבית דפוס בירושלים
לפנות: ת.ד. 6768, ירושלים.

דרושים
טכנאים ושרטטים
עם נסיון — לעבודות כבישים וביוב
טל' 04-85670 ת.ד. 7055 חיפה

מהנדסים · טכנאים · בינאים · שרטטים · מחסנאים • • • דרושים מנהלים · פקידים · לבורנטים · אסיסטנטים · סוכנים • • •

אלג'ים בע"מ

נס-ציונה · ת.ד. 201 · טל. 958894

דרושים:

301 — מהנדס אלקטרוניקה
בעל נסיון של 3 שנים לפחות במיקרוגלים.

302 — מהנדס מכונות
בעל נסיון של שנתיים לפחות בתכנון מכני של מערכות אלקטרו־מכניות צבאיות. רצוי נסיון בהנדסת חמרים ובתכנון על פי תקנים צבאיים.

303 — טכנאי אלקטרוניקה
בעל נסיון במיקרוגל.

304 — טכנאי אלקטרוניקה
בעל נסיון במעגלים דיגיטליים ואנלוגיים.

305 — טכנאי/אלקטרונאי
בעל נסיון בפתוח אנטנות תג"מ ומיקרוגל.

306 — אלקטרונאי
בעל יוזמה לעבודה במעבדה כולל נהול צוות להוראת חוץ.

307 — הנדסאי מכונות
בעל נסיון של שנתיים לפחות בתכנון מכני של מערכות אלקטרו־מכניות צבאיות.

308 — חרט או כרסם
בעל נסיון של 5—3 שנים בעבודות חריטה מדויקת באלומיניום ופלדה.

309 — עובדי(ות) ייצור
נסיון של שלוש שנים לפחות בציוד צבאי.

תנאים טובים למועמדים המתאימים

מועמדים יפנו לת.ד. 201 נס־ציונה בציון פרטים אישיים ונסיון, או טלפונית ל־958894, 767565. סודיות מובטחת.

קרן אלקטרוניקה בע"מ

חברת בת של טלרד תעשיות טלקומוניקציה ואלקטרוניקה בע"מ

למפעלנו דרושים

טכנאי אלקטרוניקה בכיר

בעל נסיון בנושאי — RF. לפתוח פרויקטים

אלקטרונאי מנוסה

לבדיקות סופיות.

אפשרויות קידום במפעל מתפתח

נא לפנות בכתב בפירוט קורות־חיים, השכלה ונסיון, למחלקת כח־אדם במפעל, אזור התעשיה אפרידר, אשקלון, טל. 051-4141.

לחברה תעשייתית גדולה ומבוססת באזור תל־אביב

דרוש:

מהנדס חומרים-מטלורג

מהנדס בעל הכשרה בהנדסת מכונות או ייצור בעל ידע ונסיון בשמוש בחומרים, ידיעת השפה העברית והאנגלית הכרחית.
נושאי העבודה: — עריכת מפרטים, ריכוז מידע ובקורות בנושא חומרים (מתכות ואל מתכות), משרה מעניינת לאדם המתאים.
המעוניינים מתבקשים לפנות בכתב לת.ד. 75 יהוד, מיקוד 56100, או בטלפון 757211 מחלקת כח־אדם.

למפעל בטחוני בסביבות חיפה:

דרושים בעלי מקצועות מתכת

* חרטים
* כרסמים
* מסגרים מכניים
* שרברבים

למועמדים מתאימים מובטחים תנאי שכר ותנאים סוציאליים טובים.

על המעוניינים לפנות לד.צ. 1074 או טלפונית 04-691381.

לבית־המדרש למורים ולגננות באר־שבע

דרושות

• מדריכות פדגוגיות
• לגן, לגיל הרך
• לביה"ס היסודי

הכישורים הדרושים: נסיון של מספר שנים כגננת או כמורה לביה"ס היסודי, השכלה אקדמית — תואר ראשון.
נא לפנות בצירוף המלצות לת"ד 65 באר־שבע.

לצה"ל דרוש לעבודה בסביבות תל־אביב

בוחן טקסטיל

הכישורים הדרושים: —
* טכנאי טקסטיל רשום באיגוד הטכנאים
* נסיון בביקורת איכות
* ידיעת השפות עברית ואנגלית

•

• על המעוניינים לפנות לד.צ. 2306 לציין קורות חיים בכתב־יד ולצרף המלצות.

מ.ל.ל.

מכון לסטטיסטיקה ולמיכון משרדי בע"מ
ללשכת השירות לעיבוד נתונים הגדולה בישראל — דרושים:

1. נקבניות I.B.M. מנוסות
2. מפעילי מחשב 370/135 מנוסים
3. פקידי בקורת וביצוע מנוסים

למועמדים בעלי נסיון בעבודת עיבוד נתונים באמצעות מחשבים מובטחת עבודה רבת אתגר ועניין.

בפרטים נא לפנות למשרדנו ברח' קרליבך 12 תל־אביב, טל. 264102/3/4.

ברית פקוח לקואופרציה התקלאית העובדת בע"מ

רחוב השמונאים 93, תל־אביב, טל. 264241

דרושים

למשרדינו בת"א, חיפה, באר־שבע:
• מבקרי חשבונות

למשרדנו בתל־אביב:
• עובד/ת מנוסה להנהלת חשבונות (התמך עבודה חלקית)
• מניה - שולט בשפה עברית
למשרה מלאה

למוסד ציבורי גדול

דרושות

פקידות-כתבניות

•

המעוניינות תגשנה הצעות מועמדותן לת.ד. 7095 תל־אביב, למספר 29.

דרוש

מנהל חשבונות עצמאי

בעל נסיון, למשרה מלאה.

לפנות בכתב לכפר פינס, דואר כרכור. טלפון 77233—063

אלתא התעשיות אלקטרוניות בע"מ

אשדוד

למתקן השפוכדות

דרושים:

* **מהנדס אלקט'**
לפיתוח מערכת בדיקה הפועלות במתחים גבוהים. רצוי נסיון במיקרוגל.

* **טכנאי אלקט'**
לעבודות פיתוח של ציוד בדיקה. רצוי בעל רקע במיקרוגל וספקי כח למתח גבוה.

* **טכנאי אלקט'**
לעבודת מדידות ואחזקה של ציוד מתקדם. דרוש ידע בסיסי במיקרוגל וספקי כח.

● על המעוניינים לפנות בכתב למחלקת המעסוקה של „אלתא" אשדוד.

הנדסת התפלה לישראל (תהליך זרחין) בע"מ

דרושים

★ **מנהל חשבונות צעיר**
(נסיון אינו הכרחי) לאחר שרות צבאי

★ **מזכירה כתבנית**
השולטת היטב בעברית וידיעה טובה באנגלית

★ **נערה תויכה לעבודה במזכירות**

★ **מסגרים רתכים**
לאחר שרות צבאי

לפנות בכתב לת.ד. 18041 ת"א 61180 טלפון 417171, לבקש את יפה

למוסד ממלכתי

דרוש

דובר גרמני

לעבודה בטחונית בחו"ל למשך שנתיים—שלש

● הנתונים הדרושים:
* בגיל 40—30.
* השכלה תיכונית.
* עדיפות לבעלי נסיון פקודי בצה"ל.
* ידיעה מושלמת בעברית.

בדבר פרטים נא לפנות לת.ד. 33232 תל־אביב מיקוד 61330 (עבור ג.א.). בצרוף פרטים אישיים מלאים וקורות חיים.

לבנק בתל־אביב

דרושים

מנהלי חשבונות

לשעות עבודה רצופות

•

מועמדים המעוניינים במשרה הנ"ל יגישו הצעות מועמדות לת.ד. 7095 תל־אביב, עבור מס' 30.

דרוש בבאר־שבע

סגן מנהל למינהל וכח אדם

מועמדים תושבי באר־שבע, בעלי נסיון, המעוניינים בתפקיד אחראי, מעניין ובעל אתגר. יפנו בכתב לאגף כח אדם „המשביר לצרכן" ת.ד. 8680 תל־אביב.

תנאים טובים למועמד המתאים.

— סודיות מובטחת —

דרושה פקידה

בעלת ידע באנגלית, הדפסה בעברית ואנגלית — לפחות שנתיים נסיון.

לפנות עם פרטים מלאים:

נ. וייסלברג ובניו מהנדסים בע"מ
טלפון 281277

דרוש

מומחה ליהלומים גולמיים

לאיש המתאים מובטחת תעסוקה מעניינת וקבועה עם הכנסה גבוהה

מקום העבודה: בארצות המפיקות יהלומים גולמיים שם יועסק המועמד בקניית חומר גלם.

על המועמד להמציא המלצות ממדרגה ראשונה, ועליו לשלוט בשפה האנגלית או צרפתית.

המעוניין מתבקש לפנות לת.ד. 20050 תל־אביב, עבור מס. ל/480/6 ולהמציא את „קורות חייו".

— מובטחת סודיות מוחלטת —

מדרשת שדה בוקר בנגב

אנשי חינוך מובהקים הרואים בחינוך ובקליטת עליה אתגר ויעוד - מקומכם אתנו!!!

בבית המדרש הממלכתי למורים ולגננות ובבית הספר התיכון המקיף

במדרשת שדה בוקר

דרושים

מורים ומורות, מדריכים ומדריכות

כמפורט להלן:

מורים ומורות במקצועות:
* תנ"ך — תושב"ע (ידיעת אנגלית רצוייה)
* אנגלית
* היסטוריה כללית ויהודית (ידיעת אנגלית רצוייה)
* ספרות ולשון עברית (ידיעת אנגלית רצוייה).
* מתמטיקה — פיסיקה (ידיעת אנגלית רצוייה).
* גיאוגרפיה (ידיעת אנגלית רצוייה).
* מדריך פדגוגי למורים
* מדריכה פדגוגית לגננות

הכישורים הדרושים: תעודת הוראה, תואר אקדמי ראשון לפחות, נסיון בהוראה בבי"ס על יסודי.
* חשבונאות
* חינוך גופני לבנים
* מוסיקה + ארגון מקהלה והוראת נגינה, רצוי בפסנתר.
* ריתמיקה + ריקודי עם

הכישורים הדרושים: תעודת הוראה ונסיון בעבודה.

מדריכים ואמהות בית

לתלמידי התיכון דוברי עברית. רצויים גם דוברי אנגלית
הכישורים הדרושים: נסיון בעבודה עם נוער בגיל בי"ס תיכון, בארץ או בחו"ל, רצוייה יכולת לסייע להם בהכנה שיעורים באנגלית, מתמטיקה ופיסיקה.
ההטבות המוצעות לכל מי שיתקבלו: מגורים במקום, קידום, אפשרות תעסוקה לבת/בן הזוג, כלכלה במחיר נוח.
לרשות הצוות: בית תינוקות, פעוטון, גנון וגן חובה

המועמדים המתאימים מתבקשים לפנות בכתב למדרשת שדה בוקר, ד.נ. הר הנגב.

דרושים לנו:

סוכנים —
אם אתה בעל השכלה תיכונית, נבשיר אותך אישית לעבודה מעניינת ומכניסה בסוכן ביטוח, במקום מגוריך (בכל הארץ).

מפקחים —
אם יש לך נסיון במכירות או שווק ואם אתה בעל השכלה תיכונית וכושר פיקוח על קבוצת אנשים-נכשירך אישית בידע של ענף ביטוח חיים.

רכז הדרכה —
אם אתה בעל השכלה תיכונית ויש לך נסיון בהדרכה וכושר פיקוח על קבוצת אנשים-נכשיר אותך לתפקיד רכז הדרכה בנושא ביטוח חיים ואלמנטרי.

נא לפנות בכתב לת.ד. 1425 ת"א. עבור א.ב. לשם קביעת ראיון. סודיות מובטחת!

לתקופת החופש הגדול 20.6-31.8

דרושים עובדי הוראה ומנהלה

באיזורים: ת"א רבתי, חיפה, ירושלים, באר־שבע, כפר־סבא, אשדוד, רחובות, רמלה, פ"ת, נתניה, חדרה, צפת. או בעלי רכב

לפנות בכתב בצרוף פרטים אישיים, לת.ד. 11286 תל־אביב או בטלפון 03-986119.

هكذا من الأصل

דרושים

מקור
שרותי מידע ישראליים בע"מ
אנו מחפשים:
- מהנדס מכונות ראשי — לקונצרן תעשייתי
- כלכלן בכיר — לניהול פרויקט ארגוני־כלכלי
- מהנדס מכונות/ייצור בכיר — עוזר מנהל מפעל בהקמה
- מנהל תובלה — בחברה ארצית
- עוזר למנהל כח־אדם — לחברה תעשייתית
- מנהל־חשבונות ראשי — לחברה
- מזכירה בכירה — עברית, אנגלית

ת"א · גורדון 65 · ת.ד. 11364 · טל. 248211

מלון
מגדל דניאל
daniel tower hotel
דרושים
1. פקידת־הזמנות
דרוש נסיון קודם במשרד נסיעות.
2. שרברב אחזקה
3. SHIFT LEADER
[ראש משמרת]
לפנות למר פולק
הרצליה חוף ים טל. 930381 HERZLIA

למוסד מחקר
דרושים
כימאים
בעלי תואר B.Sc או M.Sc
* על המעונינים להגיש מועמדותם בלויית תקציר תולדות חיים, העתקי תעודות ושמות ממליצים אפשריים.
* למועמדים מחוץ לאיזור הדרום תנתן עזרה ניכרת בדיור.
הכתובת לפניות: ת.ד. 9001 מיקוד 84190 באר־שבע. סודיות מובטחת.

למפעל כימי בחיפה
דרוש
עוזר
למנהל טכני
לתכנון ולפקוח של הרחבת מפעל
המועמד צריך להיות מהנדס מכונות בעל ותק בעבודה מעשית של חמש שנים לפחות.
למועמד המתאים יוענקו תנאים טובים ועבודה מעניינת במסגרת טכנולוגית מתקדמת.
המועמדים מתבקשים לפנות בכתב יד אל ת.ד. 29147 תל־אביב, עבור מנהל טכני.

לבנק משכנתאות
דרוש/ה
מנהל/ת
חשבונות
מנוסה
לתפקיד עוזר למנהל חשבונות ראשי
לקביעת ראיון בציון משכורת מבוקשת לכתוב לת.ד. 29600, תל־אביב

לחברת שווק כימיקלים — דרוש
תעמלן למוצרים
דיאגנוסטיים
בעל רקע של לבורנט רפואי
או בעל מקצוע פרה־רפואי
רצוי בעל רכב
לכתוב: ת.ד. 36191 תל־אביב.

PHILIPS
פיליפס
שרותי צליל
בע"מ
דרך השלום 2 ת"א
טלפון 35684
דרושים:
★ טכנאי
אלקטרוניקה
בעלי נסיון של לפחות שנתיים בתיקון מכשירי סטריאו ורשמקולים
★ טכנאי
טלויזיה
בעלי נסיון לעבודה במעבדה
★ טכנאי
מכונות כביסה
בעלי נסיון לעבודה במעבדה
לפרטים נא לפנות במקום או טלפונית

למפעל מתפתח בשטח
האלקטרוניקה
דרושים
1. מהנדס מכונות
עם נסיון של 5—3 שנים לפחות, לריכוז פרויקטים.
הכישורים: נסיון מעשי בתפקיד דומה, שליטה טובה באנגלית. עדיפות לבוגרי ב"ס מקצועי בשטח המתכת או מכונות.
2. מהנדס
אלקטרוניקה
לריכוז פרויקט תכנוני.
נסיון מעשי, שליטה טובה באנגלית. עדיפות לבוגרי ב"ס מקצועי בשטח האלקטרוניקה.
נא לפנות בכתב לת.ד. 4353 חיפה, עבור מספר 601 (מיקוד 31040).

בית החינוך המשותף
לעמק החולה
כפר בלום ד.נ. גליל עליון
מחפש לשנת הלימודים תשל"ה
מורה
למקצועות העיוניים במתכת
(טכנולוגיה של מתכות, חוזק חומרים, פרקי מכונות ושרטוט)
אפשרות העסקת הנדסאי
במגמת מכונות
מכתבים לשלוח אל בית החינוך המשותף כפר בלום, טל. ביום 067-41381, בערב 067-40456.

למכרות נחושת
תמנע בע"מ
באילת
TIMNA
דרושה
מפעילה
למכונת הנהח"ש אדו-X
בעלת נסיון של שנתיים לפחות
מועמדות יפנו לראיון אישי במשרדי החברה בתל־אביב, הקריה רח' ט' (מול קול ישראל) בכל יום בין השעות 08.00—15.00.

לחברה פרטית בגבעתיים
דרושה
מרכזנית פקידת קבלה
לאחר שרות צבאי
הדפסה במכונת כתיבה עברית
רצוי נסיון בהפעלת מרכזיה
מועמדות בעלות כישורים מתאימים תפנינה לעליזה, טלפון 765071, בימים א'—ה' — בין השעות 08.00—16.00, ביום ו' — בין השעות 08.00—13.00.

קבוץ להב
ד.נ. הנגב
מחפש מטפל (חובש) לנכה
לפנות:
דב'לה או לרעיה
טלפון 057-74368
או טל. 057-74869

לחברת יבוא תרופות וציוד רפואי
דרושה
נערה
לעזרה בהנהלת חשבונות (אפשרי גם ללא נסיון קודם)
אפשרות קידום,
שכר ותנאים טובים למתאימה.
נא לפנות בכתב יד לת.ד. 29001 ת"א.

החברה הישראלית לעבוד נתונים
דרוש
מפעיל
DOS 360
טלפון 456068

דרוש
איש
מכירות
המתמצא בשטח הצילום הטכני, המדעי או הרפואי.
כישורים: השכלה, ידע בענף הצילום, ידיעת השפות עברית ואנגלית, בעל רכב.
נא להתקשר לקביעת ראיון בטל. 9—53458 תל־אביב

דרוש
מנהל
עבודה
לעבודות
כריכה
ניר וקרטונז'
תנאים טובים לאדם המתאים
נא לפנות בכתב לת.ד. 14066 ת"א

דרוש
מוכר
לבית מסחר לבדי ריפוד וחומרי דקורציה
תנאים טובים.
לפנות ת.ד. 911 ת"א עבור מס. 387

דרוש בוגר
בי"ס מקצועי
מגמת מכונאות
יוצא צבא עם ידיעות טובות בשרטוט
לפנות בכתב:
הכל לנוער רמת־גן עבור 311
או טל. 721787

דרושים:
מסגרים
ללוחות חשמל
משוחררי צה"ל
תנאים טובים
לפנות ל„הורדי" בע"מ סלמה 136 טל. 829266 בשעות העבודה

דרושים
2 מכונאי דיזל
ו־2 מסגרים
לפנות גוש ציוד
רח' תמנע 19
אזור התעשיה חולון

דרוש בירושלים
מחסנאי
בעל ידע טכני לטיפול במכשירים וחומרים לצילום.
נא לפנות בכתב לת.ד. 1114 ירושלים 91000

במחוז תל־אביב
דרושה פקידה
הכישורים:
* משוחררת צה"ל
* בוגרת תיכון
* נסיון בהדפסה
תנאי עבודה נוחים.
בפרטים: פני בהקדם למשרדנו ברח' בוגרשוב 66, טל' 225690, 225795.
משרד העבודה — המכון להשתלמות מקצועית מתקדמת — אורט ישראל

מחלקת המעליות
בסניף ירושלים
דרושים
- חשמלאים, טכנאי בקרה ומכשירנים
למדור השרותים
- מרכיבי מעליות ומסגרים
למדור ההרכבה
בפרטים נא לפנות למשרדנו בירושלים, רח' יפו 57, בימים: א' ב' ה' בין השעות 17—15.

דרושים
1. מסיק מנוסה
לדוד קיטור גדול
2. מפעילי מכונות
לעבודה במשמרות
הצעה בטלפון 91 31 91
או בכתב לסיות בית בע"מ, פתח־תקוה.

התעשיה
האוירית
לישראל בע"מ
דרושים
בעלי מקצוע
* במתכת
חרטים, כרסמים, משחזים, מסגרים.
* בתעופה
חמ"ם, ממ"ס, מכשיר, מכונאי מטוסים.
* באלקטרוניקה
המעונינים מתבקשים לפנות בכתב או אישית אל יחידת התעסוקה, התעשיה האוירית לישראל בע"מ, נמל התעופה ע"ש בן - גוריון.
הפונים בכתב מתבקשים לכתוב את הימים והשעות הנוחים לראיון.
יואב גרפיקה

דרוש
ארכיבר
בכיר
לתפקיד ארגון וניהול ארכיב בהיקף גדול
הכישורים: בעל השכלה אקדמאית, מוסמך בניהול ארכיב, נסיון של 5 שנים לפחות, שליטה מלאה בשפות עברית ואנגלית, עדיפות לבעלי ידע בשפות נוספות.
מקום העבודה באר־שבע
מועמדים יפנו בכתב בציון נסיון קודם לת.ד. 1736, תל אביב, עבור מספר 349.

למוסד ממלכתי
דרוש כימאי
למעבדת מחקר ופתוח
כישורים: תואר שני לפחות או נסיון של שלוש שנים ומעלה.
בתשובה נא לפנות בכתב לת.ד. 17021 תל־אביב מיקוד 61170 (עבור ב.א.) סודיות מובטחת